EERSTE DEEL

JOHN BUNYAN

1. DE HEMELSE VOETGANGER

2. CHRISTUS DE VOLKOMEN ZALIGMAKER

3. HET WATER DES LEVENS

4. **DE KOSTBAARHEID DER ZIEL**

5. **DE VERWERPING AANGETOOND**

6. DE OPSTANDING DER DODEN EN HET LAATSTE OORDEEL

7. **PAULUS' STERVEN EN KROON**

8. **BUNYANS LAATSTE PREEK, 19 AUGUSTUS 1688**

KEUR UIT DE WERKEN VAN JOHN BUNYAN

UIT HET ENGELS VERTAALD DOOR

H. MILO, G.C. EGER, A.J. KERS, E. UBELS

De Complete Uitgave van Bunyans Werken

Uitgever J.C. Schenk Brill te Doesburg, ca. 1885

STICHTING DE GIHONBRON

MIDDELBURG

2018

INHOUD

1. DE HEMELSE VOETGANGER
The heavenly Footman, 1698
Loopt alzo, dat u die prijs moogt verkrijgen, 1 Korinthe 9:24.

2. CHRISTUS DE VOLKOMEN ZALIGMAKER. Blz. 29.
Christ a Compleat Savior. 1692
"Waarom Hij, ook volkomen kan zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, zo Hij altijd leeft om voor hen te bidden." Hebreeën 7:25.

3. HET WATER DES LEVENS OF DE RIJKDOM EN HEERLIJKHEID VAN DE GENADE EN de GEEST van het Evangelie, GELIJK DE SCHRIFT DIE UITDRUKT IN DEZE WOORDEN. Blz. 90
The Water of Life, 1688
En die dorst heeft, kome, en die wil, neme het Water des Levens om niet.
Openbaring 22:17.

4. **DE KOSTBAARHEID DER ZIEL, EN DE ONUITSPREKELIJKHEID VAN HAAR VERLIES.**
"OF WAT ZAL EEN MENS GEVEN TOT LOSSING VAN ZIJN ZIEL?" MARKUS 8:37. Blz. 124
The Greatness of the Soul and unspeakableness of te Loss thereof. 1682

5. **DE VERWERPING AANGETOOND. Blz. 203**
OF DE LEER DER EEUWIGE VERWERPING EN VERWERPING BEHANDELD IN ELF HOOFDSTUKKEN, WAARIN DE VOORNAAMSTE TEGEN-WERPINGEN, DOOR DE TEGENSTANDERS VAN DIT LEERSTUK INGEBRACHT, VOLKOMEN WEERLEGD WORDEN.
Reprobation asserted; or The doctrine of Eternal Election and Reprobation promiscuously handled. 1674
"Wat dan? Hetgeen Israël zoekt, dat heeft het niet verkregen, maar de uitverkorenen hebben het verkregen, en de andere zijn verhard geworden. Romeinen 10:7.

6. DE OPSTANDING DER DODEN EN HET LAATSTE OORDEEL
DE WAARHEID VAN DE OPSTANDING VAN HET LICHAAM TEN JONGSTEN DAGE, ZOWEL VAN GOEDEN ALS VAN BOZEN, DE WIJZE, WAAROP ZIJ UIT HUN GRAVEN ZULLEN UITGAAN, IN WELK LICHAAM ZIJ ZULLEN OPSTAAN, HET LAATSTE OORDEEL EN HET EINDE DER WERELD. Blz. 241
The resurrection of the Dead and Eternal Judgment, 1665.
Ziel, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen wel niet allen. ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden; in een punt des tijds, in een ogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden, I Cor. 15 : 51, 52.

7. **PAULUS' STERVEN EN KROON. Blz. 309**
of een VERHANDELING OVER 2 Timotheüs 4:6 - 8.
Paul Departure and Crone, 1692
"Want ik word nu tot een drankoffer geofferd, en de tijd mijner ontbinding is aanstaande. Ik heb de goeden strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden, voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in die dag geven zal, en niet alleen mij, maar ook allen, die zijn verschijning liefgehad hebben". 2 Tim. 4:6 - 8.

8. **BUNYANS LAATSTE PREEK, UITGESPROKEN OP 19 AUGUSTUS 1688.**

Last Sermon Peached at London, 1689, Blz. 341

WELKE NIET UIT DEN BLOEDE, NOCH UIT DE WIL DES VLESES, NOCH UIT DE WIL DES MANS MAAR UIT GOD GEBOREN ZIJN, JOHANNES 1:13.

Nr. 1, 2, 3, 6, zijn overgenomen uit deel 1 "Al de Werken"
Nr. 4 en 5 uit deel 2.
Nr. 7 uit deel 3.

DE HEMELSE VOETGANGER

The heavenly Footman, 1698

Loopt alzo, dat u die prijs moogt verkrijgen, 1 Korinthe 9:24.

OPDRACHT AAN ALLE TRAGE EN ZORGELOZE LIEDEN.

En het geschiedde, als zij hen uitgebracht hadden naar buiten, zo zeide Hij: Behoud u om uws levens wil, zie niet achter u ons en sta niet op deze ganse vlakte; behoud u naar het gebergte heen, opdat u niet ontkomt, Genesis 19 : 17.

VRIENDEN!

Salomo zegt, dat "de begeerte des luiaards hem zal doden", en wat zal dan traagheid doen dengenen, die zich door traagheid laten beheersen? Spr. 21 : 25. Een andere spreuk luidt: "Die in de oogst vast slaapt, is een zoon, die beschaamd maakt", Spr. 10 : 5. En ik durf beweren, dat geen groter schaamte de mens kan overvallen, dan wanneer hij ziet, hoe hij zijn ziel verdarteld, en een eeuwig leven verzondigd heeft. En ik ben zeker, dat het gemakkelijkste middel daartoe is: traag te zijn, traag, zeg ik, ten opzichte van zijn eigen zaligheid. De wijngaard des luiaards kan niet voller onkruid, distelen en netelen zijn, in betrekking tot de dingen dezes levens, dan het hart van de tragen omtrent de hemel vervuld is met zielverwoestende en verdoeming-brengende zonden.

Traagheid is in tweeërlei opzicht verderfelijk: ten eerste, laat men de tijd voorbijgaan, dien men moest gebruiken om de hemel te gewinnen; en daardoor komt men in de tweede plaats tot een te laat berouw. Ik waarschuw iedereen, dat hij, die aan zijne ziele door traagheid schade lijdt, geen oorzaak hebben zal, om zich daarover in de hel te verblijden.

Gewoonlijk gaat traagheid met zorgeloosheid gepaard, en zorgeloosheid is grotendeels een gevolg van onverschilligheid en gevoelloosheid, zodat de ziel, die onder deze machten gevangen ligt, reddeloos verloren is.

Traagheid sluit Christus buiten; traagheid beschaamt de ziel, Hoogl. 5 : 2; Spr. 13 : 4.

Traagheid wordt zelfs door het zwakste schepsel veroordeeld : "Ga tot de mier, u luiaard! Zie hare wegen, en word wijs", Spr. 6 : 6. "Om de winter zal de luiaard niet ploegen", Spr. 20: 4, d. i.: hij wil het braakland zijns harten niet omwerken, omdat zulks hem enige moeite veroorzaken zou; "daarom zal hij bedelen in de oogst"; wanneer Gods heiligen in de zaligen hemel een eeuwige heerlijkheid zullen genieten, dan zal er voor de luiaard "niet zijn." Dan zal al zijn roepen om genade vergeefs zijn, volgens Matth. 25 : 10-12.

Wilt u de mens kennen, die traag is omtrent de dingen die boven zijn, vergelijk hem met de luiaard, ten opzichte der dingen van deze wereld. Bijvoorbeeld:

1. De luiaard is traag om de arbeid aan te vangen, die hem is opgelegd; zoo ook de trage omtrent zijne zaligheid.

2. De luiaard stelt gaarne uit; zo ook wie traag is ten opzichte zijner zaligheid.

3. De luiaard maakt uit elke zwarigheid een voorwendsel om zijn werk te laten rusten; zoo ook wie traag is omtrent de hemel.

4. De luiaard verricht zijn werk ten halve, en zoo ook de trage omtrent de weg des levens. Hij mag bijna, maar hij zal nooit geheel en al het verderf ontvlieden en de heiligmaking najagen; bijna., maar nooit beslist zal hij God zijn wil opofferen.

5. De luiaard laat gewoonlijk de beste tijd ongebruikt voorbijgaan, en zo ook maken velen geen werk van hun zaligheid, zoolang zij in de gelegenheid zijn; zij laten de dag der genade verloren gaan. En daarom:

6. De luiaard oogst zelden of nooit goede vruchten, en die de tijd der zaligheid niet achten, worden eens als onvruchtbare bomen uitgehouwen en in het vuur geworpen.

7. De luiaard wordt om zijn vadsigheid bestraft; zo zal ook Christus de trage, ontrouwe knecht wegzenden. "Uit uwen mond zal ik u oordelen, u boze dienstknecht ! .. Waarom hebt u dan mijn geld niet in de bank gegeven, en ik, komende, had hetzelve met woeker mogen eisen?" Luk. 19 : 22, 23. "En werpt de onnutte dienstknecht uit in de buitenste duisternis; daar zal wening zijn en knersing der tanden", Matth. 25 : 26-30.

WAT ZAL IK ZEGGEN? De tijd vliegt voort, en wilt u traag zijn? Een groot gedeelte van uw leven is reeds voorbij, en wilt u traag blijven? Uw ziel is meer waard dan duizend werelden, en wilt u in uwe traagheid volharden? De dag des doods en des oordeels staat voor de deur; zult u nog niet ontwaken uit uwe gevaarlijke rust? Bovendien: de duivel maakt ernst; hij is onvermoeid, en tracht u door allerlei middelen en met allerlei zonden buiten de hemel te houden, uwe zaligheid te verhinderen; en nog blijft u traag? Wilt u om uw traagheid verdoemd worden? Wenst u, dat de engelen Gods u voorbijgaan, in plaats van uwe ziel ten hemel op te voeren, wanneer uwe doodsure daar is en de duivelen zich verdringen om u als hun buit mede te slepen? Was Christus traag in het werk uwer verzoening? Zijn Zijn dienaren traag om u dat Evangelie te verkondigen? En, ten laatste, ik zeg u, dat God niet traag zal zijn om u te veroordelen, noch de duivelen om u in triomf mede te voeren, noch de hel om haren mond over u te sluiten.

Luiaard! slaapt u nog? Zijt u besloten de doodslaap te blij ven slapen? Zullen geen stemmen noch uit de hemel, noch uit de hel u wekken? Zegt u nog altijd "Een weinig slapens, een weinig sluimerens, een weinig handvouwens, al neerliggende"? Spr. 6 : 10. Zult ge u nog langer op uw bed omkeren, gelijk een deur op hare hengels? Spr. 26 : 14.

O, dat ik met welsprekende klaagliederen en een hart, brandende van liefde, u kon roeren! Hoe zou ik u bewenen, u beklagen! O, dat mijn oog, gelijk dat van Jeremia, afvloot van water om uwentwil!

Arme ziel, verloren ziel, stervende ziel, wat is mijn hart koud, dat ik over u niet wenen noch rouwklagen kan! indien u een lichaamsdeel, een vriend of een kind verloor, het zou nog niet zoo vreselijk zijn, maar, arme mens! het is UW ZIEL, die op het spel staat. indien zij slechts een dag in de hel moest blijven, of een jaar, ja duizend jaren,

het zou vergelijkenderwijs nog te dragen zijn. Maar, o, het is voor eeuwig! O, dat ontzettende EEUWIG! Hoe verpletterend zal dit woord des Heeren eens velen in de oren klinken: "Gaat weg dan mij, gij vervloekten! in het EEUWIGE vuur, " Matth. 25 : 41.

Tegenwerping. Maar, indien ik mij wilde opmaken en lopen, gelijk u wenst, dan moest ik al mijn vrienden verlaten, want geen van hen wandelt op die weg.

Antwoord. En zoo u aldus handelt, eindigt uw weg in de schoot van Christus en God, en wat voor kwaad zal dat n doen?

Tegenwerping. Maar indien ik deze weg wil gaan, dan moet ik van al mijn zonden afstand doen.

Antwoord. Inderdaad, maar indien u het niet doet, dan leidt uw pad naar het helse vuur.

Tegenwerping. Maar als ik deze weg ga, zal ik mij haat op de hals halen en de liefde van vrienden en verwanten verliezen, ook de hulp van degenen, die mij bevoordelen of ondersteunen, en al mijn buren zullen mij bespotten.

Antwoord. En als u die weg niet gaat, zult u zekerlijk de liefde en gunst van God en Christus en de hemelse heerlijkheid en zaligheid verliezen, en God zal u bespotten: "Zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen; Ik zal spotten, wanneer ulieder vreze komt", Spr. 1: 26-28.

Zo u spot en haat van uw medemensen wilt ontgaan, neem u in acht, dat ge u door uw dwaasheid niet Gods ongenoegen en spot op de hals haalt, want Zijn spot en haat zijn vreselijk, omdat zij u zullen overkomen in een tijd van ellende, wanneer banden des doods u omvangen en de angsten der hel u treffen, namelijk wanneer de dood en het oordeel over u komen, en alle mensen ter wereld, noch alle engelen des hemels u kunnen verlossen.

Tegenwerping. Maar ik mag zulk een leven toch gewis wel over een paar jaren beginnen, nietwaar?

Antwoord.

1. Hebt u een levensverzekering? Heeft God u ooit beloofd, dat u nog één jaar, nog één maand leven zult, al is het ook mogelijk dat u nog lange tijd voortgaat?
2. En wilt u daarom zo dwaas zijn, aan die onzekere levensduur uwe ziel te wagen?
3. Weet gij, of de dag der genade nog één week langer duren zal? Want voor sommigen is de dag der genade reeds voorbij, voordat hun leven geëindigd is; en indien dat met u het geval ware, zoudt u niet zeggen: O, dat ik toch begonnen ware te lopen, voordat de dag der genade voorbijgegaan was, en de poort des hemels gesloten werd! Zou ge uwe buren geen dwazen noemen, als ze uitstelden een aangeboden verzekering van huis of land aan te nemen, zeggend: wij hebben nog de tijd, hoezeer de tijd zo onzeker is, en zij niet weten, of zoiets hun ooit weder zal worden aangeboden? En als u dezulken dwazen neemt, acht ge uzelf dan wijs, als u uwe onsterfelijke ziel aan de broze

draad van de onzekere tijd boven de gapende afgrond der hel laat slingeren, terwijl de dood elk ogenblik dien draad kan doorknippen?

Maar om onverbloemd te spreken, al die tegenwerpingen komen voort uit traagheid. Ontwaak, o zondaar! Wees niet langer traag, stel voet en hart op Gods weg, en loop om de kroon des levens. Aan het einde der baan staat uw liefdevolle Verlosser Jezus, die een hemelse erfenis bereid heeft, om uw ziel te verwelkomen; en Hij schenkt u de zaligheid met een gewilliger hart, dan u ooit kunt wensen. O, stel dan geen ogenblik meer uit, maar breng de woorden der mannen van Dan tot hun broederen, nadat zij de uitnemendheid van het land Kanaän hadden aanschouwd, in toepassing: "Maakt u op, .. want wij hebben dat land bezien, en ziet, het is zeer goed; zoudt ge dan stil zijn? Weest niet lui om te trekken, dat gijlieden inkomt, om dat land in erfelijke bezitting te nemen", Richteren 18 : 9. Vaarwel !

Ik wens, dat uw zielen getroost zullen worden aan het einde van de reis.

JOHN BUNYAN.

DE HEMELSE VOETGANGER,

OF

DE MENSCH, DIE LOOPT OM DE HEMEL TE GEWINNEN, TEVENS DE WEG, DIE HIJ BETREEDT, DE MIJLPALEN, WELKE HIJ VOORBIJGAAT, EN ENIGE AANWIJZINGEN HOE WIJ LOPEN MOETEN OM DIE PRIJS TE GEWINNEN.

Hemel en geluk zijn het voorwerp van bijna ieders begeerte, zodat zelfs de goddeloze Bileam uitriep: "Mijn ziel sterve de dood der oprechten, en mijn uiterste zij gelijk het zijne! "Numeri 23:10. En toch is het aantal klein van hen, die werkelijk deze uitnemende en begeerlijke zaligheid verkrijgen, ja zelfs vele ogenschijnlijk uitstekende belijders zullen eens de welkomstgroet des Vaders in zijn eeuwige woningen derven. De Apostel, die van heler hart wenste, dat ook de Korinthische gemeente die zaligheid mocht beërven, spreekt

I. DE LEER VAN ONZE TEKST:

ZIJ, DIE DE HEMEL WILLEN GEWINNEN, MOETEN DAARVOOR LOPEN.

Ik smeek u: let hier wel op. "Weet gijlieden niet, dat die in de loopbaan lopen, allen wel lopen, maar dat één de prijs ontvangt? Loopt zo dat u die moogt verkrijgen."
Die prijs is de hemel, en wie de hemel wil binnengaan, moet daarvoor lopen. Een andere tekst, Hebr. 12:1 - 3, drukt dezelfde waarheid uit: "Daarom dan ook, zo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last en de zonde, die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons voorgesteld is, enz.
"LAAT ONS LOPEN. En nogmaals, "Ik loop dan alzo, niet als op het onzekere", 1 Cor. 9:26.

II. HET WOORD: "LOPEN."
Voordat ik verder ga, wil ik opmerken, dat het woord “LOPEN”, in onze tekst, een drievoudige betekenis heeft.
Ten eerste: VLUCHTEN. Dit lopen is geen gewoon wandelen, maar het snelste lopen, in de brief aan de Hebreeën noemt Paulus het een "toevlucht nemen": "opdat wij.. Een sterke vertroosting zouden hebben, wij namelijk, die de toevlucht genomen hebben, om de voorgestelde hoop vast te houden", Hebr. 6:18. Let op dit woord: "toevlucht genomen". Het is ontleend aan Jozua 20, waar gesproken wordt van de doodslager, die in de vrijstad mocht vluchten, wanneer de bloedwreker hem op de hielen was, om wraak te nemen voor de gepleegde moord, daarom was zo'n vlucht een LOPEN een VLIEDEN om het leven. Een lopen uit alle macht, gelijk wij zeggen. Loop alzo!

Ten tweede: JAGEN, gelijk het op een andere plaats genoemd wordt: "Ik jaag naar het wit", Filip. 3:14. Dat betekent: Zij, die de hemel willen beërven, moeten zich door geen hinderpaal, die zij ontmoeten, laten tegenhouden, zij moeten jagen, dringen en

zich over en door alles heen werken: wat hun in de weg staat, om de hemel te bereiken. Loop alzo!

Ten derde: BLIJVEN, blijven in de weg des levens. "Indien u maar blijft in het geloof, gefundeerd en vast, en niet bewogen wordt van de hope van het Evangelie", Kol. 1:23. Niet maar nu en dan een poos lopen, of een eindje weegs afleggen, halverwege gaan en weer terugkeren, maar lopen om uws levens wil, lopen ondanks alle hindernissen, en zo volhouden tot aan het einde der baan, dat is: tot aan het einde uws levens. "Loop alzo, dat u die moogt verkrijgen."

III. ENIGE REDENEN, DIE DEZE WAARHEID NADER TOELICHTEN.
Ten eerste. Niet allen, die lopen, ontvangen de prijs. Er zijn er, die lopen, en die ver lopen, en toch de kroon derven, welke aan het einde der baan is opgehangen. U weet, dat niet allen, die in de loopbaan lopen, de overwinning behalen, allen lopen wel, maar slechts één wint de prijs. Zo is het ook hier: niet een iegelijk, die loopt, niet een iegelijk, die zoekt, niet een iegelijk, die naar de bruiloftszaal gaat, slaagt tevens, Lukas 13. "En indien iemand ook strijdt, " zegt Paulus, "die wordt niet gekroond, zo hij niet wettelijk heeft gestreden", dat is: zo hij niet gestreden heeft naar Gods wil en met Gods goedkeuring, 2 Tim. 2:5. Wat? Meent gij, dat elke trage belijder de hemel zal gewinnen? Wat? Iedere zorgeloze, iedere wellustige en dwaze belijder, die zich door alles laat tegenhouden, die bij elke moeilijkheid stilstaat, en die nauwelijks met de snelheid ener slak hemelwaarts vordert? Ja, er zijn belijders, die nog langzamer op Gods weg voortwandelen, dan een slak langs de grond kruipt, en toch denken dezulken, dat hemel en zaligheid hun onvervreemdbaar recht zijn. Er zijn er veel meer, die lopen, dan die de hemel verkrijgen, daarom, wie die prijs gewinnen wil, moet zo lopen.

Ten tweede. U weet, dat, al loopt iemand ook, en hij komt niet ter rechter tijd aan het einde der baan, al zijn lopen niets baat. Dan wint hij niets. Zo iemand loopt, dan is het om de prijs te verkrijgen, en zo hij de prijs niet wint, dan is zijn lopen, zijn inspanning vergeefs geweest, ik zeg, dan heeft hij met al die opoffering niets gewonnen. En ach! hoe vele zulke lopers zullen er in de jongsten dag gevonden worden? Ganse scharen, die wel gelopen hebben, ja gelopen tot aan de hemelpoort, maar niet verder gekomen zijn, die nog staan te kloppen, al is het te laat, en luide roepen: *Heere, Heere, doe ons open*! Maar al hun moeite wordt met een afwijzing vergolden. G*aat weg van Mij*, U zal hier niet inkomen, het is te laat, gij hebt te traag gelopen, de deur is gesloten. "Nadat de heer des huizes", zegt Jezus, zal opgestaan zijn en de deur zal gesloten hebben, en u zult beginnen buiten te staan, en aan de deur te kloppen, zeggende: Heere, Heere, doe ons open! en hij zal antwoorden en tot u zeggen: Ik ken u niet, van waar gij zijt", Lukas 13:25.
O, ontzettend zal de teleurstelling zijn van hen, die wel gelopen hebben, maar niet naar 's Heeren wil, en die het doel hunner reis missen. Daarom: zo u de hemel wilt beërven, loop "alzo, dat u die moogt verkrijgen".

Ten derde. De weg is lang (ik spreek figuurlijk), en er is menige modderige plaats, menige steile heuvel, veel arbeid te verrichten, een arglistig hart, de duivel en de wereld te overwinnen, ik zeg, er moet heel wat geschieden om zalig te worden, om in

de voetstappen van vader Abraham te lopen. Uit Egypte moet u de Rode zee door, dan een lange, vermoeiende reis afleggen door een uitgestrekte, eindeloze en kale wildernis, voordat gij het land der belofte kunt binnentrekken.

Ten vierde. Wie de hemel wil gewinnen, moet lopen, omdat de weg lang, en de gegeven tijd onzeker is, het tegenwoordige is de enige tijd, die gij bezit, gij zijt van geen ogenblik langer verzekerd dat het heden, waarin gij nu verkeert. "Beroem u niet over de dag van morgen: want U weet niet, wat de dag zal baren", Spreuken 27:1. Zeg niet: ik heb nog tijd genoeg om de hemel te zoeken, want ik zeg u, de doodsklok kan reeds voor u luiden voordat zoveel dagen voorbij zijn, als gij u nog jaren belooft, en wanneer de dood komt, moet u mede, of gij bereid zijt of niet. Daarom zie toe en stel niet langer uit, het is gevaarlijk met zaken van zo'n ontzettend gewicht, als de zaligheid of verdoemenis ener ziel, te dralen. Hij immers, die binnen weinig tijd een groten weg heeft af te leggen, wellicht in minder dan de helft van de tijd, die hij zich voorstelt, moet noodzakelijk terstond op weg gaan en stevig doorstappen.

Ten vijfde. Wie de hemel wil beërven, moet lopen, omdat duivel en wet, zonde, dood en hel hem achtervolgen. Geen arme ziel betrad ooit het pad ten hemel, of duivel, wet, zonde, dood en hel traden haar telkens weer in de weg. "Uw tegenpartij, de duivel, gaat om als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden", 1 Petrus 5:8. En ik verzeker u, de duivel is snel, hij kan snel lopen, hij is vlug ter been. Hij heeft reeds menigeen ingehaald, doen struikelen en tot een eeuwigen val gebracht. De wet kan met haar geschut een groten afstand bereiken, draag dan zorg, dat u niet onder het schot komt van hare grote stukken, de tien geboden. Dan opent de hel haar wijden muil, die u gemakkelijker opslokt dan u wel vermoedt. Hoor wat de Engel tot Lot zegt: "Zie niet achter u om, en sta niet op deze ganse vlakte, behoudt u naar het gebergte heen, opdat u niet omkomt", Genesis 19:17. Zo vermaan ik u, zie toe, vertoef niet opdat niet duivel of hel, dood of de vreselijke vloek van Gods wet u inhale, en u te midden uwer zonden neerwerpe, zodat u nimmermeer kon opstaan. Wanneer gij dit alles overweegt, zal u met mij erkennen, dat degenen, welke de hemel wensen te gewinnen, daarvoor lopen moeten.

Ten zesde. Dan moeten zij, die die prijs willen verkrijgen, haast maken, omdat de hemelpoort anders wellicht reeds gesloten is. De poort des hemels staat voor sommige zondaars korter open, dan zij veronderstellen, en eens gesloten, kunnen zelfs alle mensen gezamenlijk die poort niet weer openen, ja zelfs het engelenheir is daartoe onmachtig. "Ik sluit, en niemand opent", zegt Christus. En wat zou het zijn, indien u ook maar één kwartier te laat kwam? Ik zeg u, het zou u een ganse eeuwigheid kosten om uw verzuim te betreuren. Francis Spira zou u kunnen zeggen wat het is, te wachten totdat de deur der genade gesloten is, of zo traag te lopen, dat men te laat komt. Buitengesloten te worden! Buiten de hemel gesloten te worden!
Zondaar! loop om daarbinnen te komen, liever dan die prijs te derven. "Loop alzo, dat u die moogt verkrijgen."

Ten zevende. Eindelijk: zo u de prijs niet verkrijgt, dan verliest gij alles: gij verliest uw ziel, God, Christus, de hemel, uw zaligheid, vrede, enz. Bovendien wordt gij dan onvoorwaardelijk overgegeven aan schaamte, verachting en verwijt, waarmee u zowel

God, Christus en de heiligen, als de wereld, zonde, duivel, enz. kunnen straffen. Wat Jezus zegt van de dwazen man, die een toren wilde bouwen, dat zeg ik van u, die wel loopt maar de prijs derft: allen, die met ernst het hemelpad zijn ingeslagen, zullen u bespotten, zeggende: Deze man is begonnen te lopen, maar heeft niet kunnen voleindigen, Lukas 14:28 - 30. Later meer hierover.

Vraag: Maar kan een arme ziel op de rechte wijze lopen? Want deze moeilijkheid ontmoedigt mij: te moeten vrezen, dat ik kan lopen, en toch het doel missen. Mij dunkt, in het einde nog de prijs te derven, dat moet een vreselijke teleurstelling zijn. Zeg mij daarom, hoe ik moet lopen.
Antwoord: Om daaromtrent voorlichting te bekomen, overdenk wat ik nu volgen laat.

IV. NEGEN AANWIJZINGEN, HOE MEN MOET LOPEN.

Eerste Aanwijzing.

Wilt gij zo lopen, dat u de prijs moogt verkrijgen, draag dan zorg, dat u de rechte weg kiest, die daarheen leidt. Het zou dwaasheid zijn, ooit de prijs te verwachten, al liep gij ook nog zo snel, indien u een verkeerden weg waart ingeslagen. Veronderstel, iemand kon een aanzienlijke som verdienen, indien hij van Londen naar York (noordelijk van Londen) wilde lopen, al spande hij nu ook al zijn krachten in, indien hij zich naar het zuiden wendde, dan kon hij zich buiten adem lopen en zou toch nimmer de beloning verwerven, veeleer hoe langer hoe verder er van verwijderd raken.
Zo is het ook in ons geval: niet iedereen die loopt, zelfs niet iedereen, die snel loopt, wint de kroon, tenzij hij in de rechte weg loopt. Gedurende de korte tijd, dat ik Christus beleden heb, is het mij opgevallen, hoe er veel heen en weer gelopen wordt, de een gaat dezen, de ander geen weg, en ik vrees, dat de meesten buiten de weg zijn. En dan, al lopen zij ook zo vlug als een adelaar vliegt, zullen zij zich nooit enig goed verwerven. Hier is er een die de Quaker - weg, een ander die de Baptisten - weg, een derde die de Independenten - weg heeft ingeslagen. Een vierde is een voorstander van de vrijen wil, een vijfde schaart zich onder de Presbyterianen, en toch kunnen die allen juist een geheel verkeerde weg lopen, hoewel ieder van hen loopt om zijns levens wil, omdat hemel of hel daarvan afhangt.
Indien u mij nu vraagt: wat is dan de rechte weg? dan antwoord ik: JEZUS CHRISTUS, DE ZONE GODS. Hij zegt: "Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot de Vader, dan door Mij, " Johannes 14:6. indien u dus wilt zalig worden, dan hebt gij toe te zien, of Christus met al het zijnde uwe is, of Hij u bedekt met Zijn gerechtigheid, of Hij u heeft getoond, dat Hij al uw zonden met Zijn hartebloed heeft afgewassen, of gij in Hem zijt geplant, en of gij in Hem gelooft, zodat u in Hem leeft en Hem gelijkvormig wordt. Dat is: zo'n geloof, dat u rechtvaardig maakt, omdat Christus uw gerechtigheid is, en dat u dringt om Hem in de vreugde van uw hart na te wandelen, omdat Hij uw ziel bevrijdt. Om 's Heeren wil, zie toe dat ge uzelf niet misleidt en u niet met losse gronden tevreden stelt, want zo u de weg mist, dan derft gij de prijs, en u verliest uw ziel, die meer waard is dan de gehele wereld. Maar ik heb over dit punt uitvoeriger gesproken in mijn geschrift over de *Twee Verbonden*, en zal het daarom thans voorbijgaan, alleen bid ik u, draag zorg voor uw ziel en neem, om dat te doen, deze raad van mij aan: Wantrouw uw eigen kracht en

werp ze weg, smeek op uw knieën de Heere om de Geest der waarheid, onderzoek Zijn Woord om voorgelicht te worden, vlied het gezelschap van verleiders, houd omgang met de gezondste Christenen, die de meeste ervaring van Christus bezitten, en hecht niet teveel aan de naam van Quaker, Baptist, enz. Ik zeg u, dat dit een belangrijke zaak is, en ik vrees, dat u er te weinig op let, zodat de gedachte aan dit machtige wapen des duivels mijn hart onder het schrijven pijnlijk aandoet. De Heere onderwijze u door Zijn Geest in Zijn Weg, dat u die zult leren kennen. Loop ALZO.

Laat mij u terloops nog opmerkzaam maken op twee zaken, waarvoor gij u in acht hebt te nemen.
1. Neem u in acht, dat u niet steunt op uw vormelijke gehoorzaamheid aan een van Gods geboden, en dat ge u daarom in zijn ogen niet voor beter houdt.
2. Zoek nimmer de vrede van uw hart in uw inwonende gerechtigheid, want indien u kunt geloven, dat u als zondaar uit vrije genade door de liefde Gods gerechtvaardigd wordt, door de verzoening, die in Christus Jezus is, en dat God u om van Zijn Zoon wil vergeven heeft, niet omdat Hij ook maar het geringste in u gezien heeft, dat Hem daartoe kon aandrijven, dan bent u in de rechte weg, de Heer heeft er u in geleid, en Hij zal er u in houden.

Tweede Aanwijzing.
U moet niet slechts de rechte weg kiezen, maar die ook gestadig beschouwen en overdenken. U weet dat mensen, die in enige tak van wetenschap zich wensen te bekwamen, daarover veel nadenken en bestendig vorsen, zo ook moet de rechte weg ten hemel overpeinsd en bestudeerd worden. Handel ook gij alzo: leer Jezus Christus kennen, want Hij is de Weg, wat Hij is, wat Hij gedaan heeft, en waarom Hij dat is en zo gedaan heeft, b.v. waarom Hij "de gestaltenis eens dienstknechts heeft aangenomen", en "in gedaante gevonden is als een mens". Filip. 2:7. Waarom Hij geroepen heeft, waarom Hij gestorven is, waarom Hij de zonden der wereld heeft gedragen, waarom Hij zonde en waarom Hij rechtvaardigheid gemaakt is, waarom Hij in de hemel is, en wat Hij daar doet? 2 Cor. 5:21. Denk over al deze dingen veel na, en overpeins ook zulke Schriftuurplaatsen, die u onbegrijpelijk voorkomen, en waarvan gij toch de zin nog niet volkomen zult kunnen vatten, gelijk een reiziger, die naar een bepaalde plaats reist, en daarom dat dorp links, en dat woud rechts moet laten liggen: allengs zal uw kennis helderder en meer uitgebreid worden. Vermijd alles wat Gods Woord uitdrukkelijk verbiedt: "Maak uw weg ver van haar, en nader niet tot de deur van haar huis, want haar huis zijn wegen des grafs, dalende naar de binnenkameren des doods", Spreuken 5 en 7. En neem u aldus in acht voor alles, wat niet in de rechte weg ligt, en raak het niet aan, nader niet en heb daarmee niets te doen. LOOP ALZO.

Derde Aanwijzing. Vervolgens moet ge u ontdoen van alles, dat u kan hinderen op de weg ten hemel, als: begeerlijkheid, hoogmoed, vleselijke lust, en waar het hart ook toe geneigd moge zijn, want dat alles belemmert u in het lopen. Wie in de loopbaan loopt, legt alles af wat hem last veroorzaakt, en neemt niets mee, dan hetgeen volstrekt noodzakelijk is. "Een iegelijk, die om prijs strijdt, onthoudt zich in alles", 1 Cor. 9:25, dat is: hij legt alles af wat hem enigermate bezwaarlijk zou kunnen zijn, al moge het hem ook begeerlijk toeschijnen, gelijk de Apostel op een andere plaats zegt: "Laat ons afleggen alle last, en de zonde, die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid

lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is", Hebr. 12:1. Het is een ijdel streven, de hemelweg te willen bewandelen, wanneer men met allerlei belemmerende zaken beladen is. zou u die mens wijs noemen, die in de loopbaan loopt met zijn zakken vol stenen, zware, enge klederen om zijn lichaam en grote, lompe schoenen aan de voeten? Zo is het ook in dit geval: gij vult uw zakken met stenen, trekt zware, nauwe klederen en ongemakkelijke schoenen aan, dat is: : gij vult uw hart met de wereld, hangt hare eisen over uw schouders, en schoeit u met begeerlijkheden en hoogmoed. Helaas, hoe vergist en bedriegt gij uzelf! Meent gij zo de prijs te zullen winnen? U zal niet slagen, tenzij gij allen last ter zijde legt, tenzij gij u onthoudt in alles. LOOP ALZO.

Vierde Aanwijzing. Hoed u voor bijpaden, wacht u, dat u geen zijwegen inslaat, die u het rechte spoor bijster maken. Er zijn kronkelpaden, kromme wegen, waarin de mens verdwaalt, en die naar de dood en de verdoemenis afvoeren, neem u voor die in acht, Jesaja 59:8. Sommige paden zijn gevaarlijk om hetgeen er gedaan wordt, Spreuken 7:25, andere, om hetgeen er geleerd wordt, betreed ze niet, houd de rechte weg, die voor u ligt, en wijk noch ter rechter - , noch ter linkerhand af, zie steeds recht vooruit, Spreuken 3:17. "Laat uw ogen rechtuit zien, en uw oogleden zich recht voor u heen houden. Weeg de gang uws voets, en laat al uw wegen wel gevestigd zijn. Wijk niet ter rechter - of ter linkerhand, wend uw voet af van het kwade", Spreuken 4:25 - 27. Als deze raad niet met dezelfde ernst ter hart wordt genomen, waarmee hij gegeven is, dan ligt daarin de oorzaak, waarom zo herhaaldelijk een andere mening aangenomen, een andere weg ingeslagen, een zijpad verkozen wordt. Hoewel er slechts één weg ten hemel is, toch is het aantal bijwegen en zijpaden ontelbaar, en men kan de rechte weg bijna op elk punt verlaten.
En nogmaals, hoezeer de hemelstad de grootste stad is, toch worden al die doolwegen het meest betreden, en daarom wordt de pelgrim zo licht misleid omtrent het pad, dat hij te volgen heeft. Toch is het met de rechte weg als met het huis van Rachab, de hoer van Jericho: zij had een snoer van scharlaken draad aan haar venster gebonden, waaraan haar huis kon herkend worden, Jozua 2:18. Zo loopt ook de scharlaken draad van Christus' bloed langs de weg ten hemel, let daarom op dit teken en wees goedsmoeds, zolang gij de weg met dat bloed besprenkeld ziet, want dan bent u op de rechte weg. Maar neem u in acht, dat u uw oog van dat bloed niet laat aftrekken, want dan bent u in gevaar een zijpad in te slaan. Al schijnt het ook soms onaangenaam, toch, zo u de rechte weg niet wilt verlaten, moogt gij dat dierbare bloed niet uit het oog verliezen: midden op de weg vindt gij met Zijn bloed geschreven, dat Hij in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken, en dat wij, hoewel goddelozen, door Hem gerechtvaardigd worden.
Houd u op die weg, want daarvan spreekt de Apostel, als hij zegt: "Wij dan, broeders! Hebben vrijmoedigheid, om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, op een verse en levenden weg, welke Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is, door Zijn vlees", Hebr. 10:19, 20. Hoe gemakkelijk valt het de verleider in onze dagen, om arme zielen wijs te maken, dat zijn dwaalwegen naar de hemel voeren! indien zo'n leugen door enkelen wordt verkondigd en de duivel er boven schrijft: "Dit is Gods weg", hoe spoedig en hoe gretig wordt dat pad dan aanstonds door menigten arme, eenvoudige zielen betreden, vooral wanneer die prediking door enige

uitwendige zedelijke daden bevestigd wordt. En dit komt, omdat de meeste mensen onbekwaam zijn, de rechte weg van de zijpaden te onderscheiden.
Zij, die Jezus Christus en zijn gerechtigheid nog niet hebben leren kennen hebben ook geen recht begrip van hun eigen onbekwaamheid, zij zijn hoogmoedig, verwaand en vol zelfbedrog. Dit brengt mij tot de:

Vijfde Aanwijzing. Sla, onder het lopen, niet voortdurend uw ogen te hoog. U weet, dat wie in de loopbaan loopt, zijn blik niet links en rechts slaat, nog omhoog ziet, opdat hij niet onvoorziens zal struikelen en vallen. In hetzelfde geval is hij, die elke nieuwe mening en leer wil onderzoeken, en daaraan meer aandacht wijdt dan aan de rechte weg, waarop hij wandelt, evenzo, indien hij zich te zeer verdiept in Gods geheime raadsbesluiten, of zich bezighoudt met vragen omtrent onbeduidende dingen, waardoor reeds menigeen in Engeland gestruikeld en gevallen is, in allerlei sekten en gezindheden, tot hun eeuwige rampzaligheid, voor zover de wondervolle genade Gods ze niet krachtig aangegrepen en teruggebracht heeft. Neem u daarom in acht: volg die hoogmoedige, trotse geest niet, die, gelijk de duivel, met eigen plaats en stelling ontevreden is. David werd door een uitnemende geest bezield, toen Hij zei: "O, Heere! Mijn hart is niet verheven en mijn ogen zijn niet hoog, ook heb ik niet gewandeld in dingen, mij te groot en te wonderlijk. Zo ik mijn ziel niet heb gezet en stil gehouden, gelijk een gespeend kind bij zijn moeder! mijn ziel is als een gespeend kind in mij", Psalm 131:1, 5. LOOP ALZO.

Zesde Aanwijzing. Leen niet dadelijk het oor aan iedereen, die onder het lopen achteraan roept. Wie in de loopbaan loopt en iemand achter zich hoort roepen: ik moet u spreken, of: loop niet zo hard, ik wil u gezelschap houden, die laat zich daardoor niet van zijn doel afbrengen, maar antwoordt: Ik kan niet wachten, ik heb haast, spreek nu niet, of: Ik kan nu niet met u spreken: ik loop om de prijs te winnen, zo ik win, ben ik gelukkig, maar zo ik te laat kom, ben ik verloren, ik bid u, houd mij niet op.
Zo doen verstandige mensen, als zij naar een aards gewin streven, en zo moet ook gij doen, want gij hebt daartoe veel meer reden dan zij: zij lopen om een vergankelijke prijs, gij om een onvergankelijke kroon en heerlijkheid. Ik maak u hierop opmerkzaam, omdat gij vele stemmen achter u zult horen: duivel, zonde, deze tegenwoordige wereld, ijdel gezelschap, genoegen, voordeel, achting van mensen, gemak, praal, hoogmoed en een ontelbare menigte dergelijke welluidende stemmen, waarvan de een roept: Wacht even op mij, een andere: Laat mij niet voortdurend achter u blijven, een derde: Help mij en neem mij met u mede. Wat, zegt de duivel, wilt gij gaan zonder uw zonden, uw genoegens en voordelen? Hebt gij zo'n haast? Kunt gij geen ogenblik wachten en deze arme vrienden bijstaan? Wilt gij dan uw vrienden en gezellen achter u laten? Kunt gij niet doen, gelijk uw buren: wereld, zonde, lust, genoegen, voordeel, eer van mensen, medenemen?
Draag zorg, dat u uw oor niet leent aan zulke verleidende, verstrikkende, betoverende inblazingen van de duivel en zijn volgelingen. "Mijn zoon!" zegt Salomo, "indien de zondaars u aanlokken, bewillig niet", Spreuken 1:10. U weet, welke macht de verleiding uitoefende op de jongeling, waarvan Spreuken 7 spreekt: "Zij bewoog hem door de veelheid van haar onderricht: zij dreef hem aan door het gevlei van haar lippen", totdat "hij haar achterna ging, gelijk een os ter slachting gaat, en gelijk een

dwaas tot de tuchtiging der boeien, totdat hem de pijl zijn lever doorsneed, gelijk een vogel zich haast naar de strik, en niet weet, dat dezelve tegen zijn leven is." Daarom vervolgt hij: "Nu dan, kinderen! hoort naar mij, en luistert naar de redenen mijns monds. Laat uw hart tot hare wegen niet wijken, dwaalt niet op hare paden. Want zij heeft vele gewonden nedergeveld, en hare gedoden zijn machtig vele", dat is: die zij buiten de hemel heeft gehouden, "haar huis zijn wegen des grafs, dalende naar de binnenkameren des doods." Ziel! neem deze raad ter hart en zeg tot duivel, zonde, lust, genoegen, voordeel, hoogmoed, vrienden, gezellen en alles wat u ophouden kan. Laat mij lopen, houdt op, nadert niet tot mij, want ik haast mij om mijns levens wil, om tot Christus, om tot God te komen, en hel en eeuwige verdoemenis te ontvlieden, win ik, zo is alles gewonnen, verlies ik, zo is alles verloren. Laat mij gaan. LOOP ALZO.

Zevende Aanwijzing.

Laat u niet ontmoedigen, met hoeveel moeilijkheden en hinderpalen gij onder het lopen ook te worstelen hebt. Wanneer iemand besloten is de hemel te gewinnen, en Satan kan hem met geen vleierij daarvan aftrekken, dan tracht hij hem zijnen moed te benemen, zeggende: gij zijt een zondaar, gij hebt Gods wet gebroken, gij zijt niet uitverkoren, gij komt te laat, de dag der genade is voorbij, God heeft met u geen medelijden, uw hart is te verdorven, gij zijt te traag, te zorgeloos, en honderd andere dergelijke dingen. Zo was het ook met David, toen hij uitriep: "Zo ik niet had geloofd, dat ik het goede des Heeren zou zien in het land der levenden, ik was vergaan", Psalm 27:13, 14. Als wilde hij zeggen: "De duivel woedde dermate, en mijn hart was zo zwak, dat ik naar mijn eigen oordeel reddeloos verloren was, maar ik vertrouwde op de beloften mijns Heeren, en geloofde, dat God zijn beloften gewis vervullen zou, door mij, onwaardig zondaar, barmhartigheid te bewijzen, en dit heeft mij bemoedigd en staande gehouden." Zo moet ook u doen, wanneer Satan of de wet, of uw eigen geweten u neerslaan met de grootheid uwer zonden, of de slechtheid van uw hart, of de tegenspoeden van de weg, het verlies uwer genoegens, de haat der wereld, die gij u op de hals haalt, enz. Schep dan weer nieuwe moed uit de vastheid der beloften, de liefde van Christus, de verdiensten van Zijn bloed, de onbeperktheid Zijner uitnodigingen om tot Hem te komen, de ontzettende zonden van andere, die ook vergeving en genade gevonden hebben, en bedenk, dat dezelfde God door dezelfde Christus dezelfde genade voor eeuwig ook u aanbiedt. Wanneer gij u met deze overdenkingen niet bezighoudt, dan zal u de weg ten hemel zeer zwaar vallen. indien u al niet alle verdere pogingen geheel opgeeft. Daarom zeg ik: vat moed op uw reis en zeg tot degenen, die uw verderf bedoelen: "Verblijdt u niet over mij, o mijn vijanden! Wanneer ik gevallen ben, zal ik weer opstaan, wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de Heere een licht zijn", Micha 7:8. Loop ALZO.

Achtste Aanwijzing.

Zorg, dat u niet geërgerd wordt aan het kruis, uw banier. voordat gij in de hemel komt. Gij hebt uit het vorige reeds begrepen, dat iedereen, die naar de hemelstad op reis is, een kruis heeft te dragen. Het kruis, dat is: de beproevingen zijn de mijlpalen, die gij telkens moet voorbijgaan. "Wij moeten door vele verdrukkingen ingaan in het Koninkrijk Gods", Hand. 14:22. "En ook allen, die Godzalig willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden", 2 Tim. 3:12. indien u op weg zijt naar de hemel

dan zal u gewis spoedig een kruis ontvangen, de Heere geve u, dat het u niet zal verschrikken en terug doe keren. "Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis dagelijks op, en volge Mij", Lukas 9:23.
Het kruis staat en heeft van de beginne gestaan als wegwijzer naar het Koninkrijk der hemelen. Iemand vraagt u, of gij hem niet de weg naar die of die plaats kunt aanwijzen, gij wijst hem die aan, en legt hem, opdat het onmogelijk worde de weg te missen, bovendien uit, dat hij door zo'n poort langs zo'n bos, voorbij zo'n boom, brug, enz. moet gaan. Welnu, zo is het ook hier: vraagt gij naar de weg ten hemel, dan antwoord ik u: Christus is de weg, Hem moet u kiezen, en in Hem de gerechtigheid, om gerechtvaardigd te worden, en indien u in Hem zijt, dan zal u ook uw kruis bemerken, nader en raak het aan, ja neem het op en draag het, want anders zal u spoedig van de rechte weg afdwalen en op een der kromme wegen gevonden worden, die naar de binnenkameren des doods afleiden.
Hoe u dat kruis in zes dingen kunt leren kennen.

1. In de leer der rechtvaardigmaking.
2. In de doding des vleses.
3. In de leer der volharding.
4. In de zelfverloochening.
5. In het geduld.
6. In de gemeenschap met arme heiligen.

1. *In de leer der rechtvaardigmaking* reeds ligt een zwaar kruis: een mens moet zijn eigen gerechtigheid geheel en al prijsgeven, om de gerechtigheid van een Ander aan te nemen. Dit is voor de mens een alles behalve gemakkelijke zaak, ik verzeker u, dat hij alles liever doet dan dat, en alles liever beproeft, voordat zich daarin over te geven. Een 11 mens moet al zijn eigen gebeden, tranen, aalmoezen, sabbatsheiliging, zijn horen naar en lezen van het Woord, met al zijn overige goede daden als niets achten en ze als drek wegwerpen! En dan moet hij, onder het bewustzijn zijner zonden, volkomen vertrouwen op de rechtvaardigheid en gehoorzaamheid van een Ander, zijn eigen verafschuwen en ze als zonden en overtredingen der wet beschouwen!
   Ik zeg: dit is wel het zwaarste kruis. En toch, wie dat niet op zich wil nemen, is onbekwaam voor het Koninkrijk der hemelen. "Ja gewis, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijnen Heere, om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen. En in Hem gevonden worde, niet hebbende veeleer verwerpende mijn rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is", Filip. 3:8 - 9.

2. *In de doding des vleses.* Betekent het niets voor een mens, afstand te doen van zijn dwaalbegrippen, zonden, boezemzonden vooral, zijn lievelingszonden, die aan hem verbonden zijn als het vlees aan de beenderen? Wat, alles vaarwel te zeggen, wat mijn ogen zo graag zien, en mijn oren zo liefelijk vinden om iets, dat ik noch zien, noch horen kan? Wat, mijnen hoogmoed, mijn begeerlijkheid, mijn ijdele vrienden, mijn genoegens en vermaken, en alles op te geven? Ik zeg u, dat dit een hoogst moeilijke zaak is, was zij gemakkelijk, waartoe dan al die gebreken, zuchten, waakzaamheid? Waarom anders al die dingen met

zoveel hardnekkigheid bestreden? Zien wij niet, dat vele mensen, liever dan dat alles te verzaken, hun ziel, de hemel, God en Christus derven? Waartoe anders al dat uitstel, al die uitvluchten: wacht nog een weinig, ik ben nog zo jong, zo gezond, ik kan mijn zonden niet zo op eens afzweren?

Nogmaals, welke reden bestaat er anders, dat andere hun eigen vlees zo ten halve, zo onwillig en traag kruisigen, al zijn ze ook volkomen overtuigd, dat ze zonder dat de zaligheid niet kunnen beërven? En hoeveel beloften en voornemens lijden schipbreuk op de ontzettende bezwaren, daarmee verbonden? Een rechteroog uit te rukken, een rechterhand of voet af te houwen, is waarlijk geen aangename zaak voor het vlees.

3. *In de leer der volharding wordt ons een ander kruis opgelegd.* Wij moeten niet alleen beginnen, maar ook volhouden tot het einde toe, niet alleen zeggen: Ik wenste wel in de hemel te zijn, maar Christus leren kennen, Christus aan doen, en met Hem wandelen om in de hemel te komen. Het is inderdaad niet zo moeilijk, naar de hemel uit te zien, te beginnen de Heere te zoeken en de zonde te mijden. Maar iets anders is het, daarmee volgens Gods wil voort te gaan! "Maar Mijn knecht Kaleb", zegt God, "omdat een andere geest met hem geweest is, en hij volhard heeft Mij na te volgen - VOLGEHOUDEN heeft in mijn wegen - zo zal Ik hem brengen tot het land in hetwelk hij gekomen was, en zijn zaad zal het erfelijk bezitten", Numeri 14:24.

   De vele duizenden der kinderen Israëls in hun geslachten vielen op hun reis van Egypte naar Kanaän bijna alle af, toen het op volharden aankwam. Wel trokken zij eerst bereidwillig op, maar zij werden het spoedig moede, zij waren weldra buiten adem gelopen, en in hun hart keerden zij weer naar Egypte. Het valt een mens niet moeilijk, een korte poos, een paar mijlen flink te lopen, maar het honderd mijlen uit te houden, ja duizend, tienduizend mijlen! Wie dat doet, moet het kruis niet zwaar achten, moet pijn en vermoeienis des vleses uitstaan, vooral wanneer zijn voeten telkens met doornen, stekels en andere hindernissen te kampen hebben, die bij zo'n lopen zeer belemmerend moeten zijn. Ziet gij niet dagelijks voor uw ogen, dat de volharding een zwaar kruis is? Waarom worden de meesten anders zo spoedig moede? Ik zou er velen kunnen aanwijzen, die een jaar ongeveer in Gods wegen gewandeld hebben, andere twee, drie, vier of weer andere nog korter dan een jaar, maar die allen moe zijn geworden, en de weg verlaten hebben, voordat zij die nog ter helfte hadden gebracht. Sommigen zijn in deze, andere in geen zonde vervallen, sommigen hebben tot hun vrienden, andere openlijk gezegd, dat de weg te smal, de baan te lang, de Godsdienst te heilig is, zodat men het niet langer uithouden en niet verder komen kan.

4. , 5 en 6. Zo is het ook met de andere drie: *zelfverloochening, geduld en gemeenschap met arme heiligen.*

   Hoe hard vallen iemand deze dingen! Het is niet zwaar, een ander te verloochenen, maar het is minder gemakkelijk, zichzelf te verloochenen, zichzelf te verloochenen uit liefde tot God, tot Zijn Evangelie, tot Zijn heiligen. Een voordeel, een genoegen op te geven, en wel iets, dat anders geoorloofd zou zijn, was het niet, dat een ander er aanstoot in vond! Deze woorden uit de Schrift worden zelden gelezen, en nog zeldzamer in toepassing gebracht: "Daarom, indien de spijs mijn broeder ergert, zo zal ik in eeuwigheid

geen vlees eten, opdat ik mijnen broeder niet ergere, " 1 Cor. 8:13. En nogmaals, "Maar wij, die sterk zijn, zijn schuldig de zwakheden der onsterken te dragen, en niet onszelf te behagen, " Rom. 15:1. Integendeel, hoe eigenzinnig, hoe haastig, hoe lichtgeraakt, hoe zelfzuchtig zijn de meeste Christenen in onze dagen! Hoe weinig geven zij acht op de armen, tenzij om hen af te schepen met een: wordt warm en wordt verzadigd! Maar geven, vooral de armen geven, wordt immer zeldzamer, Gal. 6:10. Ik zeg u: al deze dingen zijn een kruis voor vlees en bloed, en de mens, die een wakend oog over zijn vlees houdt, en enige macht tegen hetzelve bezit, zal vinden, dat zijn hart gelijk is aan een steigerend ros zonder breidel, gereed om alles te vernielen wat hem in de weg staat, ja gereed om op hol te gaan, wat ook zijn bereider doe om het tot staan te brengen.

Dat is het kruis, hetwelk alle reizigers naar het hemelse Jeruzalem te torsen hebben. Ik ben overtuigd, dat wij voor een Christen er twintig zouden tellen, indien slechts van dat kruis geen sprake was Gelijk ik te voren zei, keren sommige mensen terstond tot hun zonden terug, zodra zij met het kruis in aanraking komen. Andere vallen er over en breken de nek, nog andere, die het kruis zien naderen, wijken rechts of links uit in de mening van ook op die wijze de hemel te zullen bereiken, maar zij zullen bedrogen uitkomen. "Allen, die Godzalig willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden, " 2 Tim. 3:12. Slechts weinigen, die, wanneer zij het kruis op zich nemen, uitroepen: welkom kruis! gelijk enkele martelaren, toen zij de brandstapel bestegen. Daarom, zo u op uw reis kennis maakt met het kruis, in welke vorm ook, zo word niet verschrikt of ontsteld, zeggende: Helaas! wat zal ik nu beginnen? Schep liever nieuwe moed, wetende dat het kruis tot de heerlijkheid voert. Kan iemand in Christus geloven, zonder zich de haat des duivels op de hals te halen? kan hij in oprechtheid Christus belijden, zonder dat de kinderen des bozen hun mond openen? kan de duisternis vrede hebben met het licht? kan de duivel dulden, dat Jezus Christus geëerd worde door geloof en een heiligen wandel, en de ziel met vrede laten? Hebt gij niet gelezen, dat de draak de vrouw vervolgde? Openb. 12, en dat Christus zegt: "In de wereld zal u verdrukking hebben maar hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen"? Johannes 16:33.

Negende Aanwijzing. Vraag God, dat Hij u deze twee zaken schenke:
1. dat hij uw verstand verlichte,
2. dat Hij uw wil aanvure.

Zo gij die twee dingen werkelijk ontvangt, dan is er geen vrees, of u zult veilig de hemel binnengaan.

Ten eerste: *Uw verstand te verlichten.*

Een der grote redenen, waarom mannen en vrouwen de toekomende wereld zo weinig achten, is dat zij er zo weinig van zien. En zij zien er zo weinig van, omdat hun verstand verduisterd is. En daarom schrijft Paulus: "Ik zeg dan dit, en betuig het in de Heere, dat u niet meer wandelt, gelijk de andere Heidenen wandelen, in de ijdelheid huns gemoeds, verduisterd in het verstand, vervreemd zijnde van het leven Gods, door de onwetendheid, die in hen is, door de verharding huns harten, " Eféze 4:17, 18.

Wandel niet gelijk dezen, loop niet met hen, helaas! de arme zielen hebben een verduisterd verstand, een verhard harte, en daarom denken zij zo gering van de Heere Jezus Christus, en de zaligheid hunner ziel. Want wanneer de mens de dingen der toekomende wereld leert zien: welk een God, welk een Christus, welk een hemel, en welk een eeuwige heerlijkheid daar te genieten zijn, en wanneer hij bespeurt, dat ook hij daaraan deel kan verkrijgen, ik zeg u: dan loopt hij "door dik en dun" om dat alles te beërven. Omdat Mozes daarin een gezicht had, toen zijn verstand verlicht was, vreesde hij de toorn des konings niet, maar verkoos "liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben", Hebr. 11:24 - 27. Hij weigerde een zoon van Farao's dochter genoemd te worden, achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn dan de schatten in Egypte, want hij zag op de vergelding des loons, en hield zich vast, als ziende de Onzienlijke.

En dit is hetgeen, waarom de Apostel gewoonlijk in zijn brieven voor de heiligen bidt:. "opdat u moogt weten, welke zij de hoop van zijn roeping, en welke de rijkdom zij der heerlijkheid van zijn erfenis in de heiligen", Eféze 1:18. En nogmaals, "Opdat u ten volle kon begrijpen met al de heiligen, welke de breedte, en lengte, en diepte, en hoogte zij, en bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat", Eféze 3:18, 19.

Bid daarom, dat God uw verstand verlichte, want dat zal u een belangrijk voordeel brengen. Het zal u in staat stellen, veel om Jezus' wil te verdragen, gelijk Paulus zegt: "Maar gedenk der vorige dagen, in dewelke, nadat gij verlicht zijt geweest, gij veel strijd des lijdens hebt verdragen.

Ten dele, als gij door smaadheden en verdrukkingen een schouwspel geworden zijt, en ten dele, als gij gemeenschap gehad hebt met degenen, die zo gehandeld worden. Want u hebt ook over mijn banden medelijden gehad, en de beroving uwer goederen met blijdschap aangenomen, wetende, dat u hebt in uzelf een beter en blijvend goed in de hemelen", Hebr. 10:32 - 34.

Al ligt er ook nog zo'n kostbaar edelgesteente voor iemands voeten, indien hij er geen acht op geeft, dan zal hij er eer op trappen dan zich buigen om het op te rapen, en wel om de eenvoudige reden, dat hij de schat niet ziet. Welnu, zo is het ook hier: al is de hemel nog zoveel waard, en al hebt gij er nog zoveel behoefte aan, toch, indien u dezelve niet ziet, dat is: indien uw verstand niet verlicht is om hem op te merken, dan zal u er in het geheel geen acht op slaan.

Daarom: roep tot de Heere, dat Hij door Zijn genade uw ogen opene en zeg: Heere! open mijn blinde ogen, Heere! neem de sluier mijns harten weg, toon mij de dingen, die boven zijn, en laat mij om Christus' wil de heerlijkheid, liefelijkheid en uitnemendheid van die dingen verstaan.

Ten tweede: *uw wil aan te vuren.*

Smeek God ook, uw wil aan te vuren met betrekking tot de dingen der onvergankelijke wereld. Want zo iemands wil zich geheel en al bepaald heeft tot enige zaak, om die te doen, dan moet er veel gebeuren, om dat te verhinderen. Toen Paulus vastelijk besloten was, naar Jeruzalem op te gaan, hoewel hij wist, dat hem daar banden en verdrukkingen te wachten waren, schrikte hij geenszins terug, maar getuigde veeleer: "Want ik ben bereid, niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem, voor de Naam van de Heere Jezus', Hand. 21:13. Zijn wil werd

aangevuurd door de liefde van Christus, en daarom was het niet mogelijk, hem tot iets anders te overreden. Niemand weet wat te doen met eigenzinnige lieden, wij zijn gewoon te zeggen: hij heeft een harden kop, gij kunt met die mens niets uitvoeren. Inderdaad wie met zo'n wil hemelwaarts streeft, die bezit een onschatbaar voorrecht. Wie zo vast besloten is, zegt: Ik wil alle krachten inspannen om de hemel binnen te gaan, ik wil alle vijanden zolang mogelijk tegenstaan, ik geef niet op, zolang nog adem in mij is, of overwinnen of sterven: "Zie, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen", Job 13:15. "Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent", Genesis 32:26.
IK WIL, IK WIL, IK WIL. O, die gezegende, door Goddelijke liefde aangevuurde, hemelse wil! Wat is daarmee te vergelijken? Indien de mens ernstig wil, dan zal elke tegenwerping, elke hinderpaal zijnen ijver slechts verhogen, maar is de wil half besloten, dan dient elke zwarigheid tot ontmoediging, dit ziet men zowel in heiligen als zondaars, in hen, die kinderen Gods zijn, als in degenen, die de wereld dienen.

1. Let op de heiligen van ouds, wanneer zij besloten waren, de hemel na te jagen, wat kon hen dan weerhouden? Waren vuur of wilde dieren, zwaard of geseling, banden of gevangenis, steniging of uithongering, bespotting of naaktheid daartoe in staat? Hebr. 11. "Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, die ons liefgehad heeft, " Rom. 8:37, Hem, die ons gewillig gemaakt heeft in de dag Zijner heirkracht, Psalm 110:3.

2. En aan de andere kant, zie op de kinderen des bozen, die niet gewillig zijn om de hemelweg te betreden, hoeveel uitvluchten en listen zij bedenken om zich te verontschuldigen. Ik heb een vrouw getrouwd, ik heb een akker gekocht, ik zou mijnen heer beledigen, ik zal mij het ongenoegen mijns meesters op de hals halen, ik zal mijnen handel benadelen, ik moet mij dan vernederen, mijn genoegens opgeven, men zal mij uitlachen en bespotten, daarom kan ik niet komen. Andere zeggen: ik zal 15 wachten, totdat ik mij enig vermogen in deze wereld verworven heb, totdat ik dit of dat heb gedaan, de eigenlijke reden is, dat zij allen niet willen, want waren zij gewillig, dan zouden deze en duizend andere hindernissen niet sterker blijken te zijn dan de touwen, waarmee Simson gebonden was, en die hij verbrak als linnen draden, Richteren 15:14. Ik zeg u, dat het op de wil aankomt: dat is de grote zaak, die voor - of achterwaarts keert, de duivel weet dat even goed als God, en daarom tracht hij evenzeer als God, de wil zijner dienaars te versterken. God begeert voor Zich een volk, gewillig om Hem te dienen, en de duivel stelt alle pogingen in het werk, om de wil en de genegenheden der mensen ouder zijn heerschappij te brengen, en daarom roert Christus het hart der zaak aan, als Hij zegt: "Gij wilt tot Mij niet komen, opdat u het leven moogt hebben, " Johannes 5:40. "Hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs een hen hare kiekens onder de vleugelen vergadert, en gijlieden hebt niet gewild?" Lukas 13:34. De duivel hield hun wil gevangen, en zolang was er geen vrees dat hij zijn prooi verliezen zou.

O, roep dan gedurig en ernstig tot God dat Hij uw wil, om de hemel te verkrijgen, geheel besture. Zo uw wil geheel op de rechte weg is gericht, dan zal geen ontmoeting u uit het veld slaan, en daarom hield Jakob vol, zelfs toen zijn heup in de worsteling ontwricht was geworden, en zei: "Ik zal u niet laten gaan, tenzij dat u mij zegent." Tracht er naar, dat uw wil door de Goddelijke genade volkomen geheiligd, en met een vast besluit tegen alle moedeloosheid gewapend worde, en dan loopt gij met snelheid hemelwaarts. zo u integendeel een onvaste wil hebt ten opzichte van de weg, die u is voorgesteld, dan zal u telkens, gedurende uw ganse reis, worden opgehouden

en struikelen, en eindelijk uw doel geheel en al missen. De Heere geve u een vasten wil en goeden moed! Zo heb ik u enige aanwijzingen gegeven, hoe gij in de hemelse loopbaan lopen moet, onthoud wat ik u gezegd heb, opdat u van het rechte pad niet afdwaalt.

En om u daarin behulpzaam te zijn, wil ik alles met een enkel woord herhalen:

1. Kies de rechte weg.
2. Leer die goed kennen.
3. Werp weg wat u kan hinderen.
4. Wees op uw hoede, op geen dwaalweg te geraken.
5. Let niet teveel op hetgeen op zijde van de weg geschiedt, opdat u niet het rechte pad verlaat.
6. Wacht op niemand, die achter u gaat en u roept, hetzij de duivel, de wereld of wie ook, want daardoor wordt uw loop noodzakelijk vertraagd.
7. Laat u door generlei tegenstand of hinderpaal ontmoedigen.
8. Neem gewillig het kruis op u.
9. Bid van God een verlicht verstand, en een gewillige geest. En God geve u een voorspoedige reis!

Toch, voordat afscheid van u te nemen, wil ik u enige overdenkingen mee op de weg geven, die u mogen dienen als sporen, om uw soms nog trage hart op deze heerlijke reis aan te drijven:

V. NEGEN AANSPORINGEN OM "ALZO TE LOPEN"

Eerste Aansporing. Bedenk, dat er geen weg is dan deze, U moet of winnen of verliezen. zo u wint, dan wint gij God, Christus, heerlijkheid, rust, vrede, leven, ja het eeuwige leven, dan wordt gij gelijk de engelen Gods in de hemel, geen zorg, geen zuchten, geen pijn kent gij daar meer, daar bent u buiten het bereik van zonde, hel, dood, duivel, graf en wat u ook enige schade zou kunnen toebrengen. Maar daarentegen, indien u verliest, dan verliest gij hemel, heerlijkheid, God, Christus, rust, vrede, en alles wat de eeuwigheid voor de heiligen begeerlijk maakt, bovendien haalt gij u dan de eeuwigen dood, smart, angst, pijn, duisternis, het gezelschap der duivelen en de eeuwige verdoemenis van uw ziel op de hals.

Tweede Aansporing. Bedenk, dat de duivel, hel, dood en verdoemenis u immer op de voet volgen en steeds de wet, hun wapen, bij de hand hebben, omdat gij dezelve hebt overtreden, maak daarom om 's Heeren wil haast.

Derde Aansporing. indien zij u overweldigen, voordat gij de vrijstad bereikt hebt, dan is uw vlucht daarheen voor eeuwig afgebroken. Ook dit roept u toe: loop alzo.

Vierde Aansporing. Vergeet niet, dat de hemelpoort en Christus' armen thans geopend zijn om u te ontvangen. O, mij dunkt, dat deze gedachte: de duivel volgt mij om mij te verderven, maar Christus strekt zijn armen uit om mij te ontvangen, u met allen spoed moet dan vlieden om in veiligheid te komen! Daarom noem ik als:

Vijfde Aansporing. Houd de prijs in het oog, verlies het doel waarnaar gij streeft, niet uit het gezicht. De reden, waarom velen zo gemakkelijk verflauwen, terwijl zij in de loopbaan lopen, is een van deze beide dingen.
1. Zij hebben geen helder bewustzijn van de waarde van de prijs, of zij achten die te goed voor zich, de meesten echter derven de hemel, omdat zij er weinig acht op geven. En daar om: opdat u niet op dezelfde wijze afgekeerd wordt, houd steeds uw oog gericht op de uitnemendheid, de liefelijkheid, de schoonheid, de troost, de vrede, die gij beërven zult met degenen, die de prijs winnen. Dit was het, hetgeen Paulus moed gaf om te volharden "door eer en oneer, door kwaad gerucht en goed gerucht, door gevaren van rivieren, door gevaren van moordenaars, door gevaren van zijn geslacht, door gevaren van de Heidenen, door gevaren in de stad, door gevaren in de woestijn, door gevaren op de zee, door gevaren onder de valse broeders, door arbeid en moeite, door honger en dorst, door waken en vasten, door koude en naaktheid." Andere hebben daarom verdragen, dat zij gestenigd, in stukken gezaagd, voor de wilde dieren geworpen, verbrand, gevierendeeld, in ketels gekookt en aan duizend andere folteringen overgegeven werden, "dewijl zij niet aanmerkten de dingen die men ziet namelijk de dingen van deze wereld - maar de dingen, die men niet ziet: want de dingen, die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig", 2 Cor. 4:18. O, dat woord EEUWIG had voor hen zo'n grote betekenis, dat zij elke aangebodene verlossing weigerden, want zij wisten dat God iets beters over hen voorzien had, namelijk een betere opstanding, die zij verkrijgen zouden, Hebr. 11:35.

2. En laat ook geen gedachten aan de uitnemendheid des hemels u in uw hart doen zeggen: Dat is te goed voor mij! want ik zeg u: de hemel staat open voor iedereen, die er langs de aangewezen weg heenreist, elkeen wordt er welkom geheten. Bedenk dan, dat, hoe onwaardig gij uzelf ook rekent, zelfs de met boze zweren bedekte Lazarus derwaarts is gegaan. Ja, de hemel is juist voor de armen bereid: "Hoort, mijn geliefde broeders?" zegt Jakobus, en let hier wel op, "heeft God niet uitverkoren de armen van deze wereld, om rijk te zijn in het geloof, en erfgenamen des Koninkrijks, hetwelk Hij belooft dengenen, die Hem liefhebben?" Jakobus 2:5. Neem dit ter hart en LOOP alzo.

Zesde Aansporing. Denk veel aan hen, die u zijn voorgegaan.
Ten eerste: dat zij werkelijk het Koninkrijk zijn binnengegaan.
Ten tweede: hoe veilig zij zijn in Jezus' armen, zouden zij voor duizend werelden weer op aarde willen komen? Of, al waren zij weer hier, zouden ze dan bevreesd zijn, dat God hen niet zou aannemen?
Ten derde: wat zouden zij van u denken, indien uw hart onder het lopen begon te verflauwen, indien uw zonden machtig werden en u tot stilstaan dwongen? Zouden zij u niet duizendmaal een dwaas heten, en zeggen: "o, als gij maar zaagt wat wij zien, gevoelde wat wij gevoelen, en de heerlijkheid smaken kondt, die wij genieten! O, zo u ook maar een kwartier hier waart om het duizendste gedeelte van wat wij bezitten, te zien, te gevoelen, te tasten en te genieten! Wat zou u dan doen? Wat zou u dan niet lijden? Wat zou u dan teveel achten? Zou u dan de zonde verdragen? Zou u dan de tegenwoordige wereld beminnen? Zou u nog vrezen voor vrienden of verschrikken op de bedreigingen der machtigste tirannen?" Neen! zij, die ook maar door het geloof een gezicht in deze dingen hebben verkregen, al waren ze er ook zo ver van verwijderd als de hemel van de aarde, zijn toch getroost en versterkt, gelijk de vogel, die in de lente

zingt, en de kans om hen van de levensweg af te brengen, is uiterst klein geworden. Wanneer mijn boze hart soms geneigd is geweest om ter wil van deze wereld mijnen loop te vertragen, dan overdacht ik de toestand der heiligen en engelen in de hemel, wat zij genieten, welke geringe waarde zij aan het ondermaanse hechten, dat zij mij een dwaas zouden noemen, indien zij wisten dat mijn hart verflauwde, en deze overwegingen deden mij wederom voorwaarts ijlen, al die arme, ledige wereldse schatten verachten, en spraken tot mijn ziel: Kom, wees niet moede, zie wat de hemel is, waag alles, en zie of die opoffering niet rijkelijk beloond wordt. Abraham, David, Paulus en alle andere heiligen waren toch gewis niet minder wijs dan iemand in onze tijd, en toch gaven zij alles prijs, om dat onverderfelijk Koninkrijk te beërven. O! werp dus alle zondige lusten weg, jaag naar rechtvaardigheid, heb de Heere Jezus lief, laat u leiden door zijn vreze, ik verzeker u, dat Hij u eens een heerlijke beloning schenken zal.
Lezer! wat zegt gij hiervan? bent u besloten, mee te lopen? Neen, besluit om mij vooruit te lopen. "Loop alzo, dat gij die prijs moogt verkrijgen."

Zevende Aansporing. Om u verder aan te moedigen, loop voort, en wanneer gij uzelf moe gelopen hebt, vraag dan de Heere Jezus, dat Hij u opneme en drage. Is dit niet voldoende ook voor de armste ziel, om de loop te beginnen?
Gij roept misschien: *Maar ik ben zwak, ik ben lam*, enz.
Welnu, Christus wil u ondersteunen en dragen, wanneer gij dus moe gelopen zijt, zo denk er aan, dat Hij u in zijn armen wil nemen. "Hij zal de lammeren in zijn armen vergaderen, en in Zijnen schoot dragen, de zogenden zal Hij zachtkens leiden", Jesaja 40:11. Op deze wijze bemoedigt een vader zijn jonge kind, zeggende: Loop, mijn lieveling! als gij moe zijt, zal ik u opnemen en dragen. "Hij zal de lammeren in zijn armen vergaderen, en in Zijnen schoot dragen". Wanneer zij vermoeid zijn, worden zij gereden.

Achtste Aansporing. Of anders stort Hij van de hemel nieuwe kracht in uw ziel uit, hetgeen u even goed te stade komt. "De jongen zullen moe en mat worden, en de jongelingen zullen gewis vallen, maar die de Heere verwachten, zullen de kracht vernieuwen, zij zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden, zij zullen lopen, en niet moe worden, zij zullen wandelen en niet mat worden", Jesaja 40:30, 31. Wat zal ik zeggen boven hetgeen reeds gezegd is? U zal een goed en gemakkelijk tehuis, goed en gezond voedsel, de boezem van Christus hebben om er aan te rusten, en de vreugde des hemels om uw hart te vervullen. Zal ik u van de volkomenheid en de duurzaamheid van al deze dingen spreken? Inderdaad! ze naar waarde te beschrijven is een werk, dat mijn krachten ver te boven gaat.

Negende Aansporing. Eindelijk, dunkt mij, moeten ook de listen des duivels en zijner dienaren u, die naar de hemelse zaligheid verlangt, tot spoed aandrijven. De duivel zal geen tijd verliezen, geen moeite sparen, en evenmin zijn dienaren, wanneer het anderer verderf aangaat, en zullen wij dan onze zaligheid niet naarstiglijk zoeken? De kinderen van deze wereld wagen de verdoemenis hunner ziel om een vergankelijke kroon, en zullen wij dan niet enige onbeduidende dingen ten offer brengen, om een onverwelkelijke kroon te verwerven?

Zij wagen het verlies van eeuwige vrienden, van een God, die hem bemint, van een Christus, die hen wil verlossen, van een Heilige Geest, die hen troosten en leiden wil, van een hemel als hun woning, van de heiligen als hun omgeving, en dat alles om met deze wereld en de zonde in goede verstandhouding te blijven en het gezelschap van enige lage, verdorven wezens genieten, gelijk zij zelf zijn. En zullen wij dan niet zo hard mogelijk werken, zo snel mogelijk lopen, zo ijverig mogelijk zoeken, neen, honderd maal ijveriger, opdat wij bij die zalige, eeuwige vrienden mogen komen, al moeten wij daarvoor ook het vergankelijke, dat de wereld biedt, ten offer brengen? Moet men dan ten jongsten dage horen, dat de goddelozen zich met meer haast en ijver ter helle, dan u ij ons ten hemel gespoed hebben? dat zij maar dagen en jaren, vermogens en krachten besteed hebben, dan u over hadt voor iets, dat duizendmaal beter is? O, dat het zo niet zij, laat ons veelmeer zo LOPEN.
Na dit weinige wil ik besluiten met enige toepassingen, die zich uit het besprokene laten afleiden.

VI. TOEPASSING.

Eerste Toepassing. Gij hebt gezien, dat hij, die de hemel wil beërven, lopen moet, en niet alleen lopen, maar ook zo lopen, als de Apostel het beschrijft, dat is: met vollen ernst, vasten wil en volharding, alles wegwerpende wat de loop hinderlijk kan zijn. Loopt gij alzo? Laat ons dat een weinig onderzoeken.
1. Bent u de rechte weg ingeslagen? bent u met Christus' gerechtigheid bekleed! Zeg niet ja in uw hart, wanneer het niet werkelijk zo is. U weet, hoe gevaarlijk het voor een mens is, zo hij meent de rechte weg te betreden, terwijl hij toch op een verkeerden wandelt. Dat is het zekerste middel om zijn doel te missen, om de hemel te derven, die hij waant te zullen binnengaan. O, dat is de treurige toestand der meeste mensen: zij houden zichzelf voor, dat zij op het rechte pad gaan, hoewel zij er nooit een voet op zetten! De Heere geve u ook hierin verstand, anders bent u verloren. Ik bid u, ziel! wanneer was het, dat u uw zonden en gerechtigheid leerde verfoeien, en de gerechtigheid van Christus aandeedt? Ik vraag: bent u in Hem? Is Hij u dierbaarder dan de gehele wereld? Houdt uw geest zich voortdurend met Hem bezig? Spreekt gij graag van Hem, en wandelt gij graag met Hem? Acht gij Zijn zaligheid heerlijker dan het gezelschap van wie u op de wereld dierbaar zijn! Rekent gij alles arm, ledig, ijdel te zijn, wanneer Hij u ontbreekt? Verzoet Zijn bezit alle dingen, en Zijn gemis, verbittert het alles? Ziel! Ik smeek u, wees ernstig en neem het ter harte, en beslis in zulke belangrijke zaken, als uw zaligheid of verdoemenis, niet zonder goeden grond.

2. Bent u ontlast van de dingen van deze wereld b.v. hoogmoed, genoegens, voordeel, lusten en ijdelheid? Wat! meent gij snel genoeg te kunnen lopen met de wereld, uw zonden en lusten in uw hart? Ik zeg u, ziel: zij, die allen last en elke zonde afgelegd en de voordeligste houding hebben aangenomen, zij hebben het moeilijk genoeg om zo te lopen, dat zij de prijs verkrijgen. Te lopen door al die tegenstand, ondanks al die stoten en duwen, over al die hindernissen, waarmee duivel, zonde, wereld en hun eigen hart hen gedurig in de weg treden, ik zeg u: zo u hemelwaarts wilt lopen, dan zal u het geen gemakkelijke of kleine zaak vinden. Bent u daarom bevrijd van al die belemmerende lasten? Denk er niet over, dat u in de hemel zult komen, indien u ze

nog draagt. Dan staat het te vrezen, dat u gevonden zult worden onder de velen, die "zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen", Lukas 13:24.

Tweede Toepassing.
Maar indien dit bezwaar voor u is opgeheven, wat zal er worden van hen, die moe zijn geworden, eer zij halfweg waren? Alleen degene, die volharden zal tot de einde toe, zal zalig worden, hij, die overwint, zal alles beërven, en niet iedereen, die begint te lopen, houdt vol en draagt de zege weg. Agrippa scheen plotseling een Christen te zullen worden, het was, als of hij binnen een half uur Christus' eigendom werd. "Gij", zei hij tot Paulus, "beweegt mij bijna, een Christen te worden", Hand. 26:28. Ach! het was slechts bijna, en dus niet beter dan zo hij er immer ver van verwijderd gebleven ware, wel begon hij goed te lopen, maar hij hield spoedig weer op: toen Paulus sprak, werd hij begerig naar een beter goed, maar zijn onverschilligheid keerde terstond terug, toen Paulus zweeg.
O, dat vreselijke "bijna". Ik zeg, dat met dat "bijna" zijn ziel toch verloren ging. Ik heb vaak gedacht, welk een vreselijke foltering dat bijna voor die ellendige zielen wezen zal, als zij in wanhoop uitschreeuwen: Ik was bijna een Christen, ik was bijna het Koninkrijk Gods binnengegaan, bijna aan de handen des duivels en de heerschappij der zonde ontkomen, bijna van de vloek Gods bevrijd, bijna en niet meer, bijna maar niet geheel. O, indien ik bijna de hemel bereikte, maar dan niet verder kwam! Vriend! het is iets vreselijks, zich neer te zetten voordat men in de hemel is, moe te worden voordat men de rustplaats heeft bereikt, en indien dat uw lot wordt, dan ben ik zeker dat u niet zo gelopen hebt, dat u de prijs mocht verkrijgen.

Derde Toepassing.
En wat zal de toekomst zijn voor degenen, die wel in het eerst met bewonderenswaardige snelheid op weg togen, zodat zij menigeen inhaalden, maar naderhand zozeer verflauwden, dat zij velen lieten voorbijgaan, ja zelfs terugkeerden, ten laatste even snel als zij gekomen waren? Meent gij, dat zij ooit de prijs zullen gewinnen? Wat, zo zij terugkeren, terugkeren tot de zonde, de wereld, de duivel, terugkeren tot de vleselijke lusten? O! "het was hun beter, dat zij de weg der gerechtigheid niet gekend hadden, dan dat zij, die gekend hebbende, weer afkeren van het heilige gebod, dat hun overgegeven was", 2 Petrus 2:21. Dezulken worden veroordeeld niet alleen om hun zonden, maar ook omdat zij voor de gehele wereld hebben getuigd, dat de zonde beter is dan Christus, want wie terugkeert, zegt met zijn daden: Ik heb Christus beproefd, en ik heb de zonde beproefd, en ik vind minder voordeel bij Christus dan in de zonde." Ik zeg, die mens spreekt zulks uit in zijn terugkeren. O, ontzettend! welk een oordeel zal hen treffen, die van voor de hemelpoort teruggekeerd zijn! "Zo iemand zich onttrekt", zegt Christus door Zijnen dienstknecht, "Mijn ziel heeft in hem geen behagen", Hebr. 10:38. En wederom "Niemand, die zijn hand aan de ploeg slaat die begint te lopen en ziet naar hetgeen achter is en terugkeert is bekwaam tot het Koninkrijk Gods", Lukas 9:62. En zo hij niet bekwaam is voor het Koninkrijk Gods, dan deugt hij nergens toe dan om in de hel geworpen te worden. En daarom zegt de Apostel, dat zij, die "doornen en distelen dragen, verwerpelijk zijn, en nabij de vervloeking, welker einde is tot verbranding", Hebr. 6:8.

O, er komt in eeuwigheid geen andere Christus, om door Zijn lijden en sterven hen te verlossen! En indien degenen, niet ontkomen, die "op zo grote zaligheid geen acht nemen", hoe zullen zij dan ontvlieden, die ze verwerpen en zich van haar afkeren? Hebr. 2:3. En indien de rechtvaardigen, dat is: die in de loopbaan volharden, werk genoeg vinden, waar zullen dan zij verschijnen, die weer terugkeren? Indien Judas of Francis Spira eens in de wereld konden wederkomen, en al die terugkerende zielen mededelen, welke folteringen zij aan hun afval te danken hebben, zou dat geen schrik en ontsteltenis onder die allen te weeg brengen?

Vierde Toepassing.
Hoe ongelijk zal de eeuwige straf van deze teruggekeerden zijn met de vergelding van degenen, die nooit een voet op de weg ten hemel hebben gezet. Ongetwijfeld zijn hij die weer afgedwaald is, en hij, die de weg nooit gekend heeft, van enerlei zin: de een wil niet opstaan, omdat hij zijn zonden en de dingen van deze wereld liefheeft, de ander keert terug, omdat hij zijn zonden en de dingen van deze wereld liefheeft, handelen zij beiden niet uit dezelfde beginselen? Zij zijn hier van dezelfde geest, en zullen zij ginds niet in een hel hun plaats vinden? Hij is een goddeloze, die nooit naar Christus verlangde, en hij is een goddeloze, die Hem weer verlaat, en daarom zullen zij beiden eens dat geduchte woord uit Christus' mond vernemen: "Gaat weg van Mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijnen engelen bereid is", Matth. 25:41.

Vijfde Toepassing.
Zij, die de hemel wensen te beërven, moeten zo lopen, dat zij hun doel bereiken. Dit wordt ook hun luide toegeroepen, die in allen ernst begonnen zijn te lopen, ik zeg, dat zij hun schreden moeten verhaasten, liever dan ze te vertragen, U weet, dat wie het laatste komt, het snelste moet lopen. Vriend! ik zeg u: er zijn er, die tien jaren gelopen hebben tegen gij een, of twintig tegen gij vijf, en toch, indien u met hen spreekt, dan zullen zij soms nog de vrees uiten, dat zij wellicht te laat komen. Hoe zal het dan met u gaan? Zie dan toe, dat u geen ogenblik uitstelt, maar doe dadelijk afstand van alles wat u belemmert, van alles wat uw lopen tegenhoudt, loop alzo, dat u de prijs moogt verkrijgen.

Zesde Toepassing.
Gij, oude Christenen!! zorgt dat de jongere broeders, die eerst gisteren begonnen zijn te lopen, u niet inhalen, zodat dan de Schrift zou vervuld worden: "Vele eersten zullen de laatsten zijn, en vele laatsten zullen de eersten zijn", hetgeen voor hen eer, maar voor u schande zou zijn. Een jong soldaat zou moediger zijn dan een oudgediende!
Tot u, die achteraan komt, zeg ik: Tracht de andere vooruit te komen, en tot de voorsten zeg ik: houdt wat gij hebt, blijft hun, zo mogelijk, voor in geloof en liefde, want dat is het rechte lopen, zo de een de ander zoekt voorbij te streven, de achtersten trachten hun voorlopers vooruit te komen, en de voorsten lopen zo snel, dat zulks onmogelijk wordt.

Zevende Toepassing. Hoe laf handelen zij, en hoeveel gevaar lopen zij, de prijs te derven, die het voldoende achten, zo zij slechts gelijk blijven met de achtersten! Er zijn mensen, die menen dat zij even goed als iemand anders naar de hemel lopen,

maar zij volgen het voorbeeld der traagste, luiste, koelste en dubbelzinnigste Christenen in de lande. Zo zij slechts met deze gelijken tred houden, dan menen zij al wonderwel hun best te doen, maar zij vergeten, dat de achtersten de meeste kans hebben, de prijs te verliezen. U weet, hoe duur het de dwaze maagden te staan kwam, dat zij te laat terugkeerden: "Die gereed waren, gingen met de Bruidegom in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten. Daarna let op dit woord daarna kwamen ook de andere, dwaze maagden, zeggende: Heere, doe ons open! en Hij antwoordende, zei: voorwaar zeg Ik u, Ik ken u niet", Matth. 25:10 - 12. Gaat weg van mij, gij trage Christenen, koele belijders, onverschillige belijders!
O, mij dunkt, Gods Woord voorspelt het vreselijk lot der trage belijders, met zulke klare en duidelijke woorden, dat het verwonderlijk is, hoe weinig er de aandacht op valt. Hoe geducht werd Lots vrouw voor een vertraging op hare vlucht gestraft, toen zij Sodom verlaten had? Wat wedervoer Ezau, toen hij te lang met zijn wildbraad uitbleef? Welk lot trof hen, die in Lukas 13:25 wachtten, totdat de deur gesloten was? En de dwaze maagden, die eerst nog olie moesten gaan kopen en terugkwamen, toen de stoet reeds was binnengegaan? Lots vrouw werd in een zoutpilaar veranderd, Genesis 19:26. Ezau vond later geen plaats des berouws, hoewel hij dezelve met tranen zocht, Hebr. 12:17. Judas verworgde zichzelf, en allen, die te traag geweest zijn, zullen eenmaal de dag vervloeken, waarop zij geboren werden.

Achtste Toepassing.
Maar erger nog, zo u door uw trage loop niet alleen uw eigen verderf u op de hals haalt, maar ook de oorzaak wordt, dat andere de rampzaligheid vinden? want er wordt op uw wandel als belijder veel meer gelet, dan u wel vermoedt. indien u dan een arme, koele, trage loper zijt, die de genoegens van deze wereld wilt meenemen, dan zullen andere van u leren, ook zo te doen. Wel, zeggen zij, waarom zouden wij niet evenzo doen? Hij is een Christen en schuwt geen genoegens, geen rijkdommen, geen voordelen, hij houdt van ijdel gezelschap, en is trots, en toch een Christen. Ja, en hij is zeker, dat de hemel eens zijn deel zal zijn, laat ons daarom met hem medelopen, dan zal het ons althans niet slechter gaan. O. welk een vreselijk ding is het, zo uw wijze van lopen in de weg der gerechtigheid de aanleiding is, dat andere verloren gaan! Bedenk dat ernstig, en uw verwaandheid, waarmee gij meent voor God te kunnen bestaan, zal verdwijnen, de rekenschap, die gij van uw eigen ziel hebt af te leggen, zal u reeds zwaar genoeg vallen, en als daarbij ook de zielen van andere van u geëist worden, dan moet zulks u geheel en al overstelpen. Hoe zal u eens op deze woorden kunnen antwoorden: "Gij gaat daar niet in, noch laat ingaan degenen, die ingaan zouden", want die uitspraak zal op een ontzettende wijze vervuld worden in al degenen, die door hun eigen traagheid zichzelf buitensluiten en door hun voorbeeld ook andere verhinderen, de hemel binnen te gaan.

Negende Toepassing.
Nog een kort woord tot u beiden.
1. Ik smeek u in de Naam onzes Heeren Jezus Christus, dat geen van u zo traag de weg ten hemel bewandele, als oorzaak zou kunnen worden, dat u en andere eindelijk buitengesloten werd. Ik weet, zelfs de traagste loper zou de man veroordelen, die ijlt om zijn leven te redden en toch zijn eigen welzijn zo zeer uit het oog verliest, dat hij hier en daar stil staat om iets ter zijde van de weg te bezien, of wel eens voor een

ogenblik een zijpad inslaat om een nietsbeduidend ding op te rapen. En zal u dan uzelf niet veroordelen, die hetzelfde doet, maar in een veel ernstiger zaak, die vertraagt in uw lopen naar de hemel, ofschoon uw ziel en uw zaligheid daarvan afhangt? Zie toe, zie toe, arme zondaar, zie toe!

2. Al zijn er ook, die, ondanks deze raad, toch traag en vadsig blijven wandelen op de weg naar het Koninkrijk der heerlijkheid, wees gij wijs en volgt hun voorbeeld niet. Leer van niemand dan hetgeen, waarin hij Christus volgt. Maar zie op Jezus, die niet alleen "de overste Leidsman en Voleinder des geloofs" is, maar die ook "voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en de schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand Gods" Hebr. 12:2. Ik zeg: zie van andere alleen datgene af, waarin zij Christus volgen. "Wees mijn navolgers, " zegt Paulus, "gelijkerwijs ook ik van Christus, " 1 Cor. 11:1. Hoewel hij een uitmuntend man was, toch wilde hij niet nagevolgd worden, dan voor zover hij zelf Christus' navolger was.

VII. OPWEKKING OM MET DE VOORSTEN TE LOPEN.

Om u eindelijk aan te sporen, met de voorsten mee te lopen, zo let op het volgende. Toen de engelen Lot met zijn vrouw en dochters buiten Sodom brachten, werd zijn vrouw ongehoorzaam, zag om en werd terstond in een zoutpilaar veranderd. Maar wij lezen niet, dat Lot zich door haar voorbeeld of door het Goddelijk strafgericht liet verleiden, ook om te zien. Ik heb mij soms over Lot verwonderd: zijn vrouw zag om en stierf onmiddellijk, en toch hij lette niet op zijn vrouw, zijn hart was zozeer met zijn vlucht bezig, dat hij zelfs niet naar haar omkeek. En terecht was zijn hart met zijn vlucht geheel en al vervuld, want het gebergte lag voor, en duivel en vuur woedden achter hem, zijn leven stond op het spel, en het zou verloren geweest zijn, indien hij ook maar eens had omgezien. Loop ook gij alzo, gedenk onder uw lopen aan de vrouw van Lot en hare straf, en vergeet niet, waarom haar zulks overkwam. God heeft haar ten voorbeeld gesteld voor alle trage, ongehoorzame lopers tot aan het einde der wereld, neem u in acht, dat u niet in dezelfde zonde vervalt. indien dit u echter niet kan aansporen, bedenk dan:

1. Dat uw ziel uw eigen ziel is, die óf zalig wordt óf verloren gaat, door uw traagheid verliest gij in de eerste plaats uw eigen ziel. uw eigen ziel, uw eigen zaligheid, uw eigen vrede staan op het spel. was het mijn ziel, voor welke gij het goede zocht, mij dunkt, dan zou u ze wel in liefde gedenken. Maar helaas! het is uw eigen ziel. "Want wat zou het de mens baten, zo hij de gehele wereld won, en zijn ziel schade leed?" Markus 8:36. Gods volk wenst het zielenheil van andere te bevorderen, en wenst gij uw eigen ziel geen goed te doen? Maar is ook dit onvoldoende, stel u dan voor:
2. Zo gij uw ziel verliest, dan moet u de schande en de schade dragen. Toen Kaïn inzag, dat hij zijns broeders bloed onschuldig vergoten had, werd hem zijn misdaad zo zwaar, die hij ze niet dragen kon. Hoe veel te verplettender zal het u zijn te bedenken, dat u uw eigen ziel hebt vermoord? En beweegt ook dit u niet, onthoud dan:
3. Dat, indien u niet lopen wilt, het volk van God met u handelen zal, gelijk Lot met zijn ongehoorzame vrouw, namelijk u achterlaten. Misschien hebt gij een vader, een 24 moeder, broeders, enz., die met spoed hemelwaarts reizen, zou u dan graag achter willen blijven? Gewis niet.

4. Zal het geen grote schande voor u wezen, te zien, dat zelfs de kinderen uws lands met meer ernst en haast de rechte weg bewandelen dan u? Wellicht lopen iemands bedienden: zijn huisbewaarder, zijn stalknecht, zijn keukenmeid, sneller dan hij zelf. Ik ben soms geneigd te verwachten, dat meer dienstbaren dan meesters, meer pachters dan heren, het Koninkrijk der hemelen zullen beërven. Is dat geen schande? Ik ben verzekerd, dat ge u beledigd zou achten, indien uw dienstbaren zeiden wijzer te zijn dan u in de dingen van dit leven, en toch durf ik beweren, dat velen van hen u in de dingen der eeuwigheid, die van veel meer gewicht zijn, ver overtreffen.

VIII. EEN ERNSTIG WOORD.

En gij, zondaar! wat zegt gij? Waar is uw hart? Wilt gij lopen? Bent u besloten, uzelf van allen last en alle zonde te ontdoen? Of is het tegendeel nog het geval? Denk er over na, mens! En besluit spoedig: het is geen zaak, die uitgesteld kan worden. Ga niet met vlees en bloed te rade, zie op naar de hemel en zeg of gij daar eens wenst te komen, zie ook naar de hel waarover gij een en ander kunt vinden in mijn boek: *Enige Kreten uit de hel of de Weeklachten ener verdoemde Ziel,* wat ik u dringend verzoek te willen lezen, en zeg mij, of gij die tot uw toekomstige woning begeert. Weet u de weg niet, raadpleeg dan Gods Woord.

Hebt gij behoefte aan leiding en troost, bid om de Heilige Geest. Verlangt u naar bemoediging, houd u vast aan de beloften. Maar in ieder geval: begin vroeg, kies de rechte weg, loop met snelheid en volhard tot de einde toe.

En de Heere geve u een voorspoedige reis. Vaarwel!

2. CHRISTUS DE VOLKOMEN ZALIGMAKER,

OF DE VOORSPRAAK VAN CHRISTUS, EN WIE DAARAAN DEEL HEBBEN.

Christ a Compleat Savior. 1692

Hoe vreemd het ook mag zijn, het is een droeve waarheid, dat het hart des mensen, tenzij door Gods Geest van de verdoemelijkheid der zonde overtuigd, Christus als Zaligmaker verwerpt. De hoogmoed der menselijke natuur verhindert de zondaar, zich als een hulpeloos wezen in de armen der Goddelijke barmhartigheid te werpen. Komt hij er dan eindelijk toe, de noodzakelijkheid van een Verlosser te erkennen, dan tracht hij Christus als een gedeeltelijken Zaligmaker aan te nemen, die hem ondersteunt en zijn eigen verlossingswerk volmaakt. Slechts de smeltkroes der volle overtuiging van eigen onvermogen brengt het schuim der eigengerechtigheid boven, dat dan door de hemelse Goudsmid wordt weggenomen.

Zodanig was ook Bunyans ervaring; hij had de getuigenis der Schrift leren geloven, dat van de hoofdschedel af tot de voetzolen toe niets geheels aan ons is, zodat uit een onwedergeboren hart niets kan voortkomen dan boom bedenkingen, doodslagen en de zwarte rij ongerechtigheden, die de Heiland opsomt, en die onze beste pogingen tot zelfverbetering ijdel maken. Geen zondaar zal ooit volkomen op de Heere vertrouwen, voordat hij zijn verloren toestand duidelijk heeft ingezien en erkend; hangende aan de broze levensdraad boven de ontzettende afgrond van Gods toorn, al dieper verzinkende in de zonde, die hem als een zekere prooi steeds vaster in haar net wikkelt, totdat hij eindelijk uitbarst in de angstkreet: "Heere, behoed mij, ik verga!"

Dan eerst zijn wij gewillig, Christus als een VOLKOMEN ZALIGMAKER aan te nemen.

Deze waarheid straalt in alle werken van Bunyan door en heeft gewis ook zijne prediking doordrongen. Hij wees en wijst zondaars steeds uitsluitend op het Lam Gods, dat alleen en volkomen de zonde der wereld wegneemt.

Het oogmerk van dit geschrift is, de aandacht te vestigen op iets, dat gewoonlijk uit het oog wordt verloren, terwijl het als achter een scherm verborgen is — *de voorspraak van Christus als het voortdurende werk des Verlossers in de hemel.*

Velen beperken het "zien op Jezus' tot een staren op Zijn kruis, maar dat is niet genoeg; wij moeten Hem in onzen geest volgen naar een onzichtbare wereld en opklimmen tot de verheerlijkten Heiland, gezeten aan des Vaders rechterhand, waar Hij onze Voorspraak is. Hij is onze enige Middelaar; door wie anders zouden wij tot de Vader kunnen naderen?

De verzoening der zonden werd gekocht tot de prijs van Zijn bloed; en allen, die zalig worden, maken een deel uit van Zijn geestelijk lichaam. Hij gaf Zijn leven om zonde en dood te overwinnen, en wanneer de gekochten door Zijn bloed op de weg der

heiligmaking vatbaar zijn voor struikelen en vallen, Hij is degene, die hen weder opricht en hun schuld voor het aangezicht van Zijn Vader bedekt. Dus wordt Hij een volkomen Zaligmaker en zal met eeuwige heerlijkheid ben kronen, die hun vertrouwen geheel en al op die enige Middelaar hebben gevestigd.

CHRISTUS DE VOLKOMEN ZALIGMAKER.

"Waarom Hij, ook volkomen kan zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, zo Hij altijd leeft om voor hen te bidden." Hebr. 7:25.

In dit hoofdstuk stelt ons de Apostel twee zaken voor ogen: de grootheid van de Persoon van Jezus Christus, en de uitnemendheid van Zijn priesterschap.
In de eerste plaats wijst hij op de grootheid van Christus' persoon: hij stelt Hem boven Abraham, die ons aller Vader is, ja, ook boven Melchizédek, die hoger dan Abraham stond en dezen, die de belofte had, gezegend heeft.
Wat ten andere de uitnemendheid van Zijn priesterschap betreft, de Apostel toont aan, dat Hij Priester geworden is, niet volgens de wet van enig vleselijk gebod, maar omdat Hij in der eeuwigheid blijft. Niet zonder, maar "met eedzwering, door Dien, die tot Hem gezegd heeft: de Heere heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek", zodat Deze, "wijl Hij in der eeuwigheid blijft, een onvergankelijk priesterschap heeft."
Op deze waarheid nu, dat Christus in eeuwigheid Priester blijft, is mijn tekst gebouwd: ***"Waarom Hij ook volkomen kan zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, zo Hij altijd leeft om voor hen te bidden."***

Vier zaken liggen duidelijk in deze woorden uitgedrukt.
Ten eerste: de voorspraak van Christus - Hij bidt voor ons,
ten tweede: de uitwerking van die voorspraak - waarom Hij ook volkomen kan zalig maken,
ten derde: de personen, die aan Christus' voorspraak deel hebben namelijk degenen, die door Hem tot God gaan,
en ten laatste, de zekerheid, dat zij daaraan steeds deel hebben - zo Hij altijd leeft om voor hen te bidden.

1. DE VOORSPRAAK VAN CHRISTUS.

Wij zullen dus met Zijn voorspraak beginnen, en eerst zien wat zij is, dan waarvoor zij geschiedt, en eindelijk wat uit Christus' voorspraak voor ons volgt.

Eerst wil ik aantonen wat Zijn voorspraak is.
Voorspraak is tussenkomst, wanneer een derde persoon zich mengt in de betrekking, die twee op elkaar hebben. Deze tussenkomst evenwel kan strekken om ze verder van elkaar te verwijderen, of om ze nader bijeen te brengen. In Rom. 11:2 lezen we b.v. van Elia's tussenkomst in de onderlinge betrekking tussen God en Israël, maar zijn doel is niet, om het diep gevallen Israël nader bij God te brengen, integendeel: hij spreekt God aan tegen Israël, en het is als of hij meent, dat de Heere een te goede gedachte van Zijn volk koestert. Maar de tussenkomst, waarvan in Hebr. 7:25 sprake is, is niet tegen, maar voor een volk, zij is voorspraak. "Hij leeft altijd om voor hen te bidden." De Hogepriester pleit voor, niet tegen het volk. "Alle hogepriester, uit de mensen genomen, wordt gesteld voor de mensen in de zaken, die bij God te doen zijn, opdat hij offere gaven en slachtofferen voor de zonden, " Hebr. 5:1.

De voorspraak van Christus geschiedt tussen twee partijen: God en de mens, de laatste tot heil.

Ten tweede: die voorspraak of voorbede behelst:
1. dat de uitverkorenen allen tot Hem, dat is: tot God mogen gebracht worden,
2. dat de zonden, na hun bekering begaan, hun mogen vergeven worden,
3. dat de genade, die ze bij hun bekering hebben ontvangen, hun voortdurend worde geschonken en vermenigvuldigd, en
4. dat zij mogen bewaard worden voor Zijn hemels Koninkrijk.

1. Hij bidt voor de uitverkorenen, dat zij allen tot God mogen gebracht worden, en zo tot de enigheid des geloofs komen. Dit blijkt duidelijk uit Johannes 17:20: "Ik bid niet alleen voor deze (die reeds bekeerd zijn), maar ook voor degenen, die door hun woord in Mij geloven zullen", voor allen dus, die uitverkoren waren om eens in Hem te geloven, of, gelijk vers 9 zegt: "voor degenen, die Gij mij gegeven hebt." "Daarom zal ik Hem een deel geven van velen", Jesaja 53:12. De grond, waarop die aanspraak rust, is dat Hij hun rantsoen betaald heeft. Wanneer Christus dus voor de goddelozen - want alle onbekeerde uitverkorenen zijn dezulken bidt, dan brengt Hij Zijn voorspraak in voor de Zijnen, voor zijn gekochten, voor welke Hij eerst stierf, opdat zij door Zijn bloed mochten verlost worden.

2. Al zijn enigen van hen reeds tot God gebracht, toch blijft Hij voor die bidden, namelijk dat ook de zonden, die zij na hun bekering door hun zwakheid begaan, hun mogen vergeven worden. Dit wordt ons duidelijk gemaakt door de tussenkomst van de hogepriester onder de wet: deze moest de ongerechtigheden der heilige dingen onder de kinderen Israëls wegnemen en verzoening doen voor hen, die gezondigd hadden: "de priester zal voor hem, vanwege zijn zonde, die hij gezondigd heeft, verzoening doen en het zal hem vergeven worden, Leviticus 5:10. Deze schaduw verwijst op de Heere, wanneer Hij als Middelaar zegt: "Ik bid niet dat u hen uit de wereld wegneemt, maar dat u hen bewaart van de boze, " Johannes 17:15. Dat Christus bad, dat de bekeerden mochten bewaard blijven voor iedere wijze van zonde te doen, moet niet verondersteld worden, want daardoor zou Zijn voorspraak in sommige opzichten overbodig worden, en Hij zichzelf tegenspreken, immers zegt Christus: "Ik weet, dat u Mij altijd hoort, " Johannes 9:42. Maar de zin is deze: Ik bid, dat u ze bewaart voor verzoekingen, waardoor hun ziel onvermijdelijk in de verdoemenis gebracht zou worden, als ook, dat zij beschermd mogen worden tegen de verwoestende invloed van elke zonde, van iedere verleiding. Dit doet Hij voor Zijn voorspraak en door zijn vergevende genade.
3. Dan bidt Hij ook, dat hun de genade, die zij bij hun bekering ontvangen hebben, voortdurend worde geschonken en vermenigvuldigd. Dit blijkt duidelijk uit hetgeen hij tot Petrus zegt: Simon! Simon! ziet, de Satan heeft ulieden zeer begeerd, om te ziften als de tarwe, maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude", Lukas 22:31, 32. Maar, zullen enkelen zeggen, hier bidt Christus voor de ondersteuning des geloofs, maar volgt hieruit, dat Hij bidt om de onderhouding en toeneming van al onze genadegaven? Ja, als Hij bidt, dat het geloof niet ophoude, dan bidt Hij, dat al onze genadegaven mogen bestendigd worden, want het geloof is de eerste, hoogste genadegave, die alle andere in zich bevat, en waaruit alle andere voortvloeien, ja, het

geloof is de grond van alle verdere genadegaven, die zonder geloof niet zouden zijn. Laat dan het geloof behouden blijven, en alle genadegaven worden bestendigd - dat is, in de tegenwoordige staat, gezondheid en mate des geloofs. Christus bad aldus voor elke genadegave, toen Hij bad, dat "uw geloof niet ophoude." Ook deze tekst heeft dezelfde strekking: "Heilige Vader! bewaar ze in uw Naam, die Gij Mij gegeven hebt", Johannes 17:11. Bewaar ze in Uw vreze, in het geloof, in de waren Godsdienst, op de weg des levens, door uw genade, door uw kracht, door uw wijsheid, enz. Dit moet in hoofdzaak de zin van deze woorden zijn, en hij, die deze betekenis uitsluit, zal daarin slechts weinig zien.

4. Eindelijk bedoelt Zijn voorspraak ook, dat zij mogen bewaard worden voor Zijn hemels Koninkrijk. En om die bewaring bidt Hij:
a. pleitende op het recht, dat Hij op hen heeft,
b. pleitende op de belofte der heerlijkheid, die Hij hun heeft gegeven,
c. pleitende op zijn eigen wens, en
d. pleitende op de noodzakelijkheid, dat het zo geschiede.

a. Hij bidt dat de uitverkorenen tot de heerlijkheid mogen komen, omdat zij de Zijnen zijn en dat op de besten grond: "Zij waren Uwe, en u hebt Mij dezelve gegeven", Johannes 17:6. Vader, Ik wil ze hebben, want zij zijn de Mijnen, "Zij waren Uwe, en u hebt ze Mij gegeven." Wat het mijn is, mijn vrouw, mijn kind, mijn goed of mijn vreugde, dat mag ik gewis bij mij hebben. Daarom pleit Hij en bidt in Zijn voorspraak, dat onze personen voor zijn heerlijkheid mogen bewaard blijven. "Zij zijn Mijne, want Gij gaf ze Mij."
b. Dan pleit Hij, dat Hij hen reeds - in de belofte - heerlijkheid had gegeven, en daarom moeten zij die ook ontvangen. "En Ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij Mij gegeven hebt", Johannes 17:22. Rechtschapen mensen, die iets goeds beloofd hebben, bedoelen de vervulling van die belofte, ja, meer dan dat, zij houden ze werkelijk. Zo zegt ook Bileam, de profeet, ondanks zichzelf: "Zou Hij het zeggen en niet doen? of spreken, en niet bestendig maken?" Numeri 23:19. Heeft Christus ons heerlijkheid beloofd, en zou Hij ze niet schenken? Ja, heeft de Waarheid zelf ons die belofte niet gegeven, en zullen zij, die de belofte hebben ontvangen, ontvangen door het woord der Waarheid, van de vervulling verstoken blijven?
c. Christus pleit in Zijn voorspraak om de hemelse heerlijkheid voor de Zijnen daarop, dat Hij zelf die heerlijkheid voor hen begeert. "Vader! Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt", Johannes 17:24. Zie hier, Hij drukt Zijn besliste begeerte uit, dat het zo zij. Het moet zo zijn. Het zal zo zijn. Hij wil het. Wij lezen van Adonia, dat zijn vader hem nooit bedroefd, en nooit tot hem gezegd had: "Waarom hebt gij zo gedaan?" 1 Kon. 1:6. Slechts gaf hij hem het koninkrijk niet, omdat door de Heere daarvoor zijn broeder als erfgenaam was aangewezen. Hoeveel te meer zal onze Vader Zijn Zoon, onze Heere Jezus, in deze ter wil zijn, daar Hij het evenzeer begeert als de Zoon zelf. "Vreest niet, gij klein kuddeke, want het is Uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven", Lukas 12:32. Een vast besluit brengt veel ten uitvoer, vooral een besluit om iets te doen, waartegen zich slechts onmachtigen verzetten. Waarom dit het geval zal zijn? Het vast besluit onzes Middelaars is, dat ons de heerlijkheid werd weggelegd, ja, op dit besluit pleit Hij in

Zijn voorspraak: "Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt." Moet het daarom niet zo zijn?
d. Eindelijk voert hij de reden aan, waarom Hij dat wil, namelijk: "opdat zij mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt, want Gij hebt Mij liefgehad voor de grondlegging der wereld", Johannes 17:24.
Dit is het doel hunner heerlijkheid, het is alsof Hij zei: "Vader, deze zijn met Mij gebleven in mijn verzoekingen, deze hebben Mij in al mijn ontberingen aanschouwd, deze hebben Mij in Mijn lage, arme en verachte toestand gekend, deze hebben gezien, hoe Ik om Uwentwille spot, verwijt en lastering in deze wereld heb verduurd, en nu wil Ik, dat zij ook zullen zijn, waar zij Mij in mijn heerlijkheid zullen aanschouwen. Ik heb hun gezegd, dat ik Uw Zoon ben, en zij hebben het geloofd, Ik heb hun gezegd, dat U Mij weer in heerlijkheid zou opnemen, en zij hebben het geloofd, maar zij hebben mijn heerlijkheid niet gezien, zij moeten toch gelijk de koningin van Scheba aanschouwen, zij zullen slechts de helft geloven, tenzij hun ogen zien. Bovendien, Vader! deze zijn het, die Mij lief hebben, en het zal hun blijdschap verhogen, wanneer zij Mij in heerlijkheid ontmoeten, het zal hun een hemel in het hart zijn, zo zij hun Zaligmaker in heerlijkheid zien. Ik wil daarom, dat zij, die Gij Mij gegeven hebt, bij Mij zijn waar Ik ben, opdat zij mijn heerlijkheid mogen aanschouwen."
Dit is dus een reden, waarom Jezus Christus, onze Heer, onze Voorspraak is, dat Zijn volk met Hem in zijn heerlijkheid moge zijn.

In de derde plaats willen wij nagaan, *wat uit Christus' voorspraak voor ons volgt.*
1. Dit volgt er uit, dat de heiligen - want ik wil hier niets zeggen van de nog ongeroepen uitverkorenen - God dikwijls beledigen, hoewel zij genade hebben ontvangen, want voorspraak dient om iemand in eens anders gunst te doen blijven delen, en alle verwijdering te herstellen, die te eniger tijd de goede gezindheid van de een jegens de ander mocht verstoren. zo verzoent Hij de ongerechtigheid, want verzoening voor ongerechtigheid kan op twee wijzen geschieden: ten eerste door de losprijs te betalen, en ten andere door op de reeds betaalden prijs pleitende, voor de schuldige tussenbeide te komen. Daarom lezen wij, dat onder de Mozaïsche bedeling het bloed van de geslachten bok door de priester binnen de voorhang gedragen en, als voorspraak voor het volk, op het verzoendeksel en voor hetzelve gesprengd moest worden: "Daarna zal hij de bok des zoenoffers, die voor het volk zal zijn, slachten, en zal zijn bloed tot binnen in de voorhang dragen, en zal met zijn bloed doen, gelijk als hij met het bloed van de var gedaan heeft, en hij zal dat sprengen op het verzoendeksel en voor het verzoendeksel. Zo zal hij voor het heilige, vanwege de onreinheden der kinderen Israëls, en vanwege hun overtredingen, naar al hun zonden, verzoening doen, en zo zal hij doen aan de tent der samenkomst, welke met hen woont in het midden hunner onreinheden, " Leviticus 16:15, 16.
Dit moest, gelijk wij hieruit zien, geschieden, opdat de tabernakel, de zetel van Gods tegenwoordigheid en barmhartigheden, onder de kinderen Israëls mocht blijven, ondanks hun onreinheden en overtredingen. Dat is ook het uitwerksel van Christus' voorspraak: de tekenen van Gods tegenwoordigheid en genade mogen onder Zijn volk blijven, ofschoon het door zijn afdwalingen God zo vaak tot toorn verwekt.

2. Uit Christus' voorspraak maak ik verder op, dat ontwaakte zondaars, zo als de Godzaligen zijn, na een overtreding niet in hun eigen naam tot God mogen komen om

van Hem barmhartigheid af te smeken. God is buiten Christus een verterend vuur, en de zonde heeft de beste onzer gemaakt wat een stoppel voor het vuur is, waarom zij voor Gods aangezicht niet mogen, niet kunnen, niet durven verschijnen om hulp te verkrijgen, dan door een Middelaar of Tussenpersoon. Toen Israël het vuur, de donkerheid en de bliksemen zag en de donderen en het vreselijk geluid der bazuin hoorde, zei het tot Mozes: 'spreek gij met ons, en wij zullen horen, en dat God met ons niet spreke, opdat wij niet sterven!" Ex. 20:19, Deuteronomium 18:16. Schuld en een gevoel van verwijdering tussen God en ons doet ons uitzien naar iemand, die zijn hand op beiden legt, en ons in de ogen onzes Vaders weer aangenaam maakt. Dit, zeg ik, leid ik af uit de voorspraak van Christus, want, indien er enige kans bestond op onze bekwaamheid, om zonder Hem met goeden uitslag tot God te gaan, welke behoefte zou er dan bestaan hebben aan de voorspraak van Christus?
Absalom durfde niet weer in de tegenwoordigheid zijns vaders verschijnen, zonder een middelaar, die voor hem tussenbeide kwam, hij zond daarom Joab tot de koning, om Zijn voorspraak te zijn, 2 Samuel 13 en 14. Ook Joab durfde deze opdracht niet zelf volbrengen, maar koos weer een ander, die hem moest inleiden. De zonde is iets verschrikkelijks, ze verlamt en vernietigt de moed eens mensen en maakt hem bang om voor degene te verschijnen, die hij beledigd heeft, al is deze ook slechts een medemens. Hoeveel te meer zal zij dus een mens, met schuld beladen en met schaamte vervuld, de moed benemen om in de tegenwoordigheid van een heilig en na - ijverig God te komen, tenzij hij tot Hem kunne naderen door, of in de naam van een Middelaar? En hier vindt het volk Gods zijn sterkte en troost: er is een Middelaar om het in al zijn zwakheden ter hulp te komen, en die Middelaar is voortdurend daarmee bezig. "Hij leeft altijd om voor hen te bidden."

3. Ook volgt uit Christus' voorspraak, dat, indien wij onbewust uit verwaandheid ons vermaten, uit onszelf tot Hem te naderen, tegen wie wij overtreden hebben, Hij ons niet zou aannemen. Dat maakte Hij Elifaz bekend. Wat Elifaz dacht of voornemens was te doen, weet ik niet, maar God zei tot Hem: "Mijn toorn is ontstoken tegen u en tegen uw twee vrienden, want gijlieden hebt niet recht van Mij gesproken, gelijk als Mijn knecht Job. Daarom neemt nu voor ulieden zeven varren en zeven rammen, en gaat heen tot Mijn knecht Job, en offert brandoffer voor ulieden, en laat Mijn knecht voor ulieden bidden, want zeker Ik zal zijn aangezicht aannemen, opdat Ik aan ulieden niet doe naar uw dwaasheid: want gijlieden hebt niet recht van Mij gesproken, gelijk Mijn knecht Job, Job 42:7 - 8.
Hier zien wij het, een overtreding is een slagboom en hinderpaal om door God te worden aangenomen, anders dan door een Middelaar, een Voorspraak. Wie uit zichzelf tot God komt, die antwoordt God door zichzelf, dat is: zonder Middelaar, en ik zeg: dezulken hebben geen uitzicht op een welwillend en troostvol bescheid - God zal hem, die zo komt, antwoorden naar de menigte zijner afgoden. "Ik zal Mijn aangezicht tegen die man zetten, en zal hem stellen tot een teken en tot spreekwoorden, en zal hem uitroeien uit het midden Mijns volks, en gijlieden zult weten dat Ik de Heere ben", Ezech. 14:7 - 8. Hij, die iemands voorspraak is bij een heilig en rechtvaardig God, moet noodzakelijk zelf rein zijn, opdat Hij, bij Wie hij eens anders zaak bepleit, niet zegge: "Reinig eerst uzelf en kom dan en spreek voor uw vriend." Daarom is deze de rechte beschrijving van onze Hogepriester en gezegende Middelaar: "Want zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel,

onbesmet, afgescheiden van de zondaren, en hoger dan de hemelen geworden, die het niet allen dag nodig was, gelijk de hogepriesters, eerst voor zijn eigen zonden slachtofferen op te offeren", Hebr. 7:26, 27. Hadden wij zo'n Middelaar niet, wij zouden in een zeer treurige toestand verkeren, maar wij hebben er Enen, die ons betaamt, Enen, die juist voor onze behoeften berekend is, Enen, tegen Wie onze God niets heeft, in Wie Hij geen vlek noch rimpel ziet, in Wiens mond geen onrecht gevonden is.

4. Daar Christus onze Voorspraak is, volgt hieruit ook, dat Hij in staat is om aan elke eis te voldoen, die Hem gesteld wordt door Degene, tegen Wie wij overtreden hebben, zodat onze vrede hersteld, en de genade ons wederom geschonken wordt, die wij verzondigd en toch zo nodig hebben. Dikwijls zegt de beledigde - ik spreek naar menselijke wijze - tot de bemiddelaar: "Wel, gij komt mij over deze man spreken, maar het belang, dat u in hem stelt, en de belediging, die hij mij heeft aangedaan, zijn twee verschillende zaken". Wat kan nu een bemiddelaar doen, zo hij buiten staat is deze tegenwerping te beantwoorden? Maar kan hij daarop antwoord geven?
Dat is naar recht en gerechtigheid, dan vermag hij ook elke tegenwerping des beledigden uit de weg te ruimen, ten gunste van hem, voor wie hij tussenbeide komt. Welnu, zo is ons geval: ongetwijfeld hebben wij tegen een rechtvaardig en heilig God overtreden, en Jezus Christus is onze Middelaar geworden. Hij weet volkomen, dat, zo wij onszelf van de hel wilden bevrijden, wij geen penningske konden bijbrengen om vrede met God te maken, dat is, aan niets in ons kan uit het oogpunt van wet en gerechtigheid de geringste waarde toegekend worden, maar Hij is onze Middelaar. "Daaruit volgt, dat Hij in Zichzelf de pleitgronden vindt, om daarmee tot de Vader te gaan en op elke tegenwerping te antwoorden.
Voorts wordt gezegd, dat Hij zowel gaven als slachtofferen voor de zonde heeft. "Een iegelijk hogepriester wordt gesteld, om gaven en slachtofferen te offeren, waarom het noodzakelijk was, dat ook deze wat had, dat hij zou offeren", Hebr. 8:3. En merk hierbij op, dat de Apostel spreekt van Christus in de hemel, waar Hij het tweede gedeelte Zijner taak volbrengt: "Want indien Hij op aarde ware, zo zou Hij zelfs geen Priester zijn", vers 4. Deze gaven en slachtofferen offert Hij zo nu in de hemel door Zijn voorspraak, terwijl Hij als onze Middelaar pleit en dringt, dat de waarde Zijner offerande die toorn des Vaders mogen bezweren, die door onze schuld en ongehoorzaamheid is opgewekt. "Een gift in het verborgene houdt de toorn onder, en een geschenk in de schoot de sterke grimmigheid, " Spreuken 21:14. Welke gaven hier bedoeld worden, betuigt de Schrift op alle plaatsen. Hij gaf zichzelf, Hij gaf Zijn leven, Hij gaf alles voor ons, Johannes 6, Gal. 1:4, 1 Tim. 2:6, Matth. 20:28. Gelijk Hij deze gaven voor ons op Golgótha offerde om alle gerechtigheid te vervullen, zo houdt Hij ze nu God in de hemel gedurig voor als gaven en slachtoffers, ter wegneming der zonden, van alle zonden, die wij door onze zwakheid van de dag onzer bekering aan tot de dan onzes doods toe bedrijven.
En deze gaven zijn zo voldoende, zo algenoegzaam voor God, dat zij altijd aangenomen worden ter aanhoudende uitdelging onzer zonden voor Hem. Ja, zij werken meer uit dan de vergeving onzer zonden, door dezelver invloed wordt de genade aan ons telkens vernieuwd, de duivel gedurig teruggewezen, zijn strikken vaak ontdekt, het geweten van schuld bevrijd, en ons menige blik van Gods vriendelijk aangezicht geschonken, Eféze 3:12. 5. Omdat Christus onze Voorspraak is, vloeit

hieruit eindelijk voort, dat de gelovigen niet op het kruis moeten blijven staren om gehoord te worden, daarheen richt zich hun oog om rechtvaardiging, maar, gerechtvaardigd zijnde door Zijn bloed, behoren zij met Hem ten hemel op te klimmen.
Aan het kruis ziet gij Hem in zijn smart en vernedering, in Zijn lijden en ellende, maar volg Hem waar Hij nu is, en u zult Hem zien in Zijn gewaad, in Zijn priesterlijk gewaad, met de gouden gordel om zijn lendenen. Daar aanschouwt gij Hem, dragende het borstharnas der gerechtigheid, met u aller naam in Zijn hart geschreven. Dan zal u ontdekken, dat het ganse geslacht in hemelen en op aarde uit Hem genoemd wordt, Eféze 3:15, en dat Hij bij de Vader aller barmhartigheid voor u bidt. Sta een ogenblik stil en luister, ja, treed binnen in het heilige der heilige en zie uw Jezus, daar Hij om uwentwille in Gods tegenwoordigheid staat, hoe Hij kampt tegen duivel en zonde, tegen dood en hel, voor u! Hebr. 10:9.
O! het is goed Jezus in het Heilige der heilige te volgen, het voorhangsel is gescheurd, gij moogt met ongedekten aangezicht als in een spiegel schouwen de heerlijkheid des Heeren. Deze is onze Hogepriester, dat Zijn voorspraak, zulke zijn de zegeningen, die Hij ons bereidt! Het ligt aan ons die te vermeerderen en wijsheid te verkrijgen, die eveneens van de troon der genade afdaalt, waar Hij, onze Hogepriester, altijd leeft om voor ons te bidden, Wie de ere zij tot in der eeuwigheid!

2. DE UITWERKING VAN CHRISTUS' VOORSPRAAK

Dus heb ik gesproken van de eerste zaak: de voorspraak van Christus, nu beschouwen we meer bijzonder de tweede: DE UITWERKING VAN ZIJN VOORSPRAAK, namelijk, dat wij daardoor zalig worden. "Waarom Hij ook volkomen kan zalig maken."
In de behandeling van dit gedeelte moet ik u aantonen:
ten eerste, wat de apostel bedoelt met "zalig maken" waarom Hij ook kan zalig maken, ten tweede, wat hij hier meent met "volkomen" zalig maken - Hij kan volkomen zalig maken, en ten derde willen wij doen gelijk bij de voorgaande betrachting, namelijk uit het geheel enige gevolgtrekkingen maken en daarover spreken.

Eerst vragen we: wat bedoelt de Apostel met *zalig maken*? "Waarom Hij ook kan zalig maken."
Zalig maken kan op twee wijzen verstaan worden. Ik weet, dat het in het algemeen verschillende betekenissen heeft, want men kan op verscheidene wijzen zalig dat is: gelukkig worden, hoewel alle geluk niet hetzelfde is. Maar in Bijbelse zin wordt dit woord in twee betekenissen gebruikt:

1. Zalig maken door middel van rechtvaardiging, en
2. Zalig maken door middel van bewaring. Christus nu maakt op beide wijzen zalig. Maar of beide, of een van beide, en welk in dit geval te van deze plaatse bedoeld wordt, daarover wil ik u mijn gedachten mededelen, intussen wil ik u aanwijzen:

1. Wat zalig maken betekent in de eersten zin, namelijk door rechtvaardiging, alsook hoe zulks volbracht wordt. Zalig te worden is ontheven te worden van de schuld der zonde volgens de wet, omdat deze de bediening des doods en der verdoemenis is, of

daarvan door God vrijgesteld te worden. Dit betekent zalig te worden, want hij, die daarvan niet verlost is, wat hij ook omtrent zichzelf moge denken, of wat andere van hem menen, is een veroordeelde. Ik zeg niet, hij zal zulke worden, maar hij is reeds veroordeeld, Johannes 3:18. De reden daarvan is, dat hij het oordeel des doods heeft verdiend, hetwelk door de wet is uitgesproken. Ja, de wet heeft hem reeds voor God aangeklaagd, beschuldigd en veroordeeld, omdat hij bevonden is, gezondigd te hebben. Voor hem nu, die daarvan verlost is, of gelijk Paulus zegt: "van de zonde vrijgemaakt, " Rom. 6:22, dat is: van de last der schuld ontheven, kan er geen verdoemenis tot het helse vuur meer zijn, maar de aldus vrijgemaakte mens mag werkelijk gezegd worden, zalig gemaakt te zijn.
Hierom als men wel eens spreekt van "wij zullen zalig worden, bedoelt men zalig worden in de tweede betekenis of de eindelijke volmaking der zaligheid, zo zegt men dikwijls: wij zijn zalig geworden" en meent dan, dat we reeds van de schuld zijn bevrijd, dus van de verdoemenis verlost en in veiligheid gebracht bij God voor de tweede dood, 1 Cor. 1:18, Eféze 2:5. De zaligheid wordt ons geschonken krachtens hetgeen Christus voor ons in deze wereld deed, toen Hij voor ons leed. Ik zeg, ze wordt ons hierdoor gegeven, door de genade en de verzoening die in Christus is, En daarom wordt dus zalig te worden genoemd: rechtvaardiging, rechtvaardigmaking ten leven, omdat de dus gezaligde, zo als ik zei, verlost is van de schuld en van die eeuwige rampzaligheid, die hij, naar de wet door zijn zonden verdiend had, 1 Cor. 15:1 - 4, Rom. 5:8 - 10.
Daarom zeggen wij, dat wij zalig worden door Zijnen dood, gerechtvaardigd door Zijn bloed, en met God verzoend door de dood van Zijn Zoon, dit alles ziet op zijn zelfofferande ten dage, toen Hij stierf, en niet op Zijn voortdurend Middelaarschap, op die offerande gegrond, want de Apostel spreekt op dezelfde plaats van een tweede volgende zaligheid, gewrocht door Zijn voorspraak: "Veel meer dan, zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van de toorn. Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door de dood van Zijn Zoon, veelmeer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven, " vers 9, 10. Ziehier, wij zijn reeds gerechtvaardigd en verzoend door Zijn bloed en Zijnen dood, en daarom zullen wij ook zalig worden door Zijn leven.

2. De zaligheid, in de tekst bedoeld, is genomen in de tweede zin, dat is: *wij worden zalig*, doordien wij bewaard worden en verlost uit al die gevaren, die ons tussen onze rechtvaardiging en onze verheerlijking bedreigen. Ja, zo'n zaliging, welke ons, die gerechtvaardigd zijn, noodzakelijk in de heerlijkheid moet voeren. Daarom: Als Hij zegt, zalig te kunnen maken, omdat Hij altijd leeft om voor ons te bidden, dan voegt Hij de een zaligheid bij de andere, de zaligheid door Zijn leven bij de zaligheid door Zijn dood, de zaligheid door het pleiten op Zijn bloed bij de zaligheid door het vergieten van Zijn bloed. Hij gaf Zichzelf tot een rantsoen voor ons, en volmaakt nu deze gave door voor Gods troon onze Voorspraak te zijn.
Want, gelijk ik reeds ter loops heb opgemerkt, de hogepriesters onder het Oude Verbond namen het bloed des zondoffers, brachten het tot binnen in de voorhang, sprengden het op en voor het verzoendeksel en deden dus verzoening voor het volk als aanvulling van hun eigenlijke verzoening, hetgeen Paulus dus samenvat en op Christus toepast: "Hij kan zalig maken, zo Hij altijd leeft om te bidden." Ook deze woorden uit de brief aan de Rom. hebben blijkbaar dezelfde strekking: "Wie is het, die

verdoemt? Christus is het, die gestorven is, " Rom. 8:34. Dat is: wie is het, die beschuldiging zal inbrengen tegen de uitverkorenen Gods ter verdoemenis, nu Christus door Zijnen dood de vloek voor God heeft weggenomen? Dan voegt bij er aan toe, dat niets ons zal scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere, omdat Hij onze Voorspraak is. "Wie is het, die verdoemt? Christus is het, die gestorven is, ja wat meer is, die ook opgewekt is, die ook ter rechterhand Gods is, die ook voor ons bidt, " vers 34.
Als zondaars en vijanden, uit een staat van verdoemenis door de zonde, maakt Christus ons zo door Zijnen dood zalig, als gerechtvaardigden en verzoend door Zijn bloed maakt Christus ons zalig door Zijn leven. Daarom worden wij verlost van die verdoemenis, waarin onze zonden ons gebracht hadden, en verlost van die ellende, welke al de vijanden onzer ziel over ons willen brengen, maar niet kunnen, want de voorspraak van Christus zegeviert, Rom. 6:7 - 10. *Christus heeft ons verlost van de vloek der wet.* Wat de wet ook kan inbrengen om ons met de vloek te beladen, heeft Christus van ons afgenomen, een vloek geworden zijnde voor ons. Maar deze vloek, die Christus voor ons gemaakt is, moet tot Zijn lijden beperkt en niet tot zijn verheerlijking, dus ook niet tot Zijn Middelaarschap uitgebreid worden, want Christus is slechts ten vloek gemaakt, toen Hij leed, niet nu Hij onze Voorspraak is. Hij nam dus in Zijnen dood de vloek, en de zonde, die derzelver oorzaak was, weg door zijn zelfofferande, Gal. 3:13, en door Zijn leven, door Zijn voorspraak verlost Hij ons van al die vijanden, welke ons weer onder die verdoemenis trachten te brengen.
De zaligheid dan, die wij door Christus' Middelaarschap verkrijgen, gelijk gezegd werd - ik spreek nu van hen, die uit deze leer troost en kracht kunnen putten - is een zaligheid, die volgt op en komt na de rechtvaardiging. Wij, die verlost zijn tot rechtvaardigmaking des levens, moeten nog verlost worden tot opname in de heerlijkheid, want hoewel wij door Christus' dood van de vloek der zonde zijn bevrijd, worden toch door menigeen pogingen aangewend om ons de heerlijkheid te ontroven, die voor de gerechtvaardigden bestemd is, en daartegen worden wij beschermd door Zijn Middelaarschap. De mens alzo, die voor eeuwig zalig gemaakt wordt, moet beschouwd worden:
a. als een erfgenaam des toorns, en
b. als een erfgenaam Gods.
Een erfgenaam des toorns is hij uit zichzelf door de zonde, een erfgenaam Gods uit genade door Christus, Eféze 2:5, Gal. 4:7. Als een erfgenaam des toorns wordt hij verlost, en als een erfgenaam Gods wordt hij bewaard, als een erfgenaam des toorns is hij gekocht met Christus' bloed als een erfgenaam Gods wordt hij bewaard door Christus' voorspraak. Door Zijn dood brengt Christus mij, die daardoor met God verzoend ben, in een staat van rechtvaardiging, en God neemt mij in Hem in genade en gunst aan. Maar daarin ligt niet opgesloten dat er niet zouden zijn, die mij van het einddoel willen afhouden, waartoe ik bestemd ben door deze verzoening met God door verlossing uit genade, Maar dat ik desniettegenstaande dat doel zeker bereiken zal, daartoe dient mij de gezegende voorspraak van onze Heere Jezus Christus.

Tegenwerping 1. Misschien zullen sommigen zeggen: "Wij zijn door Christus' dood niet van de ganse straf der zonde bevrijd, en indien al, dan toch door Christus' voorspraak niet van alle gevaar voor de verdoemenis."

Antwoord. Wij zijn van de straf des helse vuurs door Christus' dood volkomen verlost. Jezus heeft "ons verlost van de toekomenden toorn", 1 Thess. 1:10, zodat, wat deze grote straf betreft, God ons om Zijnentwil al onze misdaden vergeven heeft, Kol. 2:13. Maar nu wij van slaven des duivels kinderen Gods geworden zijn, behoudt God zich de vrijheid voor, om te kastijden wanneer wij overtreden, gelijk een man zijn zoon kastijdt, Deuteronomium 8:5. Deze kastijding is echter geen uitvloeisel van wettelijke toorn, maar van Vaderlijke genegenheid, niet om ons te verderven, maar opdat wij daarbij zouden gewinnen, ja, Zijner heiligheid zouden deelachtig worden, dat is: "opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden", 1 Cor. 11:32, Hebr. 12:5 - 11.

Wat het tweede gedeelte van deze tegenwerping betreft, velerlei pogingen worden aangewend om het werk Gods in ons te verstoren en ons door onze zwakheid te doen verloren gaan, ondanks de prijs, die Christus voor ons betaald heeft. Maar wat zegt de Schrift? "Wie zal ons scheiden van de liefde Christi? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? (Gelijk geschreven is: want om Uwentwil worden wij de ganse dag gedood, wij zijn geacht als schapen ter slachting.) Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, die ons liefgehad heeft. Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomende dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere" Rom. 8:35 - 39. De Apostel somt dus alle vijanden op, die de gerechtvaardigden zondaar in dit leven kunnen aanvallen, en verklaart, als daagde hij ze allen uit, dat geen van hen, noch allen tezamen in staat zullen zijn hem te scheiden van de liefde Gods, die tot ons komt door Christus, Zijnen dood en Zijn voorspraak.

Tegenwerping 2. Verder kan iemand aanmerken, dat de Apostel hier de zonde weg laat, waaraan wij weten, dat de heiligen onderhevig zijn, ook na hun rechtvaardiging. En de zonde alleen, zonder enigen andere vijand, is machtig de ganse wereld te verderven.

Antwoord. Zonde is overal en te allen tijde zonde. Maar wat aangaat hare verdoemelijkheid, zo is ze weggenomen voor degenen, wie Christus' gerechtigheid tot rechtvaardigmaking is toegerekend. Evenmin zal een der bovengenoemde dingen, hoewel elk een streven toont om ons tot zonde te brengen, ons tot verderf en ondergang vermogen te voeren. Ik ben verzekerd, zegt Paulus, dat zij dat nooit zullen kunnen doen. De Apostel, hoewel hij de zonde niet uitdrukkelijk noemt, begrijpt ze toch onder die reeks vijanden, die Satan tot dienaars verstrekken om de zonde binnen te loodsen, en dan roemt hij in de liefde Gods in Christus, van welke hij besluit, dat de gerechtvaardige nimmer zal gescheiden worden. Bovendien was het in dit geval onnodig, de zonde als zodanig te noemen, omdat uit het voorgaande blijkt, dat hij tot dezulken spreekt, die daarvan gerechtvaardigd waren.

Nog een enkel woord, voordat tot het tweede punt over te gaan.

Gelijk ik opmerkte, heeft de Vader zich de vrijheid voorbehouden, zijn zonen te kastijden, namelijk met tijdelijke straffen, indien zij overtreden. Dit blijft nog ons deel, ondanks Gods genade, Christus' dood en zijn gezegende voorspraak. En deze kastijding is zo zeker verbonden met de zonden, die wij, gelovigen, begaan, dat wij

daarvan onmogelijk geheel en al kunnen ontheven worden, de Apostel noemt zelfs hen bastaarden, welk recht zij overigens ook op het zoonschap menen te hebben, dit niet om hun zonden der Vaderlijke kastijding deelachtig zijn. Het is om opheffing van deze straf, dat wij moeten bidden, of God ze misschien weg wil nemen, wanneer wij geleerd worden te vragen: "Vergeef ons onze schulden." En hij, die aan deze bede een andere betekenis hecht, verkort de waarde van Christus' dood of van het geloof of van beide. Want hij besluit, of dat Christus voor enige zijner zonden niet stierf, of dat hij gehouden is te geloven, dat, hoewel God hem reeds vergeven heeft, Hij dit nog niet deed noch doen wil, totdat de bidder iets goeds verricht hebbe: "vergeef ons, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren", Matth. 6:14, 15. Maar dit toegepast op tijdelijke straf, zo is het waar, dat God zich een vrijheid heeft voorbehouden om zelfs de zonden van Zijn volk te straffen, ja, Hij wil zulke zonden niet vergeven, wat betreft de opheffing der straf, tenzij zij zelf een goed werk verrichten: "Indien u de mensen hun misdaden niet vergeeft, zo zal ook uw Vader uw misdaden niet vergeven", Matth. 6:15, 18:28 - 35.

En dit is de reden, waarom sommigen, die God toebehoren, toch onder Gods tuchtigende hand verkeren, zij hebben gezondigd, en God, die hun Vader is, straft. Ja, dit is ook de reden, waarom enkelen, die Gode dierbaar zijn, van deze soort van straf nimmer ontheven worden, maar die blijven dragen tot het einde huns levens, tot de dag huns doods toe, ja, waarom ze zelfs de oorzaak huns doods is. Door deze kastijding worden zij afgesneden uit het land der levenden. Maar dit alles geschiedt, opdat zij "met de wereld niet zouden veroordeeld worden." 1 Cor. 11:32. Christus stierf niet om hen van deze straf te bevrijden, Christus is geen Middelaar om van deze straf te ontheffen. Niets dan een heilig leven zal van die straf verlossen, en zelfs dat niet altijd. Dat God vaak Zijn aangezicht verbergt, zijn Voorzienigheid ons vaak door diepe wegen leidt, en harde kastijdingen menigmaal zijn kinderen treffen, bewijst duidelijk, dat Christus niet stierf om van deze tijdelijke straf te verlossen, ook niet onze Voorspraak is om daarvan te bevrijden, namelijk niet in volstrekte zin. God heeft zich de macht voorbehouden om de beste en dierbaarste Zijner kinderen met tijdelijke kastijdingen te bezoeken, indien zij dit behoeven. Soms neemt Hij ze weer weg, en soms laat Hij ze voortduren, al naar het Hem behaagt.

Wij komen nu tot ons tweede punt.

Ik wil er u thans iets van aantonen, wat het zeggen wil, dat Christus *volkomen* zalig maakt door Zijn voorspraak. "Hij kan volkomen zalig maken." Dit is een veelomvattende uitdrukking. Volkomen betekent: tot in de grootste uitgestrektheid, zonder enig gebrek of voorbehoud, tot de einde toe. Zowel personen als zaken kunnen als onoverkomelijke bezwaren toeschijnen, waarom Christus niet volkomen zou kunnen zalig maken.

1. Personen dus allereerst. Enkele mensen zijn in hun eigen schatting zeer, zeer ver verwijderd, zelfs verder van Christus verwijderd dan iemand anders, en toch komen ze, gelijk de verloren zoon. Dezulken zijn vaak bijzonder bevreesd: het gezicht van de afstand, die zij tussen zich en Christus opmerken, veroorzaakt hun zo'n angst, gelijk ergens elders wordt gezegd: "Die op de einden wonen, vrezen voor uw tekenen, " Psalm 65:8. Zo zijn dezulken bang, dat zij niet zullen verkrijgen waarom zij tot God gaan. Maar de tekst zegt: "Hij kan volkomen zalig maken degenen, die door Hem tot

God gaan." Twee soorten van mensen schijnen ver, zeer ver van God af te zijn: de openbare zondaars en de afgedwaalden, Nehemia 1:9.
Maar ook dezen, indien zij komen, kan Hij volkomen zalig maken. Hij is bekwaam hen uit alle gevaren te redden, die zij menen, dat hun de genade en barmhartigheid, waaraan ze in tijd van nood behoefte hebben, zullen benemen. De tollenaren en hoeren zullen het Koninkrijk der hemelen binnengaan.

2. In de tweede plaats zaken. Er zijn sommige dingen, die enkelen tegenhouden, wanneer ze door Christus tot God willen gaan, zodat hun het komen zeer moeilijk valt.

a. Een ongewoon aan de dag treden van de verdorvenheid hunner natuur. Het schijnt dan, dat al hun lusten en lage vleselijke hartstochten meester geworden zijn, en nu met de ziel kunnen doen wat zij willen. Ja, zij regeren zo'n mens en spelen met hem, als een kind met een bal. Deze mens is geen meester van zichzelf, van zijn gedachten, noch van zijn hartstochten: "zijne misdaden voeren hem weg als een wind, " Jesaja 64:6. Hij meent vooruit te gaan, maar die wind drijft hem achterwaarts, hij werkt tegen die wind op, maar vindt niet, dat hij grond wint, hij maakt van elke gelegenheid gebruik, die hem voorkomt, maar met al zijn pogingen ontzinkt hem het hart, en verliest hij allen moed. Hij staat stil en hijgt en snakt naar adem. "Ik heb mijnen mond wijd opengedaan en gehijgd, " zegt David, "want ik heb verlangd naar uw geboden, " Psalm 119:131. Hij tracht opnieuw vooruit te komen, maar vindt slechts arbeid en moeite.

b. Ja, om zijn ellende te vermeerderen, blijven Satan en zijn engelen niet in gebreke, zijn neus met de reuk van hun stinkende adem te kwellen en zijn voeten in hun onreine voetspoor te leiden. "En nog, als hij naar Hem toekwam, scheurde hem de duivel, en verscheurde hem, " Lukas 9:42. Hoeveel vreemde, afschuwelijke en ontzettende godslasteringen zijn sommigen, die tot Christus kwamen, ingeblazen geworden. Niets schijnt hun dan zo gemeenzaam als de een of andere helse begeerte tegen God, tot Wie zij wilden gaan. Zulke godslasteringen zijn als die vorsen, waarvan ik gehoord heb, welke gewoonlijk een sprong nemen en met hun poten iets vastgrijpen. *Help thans, Heere! Heere Jezus! wat moet ik doen? Zone Davids, ontferm U mijner*! Ik zeg, zulke woorden kan zo iemand bijna niet uiten. Maar toch, Christus kan ook dezen, die door Hem tot God gaat, volkomen zalig maken.

c. Dan spannen ook de tegenwerpingen van het verstand met de duivel tegen de ziel samen, de mannen van zijn eigen huis staan tegen hem op. Men zou denken, dat iemands eigen verstand zich niet met de duivel tegen hem zelf zou verbinden, en toch niets is gewoner, niets natuurlijker, dat dat ons eigen verstand tegen ons en onze God strijd voert. En dan valt het aller - moeilijkst tot God te komen. Beter kan iemand tegenwerpingen van andere aanhoren en uit de weg ruimen, dan wanneer zij in eigen boezem oprijzen. Zij spreken luide, en men kan zijn oor er niet voor sluiten: ze willen gehoord worden, ja, zij jagen en plagen hem, gelijk de duivel, overal, in elke schuilplaats na. Maar kom, mens! kom: Hij kan volkomen zalig maken.

d. Schuld is de vrucht en het gevolg van deze aanvallen, en welke last is zo ondraaglijk als schuld? Men spreekt van stenen en van het zand der zee, maar het is de schuld, die een hart met hare zwaarte verplettert. En Satan kan elke zonde zo groot mogelijk voorstellen, hij kan ze tot een verbazende omvang opzwellen en elke hoofdhaar zo dik als een ceder maken. Hij kan er een afschuwelijk vergrijp, een onvergefelijke misdaad van maken, een zonde, zo lang voortgezet en tegen zoveel

licht bedreven, dat het onmogelijk is, daarvoor ooit vergeving te vinden. Maar zie! Christus kan volkomen zalig maken: "Hij is machtig meer dan overvloedig te doen, bovenal wat wij bidden of denken", Eféze 3:20.

e. Voeg hierbij al de woede en de vreze van mensen, hetgeen op zichzelf reeds genoegzaam is om alle begeerte om tot God te komen, in de ziel te onderdrukken, ja, dat geschiedt inderdaad bij duizenden, die niet naar de hel wensen te gaan. Toch blijft de ziel hijgen, een ganse wereld mensen, duivelen en zonden zijn niet bij machte ons van dat komen af te houden. Hoe komt het, dat u volhoudt, dat ge u tegen weer en wind verzet? Gewis niet uit uzelf, noch door een uwer vijanden. Het komt van God, hoezeer gij u dit niet bewust zijt, en het wordt u verkregen door de voorspraak van Gods gezegende Zoon, welke u, die door Hem tot God komt, volkomen zalig kan maken.

f. Tot besluit wil ik hierbij opmerken, dat de eer onzes Heeren Jezus met de volkomen zaligheid van degenen, die komen, gemoeid is: "Ik ben in hen verheerlijkt, " zegt Hij zelf, Johannes 17:10. "Hij is verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker, " Hand. 5:31. En wanneer de Gezegende het een verhoging acht, Zaligmaker te zijn, dan is het gewis een uitnemende verhoging. "Zij zullen tot de Heere roepen vanwege de verdrukkers, en Hij zal hun een Heiland en Meester zenden, Die zal hen verlossen, " Jesaja 19:20. indien het een ere is, een Zaligmaker, een groot Zaligmaker te zijn, dan is het tevens een ere voor die Zaligmaker, zalig te maken, ja, volkomen zalig te maken, te verlossen zelfs de diepst gezonken zondaar, zelfs van de grootste zonde, zelfs uit de zwaarste verzoeking. En daarom zegt Hij wederom, sprekende van de overtredingen, zonden en ongerechtigheden, die Hij wilde uitdelgen, dat "het Hem zijn zal tot een vrolijke Naam, tot een roem, en tot een sieraad bij alle Heidenen der aarde, " Jeremia 33:9. Hij rekent het zich dus tot een ere, een groot Zaligmaker te zijn, volkomen zalig te maken. Toen Mozes zei: "Toon mij nu Uw heerlijkheid!" luidde Gods antwoord: "Ik zal al Mijn goedigheid voorbij uw aangezicht laten gaan, en zal de Naam des Heeren uitroepen voor uw aangezicht, " Ex. 33:18, 19. En toen de Heere voor het aangezicht van Mozes voorbijging, riep deze: "Heere, Heere, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid! Die de weldadigheid bewaart aan duizenden, Die de ongerechtigheid en zonde vergeeft, Die de schuldige geenszins onschuldig houdt, " Ex. 34:6 - 7. Die geenszins onschuldig houdt, die niet tot Mij wil komen om zalig te worden.

Tonen u deze woorden niet duidelijk aan, dat Hij zelf het Zich tot een ere rekent, zijn goedigheid, al zijn goedertierenheid aan ons te bewijzen? En hoe is dat mogelijk, zo Hij niet volkomen zalig maakt degenen, die door Hem tot God gaan? Want Gods goedertierenheid wordt door ons niet gezien, tenzij zij zich aan ons openbaart. En ik ben verzekerd, dat zalig te maken, volkomen zalig te maken, een der krachtigste openbaringen is, waaruit wij die goedertierenheid leren kennen. Ik weet, zij bewijst zich op velerlei wijzen aan de wereld, maar hare was grootheid komt dan eerst uit, wanneer zij vergeeft en zalig maakt, ja volkomen vergeeft en zalig maakt. "Mijn goedheid raakt niet tot u, " zegt Christus, "maar tot de heiligen, die op de aarde zijn, en de heerlijken, waarin al Mijn lust is, " Psalm 16:2 - 3. Niet Mijn Vader behoeft mijn goedheid, maar Mijn heiligen, en daarom zal zij hun ter hulp komen, waarin al Mijn lust is. En: "O, hoe groot is Uw goed, dat u weggelegd hebt voor degenen, die U vrezen, dat u gewrocht hebt voor degenen, die op U vertrouwen, in de tegenwoordigheid der mensen kinderen!" Psalm 31:20. Het is dus in zijn

bekwaamheid, volkomen zalig te maken degenen, die door Hem tot God gaan, dat Christus' Naam, Zijn roem en zijn ere gelegen is.

In Christus' bekwaamheid om zalig te maken, ligt onze zekerheid.

Maar, zullen enkelen zeggen, wat is de betekenis van het woordje *kan*: Hij *kan volkomen zalig maken?* Waarom wordt hier op zijn bekwaamheid, en niet op zijn bereidwilligheid gewezen? Want dit laatste zou aangenamer geweest zijn.
Ik wil met een paar woorden op deze vraag antwoorden. En wel
Ten eerste: door dit woordje *kan* worden wij opmerkzaam gemaakt op de algenoegzaamheid en de grote waarde Zijner verdiensten, want als Middelaar doet Hij zijn verdiensten gelden, al zijn verzoeken, gebeden en smekingen zijn gegrond op de waardij van Zijn Persoon als Middelaar, en op de geldigheid van Zijn offerande als Hogepriester.
Dit wordt nog duidelijker, wanneer wij bedenken om welke reden de priesters en offeranden onder het Oude Verbond geen volkomen verlossing konden aanbrengen. Het was, zeg ik, omdat henzelve waardij en hun offeranden verdienste ontbrak. Maar toen Deze kwam en zijn offerande offerde, heeft Hij door deze een daad "in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden, " voor wie de hemelse heerlijkheid bewaard wordt. "Maar Deze, een slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de rechterhand Gods, " Hebr. 10:1 - 12. Toen Mozes voor het volk Israël smeekte, sprak hij: "Nu dan, laat toch de kracht des Heeren groot worden, gelijk als Gij gesproken hebt." Maar wat had de Heere gesproken? "De Heere is lankmoedig en groot van weldadigheid, vergevende de ongerechtigheid en overtreding, Die de schuldige geenszins onschuldig houdt." "Vergeef toch de ongerechtigheid dezes volks, naar de grootte Uwer goedertierenheid, en gelijk Gij ze aan dit volk, van Egypteland af tot hiertoe, vergeven hebt!" Numeri 14:17 - 19.

Ten tweede: wanneer Hij slechts de macht heeft, weten wij dat Hij gewillig is, anders zou Hij het ons niet beloofd hebben. Ook is het zijn eer, te vergeven en zalig te maken. In zijn bekwaamheid zo ligt onze zekerheid. Al was Hij ook nog zo gewillig, wat zou dat baten, indien zijn bekwaamheid te kort schoot? Maar, gelijk ik zei, Hij heeft zijn bereidwilligheid getoond door zijn belofte: "Die tot Mij komt, die zal Ik geenszins uitwerpen, " Johannes 6:37. Daarom ligt nu onze troost in zijn macht, daarin, dat "Hij ook machtig was hetgeen beloofd was te doen, " Rom. 4:21. En dit zal ook gezien worden, wanneer Hij degenen, die door Hem tot God komen, zalig gemaakt, volkomen zalig gemaakt zal hebben, niet naar de mate Zijner bekwaamheid, maar naar de omvang hunner behoeften. Want ik geloof, dat Hij nimmer zijn volle bekwaamheid behoeft aan te wenden om zijn gemeente te behouden, niet omdat Hij traag is om te verlossen, maar omdat zijn gemeente ze niet geheel nodig heeft, Hij behoeft niet al zijn macht in het werk te stellen om zijn gemeente zalig te maken.
O, Zijn verdienste is genoegzaam om nog duizendmaal meer zalig te maken dan er werkelijk door Hem gered worden: "Hij is machtig meer dan overvloedig te doen, boven al wat wij bidden of denken, " Eféze 3:20. Maar ik zeg: wat dat is, kan geen mens zich denken noch voorstellen. Dus heeft Jezus Christus meer macht om zalig te maken, dan ooit iemand meende dat Hij bezat, wij weten niet wat al in Zijn vermogen staat. Daarom moet deze waarheid allen, die tot Hem komen, troosten en met hoop vervullen. Dit, zeg ik, moet hen bemoedigen om hun verwachting, naar dit woord, te

bevestigen en hoger te spannen, want "Hij kan volkomen zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan."

Ons derde punt is uit het geheel: *de uitwerking van Christus' voorspraak, enige gevolgtrekkingen af te leiden.*
1. Hebben zij, die door Christus' bloed gerechtvaardigd zijn, nog nodig, door Zijn voorspraak zalig gemaakt te worden? Dan volgt daaruit, dat rechtvaardiging met onvolmaaktheid samengaat. Er blijkt dus uit, dat de gerechtvaardigde niet zonder gebreken is, want hij, die zonder gebreken, dat is: volmaakt is, heeft niet meer nodig verlost te worden door een daad, die door een Middelaar en Zijn voorspraak moet volbracht worden. Wanneer ik zeg, dat rechtvaardiging met onvolmaaktheid samengaat, dan meen ik daarmee niet, dat zij dezelve toestaat, goedkeurt of beschermt, maar dat de rechtvaardiging niet aanstonds volmaaktheid, onze persoonlijke volmaaktheid in zich sluit, en dat wij zonder dezelve gerechtvaardigd worden, ja, dat de gerechtvaardigden hier onvolmaakt blijven. Nogmaals, als ik zeg, dat de rechtvaardiging met onvolmaaktheid samengaat, bedoel ik niet, dat onze rechtvaardiging zelf onvolmaakt is, want die is volkomen: "wij zijn volmaakt in Hem, " die onze Rechtvaardigheid is, Kol. 2:10.
Anders was hetgeen ons rechtvaardigt, namelijk de gerechtigheid van Christus, onvolmaakt. Ja, dan zou zelfs een onrechtvaardig oordeel uitgaan van Hem, die zijn gerechtigheid ons tot rechtvaardigheid toerekent, omdat onze zonden dan met iets onvolmaakts zouden bedekt worden. Maar ver zij het van allen, die geloven, te menen, dat God zo iets kan doen, al zijn werken zijn volmaakt, er is geen gebrek in, wat de tegenwoordige bestemming betreft.

Vraag. Maar wat bedoelen wij dan, als wij zeggen, dat De rechtvaardiging met een toestand van onvolmaaktheid samengaat?
Antwoord. Ik meen daarmee, dat de gerechtvaardigden in zichzelf nog zondaars zijn, nog vol onvolmaaktheid, ja, vol zondige onvolmaaktheid. Toen Paulus gerechtvaardigd was, zei hij: "Ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont", Rom. 7:18. Omdat wij nog zondaars zijn, worden wij gerechtvaardigd door het bloed van Christus. Daarom wordt ook gezegd: "Hij rechtvaardigt de goddeloze, " Rom. 4:5, 5:8 - 9. De rechtvaardigmaking dus bedekt slechts onze zonden voor Gods oog, zij maakt ons niet volmaakt met eigen volmaaktheid. Maar om wil van die gerechtigheid, die ons uit genade wordt toegerekend, verklaart God ons vrij en verlost van de vloek, en ziet de zonde in ons niet meer tot verdoemenis. Waarom de gerechtvaardigden een Middelaar behoeven. Dit is de reden, of althans een reden, waarom de gerechtvaardigden een Middelaar nodig hebben - namenlijk, om hen te verlossen van de zonde, die nog in hun vlees overblijft, nadat zij uit genade door Christus gerechtvaardigd en van de wet der verdoemenis bevrijd zijn. Daarvan, zegt ons tekstwoord, worden wij verlost: "Hij kan volkomen zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, zo Hij altoos leeft om voor hen te bidden." De Godzaligen - want zo willen wij hen thans noemen, hoewel nog overvloed van zonden in hen woont - bespeuren zelfs na hun rechtvaardiging nog veel in zich, waardoor zij overtuigd worden, dat zij nog met zondige onvolmaaktheid bevangen zijn.

Onvolmaakt in hun gevoelens en neigingen:

a. Zij ontdekken in zich ongeloof, vrees, wantrouwen, twijfel, wanhoop, murmurering, godslastering, hoogmoed, lichtzinnigheid, dwaasheid, gierigheid, vleselijke lusten, afkeer van het goede, zondige begeerten, lage gedachten van Christus, goede gedachten van de zonde en soms een sterk verlangen naar de grofste onzedelijkheid.
b. Zij bespeuren in zichzelf een geneigdheid om tot dwaling te vervallen, b.v. op de werken der wet te vertrouwen ter rechtvaardigheid, de waarheid der opstanding en van het toekomend oordeel in twijfel te trekken, onoprecht te zijn in hun belijdenis en de volbrenging hunner plichten, in het opvolgen van Gods geboden meer de mensen dan Gode, die het haat proeft, te behagen, enz.
c. In tijden van beproeving bemerken zij, dat hun hart overhelt om onder het kruis te bezwijken, om redding bij zichzelf te zoeken, om de geopenbaarde waarheid op zij te schuiven, ten einde mensengunst te winnen, en dingen te zeggen, die niet behoren, om geen tegenspraak te verwekken.
d. Zij ontdekken lauwheid in het vervullen hunner Godsdienstplichten, maar een natuurlijke begeerte naar de dingen des vleses, en lust om de perken van gepast vermaak overal te buiten te gaan.
e. Zij bemerken in zichzelf een gemakkelijkheid om goede gaven, als: spijs, kleding, slaap, omgang, goederen, betrekkingen, schoonheid, vernuft, verplichtingen, bevalligheid, enz. tot zondige doeleinden aan te wenden. Zulke en vele andere onvolmaaktheden bespeurt en vindt de gerechtvaardigde in eigen gemoed, tot zijn vernedering en verootmoediging, en om hem van de verderfelijke invloed van die overgeblevene zonden te verlossen, leeft Christus altijd om voor hem te bidden.

Onvolmaakt in hun genadegaven.
De gerechtvaardigden zijn wederom onvolmaakt in hun genadegaven en hebben daarom nodig, door de voorspraak van Christus van de slechte gevolgen van deze onvolmaaktheid verlost te worden. Christus' rechtvaardigende gerechtigheid gaat met genadegaven vergezeld - de genadegaven des Geestes. Hoewel deze genadegaven niet de grond uitmaken, waarop en waarom wij gerechtvaardigd zijn, noch enig deel daarvan, daar alleen de gehoorzaamheid van Christus ons uit louter welbehagen en ontferming wordt toegerekend, toch, zeg ik, vergezellen zij de rechtvaardigmaking, Rom. 9. En hoezeer ze niet aanstonds gemakkelijk worden opgemerkt, komen zij naderhand toch duidelijk te voorschijn. Maar ik herhaal, hoe velen zij ook zijn, en hoe snel zij ook toenemen, de hoogste trap onzer genadegaven blijft toch nog beneden de volmaaktheid. Geen der genadegaven van Gods Geest in onze harten kan haar werk doen zonder tekortkoming, en wel uit oorzaak onzer onvolmaaktheden en der tegenwerking, die zij in ons vlees ondervinden.
a. Dat het geloof, de eerste en grootste aller genadegaven, in ons onvolkomen is, blijkt duidelijk uit onze kortzichtigheid wat betreft de persoon, het werk, de betrekking en de waardigheid van Christus, die thans in de hemelen voor ons pleit. Ook komt het te kort, wanneer wij uit het Woord troost kunnen putten, of bestendigen, als wij die reeds geproefd hebben, wanneer wij kracht behoeven om de zonde te overwinnen, en om ons hart te reinigen. Wat het geloof uitwerkt, is werkelijkheid, maar hoeveel ontbreekt er nog aan? Werd het niet uit kracht van Christus' Middelaarschap ondersteund, hoe vaak zou het volkomen onbekwaam zijn om ons staande te houden! Lukas 22:31, 32.
b. Een andere genadegave des Geestes, ons geschonken, is de hoop. Hoe vaak kwijnt niet hare uitnemende werking! "Ik zal omkomen", zegt David, "ik ben afgesneden van

voor uw ogen", Psalm 31:23. Waar was toen zijn hoop en hare heerlijke, sterkende kracht? Ook ontstaat al onze mensenvrees, al onze vreze des doods en des oordeels, uit de onvolmaaktheid onzer hoop. Maar van al deze gebreken verlost Christus ons door Zijn voorspraak.

c. Vervolgens de liefde, die in ons warm, ja brandende moet zijn. Zij wordt met vuur, zelfs met het heetste vuur vergeleken, heter dan gloeiende jeneverkolen. Maar wie vindt in zich deze brandende liefde ook maar gedurende een kwartier? Enige spranken werpt ze misschien nu en dan naar buiten, maar waar is dat aanhoudend branden van genegenheid, waarop het Woord, Gods liefde en de liefde Christi recht hebben? Ja, waarop ook de arme en beproefde leden van Christus aanspraak hebben? Ach, de liefde is verkoeld in onze koude dagen, en gering, zelfs wanneer ze haar hoogsten gloed bereikt heeft.

d. Waar ontdekken wij de gave der nederigheid? Wie bezit ze ook maar in geringe mate? Waar is hij, die "met ootmoedigheid bekleed" is, en doet wat hem bevolen wordt, "met alle ootmoedigheid"? 1 Petrus 5:5, Hand. 20:19.

e. Waar ontmoeten wij ijver? IJver voor God tegen zonde, gemeenheid, bijgeloof en afgoderij? Ik spreek tot de Godzaligen, die deze ijver in beginsel bezitten, maar o, hoe weinig werkt dezelve in zulke dagen als de onze metterdaad uit!

f. Waar ontwaren wij de uitnemenden invloed van eerbied, vrees en ontzag voor Gods Woord en oordelen? En waar ze het meest gevonden worden, hoe ver staan ze zelfs daar beneden de volmaaktheid?

g. Met hoeveel onreinheid is eenvoud en oprechtheid in de besten nog vermengd, vooral onder hen, die rijk zijn en de armzalige gewoonte van complimenten maken hebben aangeleerd! Want: hoe meer complimenten, des te minder oprechtheid. Vele woorden betekenen weinig, want "in de veelheid der woorden ontbreekt de overtreding niet", Spreuken 10:19. Oprechten zijn tegenwoordig dun gezaaid, een mond zonder valsheid of bedrog is thans iets zeldzaams. Op deze wijze kan men al de genadegaven des Geestes optellen en aantonen, hoe elk een zeer gebrekkig en onvolkomen is. En zie, wat aan derzelver onvolmaaktheid nog ontbreekt, wordt met zonde en ijdelheid aangevuld, want er is overvloedig zonde en vleselijke lust om elke plaats in ons hart in te nemen. Geen schuilhoek in de ziel des Godzaligen, of de duisternis vestigt er zich, wanneer het licht gemist wordt, en de zonde sluipt overal binnen, waar de genade niet doordringt. Satan staat bovendien begerig te wachten om de deur binnen te treden, als Zorgeloos ze maar even laat openstaan. Maar o! de genade onzes Heeren Jezus Christus, die altijd leeft om voor ons te bidden, verlost ons op die wijze van alle onvolmaaktheid onzer genadegaven en van derzelver werking, en van alle voordeel, dat het vlees, de zonde en de duivel daarbij behalen.

Onvolmaakt in hun wandel.

Verder, gelijk Christus Jezus, onze Heer, ons door Zijn voorspraak bevrijdt van het nadeel, dat door de onvolkomenheid onzer genadegaven onvermijdelijk moet ontstaan, zo worden wij ook verlost van het zondige, dat ooit in de uitvoering onzer plichten en in onze wandel wordt gevonden. Dat onze wandel onvolmaakt is, volgt uit hetgeen wij hierboven bespraken, want zo onze genadegaven onvolmaakt zijn, hoe kunnen dan onze daden anders wezen?

a. Hoe onvolmaakt zijn onze gebeden! Met hoeveel ongeloof zijn zij vermengd! Hoe geneigd is onze tong, om onder het bidden ons hart vooruit te lopen!

Met hoeveel ernst bewegen zich onze lippen, terwijl ons hart zo koud is als een steen! Ja, en vaak is er reden om te vrezen, dat ons hart weinig geeft om hetgeen de mond vraagt. Waar is de man, die met alle macht jaagt naar hetgeen hij met zijn ganse hart schijnt te bidden? Het gebed is heden ten dage, wat betreft geest en leven des gebeds, een vernis geworden, een zekere formaliteit, een ledige schaal.
Ik spreek thans van de gebeden der Godzaligen. Ik ontmoette eens een arme vrouw, die mij verhaalde, dat zij in de grootste ellende dikwijls 's nachts in de koude opstond, om God te bidden, terwijl de vreze, dat haar gebed onverhoord mocht blijven, en de begeerte naar redding voor hare ziel haar het zweet deed uitbreken.
Ik heb van menigeen gehoord, dat hij zich in het zweet gespeeld, maar van weinigen, die zich in het zweet gebeden hebben, worstelende met God om barmhartigheid en genade.

b. Een andere Evangelische plicht is het uitreiken van aalmoezen, maar hoe spaarzaam wordt ze beoefend? Wij hebben zoveel dwaze dingen, waaraan wij ons geld besteden, dat wij weinig of niets tot onderhoud der armen overhouden. Geeft ook niet menigeen aan zijnen hond, of laat het in zijn huis bederven, zodat hond noch kat het meer lust, wat, ter rechter tijd besteed, een arm lid van Christus voeding en verkwikking had kunnen brengen?

c. Dan komt het horen naar het Woord. Helaas! de zitplaats van vele belijders is een slaapplaats geworden. Ik heb dikwijls opgemerkt, hoe nauwkeurig winkeliers zelfs op klanten letten, die voor een kleinigheid bij hen kopen, maar wanneer zij zelf op Gods markt komen, brengen zij hun tijd maar al te zeer door met gedachten, die ver van Gods geboden afzwerven, en waarvan onnutte of slechte dingen het onderwerp zijn. Hoofd en hart van de meeste hoorders zijn voor het woord Gods als een zeef voor water, zij kunnen geen tekst of preek onthouden, brengen niets mee naar huis en weten met het gehoorde geen voordeel te doen ter opbouwing van andere. En hebben ook niet de besten teveel goede voornemens, en letten te weinig op hetgeen, waartoe God door Zijn Woord hen aanspoort, omdat met een goed geweten te volbrengen?

d. Voorts getrouwheid in het vermanen, getrouwheid omtrent de broederen, tegenover de wereld, jegens kinderen, dienstbaren en allen, overeenkomstig onze betrekking en bekwaamheid. O, hoe schaars wordt dat alles op de lippen en in de wandel aangetroffen, om niet van het hart der belijders te spreken! Ik wil met deze opsomming niet verder voortgaan, reeds het thans genoemde noopt mij nog eens te herhalen: zelfs velen onder de was Godzaligen zijn hier zeer onvolmaakt. Maar wat zouden zij doen, indien er niet te allen tijde aan de rechterhand Gods Een was, die, door Zijn voorspraak, ook deze soort van overtredingen wegneemt?

2. Hebben zij, die door Christus' bloed gerechtvaardigd zijn, nog nodig door Zijn voorspraak zalig gemaakt te worden?
Dan kunnen wij daaruit besluiten, dat zonde en Satan met hun aanvallen zelfs van de uitnemendste der heiligen niet af zullen laten. De rechtvaardiging ontheft ons niet van Satans aanvallen. 'Simon, Simon, ziet, de Satan heeft ulieden. zeer begeerd om te ziften als de tarwe, " Lukas 22:31.
Er zijn twee dingen, die de duivel moed geven om het volk van God aan te grijpen, namelijk:

a. Hij weet niet, wie uitverkoren zijn, want niet alle belijders zijn zulks, hij tracht ze allen in zijn zeef te krijgen om hen verloren te doen gaan. En op deze wijze

behaalt hij groot voordeel. Hij heeft menige moedigen belijder overmocht, hij heeft sommige sterren van de hemel op de aarde geworpen, hij maakte een uit de Apostelen en, naar men zegt, ook een uit de zeven diakenen buit en keerde velen onder Christus' discipelen af, maar hoeveel, denkt gij, vangt hij thans niet volkomen in zijn netten?

b. indien het geschiedt, dat hij niet kan verderven, omdat Christus' voorspraak de bovenhand behoudt, tracht hij toch de gemeente te verstoren en te bedroeven. Want ten eerste, zo hij ons tot een val kan brengen, gelijk Petrus, dan heeft hij bewerkt, dat Gode oneer aangedaan wordt, de zwakken struikelen, de wereld aanstoot neemt, en het Evangelie gesmaad en gelasterd wordt. Of ten tweede, al vermag hij onze voet niet te doen wankelen, toch is hij in staat ons te grieven, te kwellen, te pijnigen, te verschrikken, twijfeling in onze ziel te strooien, ons leven onaangenaam te maken en ons zuchtende naar het Vaderhuis te doen opzien. Maar geloofd zij God voor Zijn Christus, die "eeuwig leeft om voor ons te bidden."

3. Hebben de gerechtvaardigden door het bloed van Christus, daarna nog behoefte aan Christus' voorspraak, zo volgt hieruit verder, *dat het gevaarlijk is, iets in eigen naam of kracht aan te vangen*. indien wij de vruchten van Christus' voorspraak willen genieten, laat ons dan zorg dragen, dat wij hetgeen wij doen, verrichten overeenkomstig Zijn Woorden, zo goed wij kunnen, gelijk Hij het gebiedt, en dan behoeven wij niet te twijfelen, of door de voorspraak van Christus zullen wij hulp en verlossing ook in dit opzicht ontvangen. "Doet alles, " zegt de Apostel, "in de naam des Heeren Jezus, " Kol. 3:17. O, maar dan zullen de wereld en de duivel het meest beledigd worden!
Welnu, indien u slechts niets doet dan in zijn vreze, naar Zijn Woord, in Zijn Naam, zo kunt gij verzekerd zijn van elke hulp, die Zijn voorspraak u kan geven, en die ondersteunt u krachtig niet slechts om aan te vangen, maar ook om in elk goed werk te volharden, gelijk u betaamt. Ook zal u daardoor van die gevaren en verleidingen bevrijd blijven, die degenen, welke in hun eigen naam en kracht uitgaan, zeker zullen ontmoeten.

4. indien de gerechtvaardigden door Christus' bloed nog bovendien Zijn voorspraak nodig hebben, dan volgt daaruit ten vierde, *dat God een groot mishagen heeft aan de zonden van Zijn eigen volk, en ze veel strenger zou veroordelen en straffen, dan Hij nu om wil van Christus' voorspraak doet*. Het Evangelie is niet, gelijk sommigen denken, een losbandige en achteloze leer, en evenmin Gods bestuur over zijn gemeente een onachtzame en zorgeloze regering, want ofschoon zij, die geloven, ook reeds een Middelaar hebben, toont God toch Zijn haat tegen de zonde, door hen dikwijls zijn ontevredenheid diep te doen gevoelen. De oprechten, die vaak begeren met God te wandelen, hebben ervaren wat ik zeg, ja, menigmaal tot "verbrijzeling der beenderen." Onverschilligen en zij, welke God niet liefhebben, mogen hieraan vreemd zijn, maar degenen, welke inderdaad de Zijnen zijn, weten het anders. "Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik ulieden alleen gekend, " zegt God, "daarom zal Ik al uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken, " Amos 3:2. God houdt nauwkeurig huis onder zijn kinderen. David ondervond dat, Heman ervoer het, Job smaakte zulks, en ook de gemeente leert die waarheid kennen, en ik weet niet, dat Zijn Geest ooit minder vertoornd is over de zonde, niettegenstaande wij een Middelaar hebben. Wel is waar verlost onze Middelaar ons van de verdoemenis der zonde, van het oordeel der

verwerping, maar Hij zal ons geenszins bevrijden van tijdelijke straffen of van geestelijke kastijding, tenzij wij waken, onszelf verloochenen en in zijn vreze wandelen.
Ik wenste wel van God, dat degenen, die anders oordelen, gedurende drie of vier maanden iets gevoelen mochten van wat ik sedert vele achtereenvolgende jaren geproefd heb van lage, zondige gedachten! Ik wenste dat, zeg ik, indien het tot hun bestwil mocht strekken en hun leren, beter te verstaan. Maar of mijn wens aan hen vervuld wordt of niet, ik ben zeker, dat God geen zonde kan gedogen, ook niet in Zijn eigen volk, ja, in hen allerminst.
En wat andere betreft, hoewel Hij voor een ogenblik geduld met hen moge hebben, opdat zijn goedertierenheid hen mogelijk tot bekering leide, toch komt de dag, wanneer Hij de vleselijken en huichelaars met een verterend vuur voor hun ongerechtigheid straffen zal. Maar al laat onze heilige God ons niet geheel zonder kastijding, hoewel wij zo'n machtigen en heerlijken Middelaar hebben, die bij God voor ons pleit op zo'n kostbaren prijs als Zijn eigen bloed, wat zouden wij kunnen doen, indien er geen Middelaar was om voor ons te bidden, om onze Voorspraak te zijn?
Lees deze tekst: "Want Ik ben met u, spreekt de Heere, om u te verlossen: want Ik zal een voleinding maken met al de Heidenen, waar heen Ik u verstrooid heb, maar met u zal Ik geen voleinding maken: maar Ik zal u kastijden met mate, en u niet gans onschuldig houden, " Jeremia 30:11. indien het zo is, zeg ik, wat was er van ons geworden, zo wij geen Middelaar gehad hadden? En hoe zal het hun gaan, van wie de Heere reeds heeft gezegd: "Ik zal hun namen op mijn lippen niet nemen" Psalm 16 4, en: "Ik bid niet voor de wereld, " Johannes 17:9? 5. Behoeven degenen, die door Christus' bloed gerechtvaardigd zijn, nog de voorspraak van Christus, dan vloeit hieruit ook voort, dat Christus niet alleen de Beginner, maar ook de Voleinder onzer zaligheid is, of, gelijk de Heilige Geest Hem noemt: "de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, " Hebr. 12:2, of nogmaals, "de Oorzaak der eeuwige zaligheid, " Hebr.5:9, onzer volkomen zaligheid, van het begin tot het einde, van het eerste tot het laatste. zijn handen hebben het fondament onzer zaligheid in Zijn eigen bloed gelegd, en zijn handen zullen het ook door Zijn voorspraak voleinden, Zach. 4:9. Gelijk Hij de grondslag vast heeft gemaakt, zo zal Hij ook de hoofdsteen voortbrengen met vreugdegeschrei, en wij zullen roepen: Genade, genade tot de einde toe, de zaligheid is alleen van de Heere, Zach. 4:7, Psalm 3:8, Jesaja 43:11.
Er zijn er velen, die met genade beginnen en met de werken eindigen, en menen dat DAT de enige weg is. Inderdaad bevrijden de werken dezulken van tijdelijke kastijding, wanneer zij van hun onvolmaaktheden door Christus' voorspraak verlost worden, maar zalig te worden en de heerlijkheid binnen te gaan, van mijn eerste komen tot Christus totdat ik mijn voeten in de poorten van het Paradijs zet, dat is het werk van mijnen Middelaar en Hogepriester. Hij is het, die ons weer opzoekt, wanneer wij afgedwaald zijn, Hij richt ons op, als duivel en zonde ons hebben neergeworpen, Hij verkwikt ons, zo wij koud worden, Hij troost ons in onze vertwijfeling, Hij verwerft ons vergeving, als wij gezondigd hebben, en Hij reinigt ons geweten, wanneer wij met schuld beladen zijn. Ezech. 34:16, Psalm 145:14.
Ook weet ik, dat hun, die in Christus geloven en op aarde wèl doen, een hemels loon wacht, maar dit is geen loon door verdienste, maar uit genade. Wij worden zalig door Christus, in de heerlijkheid geleid door Christus, en al onze werken zijn voor God niet

aannemelijk dan door de persoon en de persoonlijke verdiensten en uitnemendheid van Christus, daarom, met welke juwelen en armbanden en paarlen gij ook versierd zult worden, als loon voor de dienst, waarmee gij God in deze wereld hebt gediend, daarvoor hebt gij Christus te danken en te belijden, dat Hij ze u verworven heeft, 1 Petrus 2:5, Hebr. 13:15. Hij maakt ons zalig en reinigt onze werken, Openb. 5:9 - 14. Dezelve zouden alle als slijk op ons teruggeworpen worden, indien zij niet in Christus' bloed gewassen en gezuiverd, in Zijnen wierook welriekend en aangenaam gemaakt, en door de onbevlekte hand van Jezus Christus zelf de Vader aangeboden werden. Want dit is het gouden wierookvat, daaruit stijgt de rook op, in Gods neusgaten zo'n aangename reuk verspreidt, Openb. 7:12 - 14, 8:3 - 4.

6. Hebben de reeds gerechtvaardigden door Christus' bloed nog behoefte aan Zijn voorspraak om zalig te worden, dan vloeit hieruit ook nog voort, *dat wij, die tot hiertoe zalig zijn geworden en gered uit de gevaren, welke ons hebben bedreigd sedert onze eerste bekering tot op deze ogenblik, de eer moeten geven aan Jezus Christus, en aan God door Jezus Christus*. "Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude, Ik bid, dat Gij hen bewaart van de boze, " is de eigenlijke oorzaak, dat wij staande, blijven, dat ons geloof en onze belijdenis van het Evangelie tot op deze dag zijn bewaard geworden. Waarom wij God door Christus van alles de eer moeten geven: "Ik vertrouw niet op mijn boog, " zegt David, "en mijn zwaard zal mij niet verlossen. Maar Gij verlost ons van onze wederpartijders, en u maakt onze haters beschaamd. In God roemen wij de ganse dag, en uw naam zullen wij loven in eeuwigheid. Sela!" "Hij doet ons allen tijd triomferen in Christus." "Wij, die in Christus Jezus roemen, en niet in het vlees betrouwen, " Psalm 44:7 - 9, 2 Cor. 2:14, Filip. 3:3. Dus zien wij, dat zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament, alle eer de Heere wordt gegeven, beide voor de rechtvaardigmaking des levens en voor de bewaring tot de dag der hemelse gelukzaligheid. En hij, die zichzelf kent, zal dit geredelijk doen, hoewel lichtzinnigen en degenen, die met de boosheid hunner eigen zondige natuur onbekend zijn, zichzelf prijzen. Toch zullen deze niet lang eigen eer genieten. De dood komt en zal hen leren verstaan, wat zij nu nog niet begrijpen, en ze afweiden, omdat ze God niet tot hun vertrouwen stelden. Daarom, geef ere voor de bewaring van uw ziel in het geloof tot nu toe, aan de zaligmakende invloed, die Christus Jezus, onze Heere, door Zijn voorspraak tot uw behoud, uitoefent.

7. Hebben zij, die reeds door Christus' bloed gerechtvaardigd zijn, nog nodig door Zijn voorspraak zalig gemaakt te worden, dan leiden wij hieruit ten laatste af, dat de heiligen naar Hem behoren op te zien om die zaligheid, die zij behoeven tussen deze ogenblik en de dag hunner ontbinding, ja, zelfs van die dag tot de dag des oordeels. Ik zeg, zij moeten tot Hem blijven opzien om de voleinding hunner zaligheid, of om dat gedeelte hunner zaligheid, hetwelk zij nog niet beërfd hebben.
Laat hen daarom met vertrouwen op Christus zien, want in zijn getrouwe hand is hun zaligheid gewis, en tot hun bemoediging, om op de voleinding hunner zaligheid in de eeuwige heerlijkheid te staren en te hopen, wil ik hun een paar zaken voorhouden.

a. Het moeilijkste en zwaarste gedeelte van de taak uws Verlossers is volbracht, zijn bloedstorting, het dragen van zonde en vloek, het verlies van het licht van Zijns Vaders aanschijn voor een wijle, Zijn sterven aan het vloekhout, ziedaar het

zwaarste, bitterste en hardste gedeelte van Zijn verlossingswerk. Toch deed Hij het gewillig, graag en zonder dat u het begeerde, ja, Hij deed het, terwijl zij, voor wie Hij zich overgaf, in opstand en vijandschap tegen Hem leefden.

b. Bedenkt ook, dat Hij reeds begonnen is uw ziel met God te verzoenen, en tot die einde zijn gerechtigheid op u heeft gelegd, Zijn Geest u gegeven en aanvankelijk reeds uw hart, die onwrikbare en onvermurwbare rots, heeft geleerd naar Hem te verlangen, in Hem geloven, en in Hem zich te verblijden.

c. Vergeet evenmin, dat u alreeds enige vertroostende bewijzen Zijner liefde hebt genoten: gij hebt namelijk de verwarmende gloed Zijner liefde gevoeld, het licht Zijns aanschijns aanschouwd, zijn macht ervaren, toen Hij u uit uw val oprichtte, en zijn krachtige hand mogen vatten, die u staande hield, terwijl de hel op u aanhield en u aan zijn liefde trachtte te ontrukken.

d. Denkt voorts daaraan, dat hetgeen van het verlossingswerk nog te volbrengen is, in zijn hand berust en dat dit het gemakkelijkste en lichtste deel van die taak is, hetwelk onmiddellijk op zijn eer uitloopt, daarom zal Hij ook dat niet laten varen.

e. Wat reeds volbracht is, ligt veiliger in zijn handen dan het in de onze zou zijn, Hij is wijs, Hij is machtig, Hij is getrouw, en daarom zal Hij de voltooiing onzer zaligheid volbrengen tot de einde toe. Het is zijn liefde jegens u, die oorzaak is dat "Hij op zijn heiligen niet vertrouwt", Hij weet, dat Hij zelf u veilig Zijn koninkrijk kan binnenleiden, en daarom heeft Hij dat werk niet aan u toebetrouwd, ja, zelfs niet het geringste deel daarvan, Job 5:18, 15:15. Leeft dus in hoop, in een levendige hoop, dat, omdat Christus van de doden is opgestaan, Hij eeuwig leeft om voor u te bidden, en dat u de gezegende vruchten zult genieten van deze dubbele verlossing, die reeds voor u gewerkt is en nog voortdurend voor u gewrocht wordt door Jezus Christus, onze Heere. Dus hebben wij de heerlijke uitwerking van Christus' voorspraak beschouwd, en zijn nu genaderd tot het derde hoofdpunt onzer overweging:

3. DE PERSONEN, DIE AAN CHRISTUS' VOORSPRAAK DEEL HEBBEN

Ik ga u thans aantonen wie aan Christus' voorspraak deel hebben: *zij zijn degenen, die door Hem tot God gaan.*

Dit woord is zeer kort en duidelijk in onze tekst neergelegd, het zijn degenen, die gaan, die tot God gaan, die door Hem tot God gaan. "Waarom Hij ook kan zalig maken, volkomen kan zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, zo Hij altijd leeft om voor hen te bidden." Door Christus tot God te gaan. Een enkel woord allereerst over de denkbeelden, hierin neergelegd: "die door Hem tot God gaan." Er zijn er, die tot God gaan, maar niet "door Hem, " en dezulken worden niet door onze tekst bedoeld, zij hebben geen deel aan deze zaligheid. Zo kwamen de Joden, de ongelovige Joden tot God, als "die een ijver tot God hadden, maar niet met verstand, " Rom. 9:30 - 33, 10:1 - 4. deze onderwierpen zich niet aan Christus, de rechtvaardigheid Gods, maar meenden tot Hem te kunnen komen door hun eigen werken, of ten minste als het was daardoor, en begeerden zo geen zaligheid uit genade, want alleen in Christus is zaligheid uit genade. Voor deze waren de persoon en het werk van Christus een steen des aanstoots, want zij vielen op Hem en werden verpletterd, en toch behoren zij werkelijk tot degenen, die tot God gaan om het leven te zoeken.

Gelijk er zijn, die tot God gaan, maar niet door Christus, zo zijn er andere, die tot Christus gaan, maar niet door Hem tot God, namelijk dezulken, die, horende dat Christus een Zaligmaker is, tot Hem komen om vergeving, maar niet door Hem tot God gaan, omdat Hij heilig is, en daarom hun lasten zal besnoeien en hun hart en natuur veranderen.

Let op wat ik zeg. Een groot aantal mensen begeren door Christus behouden te worden, maar willen liever niet in Hem door God geheiligd worden. deze houden bij Christus op en gaan niet verder. Mogen dezulken slechts vergeving ontvingen, het bekommert hen niet of zij al dan niet naar de hemel gaan. Voor zulk komen tot Christus denk ik, dat Hij zijn discipelen waarschuwt, als Hij zegt: "In die dag zal u Mij niets vragen. Voorwaar zeg Ik u: al wat gij de Vader bidden zult in Mijn Naam, dat zal Hij u geven, " Johannes 16:23. Als wilde Hij zeggen: "Wanneer gij om iets vragen wilt, komt dan niet slechts tot Mij, maar komt tot mijn Vader door Mij, want die niet door Mij tot de Vader komen, zullen niets ontvangen van hetgeen zij komen bidden." Christus gerechtigheid zal ons toegerekend worden, "zo wij geloven in Hem, die Jezus, onze Heere, uit de doden opgewekt heeft, " Rom. 4:24, 25.

Tot Christus te gaan om iets te verkrijgen en daar te blijven staan, in plaats van door Hem tot God te gaan, *helpt niets.* Hierin dwaalde ook de moeder van Zebedeus" zonen, en de Heere deed haar dit opmerken. "Zeg, " zei zij tot Jezus, "dat deze mijn twee zonen zitten mogen, de een tot Uw rechter - en de ander tot uw linkerhand in Uw Koninkrijk." Maar wat is het antwoord van Christus? "Het zitten tot Mijn rechter - , en tot Mijn linkerhand staat bij Mij niet te geven, maar het zal gegeven worden die het bereid is van Mijn Vader, " Mat. 20:21, 23. Als zei Hij: "Vrouw, Ik doe niets uit Mij zelven, Mijn Vader werkt in Mij. Ga daarom door Mij tot Hem, wat gij door Mij van Hem kunt verkrijgen, zal u ontvangen, namelijk wat tot het eeuwige leven behoort, vergeving en heerlijkheid."

Wel heeft de Zoon macht vergeving en heerlijkheid te schenken. Maar Hij geeft ze niet uit Zichzelf, maar naar de wil van Zijn Vader, Matth. 9:6, Johannes 17:22. Zij daarom, die tot Hem gaan om een eeuwig goed te verkrijgen en niet door Hem tot de Vader opzien, zullen niets ontvangen, ik bedoel nu vergeving en heerlijkheid. En daarom, hoewel er geschreven staat: "De Zoon des mensen heeft macht op de aarde, de zonden te vergeven", namelijk om de werkelijkheid Zijner Godheid te bewijzen en de uitnemendheid van Zijn Middelaarschap aan te tonen, toch wordt van de vergeving der zonden gezegd, dat zij meer bijzonder in de hand des Vaders ligt, en dat God in Christus ons vergeeft, Eféze 4:32. Gelijk wij zien, vergeeft de Vader niet, tenzij wij tot Hem komen door de Zoon. Hoe kunnen wij dan menen, dat de Zoon zal vergeven degenen, die niet door Hem tot de Vader gaan? Daarom ligt de rechtvaardigende gerechtigheid in de Zoon, en daarmee ook het Middelaarschap, maar vergeving ligt in de hand des Vaders, ja, ook de gift der Heilige Geestes en de macht, de rechtvaardigende gerechtigheid van Christus ons toe te rekenen. Daarom bidt ook Christus tot de Vader, "Vergeef het hun, " bidt de Vader, dat Hij Zijnen Heilige Geest zende, en het is God, die Christus' gerechtigheid ons tot rechtvaardigheid toerekent, Lukas 23:34, Johannes 14:16, Rom. 4:6. De Vader doet zo niets, dan om wil van en door de Zoon, ook doet de Zoon niets, dat de glorie des Vaders kan verminderen. En het zou des Vaders glorie verduisteren, indien de Zoon degenen, die niet door Hem tot de Vader gaan, zalig maakte.

Daarom gij, die roept: Christus, Christus, en uzelf verblijdt bij de gedachte aan vergeving, maar niet door Christus tot de Vader gaat om ze te verkrijgen, gij zijt geenszins begrepen in de heerlijke waarheid van onze tekst, want Hij maakt door Zijn voorspraak zalig alleen degenen, die door Hem tot God gaan.
Van drie soorten van mensen kan men zeggen, *dat zij tot Christus gaan, maar niet door Hem tot God:*

1. Dezulken, welker begeerte zich bepaalt tot verlossing van de schuld en van de vrees voor de verdoemenis. En wederom zijn er drie tekenen, waaraan zo iemand gekend kan worden:
a. hij neemt een geloof in vergeving aan, maar gaat voort op zijn vleselijke weg gelijk te voren,
b. hij vindt troost in dat geloof, maar mist alle andere vruchten des Heilige Geestes,
c. hij wentelt zich, na zijn afwassing, opnieuw zonder bezwaar in het slijk, als de gewassen zeug of de hond, die tot zijn eigen uitbraaksel wederkeert.

2. Ook zij mogen gezegd worden, tot Christus te gaan, maar niet door Hem tot God, die de verschillende heilswaarheden schiften en uitzoeken, alleen die aangrijpen, welke van genade getuigen, en heimelijk van alle andere een afkeer hebben, die tot zedelijke heiligheid aansporen. Dezulken hebben God nimmer gezien, welke kennis zij overigens ook van de Heere Jezus en van de vergeving in Hem mogen hebben, Matth. 5:8.

3. Zij gingen gewis nimmer door Christus tot God, hoezeer zij zich ook op de genade van Christus beroemen mogen, die uit de vrijheid van het Evangelie der genade ook inschikkelijkheid jegens de zonde afleiden. Wijze van tot God te gaan. En nu een paar woorden van het gaan tot God, of het gaan gelijk de tekst bedoelt.
Daartoe moet ik twee zaken aanhalen:
1. aangaande God, en
2. betreffend de gesteldheid des harten van hem, die tot God gaat.

a. Aangaande God. God is het hoogste Goed. Goed gelijk er niets buiten Hem bestaat. Hij is in zichzelf volmaakt gelukkig, ja al het goede en alle waar geluk wordt alleen in God gevonden, als de diepste grond Zijns wezens, ook bestaat er geen goed noch geluk in enig schepsel, tenzij door God aan hetzelve geschonken. God is het enig begeerlijke Goed, niets buiten Hem is onzes harten waardig. Juiste gedachten van God zijn in staat het hart te verrukken, hoe veel gelukkiger is de mens, die naar God verlangt. God alleen kan door Zichzelf de ziel in een gelukkiger, blijder en gezegender toestand verplaatsen, dan de gehele wereld vermag, ja volkomener, dan wanneer alle geschapen geluk van alle engelen des hemels in eens mensen boezem woonde. God onderhoudt alle schepselen, en wat zij ook bezitten, dat voor hun behoeften goed is, komt van God, aan God ontlenen alle dingen hun bestaan en al het goede, dat zij genieten. Ik weet niet hoe ik God roemen zal, ik verzink in deze oceaan. Het leven, de ere, de heerlijkheid en de zielverkwikkende goedheid Gods gaat alle beschrijving te boven.

b. N*u moet er in ons enig verlangen des geestes naar die God zijn, voordat wij gewillig worden tot Hem te gaan*. Daarom kan niemand gezind zijn op de rechte wijze tot God te gaan, tenzij God die mens eerst een indruk heeft gegeven van zijn heerlijkheid. Daarom wordt van Abraham gezegd, dat de Heere Zichzelf aan hem vertoonde, opdat hij gewillig mocht zijn, tot Hem te komen en Hem zonder voorbehoud te volgen: "gij mannen broeders en vaders! hoort toe: de God der heerlijkheid verscheen onze vader Abraham, nog zijnde in Mesopotámië, eer hij woonde in Haran, en zei tot hem: ga uit uw land en uit uw maagschap, en kom in een land, dat Ik u wijzen zal, " Hand. 7:2, 3, Genesis 12:1. Het was deze God der heerlijkheid, het gezicht van deze God der heerlijkheid, die Abraham er toe bracht, zijn land en zijn maagschap te verlaten, om God te gehoorzamen. De reden, waarom zo vele mensen zorgeloos of onverschillig zijn, of zij al dan niet tot God gaan, ligt daarin, dat hun ogen verblind zijn, zodat zij Gods heerlijkheid niet kunnen zien. God is zo'n heerlijk wezen, dat, zo Hij Zichzelf en zijn heerlijkheid niet verborg, de ganse wereld verrukt zou worden. Maar Hij verbergt, ik zal niet zeggen uit majesteit, maar om zijner heerlijkheid wil, om weldadige redenen, zichzelf voor de wereld, en vertoont zich slechts aan enkelen.
Toen Hij op deze wijze aan Abraham verscheen, werd Abrahams ijdelheid, zijn afgodische denkbeelden en genegenheid weggenomen, en begon zijn hart zich tot God te keren, omdat in deze verschijning een stem sprak, die hem vertrouwen inboezemde en zijn ziel onderwees. Vandaar ook, dat hetgeen Mozes een verschijnen noemt, door Christus een horen, een leren geheten wordt: "Er is geschreven in de profeten: En zij zullen allen van God geleerd zijn. Een iegelijk dan, die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, die komt tot Mij, " Johannes 6:45. Maar, zeg ik, wat zullen zij van de Vader horen en leren, dan dat Christus de weg der heerlijkheid, de weg tot de God der heerlijkheid is? Dit is zo een trekken des Vaders, waarom ook hetgeen in dit vers leren genoemd wordt, in het voorgaande vers trekken heet: "Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke, " Johannes 6:44, dat is, met machtige voorstellingen, overtuigende gronden en hartvertederende invloeden.

Na deze overwegingen willen wij nu voortgaan en u aantonen: *welke soort van mensen het zijn, die door Christus tot God gaan, om vervolgens daaruit weer enige gevolgtrekkingen af te leiden.*
Wie zij zijn, die door Christus tot God gaan.
Er zijn drie soorten van zulke mensen:

ten eerste: de pas ontwaakte zondaar,
ten tweede: de afgedwaalde, die terugkeert,
ten derde: de oprechte man.

Ten eerste: de pas ontwaakte zondaar.
Met ontwaakt bedoel ik: geheel wakker geworden, zodat hij zichzelf ziet wie hij is, de wereld zoals zij is, wat de wet is, wat de hel, wat de dood, wat Christus, wat God, en wat het oordeel is. Zo iemand op de rechte wijze door Christus tot God zal gaan, dan moet hij noodzakelijk vooraf van al deze dingen kennis hebben gekregen.

1. *Hij moet zelf weten, welk een ellendige en doemwaardige zondaar hij is*, voor hij een stap zal doen om door Christus tot God te gaan. Dit blijkt duidelijk uit een

menigte Schriftuurplaatsen, b.v. uit de gelijkenis van de verloren zoon, Lukas 15, uit de geschiedenis der drie duizend zielen op de eersten Pinkersterdag, Hand. 2, uit die van de stokbewaarder, Hand. 16, en uit zo vele andere plaatsen. Die gezond zijn, hebben de Medicijnmeester niet van node. Niet de gezonden en sterken, maar de lammen, blinden, doven, in één woord: de gebrekkigen en zieken kwamen tot Jezus om genezen te worden, zo ook komen niet de rechtvaardigen, maar de zondaars door Christus tot God. Het is zelfs allen mensen op aarde onmogelijk, iemand zover te brengen, dat hij door Christus tot God gaat, omdat het in hun macht niet staat, iemand een gezicht in zijn natuurlijke staat te geven. En waarom zou een mens tot God gaan, die buiten Hem in de wereld kan leven? Ons verstand zegt dit, de ervaring spreekt niet anders, en de Schrift bevestigt deze waarheid. Het is de wetenschap van wat ik ben, die mij uit mijn rust opjaagt, die mijn ziel doet sidderen en de behoefte aan redding wekt. Niemand gaat tot God door Christus, dan die zichzelf kent en weet, welke zonden hij tegen Hem bedreven heeft, Job 21:7 - 15.

2. Gelijk hij zijn eigen ellendigheid moet kennen, zo dient hij ook te weten, *hoe ledig de wereld is.*
Kaïn zag zichzelf, maar niet de ijdelheid der wereld, en daarom, in plaats van door Christus tot God te gaan, keerde hij zich naar de wereld en bleef daar tot de dag zijns doods toe, Genesis 4:16. De wereld is een groot net voor de ziel van ontwaakte zondaars, door verleidende blikken en schone beloften, waarmee zij degenen beloont, die haar dienen willen. Zij stelt zich aan, als kan zij de geest even goed tot rust brengen als een preek, de Bijbel of een prediker. Ja, en hare navolgers dralen niet haar luide toe te juichen en alom aan te prijzen, zeggende: "Wie zal ons (anders) het goede doen zien?" En hoewel "deze hun weg een dwaasheid van hen is, nog thans hebben hun nakomelingen een welbehagen in hun woorden, " Psalm 49:14. Daarom zal iemand, tenzij hij bij zijn ontwaken de ledigheid der wereld ziet, zich met het goede dat zij geeft, tevreden stellen, en niet door Christus tot God gaan.
Menigeen is thans in de hel, die deze waarheid zou kunnen bezegelen. Het was de wereld, die een ontwaakten Kaïn, een ontwaakten Judas, een ontwaakten Demas weer begoochelde. Ook Bileam, ofschoon hij gezichten Gods had gezien, werd door de wereld teruggehouden van op de rechte wijze tot God te gaan. Zie, met welk een ernst de wijze jongeling in het Evangelie tot de Heere Jezus kwam, om het eeuwige leven te beërven. Hij snelde naar Jezus toe, viel voor Hem op zijn knieën en vroeg, en dat voor het oog ener grote menigte: "goede Meester! wat zal ik doen, opdat ik het eeuwige leven beërve?" Markus 10:17 - 24. En toch, toen hem gezegd werd wat hij doen moest, drong zich de wereld spoedig tussen hem en dat begeerde leven in en overreedde hem, zich aan haar over te geven, en daarna is, zover wij weten, nimmer weer het verlangen naar dat leven in hem ontwaakt.

Er zijn in de wereld vier dingen, die ertoe bijdragen, een ontwaakten zondaar weer te doen insluimeren, indien God hem niet bevreesd maakt voor de wereld:

a. De zorgvuldigheden en beslommeringen van deze wereld trekken de mens af van de zorg voor de zaligheid zijner ziel. Hiervan spreekt Jezus onder het beeld van "de doornen", Lukas 14:14. Wereldse zorgvuldigheid is een duivels ding, zij jaagt iemand zonder gebed van zijn sponde, zonder gebed naar de kerk, zonder gebed weer

naar huis, zij verhindert het gebed, maakt het Woord onvruchtbaar, verdooft elke overtuiging, overstelpt de ziel en is oorzaak, dat het ontwaken tot geen zaligheid voert."

b. Vervolgens komt de vriendschap der wereld om de mens, die niet aan dezelve gestorven is, af te brengen van zijn begeerte om door Christus tot God te gaan. En niemand zal aan dezelve sterven, zo hij niet geleerd heeft hare leegheid en ijdelheid op te merken. "Zo wie dan een vriend der wereld wil zijn, die wordt een vijand Gods gesteld." Jakobus 4: 4. En hoe kan zo iemand door Christus tot God gaan?

c. Ook de verschrikkingen van deze wereld. Zo iemand daarvoor vreest, zullen zij hem van het gaan tot God af houden. Mensenvrees is een valstrik. Hoe velen zijn er reeds, alle eeuwen door, teruggehouden van tot God te gaan, door de schrik van deze wereld? Ja, hoe velen zijn er, bij iemands weten, tot de poorten des hemels genaderd geweest, die toch weer, louter door de vrees voor de wereld, afgekeerd zijn? Hiervoor waarschuwt Jezus zijn discipelen zo uitdrukkelijk, wetende welk een dodelijke vijandin zij is. Ook Petrus vermaant de heiligen, zich daarvoor, als voor iets verderfelijks, te wachten, Lukas 12:4 - 6, 1 Petrus 3:14 - 15.

d. Eindelijk is de eer van deze wereld een bepaald beletsel om te ontwaken en tot overtuiging te komen, namelijk eer, en grootheid, en voorrang. "Hoe kunt gij geloven, " zegt Jezus, "gij, die eer van elkaar neemt, en de eer, die van God alleen is, niet zoekt?" Johannes 5:44. indien dus iemands genegenheid niet aan de eer der wereld gekruist is, kan hij niet op de rechte wijze tot God gaan.

3. Gelijk een mens moet weten, hoe slecht hij is, en hoe ledig de wereld is, *zo moet hij ook leren verslaan, hoe streng de wet is, anders zal hij nog niet door Christus tot God gaan*.

Indien iemand ontwaakt is, verkeert hij in een dubbel gevaar om te verzuimen, door Christus tot God te gaan. Zo hij de onverbiddelijkheid der wet niet kent, staat hij bloot of om hare gestrengheid niet te achten, of om te trachten haar genoeg te doen door goede werken, en niets bewaart hem, dat hij niet strande op een van deze twee klippen, dan een grondige kennis van de onomkoopbaarheid der wet.

A. Hij loopt gevaar hare gestrengheid niet te achten. Voorbeelden hiervan zijn alle werelddienaars. Kennen zij de wet niet? Gewis, velen onder hen kunnen de wet der tien geboden uit het hoofd opzeggen. Maar de gestrengheid der wet verstaan zij niet, en daarom, wanneer hun geweten te eniger tijd begint te ontwaken, trachten zij de schuld der een zonde te verdrijven door zich in het slijk van een andere te wentelen. Maar zouden zij zo handelen, indien zij de gestrengheid der wet kenden? dan aten zij even gemakkelijk vuur. De onverbiddelijkheid der wet zou voor hun geweten een ondraaglijke, onhoudbare last zijn, het zou hen uitdrijven en doen vluchten om een schuilplaats te vinden, en zij zouden de hun voorgestelde hoop aangrijpen.

B. Of, zo hij de onomkoopbaarheid der wet niet geringschat, tracht hij zijn tekortkomingen te bedekken door goede werken te verrichten. Dit zien wij in de wandel der Joden en Turken en van allen, die in hun voetspoor treden - namelijk, die leven en zaligheid in de wet zoeken. Ook Paulus wandelde in die weg, voordat Jezus hem nabij Damascus verschenen was. Ontwaakte gewetens geraken licht in deze

strikken verward, tenzij zij bovendien de gestrengheid der wet in het volle licht aanschouwen, en opdat gij, lezer, daartoe moogt komen, indien mijn penningske hiertoe kan bijdragen, wil ik deze vier zaken te uwer overtuiging voorstellen:

a. De wet belaadt u met de vloek, zowel om de verdorvenheid uwer natuur, als om de overtredingen uws levens, ja, al had gij nimmer een zondige daad bedreven, toch staat de verdorvenheid uwer natuur als een slagboom vóór u op de weg des levens, indien u niet tot God wilt gaan om door Christus barmhartigheid te verkrijgen.

b. De wet bindt u en belaadt u met de vloek, zowel voor zondige gedachten, als voor zondige en onrechtvaardige daden. "De gedachte der dwaasheid is zonde, " Spreuken 24:9, al openbaart ze zich ook nimmer in enige daad, en zij zal evenzeer het oordeel der verdoemenis wegdragen als de grofste overtredingen der wereld.

c. Al zou u nu al de geboden onderhouden, het zou u niet baten, omdat gij eerst gezondigd hebt: "De ziel, die zondigt, zal sterven." Tenzij gij zo de vloek kunt dragen en dus op wettige wijze voldoen voor de zonden, die gij hebt bedreven, bent u verloren, indien u niet door Christus tot God gaat onbarmhartigheid en genade.

d. En meen nooit door berouw der wet de mond te stoppen, want de wet vraagt naar geen berouw, maar naar gehoorzaamheid, evenmin neemt ze u aan, of gij al een zee van bloed en tranen weende over uw zonden. Dit, zeg ik, moet u weten, anders zal u nimmer door Christus bij God het leven zoeken. Want deze kennis zal ten gevolge hebben, dat u noch de onverbiddelijkheid der wet geringacht, noch waant, door de werken het leven te kunnen verwerven. Welnu, zo u deze beide klippen ontzeilt, kunt gij niet anders dan het leven bij God door Christus zoeken, want nu is u alle steunsel ontnomen, de genoegens der wereld vermaken u niet langer, en hoop op uzelf kunt gij niet meer voeden. Zo sterft gij nu, en dat is de weg ten leven, want dit inwendig sterven is of gelijkt op een maag, die door de honger gekweld, slechts verlangen kan naar en smeken om spijs en drank. Nu is het even onmogelijk voor u, om met de vinger in het vuur te blijven slapen, als op de duur, zolang deze kennis blijft, dat brandende verlangen uit te houden.

4. Behalve kennis van zichzelf, van de wereld en van de wet, *is het de mens ook nodig te weten, dat er een hel is, en hoe ondraaglijk de pijniging van die hel wezen zal*, want alle bedreigingen, vloeken en strafaankondigingen voor een andere wereld zullen blijken slechts bedrog en bangmakerij te zijn, indien er geen plaats der pijniging, geen staat van verdoemenis bestaat, waar de zondaar het loon zijner ongerechtigheid ontvangt, als zijn dagen in deze wereld geëindigd zijn. Het woord "verlost" veronderstelt zo'n plaats. Hij kan verlossen van de hel, van de plaats der pijniging, van de staat der verdoemenis, al degenen, die door Hem tot God gaan. Daarom spreekt Christus dikwijls van de hel in zijn uitnodigingen tot de zondaars om tot Hem te komen, wanneer Hij hun verkondigt dat zij verlost zullen worden, indien zij zo doen, maar verdoemd, zo zij zijn roepstem versmaden. Als had Hij gezegd: "Er is een hel, een vreselijke hel, en degenen, die tot Mij komen, zal ik daarvan redden, maar zij, die niet komen, zullen door de wet ter hel verwezen worden.

Daarom, opdat u inderdaad door Christus tot God moogt gaan om barmhartigheid, geloof dat er een hel is, een vreselijke plaats der pijniging. De hel is Gods schepping, "Hij heeft ze diep en wijd gemaakt!" De straffen der hel zijn gewrocht door de gesel Zijns toorns, die uit Zijnen mond voortkomt als een brandende zwavelstroom, eeuwig

de ziel verterende, Jesaja 30:33. U moet dit uit het Woord leren verstaan, en die rampzaligheid ontvlieden, of uw zonden zullen er u bij ervaring mee bekend maken.
Ik kon voortgaan, maar indien ik dat deed, zou ik afdwalen, want zolang wij hier verkeren, zijn wij evenmin in staat de folteringen der hel als de gelukzaligheid des hemels te beschrijven. Alleen dit mag en moet nog gezegd worden, dat God zowel machtig is zalig te maken als in de hel te werpen, Lukas 12:5. Hij is in staat de hemel liefelijk, goed, heerlijk en zo verrukkelijk te maken, dat geen tong het vermag uit te spreken, zelfs niet de verdoemden in de hel zelf, Jesaja 64:4. indien u uw ziel liefhebt, acht de wetenschap, die ons van de hel gegeven is, niet gering, want deze en de wet zijn de sporen, waarmee Christus de zielen tot zich uitdrijft. Wat is de oorzaak, dat zondaars zonder enig kwaad vermoeden met de zonde kunnen spelen? Het is, omdat zij vergeten dat er een hel is, waarin zij om hunner ongerechtigheid wil zullen nederdalen, wanneer zij deze wereld verlaten. Want dan maakt God een einde aan onze zondige loopbaan, wij bemerken dat de hel haar mond wijd geopend heeft. Uit vrees dat u het vergeten zoudt, smeek ik u andermaal, de kennis der hel niet uit uw geheugen te verliezen, maar de gedachten aan die pijniging op uw geweten te binden, dat is een middel om uw schreden te verhaasten, wanneer gij door Christus tot God gaat.

5. *Ook is het nodig, dat hij, die door Christus tot God wil komen, weet wat de dood is en hoe onzeker de tijd, wanneer hij komt.*
De dood, zou ik kunnen zeggen, is de afbreker. De dood maak een einde aan ons aardse leven en brengt ons ter plaatse, waar het oordeel ons wacht. indien de mens uit het geloof in Jezus geleefd heeft, dan legt de dood hem ter ruste totdat de Heere verschijnt, zo hij niet uit het geloof geleefd heeft, zo blijft hij in zijn zonden totdat de Rechter komt, Hebr. 11:13, 1 Thess. 4:14, Job 20:11. Bovendien, indien in u een beginsel leeft, dat goed schijnt, zo zal u toch in Gods schuren niet binnengebracht worden, indien de dood u overvalt voordat dat beginsel tot een levendig geloof gerijpt is.
Sommige mensen worden "afgesneden gelijk de top ener aar", en andere worden door de dood weggemaaid in de schoonste bloei van hun jeugd, terwijl enkelen "in ouderdom ten grave komen, gelijk de korenhoop te zijner tijd opgevoerd (in de schuur gebracht) wordt, " Job 24:20, 24, 5:26. indien u de dood overvalt, vóórdat gij bereid zijt om te sterven, dan is alles verloren, want in het graf is geen berouw, of, gelijk de wijze man gezegd heeft: "Alles, wat uw hand vindt om te doen, doe dat met uw macht, want er is geen werk, noch verzinning, noch wetenschap, noch wijsheid in het graf, waar gij heengaat", Prediker 9:10. De dood is Gods dienstknecht, Gods gerechtsdienaar, hij arresteert in Gods Naam, als hij komt, maar waarschuwt niet immer voordat hij iemand op de schouder klopt, en al toeft hij na zijn aankondiging een omdat om ons gelegenheid te geven te sidderen, wanhopig elke poging tot genezing te beproeven en op het ziekbed te erkennen, dat wij de tijd der genade hebben verzuimd, zijn uitstel is geen afstel. weldra dooft hij onverbiddelijk ons levenslicht uit, en de ziel wordt in de hel geworpen, zo zij niet bereid is ten eeuwigen leven. Wie niet waakzaam is en niet vreest, dat de dood hem onverwacht bezoeken zal, maakt ook geen haast om door Christus tot God te gaan. Wat Job van tijdelijke ellende zei, zal op de dood toepasselijk worden, zo u niet op uw hoede zijt: "Nog thans toen ik het goede verwachtte, zo kwam het kwade, de dagen der verdrukking

zijn mij voorgekomen", Job 30:26, 27. indien u uitziet of begint uit te zien naar het goede, en de dag des doods versnelt u, voordat gij het goede gevonden hebt, waarnaar uw ziel begeerde, dan is alles verloren, ziel en leven, hemel en zaligheid.
Daarom is het verkieselijk, dat u elke dag aan uw dood denkt en, als het ware, elke avond uw sterfbed spreidt, dat u "roept tot de groeve: Gij zijt mijn vader! tot het gewormte: mijn moeder en mijn zuster!" Job 17:14. Ik zeg, maak kennis met de dood en met het graf. De dwaas stelt de dag des kwaads verre, maar de wijze gelooft hem nabij. Het is beter, zeven jaren vóór uw dood bereid te zijn om te sterven, dan een dag, een uur, een ogenblik, een traan, een bittere zucht aan de herinnering van een slecht besteed leven te moeten wijden. Dat is het, waartoe ik u vermaan, namelijk, dat u weet, wat de dood is en, wat hij uitricht, als hij komt, alsook, dat u wel het gevaar overweegt, waarin de dood die mens stort, die bij zijn verschijning nog niet gereed is om in het graf te worden neergelegd.

6. Bij uw ontwaken moet u evenzeer leren zien, wie Christus is. Dit is beslist noodzakelijk, want hoe kan of zal een mens gewillig zijn tot Christus te gaan, zo hij niet weet wie Christus is, en waartoe God Hem gesteld heeft? Hij is de Zaligmaker, zal iedereen zeggen, maar te smaken en te proeven wat zalig maken is, en dus de aard en de natuur van Christus' verlossingswerk te verstaan, is iets zeldzaams, waarvan de meesten niets en weinigen iets weten. Jezus van Nazareth is de Zaligmaker, die in het lichaam Zijns vleses, door de dood, de mens met God verzoend heeft, Kol. 1:22. Dat is Hij, wiens taak het was, toen Hij uit de hemel op aarde kwam, Zijn volk zalig te maken van hun zonden. Nu is het nodig, dat men wete, hoe Hij deze taak ten uitvoer heeft gebracht, want de een noemt deze, de andere geen wijze, laten we ons herinneren, dat er nu sprake is van de verlossing van degenen, die voor de eerste maal of opnieuw ontwakende, door Christus tot God gaan om het leven te verkrijgen.

a. De een zegt, dat Hij verlost door ons wetten en inzettingen te geven, waardoor wij moeten gerechtvaardigd worden,

b. de ander beweert, dat Hij ons door Zijn voorbeeld, hetwelk wij na te volgen hebben, zalig maakt,

c. Een derde houdt staande, dat wij gered worden door het inwendige licht te volgen.

Maar neem u voor al dezulken in acht, want Hij rechtvaardigt op geen van deze drie wijzen. Ik zeg, Hij rechtvaardigt ons, noch door ons wetten te geven, noch door ons ten voorbeeld te worden, noch doordat wij Hem volgen, maar door Zijn voor ons vergoten bloed. Zijn bloed is geen wet, geen verordening, geen inzetting, maar een prijs, een losprijs, Rom. 5:7 - 9, Openb. 1:5. Hij rechtvaardigt ons door ons iets te schenken, niet door iets van ons te verwachten, Hij rechtvaardigt ons uit Zijn genade, niet om onze werken, Eféze 1:7.
In één woord, u moet een grondige kennis hebben, wie Christus is, en hoe de mens door Hem gerechtvaardigd wordt, want anders zal u niet door Hem tot God gaan. Bovendien moet u de bereidwilligheid weten, waarmee Hij hen, die door Hem tot God gaan, ontvangt en in hun behoeften voorziet. Veronderstel, dat zijn verdiensten volkomen voldoende waren, toch, indien er een bewijs bestond dat Hij traag was in het aanwenden van Zijn voorspraak ten behoeve van degenen, die kwamen, zou er weinig uitzicht op zijn hulp bestaan. Maar nu, gelijk Hij machtig is, is Hij ook gewillig. Niets behaagt Hem meer dan te geven wat Hij heeft, dan het aan een arme,

behoeftige ziel te schenken. En het is goed, dat gij, die tot Hem gaat, dit weet tot uw vertroosting en om u aan te moedigen, door Hem tot God te gaan.
Lees een paar Zijner uitspraken tot bevestiging van wat ik zeg: "Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven", Matth. 11:28. "Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen, en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen", Johannes 6:37. "Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering", Markus 2:17. "Dit is een getrouw woord en aller aanneming waardig, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken", 1 Tim. 1:15. 7. Behalve kennis van zichzelf, de ijdele wereld, de onverbiddelijke wet, de onzekere dood en van de Zaligmaker, moet hij, die door Christus tot God komt, ook God kennen. "Die tot God gaat, moet geloven dat Hij is, en een beloner is van degenen, die Hem zoeken", Hebr. 11:6. God moet gekend worden, hoe kan de zondaar Hem anders zich ten doel stellen, Hem als laatste toevluchtsoord denken? Want zo doet ieder, die door Christus tot Hem gaat, Hij komt door Christus, omdat Die de Weg is, en tot God, omdat hij zich die als doel voorstelt. Maar nog eens, zo hij God niet kent, hoe kan hij Hem zich ten doel stellen? Het doel is datgene, hetwelk ik mij ergens mee voorstel, en tot welks bereiking ik middelen aanwend. Welnu, ik wens zalig te worden, maar waarom? Omdat ik bij God wens te zijn. Ik gebruik de middelen om zalig te worden, en waarom?
Omdat ik bij God wens te zijn. Ik heb geleerd en verstaan, dat ik door mijn zonden aan Gods ere te kort heb gedaan, en dat Jezus Christus de Enige is, die mij Gods gunst weer kan verwerven, daarom ga ik tot God door Hem, Rom. 3:23, 5:1 - 2.
Maar ik herhaal: wie zal God tot zijn doel stellen, die Hem niet kent, die Hem niet goed kent? ja, die Hem niet kent als waardig zijnde, dat men door Jezus Christus tot Hem nadere, niet kent als boven allen het beste, volmaaktste Wezen, in wie alleen de ziel ruste vindt en die zegen, die ere, dat geluk, waarnaar men overal elders vergeefs zoekt?
En als de ziel dit in God niet ziet, zal zij zich nooit Hem ten doel stellen als de Allerhoogste, in Christus het Begin en het Einde van alles wat bestaat. Dan zal de ziel zich naar iets of iemand anders richten, waarin zij het hoogste goed meent te ontdekken: misschien de hemel, misschien vrijstelling van schuld, misschien bevrijding van de hel, of iets dergelijks. Ik zeg niet, dat een mens zich dit alles niet mag voorstellen, wanneer hij tot God gaat, maar zo hij dit als zijn grootste geluk, als het einddoel van zijn streven aanmerkt, indien de nabijheid en gunst van God, van Gods heerlijke majesteit, niet zijn hoogste zoeken is, dan is hij niet begrepen in de zaligheid, waarvan onze tekst spreekt: "Hij kan - en wil - volkomen zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan." Wat is de hemel zonder God? wat is ontheffing van schuld zonder vrede en blijdschap in God? Wat is bevrijding van de hel zonder de vreugde van Gods nabijheid?
Deze zaken als uw einddoel te stellen, als uw hoogste geluk, wanneer gij tot Christus gaat, is niet beter dan hetgeen een mens zonder genade zich kan voorstellen. Wie en waar is hij, die niet naar de hemel wenst te gaan? Wie en waar is hij, die niet van de last van zijn schuld wenst ontslagen te worden? En wie en waar is hij, die de hel tot zijn deel kiest? Maar toch zijn er velen, die God niet kunnen verdragen, zij begeren niet naar de hemel te gaan, omdat God daar is. indien de duivel over een hemel, een zondigen en onreine hemel - als ik mij zo mag uitdrukken - te beschikken had, ik zou

mijn ziel, al was zij ook duizendmaal beter dan zij is, er onder durven verwedden, dat de duivel op zijn enkele uitnodiging twintig gasten zou hebben tegen God één.
Zij kunnen, gelijk ik zei, God niet verdragen, hoewel de duivel niets voor hen heeft dan een hel, toch welke grote hopen gaan de duivel na, en hoe weinigen kiezen God almachtig tot hun deel. Gods natuur is in lijnrechte tegenspraak met des mensen lusten. Een heilig God, een heerlijk, heilig God, een oneindig heilig God, deze verbindingen kunnen de natuurlijken mens niet behagen. Maar voor de ontwaakte ziel, die de dingen ziet zoals zij zijn, is God wat Hij in Zichzelf is: de Gezegende, de Allerhoogste, de volmaakt Goede, en zonder Wie alles wat bestaat ledig en onbeduidend is.
Daarom raad ik u, die lust hebt door Christus tot God te gaan, dat u God recht leert kennen. "Indien u het verstand zoekt als zilver, en naspeurt als verborgene schatten, dan zal u de vreze des Heeren verstaan, en zult de kennis Gods vinden, " Spreuken 2:4 - 5. En om u verder aan te moedigen: Hij is zo verlangend naar uw komst, dat Hij u vergeving van zonden en een eeuwig leven aanbiedt. Daarom wordt niet slechts van Hem gezegd, dat Hij liefheeft, maar dat Hij de liefde is. "God is liefde, en die in de liefde blijft, blijft in God, en God in Hem, " 1 Joh. 4:16. Wanneer ik de heerlijkheid beschouw, die de schepselen soms reeds ten toon spreiden, en bedenk dat al die heerlijkheid Gods werk is, dan roep ik uit: o Heere, wat is God zelf dan niet! Wel mag Hij genoemd worden de God der heerlijkheid, de heerlijke God, want daar alle heerlijkheid van Hem afdaalt, zo is Hij zelf de onuitputtelijke bron aller heerlijkheid, ook van die heerlijkheid, die bestemd is voor degenen, die door Christus tot Hem komen.
Laat daarom de heerlijkheid, de liefde, de rijkdom en de eeuwige gelukzaligheid, die in God is, u aansporen om door Christus tot Hem te gaan. 8. Voorts is onontbeerlijk de kennis van het toekomend oordeel. Van degenen, die door Christus tot God gaan, zegt de Schrift, dat zij "den toekomende toorn vlieden", dat zij "de toevlucht hebben genomen, om de voorgestelde hoop vast te houden, " Matth. 3:7, Hebr. 6:18.
Het toekomend oordeel is wel waard, overdacht te worden, ook door ontwaakte zielen, het wordt eeuwig, oordeel genoemd, omdat het Gods laatste raadsbesluit met de mens is. Deze dag wordt geheten: "de grote en doorluchtige dag des Heeren", Hand. 2:20, "de dag, die komt, brandende als een oven, " Maleachi 4:1, de dag, waarin de engelen de goddelozen als onkruid in busselen zullen samenbinden ter verbranding, maar de rechtvaardigen in het Koninkrijk en de heerlijkheid binnenleiden.
In die dag zullen de ingewanden van liefde en barmhartigheid voor de goddelozen gesloten en de sluizen des toorns geopend worden, in die dag zal God "overvloedig vergelden degene, die hoogmoed bedrijft, " maar de rechtvaardige ere en heerlijkheid geven, Psalm 31:24. Dan zullen de mensen, indien zij konden, zich willen versteken, maar omdat ze niet kunnen, zullen ze roepen tot de bergen: valt op ons, en tot de heuvelen: bedekt ons, toch kunnen ze het eeuwig gericht niet ontvlieden. In die dag zullen alle verborgene raadslagen en geheime gedachten openbaar worden, ja "God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is, het zij goed, het zij kwaad, " Prediker 12. 14. "Dan zal de Heere komen, welke ook in het licht zal brengen hetgeen in de duisternis verborgen is, en openbaren de raadslagen der harten, " 1 Cor. 4:5.
Dat is de dag, wanneer zij te schande gemaakt zullen worden, die in deze wereld trots en verwaten op hun boze wegen voort wandelden. In die dag zal God hun stalen

voorhoofden en onbeschaamde aangezichten met schaamte overdekken. "En velen van die, die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, deze ten eeuwigen leven, en geen tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing, " Daniël 12:2. O, hoe zullen ze verplet en aan de grond genageld staan, als God dan hun goddeloos, zondig, laag en verachtelijk leven, dat zij hier op aarde geleefd hebben, aan het licht zal brengen. Dan zullen ze duidelijk zien, hoe zeer ze God veracht hebben, die hen gevoed, gekleed, hun het leven en de adem gegeven en onderhouden heeft. Maar ach! wanneer ze de kloof voor zich zien, de gapende afgrond, gereed hen op te slokken, dan zullen ze verstaan wat het zeggen wil, tegen God gezondigd te hebben! En, zei ik, gij, die tot God wilt gaan, moet dit weten en hiervan wel verzekerd zijn, of u zal nimmer door Christus tot Hem komen. Het vooruitzicht van de heerlijkheid, die voor degenen bewaard wordt, welke inderdaad door Christus tot God gaan, zal u evenzeer als iets anders sterken op uw pelgrimsreis, zo u ze in gedachten houdt. Maar wellicht zullen vrees en ongeloof u beletten, daarmee veel bezig te zijn.
Toch zal wat ik u zo even herinnerd heb, u tot prikkel en drijfveer verstrekken om u vooruit te brengen, en geschiedt het zo, dan is dat een bewijs van Gods wakende zorg over u, en zal u er Hem eeuwig dank voor zeggen, Prediker 12 10, 11. Dus heb ik met een enkel woord gesproken over de eerste soort van degenen, die door Christus tot God gaan: de pas ontwaakten zondaar.

Ik herhaal: zo een der hier boven genoemde zaken iemand ontbreekt en in zijn hart vergeefs wordt gezocht, dan blijft het de vraag, of hij ooit door Christus tot God zal gaan, niettegenstaande al zijn geschreeuw over Godsdienst.
1. indien hij zichzelf en zijnen wanhopige toestand niet kent, waarom zou hij gaan?
2. indien hij met de leegheid en ijdelheid der wereld onbekend is, waarom zou hij gaan?
3. indien hij de gestrengheid der wet niet inziet, waarom zou hij gaan?
4. Zo hij niet weet, wat de hel en hare folteringen zijn, waarom zou hij gaan?
5. Zo de dood hem niet voor ogen staat, waarom zou hij gaan?
6. En als hij noch de Vader, noch de Zoon kent, hoe zal hij tot Hen gaan?
7.
Ten laatste is ook wetenschap van het toekomend oordeel een bepaald vereiste voor hem, die door Christus tot God wil gaan. Die dat doet, verlangt naar een toevluchtsoord, naar veiligheid, naar voordeel, naar eeuwige gelukzaligheid. Ik weet dat er graden van kennis zijn, en dat degene, die de meeste kennis bezit, waarschijnlijk ook de grootste haast maken zal, of, gelijk David zegt, "zich zal haasten, dat hij ontkome van de drijvende wind, van de storm", Psalm 55:9. Daarentegen wie de minste kennis heeft, verkeert in het grootste gevaar te blijven dralen, en zo de prijs te verliezen, want allen, die lopen, ontvangen niet, en allen, die strijden, overwinnen niet, en allen, die er naar streven, verkrijgen de prijs niet, 1 Cor. 9 24 - 26, 2 Tim. 2:4 - 5.

Ten andere willen we nu spreken over degene, die wij in de tweede plaats genoemd hebben: de afgedwaalde, die terugkeert, en ook over zijn gaan door Christus tot God iets zeggen.
Twee dingen zijn opmerkelijk in zijn terugkeer tot God door Christus:

- 1. hij geeft opnieuw getuigenis, dat al het hierboven gezegde waarheid is,

- 2. hij bewijst andermaal de noodzakelijkheid, dat de mens door Christus tot God moet komen.
- Ook zal ik misschien een paar woorden zeggen over de wijze, waarop hij weer voor de troon der genade verschijnt.

1. Vooreerst geeft hij, door zijn terugkeer opnieuw getuigenis, dat al het hierboven gezegde omtrent de ellendigen toestand des mensen van nature, de ijdelheid van deze wereld, de onverbiddelijkheid der wet, de zekerheid des doods en de verschrikking die toekomenden oordeel, waarheid is. Toen hij voor het eerst kwam, zag hij dat alles in, maar nu hij terugkeert, komt hem die waarheid nog veel duidelijker voor. Het is zo, dacht hij bij zijn eerste komst. Het is waarlijk zo, zegt hij bij zijn terugkeer. De afdwaling van een Christen vloeit voort uit de machtige overreding des duivels en der vleselijke lusten, dat hij zich vergist had, en dat de dingen, welke hij ontvlucht was, niet zo verschrikkelijk waren, noch de begeerde schat zo uitnemend als hij zich verbeeld had.
"Keer terug, gij dwaas!" zegt Satan, "keer terug op uw vroeger pad, ik weet niet welke krankzinnige u dus heeft verleid en u zoveel goeds doen verachten, dat andere mensen in de lusten des vleses en de goederen van deze wereld vinden. Wat de wet, de dood en een ingebeelde oordeelsdag aangaat, dat zijn louter schrikbeelden, door heerszuchtige hoofden uitgedacht om de onwetenden onder de duim te houden."
"Welnu, " zegt de onstandvastige ziel, "ik wil teruggaan en zien. Zo keert de dwaas zich om, gaat terug en vindt alles gereed, om hem genoegen te doen, zijn geweten slaapt, de wereld glimlacht, het vlees is aangenaam, zondige metgezellen wensen hem geluk, en alles wordt uitgedacht om de afgedwaalde vreugde te verschaffen. Maar, zie, hij begint opnieuw zijn naaktheid op te merken, en bespeurt, dat de wet haar zwaard scherpt. Wat de wereld betreft, hij wordt gewaar, dat zij een zeepbel is, ook ruikt hij de zwavel, want God heeft die op zijn woning gestrooid, en het begint binnen in hem te branden, Job 18:15.
"Ach" zegt hij, "ik ben bedrogen, ik ben in de strik gevangen. Mijn eerste gezicht in de werkelijkheid was waar." Nu begint hij zijn oud toevluchtsoord weer op te zoeken, om daar opnieuw een schuilplaats te vinden "O, God!" zegt hij, "ik heb gezondigd, ik heb mij van uw waarheid tot leugens gekeerd! Ik geloofde eerst Uw Woord en vind het wederom waarheid. Wees mij genadig, o God!"
Dit, zeg ik, is een getuigenis, een tweede getuigenis van dezelfden mens, omtrent de ellendigen staat des mensen, de onomkoopbaarheid der wet, de ijdelheid der wereld, de zekerheid des doods en de geduchtheid des oordeels. Deze mens heeft dit alles gezien, ja, voor de tweede maal gezien.

Een afgedwaalde, die terugkeert, is een grote zegen, of ten minste wordt ten zegen gesteld voor twee soorten van mensen:
1. voor de uitverkorenen, die nog niet geroepen zijn,
2. voor de uitverkorenen, die geroepen zijn en reeds op die grond staan.

1. De nog niet geroepenen horen hem en beginnen na te denken, de geroepenen horen hem en worden bevreesd te vallen. Zie daarin Gods wijsheid, hoe Hij zorgt, dat zo'n afdwalen en terugkeren ook door andere gezien wordt, opdat deze opmerkzaam

gemaakt en gewaarschuwd worden. Ja, Hij laat toe dat enigen van Zijn volk het vuur proeven, om de wereld te overtuigen dat de hel een brandende oven is, en om hun broederen te vermanen op hun hoede te zijn. Ik heb dikwijls in mijn hart gezegd, dat dit de oorzaak is, waarom God toegelaten heeft, dat zoveel gelovige Joden gevallen zijn, opdat de Heidenen toe zouden zien, Rom. 11:21.
"O broeders, " zegt de afgedwaalde, die thans terugkeert, "hebt gij gezien, dat ik mijnen God verlaten heb? hebt gij gezien, hoe ik mij weer gewend heb tot die ijdelheden, welke ik vroeger ontvlood? Ach! ik werd bedrogen, ik werd gevangen en in een net gevoerd, maar ik bevond dat al die ijdelheid nog slechter was, dan ik vroeger meende. Dwaalt niet af! O dwaalt niet af! Toen gij de wereld verliet, deed gij goed, tracht nimmer God ten tweede male te verzoeken."

2.
Ten andere legt hij, door zijnen terugkeer, andermaal getuigenis af, dat God en Christus dezelfden zijn, ja, dat Zij veel meer zijn dan hij bij zijn eerste komst meende. Deze mens heeft eenmaal en andermaal de zonde der wereld en de gerechtigheid van Christus ervaren. Deze mens heeft zelf gezien en gevoeld, zowel voor als na de ontvangen genade, God heeft hem tot getuige gesteld, hij is als twee mensen, heeft de getuigenis van twee mensen, moet de plaats van twee mensen bekleden. Hij weet wat het is, uit de natuurlijken staat in die der genade te worden overgezet, maar dit weten alle Christenen even goed. Maar hij weet bovendien, wat het is, ten tweede male uit de wereld gerukt, van duivel en hel verlost te worden, en dit weten slechts weinige belijders, want weinigen, die afwijken, keren ook weer terug, Hebr. 6:4 - 8.
Maar, deze mens is teruggekomen, waardoor hij nieuwe kennis heeft opgedaan, treurige kennis, vreselijke kennis, een kennis, welke degene, die staat, leert toe te zien dat hij niet valle. De terugkerende afgedwaalde is daarom een zeldzame verschijning, een mens van waarde en ondervinding, een mens, bij wie zich de kinderen van deze wereld moesten aansluiten, en van wie zij behoorden te leren, de Heere God te vrezen. Ook is hij een mens, door wie de heiligen voorzichtigheid, raad en sterkte in hun tegenwoordige staat moeten verkrijgen, door zijn ervaring onderwezen, zullen zij leren de Heere met vreze te dienen en zich met beven te verheugen, 1 Cor. 10:6 - 13, Psalm 51:13 - 15, Lukas 22:32.
Deze mens heeft ook andermaal een bewijs ontvangen van Gods goedertierenheid in Christus jegens hem, een bewijs, dat, de standvastige Christen ontbreekt - ik wil niemand, die staat, ten val trachten te brengen, maar het goede, dat de terugkerende afgedwaalde uit Gods hand en uit Christus' hand ontvangt, is een dubbele schat, hij is twee malen bekeerd, twee maal als een brandhout uit het vuur gerukt, twee maal van de duivel en van eigen ongerechtigheid verlost. Welk een genade! Hij heeft daarenboven de vastheid van Gods verbond, de onveranderlijkheid van Gods gedachten ervaren, de zekere en eeuwige waarheid van zijn belofte in Christus en de algenoegzaamheid van Christus' verdiensten voor eeuwig en altoos erkend.

De wijze, waarop de afgedwaalde terugkeert.

Ook hierover wil ik een paar woorden zeggen. Hij komt gelijk de pas ontwaakte zondaar komt, en wel om dezelfde reden en met dezelfde wetenschap, die bij hem slechts overvloediger is dan bij de pas ontwaakten zondaar. Geen kent namelijk de

schuld van zijn afdwaling, een zeer zware schuld, zwarter en groter dan enige andere schuld ter wereld. Ook leeft in zijn gemoed vrees en twijfel, die nog een andere grond hebben dan bij de pas ontwaakten zondaar: zij ontstaan namelijk uit de goddeloosheid van zijn afdwaling. Ook heeft hij die vreselijke uitspraken der Schrift tegen zich, die hem verpletterend op het hart vallen, zodat hij ze beter leert verstaan, dan de pas ontwaakte zondaar. Bovendien schijnt God, als straf voor zijn afdwaling, de liefelijke invloed van Zijn Geest weg te nemen, als of Hij hem niet langer wilde vergunnen te bidden, noch terug te keren Psalm 51:13, als wilde Hij nu alles van hem wegnemen en hem aan die ijdelheden en afgoden ten prooi laten, om welkers wil hij God verliet.
Een aantal van zijn nieuwe ongerechtigheden vervolgen hem overal, en zulks niet alleen met hare schuld, maar ook met hare besmetting en onreinheid, Spreuken 14:14. Niemand kent de dingen, die de geest des afgedwaalden kwellen, zijn nieuwe zonden zijn alle sprekende duivels, dreigende duivels, brullende duivels binnen in hem geworden. Daarbij betwijfelt hij de echtheid van zijn eerste bekering, er leeft in zijn hart een sterke verdenking, dat zijn eerste ervaring slechts begoocheling is geweest. Het hangt als lood aan zijn schoenen en is oorzaak, dat zijn gaan door Christus tot God des te moeilijker en te zwaarder wordt. Daar de getrouwheid van andere hem een doorn in het oog is, kan hij geen oprechten, ootmoedigen, heiligen, getrouwen dienstknecht Gods zien, zonder dat zijn hart verwond wordt. "O, " zegt zijn hart in hem, "die man vreest God, die man volgt God getrouw, die, man is standvastig gelijk de uitverkoren engelen, maar ik ben als een duivel van mijn plaats afgeweken. Die man eert God, bouwt de heiligen op, overtuigt de wereld, veroordeelt ze en is een erfgenaam geworden der rechtvaardigheid, die uit het geloof is. Maar ik heb God onteerd, de heiligen bedroefd en doen struikelen, de wereld aanleiding tot lastering gegeven en ben wellicht oorzaak geworden van veler verdoemenis!
Zulke gedachten, zeg ik, met een aantal dergelijke komen hem bestormen, ja, zij zullen hem bestormen, hem in het gelaat staren, hem zijnen val herinneren en hem bespotten, gedurende de ganse weg, die hij moet afleggen om door Christus tot God te komen - ik weet wat ik zeg! en dit maakt zijn komen bitter en moeilijk. Bovendien vreest hij, dat de heiligen hem opgemerkt hebben, hem zullen schuwen en hem geen vertrouwen zullen schenken, ja, hem bij de Vader zullen aanklagen en tegen hem getuigen, gelijk Elia God aansprak tegen Israël, Rom. 11:2, of gelijk de mededienstknechten aan hun heer verklaarden al wat de vrij gelaten dienaar gedaan had, Matth. 18:31. Schaamte bedekt zijn gelaat overal waar hij komt, hij weet niet wat hij moet doen, de God, tot wie hij terugkeert, is dezelfde God, die hij verlaten heeft, boven wie hij zijn lusten heeft verkozen, en hij weet, dat God alles kent, en zijn wegen open voor Gods ogen liggen. De man, die, afgedwaald zijnde, tot God terugkeert, kan vreemde ervaringen mededelen, die toch volkomen waarheid zijn. Niemand is in het ingewand van de vis geweest en weer levend uitgespuwd, gelijk de afgedwaalde, maar teruggekeerde Jona, daarom kan ook niemand zo goed als hij vertellen, in welke toestand hij daar verkeerd, wat hij daar gevoeld en gezien heeft, en wat er al in zijn gemoed is omgegaan.

Ten derde hebben wij te spreken over de laatste soort: ***de oprechtere man, die door Christus tot God gaat.*** Hoewel oprechtheid ook aan de beide andere niet kan ontzegd worden - want wie niet in oprechtheid tot God gaat, kan niet gerekend worden tot Hem te gaan - moet ik toch opmerken, dat ik hierdoor degene bedoel, die, tot het

geloof geroepen, immer met zekere mate van oprechtheid voor Gods aangezicht gewandeld heeft. Ook deze mens gaat door Christus tot God, maar zijn gaan is over het geheel verschillend van dat der beide andere, geen kwamen om gewisheid van vergeving hunner zonden te verkrijgen, iets dat de oprechte Christen tot op zekere hoogte in het geloof reeds bezit, en waarvoor hij Gode dikwijls dankzegt.
Ik zeg niet, dat hij nimmer twijfelt, of dat zijn gewisheid nimmer beneveld wordt, en evenmin beweer ik, dat de kennis van zijn verzoening met God door Jezus Christus zo sterk, zo helder, zo bevestigd en onwrikbaar staat, dat geen wankeling mogelijk en geen vermeerdering nodig is. Ik zal mij duidelijker verklaren. Hij gaat niet tot God gelijk de pas ontwaakte zondaar, ook niet als de afgedwaalde, die terugkeert, maar hij komt als een zoon, als een lid van Christus' huisgezin, als iemand, die sedert zijn bekering niet grof tegen God gezondigd heeft.

1. Hij gaat dus tot God met die onbevreesdheid en Goddelijke vrijmoedigheid, die alleen zij bezitten, welke, gelijk hij, wandelen met God, Rom. 5:2. Niet iedereen, die zalig wil worden, doet zo, niet iedereen, die zalig wil worden, kan zo doen, gelijk wij hierboven reeds uit twee voorbeelden zagen.
2. Hij gaat door Christus tot God door aanhoudend gebed, gedurige overdenking en door de genademiddelen. Want daarom maakt hij gebruik van de genademiddelen, omdat hij dan door Christus in de tegenwoordigheid Gods komt, Psalm 27:4.
3. Hij gaat tot God door Christus, omdat hij oordeelt, dat God alleen dat goede, die zegeningen, die gelukzaligheid bezit, waardig dat men daarnaar streeft, dat goede en die zegeningen, die alleen de ziel verzadigen kunnen, dat goede en die zegeningen, waarmee ons hart, onze ziel en geest waardig vervuld worden. Daarom noemt David zijn komen tot God een 'schreeuwen", een "dorsten", dat zelfs zijn tranen doet vloeien: "Mijn ziel schreeuwt naar U, o God!" En nogmaals, "Mijn ziel dorst naar God, naar de levenden God, wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen?" En nogmaals, "Dat ik inga tot Gods altaar, tot de God der blijdschap mijner verheuging", Psalm 42:2, 3, 43:4. Daarom ook benijdde hij de mus en de zwaluw, omdat deze tot Gods altaren konden komen, waar God beloofd had tegenwoordig te zijn, toen hij, naar ik onderstel, voor de woede van Saul vluchtte en genoodzaakt was rond te zwerven: "Mijn ziel is begerig", zegt hij, "ja, bezwijkt ook van verlangen naar de voorhoven des Heeren, mijn hart en mijn vlees roepen uit tot de levenden God. Zelfs vindt de mus een huis, en de zwaluw een nest voor zich, waar ze hare jongen legt, bij uw altaren, Heere der heirscharen, mijn Koning, en mijn God! Welgelukzalig zijn zij, die in Uw huis komen, zij prijzen U gestadig." Dan gaat hij een ogenblik later voort: "Want één dag in uw voorhoven is beter dan duizend elders, ik koos liever aan de dorpel in het huis mijns Gods te wezen - liever op de drempel Uws huizes te zitten - dan lange te wonen in de tenten der goddeloosheid."
En daarop geeft hij de reden van die voorkeur: "Want God de Heere is een Zon en Schild, de Heere zal genade en ere geven, Hij zal het goede niet onthouden dengenen, die in oprechtheid wandelen", Psalm 8:4. De tegenwoordigheid Gods en de ziel - verrukkende heerlijkheid van die tegenwoordigheid is iets, dat de wereld niet verstaat, noch kan verlangen als zodanig te leren kennen.

4. Zo'n mens gaat ook om andere reden tot God, want hij heeft tot God menigerlei betrekking. Wat hem zelf aangaat.

a. Hij gaat tot God om een juister kennis van zichzelf, want hij begeert te weten hoe zwak hij is, omdat hoe beter hij dit weet, des te behoedzamer is zijn ziel op de rechte weg, en des te meer vreest hij zijnen God te verzoeken, hem te verlaten, Psalm 39:1 - 9.
b. Hij gaat door Christus tot God vanwege de zwakheid van zijn natuur en zijn verdorvenheid, want die zijn een smart, ja een bitterheid voor een waarlijk geheiligde ziel. Om daarvan ontslagen te worden, zou een Godzalig man, zo het mogelijk ware, liever sterven dan leven. Daarnaar verlangde David, toen hij bad: 'schep mij een rein hart, o God! en vernieuw in het binnenste van mij een vasten geest", Psalm 51:12, en Paulus, toen hij uitriep: "Ik, ellendig mens! wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" Rom. 7:24.
c. Hij gaat door Christus tot God om vernieuwing en vermenigvuldiging van zijn genadegaven. De genadegaven, die de Godzaligen ontvangen hebben, staan bloot - en zij weten zulks - aan verachtering, ja, zij kunnen niet leven zonder onophoudelijke vernieuwing van die gaven. Dit is de zin van: "Laat ons de genade vasthouden", Hebr. 12:28, en : "Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd", Hebr. 4:16.
d. Hij gaat door Christus tot God om gewapend te worden tegen die verzoekingen, welke hij overal kan ontmoeten, Matth. 6:3. Hij weet, dat iedere nieuwe verzoeking een nieuw net, een nieuwe valstrik is, maar welk net of welke valstrik, weet hij niet. Hij weet evenwel, dat God het weet, en dat Hij ons uit de verzoeking kan redden, wanneer wij er eenmaal in, of ons er voor bewaren, zo wij nog vrij zijn.
e. Hij gaat door Christus tot God om zegen op die genademiddelen, welke God bevolen heeft, tot verkwikking der ziel en haar opbouw in het geloof, wetende dat zowel die middelen zelf als de zegen, waarmee zij bekroond worden, van God zijn, 2 Thess. 3:1. En hiertoe wordt hij aangemoedigd door Gods eigen woord: "Ik zal haar kost rijkelijk zegenen, hare nooddruftigen zal Ik met brood verzadigen, " Psalm 132:15.
f. Hij gaat door Christus tot God om de vergeving van zijn dagelijkse afdwalingen, Psalm 19:13, en om, ondanks die overtredingen, voortdurend in het licht Zijns aanschijns te mogen wandelen. Zo neemt Christus hem en zijn werken immer aan en werkt door Zijn voorspraak uit, dat hij steeds van de Vader een gunstig antwoord ontvangt, want dit is het leven van Zijn ziel.

En zo zou ik een aantal zaken kunnen opnoemen, waarom de oprechte Christen voor zichzelf tot God gaat, maar toch onmogelijk alle vermelden.
Maar nu: *Wat de gemeente en andere mensen aangaat.*
a. Deze mens gaat door Christus tot God ook, om Hem te smeken om de bloei van Christus' Koninkrijk, welke, gelijk hij weet, afhangt van de dood van de Antichrist en een overvloediger uitstorting des Heilige Geestes uit de hoge. Daarom roept hij God aan ons de val van de Antichrist en de uitstorting van de Heilige Geest.
b. Hij gaat tot God om te bidden, dat Hij zijn uitverkorenen haastelijk vergadere, want het is hem een droefenis, te bedenken dat zo velen, voor wie Christus gestorven is, nog in vijandschap tegen Hem leven, Psalm 122:6.

c. Hij smeekt van God, dat een geest van eensgezindheid onder de gelovigen moge uitgestort worden, want "in Rubens gedeelten zijnde inbeeldingen des harten groot, " Richteren 5:15.
d. Hij bidt tot God voor de overheid, dat Hij, ze spoedig stelle om dat werk te doen, waardoor de gemeente opgebouwd wordt - namelijk "de hoer te haten, haar vlees te eten, haar woest te maken en naakt, en haar met vuur te verbranden, 1 Tim. 2:1, Openb. 17:16.
e. Hij gaat tot God om Hem te smeken, dat Hij spoedig die grote en doorluchtige dag doe aanbreken, de dag van de komst onzes Heeren Jezus, want hij weet dat Christus alsdan uitermate verheerlijkt zal worden, ja, hij weet ook, dat Christus' gemeente eerst in die dag volkomen vrij zal worden, Openb. 22:20.
f. Maar de hoofdgedachte - als ik zo mag spreken - van deze gewichtige tekst is, dat de, genen, welke door Christus tot God gaan, tot Hem gaan om zich hier in het geloof en in de geest te verblijden in God, en Hem van aangezicht tot aangezicht te zien in de toekomende wereld.
Dit is het grote doel, waarmee de ziel door Christus tot God gaat, en zij gaat tot Hem door Jezus Christus, omdat zij in zichzelf niet durft gaan, en omdat God zelf deze versen, levenden weg gemaakt heeft. Hier, gelijk ik zei, vindt de Vader wat Hem behaagt, en de ziel wat haar zalig maakt. Hier zijn gerechtigheid en verdiensten om ons te verzadigen, ja, gerechtigheid, die de goddelozen kan rechtvaardigen. Hoe ledig ik in mij zelf ook ben, hier is overvloed van verdiensten, waarop Christus steeds bij Zijnen Vader pleit, opdat ik te allen tijde datgene moge verkrijgen, wat mij ontbreekt: wijsheid, genade, Gods Geest of elk ander goed. Omdat ik tot dit onderwerp kwam, meende ik over al die zaken in de gekozen orde een enkel woord te moeten zeggen, om uw gedachten te vermenigvuldigen, uw geest te overtuigen, u op te wekken tot God te gaan, en u de tekenen der genade aan te tonen, waar zij bestaat, waar zij veronachtzaamd, en waar zij gezocht wordt.

Gevolgtrekkingen, afgeleid uit zo'n gaan tot God door Christus.
Gelijk ik reeds ten opzichte van vroegere punten gedaan heb, wil ik ook uit het thans besprokene enige gevolgtrekkingen maken. Ik heb nu gesproken van de mens, die tot God gaat, zowel wat de weg betreft, langs welke hij komt, als aangaande de wijze, waarop, en de geest, waarin hij nadert, en hieruit mag ik wel terstond afleiden:

Ten eerste: dat degene, *die door Christus tot God gaat, geen dwaas, ook naar het beste oordeel geen dwaas is.*
Wel noemt de wereld hem zo, want de dingen, die des Geestes Gods zijn, zijn haar een dwaasheid, maar volgens de uitspraak van het gezond oordeel is hij zulks niet. 1. Omdat hij thans zoekt en verlangt naar alle wijsheid. Hij begeert in betrekking te komen of die te onderhouden met de bron en de oorsprong aller wijsheid, want Christus is de Wijsheid Gods, de weg tot de Vader door Christus is het grootste mysterie, en de keuze in die weg te wandelen de vrucht van het verstandigst overleg, waarom hij, die zo'n keuze doet, geen dwaas is, Spreuken 18:1, 1 Cor. 1:30.

2. Het is immers geen teken van dwaasheid, wanneer iemand een tijdelijke ondergang zoekt te voorkomen? Juist zij zijn voorzichtigen, die het kwaad voorzien en zich

verbergen, maar "de slechten gaan heen door en worden gestraft, " Spreuken 18:3, 27:12.
Welnu, deze mens voorziet een kwaad, het grootste kwaad: de zonde en de straf der zonde in de hel, en hij vlucht tot Christus, de Schuilplaats, door God voor boetvaardige zondaars aangewezen, ligt daarin een teken van dwaasheid? God make mij zo'n dwaas, en make u, die dit leest, zo'n dwaas, dan zullen wij wijzer zijn dan allen, die naar de wijsheid van deze wereld onder de wijzen gerekend worden. Is het een teken van dwaasheid, zo iemand met zijnen tegenpartij eensgezind wordt, terwijl zij nog samen op de weg zijn, voordat hij aan de rechter wordt overgeleverd?
Veeleer is dat een bewijs der hoogste wijsheid. Wie is een dwaas: hij, die voor zichzelf iets duurzaams kiest, of hij, wiens rijkdom in een dag verrotten zal? Zondaars! "eer dan uw potten de doornstruik gewaar worden (eer gij zien kunt, waar gij zijt), zal Hij u als levend, als in heten toorn wegstormen, " Psalm 58:10. Maar deze mens heeft gezorgd, gelijk de schildpad heeft hij zo'n sterk en onbreekbaar schild op de rug, dat hem niets deert, zelfs al gaat een zwaar beladen wagen over hem heen. De Heere is zijn Rotssteen, zijn Burcht, zijn Toevlucht, zijn Hoog Vertrek, tot wie hij telkens vliedt. Was de onrechtvaardige rentmeester een dwaas, toen hij voorzichtig voor zijn toekomst zorgde? toen hij zich vrienden verwierf, die hem zouden ontvangen, wanneer andere hem de deur wezen? Lukas 16:8 - 9. Evenmin is hij een dwaas, die zich schatten oplegt voor de eeuwigheid, vóórdat de dood hem versnelt.

3. Evenmin als hij, die door Christus tot God gaat, een dwaas is, kan men hem een kleingeestig mens noemen. Er bestaat in deze wereld een geslacht, dat zichzelf lieden van de meest ontwikkelde geestvermogens noemt, terwijl toch hun begeerte niet hoger gaat dan de dingen, die beneden zijn. indien zij al hun kracht en macht inspannen en er in slagen, de aardbol rond te zeilen, welk een schat menen ze dan niet verkregen te hebben! Maar deze mens heeft een plaats in de hemel verkregen, de weg naar de heilige stad gevonden, en de verzekering ontvangen, dat hij door Gods hulp veilig aldaar zal aankomen. De aarde is, volgens zijn ervaring, een vergankelijk goed, aardse grootheid en pracht zijn slechts schielijk uiteenspattende zeepbellen gelijk. Niemand dan God, het einde van al zijn wensen, niemand dan Christus, door wiens kruisdood en voorspraak hij de eeuwige zaligheid erlangt, zijn voor deze mens de somma van al wat werkelijk groot en heerlijk is. Geen gezelschap is hem thans aangenamer dan de Geest van God, Christus, zijn engelen, en de heiligen als zijn mede-erfgenamen. Alle andere personen en zaken zijn voor hem, gelijk onze gewoonten voor vreemdelingen en pelgrims. Zijn Geest vliegt hoger dan de adelaar stijgen kan. Hij houdt zich het liefste bezig met de dingen, die boven zijn, en met hetgeen hiernamaals geschieden zal.

4. Maar ik heb u aangetoond, wat hij niet is, nu wil ik met een paar woorden zeggen wat hij wèl is.
a. Hij is een mens, die zich met zijn ziel, zijn onsterfelijke ziel, bemoeit. Hoewel de ziel de meeste waarde heeft, wordt zij toch door velen het minste geacht. De ziel der meesten ligt braak, terwijl de overige mens vlijtig bearbeid wordt. Maar deze mens heeft leren inzien, dat zijn ziel van meer waarde is dan de ganse wereld, waarom hij ook voor zijn ziel zorg draagt. Zielsbelangen zijn de hoogste belangen, die met de diepste en heiligste gedachten in verband staan. Hij kent nog geen diepe en heilige

gedachten, die nog nooit over zijn ziel nadacht. Welnu, de mens, die door Christus tot God gaat, behartigt zijn zielsbelangen.
b. Ook is Zijn Geest geschikt voor geestelijke dingen, want een vleselijke zin kan in deze dingen geen behagen scheppen, noch zich daarmee bezig houden: "Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God: want het onderwerpt zich der wet Gods niet, want het kan ook niet, " Rom. 8. 7. Deze mens is door God onderworpen, en hij onderwerpt zichzelf voortdurend, terwijl de andere als wilde ezels op de bergen ronddwalen. Zo de vogelen konden spreken, gewis zouden zij zeggen, dat die, welke in een kooi gevangen zitten, anders gestemd zijn dan die, welke vrij in velden en wouden rondvliegen. Ja, en indien de kooibewoners de gave der spraak hadden, zij zouden opmerken, dat zij wittebrood en suiker en lekkernijen krijgen, terwijl de vrij rondvliegende vogels zich met maden en wormen moeten behelpen. De huisvogels genieten beter voedsel en gaan met de kinderen der mensen om, bovendien leren zij deuntjes en zingen liederen, waarvan andere vogels geen begrip hebben.
O! de mens, wiens geest aan God is onderworpen, die met God verzoend is, niet zodanig, dat slechts een verschil uit de weg is geruimd, maar dat zijn ganse hart met God verenigd is, niemand weet hoe God die mens verkwikt, en welke heerlijke gezangen der bevrijding God hem op de lippen legt. "Hij heeft een nieuw lied in mijnen mond gegeven, een lofzang onze Gode, velen zullen het zien, en vrezen, en op de Heere vertrouwen, " Psalm 40:4.

Ten tweede: *Wanneer iemand door Christus tot God gaat, blijkt daaruit, dat hij aan een toekomende wereld gelooft. N*iemand zoekt naar iets, waaraan hij niet gelooft, er moet geloof zijn, voordat iemand tot Christus gaat, zijn gaan is de vrucht des geloofs. Hij, die gaat, moet vóór zijn gaan geloven, daarom wordt ook gezegd: "Wij wandelen door geloof" dat is, door het geloof gaan wij door Christus tot God, 2 Cor. 5:7, Hebr. 11.

En daaruit leer ik twee dingen:

1. Dat het geloof een sterke macht is,
2. Dat zij, die niet door Christus tot God gaan, geen geloof hebben.

1. Het geloof is een sterke kracht, het zij zuiver, of vals.

a. Een vals geloof heeft grote dingen gedaan, het heeft de mens leugens doen geloven, er voor doen pleiten en hem ten verderve gevoerd. "Daarom zal God hun zenden een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven, opdat zij allen veroordeeld worden, die de waarheid niet geloofd hebben, " 2 Thess. 2:11, 12. Zo staat er ook geschreven, dat de mensen "zich de leugen tot een toevlucht hebben gesteld, " Jesaja 28:15. Waarom? omdat "dit volk op leugen vertrouwt", Jeremia 28:15. Een leugen, die men gelooft, waarin men vertrouwen stelt, heeft veel macht, omdat het geloof een sterke kracht is. Onderstelt, gij zijt twintig mijlen van huis, er komt iemand, die u mededeelt, dat uw huis, uw vrouw en kinderen, ja al het uw door vuur verteerd is. indien u die tijding gelooft, al is er ook geen woord van waar, zo zal deze leugen toch "uwen geest bitterlijk bedroeven", als of de boodschap waarheid bevatte. Hoeveel zijn er niet in de wereld, welkers hart door Satan met het geloof vervuld is, dat zij een goed uitzicht hebben op de toekomende wereld?

En deze leven in de bedrieglijke hoop, dat alles wèl met hen zal zijn, en zo worden zij teruggehouden van datgene te zoeken, hetwelk hen in waarheid zalig kan maken. De mens is van nature gemakkelijk te bedriegen, en daarom is een vals geloof des te gevaarlijker en te schadelijker. De verbeelding helpt mee om een vals geloof te bevestigen, en evenzo de ijdelheid des gemoeds en de beperktheid des verstands. Ook ligt in de mens de neiging, de dingen "op goed geloof" aan te nemen, zonder ze eerst grondig te onderzoeken. En daarenboven verzuimt Satan niet, uw geloof aan een leugen te versterken en te bevestigen, want dan weet hij een middel om u daar te brengen, waar bij u zo graag zou zien. O! dat dus de mensen wilden waken tegen een vals en bedrieglijk geloof!

b. indien echter een vals geloof reeds zo sterk is, hoe veel te meer dan een waar geloof! Welk een kracht ligt er, zeg ik, in een geloof, dat, door de waarheid gewerkt, door de waarheid geleid en bevestigd en door Gods waarheid onderhouden wordt? Dit geloof maakt de onzienlijke dingen zichtbaar, niet in de verbeelding, maar in de werkelijkheid: "Het geloof is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet, " Hebr. 11:2.
Een waar geloof is een bewijs der zaken, die men voor waar houdt, en dat bewijs ligt in Gods onfeilbaar Woord. "Er is een God, een Christus, een hemel, " zegt het geloof, en met recht, want het Woord Gods getuigt zulks. Zo ik niet door Christus tot God ga, zal de hemel nimmer mijn deel worden, want het Woord Gods zegt zulks. Dit geloof daarom brengt de mens tot Christus, en door Hem tot God. Zo'n geloof keert hem dus van de wereld af, doet hem de wereld verachten en geeft hem de overwinning over de wereld. "Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld, en dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof. Wie, is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon van God? Deze is het, die gekomen is door water en bloed, namelijk Jezus de Christus, niet door het water alleen, maar door het water en het bloed. En de Geest is het, die getuigt, dat de Geest de waarheid is", 1 Joh. 5:4 - 6. 2. indien het nu waar is, dat het geloof, het was geloof zo sterk is, dat het een mens er toe brengt, zijn gemakkelijke rust te verlaten en door Christus tot God te gaan, volgt dan hieruit niet, dat degenen, die niet door Christus tot God gaan, dat geloof missen? Want, zou het mogelijk zijn, dat een mens iets gelooft, en er niet naar tracht? aan de hoge waarheid van iets te geloven, en er zich toch niet om te bekommeren? Wie loopt met bewustzijn over een parel, en acht het de moeite niet waard ze op te rapen? Geloof dat u zijt wie gij zijt, houd de hel voor wat zij is, heb een recht begrip van de dood en het oordeel, ken God en Christus, gelijk de Heilige Geest Hen in Gods Woord heeft beschreven, en blijf in uw zonden, zo u kunt. U zal het niet vermogen, want het geloof is een sterke kracht. Het geloof rust op Gods stem in Zijn Woord, op Gods onderwijs in Zijn Woord. En het behaagt Gode, door de dwaasheid der prediking, zalig te maken die geloven, want het geloof verenigt hen nauw met de waarheid en doet hen die omhelzen, omdat zij de werkelijkheid daarvan inzien. Zal God tot eens mensen ziel spreken, en de mens niet geloven? Zal iemand geloven wat God zegt, en er verder geen acht op slaan? Dat is onmogelijk. "Het geloof is uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods, " Rom. 10:17. En wij weten, dat, wanneer het geloof gekomen is, het hart gereinigd wordt van alles wat zich tegen God verheft, en de ziel zalig wordt gemaakt. Zo dan: degenen, die in hun zondigen weg

volharden, en niet door Christus tot God gaan, hebben het was geloof niet en zullen daarom als ongelovigen verloren gaan, Openb. 21:8.
De ganse wereld wordt in twee groepen verdeeld: *gelovigen en ongelovigen.*
De Godzaligen worden gelovigen genoemd, en waarom gelovigen, dan omdat zij geloof hechten aan de grote dingen, die in Gods Evangelie verkondigd worden? De gelovigen heten in onze tekst degenen, die door Christus tot God gaan, want hij, die gelooft, gaat tot Hem, omdat dat gaan een vrucht is des geloofs, of, zo u wilt, het werkdadige geloof, daarom moet het geloof in de ziel aanwezig zijn, voordat het zich in daden kan uiten. Gelijk wij reeds opmerkten: zij, die niet door Christus tot God gaan, hebben geen geloof, zij zijn geen gelovigen, behoren niet tot de huisgenoten des geloofs, en moeten omkomen: want "die niet gelooft, is alreeds veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in de Naam des eniggeboren Zoons van God, " Johannes 3:18.
Nu baat het in het minste niet te zeggen: "Ik geloof dat er een God en Christus is, " want uw stilzitten bewijst, dat u of liegt in hetgeen gij zegt, of een geloof bezit, noch erger dan vals. "Maar het voorwerp mijns geloofs is waarachtig".
Ik antwoord: zo is het ook met der duivelen geloof, zij geloven eveneens, dat er een God en een Christus is, en toch is hun geloof in zijn grond en uitwerking, geen zaligmakend geloof, gelijk onze tekst bedoelt, door hetwelk men tot God gaat. Daarom, gij trage mens, gij bedriegt uzelf! dat u niet door Christus tot God gaat, bewijst duidelijk, dat uw geloof het was niet is, dat ge u dus "met as voedt, het bedrogen hart heeft u ter zijden afgeleid, zodat u uw ziel niet redden kunt, noch zeggen: "is er een leugen in mijn rechterhand?" Jesaja 44:20.

Ten derde: *Zo iemand door Christus tot God gaat, dan leid ik daaruit ook af, dat de toekomende wereld beter is dan de tegenwoordige, ja, zoveel beter, dat vaak alles op het spel wordt gezet om door Christus een plaats in die toekomende wereld te verkrijgen.*
Al is er een toekomende wereld, zo ze niet beter is dan de tegenwoordige, dan zou iemand wijzer doen, zo hij met deze tevreden was en naar geen andere streefde. En al was ze beter dan de tegenwoordige, zo de moeite en last om die toekomende te verwerven, gelijk stond met haar meerdere waarde, dan zou ze toch niet te verkiezen zijn boven de tegenwoordige. Maar de mens, die door Christus tot God gaat, verkiest een wereld, die oneindig heerlijker is, waarmee de tegenwoordige in geen vergelijking komt. Dit blijkt duidelijk daaruit, dat hij, die door Christus tot God gaat, gezegd wordt de beste keuze te hebben gedaan, ja, de stad te verwachten, die fondamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is", Hebr. 11:10.
Er zijn een aantal bewijzen, die aantonen, dat degene, die door Christus tot God gaat, de veiligste weg en de beste wereld gekozen heeft.

1. De toekomende wereld is die, welke God roemt, de tegenwoordige die, welke Hij veroordeelt, 2 Thess. 1:5 - 6. Daarom wordt ook geen Gods Koninkrijk, maar deze "ene boze wereld" genoemd, Gal. 1:5. Welnu, God, die beide werelden heeft geschapen, is ook in staat, ja het best in staat te oordelen, welke van de twee de beste is. Ik verwijs u te meer naar het oordeel Gods in dit opzicht, omdat niemand anders in staat is het onderscheid tussen beide werelden te bepalen. Maar ik hoop, dat u gelooft, dat God het weet, en daarom wijs ik u op zijn uitspraak, die gij in de Schrift der Waarheid vindt: "De hemel is Zijn troon, en de aarde de voetbank Zijner voeten", Ik

hoop, dat u hier een onderscheid zult opmerken. De Heere is de God van gene, de duivel de god en vorst van deze. Ook in dit opzicht bestaat er verschil.
2. De toekomende wereld en zij, die van haar waardig geacht worden, zullen eeuwig zijn, maar de tegenwoordige en hare bewoners zullen een einde nemen. "De aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden, " 2 Petrus 3:10, en zij, die van de aarde zijn, zullen hetzelfde lot ondergaan. "Maar Israël wordt verlost door de Heere met een eeuwige verlossing, gijlieden zult niet beschaamd noch tot schande worden, tot in alle eeuwigheden, " Jesaja 45:17. Deze wereld en hare liefhebbers gaan een brandende hel tegemoet, maar de toekomstige is onverwelkelijk, 1 Petrus 1:4.
3. De wereld, waarin wij thans verkeren, heeft geen genoegens, die niet met kruis of vloek vergezeld gaan, maar de toekomende kent alleen onvermengd genot. Daar bestaat geen vloek meer, daar zal God alle tranen van de ogen afwissen. Daar wordt niets gekend dan heilige en heerlijke genoegens, daar neemt de blijdschap geen einde en wordt nooit gestoord. "Verzadiging der vreugde is bij Uw aangezicht, liefelijkheden zijn in uw rechterhand, eeuwiglijk, " Psalm 16:11.
4. Daar zullen de mensen zijn gelijk engelen Gods, daar kunnen zij niet meer sterven, Lukas 20:35 36. Daar zullen zij zien het aangezicht Gods en Zijns Zoons, en zich eeuwig in Hem verblijden.
5. Daar zullen de mensen boven alle ellende verheven zijn, en erkennen, dat het onmogelijk is, dat enige smart, of pijn, of ziekte, of jammer hen meer genake.
6. Daar zullen zij door God beloond worden voor wat zij overeenkomstig Zijnen wil voor Zijn Naam gedaan en geleden hebben, daar zullen zij rusten van hun arbeid en eeuwige vrede genieten.
7. Het zijn allen koningen, die de toekomende wereld binnengaan, daar zullen ze als zodanig worden uitgeroepen en met kronen gekroond, kronen des levens en der ere, kronen der eeuwige vreugde, der goedertierenheid en der barmhartigheden, Hebr. 2:7, Jesaja 28:5, 35:10, Psalm 103:4. Al kon er nu niet meer gezegd worden, dan ik in deze paar regelen heb neergelegd, dan toch zou de toekomende wereld oneindig ver boven de tegenwoordige te verkiezen zijn. Maar de mens, die door Christus tot God gaat, vindt wat hij begeert, hij weet wat hij doet, en al was zijn ganse weg met vurige kolen bestrooid, toch zou hij met Gods hulp liever die weg betreden, dan deel hebben met hen, die verloren gaan.

Ten vierde. indien er een toekomende wereld bestaat, en er een veilige, goede weg is om door Christus tot God te gaan, in wiens tegenwoordigheid wij ons verblijden mogen, *dan volgt hieruit de grote dwaasheid der meeste mensen, dwaasheid, zeg ik, in de hoogste graad, omdat zij niet door Christus tot God gaan, die hen tot erfgenamen der toekomende wereld zou maken*.
Salomo geeft een juiste verklaring van hen, als hij zegt: "Het hart der mensen - kinderen is vol boosheid, en in hun leven zijn onzinnigheden in hun hart, en daarna moeten zij naar de doden toe, " Prediker 9:3. Een dwaas let op alles, behalve op hetgeen zijn aandacht waardig is, zo is het ook met hen, die niet door Christus tot God gaan. Een dwaas heeft noch oren om te horen, noch een hart om op te merken wat voor goeden raad verstandigen en wijzen hem geven, evenmin degenen, die niet door Christus tot God gaan. Een dwaas slaat meer acht op stro en hanenveren, dan op alle paarlen en juwelen der wereld. Zo ook letten degenen, die niet door Christus tot God gaan, meer op de haast uiteenspattende zeepbellen van dit leven, dan op de eer, die de

wijzen zullen beërven. "De wijzen zullen eer beërven, " zegt Salomo, "maar elk der zotten neemt schande op zich, " Spreuken 3:35. Is het geen schande te bespeuren, dat men Gods juwelen onachtzaam heeft versmaad, en daarbij niemand voor wijzer gehouden dan zichzelf?
Ik weet, dat de wijzen van deze wereld de man zullen uitlachen, die hen voor dwazen verklaart, maar het is inderdaad zo: hoe wijzer naar deze wereld, des te dwazer in Gods oordeel, en hoe hardnekkiger zij in die weg volharden, des te zotter. Salomo zelf zegt: "En ik begaf mijn hart om wijsheid en wetenschap te weten, onzinnigheden en dwaasheid, " Prediker 1:17, 2:12. En toen hij wilde onderzoeken wat de mens na zijnen val geworden is, "keerde hij zich om, en zijn hart, om te weten en na te sporen, en te zoeken wijsheid en een sluitrede, en om te weten de goddeloosheid der zotheid, en de dwaasheid der onzinnigheden", 7:25. En lezen we niet, dat de Joden, toen zij Jezus bij herhaling op de sabbatdagen genezingen zagen verrichten, vervuld werden met uitzinnigheid, Lukas 6:11? Indien het nu uiterst dwaas is, zo te handelen, hoe velen zullen er dan in de jongste dag als dwazen tentoongesteld worden, die zich hier onder de wijzen rangschikken? Zij zijn hun eigen vijanden, zij staan zichzelf in het licht, zij verwoesten hun eigen geluk, zij liefkozen en voeden een slang aan hun eigen boezem, zij kiezen voor zich die paden, waarop met grote letters geschreven staat: "Deze zijn wegen des doods en der verdoemenis." Zij achten zich beledigd door degenen, die hen uit de poel hunner ellende trachten te bevrijden, en blijven liever daarin liggen en sterven, dan dat zij door Christus tot God gaan om zalig te worden.
Ja, zo dwaas zijn zij, dat zij degenen, die matig, Godzalig en heilig leven, voor dwaas houden, hoe ernstiger iemand het leven opvat, des te zotter noemt men hem, hoe meer vervuld met de geest, hoe onzinniger, hoe begeriger, andere op de rechte weg te brengen, hoe gekker. Maar is zo'n oordeel geen teken van dwaasheid, van het grootste onverstand? En toch zo dwaas is menigeen, en dwaas zijn allen, die, terwijl het heden genoemd wordt, terwijl de enge poort nog open staat, terwijl de gouden scepter van Gods algenoegzame genade hun toegereikt wordt, in hun eigen licht willen blijven wandelen en niet door Christus tot God gaan, Johannes 10:20, Hand. 26:

Ten vijfde. Een laatste gevolgtrekking, die ik uit het behandelde afleid, is deze: het lot, dat God de mens eindelijk zal toewijzen, hangt af van zijn al of niet komen tot Hem door Christus. Zij, die door Christus tot God gaan, vinden een toevlucht en schuilplaats, zij daarentegen, die niet door Christus tot God gaan, stellen zichzelf bloot aan de storm, waartegen in die dag niets bestand zal zijn. En die storm zal heftig zijn over degenen, die in zichzelf hun vertrouwen hebben gesteld. "Onze God zal komen en zal niet zwijgen: een vuur om Zijn aangezicht zal verteren, en rondom Hem zal het zeer stormen. Hij zal roepen tot de hemel van boven, en tot de aarde, om Zijn volk te richten, Psalm 50:3 - 4. En nu, wat zal in die dag het deel zijn van degenen, die in deze tijd niet door Christus tot God zijn gegaan?
Niemand weet het dan God, bij wie de loon der ongelovigen is. Maar schrijven en spreken is voor dezulken te vergeefs, laat iemand zeggen wat hij wil, wat hij kan, om hen over te halen tot God te gaan, om hen te waarschuwen tegen verzuim of weigering, zij zijn vast besloten niet van hun plaats te wijken. Zij willen de trouwe Gods aan Zichzelf en aan Zijn Woord beproeven, of Hij inderdaad hen tot de hel veroordelen zal, die niet hebben willen luisteren noch horen naar de stem, die hen van de hemel gewaarschuwd heeft. Maar het is een ijdel waagstuk!

Een aantal dingen bewijzen, dat Gods besluit te deze opzichte onwrikbaar staat:
1. De galg is gemaakt - de hel is bereid voor de goddelozen.
2. Reeds zijn er in de hel geworpen en overgegeven aan de ketenen der duisternis, om tot het oordeel bewaard te worden, en wel wezens hoger dan de mensen, namelijk de engelen, die gezondigd hebben, 1 Petrus 2:4. Laat de zondaars dus op zichzelf acht nemen.
3. De Rechter is bepaald en Hij bereidt zich, het is juist Degene, door wie gij niet tot God hebt willen gaan, en dat voorspelt u niets goeds, want dan zal Hij van al dezulken zeggen: "Deze Mijn vijanden, die niet hebben gewild, dat Ik over hen Koning zou zijn, breng ze hier, en sla ze hier voor Mij dood, " Lukas 19:27. Maar, welk een verheerlijking zal het zijn voor degenen, die hier door Christus tot God gaan, wanneer ze eens werkelijk in de hemel werkelijk zalig zullen zijn, werkelijk het eeuwige leven zullen beërfd hebben! Want wat is het geloof in vergelijking met het aanschouwen? Het geloof is nog gemengd met velerlei vreze, wordt aangevallen door velerlei twijfel, en schijnt soms geheel bezweken te zijn, ik vraag: wat is dit in vergelijking met de hemel? Daarom staat er geschreven, dat "Hij zal komen om verheerlijkt te worden in zijn heiligen, en wonderbaar te worden in allen, die geloven, " 2 Thess. 1:10, dan zullen zij de beschikking Gods aanbidden die hen hier leerde geloven om op Hem te zien. Zij zullen opgetogen staan, als ze zien en horen, waartoe het geloof hen heeft gebracht, terwijl de overigen, omdat ze niet door Christus tot God gekomen zijn, in de poel des vuurs zullen geworpen worden.
Berouw zal er in de hemel onder hen, die door Christus tot God gekomen zijn, niet gevonden worden, neen, de hel is de plaats voor een te laat berouw, daar zal zijn wening en knersing der tanden, als zij erkennen moeten, hoe dwaas en slecht ze waren, toen zij niet door Christus tot God wilden komen. "Heere, doe ons open!" Maar het antwoord zal zijn: "Gaat weg van Mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijnen engelen bereid is. Want Ik ben hongerig geweest, en u hebt Mij niet te eten gegeven, enz. Bovendien hebt gij geweigerd door Mij tot de Vader te gaan, en nu wordt gij door Mij van zijn bruiloft uitgeworpen, Matth. 25. Zij, die niet door Christus willen zalig gemaakt worden, moeten door Christus verdoemd worden, een derde is niet mogelijk. Het eerste weigeren kunnen zij, maar het andere ontlopen niet.
En nu, degenen, die niet door Christus tot God gaan, zullen tijd - indien ik het tijd mag noemen - en gelegenheid te over vinden, om te bedenken wat zij hebben gedaan, toen zij weigerden door Christus tot God te gaan. Dan zullen zij al hun aandacht en hun denkkracht op dat een punt richten, dan zullen hun gedachten branden binnen in hen, en het "te laat" zal hun bij elke gedachte een angel zijn, die hen onophoudelijk pijnigt. Dan zullen zij degenen benijden, die zij vroeger veracht, en rechtvaardigen, die zij vroege veroordeeld hebben. Dan zal de rijke man graag zijn plaats met die van Lazarus willen verwisselen, hoewel hij in deze wereld zijn eigen omstandigheden liever had. De dag des oordeels zal tonen, dat degenen, die zij voor het dwaast gehouden hebben, inderdaad de wijsten zijn geweest, dan zullen ze recht oordelen. Na die dag zullen ze geen bitter meer met zoet, geen duisternis met licht, noch kwaad met goed verwarren, dan zal hun dwaasheid en verblinding geweken zijn. De hel zal eens voor de ongelovigen een krankzinnigengesticht zijn, waar God hen tot zelfbewustzijn zal terugbrengen, en waar ze alle dwaze keuzen en daden zullen inzien, maar niet tot

hun voordeel of baat, de kloof, die zich tussen hemel en hel bevindt, is onoverkomelijk, Lukas 16:23 - 26.
Maar welk een vreugde zal het voor de was Godzaligen zijn, te bedenken, dat zij op de wereld door Christus tot God zijn gegaan! Het was genade, dat zij aanvankelijk kwamen, het was hun zaligheid, te mogen blijven komen, naar het is hun eeuwige heerlijkheid, dat zij gekomen zijn, gekomen door Christus tot God! Want Hij is alles! al wat goed, werkelijk goed, eeuwig goed is. Tot God! de onmetelijke oceaan van alles goeds. Tot God! als vrienden, door Christus' verzoeningsdood, want de andere zullen Hem ontmoeten in Zijnen toorn, omdat zij niet door Christus tot Hem gegaan zijn. O! dat ik mij kon voorstellen, o! dat ik kon indenken, dat ik u krachtiger mocht kunnen beschrijven, de heerlijken toestand van hen, die hier door Christus tot God gegaan zijn.
Zo hebben we dan drie hoofdpunten behandeld, namelijk:
1. De voorspraak van Christus,
2. De uitwerking van Christus' voorspraak,
3. De personen, die aan Christus' voorspraak deel hebben.

We komen dus nu tot het laatste hoofdpunt, namelijk:

4. DE ZEKERHEID, DAT ZIJ DAARAAN STEEDS DEEL HEBBEN
Thans wil ik u aantonen de zekerheid van hun deelgenootschap aan de uitwerking van Christus' voorspraak. "Waarom Hij ook volkomen kan zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, zo Hij altijd leeft om voor hen te bidden." Dat Christus eeuwig leeft, is de waarborg voor hen, die door Hem tot God gaan. De zekerheid, dat zij de vruchten van Christus' voorspraak genieten zullen, wordt uitgedrukt in deze woorden: "alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden." De voorspraak van Christus, en de bestendigheid daarvan, is een zeker bewijs, dat zij, die door Hem tot God gaan, zalig zullen worden. Wat Zijn voorspraak is, voor wie ze geschiedt, en wat ze uitwerkt, hebben wij reeds gezien, maar de reden van die heerlijke en altijddurende uitwerking zij nu het onderwerp onzer bespreking. En die reden ligt, gelijk de Apostel opmerkt, in hare bestendigheid. "Alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden." De Apostel wijst dikwijls op die bestendigheid van Jezus' hogepriesterlijk ambt: "Hij blijft Priester in eeuwigheid, Gij zijt Priester in der eeuwigheid, naar de ordening van Melchizédek." "Deze, omdat Hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk priesterschap, " Hebr. 7:3, 17, 21, 24.
En hier, "alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden." In onze tekst nu wordt aangewezen, om welke reden de Apostel hier zo vaak op terug komt: omdat wij door de bestendigheid van dit priesterschap zalig worden, ja, klaarblijkelijk zalig worden, het is duidelijk dat dit zo is. "Hij kan volkomen zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, zo Hij altijd leeft om voor hen te bidden."
Want:

Ten eerste. De bestendigheid Zijner voorspraak bewijst, dat het verbond, waarin zij, die door Hem tot God gaan, begrepen zijn, niet wankelt, noch gebroken, noch opgeheven is door hun zwakheden en overtredingen. Christus is een Priester krachtens het verbond, en in al Zijn voorspraak als Middelaar houdt Hij Zich aan dat verbond, zolang dit verbond zijn kracht behoudt, blijft Christus' voorspraak van waarde.

Daarom, toen God de hogepriesterlijke waardigheid van het Oude Verbond ophief, gaf Hij deze reden: "Want zij - namenlijk priesters en volk - zijn in dit Mijn verbond niet gebleven." Daarom werd het aloude priesterambt vernietigd, en de gemeente bleef niet langer tot Israël als volk beperkt, Hebr. 8:6 - 9.
In het tweede verbond, naar hetwelk Christus Hogepriester is, vervult Hij wat wij behoorden te doen, omdat Hij inderdaad het Hoofd en de Middelaar van het lichaam is. Daarom acht God het verbond niet gebroken, hoewel wij zondigen, dewijl Jezus Christus, onze Heere, doet wat volgens de wet door ons moest volbracht worden. Daarom zegt Hij: "Indien zijn kinderen mijn wet verlaten, en in mijn rechten niet wandelen, indien zij mijn inzettingen ontheiligen, en mijn geboden niet houden, zo zal Ik hun overtreding met de roede bezoeken, en hun ongerechtigheid met plagen." Maar hun zonden zullen Mijn verbond met mijn beminden niet vernietigen, noch oorzaak zijn, dat Ik hen ooit verwerpe. "Ik zal Mijn verbond niet ontheiligen, en hetgeen uit mijn lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen." "Zijn zaad zal in der eeuwigheid zijn, " Psalm 89:31 - 37. Daaruit volgt duidelijk en klaar, dat wij in het verbond blijven, zolang Christus onze Middelaar bij God is en voor Zijn aangezicht staat, want Hij is niet alleen onze Middelaar krachtens het verbond, maar in Hem ligt ook onze gehele zaligheid, waarom wij in Jesaja 42:6 lezen: "Ik zal U geven tot een Verbond des volks, " dat is tot een Volbrenger van datgene, wat de heilige God door de wet van ons eist. Om dezelfde reden wordt ook gezegd, dat Christus onze Rechtvaardigheid is, namelijk de vervulling der wet in onze plaats. Dat is Hij ons van God gemaakt, Hij stelt in onze plaats aan God Zichzelf voor.
Zo dan: indien iemand mij vraagt, waardoor Christus' priesterschap bestendigd wordt, dan antwoord ik: door het verbond, want het verbond, krachtens hetwelk Christus Priester is geworden, blijft zijn volle kracht behouden. Wanneer iemand vraagt, of de gemeente in dat verbond begrepen is, dan antwoord ik: ja, en wel in die zin, dat alles wat op eeuwig leven en eeuwigen dood betrekking heeft, op zijn schouders gelegd, en Hij alleen de Uitvoerder daarvan. is. Hij is de Heere, onze Gerechtigheid, Hij is de Behouder van het lichaam, zodat mijn zonden het verbond niet verbreken, ondanks dezelve, blijft Gods verbond met ons in Christus vast tot in eeuwigheid. En wel om deze reden: omdat geen zonde gevonden is in Christus, die in het verbond van de Vader met ons als onze Borg optreedt, namelijk om datgene te doen, waarmee wij alleen voor de Vader mogen verschijnen. En het is duidelijk, dat God zelf het zo bedoelt, omdat Hij, door zijn eigenmachtige daad, ons het goede toerekent, dat wij nooit gedaan hebben, die gerechtigheid, die wij nimmer volbrachten, ja, Hij legt onze zonden op Christus, die niet alleen voor al onze zonden voldaan, maar ze ook zover en van God en van ons verwijderd heeft, dat ze de daders in der eeuwigheid niet weer kunnen toegerekend worden ten dode en ter verdoemenis, Rom. 4:1 - 5.
De Schriften getuigen van deze waarheid zo duidelijk, dat men een Turk, of Jood, of Atheïst zou moeten zijn om ze te loochenen. Bovendien Gods gebod, dat de mens geloven moet in de naam van Zijn Zoon ter rechtvaardigheid, toont het helder genoeg aan, en de reden van dit gebod noch krachtiger, namelijk: "Want dien, die geen zonden gekend heeft, heeft Hij zonde, voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem, " 1 Cor. 5:19 21. Daarin heeft dan ook Gods proclamatie bij de opstanding van Zijn Zoon van de doden, zijnen grond: "Zo zij u dan bekend, mannen broeders! dat door deze u vergeving der zonden verkondigd wordt, en dat u van alles, waarvan gij niet kon gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes,

door deze een iegelijk, die gelooft, gerechtvaardigd wordt, " Hand. 13 38, 39. indien dit zo is, gelijk we reeds zagen, dan ligt er een uitgestrekte betekenis in deze woorden: "Hij leeft altijd om voor hen te bidden, " ja, de waarborg der zaligheid voor allen, die door Hem tot God gaan. Want zo Christus een Priester is krachtens het verbond, en Priester blijft zolang het verbond stand houdt, en wanneer, gelijk het verbond eeuwig is, ook Zijn priesterschap eeuwig en onveranderlijk is, dan kan het niet anders, of de mens, die door Hem tot God gaat, moet zalig worden, want zolang het verbond, het verbond der genade, van kracht blijft, kan niemand een reden aanvoeren, waarom hij, die door Christus tot God gaat, verdoemd worden, of Christus' priesterschap ophouden zou. Daarom, nadat de Apostel gesproken heeft over de voortreffelijkheid van Zijn persoon en Zijn priesterschap, toont hij aan, dat de zegen van Gods verbond bij ons blijft, namelijk, dat de genade ons voortdurend wordt geschonken uit kracht van Zijn priesterschap, en dat God onze zonden en onze ongerechtigheden geenszins meer zal gedenken, Hebr. 8:10 - 12, 10:16 - 22.
Gelijk ik reeds met een enkel woord aanhaalde, indien dit verbond, waarvan de Heere Jezus Middelaar en Hogepriester is, niet alleen genade en vergeving der zonden behelst, maar tevens de belofte, dat wij deelgenoten daarvan zullen zijn en blijven, door het bloed Zijns priesterschaps - want dat is de pleitgrond - waarom zouden wij dan niet vrijmoedigheid hebben, niet alleen om door Hem tot God te gaan, maar ook om "in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, op een verse en levenden weg, welke Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is: door Zijn vlees"?

Ten tweede. *Voorts is de onveranderlijkheid Zijns Priesterschaps bevestigd geworden "met eedzwering, door Dien, die tot Hem gezegd heeft: de Heere heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in der eeuwigheid, "* Hebr. 7:21. Deze eed schijnt mij toe, de bevestiging des verbonds te zijn, gelijk Paulus te voren aan de Gal. (3:15 - 17) schreef, toen hij daarvan sprak ten opzichte der wet, die met het verbond der genade geen tegenspraak vormt, ja, hij spreekt daar van de wederzijdse bevestiging door de Vader en de Zoon. Nu, zeg ik, omdat Hij krachtens dit verbond Priester is en blijft, en omdat "de Heere heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in der eeuwigheid, " worden wij nog vaster overtuigd van de gewisheid, dat zij, die door Christus tot God gaan, de zaligheid beërven zullen. Bij ede verzekert de Heere aan Christus, en door Hem aan ons, dat zijn raad onveranderlijk is, Hebr. 6:16 - 18, en dat Zijn besluit "volkomen zalig te maken degenen, die door Christus tot Hem gaan, " ten enenmale onwankelbaar vaststaat. Dit bewijst tevens, dat het verbond en de belofte van vergeving der zonden, eveneens hecht en onwrikbaar is. En het is uw aandacht waardig, Gods eed nader te overdenken: "De Heere heeft gezworen, en het zal Hem niet berouwen." Het is, als of er geschreven stond: "Wat Ik gezworen heb, verbind Ik Mij eeuwig te houden, " of: "Ik zal die eed nimmer verbreken, " en die eed luidt: "Gij zijt Priester in der eeuwigheid." Daar nu, gelijk reeds te voren werd opgemerkt, Zijn priesterschap uit het verbond voortvloeit, en deze priesterlijke waardigheid bij ede bevestigd is, kan het niet anders of hij, die door Hem tot God gaat, wordt aangenomen, want zou zo iemand afgewezen worden, dan moest het zijn, of wegens de grootheid van zijn zouden of wegens de onvoldoendheid van des Middelaars zoenverdiensten in het door Hem gebrachte offer.
Maar laat de reden zijn wat zij wil, het komt in ieder geval voornamelijk op Christus' offerande, dan op het verbond, en eindelijk op God zelf neer, die gezworen heeft, en

het zal Hem niet berouwen, dat Christus Priester is in der eeuwigheid. Ik bespreek dit om u aan te tonen, welke gevaarlijke gevolgtrekkingen ontstaan uit de dwaling, dat sommigen, die door Christus tot God gaan, niet worden aangenomen, hoewel "Hij altijd leeft om voor hen te bidden." En ik moet voorts nog dit opmerken, dat des Heeren eed, omdat deze een zodanige is, als wij reeds hebben opgemerkt, die Christus' priesterschap als eeuwig en onwankelbaar vaststelt, verklaart: dat God voor eeuwig voldaan is met de verdiensten des Middelaars, die Hij nooit iets zal weigeren, dat Deze Hem om Zijner verdiensten wil zal vragen. Want deze eed bewijst niet alleen Gods vast besluit, om van Zijn kant het verbond te houden, door aan Christus te geven waarom Hij krachtens zijn zelfofferande bidt, maar tevens, dat volgens Gods oordeel Christus' bloed elke zondaar kan zalig maken, en dat God Zijn voorspraak nimmer zal verhinderen of afwijzen, voor hoe grote zondaars zij ook pleiten moge, zodat deze waarheid immer duidelijker en helderder wordt: "Hij kan volkomen zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, zo Hij altijd leeft om voor ben te bidden."

Ten derde. De onveranderlijkheid van Christus' priesterschap berust op Zijn eigen bestaan: "Deze, omdat Hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk priesterschap", Hebr. 7:24. En hoewel men in deze tekst bij het eerste gezicht veel onopgemerkt laat, toch rusten daarop de woorden, die de grond onzer overdenking vormen. "Deze, omdat Hij in der eeuwigheid blijft, heeft een onvergankelijk priesterschap, waarom Hij ook volkomen kan zalig maken namelijk om Zijns onvergankelijken priesterschaps wil - degenen, die door Hem tot God gaan, zo Hij altijd leeft om voor hen te bidden." Christus' leven is dus de grond van de onveranderlijkheid Zijns priesterschaps, en zo de grond der behoudenis voor degenen, die door Hem tot God gaan: "Wij zullen behouden worden door Zijn leven": Rom. 5:10. Op een andere plaats wordt dan ook Zijn leven hoog verheven in de woorden: "de kracht des onvergankelijken levens", "Die niet Priester is geworden naar de wet eens vleselijken gebods, maar naar de kracht des onvergankelijken levens", Hebr. 7:16.
Een onvergankelijk leven is dus iets krachtigs, en in tweeërlei opzicht is het inderdaad hoogst belangrijk:

1. Het is boven de dood verheven, en dus ook boven degene, die het geweld des doods heeft, dat is: de duivel.
2. Het stelt Hem in staat, in zijn eigen zaak de laatste te zijn en voorkomt alzo, dat Zijn voorspraak eens ophoude.

1. Wij willen over het eerste punt spreken, en tot beter verstand aantonen, van welk leven de Apostel hier spreekt, en dan, waarom het, zowel ten opzichte van Zijn priesterambt, als in ons belang, zo voortreffelijk is. Wat voor een leven is zo de grondslag van Zijn priesterschap? Het is een hernomen leven, Zijn eigen leven, aan de macht des grafs ontrukt, een leven, dat wij verbeurd hadden, omdat Hij in onze plaats getreden is, een leven, dat Hij weer aangenomen heeft, als de overste Leidsman onzer zaligheid. "Ik leg Mijn leven af, opdat Ik hetzelve wederom neme. Dit gebod heb ik van Mijnen Vader ontvangen", Johannes 10:17, 18. Het is dus een leven, dat weer werd aangenomen als een bewijs en zeker teken, dat de verzoening door dit sterven volbracht en aangenomen was, waarom andermaal geschreven staat: "Want dat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde eenmaal gestorven, en dat Hij leeft, dat leeft Hij

Gode", Rom. 6:10. Hij leeft, omdat Hij God door Zijn sterven voor onze zonden voldaan, omdat Hij door Zijn zoendood Zijn leven Zich verworven heeft. indien nu Zijn leven, krachtens Zijn kruisdood, een zelf verworven leven is, gelijk Hand. 2:24 duidelijk aantoont, en indien dit leven de grondslag is van de onveranderlijkheid van Zijn aanvankelijk priesterschap, gelijk wij zagen, dan volgt hieruit, dat de voleinding van Zijn priesterschap, Zijn Middelaarschap, rust op de bevestiging der verdiensten Zijner offerande, hetwelk is Zijn weer aangenomen leven. Daarom ligt de grondslag van Zijn Middelaarschap niet in de kracht eens vleselijken gebods, maar in die Zijns eeuwigen levens, in de kracht van een leven, dat de dood ontwrongen en eeuwig verheven is boven al wat het in enigerlei wijze zou kunnen aantasten, want "Christus, opgewekt zijnde van de doden, sterft niet meer, de dood heerst niet meer over Hem", Rom. 6:9.

Daarom wees Christus op Zijn leven, het leven, dat Hij Zichzelf door Zijnen dood verworven had, om Johannes te troosten, toen deze als dood aan zijn voeten viel op het gezicht Zijner overstelpende heerlijkheid: "En Hij leide Zijn rechterhand op mij, zeggende tot mij: vrees niet, Ik ben de Eerste en de Laatste, en Die leef, en Ik ben dood geweest, en zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen", Openb. 1:17, 18. Waarom zou Christus Johannes op Zijn leven hebben gewezen om hem te troosten, indien dat leven hem niet ten goede kwam? Maar toch lag de waarde van dat leven niet daarin, dat het bestond, maar veeleer, dat het gegeven was om zijn zonden en hernomen tot zijn rechtvaardigmaking, een leven, afgelegd tot een rantsoen voor hem, en weer aangenomen om hen zalig te maken, gelijk onze tekst aanwijst: "Hij kan volkomen zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan, zo Hij altijd leeft om voor hen te bidden". Nog eens: nog klaarblijkelijker wordt het dat Christus, door Zijn leven wederom te nemen, de vijand Zijns volks dood en verderf heeft bereid, wanneer wij lezen, dat Hij aan de zo - even genoemde geruststelling Zijns dienstknechts: "Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen", nog toevoegt: "En Ik heb de sleutels der hel en des doods. Ik heb ze in Mijn macht, Ik heb ze overwonnen. Ik vertreed ze als Overwinnaar en Veroveraar onder mijn voeten, als Een, die heerschappij voert over het leven (want Hij is de Vorst des levens), als Een, die eeuwig leeft. Amen."

Daarom wordt op een andere plaats gezegd: "Hij heeft de dood te niet gedaan, en het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht door het Evangelie", 2 Tim. 1:10. Hij heeft de dood te niet gedaan door Zijnen dood, door Zijnen dood heeft Hij te niet gedaan degene, die het geweld des doods had, dat is: de duivel, en het leven aan het licht gebracht (verhevene uitdrukking). Vanwaar? Van God, die Hem uit de doden heeft opgewekt. En het leven aan het licht gebracht, zo. dat wij het zien en aanschouwen, door het Woord der waarheid van het Evangelie. Zo dan: het leven, dat Hij nu heeft, is een leven, eens opgeofferd als rantsoen voor onze zonden, een leven, dat Hij zich verworven en weer aangenomen heeft krachtens de verdienste Zijns stervens, een leven, door welks kracht èn dood, èn zonde, èn vloek zijn overwonnen, en dus een leven, dat eeuwig boven deze machten is verheven. Zo'n leven leeft Christus: een leven van verdienste, van verzoening, van heerlijkheid - en dat leven besteedt Hij, omdat Hij altijd leeft om voor ons te bidden. zo is Zijn leven een voortdurend pleiten en bidden voor Gods aangezicht ten gunste van degenen, die door Hem tot de Vader komen, al zou ook Zijn voorspraak zich daartoe bepalen, dat Hij de Vader slechts op Zijn leven wijst, want Zijn tegenwoordig leven getuigt, dat Hij de zonden verzoend heeft van hen, die door Hem tot God gaan. Het bevestigt bovendien,

dat dood en hel door Hem te hun behoeve zijn overwonnen, omdat Hij werkelijk leeft en de sleutels van dood en hel heeft. Maar nu, voeg bij dit leven, dit leven van verdienste, Zijn voorspraak, Zijn pleiten op dit leven van verdienste, Zijn bidden vóór hen, en tegen allen, die hen trachten te verderven, omdat zij zelf ook reeds in de macht des doods waren, en welk een bemoediging licht hen voor, die in de hope eens eeuwigen levens door Christus tot God gaan. Want,

2. En zo komen wij tot ons tweede punt, namelijk, *dat Zijn eeuwig leven Hem in staat stelt, in Zijn eigen zaak de laatste te zijn en een beslissende stem te hebben*, en, buiten het zo even besprokene, is dit het grootste nut van Zijn onsterfelijk leven. Zijn zaak, wat is zijn zaak? Wat anders, dan dat de dood, die Hij stierf toen Hij in de wereld was, genoegzaam was en is om allen, die door Hem tot God gaan, van de hel te bevrijden, of, gelijk onze tekst zegt, volkomen zalig te maken. indien nu deze zaak geen rechtvaardige was, wat zou Zijn leven baten? Ja, Hij leeft door de kracht Gods, door de kracht Gods voor ons, of ten nutte van ons welzijn, want Hij leeft om voor ons te bidden, te bidden vóór ons tegen Satan, onze beschuldiger, 2 Cor. 13:4. Daarenboven, Hij leeft voor God en met God, en zulks nadat Hij zijn leven gegeven heeft tot een rantsoen voor ons. Wat volgt hieruit duidelijker, dan dat betaald is geworden voor degenen, welkers zonden Hij heeft gedragen op het hout? Daarom, omdat Zijn Vader Hem leven en goedertierenheid heeft gegeven, nadat Hij voor onze zonden gestorven was, moet noodzakelijk het leven, dat Hij thans leeft, een leven zijn, dat Hij ontving als de bezegeling Zijner zoenverdiensten voor ons. God is rechtvaardig, en toch leeft Christus, ja, leeft Christus in de hemel! God is rechtvaardig, en toch leeft Christus, ons Pascha, daar, ondanks al wat onze vijanden daartegen beproefd hebben.
Merk dit in het voorbijgaan op, dat, hoewel de toeleg des duivels tegen ons, door ons bestendig voor Gods aangezicht te beschuldigen en onze zaligheid tegen te werken, hiermee schijnt te eindigen, zijn woeden toch bovendien gericht is zelfs tegen Christus' leven, opdat Zijn priesterschap eindelijk moge vernietigd worden, en bijgevolg, opdat God onrechtvaardig bevonden worde, als Hij dezulken aanneemt, voor welkers zonden niet voldaan is, en die dus nog onder Satans macht verkeren. Want die zich stelt tegen hen, welkers Middelaar Christus is, verzet zich tegen Christus en zijn verdiensten, en hij, die zich tegen Christus' voorspraak verzet, staat tegen God op, die Hem ten eeuwigen Hogepriester heeft gemaakt.
Ziet gij dus wel, hoe Gods zaak, Christus' zaak, en de belangen der ziel, die door Christus tot God gaat, dooreen geweven zijn, zij zijn alle in een bodem geworteld. Raak een aan, en u raakt ze alle aan, overwin die ziel, en u overwint haar Middelaar, overwin Dezen, en u overwint zelfs Hem, die Christus ten eeuwigen Hogepriester maakte. Want onze tekst kent geen beperking: "Hij kan volkomen zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan". Hij zegt niet: nu en dan enen, of, zondaars, die niet te diep gevallen zijn, maar degenen, die door Hem tot God gaan, hoe groot ook hun zonden geweest zijn, gelijk blijkt uit deze bijvoeging: volkomen: "Hij kan volkomen zalig maken". Maar indien hij zulks niet kan, waarom heeft Hem dan de Koning gezonden, ja, waarom kwam de Koning Hem verlossen en liet Hem vrij uitgaan, ja ontving Hem in zijn tegenwoordigheid en maakte Hem een Heere over al Zijn volk en gaf alle dingen in zijn handen over? Maar Hij leeft, leeft in der eeuwigheid, en Zijn voorspraak wordt aangenomen, ja, Hij is van God daartoe gesteld, daarom "kan Hij volkomen zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan." Dit

dus, dat Hij leeft, leeft voor het aangezicht Gods en des oordeels, en zulks in rechtmatigheid, heeft vooral betrekking op Zijn leven als Middelaar voor dengenen, wie Zijn voorspraak geldt. En dat Hij altijd leeft, wat betekent dit anders dan dat Hij moet leven en al zijn vijanden overleven, want "Hij moet als Koning heersen, totdat Hij al de vijanden onder zijn voeten zal gelegd hebben, " 1 Cor. 15:25.
Ja, zelfs Zijn voorspraak duurt langer dan een van die vijanden. Want duivel en zonde zullen niet eeuwig bestaan, noch immer beschuldigingen inbrengen. De tijd genaakt, dat het recht zijn loop zal gehad hebben, en alle beschuldigers afgewezen worden. Maar nog dan en daarna zal Christus, onze Hogepriester leven, en Zijn voorspraak bestaan, ja en eveneens zij, voor wie Hij bidt, zo zij door Hem tot God gaan. Nu, omdat Hij leeft en al zijn vijanden overleeft, en omdat Zijn voorspraak ten laatste alleen geldt, omdat Hij in Zijn gebed op zijn algenoegzame verdiensten voor een rechtvaardig God pleit, tegen een leugenachtigen, boosaardigen, nijdigen en woedenden vijand, moet Hij zijn zaak eindelijk winnen, zijn zaak en die Zijns volks, tot heerlijkheid Gods en tot hun zaligheid. Zijn leven en voorspraak moeten dus de overhand behouden, er is geen macht, die zulks beletten kan. Is dit dan niet een waarheid, zo klaar als de zon, dat zij, die door Hem tot God gaan, zalig zullen worden, omdat Hij altijd leeft om voor hen te bidden?

Ten vierde: *De onveranderlijkheid van Christus' Middelaarschap is gegrond op het verbond tussen God en Hem, op een eed, op Zijn eigen leven, maar ook de waardij Zijner verdiensten.* Reeds in het voorbijgaan is daarop gewezen, maar omdat dezelve een werkelijke grondslag voor de onveranderlijkheid van Zijn Middelaarschap is, wil ik er afzonderlijk een paar woorden over spreken. Christus' Middelaarschap ten bate van hen, voor wie Hij stierf, ten einde hen volkomen zalig te maken, mag gerangschikt worden onder het erfdeel, dat Hij hun gekocht heeft. Daarom kan Zijn voorspraak niet verder reiken dan zijn verdiensten, want Hij bidt dan niet voor degenen, voor wie Hij niet stierf. Inderdaad, zo wij de kracht Zijns doods in de grootste uitgestrektheid nemen, dan zien wij, dat Zijn sterven voldoende is om de ganse wereld zalig te maken. Maar Zijn Middelaarschap is binnen enger grenzen beperkt. Het brandofferaltaar was veel groter dan het reukaltaar, dat Christus' Middelaarschap voorbeeldde, Ex. 27:1, 30: Openbaring 8:3. Maar ik zeg, Zijn Middelaarschap geldt degenen, voor wie Hij stierf met het vaste voornemen, ze zalig te maken, waarom het op de waardij Zijns levens moet gegrond zijn. En werkelijk, Zijn Middelaarschap is, zover ik weet, niets anders dan een voorstellen van hetgeen Hij in de wereld voor God tot onze redding gedaan heeft en een pleiten daarop tot onze zaligheid. Het bloed der besprenging is dat, hetwelk uit eigen verdienste spreekt, Hebr. 12:24, naar de waarde van dat bloed meet God af en geeft Hij ons genade en eeuwig leven, waarom Christus' Middelaarschap ook zijn kracht ontleent aan zijn verdiensten: "Door Zijn eigen bloed is Hij eenmaal ingegaan in het heiligdom, (te voren) een eeuwige verlossing teweeggebracht hebbende, " Hebr. 9:12. indien Hij, nu door bloed daarin gegaan is, zo moet Hij ook op bloed Zijn voorspraak gronden. Zijn bloed baande Hem de weg om het heiligdom binnen te treden, Zijn bloed moet ook ons de weg daarheen banen. Toch moeten we ook hier op onze hoede zijn, want Zijn bloed was de voorwaarde om als Priester van Zijn volk op te treden, Zijn bloed is de voorwaarde voor ons als zijn verlosten, om zalig te worden. Dit toont voldoende de waardij van Christus' bloed aan, zelfs van Zijn altijd leven om voor ons te bidden,

want zijn zoenverdiensten duren zo lang Hij leeft, en komen allen ten goede, voor wie Hij eeuwig leeft om voor hen te bidden.
O, dierbaar bloed! O, eeuwige verdiensten! Op Zijn bloed moet Christus als Middelaar pleiten, om der gerechtigheid wille, en om des vijands mond te stoppen, als ook om ons aan te moedigen om door Hem tot God te gaan. Gerechtigheid, omdat ze tot Gods wezen behoort, is in de zaligmaking van zondaren niet buitengesloten. Maar hoe is dat mogelijk, daar in de beginne gezegd is: "ten dage als gij daarvan eet, zal u de dood sterven, " tenzij een volkomen voldoening geschonken is, die door God wordt aangenomen. Anders zou ook de vijand nimmer ophouden, onze zaligheid tegen te staan. Maar nu heeft God verklaard, dat onze zaligheid steunt op gerechtigheid, omdat deze door bloed verworven is. En hoewel God Zijn Zoon niet behoefde over te geven om voor ons te sterven, opdat wij zalig, en des duivels mond gestopt zou worden, toch is beide in dit verlossingswerk geschied, en zo wordt duidelijk, dat wij "om niet gerechtvaardigd worden, uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is, welke God voorgesteld heeft tot een verzoening, door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden, die te voren geschied zijn, onder de verdraagzaamheid Gods tot een betoning van zijn rechtvaardigheid in deze tegenwoordige tijd, opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende degene, die uit het geloof in Jezus is, Rom. 3:24, 25.
Dit is dus eveneens een pleitgrond: *Zijn voor ons vergoten bloed. E*n opdat u het tot uw vertroosting nog duidelijker moogt zien, wilde God bij Christus' opstanding tonen, welk een waarde Hij aan het bloed van Zijn Zoon hechtte, daarom zei Hij: "Eis van Mij, en Ik zal de Heidenen geven tot uw erfdeel, en de einden der aarde tot uw bezitting, " Psalm 2:8. Zijn bloed heeft zo waarde genoeg om tot grondslag Van Zijn voorspraak te dienen, ja, het is meer dan voldoende voor Christus om ten behoeve der mensen bij Zijnen Vader als pleitgrond aan te voeren. Ik twijfel niet of Christus' bloed is vermogend om, zo God Almachtig het wilde, de zielen der ganse wereld zalig te maken. Maar het is Christus' bloed, en Hij mag doen wat Hij wil met wat Zijn eigen is. Ook is het Gods bloed, en Hij mag dus evenzo des zelfs verdiensten aanwenden naar Hij verkiest. Maar de, ziel, die komt, zal de kracht van dat bloed ervaren en gevoelen, namelijk de ziel, die door Christus tot God gaat, want voor haar is die waarde verworven, en Christus leeft altijd om voor haar te bidden. Nu, aangezien Christus' Middelaarschap op een verbond, een eed, een leven, en ook op de waarde Van Zijn verdiensten rust, moet het noodzakelijk allen tegenstand overwinnen en zegevieren. Dit is dus het laatste gedeelte van onze tekst: dat hij, die door Christus tot God gaat, volkomen zalig zal worden, zo "Hij altijd leeft om voor hem te bidden."

5.
Ten *slotte wil ik uit het behandelde weer enige gevolgtrekkingen afleiden.*

Vooreerst dan volgt daaruit, dat de zielen, die door Christus zalig gemaakt worden, in zichzelf in een hoogst beklagenswaardige toestand verkeren. O, wat valt er niet te doen, als ik mij zo mag uitdrukken, voordat een zondaar voor eeuwig zalig gemaakt is! Christus moest sterven, maar dat is niet alles, de Geest der genade moet ons gegeven worden, maar dat is evenmin alles, Christus moet altijd leven om voor hem te bidden. En, gelijk Hij dit voor allen doet, zo doet Hij het voor elkeen in het bijzonder. Hij was mijn Voorspraak voor ik geboren werd, opdat ik ter gezetter tijd tot Hem

mocht komen. Ook daarna was Hij mijn voorspraak, dat ik in mijn onwedergeboren staat voor de hel mocht bewaard blijven, tot op de tijd mijner roeping en bekering. Wederom is Hij mijn voorspraak, opdat het werk, in mijn ziel begonnen, moge volmaakt worden niet slechts tot de dag mijner ontbinding, maar zelfs tot de dag van Christus, dat is, tot de dag, dat Hij komen zal om te oordelen, Filip. 1:6. Zo dan, gelijk Hij mijn zaligmaking begon voordat ik was, zo gaat Hij daarmee voort wanneer ik gestorven en heengegaan zal zijn, en Hij houdt nimmer op, mij zalig te maken, totdat Hij mij voor eeuwig voor Zijn aangezicht gesteld zal hebben. Maar, zeg ik, in welk een betreurenswaardige toestand moet ons onze zonde gebracht hebben, dat dit alles nodig is om ons zalig te maken!

O, hoe moeilijk wordt het hart van de zonde gereinigd, wanneer deze er eens binnengedrongen is! Bloed neemt de schuld weg, inwonende genade vermindert de besmetting, maar het graf is de plaats, in welks mond eindelijk de volkomen scheiding tussen het wezen der zonde en de gezaligde tot stand komt, Jesaja 38:10. Niet, dat het graf zelf macht bezit om van de zonde te reinigen, maar God volgt Satan tot aan de deur van zijn eigen woning, (want het graf is de deur of poort der hel) en zal juist daar, waar Satan meent ons voor goed in zijn macht te hebben, door de kracht Van Zijn genade ons doen schijnen als de zon en als engelen ons bekleden. Intussen leeft Christus altijd om voor ons te bidden.

Ten tweede leid ik er uit af, dat, gelijk Satan meende ons de genadeslag te geven, toen hij onze natuur verontreinigde en onze ziel ten dode voerde, hij thans alle krachten inspant om ons in zijn macht te houden en zijn gevangenen niet gemakkelijk laat ontsnappen. Hij is vol vuur tegen ons, vol van een boosaardig vuur, hetgeen blijkt

1. Niet slechts uit zijn eerste aanval op onze stamouders, maar vooral uit zijn woede, toen de Verlosser in de wereld verscheen. Hij zocht Zijnen dood reeds in zijn kindsheid, hij haatte Hem in zijn kribbe, hij vervolgde Hem, toen Hij nog maar een knaap was, Matth.

2. Toen de Heiland toenam in jaren en zijn heerlijkheid begon te openbaren, hoe behendig ging de oude slang, die genaamd wordt duivel en Satanas, te werk, opdat Hij de wereld niet voor Zich won! Hij overreedde het volk, dat Jezus de duivel had, dat Hij uitzinnig en een verleider was, dat Hij zijn wonderen verrichtte door de duivel en duivelse kunsten, dat de profeten niets van Hem hadden gezegd, en dat Hij een eredienst omver zocht te werpen, die op Gods verordeningen rustte. En, met dit alles niet tevreden, vervolgde Satan Hem ten dode toe en rustte niet, voordat hij Zijn bloed als water vergoten had. Ja, zo onverzadelijk was zijn wraakzucht, dat hij de Romeinse soldaten omkocht om het wonder Van Zijn verrijzenis te loochenen, en deze leugen zo'n algemenen ingang wist te verschaffen, dat zij nog tot op de huidige dag het struikelblok der Joden gebleven is, Johannes 10:20, 7 12, Matth. 9 34, Johannes 7:52, Lukas 23 2, Matth. 28:11 - 15.

2. Toen Jezus ten hemel gevaren en zo buiten het bereik des duivels gekomen was, maakte deze zich op om op leven en dood met Zijn volk te strijden, Openb. 12. Ja, wat al verschrikking en gruwelen, ellende en verleiding heeft Gods kerk tot op onze tijd getroffen! Maar niet voldaan met vervolgingen en

algemenen tegenstand, kwelt hij de geest van menige Christen met godslastering en schandelijke gedachten, met duisternis, vrees en afschuw, soms trekt hij Gods volk daardoor af, en een ander maal begint het luide tot de Heer te schreeuwen.

3. Als ook deze pogingen mislukken, tracht Satan in zijnen overmoed bij God zelf te doen wat hij kan, door Hem te bewegen, of van Zijn Zoon voorspraak of hen, die door Zijn Zoon tot Hem komen, te verwerpen. En dit is een der vele redenen, waarom "Christus altijd leeft om te bidden voor degenen, die door Hem tot God gaan."

4. En, als ook dat ten enenmale onmogelijk blijkt, gelijk hij maar al te goed weet, dan werpt hij zich opnieuw op de verlosten en martelt hen en brengt ze in verwarring, gelijk hij eens hun Heer trachtte te doen, van de dag hunner bekering af tot de dag hunner heerlijkheid toe.

Ten derde maak ik de gevolgtrekking, *dat de liefde van Christus tot de Zijnen een eindeloze liefde is en noodzakelijk zijn moet, een onuitputtelijke liefde is en niet anders kan wezen.* Wie, behalve Jezus Christus, zou een taak op zich hebben genomen, gelijk de verlossing der zondaars? Met waarheid wordt van Hem gezegd: "Hij zal niet verdonkerd worden, en Hij zal niet verbroken worden, totdat Hij het recht op aarde zal hebben besteld, enz." Indien Hij "Zijn aangezicht niet had gesteld als een keisteen", gewis, de ontzaglijkheid van dit werk zou Zijn Geest overstelpt hebben, Jesaja 42:4, 50:6 - 7.
Want overdenk slechts wat de zonde is, waarvan zij verlost moeten worden, overpeins wat de duivel en de vloek zijn, van welke zij ontheven moeten worden, en u zult spoedig tot het besluit komen, dat Jezus ten volle de naam van WONDERLIJK verdient, en dat zijn liefde inderdaad alle kennis te boven gaat. Herinner u bovendien door welke middelen die zielen verlost worden: ten koste van Christus' leven, ja, ten koste van de nabijheid Zijns Vaders. Ik ga dit punt voorbij en spreek niet over de alles te boven gaande tegenspraak, welke Hij van de zondaars heeft verdragen, en waardoor niet slechts Hij gegriefd, maar, naar Zijn eigen woord, zijn ziel geheel bedroefd is geworden tot de dood toe. En toch, dit alles, alles, kon Hem van Zijn voornemen niet afbrengen. Voeg bij al het opgenoemde nog: zijn eeuwigdurende voorspraak voor ons, de heerlijke uitwerking daarvan bij God, en bovenal het oneindig aantal malen, dat wij door onze zonden Hem tarten ons uit Zijnen mond te spuwen, in plaats van onze Middelaar te zijn. Hoe dikwijls wordt zijn herhaalde voorspraak gevolgd door de hernieuwing onzer overtredingen, en toch blijft zijn liefde alle kennis te boven gaan, ver verheven boven onze grootste en diepste bewondering. Wat zag of ziet de Heere Jezus in ons, om zoveel moeite, smart en kosten ten offer te brengen, ten einde ons zalig te maken? Wat verwerft Hij zich door deze koop, dan een weinig dank en liefde onzerzijds? Want zo is het en zal het eeuwig zijn in vergelijking met zijn onmetelijke en onuitsprekelijke liefde en goedertierenheid jegens ons.
O, hoe zeer zijn wij deze liefde onwaardig! Hoe weinig denken wij er aan! Hoe zullen vooral de engelen verbaasd staan, als zij opmerken, hoe luttel de indruk is, die zo'n onvergelijkelijke grootheid, welke wij toch menen te kennen, op ons maakt. Maar ook

dat kan Hem er niet toe brengen, onze namen uit te schrappen van de rol van degenen, voor wie Hij bij Zijnen Vader bidt. Laat ons daartoe roepen: Genade, genade!

Ten vierde maak ik daaruit op, *dat zij, die door Christus tot God gaan, zalig zullen worden, nadat duivel en zonde alles gedaan hebben om dit te verhinderen.* Dit is duidelijk, want de strijd betreft de vraag, wie heer zal zijn: Satan, de vorst van deze wereld, of Christus Jezus, Gods Zoon, of wie de meeste rechten op Gods uitverkorenen kan doen gelden: hij, die hun zonden tegen hen inbrengt, of Hij, die Zijn hartenbloed gaf als een rantsoen voor die uitverkorenen. Wie zal dan verdoemen, nu Christus gestorven is en ook voor ons bidt? Staat stil, engelen! en aanschouwt, hoe de Vader Zijn Zoon "een deel geeft van velen, en hoe Hij de machtigen als een roof deelt, omdat Hij zijn ziel heeft uitgestort in de dood, en met de overtreders is geteld geweest, en Hij veler zonden gedragen en voor de overtreders gebeden heeft", Jesaja 53:12. Gods genade en Christus' bloed zullen voor het einde der wereld ontzaglijke dingen volbrengen onder de kinderen der mensen! Zij zullen als wonderen door Christus tot God gaan, en door een wonderwerk om Christus' wil zalig worden: "Ziet, deze zullen van ver komen, en ziet, die van het noorden en van het westen, en geen uit het land van Sinim", Jesaja 49:12.
Ziet! dezen, en dezen, en deze zullen komen, en ziet! genen, en geen uit het land van Sinim! Dat betekent de overvloed van degenen, die door Christus tot God zullen ingaan, tot op de jongste dag, namelijk, totdat de Antichrist in de put des afgronds geworpen wordt, dan zullen de volken ingaan en zalig worden en wandelen in het licht des Heeren.
Maar ik vraag: wat zou de zondaars moed kunnen geven. dat te doen, indien de Heere Jezus niet machtig ware, door Zijn voorspraak "volkomen" zalig te maken degenen, die door Hem tot God gaan?

Ten vijfde volgt er uit, d*at hier voor degenen, die door Christus tot God gaan, een grond van vertrouwen ligt. E*en volkomen en voortdurend vertrouwen betaamt ons, die zo'n Hogepriester, zo'n Middelaar hebben als Jezus Christus, wie zou zo'n Jezus door twijfel willen onteren, als alle duivels der hel met hun listen en strikken niets tegen Hem vermogen? Hij is een beproefde hoeksteen, een onwrikbaar fondament, de mens kan vol vertrouwen zijn ziel in de hand van die Verlosser wagen en behoeft niet te vrezen, dat ze niet veilig thuis gebracht zal worden. zijn macht, zijn liefde tot de mens, en zijn onwankelbare trouw staan voor alles borg, en dat alles bezit Hij in oneindige volkomenheid. Reeds vier duizend jaren is Hij een Zaligmaker geweest - twee duizend vóór de wet, twee duizend tijdens de wet, behalve nog de zestien honderd jaren, dat Hij sedert zijn terugkeer naar de hemel niet opgehouden heeft de Voorspraak te zijn van allen, die door Hem tot God gaan. Ja, de dag moet nog komen en zal nimmer aanbreken, dat men een vlek in Hem bespeuren zal, of bemerken, dat Hij de zaligheid heeft veronachtzaamd van een van degenen, die door hem tot God gaan. Welk een grond bestaat er dus niet om vast te geloven, dat Christus mij een heerlijke toekomst zal bereiden, nu ik door Hem tot God ga, en Hij eeuwig leeft om voor mij te bidden!
Laat mij dus Zijn Naam grootmaken, en op Zijn hoofd de kroon van Zijn verlossingswerk plaatsen, door te geloven, dat Hij mij zalig kan maken, ja, "volkomen zalig maken, omdat Hij altijd leeft om voor mij te bidden."

Ten zesde eindelijk maak ik de gevolgtrekking, *dat Christus voor eeuwig de ere onzer zaligheid moet toegebracht worden.* Hij heeft ze tot stand gebracht, Hij heeft ze gewrocht. "Geeft de Heere, gij geslachten der volken! geeft de Heere eer en sterkte", Psalm 96:7. Roemt niet op eigen uitvindingen, verheerlijkt niet het werk uwer handen. uw hervormingen, uw werken, uw goede daden en al uw roem en glorie, legt ze neer aan de voeten dezes Hogepriesters en erkent, dat alle ere Hem alleen toekomt: "Het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging", Openb. 5:12. "En men zal aan Hem hangen alle heerlijkheid van het huis Zijns Vaders, der uitspruitelingen en der afkomelingen. Ook alle kleine vaten, van de vaten der bekers af, zelfs tot al de vaten der flessen", Jesaja 22:24. O, het verlossingswerk van Christus is een werk, dat geen aanmoediging behoeft om ons op te wekken, Jezus Christus te zoeken, groot te maken en te verheerlijken.
Heiligen! gaat aan het werk om Hem te verheerlijken in uw lichaam en in uw geest, Hem, die ons duur heeft gekocht, en verheerlijkt God de Vader in Hem", 1 Cor. 6:20.

TOEPASSING
Thans wil ik nog met een paar toepassingen besluiten, en wel

Ten eerste vermaan ik u, de ontvouwde waarheid, gelijk elke andere waarheid onzes Heeren Jezus Christus, te overpeinzen. Het priesterschap van Christus is de eerste en grootste zaak, die het Evangelie ons verkondigtnamelijk hoe Hij voor onze zonden gestorven is en Zichzelf aan het kruis heeft opgeofferd, opdat de zegening van Abraham tot ons mocht komen in Hem 1 Cor. 15:1 - 6, Gal. 3:13 - 16. Maar omdat nu dit Zijn priesterschap tweeledig is, en het tweede deel van Zijn ambt, namelijk Zijn Middelaarschap, binnen het voorhangsel voor ons volbracht wordt, gaat het er mede, gelijk men zegt: uit het oog, uit het hart, en wij vergeten het maar al te zeer.
Wij stellen ons met zijn offerande tevreden, wij zien te weinig op onze Aäron, als Hij in het heilige der heilige binnengaat om daar voor ons het bloed op het verzoendeksel te sprengen. God verhoede, dat het minste mijner woorden zo door mij bedoeld zij, of door andere geduid worde, als wilde ik de waarde verkleinen van de prijs, die Christus voor de verzoening der wereld eens betaald heeft. Maar, aangezien Zijn sterven in het betalen van het rantsoen, en Zijn Middelaarschap in het pleiten op de waarde van die losprijs voor God, tegenover de duivel, bestaat, zo wordt Hij ook hierin verheerlijkt, en behoren wij Hem in de heilige plaats na te staren.
Het tweede deel van het hogepriesterlijk ambt onder de wet was met grote heerlijkheid en heiligheid bekleed, voor zover Aäron de heilige klederen alleen aantrok om binnen het voorhangsel de dienst te verrichten, daar stond het wierookaltaar, daar stond de arke des verbonds met het verzoendeksel en bevonden zich de Cherubs, die de engelen moesten voorstellen, welke onophoudelijk op de uitoefening van dit tweede deel van Jezus' verlossingswerk in Gods tegenwoordigheid staren. Want hoewel de engelen niet zo'n onmiddellijk belang hebben bij dat grootse werk, toch is het ook voor de hemellingen een hemel, zoveel genade, zoveel heerlijkheid, en zoveel wijsheid te aanschouwen.
O! welk een onuitsprekelijk genot geven de welriekende reuk, de liefelijke gebeden en de hartverheffende wierook, die zonder ophouden van het verzoendeksel opstijgen

naar "boven, " waar God is, en hoe verrukkelijk is het, te zien met welk een heerlijken uitslag die voorspraak en voorbidding bekroond wordt. Hij, die niet door Gods genade iets daarvan heeft leren verstaan, bezit nog een hoogst onvolkomen geloof en mist menige zoete ervaring, die hij anders zou genieten.
Daarom, zeg ik, vermaan ik u dit deel van Christus' verzoeningswerk voor ons te overdenken. En daartoe kunnen u de plechtigheden der wet, hoewel ze thans buiten gebruik zijn, zeer te stade komen, want derzelver betekenis is rijk, en menig Christen heeft er grote schatten uit geput. Daarom raad ik u, de vijf boeken van Mozes te lezen, ja, lees ze dikwijls en herhaaldelijk, en wanhoop niet, of u zal geholpen worden om iets van Gods geest en wil, daarin neergelegd, te leren verstaan, al moogt gij menen, dat ze voor u geheel toegesloten zijn.
Bekommer u er evenmin om, dat u geen verklaring of uitleg bezit, bid en lees, lees en bid, want een weinig van God is beter dan veel van mensen. Bovendien, wat van mensen afkomstig is, mist onfeilbaarheid, en wordt door andere vaak nog meer verduisterd, maar wat van God afdaalt, is even gewis als een nagel in hard hout. Ik weet dat er tijden van bijzondere verzoeking zijn, maar ik heb nu het oog op de Christenheid in het algemeen. Niets blijft ons zo zeer bij, als hetgeen wij van God ontvangen, en de reden, waarom vele Christenen thans met sommige dingen zo verlegen staan, ligt daarin, dat zij tevreden zijn met hetgeen zij uit mensenmonden vernomen hebben, zonder zelf te onderzoeken en voor God neer te knielen, om van Hem de waarheid te mogen leren. Wat wij uit Gods hand ontvangen, gewordt ons van de munt, hoezeer oud in zichzelf, is het toch nieuw voor ons. Oude waarheden zijn immer nieuw voor ons, indien zij met de adem des hemels bedauwd tot ons komen.
Ik zeg dit niet uit verlangen, dat men zijn leraars lere verachten, maar om aan te tonen, dat er thans onder" de Christenen zoveel traagheid heerst, die hen van een naarstig onderzoek der dingen terughoudt en hen tekort doet schieten ten opzichte van datgene, wat door de Geest der getuigenis voor hun gewetens verzegeld is. Aanschouw de groten afval onzer dagen, en het schier onverklaarbare verzet tegen eens beleden waarheden.

Ten andere: Gelijk ik er bij u op aandring, deze grote waarheid ernstig te overwegen, zo wens ik u ook te vermanen, om er voor uzelf en andere winst mee te doen. De waarheid te kennen, alleen om wil der wetenschap verraadt, dat de ziel niets of weinig van genade verstaat, en de waarheid te verkondigen uit begeerte naar lof en ijdele eer bewijst evenzeer, dat men vreemd is aan Goddelijken eenvoud, maar wat ik weet aan te wenden tot heil van mij zelf en andere, is inderdaad een waar Christendom.
Nu kunnen ontvangen waarheden ten opzichte van mij zelf en van andere op verschillende wijzen ten goede komen, en wel:
1. Ten opzichte van mij zelf, zo ik de kracht onderzoek, die er gelegen is in de door mij verkregen kennis der waarheid. Elke rechte kennis der waarheid bezit in zich een kracht, de kennis is de vorm, maar de kracht is de kern en het leven. Zonder dit laatste baat mij de waarheid niet, noch nut zij dengenen, wie ik ze mededeel. Daarom zei Paulus tot de Corinthiërs: "Maar ik zal haast tot u komen, zo de Heere wil, en ik zal dan verstaan, niet de woorden van degenen, die opgeblazen zijn, maar de kracht. Want het Koninkrijk Gods is niet gelegen in woorden, maar in kracht", 1 Cor. 4:19, 20. Onderzoek zo naar de kracht van hetgeen U weet, want het is de kracht, die u ten zegen zal verstrekken. En dit wordt niet verkregen dan door ernstig gebed en veel op

God te letten (Psalm 25), ook moet u niet toelaten, dat uw hart onder het stof van de bekommernissen van deze wereld begraven wordt, want dat verhindert alle onderzoek. Neem u in acht, het weinige dat u hebt, niet te veronachtzamen, een goed gebruik van weinig is de weg om dat weinige te doen gedijen en te doen toenemen: "Die getrouw is in het minste, die is ook in het grote getrouw, en die in het minste onrechtvaardig is, die is ook in het grote onrechtvaardig", Lukas 16:10.

2. Tracht er ook andere mee wel te doen, namelijk:
a. door mee te werken om hun die waarheden door gepaste, gezonde en op de Schrift gegronde woorden in te prenten,
b. Streef er naar, dit onderwijs te gereder ingang te verschaffen door hun de vrede en de heerlijke uitwerking daarvan op uw eigen ziel aan te tonen.

Ten slotte: laat deze leer u vrijmoedigheid inboezemen om tot God te gaan. Is Jezus Christus uw Voorspraak in de hemel? Wees dan u een bidder op aarde, ja, vat moed om te bidden. Denk aldus bij uzelf: "Ik ga naar God, naar God, voor Wiens aangezicht de Heere Jezus gereed staat mijn smeekgebeden aan Hem te overhandigen, ja, Hij leeft eeuwig om Zelf voor mij te bidden."
Hierin ligt een kostelijke aanmoediging om met gebeden en smekingen voor onszelf, voor onze bloedverwanten, voor onze naasten en voor onze vijanden, tot God te naderen. Vaarwel!

3. HET WATER DES LEVENS OF DE RIJKDOM EN HEERLIJKHEID VAN DE GENADE EN de GEEST van het Evangelie, GELIJK DE SCHRIFT DIE UITDRUKT IN DEZE WOORDEN.

The Water of Life, 1688

En die dorst heeft, kome, en die wil, neme het Water des Levens om niet.
Openbaring 22:17.

In elke eeuw hebben de kinderen Gods menigmaal, ja telkens weer durven twijfelen aan de algenoegzaamheid der Goddelijke genade, of zij wel groot genoeg is voor de toestand van ieder in het bijzonder - om de schuld van al zijn zonden uit te delgen, en zijn ziel te bekwamen om in onbesmette heiligheid de woningen der gelukzaligen te kunnen bewonen. Om deze twijfelingen op te lossen, en menige angstige vraag te beantwoorden, schreef **Bunyan** vele van zijn werken, want hoewel hij een Boanerges, een zoon des donders was, toch was hij evenmin de naam van Barnabas, zoon der vertroosting, onwaardig.
Hij was een "Evangelist", die de bevende zondaar tot Christus, de Weg, de Waarheid en het Leven voerde. Uit eigen ervaring wees hij hen op de genade, verheerlijkt aan de voornaamste der zondaren, op het goede Nieuws voor de slechtste der mensen, op Christus als Pleitbezorger en als volkomen Zaligmaker.
Dan richt hij de blik des verlosten zondaars op de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, waarin de vermoeide pelgrims eindelijk een zekere woning zullen vinden, en toont hun een zuivere rivier, klaar als kristal, het Water des Levens geheten, die uit de troon Gods ontspringt en voldoende is, om de miljoenen dorstigen te verkwikken, die van het begin der schepping tot aan de voleinding aller dingen reikhalzend naar een teug hebben uitgezien of nog zullen verlangen, gelijk de profeet in een gezicht op het eiland van zijn verbanning, "ene grote schare zag, die niemand tellen kon, uit alle natie, en geslachten, en volken, en talen, staande voor de troon en voor het Lam, bekleed me zich eerst, toen Jezus verheerlijkt was. Nog immer vloeit hij voort, breidt zich steeds verder uit, wordt door geen slagboom van land of zee, volk of natie, koningen of machtigen tegengehouden, totdat hij eens de ganse aarde vervullen zal gelijk de wateren de bodem der zee bedekken. Lezer! dat uw ziel en de mijn overvloedig verkwikt mogen worden door de wateren van deze heerlijke rivier, welker beekjes de stad Gods verblijden.

Aan de lezer.
Welwillende lezer! Ik bied u hierbij enige beschouwingen aan over het Water des Levens en zijn genezende kracht, daarom moogt gij ze, zo ge wilt, met de naam van: *Bunyans bekendmaking van Zijns Meesters Water des Levens* bestempelen.
Wel is waar heb ik de uitnemende natuur en eigenschappen van dit Water niet voldoende uiteengezet, maar zulks is ook in mensen - en zelfs in engelentaal niet mogelijk. Toch heb ik dit gezegd, en naar waarheid, dat al wie van dit water drinkt, een fontein des waters zal vinden, die springt tot in het eeuwige leven, welke ook zijn ziekte zij. En gelijk de mensen, als zij hun lezers van de voortreffelijkheid hunner

middelen trachten te overtuigen, een overzicht geven van de plaatsen, waar personen door die middelen genezen en van de ziekten, die voor hun pillen en zalf geweken zijn, zo zou ik, indien het niet reeds door een onfeilbare pen (in de Heilige Schrift) geschied ware, u een verslag kunnen geven van talloze voorbeelden, welkers leven niet slechts gespaard gebleven is, maar die een eeuwig leven verworven hebben, door van dit water, dit zuivere water des levens te drinken. Wel zijn velen van hen reeds van de aarde heengegaan, en leven thans, waar wij hen nog niet kunnen spreken, maar een groot aantal bevinden zich nog hier beneden en verkeren nog onder de kinderen der mensen. Alleen wil ik u waarschuwen, zo u er van drinken wilt, het onvervalst te nemen, en u niet door namaaksels te laten bedriegen, want zoals het uit de hand onzes Heeren komt, is het onvermengd, zuiver en klaar als kristal. Ik weet dat er vele kwakzalvers bestaan, en ieder van hen beweert, dit water ten verkoop aan te bieden maar ik raad u aan, onmiddellijk tot de stroom zelf te gaan, Hebr. 4:16, of, gelijk gij uitgenodigd wordt in Jesaja 55:1, tot de wateren te komen. Daar zal u zeker en gewis datgene vinden, wat recht en goed is en u ongetwijfeld genezen zal, wat uw ziekte, kwaal pijn of smart ook zijn moge.

Wat de prijs betreft, bekommer u daarover niet, want gij kunt het zonder geld en zonder prijs kopen. "Ik zal, " zeggen God en het Lam, "den dorstigen geven uit de fontein van het water des levens voor niet, " Op 21:6. En nogmaals, "En die dorst heeft kome, en die wil, neme het water des levens om niet, " Op 22:17. U kunt dus geen armoe voorwenden om weg te blijven, ja, het is voor de armen bereid en wordt hun aangeboden, de ellendigen en nooddruftigen kunnen het gratis bekomen, Jesaja 41:17, 18. Maar omdat het zo goedkoop is en iedereen ten dienste staat, moet het niet van de hand gewezen worden. Want u zijt ziek, dodelijk ziek, en zo u van dit water niet drinkt, niemand anders kan u van de dood redden en gezond maken.

Vaarwel. De Heere zij uw Geneesmeester!

John Bunyan

HET WATER DES LEVENS.

En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de troon Gods en des Lams. Openb. 22:1.

Deze woorden behoren tot de beschrijving, die een der zeven engelen, welke de zeven fiolen hadden, vol van de zeven laatste plagen, aan Johannes gaf, om de grijzen Apostel een voorstelling te geven van het nieuwe Jeruzalem of de gemeente in de laatste dagen, Op 21:9. Daarom sprak de engel: "Kom herwaarts, ik zal u tonen", en Johannes verhaalt: "En hij toonde mij de grote stad, het heilige Jeruzalem, nederdalende uit de hemel van God."

Vier zaken biedt onze tekst ter overweging aan:

> **1.** ***het eigenlijk onderwerp van de tekst, namelijk het water des levens: "hij toonde mij het water des levens."***
>
> ***2. de hoeveelheid van dat water, en deze wordt ons aangeduid onder het beeld ener rivier: "hij toonde mij een rivier van het water des levens."***
>
> ***3. de oorsprong of de bron, waaruit het water des levens ontspringt: "voortkomende uit de troon Gods en des Lams.***
>
> ***4. de hoedanigheid van dat water: "zuiver, klaar als kristal."***

1. HET WATER DES LEVENS

Wij willen met het eerste, der genoemde punten beginnen, namelijk het eigenlijk onderwerp van de tekst: Het water des levens.

De woorden: water des levens, zijn zinnebeeldig, d.

i. woorden, waaronder een aller-uitnemendste zaak ons duidelijk voorgesteld en nauwkeuriger bekend gemaakt wordt, en die zaak is de Geest der genade, de Geest en genade van God. En die woorden: water des levens, zijn alleszins geschikt om zo'n zaak voor te stellen, want wat is minder gebonden dan water, en wat weldadiger en begeerlijker dan het leven? Daarom, zeg ik, worden de Geest en de genade Gods genoemd of vergeleken bij het water des levens. Hij toonde mij het water des levens. Dat hier de *Geest der genade, of de Geest en de genade Gods* bedoeld wordt, blijkt:

1. daaruit dat de Geest der genade ook op andere plaatsen bij water wordt vergeleken, en 2. uit de Naam: Geest des levens, juist gelijk het ons hier wordt voorgesteld: "Hij toonde mij het water des levens."

1. De Geest der genade wordt vergeleken bij water.

"Maar, " zegt het Lam, "zo wie gedronken zal hebben van het water, dat Ik hem geven zal, die zal in eeuwigheid niet dorsten, maar het water, dat Ik hem zal geven, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven, " Johannes 4:14. Wat anders kan de Heiland hier met water bedoelen dan de Geest der genade, die deze arme overspeelster, deze Samaritaanse vrouw, behoefde, al was zij ook met die behoefte, even als met de voortreffelijkheid van die Geest, onbekend? Van welk ander water kan gezegd worden, dat het in hem, die er van drinkt, worden zal een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven? En bovendien: "Op de laatsten dag, zijnde de grote dag van het feest, stond Jezus en riep, zeggende: Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke." Maar waarvan?

Waarvan anders dan van zijn rivier van het water des levens. Maar waar is dat? De Evangelist antwoordt: "Dit zei hij van de Geest, dewelke ontvangen zouden, die in Hem geloven, " Johannes 7:37, 39. Ja, ook de profeten en dienaren Gods in het Oude Testament hielden het water des levens voor de Geest der genade, die in de laatste dagen over de gemeente zou uitgegoten worden. Jesaja geeft de naam van water aan Gods Geest en zegen, en Zacharia aan de Geest der genade: "Ik zal water gieten op de dorstigen, en stromen op het droge, Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten, en Mijn zegen op uw nakomelingen, " Jesaja 44: 3. En Zacharia: "Maar over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden, enz., " Zacharia 12:10. Ziet, op al deze plaatsen wordt de Geest der genade bedoeld, en, voor ons tot beter verstand, bij water, een waterbron, waterfonteinen en watervloeden vergeleken.

2. Ook heet die Geest, Geest des levens, hetzij meer bedekt of meer openlijk. Meer bedekt, waar Hij genoemd wordt "levend water" en "water springende tot in het eeuwige leven, " Johannes 4:10, 11, 14, 7:28. En meer open of uitdrukkelijk is er sprake van de "Geest des levens" in Openb. 11:11: "En na drie dagen en een halven, is een Geest des levens uit God in hen gegaan, en zij stonden op hun voeten, enz."

Om deze redenen kom ik tot het besluit, dat onder het "water des levens" moet verstaan worden: de Geest der genade, of de Geest en de genade van het Evangelie.

En die woorden zijn uitnemend geschikt om de Geest en de genade van het Evangelie voor te stellen, want: HET WOORD WATER.

a. Door dit woord water wordt ons een tegenstelling tegen de zonde aangewezen. De zonde wordt vergeleken bij water, bij dodelijke wateren, er staat ergens, dat de mens de zonde indrinkt als water: "Hoeveel te meer is een man gruwelijk en stinkende, die het onrecht indrinkt als water, " Job 15:16. Ook de genade en de Geest vergelijkt de Schrift bij water, als om aan te duiden, dat zowel het boze als het goede grote macht bezit, en de Geest der genade het alvermogende tegengif tegen de zonde is. De Geest is het enige, door welks kracht de zonde vergeven, overwonnen en verdelgd kan worden.
b. Het water dient ook als tegenstelling tegen de vloek, die op de zonde en de zondaar rust. De vloek wordt vergeleken bij water, het middel daartegen eveneens. "Dat de vloek ga tot in het binnenste van hem als het water " zegt de Psalmist, Psalm 109:18. Zo wordt ook, gelijk wij zagen, de genade bij water vergeleken. De vloek brandt, het water verkoelt, de vloek brandt met het helse vuur, de genade van het Evangelie blust die gloed. Maar zij, die de dag der genade vruchteloos laten voorbij gaan, zullen geen water kunnen bekomen om zich te verkoelen, zelfs niet om het uiterste hunner tong nat te maken, Lukas 16:24, 25.
c. Water bezit de eigenschap, dat het overal heen vloeit, zo ook de zonde, ook daarom kan de zonde bij water vergeleken worden. Zij stroomt over de gehelen mens heen en bezoedelt elk lid, zij bedekt alles als water. Ook de genade wordt daarom door water voorgesteld, omdat ze evenzeer naar alle zijden zich verbreidt, en, zo God wil, lichaam en ziel, ja de ganse aarde kan bedekken en vervullen.
d. De zonde bezoedelt en verontreinigt, de genade wast en zuivert, ook hierom worden beide met water vergeleken. "Dan zal Ik, " zegt de Heere "rein water (Mijnen Geest, Ezech. 36:27 op u sprengen, en u zult rein worden, van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen, " Ezech. 36:25.
e. Het water stroomt steeds naar en blijft in de laagste plaatsen in dalen en diepten, zo openbaart zich ook de genade Gods en de Geest der genade niet bij de hogen, maar bij de nederigen. De rivieren stromen niet naar boven, maar van bergen en heuvelen nederwaarts, en nemen toe naarmate zij lager komen. Zo ook "wederstaat God de hovaardigen, maar geeft de nederigen genade, " Jakobus 4:6, 1 Petrus 5 , Spreuken 3:34.
f. Gods genade wordt bij water vergeleken, want het water deelt vruchtbaarheid mede, waar overvloed van water is, daar is welige groei, Maar waar het water ontbreekt, bespeurt men niets dan dorheid. Daarom juist brengt de ganse aarde zo schaars Gode welgevallige vruchten voort, omdat zo weinig mensenkinderen de Geest der genade in hun harten hebben. Gelijk het woord water een grote betekenis heeft, zo is ook de zin van het woord leven zeer uitgestrekt. "Hij toonde mij het water des levens."

De bijvoeging van het woord leven wijst dus in het algemeen aan, welke uitmuntende eigenschappen en uitwerking het water bezit. Het is aquae vitae, water des levens, water, dat gezondheid en leven in zich bevat. En dit woord toont ons aan:
a. Dat de wereld zonder genade, dood is, dood in zonden en misdaden, Johannes 5:21, 25, Eféze 2:1, Kol. 2:13. Dood, dat is: zonder leven of beweging naar God, volgens het testament van Zijn Zoon

b. Dat er niets bestaat, noch in de wereld, noch in de leer der wereld, noch in de wet, dat het vermogen bezit levend te maken of het leven te onderhouden. Het leven ligt uitsluitend in dit water, overal elders heerst de dood. indien er iets was in de gehele wereld, dat leven kon geven, het zou de wet zijn, maar zelfs zij doodt en verdoemt, en is bovendien ingekomen opdat de misdaad te meerder werd, daarom is er geen leven in de wereld noch in de leer der wereld. Het is enig en alleen te vinden in dit water, in deze genade Gods, die hier water des levens genoemd wordt, of Gods *aqua vitae*
c. Ook wordt het water des levens geheten om aan te wijzen, dat de mens door Gods genade leven kan, hoe dood hij ook door zijn zonden is. Wanneer God tot een zondaar zegt: "Leef!" al is hij ook dood in zijn zonden, zo zal hij leven. "Als Ik bij u voorbij ging, zo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zei tot u in uw bloed: Leef! ja Ik zei tot u in uw bloed: Leef!", Ezech. 16:6. En nogmaals, "De doden zullen horen de stem van de Zoon Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven, " Johannes 5:25. Dat is, wanneer Hij woorden van genade spreekt, en deze woorden doortrekt met de Geest en de genade van het Evangelie, dan zal de mens leven, indien deze woorden zo gehoord worden, en deze woorden alleen Zijn Geest en leven." De woorden, die Ik tot u spreek", zegt Christus, "zijn Geest en zijn leven, " Johannes 6:63.
d. Als de genade Gods hier onder het beeld van water des levens voorgesteld wordt, dan beduidt zulks ook, dat sommigen aan die ziekte lijden, waarvan ze slechts door dit een middel kunnen genezen worden. Er zijn vele ziekten in de wereld, en er zijn ook vele middelen tegen, maar er is een ziekte, waarvoor geen kruid gewassen is, en die door niets kan overwonnen worden dan door een dronk van dit aqua vitae, van dit water des levens. Dit wordt bedoeld in de uitnodiging: "die wil, neme het water des levens om niet, " Openb. 22:17. En nogmaals, "Ik zal de dorstigen geven uit de fontein van het water des levens voor niet, " Openb. 21:6. Deze uitnodiging is gericht tot de zieken, welke aan die ziekte lijden, waarvan alleen Christus als Medicijnmeester met Zijn water des levens genezen kan, Markus 2:17. Maar weinigen, die deze ziekte hebben, weten wat zij betekent. Niets kan deze ziekte veroorzaken dan de zonde en de wet, en niets kan daarvan helen dan de genade Gods, geopenbaard in het Evangelie en hier water des levens genoemd.

2. DE HOEVEELHEID EN OVERVLOED VAN HET WATER DES LEVENS
Thans komen wij tot het tweede punt, dat de tekst ons voorstelt, namelijk de Hoeveelheid van het water des levens. Het is een rivier: "Hij toonde mij een rivier van het water des levens." Versterkende wateren, die de eigenschap bezitten om het leven te schenken aan hen, welkers levenskrachten gering zijn, worden zelden en in geringe hoeveelheid gevonden, alleen op deze of geen verborgen plaats treft men ze aan. Maar hier hebt gij een overvloed, een buitengewone hoeveelheid, een rivier van het water des levens. Bij het bespreken van dit punt, wil ik u aantonen:

1. Wat dit voor een rivier van het water des levens is, en
2. Welke gevolgtrekkingen hieruit zijn af te leiden.

1. *Wat het voor een rivier is, deze rivier van het water des levens.*
a. Het is een diepe rivier. Het is een rivier met zeer diepe bedding, waarvan wij lezen: "O, diepte!, " Rom. 11:33. "Dan zal Ik hunlieder wateren doen zinken, " Ezech. 32:14.

En: "Zult gij de gezonken wateren drinken?" Ezech. 34:18. Een rivier van het water des levens is veel, maar een diepe rivier is nog meer.
Welnu, zondaar, wiens ziel ziek is, die aan de zonde lijdt, die een ziekte hebt, waarvan niets u kan genezen dan het drinken uit deze rivier van het water des levens, hier is die rivier, hier is die diepe rivier. Zij, die voor de eerste maal door Christus tot God gaan, om het leven te zoeken, zijn naar niets begeriger dan te weten of de genade groot genoeg is om ook hen te redden. Maar, en het zij tot hun troost gezegd, hier is overvloed, overvloed van genade, een rivier, een diepe rivier van het water des levens, waaruit zij mogen drinken.
b. Niet slechts is deze rivier diep, maar ze is bovendien breed, Eféze 3:18, Job 11:9. Gelijk gij dus moet weten, hoe diep ze is, zo moet u ook leren verstaan, hoe breed zij is, zij is breder dan de zee, een rivier, die men niet doorwaden kan, Ezech. 47:5. Zolang hare wateren gevloeid hebben - en zij vloeien nog immer - is nooit iemand van deze zijde naar de andere kunnen komen. Daarom wordt deze genade, voortvloeiende uit de troon Gods en des Lams, genoemd: "de onnaspeurlijke rijkdom van Christus, " Eféze 3:8.
Zondaar, zieke zondaar, wat zegt gij hiervan? wilt gij baden? wilt gij zwemmen? hier moogt ge u te water begeven, de rivier is diep en toch terstond waadbaar. En wanneer gij denkt ze geheel doorkliefd te hebben, keer dan terug en beproef het nog eens, en u zult ze dieper vinden dan de hel, een rivier, welker andere oever men nimmer bereiken kan. zo u zwemmen kunt, dan moogt gij u in haar verlustigen, gelijk de vissen in de zee. Voor verdrinken behoeft gij in deze rivier allerminst te vrezen, ze draagt u en voert u over de hoogste heuvelen, gelijk de wateren van de zondvloed Noachs ark.
c. Gelijk deze rivier diep en breed is, zo is zij ook vol water. Een rivier kan diep en toch tamelijk leeg zijn. Een rivier kan breed en toch ondiep zijn. Maar hier is een brede, diepe en volle rivier tegelijk: "De rivier Gods is vol waters, " Psalm 65:10. Vol van genade en waarheid. "Vult de watervaten, " zegt Jezus, "tot boven toe." De goddelozen zullen de vollen beker van Gods toorn moeten ledigen: zo ook is er een volle rivier van het water des levens voor degenen, die er naar begeren.
d. De rivier is diep, breed en vol, zij bevat een overvloed van water. In Ezech. 47:3 - 5 lezen wij, hoe de profeet de wateren steeds zag stijgen. Ook de Psalmist getuigt van de Almachtige: "Hij doet Zijnen wind waaien, de wateren vloeien henen, " Psalm 147:18. En nogmaals, "En het zal te die dage (ten dage des nieuwe verbonds) geschieden, dat de bergen van zoeten wijn zullen druipen, en de heuvelen van melk vlieten, en alle stromen van Juda vol van water gaan, en er zal een fontein uit het huis des Heeren uitgaan, en zal het dal van Sittim bewateren, " Joël 3:18. Wanneer een rivier overstroomt, bevat zij meer water dan hare boorden kunnen bevatten, ze heeft overvloed. "Ziet, Hij heeft de rotssteen geslagen, dat er wateren uitvloeiden en beken overvloedig uitbraken, " Psalm 78:20. Deze rivier van het water des levens, die door al deze wateren wordt aangewezen, is een vloed, die hare oevers in een oneindige en onuitsprekelijke wijze overstroomt. Tot dusver over de rivier: het is een diepe, brede, volle en overvloeiende rivier, de Geest en genade van het Evangelie.

2. Gevolgtrekkingen, uit het woord rivier of te leiden.
a. *Allereerst is het water ener rivier, al stroomt het ook in verschillende beddingen, toch hetzelfde water.* Deze rivier komt voort uit de troon der genade, en heeft dus een bijzonderen oorsprong, zij heet het water des levens en is ook als zodanig

merkwaardig. Maar hare wateren zijn dezelfde, waar zij ook heen vloeien. Daarom wordt Gods genade in Judas 3 de gemene zaligheid genoemd, en dit woord drukt uit, dat er geen beperking, geen uitsluiting is van iemand, die dit water niet zou mogen drinken. "En die wil, neme het water des levens om niet, " Openb. 22:17. Hoe kan het duidelijker gezegd worden, dat dit water voor allen is? Ja, deze rivier en haar oorsprong worden genoemd: "een open fontein, een fontein geopend voor het huis Davids en voor de inwoners van Jeruzalem, " Zach. 13:1. En met David, of Juda, of Jeruzalem wordt elke ziel bedoeld, die van het levende water of het water des levens begeert te drinken. En daarom wordt van deze wateren gezegd, dat zij "afdalen in het vlakke veld en komen in de zee, waar alle soorten van vissen wemelen, " Ezech. 47:8. De zee stelt de wereld voor, en de vissen de mensen, en deze rivier van het water des levens zal voortvloeien, want:

b. Hoezeer het water der rivier één is, toch stroomt elke tak, wanneer hij door een land of een provincie vloeit, in zijn eigen bedding, die hij zich niet over hoogten en heuvelen, maar door diepten en laagten graaft. Hij vormt zijn oevers en baant zich een weg, overeenkomstig de gesteldheid van de bodem, die hij ontmoet, en er blijft menige plaats onbereikt, toch staan zijn wateren iedereen, mensen en beesten ten dienste. Er is daarom onderscheid tussen de alom - tegenwoordigheid en de alom - verkrijgbaarheid ener zaak. Iets kan voor iedereen openstaan, wat toch nog ver verwijderd is. De wateren der Jordaan waren niemand verboden, en toch moest Naäman een tamelijk grote reis maken om er zich in te kunnen baden. Hetzelfde mag gezegd worden van deze rivier, die wel voor elk een zijn wateren voortrolt, maar toch langs hare eigen oevers. "Die de fonteinen uitzendt door de dalen, dat zij tussen de gebergten heen wandelen", Psalm 104:10. Inderdaad Hij zendt zijn rivier uit een hoge plaats voort, uit Zijnen en des Lams troon, maar toch stroomt zij door de dalen om de nederigen en ootmoedigen te besproeien. Daarom worden zij, die hongeren en dorsten, uitgenodigd tot de wateren te komen: "O, alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, enz, " Jesaja 55:1. En op een andere plaats: "Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke, " Johannes 7:37. De wateren zijn voor iedereen, maar men moet er heen gaan, men moet ze gaan drinken, of ze zullen niets baten. "Komt tot de wateren."

c. Het water des levens wordt een rivier genoemd om duidelijk te maken, *hoe groot de voorraad is, waaruit zij afvloeien*. Alle rivieren komen oorspronkelijk uit de zee voort: "al de beken gaan in de zee, nochtans wordt de zee niet vol, naar de plaats waar de beken heengaan, derwaarts gaande, keren zij weer, " Prediker 1:7. En zo wordt van deze rivier van het water des levens gezegd, dat zij voortkomt uit de troon Gods en des Lams, als uit een bron, maar die bron is de zee, de oceaan van genade, der onmetelijke genade Gods. "U zal al hun zonden in de diepten der zee werpen, " in de diepten der zee Uwer genade, Micha 7:19. Stromende rivieren nemen met hare wateren een groot deel der onreinheden mede, die van verschillende zijden ingeworpen worden of vallen, en voeren het mee naar de zee, waar het eindelijk spoorloos verdwijnt. O, wat onreinheden komen al niet in deze Godsrivier! Hoe menige bezoedelde vuile zondaar wordt daarin niet reingewassen, want de voortdurende beweging van haar wateren voert het alles in de zee der onuitputtelijke genade. Een rivier neemt zelfs de stank van een doden hond weg, ook verhindert alle

modder en vuil, hetwelk in de rivieren wordt geworpen, niet, dat een veelvuldig gebruik van hare wateren gemaakt wordt, al wie zwemmen of zich baden willen, doen dit toch. Maar hoeveel groter is de reinheid van deze liefelijke rivier der genade, die bestemd, ja opzettelijk aangeboden wordt om alle zonde en onreinheid af te wassen, al onze ongerechtigheid weg te voeren, en toch even zuiver blijft!

d. Zij wordt een rivier geheten om aan te duiden, dat zij onophoudelijk nieuwe toevoer krijgt, ik zou kunnen zeggen: aanhoudend nieuwe, frisse genade aanvoert. Rivieren brengen voortdurend nieuw, vers water mede. Want hoezeer de bedding en de oevers, die door het water besproeid worden, dezelfde blijven, het water zelf is immer nieuw. Het water, dat voor een minuut hier vloeide, is nu weggestroomd, en nieuw vers water is in de plaats getreden. Desgelijks is het met de Godsrivier, die, vol water, onophoudelijk vers aanvoert, verse en nieuwe genade voor degenen, die van deze wateren drinken. Dit is de reden, waarom de zonde, als zij afgewassen is, schijnt weggedreven te zijn. Deze wateren met hun aanhoudende stroming hebben alle onreinheid des zondaars van voor zijn aangezicht weggevoerd. Dit is niet het geval met vijvers, poelen en putten, die geven een onaangename reuk van zich, zo ze niet dikwijls van vers water voorzien worden. Wij moeten zo onderscheid maken tussen de genade, die in ons woont, en deze rivier van het water des levens. Wij zijn slechts gelijk aan vijvers, poelen en putten, die weinig kunnen bevatten en spoedig gaan stinken, ondanks de genade Gods in ons, zo wij niet vaak van vat in vat geledigd en met verse genade vervuld worden, Jeremia 48:11. Maar deze rivier is altijd zuiver en kan nimmer door de onreinheid der ganse wereld, die er in uitgestort wordt, troebel of stinkende gemaakt worden, hare wateren rollen door de eeuwige stroming en voeren, gelijk ik zei, alle besmetting naar de diepten der zee af.

e. De genade Gods wordt een rivier genoemd om aan te wijzen, *dat zij alleen geschikt is voor degenen, die er in leven kunnen.* Hoewel ieder schepsel water nodig heeft en begeert, is het toch geen element, waarin elk schepsel kan leven. Wie geniet niet graag de voordelen der genade, het goede van de troon der genade? Maar wie kan door genade leven? Niemand dan hij, wiens gemoed bekwaam gemaakt is om door genade te leven. Daarom, gelijk de genade Gods bij een rivier, zo worden zij, die uit genade leven, bij vissen vergeleken, want gelijk het water het element is, waarin de vis alleen leeft, zo is de genade het enige levenselement der heiligen. "En daar zal zeer veel vis zijn, omdat deze wateren daarhenen zullen gekomen zijn, en zij zullen gezond worden, en het zal leven, alles waar heen deze beek zal komen, " Ezech. 47:9. Bent u zo'n vis, o mens! bent u zo'n vis? Kunt gij in dat water leven, kunt gij immer, en nergens anders dan in dat water leven? Is de genade uw element? De vis sterft, wanneer hij uit het water genomen wordt, tenzij hij bij tijds weer daarin geworpen worde, de heilige sterft buiten de rivier der genade. Haal hem uit die rivier, en niets is in staat hem in het leven te houden, geef hem weer water, overvloedig water, en niets kan hem van het leven beroven.
Ik weet, dat er behalve vissen nog andere dieren zijn, die het enigen tijd in het water kunnen uithouden, maar het water is niet hun enig element. De vors kan in het waterleven, maar niet uitsluitend in het water. Geef enigen mensen genade en de wereld, genade en de zonde, veroorloof hun gebruik te maken van de genoegens der wereld volgens hun lusten, en van de genade om hun schuld weg te nemen, en zij

zullen zich, naar hun mening, zeer wel in hun schik gevoelen en komen zo zonder aanstoot voort. Maar laat hun niets dan de genade, ontneem hun al het overige, werp hen in het water des levens en houd hen daar, zo sterven zij: het woord, de weg en de natuur der genade is voor hen als het lichte brood voor de Israëlieten in de woestijn, hun ziel kan er slechts van walgen, want zij zijn niet in staat, in dat element alleen te leven. Geen vorsen, slechts vissen kunnen en moeten voortdurend in het water leven, als hun enig levenselement. Daarom worden de genade Gods en de Geest der genade bij een rivier vergeleken, om aan te tonen dat slechts zij daarin kunnen leven, welkers geest en gemoed daarvoor geschikt gemaakt zijn.

f. De genade en de Geest der genade Gods, worden een rivier genoemd en daarbij vergeleken om aan die onverzadelijke begeerten te voldoen en die bergen van vertwijfelingen weg te spoelen, welke het kenmerk zijn van degenen, die dorsten naar het water van deze rivier. Hij, die door een geestelijken dorst gekweld wordt, vreest niets meer dan dat hij niet genoeg water vinden zal om zijn brandende dorst te lessen. Alle beloften en woorden van Gods dienaren schijnen zo'n mens toe, enkele druppels in plaats van overvloedig water te zijn, Psalm 63:2, 143:6. Ik meen, zolang zijn dorst en twijfel samengaan. Deze beloften voldoen hem niet, en ook geen toezeggingen schieten te kort om zijn dorstende ziel te verkwikken. "Mijn ziel dorst naar God, naar de levenden God, " Psalm 42:3, 63:2, 143:6. Wat moet wel voor die mens gedaan worden? Zal God hem zijn zin geven en zijn begeerten vervullen? Let op hetgeen volgt: "De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar er is geen (zij kunnen geen water vinden, wanneer alle beloften droog schijnen, en als wolken, die na de regen wederkomen, Prediker 12:2), hun tong versmacht van dorst, Ik, de Heere zal hen verhoren." Maar, Heere! wat zal u doen om hun dorst te lessen? "Ik zal rivieren op de hoge plaatsen openen, en fonteinen in het midden der valleien, Ik zal de woestijn tot een waterpoel zetten, en het dorre land tot watertochten, " Jesaja 41:17, 18. Zie! hier zijn rivieren en fonteinen, een waterpoel en watertochten om de dorst te lessen van allen, die naar God dorsten. Daarom, gelijk ik zei, neemt zo'n overvloed van water alle vrees, voor gebrek aan water weg, en bewijst het zich voldoende ook voor de hevigste dorst. was geestelijke dorst vereist overvloedige genade. "Zij worden dronken van de vettigheid Uws huizes, en u drenkt hen uit de beek Uwer wellusten", Psalm 36:9.

g. De genade Gods wordt bij een rivier vergeleken, om de uitgestrektheid van Gods volk aan te tonen. Hij heeft een volk, een groot volk, en daarom is er veel, zeer veel nodig om dat ganse volk te voorzien. Toen Israël uit Egypte trok en in de woestijn dorst leed, sloeg God de rotssteen, dat er wateren uitvloeiden, en beken overvloedig uitbraken, want niets minder dan een rivier was voldoende om de dorst te lessen van meer dan zeshonderd duizend mannen, behalve de vrouwen en kinderen, Psalm 78:20. Ik zeg, niets minder dan een rivier was daartoe genoegzaam. Toen het volk vlees begeerde, zei Mozes: "Zullen dan voor hen schapen en runderen geslacht worden, dat voor hen genoeg zij? Zullen al de vissen der zee voor hen verzameld worden, dat voor hen genoeg zij?" Numeri 11:22.
Evenmin was iets minder dan een gehele rivier in staat om dat grote volk van water te voorzien. En Zijn volk is ten dage van het Evangelie niet verminderd, maar veeleer nog verder uitgebreid, hadden zij toen een rivier nodig, zo behoeven zij thans een zee,

maar de rivier van het water des levens is diep, en breed, en vol, ja zij vloeit over en wordt onophoudelijk gevoed door de wateren des oceaans, zodat alle vrees voor gebrek is weggenomen.

h. De genade Gods wordt bij een rivier vergeleken, misschien ook om te beduiden, hoe weinig ze geacht wordt door hen, die rijk en verzadigd zijn. De behoeftigen zijn het, die de rots opzoeken, en de armen en nooddruftigen verlangen naar water, maar zij, die volop wijn drinken en dus, naar zij menen, een beteren drank hebben dan water, komen niet naar de rivier om te drinken, zij geloven vast dat zij nooit zullen sterven, al drinken zij ook nimmer water. Daarom is het voornamelijk voor de armen en nooddruftigen gezegd, "dat het Lam hen zal weiden, en hun een Leidsman zijn zal tot levende fonteinen der wateren, en God zal alle tranen van hun ogen afwissen, " Openb. 7:17.
Zo kom ik dus, nu ik over het water des levens zelf en over zijn hoeveelheid gesproken heb, tot het derde punt, namelijk: de oorsprong of bron, waaruit het water des levens ontspringt:

3. DE OORSPRONG OF BRON VAN HET WATER DES LEVENS
Rivieren, hebben een oorsprong, waaraan zij haar ontstaan te danken hebben, en zo lezen wij ook van deze rivier: "Hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de troon Gods en des Lams."
God. De naam God dient hier ter aanduiding van het ganse Goddelijke wezen, van Vader, Zoon en Heilige Geest, want de genade is een uitvloeisel van de gehele Godheid, de genade Gods, de genade van de Zoon en de genade des Heilige Geestes is hierin begrepen. Daarom, gelijk de Vader genoemd wordt: de God aller genade", 1 Petrus 5:10, zo wordt ook van de Zoon gezegd, dat "Hij is vol van genade en waarheid, " en dat "wij allen uit zijn volheid ontvangen hebben, ook genade voor genade, " Johannes 1:14, 16, en de Heilige Geest heet eveneens "de Geest der genade, " Hebr. 10:29.
Hieruit zien wij daarom duidelijk, waar de genade ontspringt. was de ganse wereld vol genade, wat zou het de mens baten, zo God niet vol genade was? Indien slechts de Vader, of de Zoon, of de Heilige Geest, of wanneer geen van deze drie vol genade waren, welk voordeel zou het ons geven? Maar nu, God is een God van genade, de drie personen der Godheid zijn vol genade, en zo lang zijn allen, die genade behoeven, gewis ze te zullen verkrijgen, want de genade vloeit voor hen gelijk een rivier. De eigenlijke bron der genade is Gods welbehagen, niemand kan zich voorstellen hoe lief God de zondaar heeft. Slechts zeer weinig zien wij daarvan, zij, die er het meeste van aanschouwen, weten nog uiterst weinig van die onuitputtelijke en onuitsprekelijke liefde.

Het Lam.
Maar er wordt aan toegevoegd: "en des Lams." Het Lam is Jezus als mens, Jezus als zoenoffer voor onze zonden.
Daarom vertoont zich, reeds bij Johannes" eerste gezicht van de troon Gods, het Lam, staande als geslacht: "En ik zag, en ziet, in het midden van de troon, en van de vier dieren en in het midden van de ouderlingen, een Lam, staande als geslacht, " Openb. 5:6. Daarom hebben wij onder het woord Lam te verstaan, op welke wijze of door

welk middel de genade uit de troon Gods voortvloeit. Het is namelijk door het Lam, of om Zijnentwil. Wij "worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is, " Rom. 3:24. En nogmaals, "In welke wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar de rijkdom Van Zijn genade, " Eféze 1:7. Wanneer nu het Lam Gods door Zijnen dood het middel wordt, waardoor de genade tot ons komt, zo wordt hierdoor de heerlijkheid der genade geenszins verdonkerd, maar veeleer nog schitterender gemaakt. Want waarin treedt liefde en genade glorievoller te voorschijn dan in de zelfopoffering des Lams?

Ik spreek nu van de genade van de Zoon. En wat kon de genade des Vaders heerlijker ten toon spreiden, dan dat Hij Zijnen eniggeboren Zoon niet spaarde, maar Hem overgaf, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe? Daarom, nadat de Apostel gezegd heeft, dat de rivier van het water des levens voortkomt uit de troon Gods, voegt hij er bij: "en des Lams, " opdat wij, terwijl wij over de wateren der rivier van Gods welbehagen opgetogen en verrukt staan, niet vergeten zouden, wat het aan het Lam Gods gekost heeft, deze genadestroom tot ons te brengen. Want het is de rijkdom van genade en wijsheid, dat de genade tot ons komt niet slechts langs de weg van barmhartigheid en ontferming, maar tegelijk langs die van recht en gerechtigheid, en dit kon op geen andere wijze geschieden dan door Jezus' zoenbloed. Dit zoenbloed kwam niet van onze zijde, noch zelfs door onze bemiddeling, of op onze aanwijzing of bede, en dus bestaat aan onze kant niet de geringste verdienste, maar genade alleen, door dat bloed ons verworven.
Ja, de genade is des te groter, des te uitnemender, des te rijker, naarmate het de Vader en het Lam meer gekost heeft, ze ons te verwerven. Wanneer een mens mij niet alleen een beurs vol goud ten geschenke geeft, maar zelfs zijn leven waagt om ze mij te brengen, dan noem ik dat inderdaad grote genade. Maar, helaas! wat betekenen duizend zulke, vergelijkingen bij de ondoorgrondelijke liefde van Christus? Het Lam is dus Degene, door wie Gods genade tot ons komt. De rivier van het water des levens komt voort uit de troon Gods en des Lams. En zij stroomt van Hem uit, nu Hij niet alleen het middel is om de genade tot ons te brengen, maar bovendien de Gever, die macht heeft over de genade te beschikken, macht omdat Hij de Zoon des mensen is. Want daar Hij de Zoon des mensen is, is Hij ook het Lam, en omdat Hij het Lam is, zo stroomt de genade ook uit Zijn hart voort. "De Zoon des mensen heeft macht op aarde, de zonden te vergeven, " Matth. 9:6. En zulks zei Hij, nog voordat Hij werkelijk de prijs onzer verzoening met God had betaald. Hoeveel te meer dan niet thans? Daarom roept Paulus, als hij om genade en vrede voor de heiligen smeekt, beide de Vader en het Lam aan: "Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en de Heere Jezus Christus." Eféze 1:2, 1 Cor. 1:3, 2 Cor. 1:2, Gal. 1:3.

"Voortkomende uit de troon."
Vroeger lezen wij, dat "de wateren vloten van onder de dorpel van het huis des Heeren", Ezech. 47:1. En op een andere plaats staat weer, dat "er levende wateren uit Jeruzalem (dat is: uit het huis of de stad Gods) vlieten zullen", Zach. 14:8. Dat zij weleer van onder de dorpel voortkwamen, betekent wellicht, dat zij, in vergelijking met thans, zeer laag vloeiden, deze zin ligt misschien ook in het woord vloten, als van iets gezegd, dat langzaam vloeit. Zo verhaalt ons de profeet ook, dat, toen hij in het begin door de wateren ging, zij tot aan de enkelen reikten, Ezech. 47:3. Wat betekent

deze hoogte bij hetgeen later volgt? Ook lezen wij, dat zij voortkwamen uit Jeruzalem, hetwelk, naar ik meen, door geen grote rivieren besproeid werd, als om aan te wijzen, dat, zolang het eerste priesterschap en de eerste tempel bloeiden, alleen de schaduw der hemelse dingen aanwezig was, en de stroom der genade toen langzaam vloeide, ja niet sneller noch overvloediger vloeien kon, omdat "Jezus nog niet verheerlijkt was." Want de geest der genade zou eerst na zijn hemelvaart in volle stromen worden uitgegoten. Daarom vliet thans, nu Jezus ten hemel gevaren en verheerlijkt is, de genade niet langer van onder de dorpel des huizes onzes Gods, maar komt ze voort uit de troon Gods. "Hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de troon Gods en des Lams."

De troon.

Wat in het Oude Testament door het verzoendeksel werd afgebeeld, heet in het Nieuwe "de troon der genade, " Ex. 25:17, Hebr. 4:16. En terecht, want uit dezelve ontspringt de rivier van het water des levens, der overvloeiende genade Gods.

Nu kan iemand vragen: *wat is de troon der genade?*

Ik antwoord: Ten eerste. Het is de mensheid van Christus. Hij is de troon, Hij is het, op Wiens schouder de sleutel van het huis Davids gelegd is, een stoel ter ere van het huis Zijns Vaders, " Jesaja 22:22, 23, Openb. 3:7. De volheid der Godheid woont in Hem lichamelijk, en God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, noch kan iemand genade ontvangen dan door Christus, en evenmin kan God ons zalig maken dan in Hem. Maar omdat ik dit punt meer breedvoerig besproken heb in een behandeling van deze tekst: "Laat ons daarom met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, " zal ik thans niet verder gaan. Slechts dit: mij dunkt, het is een heerlijke titel, die de Heilige Geest aan Christus' mensheid geeft, als Hij ze de troon Gods noemt, en het komt mij voor, dat Hij derzelve de hoogste onderscheiding toekent door te zeggen, dat daaruit een zuivere rivier van het water des levens voortkomt, daarom willen wij een enkel woord in het midden brengen omtrent dit woord: de troon - de troon Gods. In de eerste plaats. Een troon is de zetel van majesteit en heerlijkheid, geen personen van onbeduidende of geringe waarde of betekenis beklimmen of bekleden een troon.

Welnu, deze rivier komt voort uit de troon, en dus zijn de genade en barmhartigheid, die zij meebrengt, vol majesteit, want de genade wordt door het Koninklijk woord van de troon uitgesproken. En inderdaad, er is niets in hemel noch op aarde, dat het hart met zo'n diep ontzag vervullen kan als de genade Gods, Hosea 3:5. Zij is het, die een mens doet vrezen, een mens doet sidderen, een mens doet buigen en bukken, en hem verplet. Niets openbaart zich met zo'n majesteit en overstelpende heerlijkheid aan en in de harten der mensen als Gods genade. Daarom, gelijk ik zei, wanneer wij lezen, dat de rivier van het water des levens voortkomt uit de troon Gods en des Lams, dan ligt daarin opgesloten welk een majesteit en overstelpende heerlijkheid er in Gods genade geopenbaard wordt. Toen Mozes ten eersten male de berg beklom om de wet te ontvangen, was hij gans bevreesd en bevende. Waarom?

Vanwege de donderen en bliksemen, enz. Maar toen bij ten tweede male opklom, "haastte hij zich en neigde het hoofd ter aarde, en hij boog zich". Maar waarom? Omdat hij gezien had, dat "de Heere barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid is, die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, die de ongerechtigheid, en overtreding, en zonde vergeeft, enz." Ex. 34:6 - 9. Er is niets, dat

het hart overmeestert gelijk de genade, en zo zeer tot een oprechte, ongeveinsde gehoorzaamheid leidt. "Proef mij, Heere! en verzoek mij, toets mijn nieren en mijn hart", zegt David, "want uw goedertierenheid is voor mijn ogen, en ik wandel in uw waarheid", Psalm 26:2 - 3. Daarom zegt hij andermaal: "O, Heere, onze God! hoe dierbaar is uw goedertierenheid", Psalm 36:8.
Ja, die goedertierenheid is wonderlijk, want zij is met een majesteit en heerlijkheid bekleed, die der mensen hart regeert en de zonde vernietigt. En daarom wordt aan die genade met het volste recht zo'n koninklijke afkomst toegekend, als voortkomende uit het innigste wezen van de Almachtigen Koning van hemel en aarde. De troon heet "de troon der genade", Hebr. 4:16, waarop de genade zit en zetelt, en vanwaar zij zich alom verbreidt: Ook de genade zal "heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onze Heere", Rom. 5:21.

In de tweede plaats.
Gelijk een troon door zijn majesteit en heerlijkheid ontzag inboezemt, zo ook door zijn autoriteit en wettelijke macht, dit ligt uitgedrukt in de woorden: "de genade zal heersen". Daarom wordt verondersteld, dat degenen, die het Woord van Gods genade horen, het zullen aannemen, zo zij hun eigen verderf willen ontgaan. "Hij, die niet gelooft, zal verdoemd worden", is een woord van macht, van wet, van autoriteit, en de veroordeelde zal het als zodanig leren kennen. Genade komt voort uit de troon, uit de troon Gods en des Lams.
Daarom, zondaar! worden u hier slechts twee wegen opengesteld, van welke gij een betreden moet: of gij neemt Gods genade aan en wordt daardoor om niet Gerechtvaardigd, ondanks uw onwaardigheid en verdoemelijkheid, of gij wordt verdoemd omdat gij tegen God zijt opgestaan en Zijn genade versmaad hebt. Overdenk daarom bij uzelf, wat het beste is. Is het niet beter dat ge u aan de genade en barmhartigheid Gods onderwerpt en de genade over en in u laat heersen, dan dat u gevaar loopt eeuwig verdoemd te worden, omdat gij niet door genade zalig wilt worden? Bedenk dit, zeg ik, want de genade regeert thans, zij heerst en komt voort uit de troon. U weet, dat het gevaarlijk is, u tegen hen te verzetten en hen te verachten, die met gezag bekleed zijn, het is beter tegen twintig andere te spreken dan tegen een, die in hoogheid zit. Wanneer "de grimmigheid des konings is als de boden "des doods", en "des konings gramschap als het brullen eens jongen leeuws", Spreuken 16:14, 19:12, wat is dan de toorn Gods? en u weet, hoe het God vertoornen en zijn grimmigheid opwekken moet, zo u Zijn genade veracht, zijn vergiffenis weigert, zo u onwillig zijt om van de schuld en de straf verlost te worden, die gij door uw afval verdiend hebt. Maar ook, hoe liefelijk en zoet is het, genade te ontvangen, vooral zo het vrije genade is, genade, die voortkomt uit de troon, uitgaat van een Koninklijke macht en heerschappij! "Zijn welgevallen is als dauw op het kruid", Spreuken 19:12. Dit vereist zo van uw zijde een ernstige en bedaarde overweging. Gij zijt in het nauw gebracht, wilt gij voor Mozes vluchten of met David in de handen des Heeren vallen? Wilt gij door uw zonden naar de hel, of door genade ten hemel gaan? Een van beide, gelijk ik zo even opmerkte, moet uw lot worden, want de genade is koning en zit op de troon, en stelt geen andere weg tot heerlijkheid open. In en door haar moet u staan, indien u enige hoop wilt voeden, of zo u wilt "roemen in de hoop der heerlijkheid Gods", Rom. 5:2.

In de derde plaats.
Gelijk de troon de zetel der majesteit en der autoriteit is, zo is ze tevens de zetel der hoogste macht. Niets staat boven de troon, van de troon is geen beroep meer mogelijk. Er zijn lagere gerechtshoven, er zijn onderkoningen, en zij kunnen soms een verkeerd oordeel vellen, daarom is een hoger beroep in enkele gevallen wettig of geoorloofd, maar van de troon kan men in geen hoger beroep komen. Welnu, de genade is op de troon, regeert op de troon, komt uit de troon voort. Een mens kan zich van de wet op de troon, van Mozes op Christus, van hem, die op aarde sprak, op Hem, die uit de hemel spreekt, beroepen, maar van de hemel op de aarde, van Christus op Mozes is geen beroep denkbaar, Mozes zelf wijst het af: "want Mozes heeft tot uw vaderen gezegd: de Heere, uw God, zal u een Profeet verwekken uit uw broederen, gelijk mij, die zal u horen, in alles, wat Hij tot u spreken zal. En het zal geschieden, dat alle ziel, die deze Profeet niet zal gehoord hebben, uitgeroeid zal worden uit de volke", Hand. 3:22, 23.
Ziehier, deze Nieuwe Profeet oordeelt ter laatster instantie, Hij is Heere der genade, de troon, waardoor de genade regeert, en zelfs Mozes erkent, dat van hem op die Profeet een beroep kan gedaan worden, ja, hij staat toe, dat de mens van hem tot die Profeet zijn toevlucht neemt, maar van deze Profeet bestaat geen beroep meer. U moet Hem horen of sterven. "Hoe zullen wij ontvlieden, zo wij ons van die afkeren, die van de hemelen is", Hebr. 12:25.
Dit behoort zo door ons nauwkeurig overdacht en ernstig overwogen te worden. Het is geen heilige, geen predikant, noch een profeet of engel, die spreekt, want deze zijn allen slechts dienaars, minderen, neen, het is een stem van de troon, een stem der macht, een stem der Oppermacht, het is de stem van de Heere uit de hemel. De genade komt voort uit de troon, en daarom zal de mens staan of vallen door hetgeen vandaar uitgaat. Wie niet tot de rivier van het water des levens gaat om te drinken, zal van dorst sterven. Hij, die dit water weigert, zal later niet eens zoveel kunnen bekomen om de top zijns vingers te bevochtigen, al kon hij daardoor ook zijn ziel voor eeuwig redden. "Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen", Hebr. 2:3. Afvalligen hebben daarom van daar niets te verwachten dan verterende smarten en gloeiende kolen, want zij hebben zich van deze troon afgewend en de genade versmaad, die van de troon afdaalt, zij hebben geen enkelen grond om op te pleiten. Zij zijn van de genade vervallen, wat kan hen helpen? "Christus is hun ijdel geworden, die door de wet gerechtvaardigd willen worden, zij zijn van de genade vervallen", Gal. 5:4.

In de vierde plaats.
De troon is de zetel der heerlijkheid, "Wanneer de Zoon des mensen komen zal in zijn heerlijkheid, en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op de troon Van Zijn heerlijkheid", Matth. 25:31. En indien de rechterstoel, de troon des oordeels, een troon der heerlijkheid is, hoeveel te meer dan de troon der genade. Ik wil dus trachten aan te tonen, dat de troon der genade de troon van Gods heerlijkheid, en de troon des oordeels de troon van Christus' heerlijkheid is, en dat de genade van die troon afdaalt, opdat Hij en Zijn genade mogen verheerlijkt worden, verheerlijkt in de weg der ontferming.
a. Opdat Zijn genade verheerlijkt worde, daarom heeft Hij gewild, dat de genade overvloedig zou zijn in en tot verlossing des mensen "tot prijs der heerlijkheid Van

Zijn genade, door welke Hij ons begenadigd heeft in de Geliefde", Eféze 1:6. Hij heeft niet de heerlijkheid van des mensen werk, maar de heerlijkheid Van Zijn eigen genade bedoeld, en rekent daarom, uit het oogpunt van rechtvaardiging, alle mensenwerk als niets, ja als een wegwerpelijk kleed, en zet Zijn genade op de troon, maakt ze tot koning en geeft haar macht te heersen. Hij heeft der genade een troon voorbehouden en noemt die de troon der genade, vanwaar de genade afdaalt tot zijn eigen prijs en heerlijkheid, in en door de zaligheid van degenen, die ze, en niet te vergeefs, ontvangen.

b. Gelijk de genade verheerlijkt wordt en van haar troon afdaalt, tot haar eigen prijs en heerlijkheid, zo stroomt zij ook gelijk een rivier ons toe, opdat wij de prijs en de heerlijkheid zouden zijn van Hem, die genade schenkt. Wij, die ze ontvangen en ons buigen voor de troon, waaruit ze voortkomt, wij zijn daardoor "ook een erfdeel geworden, wij, die te voren verordineerd waren naar het voornemen Desgenen, die alle dingen werkt naar de raad van Zijnen wil, opdat wij zouden zijn tot prijs Van Zijn heerlijkheid", Eféze 1:11, 12. Deze troon is zo een troon der heerlijkheid, "een troon der heerlijkheid, een hoogheid van het eerste aan, is de plaats onzes heiligdoms", Jeremia 17:12. Wat volgt hieruit, dan dat zij, die deze genade ontvangen, heerlijkheid geven aan God, aan Zijn genade, en de woorden Van Zijn genade? Zulke, zeg ik, "verheerlijken God vanwege de barmhartigheid", Rom. 15:9. "Zij verheerlijken God over de onderwerping hunner belijdenis onder het Evangelie van Christus', 2 Cor. 9:13, hetwelk is "het Evangelie (of de blijde boodschap van de genade Gods", Hand. 20:24. Met Abraham "geven zij Gode de eer", Rom. 4:20, en met de Heidenen "prijzen zij het Woord des Heeren", Hand. 13. 48.
Maar de genade te verachten, de Geest der genade te versmaden, en onze eigen werken te verkiezen om de genade overbodig te maken, wat is dat anders dan God tot toorn te verwekken, terwijl Hij op de troon der genade zit?
Ik zeg, dat is Hem in het aangezicht spuwen, zelfs dan als Hij u gebiedt u voor Hem te buigen, u aan Hem te onderwerpen, en de genade Van Zijn heerlijkheid te roemen, die van de troon Van Zijn heerlijkheid afdaalt. indien de mens vroeger verdoemd werd omdat hij Hem niet als God eerde, zullen zij dan niet veeleer verdoemd worden, die Hem niet voor Zijn genade verheerlijken? En ongetwijfeld verheerlijkt Hem niemand voor Zijn genade dan degene, welke in die genade leeft, en zich aan haar onderwerpt. Die slechts van genade spreekt, bespot God, maar roemt Zijn Naam niet. Zij, die alleen de mond vol hebben van genade en zich aan haar niet overgeven, zijn gelijk aan diegenen, welke iemand in het aangezicht prijzen. God heeft Zijn genade verheerlijkt, heeft ze op de troon geplaatst, heeft haar macht gegeven te heersen, en u gaat voorbij en hoort dat en onderwerpt u niet, noch om van uw ziel, noch om uws levens wil? Wat is dat anders, dan God vleien met uw lippen en Hem liegen met uw tong? wat anders dan Hem minder wijs achten dan uzelf? Hij verwacht heerlijkheid op een wijze, waarop gij Hem niet verheerlijken wilt, terwijl Hij van Zijn troon voor u en de gehele wereld Zijn genade openbaart, noemt gij het een schone zaak, maar gij laat u door haar niet leiden?
Beef, beef, gij zondaar, die de rijkdom van Zijn goedertierenheid hebt veracht: de dag komt, dat u zult aanschouwen, en verstomd staan, en vergaan, zo de genade u niet te machtig wordt en u tevreden, ja driewerf gelukkig zijt, zalig te kunnen worden door de

roem van haar heerlijkheid, en tot heerlijkheid van Hem, die ze op de troon geplaatst heeft, Hand. 13 38 - 41.

In de vijfde plaats.
De troon is de zetel der wijsheid. Daarom wordt er gesproken van "den Oude van dagen, " die op Zijn troon, op de troon Gods zit, Daniël 7:9, de oneindige Wijsheid, Wiens kleed wit is als de sneeuw, en wiens hoofdhaar zuivere wol gelijkt, Deze uitdrukkingen: "Oude van dagen, " en "het haar Zijns hoofds als zuivere wol " geven zijn wijsheid te kennen. Daarom, als wij lezen dat een rivier der genade uit de troon voorkomt, als wij lezen, dat die rivier uit de troon Gods voortkomt, dan betekent dit zoveel als de wijze God, die volkomen alle wegen kent, en weet dat het voor de mens de beste, zekerste, veiligste weg is door genade zalig te worden: "Daarom is zij uit het geloof, opdat zij naar genade zij, ten einde de belofte vast zij al den zade, " Rom. 4:16. En nogmaals, "De vergeving der misdaden, naar de rijkdom Van Zijn genade, met welke Hij overvloedig is geweest over ons is alle wijsheid en voorzichtigheid, " Eféze 1:7 - 8. Daarom de genade op de troon te zetten, de genade gelijk een rivier uit de troon te laten voortkomen, is door de wijzen, de alleen wijzen God voor de besten, zekerste en meest gepaste weg gerekend, waarlangs tegelijk duivel, dood en hel op de volkomenste wijze overwonnen worden. Genade rechtvaardigt om niet, wanneer ze wil, wie ze wil, en waarvan ze wil. Genade kan bij voortduring vergeven, verkwikken en verlossen van, in en uit elke val. Genade kan degenen, die zichzelf hebben vergeten, troosten, opbeuren en helpen. En genade kan onwaardigen tot heerlijkheid brengen. Dit vermogen geen wet, geen mensen, geen engelen, dit kan God alleen doen, maar slechts naar de rijkdom Van Zijn genade, door de verzoening die in Jezus Christus is. Daarom, omdat God de genade op de troon heeft gezet, ze uit de troon doet voortkomen, haar macht gegeven heeft om te heersen, ja de soevereiniteit om zalig te maken, zo heeft Hij niet slechts zijn liefde, maar ook zijn wijsheid en voorzichtigheid voor de kinderen der mensen verheerlijkt.
Dit is zo Zijn meesterwerk, Zijn groot ontwerp, en daarom wordt gezegd, gelijk ik reeds te voren opmerkte, dat Hij hierin AL zijn wijsheid en voorzichtigheid heeft geopenbaard, 2 Samuel 14:14, Spreuken 8:11, 12. Hij alzo, die tot dit water komt en er van drinkt, verheerlijkt God voor zijn wijsheid, prijst Hem om zijn wijsheid. Zo'n zegt, dat God alleen wijs is, en zijn hoofd buigende, herhaalt hij: "den alleenwijzen God zij heerlijkheid, nu en in alle eeuwigheid, Amen!"
Maar wie die genade versmaadt, beledigt de hoogste Wijsheid, ja de opperste Wijsheid, hij zegt bij zichzelf: "ik ben wijzer dan Daniël, wijzer dan het oordeel Gods. Ik had zelf een veiliger weg naar de hemel kunnen uitvinden, en zo ik in Gods raad zitting bad, zou ik Hem dat zeggen." Deze afschuwelijke godslastering is natuurlijk een uiting van hem, die de genade liever niet op de troon noch uit de troon voortkomen zag, maar "is het twisten met de Almachtige onderrichten? Wie God bestraft, die antwoorde daarop, " Job. 39:25.
De tekst zegt dat deze leer de Grieken, de wijzen Grieken, dwaasheid, en de prediking van die leer een onzinnige zaak is, maar wanneer het einde van deze dingen is gekomen, zullen deze wijzen, die zich door hun wijsheid naar de hel gebracht hebben, beseffen, dat "het dwaze Gods wijzer is dan de mensen, en het zwakke Gods sterker dan de mensen, " 1 Cor. 1:21 – 25, omdat Christus Jezus in de wereld gering was, wordt Hij door enkelen met voeten getreden, maar Hij is een troon der heerlijkheid in

Zijns Vaders huis, want daar zijn nederigheid Hem de minste van allen maakte, is Hij na verhoogd tot de troon Gods, ja, is de fontein gemaakt, waaruit de genade voortdurend afvloeit, gelijk een rivier, en tot ons komt als een machtige stroom. Daarom wil ik besluiten met een woord van troost en vermaning: van troost, wegens de gewisheid van degenen, die zich inderdaad aan de genade hebben overgegeven: "Want de zonde zal over u niet heersen: want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade, " Rom. 6. 14. En laat het een woord van vermaning zijn tot degenen, die de genade verachten.
Neemt u in acht, het is een gevaarlijk minachten van Gods wijsheid. Hier is de wijsheid Gods, ja de wijsheid Gods op de troon. Het behaagde God, tot roem van Zijn wijsheid, deze weg te openen, namelijk de genade op de troon te zetten. Ik heb menigmaal gedacht en soms gezegd, dat, indien God met enigen weg voldaan kon zijn, het ongetwijfeld Zijn eigen weg zal zijn. Welnu, dit is de weg van Zijn eigen raad, de vrucht en uitwerking van Zijn eigen wijsheid, daarom, zondaar! volg Zijn weg, doe datgene waarin Hij Zijn welbehagen vindt. Komt tot de wateren, werp er uzelf in en vrees niet voor verzinken, laat het aan God over, dat zij u in Zijn paradijs voeren, opdat u Zijn troon moogt aanschouwen.

In de zesde plaats.
De troon is de zetel der trouw, de plaats, vanwaar de Goddelijke beloften en toezeggingen vervuld worden. "Als ik het bestemde ambt zal ontvangen hebben, " zegt Christus, "zo zal ik gans recht richten, " Psalm 75 3. En nu, Hij heeft het ontvangen, en "is gemaakt tot een Hoofd boven alle dingen, " Eféze 1 22. En daarom zit Hij op de troon, ja, Hij is de troon, waaruit al deze genade voortkomt, die als een rivier uit de hemel naar de aarde afstroomt. Deze rivier nu is niets anders dan de vervulling der beloften, de getrouwe vervulling der beloften. "Indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen, maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden, " Johannes 16:7. "Dit is het, wat gesproken is door de profeet Joël: En het zal zijn in de laatste dagen, (zegt God) Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees, " Hand. 2:16, 17.
Welnu, deze rivier van het water des levens is de Geest, de Geest en de genade Gods, die door de Vader, en de Zoon beloofd was, en nu uit de troon Gods en des Lams voortkomt. Want "door de rechterhand Gods verhoogd zijnde, en de beloften des Heilige Geestes ontvangen hebbende van de Vader, heeft Hij dit uitgestort, dat u nu ziet en hoort, " Hand. 2:33. Aanschouw alzo, hoe getrouw en zorgvuldig onze Vader en het Lam Gods zijn! geen heerlijkheid, geen eer, geen kroon, geen koninkrijk doet Hen de armen op aarde verwaarlozen. Ja, juist omdat Zij in heerlijkheid op hun troon gezeten zijn, daarom stroomt deze rivier met hare gouden wateren uit de troon naar ons toe. En die wateren zullen blijken veel hoger te gaan dan ooit de wateren der Jordaan. Wel is waar, stroomt ze niet zo hoog als in vroegere dagen, wegens Gods vloek over de Anti - christ, om wiens wil het land van Gods volk vol doornen en distels is, Jesaja 32:13 - 17. Maar wanneer het getij het laagst is, dan is de vloed nabij, de rivier zal wassen en weldra hoger staan dan tot de enkelen, het zal spoedig tot aan de knieën tot aan de lendenen komen, en een beek vormen, waar men niet kan doorgaan, Ezech. 47:3 - 5. "Maar de Heere zal aldaar bij ons heerlijk zijn, het zal zijn een plaats van rivieren, van wijde stromen", Jesaja 33:21. "En er zal geen vervloeking meer zijn (in de gemeente), en de troon Gods en des Lams zal daarin zijn, en zijn

dienstknechten zullen Hem dienen (zonder enige stoornis)", Openb. 22:3 - 5. "Deze woorden zijn getrouw en waarachtig", en in getrouwheid zullen zij, van de troon Gods en des Lams uit, aan de gemeente vervuld worden.
Trouw in Hem, die regeert, doet Sion juichen, omdat de beloften daardoor melk en honing voortbrengen. Want de getrouwe God, die Zijn verbond houdt, volbrengt thans aan zijn gemeente, wat Hij eerst gezegd heeft, te willen doen. Daarom zullen er stromen, rivieren en beken van honing en boter zijn, Job 20:17. Laat dit Gods volk leren, van de troon alles goeds te hopen en te verwachten.
Maar, o! mij dunkt, wie zou geen onderdaan willen zijn van, en geen hulde brengen aan deze troon, waaruit het goede afvloeit als een rivier? Doch:

In de zevende plaats is deze troon een troon der gerechtigheid.
"Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons", Psalm 89:15. Zo vloeit ons de rivier van het water des levens ook uit Gods gerechtigheid toe, gerechtigheid jegens Christus, en gerechtigheid jegens hen, die in Hem gevonden worden, Rom. 3:24. God verklaart, dat Hij in gerechtigheid kan rechtvaardigen en vergeven, 1 Joh. 1:9.
Welnu, indien Hij in gerechtigheid kan rechtvaardigen en vergeven, dan kan Hij ook genade geven en ze als een rivier uit Zijn troon doen voortvloeien, 1 Cor. 10:4. De rivier, die uit de steenrots in de woestijn stroomde, vloeide het volk achterna, zodat het daarin wandelde. Zij dronken uit de steenrots, die volgde, de steenrots zelf veranderde niet van plaats, maar hare wateren volgden het volk, waar het ook heen trok. "Hij opende een steenrots, en er vloeiden wateren uit, die gingen door de dorre plaatsen als een rivier", Psalm 105:41.
Deze steenrots, zegt de Apostel, was Christus, namelijk zinnebeeldig, en deze troon is Christus in werkelijkheid, en het water, dat uit de steenrots vloeide en Israël volgde in de woestijn, was een afbeelding om aan te wijzen, hoe Christus, als Hij eens een troon werd, genade en goedheid ons zou doen volgen in de woestijn, zolang wij daarin verkeren. Daarom riep ook David bij die overdenking van deze eeuwige goedertierenheid uit: "Immers zullen mij het goede en de weldadigheid VOLGEN al de dagen mijns levens, en ik zal in het huis des Heeren blijven in lengte van dagen", Psalm 23:6. Maar vanwaar moet dit komen?
De tekst zegt: van de troon, van de troon, de zetel der gerechtigheid, want van daaruit laat God, om wil van wat Hij in Christus ziet, langs de weg van recht en gerechtigheid, de rivieren Zijns welbehagens tot ons afvloeien, welkers oorsprong die grote en onmetelijke oceaan van barmhartigheid is, die boven alle voorstelling uit Zijn Vaderhart naar ons afstroomt. Alles is betaald, om ons zowel verzoening, als eeuwig leven te verwerven. Wij zijn duur gekocht, 1 Cor. 6:20. Door Zijn eigen bloed heeft Hij eenmaal een eeuwige verlossing te weeg gebracht, Hebr. 9:12. Ja, en omdat Hij de Zijnen, en de hemel de onze geworden is, zo zullen ook stromen des levenden waters, die Hij ons verworven heeft, uit onze buik vloeien", Johannes 7:38. Dus komt alles tot ons langs de weg van recht en gerechtigheid. Daarom lezen wij ook, dat wij "een even dierbaar geloof verkregen hebben, door de rechtvaardigheid van onze God en Zaligmaker, Jezus Christus', 2 Petrus 1:1, dat is: door de rechtvaardigheid van onze God, en van Jezus Christus, onze Heere. Merk op, dat hier sprake is van de rechtvaardigheid Gods en van die onzes Heeren Jezus Christus, wij hebben ons geloof verkregen door de rechtvaardigheid Gods, ter wil van Christus' rechtvaardigheid, dat is: Jezus voldoet door Zijn rechtvaardigheid aan de eisen van Gods rechtvaardigheid,

en daarom heerst genade door gerechtigheid en komt tot ons als een rivier van het water des levens, die voortvloeit uit de troon Gods en des Lams.
Wederom staat er geschreven, dat "de genade zal heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven", Rom. 5:21. Door welke rechtvaardigheid? Door de rechtvaardigheid Gods, die in de gerechtigheid van Jezus Christus, onze Heere, hare voldoening vindt. Door Jezus Christus, of om Zijnentwil. Om Zijnentwil zei ik, worden ons onze zonden vergeven, en om Zijnentwil verkrijgen wij alles, wat tot het leven en de Godzaligheid behoort. Al deze dingen komen tot ons door de rivier van het water des levens, langs een weg van gerechtigheid, m.a.w. uit de troon. In de achtste plaats. Deze troon is de zetel der genade en barmhartigheid, en heet om die reden de troon der genade en der barmhartigheid. Deze troon verkeert alles in genade, alles in barmhartigheid. Deze troon doet alle dingen medewerken ten goede. Wij lezen van Sauls zonen, dat zij, toen zij opgehangen waren, niet begraven werden totdat het water op hen drupte van de hemel, 2 Samuel 21:10, 14. En van ons kan gezegd worden, dat niets ons overkomt, dan wat te voren gewassen is in het water, dat uit de troon voortkomt. Daarom vloeien verdrukkingen uit de genade voort, Psalm 119:67, vervolgingen, armoe en ziekte zijn uitvloeisels van de genaderivier, ja, de dood zelf is ons een uiting van de genade Gods, door Christus, onze Heere, 1 Cor. 3:22, Openb. 3:19, Hebr. 12:5 - 7.
O, genade! o, gelukkige gemeente Gods! alle dingen, die u ontmoeten, worden om Christus' wil in genade veranderd. Men spreekt van de steen der wijzen, die, zo hij bestond, alle dingen in goud veranderen kon. Maar kan die alle dingen in genade veranderen? Neen, neen, deugd, volmaaktheid, en welke namen ik ook voor de hoogste zaligheid uit kan denken, zij worden nergens gevonden dan in de genade, die op de troon der genade heerst, en van daar als een rivier tot ons afvloeit. Deze alleen verandert majesteit, macht, oppermacht, heerlijkheid, rijkdom, trouw en gerechtigheid, ja alles in genade. Hier is een troon! God toont hem ons. Johannes genoot het voorrecht, hem te zien, en de wateren te aanschouwen, die er uit voortkwamen.
O, welk een heerlijke aanblik! welk een hart verrukkend gezicht! "Hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, voortkomende uit de troon Gods en des Lams."
Inderdaad vertonen de dagen van de Antichrist, gelijk ik reeds te voren opmerkte, niet zulke gezichten op de troon, noch op de wateren, die uit de troon voortkomen. Thans bedekt God Zijn troon en spreidt er wolken over uit, maar desniettemin stroomt het genezende, heiligende, zaligende water, ook in de donkerste dagen, onophoudelijk de kinderen Gods toe. E*n omdat wij zo weinig zien kunnen, moeten wij des te meer geloven, en door ons geloof God verheerlijken.*
Ook behoren wij te trachten naar een helderder kennis van de troon, want het Woord Gods is een spiegel der toekomst, waarin wij lezen moeten, en waarin wij "met ongedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren aanschouwen", 2 Cor. 3:18.
Maar het komt mij voor, dat ik nog niets van deze troon gezegd heb, die inderdaad de vlekkeloze en verheerlijkte mensheid van Christus is. Deze troon is de Heere Jezus, deze genade daalt af van de Goddelijke majesteit, die lichamelijk in de Heere Jezus woont. Laat ons daarom voor de troon neervallen en onze kronen aan de voet van de troon werpen en Hem danken, die op de troon zit, en het Lam, van eeuwigheid tot eeuwigheid.

O, hoe moest Jezus geëerd worden! De troon des konings is een koninklijke troon, van die van Salomo lezen wij: "desgelijks is in geen koninkrijken gemaakt geweest", 1 Kon. 10:20. Maar van deze troon kan met recht worden gezegd: desgelijks bestaat er niets in hemel noch op aarde. Toen deze troon werd opgezet, vlogen de engelen rondom dezelve, en de vier dieren en de ouderlingen kwamen toe om hem te bezien, Openbaring 4. Toen deze troon in de hemel geplaatst werd, was er een stilzwijgen, alle hemelse heirscharen waren op dat gezicht verbaasd en verstomd, maar daarna, welk een gejuich! het was als het geluid van vele bazuinen.

"Na deze zag ik", zegt Johannes, "en ziet, een deur was geopend in de hemel, en de eerste stem, die ik gehoord had, als van een bazuin, met mij sprekende, zei: Kom hier op, en ik zal u tonen hetgeen na deze geschieden moet. En terstond werd ik in de geest, en ziet, er was een troon gezet in de hemel, en er zat Een op de troon", Openb. 4:1 - 2.

Deze troon was de verheerlijkte Heere Jezus Christus, gezet, dat is: verheven, niet gelijk aan het kruis, tot spot en smaad van Zijn persoon, maar, zoals ik zei, tot verwondering der vier dieren, der ouderlingen en der engelen in de hemel. "Een troon was gezet in de hemel, en er zat Een op de troon", dat was God. Dat duidt zijn eeuwige begeerlijke rust aan, want te zitten is te rusten, en Christus is zijn rust voor eeuwig. Wat is daarom zo'n gezicht niet waard! Ja, indien Johannes de moeite had genomen, om op handen en voeten naar boven te kruipen, ten einde de Heere Jezus te zien, als een troon in de hemel gezet, en de heerlijkheid Gods, die op Hem rustte, terwijl alle dingen van Hem uitgaan, niet alleen Zijn Woord, maar ook Zijn bestuur en zegeningen, tot aan het einde der wereld, en dit alles onder de gedaante van "ene zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal" hoe rijke zou zijn moeite beloond zijn geworden!

4. DE HOEDANIGHEID VAN HET WATER DES LEVENS

Maar wij verlaten thans deze beschouwing, en overwegen het vierde of laatste punt, namelijk de hoedanigheid van dat water.

Wij lezen, *dat het zuiver en klaar is, zuiver en klaar als kristal*. "En Hij toonde mij een een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal!" Ik weet, dat een zaak tweeërlei eigenschappen heeft, en wel in betrekking tot derzelver wezen, en derzelver werking. De eerste is haar eigen en onafscheidelijk met haar verbonden, en kan ten enenmale nutteloos zijn. De andere openbaart zich, wanneer die zaak met andere dingen in aanraking komt en daarop vrij haar invloed kan uitoefenen.

Bijvoorbeeld het aqua vitae, het beeld, dat wij juist gebezigd hebben, heeft hare innerlijke eigenschap, die echter niets baat, zolang men het in een toegekurkte fles bewaart, " maar wend het op een gepaste wijze aan, en u zult door hare uitwerking hare hoedanigheid leren kennen. Dit water, of deze rivier van genade wordt, gelijk wij zagen, het water des levens genoemd, en heeft als zodanig uitnemende innerlijke eigenschappen, maar zijn heilkracht wordt dan eerst bespeurd, wanneer het zijn gezegenden invloed uitoefent, namelijk dan, wanneer het voor die doeleinden wordt aangewend, waarvoor het bestemd is. Want dan verlevendigt het, waar leven bestaat, en schenkt leven, waar dit ontbreekt. Maar daarover hebben we reeds in het algemeen gesproken.

Wij willen dus thans, hoezeer beknopt, een weinig nader

1. De heilzame uitwerking van dit water overwegen.

Het water des levens is de grondslag van het leven in ons, hoewel niet de grondslag des levens voor ons. De grondslag des levens voor ons zijn het lijden en de verdiensten van Christus, datgene, waarvoor ons de genade verworven is, gelijk de tekst overal aantoont, zij komt voort uit de troon Gods, welke is Christus. Omdat Christus de genade voor ons verworven heeft, moet Hij noodzakelijk zich eerst zijn verdiensten verkregen hebben, voordat de genade op deze wijze verkrijgbaar was. Bovendien is het duidelijk, dat de Geest en de genade door Hem van God afdalen, daarom zijn de mededelingen van Zijn genade de uitvloeisels en het gevolg van zijn zoenverdiensten. Maar, zei ik, in ons is de genade de grondslag des levens, want hoewel men zeggen kan, dat wij reeds te voren in de kracht van Christus' verzoeningsdood voor God leven, toch zijn wij dood in onszelf en blijven in die toestand, totdat de Geest van uit de hoge op ons uitgestort wordt;fffffffffff want de Geest is leven, en de genade is leven, en wanneer die beide gaven door God in onze ziel geplant worden, dan leven wij, maar eer niet. En daarom heet dat water: het water des levens, een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven.

Dus zijn de Geest en de genadegaven des Geestes hier onder het beeld ener rivier voorgesteld, uitsluitend datgene, waarin de mens zijn leven vindt, en waarbij hij leven kan, dat is even voor de ziel, gelijk de ziel het leven voor het lichaam is. Gelijk ik dus te voren opmerkte, zijn alle mensen, al zijn ze uitverkoren, al zijn ze door het dierbaar bloed van Christus gekocht, dood en moeten noodzakelijk dood blijven, totdat de Geest Gods en des levens in hen komt, totdat zij, door een hevige dorst gekweld, die indrinken, gelijk de uitgedroogde grond de regen. Wanneer nu dit levende water ontvangen wordt, dringt het ons hart binnen, verspreidt zich daar en schenkt nieuw leven aan al onze zielsvermogens. Want gelijk in de eerste schepping de Geest Gods op de wateren zweefde, om in die schepping zo'n heerlijke orde en harmonie te brengen, als wij nu met onze ogen aanschouwen, zo wordt ook de tweede schepping, de herschepping der van God afgevallen mensheid, door de over onze zielen zwevenden Geest Gods volbracht. Want, indien ik mij zo mag uitdrukken, de Geest broedt over de zielsvermogens, gelijk de hen op de koude eieren, die warm worden, en waaruit eindelijk het leven te voorschijn treedt.

Zo ook verwarmt de Geest onze versteende en levenloze ziel - want dat is haar toestand vóór de bekering - tot een Goddelijk leven en Goddelijke wetenschap, zowel van het natuurlijke als van het geestelijke, en dit is de aanvang van het werk des Geestes, waardoor de ziel bekwaam gemaakt wordt om te verstaan wat zij zelf en wat God is. En dat indrinken van de Geest gelijkt meer op de verdroogden bodem, die de verkwikkende regendroppels inzwelgt, dan op een berekenend verstand, dat met overleg te werk gaat.

Ook verrijkt de Geest de ziel met zulke dingen, als haar nodig en nuttig zijn, om haar dat leven te doen leven, waartoe het Woord Gods haar roept. Hij schenkt licht, berouw, geloof, vreze, liefde, verlangen naar God, en alles wat nodig is om de mens heilig te maken, deze dingen, zeg ik, zijn de vruchten en uitvloeisels dezes Geestes, die, als een rivier van het water des levens, uit de troon Gods en des Lams voortkomt. Daarom heet de Geest: de Geest des geloofs, de Geest der liefde, de Geest der gematigdheid, want de Geest is de wortel en oorsprong van al deze dingen, die Hij in de ziel werkt, 2 Cor. 4:13, Gal. 5:22, 1 Tim. 1:7.

Maar wederom, gelijk dit levende water, deze Geest en genade dit alles in de ziel werkt, zo wordt het ook door de voortdurende stroming van die wateren onderhouden. Daarom zegt God: "Ik, de Heere, behoede dien, alle ogenblik zal Ik hem bevochtigen", namelijk Zijnen wijngaard, de ziel van Zijn gemeente en de genadegaven der gemeente, en evenzo de ziel en de genadegaven van elke Godzaligen mens, Jesaja 27:3. En omdat het soms gebeurt dat enige van deze dingen, waarmee de Heilige Geest de ziel heeft vervuld, kwijnen, en, hoezeer nog niet dood, toch 'stervende zijn, " Openb. 3:2, zo verkwikt en bevochtigt Hij dan weer onze zielen en vernieuwt haar gelaat, door het reeds bestaande leven te verhogen, of door nieuw leven uit te gieten, opdat wij door Gods kracht mogen volharden tot in het eeuwige leven. "Gij bezoekt het land, hebbende het begerig gemaakt, verrijkt gij het grotelijks, de rivier Gods is vol waters, wanneer Gij het zo bereid hebt, maakt Gij hunlieder koren gereed", Psalm 65:10. Want wij moeten ons herinneren, dat het geplante snel en elk gestrooid zaad voortdurend toevoer van water nodig heeft, en evenzo de genadegaven, die ons door de Geest der genade ingeplant zijn, voortdurend door de regen des hemels moeten bevochtigd worden. "Gij maakt zijn opgeploegde aarde dronken, Gij doet ze dalen in zijn voren, Gij maakt het week door de druppelen, Gij zegent zijn uitspruitsel, " Psalm 65:11. Daaruit, zegt Hij, ontspringen al Zijn genadegaven. Maar hoe? "Ik zal Israël zijn als de dauw en hij zal bloeien als de lelie, en hij zal zijn wortelen uitslaan als de Libanon. zijn scheuten zullen zich uitspreiden, en zijn heerlijkheid zal zijn als de olijfboom, hij zal een reuk hebben als de Libanon. Zij zullen wederkeren, zittende onder zijn schaduw, zij zullen ten leven voortbrengen als koren, en bloeien als de wijnstok, zijn gedachtenis zal zijn als de wijn van Libanon." Hosea 14:6 - 8.

Of, gelijk de Schrift op een andere plaats zegt: "De Heere zal u gedurig leiden, en Hij zal uw ziel verzadigen in grote droogten, en uw beenderen vaardig maken, en u zult zijn als een gewaterde hof, en als een springader der wateren, welker wateren niet ontbreken", Jesaja 58:11. Behalve dit is er een andere zegen, die tot ons komt door dit levende water, namelijk de zegen der gemeenschap. Al de warmte onzer onderlinge gemeenschap is de warmte des Geestes, wanneer een gezelschap heiligen in Christus' naam vergaderd is om de dingen des Geestes te overpeinzen, en hun zielen daardoor verkwikt, opgebouwd en verheugd worden, dan komt dat van dit water, hetwelk ook door die bijeenkomst stroomt, Jeremia 31:12, 13.

Dan zijn zulke Christenen gelijk aan degenen, die overvloedig wijn drinken, en vrolijk en opgeruimd worden, want zij drinken de Geest in, en hun geest wordt door die aangenamen en sterkenden drank verkwikt en verlevendigd. Van zo'n feest spreekt Jesaja, als hij zegt: "En de Heere der heirscharen zal op deze berg allen volken een vetten maaltijd maken, een maaltijd van reinen wijn, van vet vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn", Jesaja 25:6. Op een andere plaats heet het "de gemeenschap des Heilige Geestes", 2 Cor. 13:13.

Hij verwarmt, verenigt, verlicht de gemoederen, verlevendigt, vermeerdert en verhoogt de genadegaven, bevestigt de verzekerdheid, verkwikt de geest met de ouden troost, overwint de lusten, vermeerdert en sterkt het geloof, de hoop, de liefde, wekt tot bidden op, legt een zegen in het Woord, in bijeenkomsten, in overdenkingen, en maakt onze plicht tot een vermaak onzer ziel. Zonder dit water des levens is alle gemeenschap flauw, mat, koud, dood, onvruchtbaar, levenloos, er wordt niets gezien, gehoord, ondervonden of verstaan van een geestelijk en hartverkwikkend samenzijn. De voorschriften van het Evangelie worden lastig, de zonden sterk, het geloof zwak,

het hart verhard, en de ziel zelf dor, gelijk de verdroogde bodem. Deze drank versterkt ons bovendien in verzoeking, vervolging en duisternis en wanneer wij versmachten van dorst. Een Godzalig leven is de vrucht van dit water des levens, waar het stroomt en gedronken wordt, en die Geest alles bestuurt, daar gaat alles wèl, daar gedijen geest, en ziel, en gemeente, daar is alles wèl. En hiermee geloof ik omtrent de heilzame uitwerking van dit kostelijk water genoeg aanwijzingen te hebben gegeven.

2. De andere eigenschappen van dit water.
Thans willen wij de overige punten der beschrijving beschouwen, die Johannes van dit water geeft. Hij noemt het

- ten eerste: zuiver,
- ten tweede: klaar,
- ten derde: klaar als kristal.

"En Hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal."

Ten eerste: *de zuiverheid van dit water.*
a. Wij lezen van dit water des levens, dat het zuiver is, dat is: onvermengd, in welke zin het woord zuiver gewoonlijk gebruikt wordt. B.v. "zuivere wierook", Ex. 30:34, enz. Wanneer de Apostel dan zegt: "Hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens", dan drukt hij daarmee uit, dat in deze rivier alles levend, alles leven, en niets dan leven is. Geen dood of dodelijkheid of smakeloosheid bespeurt gij daarin, of, gelijk hij een ogenblik later zegt: "en geen vervloeking zal er meer tegen iemand zijn", Openb. 22:3. Een zuivere rivier. Geen bestraffing of terechtwijzing wordt er in gevonden, het is alles liefde, alles genade, alles leven. "De genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk", Rom. 11:29.

b. Zuiver staat soms tegenover uiterlijken schijn, b.v. als wij lezen: "de sterren zijn niet zuiver in Zijn ogen", Job 25:5, dat is: niet zonder enige duisternis, zo als ze ons toeschijnen, zo ook: "zo gij zuiver en recht zijt", Job 8:6, dat is: zo u zijt wat gij schijnt te zijn, of gelijk gij u aan aan ons voordoet.
Welnu, neem zuiver in deze zin, en "ene zuivere rivier" betekent: genade zonder bedrog, zonder vlek, zij is geheel gelijk zij zich vertoont, haar wezen logenstraft haar uiterlijken schijn niet, alles is waarheid en werkelijkheid, zij schijnt een rivier en is een rivier inderdaad. Zij schijnt uit God en Gods troon voort te komen, en dat is werkelijk haar oorsprong. Wie beproefd wordt, vreest dit bovenal, dat de genade Gods kleiner en minder vrij is, dan sommige Schriftuurplaatsen wel verklaren. Maar dit woord zuiver neemt al zulke tegenwerpingen weg en doet alle tegensprekers verstommen, zodat hun twijfel weggenomen, en hun zielen versterkt worden. Er is in deze voorstelling geen misleiding, geen bedrog of fabel, want daar het Gode behaagd heeft, ons Zijn genade onder het beeld ener rivier aan te bieden, was het allerminst zijn bedoeling ons een verkeerd denkbeeld, maar wel ons een flauwe aanwijzing te geven van de overvloedigen rijkdom van Zijn genade, die, ten opzichte van haar hoeveelheid, de reusachtigste stromen overtreft, gelijk de machtigste berg, vergeleken bij een mierenei of atoom.

c. Dan drukt het woord zuiver ook het tegengestelde uit van schadelijk en verderfelijk. indien een mens vol genade is, zal deze hem geen nadeel doen, Eféze 5:18 De beste voortbrengselen van deze aarde zijn soms schadelijk, b.v. honing: Spreuken 25:16, 27, wijn: Spreuken 24:1, zilver en goud: 1 Tim. 6:10, maar genade nooit. Nooit ondervond iemand enig nadeel van het genot en de volheid der genade Gods.
Ten hare opzichte behoeft men geen vrees voor overmaat of overlading te koesteren. Genade maakt niemand trots, niemand hoogmoedig, niemand zorgeloos of nalatig omtrent zijn plichten jegens God of mensen, integendeel: de genade maakt de mens ootmoedig, klein in eigen ogen, leert hem zelfverloochening, waakzaamheid, smaak te hebben in het goede, weldadigheid, vriendelijkheid, barmhartigheid en welwillendheid jegens alle mensen. Wel is waar, zijn er ook mensen in de wereld, die de genade misbruiken, die "de genade onzes Gods veranderen in ontuchtigheid", Judas 1:4. Maar dit komt niet door enige schadelijke uitwerking der genade, maar daarvan, dat zulke mensen geen genade bezitten en ze slechts bij name kennen, gelijk "het verderf en de dood zeggen: Haar gerucht hebben wij met onze oren gehoord", Job 28:22. Het is gevaarlijk voor een mens, zo hij slechts een denkbeeld van genade heeft, terwijl zijn hart aan allen geest en aan alle ervaring van genade vreemd is, want zo iemand kan de genade Gods slechts misbruiken. Helaas! wat kan men van die mens verwachten, welke niets in zich bezit, dat hem omtrent Zijn Wetenschap der genade voor kan lichten, dan zijn vlees, zijn lusten en zondige hartstochten? Kunnen deze hem onderrichten, hoe hij de genade gebruiken moet? Zullen zij hem niet veeleer in allerlei strikken, afdwalingen, goddeloze voorstellingen en besluiten voeren, die slechts zonde kunnen baren?
Wat Judas met Christus deed, dat doet een man zonder genade met de genade, hij gebruikt ze als een voorwendsel en dekmantel voor zijn vleselijke en zondige begeerten, en, om zichzelf te rechtvaardigen, blijven deze niet in gebreke, de genade aan hare bitterste vijanden te verraden.
En hier kan ik opmerken, dat, hoezeer de genade zuiver en geenszins verderfelijk is, een vleselijk, zondig, werelds hart, dat slechts de leer der genade kent, zichzelf eindelijk onvermijdelijk tot de diepste ellende brengen zal, juist door het misbruik dit van de genade wordt gemaakt. Een onvoorzichtig man kan zich door het allerbeste ongelukkig maken, niet omdat zo'n zaak in zichzelf schadelijk of nadelig is, maar omdat ze misbruikt wordt. Sommigen kennen de weg des levens en het water des levens, maar alleen oppervlakkig met het verstand, en dezulken was het beter, ook die kennis niet te bezitten, dan, ze bezittende, er zich van af te keren, en ze alleen ten dienste hunner lusten aan te wenden, 2 Petrus 2:20.
Velen ontvangen Gods zegen en droppelen uit Zijn wolken, omdat zij voortdurend onder de genademiddelen verkeren. Maar, helaas! zij zijn gelijk de steen of de mesthoop, of zij blijven zo hard als een steen, of zij geven niets terug dan zonde en ongerechtigheid, gelijk de mesthoop stinkende dampen uitwasemt. Zo zijn degenen, die wel herhaaldelijk de regendroppels der genade ontvangen, maar in plaats van vrucht, slechts doornen en distels voortbrengen, zij zijn "verwerpelijk, en nabij de vervloeking, welker einde is tot verbranding", Hebr. 6:7 - 8.

d. Onder het woord zuiver versta ik soms het hoogste, het beste Goed. Er bestaan vele dingen, die men goed kan noemen, maar niets is zo goed als genade. Alle dingen zijn inderdaad zuiver of rein, dat is, alle schepsel is in zichzelf goed en nuttig voor de

mens, maar niets kan bij genade vergeleken worden, Rom. 14 20, Genesis 1:31. "Daar is een geslacht, dat rein is in zijn ogen", Spreuken 30:12. Er zijn goede mensen, goede gewetens, goede werken, goede dagen, goede engelen, enz, maar genade is beter dan dat alles. De genade, het water des levens, is dus goed, beter dan al het andere, goed in de hoogsten graad, want zij maakt en houdt alle dingen goed. En wat door dit water des levens niet gewassen wordt, is drek en hetgeen vervloekt is, hetgeen de Profeet uitdrukt in deze woorden: Maar hare modderige plaatsen en hare moesnelsen zullen niet gezond worden, zij zijn tot zout overgegeven, " Ezech. 47:11. Maar wie verstaat zulks? Wie gelooft zulks? Hare uitnemendheid is voor de vogelen des hemels verborgen. De meeste mensen zijn onbekend met hare voortreffelijkheid en geven zich geen moeite, dit zuivere, dit goede water des levens te genieten.

De reden daarvan is, dat dit water, hoewel uitstekend, ja het uitnemendste wat bestaat, en hetgeen alle dingen goed maakt, toch aan hun vleselijke lasten niet beantwoordt. Een ding kan goed zijn, en een ding kan naar wens zijn, dit laatste op tweeërlei wijze: het kan in tijdelijke of in eeuwige behoeften voorzien.

Nu is de genade een geestelijk goed, deze rivier van het water des levens voorziet in geestelijke behoeften. Het is de oorsprong van alle genadeleven in onze ziel. Geen wonder dat zij, die vleselijk gezind zijn, op genade zo weinig acht slaan. Zij stellen veel hogeren prijs op een paard, gelijk een varken op het slijk, de dingen van deze wereld bevallen het best aan de kinderen van deze wereld, want hun begeerte gaat naar het aardse uit, en zij hebben geen smaak in de dingen Gods. "De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn: want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden", 1 Cor. 2:14. Dat is de rivier van olie, waarvan de Profeet spreekt. was het een rivier van goud of zilver, dan zou iedereen er gebruik van maken. Maar het is een rivier, die vloeit "gelijk olie, zegt de Heere Heere", Ezech. 32:14. De rots goot bij mij "oliebeken" uit, Job 29:6. "Ik ben met verse olie overgoten", Psalm 92:11. Zijn Woorden zijn zachter dan olie", Psalm 55:22 - "Vreugdeolie", Jesaja 61:3, Psalm 45:8 - "Laat op uw hoofd geen olie ontbreken", Psalm 9:8. "doende het aangezicht blinken van olie", Psalm 104:15 - olie, die u bekwaam zal maken om God te verheerlijken en de mensen wel te doen, naar uw krachten, Richteren 9:9.

Ik kon dit punt nog verder uitbreiden en u een menigte andere bijzonderheden aanwijzen, waaruit evenzeer blijken zou, hoe juist dit woord zuiver de uitnemendheid van het water des levens uitdrukt, maar ik wil thans voortgaan en een enkel woord zeggen aangaande

De tweede eigenschap: *de klaarheid van dit water:* "Hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar." Ook dit woord heeft een bijzondere betekenis en verdient daarom een opzettelijke beschouwing.

a. Klaar is het tegengestelde van duister, zo lezen wij: "Zij zagen.. als de gestaltenis des hemels in zijn klaarheid." Ezech. 24:10, "Hoewel Hij in zijn engelen klaarheid gesteld heeft, " Job 4:18, "Ook vermoeit Hij de dikke wolken door klaarheid, " Job 37:11, "Toen zag ik.. als de gedaante ener klaarheid, " Ex. 8:2.

In deze plaatsen wordt klaar gebruikt ter aanduiding van licht, zonlicht, en inderdaad, er schijnt geen licht in de ziel, totdat de beekjes van het water des levens onze deur binnenstromen en ons hart vervullen. Daarom heet ook de aanvang der bekering verlichting, Hebr. 10:32. Ja, de komst van het water des levens tot ons wordt genoemd

"de opgang uit de hoogte, door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, " Lukas 1:78. In 2 Petrus 1:19 heet het "het aanlichten van de dag." En daarom ook zegt de Schrift, dat degenen, welke dit water des levens niet drinken, in duisternis verkeren. "Want gij waart eertijds duisternis, maar nu bent u licht in de Heere, " Eféze 5:8.
Dit water is dus als Jonathans honing, het heeft de kracht de ogen te verlichten, en degenen, die in de duisternis zitten, een groot licht te doen aanschouwen, 1 Samuel 14:27, Matth. 4:16. En wel het licht der kennis van Gods heerlijkheid door het geloof in Jezus Christus: "want God, die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus, " 2 Cor. 4:6. Deze rivier schiet stralen overal waar zij vloeit, gelijk de stralen der zon, zij schijnt en verlicht degenen, die van haar water drinken. De stralen van deze genade omschenen Saulus op de weg naar Damascus, de wateren van deze rivier verzwolgen hem. En zo u hem geloven wilt, hij zegt, dat dit licht van de hemel een groot licht, een licht boven de glans der zon, een licht was, dat voor hem alle dingen van deze wereld verduisterde, Hand. 9:3 :22:6, 26:13.

b. Klaar wordt gesteld tegenover onbehagelijk. *Klaarheid is behagelijk.*
Daarom lezen we in Prediker 11:7: "Het licht is zoet, en het is de ogen goed de zon te aanschouwen." Ik lees van rivieren, die rood waren als bloed, die stonken van de dode lichamen, welke er in dreven, maar deze rivier is zo'n niet, Ex. 7:19, 20, 2 Kon. 3:22, 23. Ik lees van rivieren, welker wateren waren gelijk vuur en pek, Jesaja 30:27 - 33, 34:9, Daniël 7:9 - 11, maar ook zodanig is deze rivier niet. Er bestaat een rivier, behalve dezen, klaar en bekoorlijk, "welker beekjes de stad Gods zullen verblijden", Psalm 46:5. Deze wateren zijn het, aan welker oevers de duif zich graag neerzet, omdat zij zich in derzelver klaarheid zo recht spiegelen kan, Hooglied 5:12. Bij deze stromen wassen de duiven zich de ogen, daar verkwikken en verblijden zij zich. Deze stromen, gelijk ik zei, zijn als een spiegel, hun klaarheid geeft ons gelegenheid ons gelaat daarin te beschouwen. Gelijk de zon, de maan en de sterren hun licht in een helder water weerkaatsen, zo ziet het oog, dat in deze rivier gewassen is, daarin de Zone Gods, de sterren Gods, de heerlijkheid Gods en de woningen, die God voor Zijn volk heeft bereid. Zijn dat geen heerlijke gezichten? Is dat geen uitnemend water? Zijn dat niet verrukkelijke stromen?

c. *Klaar wordt geplaatst tegenover modderig en troebel water*. Ik lees van sommige wateren, zelfs diepe wateren, die vermodderd zijn door de voeten van beesten, ja van mensen. "Zal u " vraagt de Heer, "de gezonkene wateren drinken, en de overgelatene met uw voeten vermodderen?" En nogmaals, "Mijne schapen dan, zullen zij afweiden wat met uw voeten, vertreden is, en drinken wat met uw voeten vermodderd is?" Ezech. 34:18, 19. Deze wateren zijn de leringen, die, door de valse uitlegen en voorstellingen van dwaalgeesten in de wereld gebracht, aan de arme kudde als fris water toegereikt worden. En inderdaad, men kan het spoedig genoeg aan deze zielen bespeuren, want hoezeer de waarheid Gods in haar woont, toch is deze verontreinigd door de smet van overlevering en bijgeloof. Want gelijk het troebele water zijn kleur mededeelt aan de vissen, die er in zwemmen.

Zo ook vertonen Christenen de kleur der leringen, die ze indrinken. Is hun leer der waarheid troebel, dan is ook hun kennis onzuiver, is hun leer vals, dan zijn het ook hun begrippen, maar is hun leer zuiver, dan zijn hun kennis en begrippen rein, want hun leer geeft hun een klare, duidelijke voorstelling van de waarheid. Nu, wij hebben hier een rivier van het water der levens, die klaar is, klaar zonder modder of enig vuil, vrij van menselijke uitvindingen en van dwaalbegrippen van onheilige en onwetende geesten, ja, wij hebben hier een rivier, welkers stromen open liggen voor de ganse gemeente, zodat zij geen vuile, onreine kanalen nodig heeft om dat water te verkrijgen.

d. Dikwijls verstaan wij onder klaar: *gereinigd, een ding kan of zichzelf gereinigd hebben, of van de smet en onzuiverheid des kwaads gereinigd zijn*. Ook deze betekenis kan enigermate in de woorden van onze tekst liggen, want indien de mens zich niet ontziet, God van onrechtvaardigheid te betichten, gelijk deze woorden "opdat Gij.. rein zijt in uw richten, " Psalm 51. 6, schijnen aan te duiden, dan vreest hij evenmin, Gods Woord, Gods genade en Gods Geest met zijnen laster te bezoedelen. Inderdaad, deze zonde wordt onbeschaamd genoeg bedreven. Meer nog: van de aanvang der wereld af heeft men allerlei kwaads en onreins gezegd van Gods openbaringen aan de mens. Maar om niet zo ver terug te gaan, was Paulus niet een werktuig, waarvan God zich bediende om Zijn genade der wereld mee te delen, en hoe noemde men hem? "Een pest, een, die oproer verwekt door de ganse wereld, " Hand. 24 5. Maar zie, geen blaam kan op Gods genade blijven rusten, gelijk honing, zal zij zichzelf van allen laster zuiveren, en zo gaat het met alle leugens en valse redenen, waarmee men de rivier van het water des levens zoekt te verontreinigen. Wij hebben hier te doen met een rivier, die meer veracht wordt dan ooit de wateren der Jordaan door Naäman, de Syriër, die de Abana en Farpar, de rivieren van Damascus, veel hoger schatte, 2 Kon. 5:10 - 12. Maar zie, als de ganse wereld zal gedaan hebben wat zij kan, om deze rivier te bemodderen en stinkende te maken, dan nog stroomt ze zuiver en klaar daarheen. Zij heeft zichzelf gezuiverd voor koningen - voor vorsten en rechters en alle Naämans der wereld, en nog immer is het een rivier van het water des levens, klaar als kristal.

e. Onder klaar verstaan wij soms, dat iemands zuiverheid, onschuld of recht duidelijk aan de dag treedt. "Zo zegt de Heere: Heb ik Mij niet klaarlijk geopenbaard aan het huis uws vaders, " 1 Samuel 2:27. Zo treedt ook de rivier van het water des levens in haar oorsprong, en hare stromen voor het geweten aller mensen. Hoe menigmaal heeft niet God, de Bron van deze rivier, de mens opgeroepen om, indien hij dat kan, enig onrecht of kwaad, hetzij in Zijn Woorden, hetzij in zijn daden, aan te wijzen. Zo zegt Hij: "Maakt Mij indachtig, laat ons samen richten, vertelt gij uw redenen, opdat u moogt gerechtvaardigd worden, " Jesaja 43:26. En: "wat voor onrecht hebben uw vaders aan Mij gevonden, dat zij ver van Mij geweken zijn, en hebben de ijdelheid na gewandeld, en zij zijn ijdel geworden?" Jeremia 2:5. Zo zegt Christus: "Wie van u overtuigt Mij van zonde, " Johannes 8:23. En: "Indien Ik kwalijk gesproken heb, betuig van het kwade, en indien wel, waarom slaat gij Mij, " Johannes 18 23. En Paulus: "Wij hebben verworpen de bedeksels der schande, niet wandelende in arglistigheid, noch het woord Gods vervalsende, maar door Openb. der waarheid onszelf aangenaam makende bij alle gewetens der mensen, in de tegenwoordigheid Gods, " 2 Cor. 4:2.

Al deze uitdrukkingen dagen de mens uit om te voorschijn te treden, indien er enig gebrek, enige onzuiverheid of onreinheid aan het water des levens te vinden is. Vele mensen ontvluchten deze rivier als een spooksel, andere zijn bevreesd daaruit te drinken, opdat zij niet vergiftigd worden. Nog andere houden niet van dat water, omdat het onvermengd is, omdat zij er zo graag ook een weinig van de wijsheid van deze wereld in zonden zien. Zo vliedt de een, wantrouwt een ander, en begeert een derde een verandering. Intussen, al wie van het water van deze rivier neemt, vindt het zuiver en heilzaam, en allerminst schadelijk, ja, dat het zich tot de gewetens der mensen richt, opdat zijn deugdelijkheid op de proef gesteld worde, of het niet waarlijk het hoogste goed, het alleen onontbeerlijke water, de enige artsenij voor de zieke ziel is, en of alle dingen, die de wereld biedt, niet zo zeker verdorven en onrein zijn als de zon zonder duisternis is.

Ten derde: ***deze rivier is zo klaar als kristal.***
Toen Johannes deze rivier zag, zuiver en klaar, vergeleek hij derzelver klaarheid bij kristal, het klaarste, dat wij op aarde kennen. Kristal overtreft alles door zijn klaarheid, men kan er in en doorheen zien, zonder vlekken of strepen of onregelmatigheden te ontdekken, gelijk men ze in andere doorzichtige voorwerpen onderscheiden kan. Wanneer daarom de Apostel mededeelt, dat deze rivier van het water des levens klaar als kristal is, dan is het alsof God daarmee zegt: "Ziet, zondaars! ziet op de bodem van deze mijn kristallijnen stromen."
Ik heb wel eens van rivieren gehoord, die zo klaar zijn, dat men tot op de bodem zien kan, al zijn ze ook veertig voet diep. Ik weet, dat deze rivier van het water des levens diep is, maar hoe ontzettend diep ook, wij lezen niet, dat wij de bodem niet kunnen onderscheiden. Wat de breedte betreft, die is zo groot, dat men onmogelijk aan de andere oever komen kan, maar, zo als ik zei, nergens vinden wij verklaard, dat wij de bodem niet kunnen zien, ja, de vergelijking geeft zelfs te kennen, dat iemand met goede ogen wèl de bodem zien kan. Het water is klaar, zo klaar als kristal. Wij willen dus een blik in dat water werpen, en nagaan wat de bedding van deze kristallijnen stromen voor merkwaardigs oplevert.

a. De grond van alles is, dat "wij zouden behouden worden, " Johannes 5:34. Gekomen, opdat zij leven hebben, en overvloed hebben, " Johannes 10:10. Dit is de bodem der grote rivier van het water des levens, die uit de troon Gods en des Lams voortkomt: dat wij zalig worden, dat wij het leven beërven. Welk een goede bodem, welk een heerlijke bodem! Slechts weinig diepe rivieren hebben een goeden bodem. Meestal ligt er modder op de bodem, zelfs de zee werpt, als ze in beweging is, modder en slijk op, en evenzo het hart eens zondaars, maar de bodem van deze rivier, van de genade Gods is, dat wij mogen behouden worden. Een uitnemende bodem alzo.

b. Maar niet alleen bestaat de bodem daarin, dat "wij zouden behouden worden", er komt nog dit bij: door genade, en deze omstandigheid verhoogt de uitnemendheid des levens nog bovenmate. Onze zaligheid kon ook op een onzekerder fondament gebouwd zijn, b.v. op onze eigen werken. Wanneer God deze voorwaarde had gesteld, niemand zou Hem van onrecht kunnen beschuldigen, en even goed kon God het aan ons hebben overgelaten, op welke bodem wij onze zaligheid wilden bouwen, en dan hadden wij zonder twijfel deze modderigen, onveiligen weg gekozen. Maar, Gode zij

dank, de rivier van het water des levens heeft een hechtere bodem, het water des levens is klaar als kristal, kijk naar beneden en u zult zien, dat "wij om niet gerechtvaardigd worden, uit Zijn genade, " Rom. 3:24. "Uit genade zijt gij zalig geworden, " Eféze 2:5 - 8, ziedaar de bodem.
Nu is de genade, gelijk ik u heb aangetoond, een vaste bodem om op te staan, de rechtvaardigheid is "uit de genade, opdat de belofte vast zij, " Rom. 4:16. Zeker bevond David zich niet in die rivier, toen hij deze klacht uitte: "Ik ben gezonken in grondelozen modder, waar men niet kan staan, ik ben gekomen in de diepten der wateren, en de vloed overstroomt mij. Ruk mij uit het slijk, en laat mij niet verzinken, laat mij gered worden van mijn haters, en uit de diepten der wateren, " Psalm 69:3, 15. Ik zeg, dit was zonder tegenspraak een andere rivier. David was van de weg afgedwaald en in een kuil of vuil hol geraakt, want de rivier, waarvan wij thans spreken, heeft een zuiveren, goeden, vasten bodem, een bodem van "rechtvaardiging door genade, " en wanneer iemand op deze bodem staat, behoeft hij niet te schreeuwen uit vrees van te verdrinken of in de modder en het vuil te stikken.

c. Ik zei reeds, dat de bodem van deze rivier is: "opdat wij zalig zouden worden, zalig door genade, " en thans voeg ik hieraan toe: "door de verlossing, die in Christus Jezus is." Daardoor wordt de bodem al hechter en hechter. Wij lezen, dat, toen Israël over de Jordaan trok, "de priesters, die de ark des verbonds des Heeren droegen, steevast op het droge stonden, in het midden der Jordaan, " en dat zij aldaar twaalf stenen oprichtten tot een gedachtenis, Jozua 3:17, 4:1 - 3.
Maar was de bodem der Jordaan even goed, even vast, als deze gezegende rivier van het water des levens? Of waren de stenen, die Israël daar als een gedachtenis plaatste, gelijk die "beproefden steen, " die "kostelijken steen, die wel vast gegrondvest is"? Jesaja 28:16. O, welk een troon! deze rivier komt voort uit de troon, en wij zijn zalig geworden uit genade door de verlossing, die in Hem is. Wij lezen van een stad, die fondamenten heeft: de genade is er een van, en Christus een ander, en de waarheidsleer, die alle Profeten en Apostelen verkondigd hebben, een derde, enz. Hebr. 11:10. En zo maakt dit alles samen uit: de bodem van deze Goddelijke rivier van het water des levens, Eféze 2:19, 20.

d. Nog iets anders ontdekken wij op de bodem van deze heilige rivier, namelijk de heerlijkheid Gods, wij zijn zalig geworden, zalig geworden uit genade, zalig geworden uit genade door de verlossing, die in Christus Jezus is, tot prijs der heerlijkheid Gods. Welk een Goddelijke bodem. De genade zal niet ontbreken, Christus is volkomen beproefd, en God zal zijn heerlijkheid geen andere geven. Daarom zullen al degenen, die uit deze rivier drinken, gewis gedrenkt, dat is: zalig worden, namelijk zij, die er van drinken om hun geestelijken dorst te lessen.
Tot zover de uitleg van onze tekst.

TOEPASSING VAN HET GEHEEL Nu wil ik uit al het behandelde iets ter toepassing afleiden. Tot dusver hebben wij met een enkel woord het water des levens, de hoeveelheid van dit water, des zelfs oorsprong en hoedanigheid besproken, en ik heb u aangetoond, hoe uitnemend dit water, hoe overvloedig zijn hoeveelheid, hoe heerlijk zijn oorsprong en hoe uitnemend zijn hoedanigheid is.

1. Laat dat ons in de eerste plaats opwekken, om een meer onbelemmerd en veelvuldig gebruik van dit water te maken. Velen leggen zich tegenwoordig er op toe, heilzame wateren uit te vinden, om het lichaam te genezen, en om de kooplust van alle zieken op te wekken, en dezulken prijzen hun fabrikaten ver boven derzelver waarde aan. Ja, en zo zij een van de honderd kunnen helpen, bazuinen zij rond, dat hun middel voor allen probaat moet zijn. Welnu, hier is de grote Geneesmeester met Zijn water, hetwelk Hij het water des levens noemt, het water des levens voor de ziel: dit water probatum est. Het heeft zijn genezende kracht ontelbare malen bewezen, aan allen, die het beproefd hebben, nooit heeft het zijn uitwerking gemist, Jesaja 5:4, 5, Hand. 26:18, behalve waar het niet genomen werd. Geen ziekte trotseert dit water, het geneest blindheid, doofheid, stomheid, ja redt van de dood. Het "doet de lippen der slapenden spreken, " Hooglied 7:9.

Dit is het ware wijwater, al het andere is slechts namaaksel, dit water drijft alle duivelen en boze geesten uit, het neemt alle betovering en uitzinnigheid weg, het heelt maanzieken en geraakten, Gal. 3:1 - 3, Markus 16:17, 18. Het geneest de diepste zwaarmoedigheid, het zuivert van twijfel en wantrouwen, al waren ze ook in het hart zo hard als een steen geworden, Ezech. 36:26. Het leert u wèl spreken, Kol. 4:6. Het geeft u een rein hart, hetgeen veel beter is dan een reine huid, Ezech. 36:25, 26. Het geeft u een zuiveren smaak en leert u alle schadelijke spijzen mijden, Jesaja 30:22. Het verwekt in u een honger naar alles wat goed is, het neemt verstoppingen in de maag weg. Het verteert Gods manna en brengt des zelfs voedende bestanddelen in het bloed, zodat dit in staat is het ganse lichaam gezond en sterk te houden. In één woord: het onderhoudt het leven, Johannes 4:14. Wie van dit water neemt, leeft langer nog dan Methusalem, en de grootvader van Noach leefde toch inderdaad zeer lang, Genesis 5:27.

Laat mij echter mijn opwekking vervolgen.

Maak een onbeperkter gebruik van dit water, het is het gezondste water, dat bestaat, gij moogt het omtrent de derde, zesde, negende of elfde ure nemen, maar het in de morgen des levens te gebruiken, is het meest aan te bevelen, Matth. 20:3 - 6. Want dan hebben de ziekten nog niet zo'n schrikbarende hoogte bereikt als op lateren leeftijd, wanneer zij door de langen duur zo ingeworteld zijn, dat hare genezing veel moeilijker valt. Zij, die vroeg komen, zullen het eeuwige leven ontvangen en het reeds in deze tijd genieten, en u weet, dat is dubbel leven, Prediker 12:1 - 7.

Dit water zuivert vollediger en oefent een veel volkomener werking uit dan enig ander. Gewis openbaart het zijn heilzame kracht daar het schoonst, waar de ziekte het hardnekkigst is, b.v. bij moeilijke, taaie karakters, want geen ziekte is tegen de werking van dit levenswater bestand. Het keert, als het ware, de ziel met bezemen en neemt zelfs de geringste onreinheid weg, maar daardoor zuivert het van de plaag der dodelijke besmetting, die ons zonder dit water onvermijdelijk ten grave, ja ter hel voeren zou. Kwaad doet het niet, alleen stoort het ons in de gevaarlijke slaap der vleselijke gerustheid en stelt ons onze toestand spoediger klaar en duidelijk voor ogen. Gelijk ik reeds te voren zei, het wekt een gezonden honger op en doet ons verlangen naar hetgeen waarlijk gezond en voedzaam is.

Als iemand mij vraagt, waarom ik dus alles zinnebeeldig voorstel, dan antwoord ik, dat de tekst mij daartoe aanleiding geeft.

2. Vervolgens raad ik u zeer aan, in de nabijheid van deze rivier uw woning op te slaan. "De beminde des Heeren, Hij zal zeker bij hem wonen, Hij zal hem de gansen dag overdekken, en tussen zijn schouders zal Hij wonen!" Deuteronomium 33:12. indien u vraagt, waar deze woning is, zo antwoord ik: in de stad Gods, in en onder de tabernakelen des Allerhoogsten. Deze rivier komt voort uit de troon, om de stad Gods te bewateren, en daarom lezen wij ook, dat zij "in het midden van hare straat" vloeit, Openb. 22:2. Wilt u onderzoeken, onderzoek en zeg mij, wat gij gevonden hebt. "Het zaad van Zijn knechten zal haar beërven, en de liefhebbers Zijns Naams zullen daarin wonen", Psalm 69:37.
Verkrijg u een woning in Jeruzalem, en u zult voortdurend in de nabijheid van deze liefelijke wateren zijn. In oude tijden bouwde men de woningen nabij de rivieren, immers, wij lezen, dat Aroër aan de oever der beek Arnon lag, Jozua 13:9. Biliam woonde te Pethor, hetwelk aan de rivier is, Numeri 22:5.
O, aan de boorden ener heerlijke rivier woont men het aangenaamst, en van alle rivieren in de wereld is de rivier van het water des levens gewis de beste. Zij, die aan hare oevers hun verblijf houden, zullen "niet hongeren, noch dorsten, en de hitte en de zon zal hen niet steken. want hun Ontfermer zal ze leiden, en Hij zal hen aan de springaders der wateren zachtjes leiden, " Jesaja 49:10.
Ook bomen zijn langs hare zomen geplant, die hun wortels naar het water uitbreiden, zij "geven vrucht op hun tijd, en hun blad valt niet af", Psalm 1:3, Jeremia 17:8. En wij hebben de belofte, dat zij, die zich aan deze wateren gevestigd hebben, even vruchtbaar zullen zijn als die bomen.
Zo gij een Christen zijt, bent u in het bijzonder geroepen om aan deze wateren te wonen, dan kunt gij slechts aan, deze wateren leven. Onkruid en andere dingen, waarin de meeste mensen behagen scheppen, wassen in de woestijn en onder elke haag, maar gij bezit een tuin, een uitgelezen goed, veronachtzaam dit water niet en vergeet niet uit deze Godsrivier te drinken. Woon dus hier, opdat uw ziel zij als een gewaterde hof, Jeremia 31:12, Jesaja 12:1 - 3.
En als gij ziet, hoe vele zieken, die hun leven wensen te rekken, naar baadplaatsen reizen en alle moeite doen om enigen tijd in de nabijheid van heilzaam geachte wateren door te brengen. Verwerf u dan een helder denkbeeld uwer geestelijke ziekte, en bedenk, dat niets u kan helpen dan dit gezegende water des levens.
Tracht dan ook een woning te bekomen in Jeruzalem, opdat u steeds in de onmiddellijke nabijheid van die wateren moogt zijn. Besproei ook uw planten dikwijls met dit kostelijke water. Ik bedoel de genadegaven Gods in uw ziel, zo zal u toenemen, en groen blijven, en uzelf als een discipel gedragen. En hierin is God, uw Vader, verheerlijkt, dat u veel vrucht draagt, Johannes 15:8.

3. Mijn derde woord is: *dank God, dat Hij zulke wateren voor de mens bereid heeft.* Zij alleen kunnen ons het leven geven, alle andere komen uit de Dode Zee voort en veroorzaken de dood, er zijn geen levende wateren dan deze.
Ik zeg, neem ze aan in dankzegging, indien wij zelfs ons dagelijks brood niet zonder dankzegging behoren te ontvangen, hoe moeten wij dan God niet danken voor deze zijn onuitsprekelijke gave! 2 Cor. 9:15. Hier is het leven van de ziel, verlossing van en leven buiten de zonde, verlossing van en leven vrij van de vloek, het leven, dat door geen hel, geen woestijn in gevaar gebracht kan worden, dat alle gedachten en begeerten te boven gaat. Een heerlijk, een Goddelijk, een eeuwig leven!

O, mijn broederen! dankt God, die goed doet en ons zo'n zegen schenkt, vervullende onze harten met spijs en vrolijkheid. Als Mozes de kinderen Israëls moed wilde inspreken en hun gemoed met dankbaarheid vervullen, dan was hij gewoon hun mee te delen, dat het land, waarheen zij gingen, door God verzorgd en door de dauw des hemels besproeid werd. "Want de Heere, uw God, brengt u in een goed land, een land van waterbeken, fonteinen en diepten, die in dalen en in bergen uitvlieten, een land van tarwe en gerst, en wijnstokken, en vijgenbomen, en granaat - appelen, een land van olierijke olijfbomen, en van honing, een land, waarin gij brood zonder schaarsheid eten zult, waarin u niets ontbreken zal, een land, welke stenen ijzer zijn, en uit welks bergen gij koper uithouwen zult, " Deuteronomium 8:7 - 9, Ex. 3:8, 13:5, Leviticus 20:24, Numeri 14:8. En toch maakt hij nog niet eens gewag van de rivier van het water des levens, welker beekjes de stad Gods verblijden.
Deze rivier vloeit onmiddellijk voort uit Gods hart, ze ontspringt in Zijn ingewanden, want God is de levende God. Zij is Zijn hart en zijn ziel. "Ik zal Mij over hen verbieden, dat Ik hen weldoe, en Ik zal hen getrouwelijk in dit land planten, met Mijn ganse hart en met mijn ganse ziel", Jeremia 32:41.
Ik zeg, indien God ooit Zijn hart en zijn ziel openbaarde, dan is het in dit water des levens, en in de troon, waaruit het voorkomt. Daarom bestaat er alle reden, dat uw hart zich in het genot van dit water verheuge en van vreugde opspringe, met dankzegging aan de Oorsprong van die onvergelijkelijke gave. Lees hoe David zich daaromtrent uitspreekt in Psalm 103:1 - 5, en doe desgelijks.

4. Door de eigenschappen, die ons in ons tekstwoord van dit water des levens worden opgesomd, *wordt gij in staat gesteld te beoordelen, of een gedachte, een mening, een leer, die gij verneemt, met de gezonde woorden der heilige Schrift volkomen overeenstemt, of daarvan afwijkt.* Deze rivier is zuiver, klaar, ja klaar als kristal. Is de leer, die men u predikt, ook zo? of is zij onzuiver, met menselijke wijsheid vermengd? Zie, mens! en let op, of gij ook de voeten van Baälsdienaars bespeurt, en of zij die wateren ook troebel gemaakt hebben. Troebel, modderig water kan nimmer het water des levens zijn, althans niet het zuivere water van die rivier. Daarom, wanneer gij het niet zuiver bevindt, ga hoger op, nader bij de oorsprong, want: hoe dichterbij de bron hoe reiner het water. Werp dus zo'n leer ver van u, zo ze hogerop niet vindt, Job 36:3. Uw leven staat op het spel, klatergoud is gevaarlijk, iedereen, die op zijn hoede is, neemt zich daarvoor in acht. Vooral het namaaksel van het water des levens is levensgevaarlijk, is hoogst verderfelijk. Daarom luister terdege naar hetgeen gij hoort, want even als aan de vissen, kan men aan uw kleur zien, waarin wateren gij thuis zijt, daarom neem acht op u zelven.

5. Stroomt dit water des levens gelijk een rivier, gelijk een diepe, brede en volle rivier, laat dan niemand, hoe groot zijn overtredingen en zonden ook zijn, vrezen, want er is meer dan genoeg om alle ongerechtigheid uit te delgen en zijn ziet zalig te maken. Niets komt bij velen meer voor, dan twijfel aan Gods genade, en niets is groter hinderpaal voor de zondaar, wiens begeerte naar God uitgaat. De wet gebroken te hebben, is waarlijk geen geringe zaak, maar aan de algenoegzaamheid van Gods zaligmakende genade te twijfelen, is nog veel groter overtreding, ja is de grootst mogelijke zonde.

Daarom, wanhopende ziel! want tot u spreek ik thans, overwin uw mistrouwen, werp uw slaafse vrees weg, laat uw bedenkingen varen, en geloof dat ook gij uitgenodigd wordt van dit water des levens te drinken. Wat uw gemis aan deugd en goede werken betreft, laat dat u geenszins terughouden, deze rivier van het water des levens is vol genade, stroomt over van genade en barmhartigheid. Zo als ik zei, zij bevat genoeg, ja meer dan genoeg water om u te verlossen, om in al uw behoeften te voorzien. Gij hebt zo niets te doen om uw ziel van allen twijfel, van alle vrees, van alle ongelovige gedachten te verlossen, dan te drinken, en u zult in eeuwigheid leven.

6. Maar wat betekent dit alles voor een dode wereld voor degenen, die in de dood blijven? Zij spelen met hun ijdelheden, gelijk de jongen met zijnen tol, totdat hun voeten uitglijden en zij in de bodemloze afgrond verzinken.
Stel u voor ditmaal hiermee tevreden.

4. DE KOSTBAARHEID DER ZIEL, EN DE ONUITSPREKELIJKHEID VAN HAAR VERLIES.

"OF WAT ZAL EEN MENS GEVEN TOT LOSSING VAN ZIJN ZIEL?" MARKUS 8:37.

(Deel 2 Al de werken)

The Greatness of the Soul and unspeakableness of te Loss thereof. 1682

Getrouw overgezet naar de eerste uitgave.

VOORREDE VAN DE UITGEVER.

Onze nieuwsgierigheid wordt natuurlijk opgewekt om te weten te komen, wat een arm, ongeletterd handwerksman wiens boekengeleerdheid beperkt was, tot de inhoud van een enkel boekdeel, toch wel met mogelijkheid zou kunnen zeggen over een onderwerp zó afgetrokken, zó diep en zó uitermate bovennatuurlijk als de ziel - haar kostbaarheid - en de onbegrijpelijkheid van het verlies, er van. De heidense wijsgeren, die met elkander een geducht leger vormen met Plato en Aristoteles aan het hoofd, hadden hun verstand uitgeput, en met al hun nachtstudiën de wereld nog geen zier wijzer gemaakt. De kerkvaders vatten het werk bij de hand, … en vergrootten de verwarring; wij raken verward in hun fijne onderscheidingen, bepalingen en spitsvondigheden. Stel u voor de vraag te beantwoorden, hoeveel geesten wel op de punt van een naald kunnen dansen zonder elkander te stoten?

Godgeleerden hebben zichzelf en hun hoorders in verlegenheid gebracht met veronderstellingen en afgetrokken ideeën. Wat zou nu toch een rondtrekkende koperslager of ketellapper wel ontdekt hebben, om de aandacht te trekken van geheel het Christendom, en om wijsgeren, kerkvaders en godgeleerden te onderwijzen? Bunyan kon geen kennis putten uit den bedorven stroom der filosofie, daartoe ontbrak hem het geld en ook de lust; hij ging regelrecht naar de hoofdfontein. In het licht van Gods onfeilbaar Woord, vertoont hij ons de ziel, als oneindig groot in waarde, maar in een gevallen staat. Hij schetst haar, zoals zij door de onfeilbare Hand van haar Maker geformeerd was. Hij toont ons de onuitsprekelijke grootte van haar waarde; met het woord van God in de hand, dringt hij door tot in de eeuwigheid, openbaart ons de vreugde des hemels en de angsten der hel - voor zover de Heilige Geest ze beschreven heeft, en voor zoover zij door ons begrepen kunnen worden. Terwijl hij ons een flauw denkbeeld geeft van de waarde der ziel, maakt hij ons tevens bekend met de oorzaken van haar verlies, en altijd uit de zelfde bron puttende - de enige bron der ware kennis - voert hij zijn ontroerde lezers tot de enige Naam onder de hemel gegeven, waardoor zij behouden kannen worden.

Te dikwijls heeft men de belangrijkheid van het lichaam over 't hoofd gezien, wanneer men beproefde de kostbaarheid en de waarde der ziel te begrijpen. Het is waar, het lichaam is uit de aarde; de ziel is de adem van God. Het lichaam is de woonplaats, de ziel is de inwoner. Het lichaam keert tot stof weder; de ziel gaat naar de hemel, om naderhand weder met het nieuwe lichaam verenigd te worden wanneer het leven de dood zal te niet gedaan hebben. In deze opzichten schijnt de ziel oneindig ver boven

het lichaam verheven te zijn. Maar vergeten wij toch nooit, dat het in de toekomende eeuw eveneens zal zijn als in dit leven; het lichaam en de ziel zijn zo nauw met elkander verenigd, dat zij als het ware, één wezen zullen vormen, hetzij om eeuwige gelukzaligheid te genieten, of om eeuwig gepijnigd te worden.

Hij die voelde en schreef, zoals Bunyan deed in deze gewichtige verhandeling, en wiens tong was als de pen van een vaardig schrijver, hij moet zielen gewonnen hebben voor het Koninkrijk van Jezus Christus. Bunyan vermaant de ontrustte zielen ernstig om dadelijk naar de grote Herder te gaan, en geen vertrouwen te stellen op hen, die voorgevende, Zijn dienaren te zijn, slechts valse herders zijn. "Wacht u voor de herder, die geen zorg voor zijn eigen ziel draagt, die op wegen wandelt en dingen doet, die tot het verderf zijner ziel lijden; nadert niet tot hem. Hij die zijn eigen ziel met zand voedt zal u niet met het brood des levens verzadigen." Kiest Christus als uw opperste Herder, zit aan Zijn voeten, en leer van Hem, en Hij zal u leiden tot dezen, die uw ziel zullen voeden met kennis en verstand.

Lezer, laat ik u niet langer op de drempel staande houden, maar treedt binnen, leest deze gewichtige verhandeling biddende; en moge de Heere ons door Zijn Heilige Geest leiden en onderwijzen opdat wij zullen leren verstaan de kostbaarheid der ziel en haar onherstelbaar verlies. De oorzaken waardoor wij haar verliezen, en de enige weg waardoor wij haar kunnen behouden.

DE KOSTBAARHEID DER ZIEL

Ik heb deze woorden thans tot mijn tekst gekozen om verscheiden redenen:

1. Omdat de ziel en de verlossing ervan zulke grote, zulke heerlijke dingen zijn, niets is belangrijker, en er moest voor u niets belangrijker zijn dan de ziel van een iegelijk van u. Huizen en landerijen, gebouwen en grondbezittingen, handelszaken en ere - ambten, rang en aanzien, wat zijn deze in vergelijking met de zaligheid? Wat zijn deze in vergelijking met de zaligheid van uw ziel?

2. Omdat ik opgemerkt heb dat men zich niet bekommert over de zaken waarbij men het grootste belang moest hebben. De meeste mensen bekommeren zich volstrekt niet over het heil hunner onsterfelijke ziel. Ja, wie van de vele duizenden, die dagelijks neerzitten onder het liefelijk geklank van het Evangelie, wie stellen belang, waarachtig belang in het heil hunner onsterfelijke ziel?

Zo ooit, dan is het nu een tijd, waarin men waarlijk klaagliederen mag aanheffen over de onverschilligheid aangaande het behoud der ziel. Een onverschilligheid die zich voortplant als paddenstoelen. Waar vindt men er één op de duizend, ja twee op de tienduizend, die door hun gesprekken, hetzij in het openbaar of in de huiselijke kring, tonen dat zij over de toestand hunner ziel nadenken, of dat het gewicht der zaak hen zwaar op het hart drukt? Waar vindt men ze, die de Heere aanlopen als een waterstroom en hun zelfs zaligheid werken met vrezen en beven?

3. Ik heb deze tekst nu gekozen, om, kon het zijn door de woorden, die de Heere mij zal te spreken geven, u wakker te schudden uit uw slaap van gemakzucht, vrede en geen gevaar, en om u op uw knieën te brengen voor Hem, die u genade kan schenken en uw ziel kan behouden. Ik heb deze tekst gekozen om u op te jagen uit uw wereldse vermaken en onverschilligheid, en om u tot Hem te leiden, opdat u van Hem, die genade begeren moogt, die u nodig is, om belang te stellen in de zaligheid van uw ziel.

Ten laatste heb ik deze woorden ook nog tot mijnen tekst gekozen, om indien niet u, dan toch mij zelf te bevrijden, d.w.z. dat ik rein van uw bloed moge zijn, en met een vrij geweten tegen over u zal kunnen staan, wanneer gij, wegens uw onverschilligheid verdoemd zal worden, en u knarsetanden zult in de hel over het verlies van uw ziel. Zo spreekt de Heere "Als ik tot de goddeloze zeg, gij zal de dood sterven, en u (profeet of Evangelieverkondiger) waarschuwt hem niet, en spreekt niet, om de goddeloze van zijnen goddelozen weg te waarschuwen, opdat u hem in het leven behoudt, die goddeloze zal in zijn ongerechtigheid sterven, maar zijn bloed zal ik van uw hand eisen. Maar als gij de goddeloze waarschuwt, en hij zich van zijn goddeloosheid en van zijnen goddelozen weg niet bekeert, hij zal in zijn ongerechtigheid sterven, maar gij hebt uw ziel bevrijd. Ezech. 3:18, 19. "Of wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?"

In mijn verhandeling over deze woorden, zal ik

- ten eerste u aantonen wat er aanleiding toegaf dat de Heere deze woorden zei,
- en ten tweede u de woorden zelf verklaren.

Er waren vele scharen, die de Heere Jezus volgden, die zich onder zijn prediking begaven, zonder ernstig te overwegen, waarom zij Hem volgden, ten minste velen van hen, die Hem volgden, gaven zichzelf niet eerst de moeite om te overwegen, wat het zeggen wilde Christus te belijden, en wat hun die belijdenis zou kunnen kosten. Dit gaf de Heere Jezus aanleiding om tot hen te zeggen: "wat zal een mens geven tot lossing zijner ziel?" "En wanneer Hij het volk tot Zich geroepen had", de vele scharen die met Hem gingen, " en ook zijn discipelen, toen zei Hij tot hen, zo wie achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volge mij." Markus 8:34. Laat hem eerst neerzitten en de kosten overrekenen, indien iemand mij volgen wil. Want Mij te volgen is niet hetzelfde, alsof gij een andere heer volgt. De wind is Mij altijd tegen, de stormen huilen immer, de hoge trotse baren der wereld slaan voortdurend tegen de wanden van het schip, waarin Ik en mijn volgelingen zich bevinden. De zee staat altijd hol voor ons, en immer vliegt het schuim van de woede der wereld ons in het aangezicht. Hij, die niet in gevaar wil komen, en hij, die bevreesd is, dat hij in de diepte der woedende zee zal omkomen, laat hem niet bij ons aan boord stappen. *Zo wie zijn kruis niet opneemt en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn*. Want wie van u, willende een toren bouwen, zit niet eerst neer en overrekent de kosten, of hij ook heeft hetgeen tot volmaking nodig is? Lukas 14:27 - 29.

Het is waar, voor ons verstand is dit een harde reden, die elke flauwe hoop of verwachting schijnt uit te doven, maar niet voor het geloof. Integendeel, het geloof versterkt ons in onze verwachting, stelt de zaken ons schijnbaar heerlijker en begeerlijker voor ogen. Het verstand zegt, wie zal Christus, die dadelijk bij het begin zo'n harden weg inslaat, volgen? Maar het geloof zegt, als het begin van de weg zo moeilijk is, wat zal dan toch het einde van de loopbaan eens Christens onuitsprekelijk schoon zijn, daar zij zich niet hebben laten afschrikken door moeite en gevaren, gevaren van allerlei aard. Zij hebben de woeste en schuimende golven der wereld getrotseerd, het kruis getorst, de smaad verdragen, alles verduurd, om slechts dat een doel te bereiken, de zaligheid hunner onsterfelijke ziel. *In de wereld zal u verdrukking lijden, maar hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen*. Ja, zegt het geloof, door lijden moet men komen tot verblijden: ziet op de oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, dewelke, voor de vreugde, die hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons van God." Hebr. 12:2. Maar niet bij ieder mens bestaat de kennis van deze zaken, en daarom ook niet zo'n opgewektheid en lust om het kruis op zich te nemen en de zelfverloochening te oefenen om Christus wil, want zij bedenken niet de dingen die boven zijn, waar Christus is zittende aan de rechterhand Gods. Kol. 3:2 - 4.

Daarom geeft de Heere Jezus Christus bij het begin reeds aan zijn volgelingen de volgende zaken in overweging. Hij geeft hen namelijk de drie volgende zaken in overweging - het kruis, het verlies van het leven, en het verlies der ziel. Alsdan redeneert Hij met hen over deze dingen, zeggende hier is het kruis, het leven en de ziel.

1. Het kruis, en dat moet u opnemen, *als gij Mij wilt volgen*.

2. Het leven, dat zult ge voor enigen tijd behouden indien *gij Mij verwerpt.*

3. De ziel, en die zal voor eeuwig verloren gaan, indien *gij Mij niet volgt, en niet in Mij blijft.*

Na denkt nu goed na, overweeg ernstig wat het beste is voor u. Zal u uw kruis dragen, Mij navolgen, en zo uw ziel van een eeuwig verderf verschonen? Of zal u het kruis schuwen om uw leven enigen tijd te behouden, en zo gevaar lopen eeuwig verdoemd te worden"? Of, zoals Johannes het zegt, "zult gij uw leven liefhebben tot gij hetzelve verloren hebt? Of zult ge uw leven in deze wereld haten, om hetzelve te bewaren tot in eeuwigheid? Die zijn leven liefheeft, zal hetzelve verliezen en die zijn leven haat in deze wereld, zal hetzelve bewaren tot het eeuwige leven." Johannes 12:25.

Dit betekent, hij, die zijn kortstondig leven in deze wereld liefheeft, die hetzelve zo liefheeft, dat hij er Christus en Zijn Evangelie om haat, die zal zijn leven eenmaal op een verschrikkelijker wijze verliezen, dan hij, die zijn leven verliest om Christus wil en Zijn Evangelie, maar hij die dit leven gering acht, wegens de liefde die hij Christus toedraagt, die zal hetzelve bewaren tot in eeuwigheid. Nadat Christus hun deze zaken heeft voorgesteld, omtrent het kruis en de zelfverloochening doet Hij hun de volgende vraag, en laat aan hen het antwoord over, zeggende: "Want wat zal het de mens baten, zo hij de gehele wereld won, en zijner ziel schade leed? Markus 8:36.

De Heere Jezus beval hen, dat zij Hem niet moesten volgen en zijn Evangelie niet moesten belijden, zonder ernstige overweging en rijp beraad, want Hij, die Christus en zijn Evangelie lichtvaardig en zonder overweging volgt, hij zal even spoedig weer afvallig worden, even spoedig weer de Heere Jezus verloochenen, en Hem de rug toekeren. Ik heb u het kruis in overweging gegeven, zegt de Heere, opdat u niet versnelt zou worden, en het u niet onverhoeds overvalle, en opdat u weten zou, dat, indien ge u van Mij afkeert, nadat gij uw hand aan de ploeg hebt gelegd, gij onbekwaam zult zijn tot het Koninkrijk Gods. Lukas 9:62. Nu, daar dit zo is, zo staat er niets minder in gevaar dan de zaligheid, en de zaligheid is meer waard dan de gehele wereld, ja, zij is meer waard dan tienduizend werelden, indien er zoveel waren. En daar dit waar is, daarom zal het verstandig van u zijn, indien u het Evangelie begint te belijden, dat u het kruis en de verzoeking verwacht, want daartoe zijn alle volgelingen van de Heere Jezus in deze wereld bestemd. Jakobus 1:12, 1 Thess. 3:3.

En indien u aldus begint en volhoudt dan zullen het koninkrijk en de kroon de uwe zijn, want zo rechtvaardig als de Heere het acht, dat Hij uw verdrukkers straft, zo billijk rekent hij het ook, dat Hij u, die de verzoeking verdraagt, de kroon des levens geeft. Jakobus zegt: "ziet, wij houden hen gelukzalig, die verdragen. Jakobus 5:11. Ook Paulus zegt: "Het is recht bij God verdrukking te vergelden dengenen, die u verdrukken, en u, die verdrukt wordt, verkwikking met ons, in de Openb. van de Heere Jezus van de hemel met de engelen zijner kracht: met vlammend vuur wraak doende over degenen, die God niet kennen, en over degenen, die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn. 2 Thess. 1:7, 8. Indien de zaligheid in gevaar is, dan is de ziel in gevaar, dan is uw al in gevaar, en is dit zo, wat zal het dan de mens baten, indien hij, Mij verlatende, de gehele wereld won? "Want wat zou het de mens baten, zo hij de gehele wereld won, en zijner ziel schade leed?"

Nadat de Heere de ziel in de ene, en de wereld in de andere schaal gelegd heeft, en nadat Hij bevestigd heeft, dat de ziel de gehele wereld overtreft, en niets met haar in

waarde is te vergelijken, daarna komt Hij tot de tweede vraag, welke ik heden tot mijnen tekst gekozen heb, zeggende: "Of wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?"

In deze woorden treffen wij vooreerst aan een veronderstelling, en wel zulk ene, die op een dubbelen bodem staat. De veronderstelling is deze - *dat de ziel verloren kan worden, of wel: het is mogelijk, dat een mens zijn ziel verliest.*

De dubbele bodem, waarop deze veronderstelling rust, is,

- ten eerste, des mensen onwetendheid van de waarde der ziel en van het gevaar, waarin zij verkeert, en
- ten tweede, des mensen hogere schatting van de tegenwoordige dan van de toekomende dingen.

Het laatste volgt gewoonlijk uit het eerste, want, indien de mens onbekend is met de waarde en de kostbaarheid der ziel, wat staat hem dan in de weg, om meer waarde te stellen op tijdelijke, dan op eeuwige dingen, wat verhindert hem dan, de vleselijke begeerlijkheden hoger te schatten, dan de andere, waarbij hij geen belang heeft, en waarvan hij de waarde toch niet kent?
Maar deze tekst bevat, behalve een veronderstelling, ook nog een verborgene waarheid, nl. dat het onmogelijk is, dat er mensen zijn, die de waarde hunner ziel recht kennen, voordat zij geheel en voor eeuwig verloren zijn. "Wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?" Dat wil zeggen, wanneer de mensen in de afgrond der verdoemenis gezonken zijn, dan zullen zij de waarde hunner ziel kennen, dan zullen zij waarderen, wat zij verloren hebben, en waarlijk niet eerder, dan wanneer zij daar zullen gekomen zijn. Dit ligt duidelijk vervat in de woorden: "Wat zal een mens geven tot lossing zijner ziel?" Of wat zouden zij, die zichzelf nu door hun zonden verloren zien, bij het licht van het helse vuur - want sommigen zullen niet overtuigd worden, dat zij verloren zijn, totdat zij met de rijke man de ogen opslaan in de hel, Lukas 16:22, 23, ik zeg, wat zouden dezulken, indien zij iets hadden, niet willen geven tot lossing van hun onsterfelijke zielen, of tot redding uit deze plaats van wroeging en knersing der tanden?
Ik zal twee waarheden behandelen, die in deze woorden vervat zijn.

- De eerste waarheid is deze: dat het verlies der ziel het aanzienlijkste, het grootste verlies is, een verlies, dat nooit weer kan hersteld of vergoed worden. "Wat zal een mens geven tot lossing zijner ziel?" dat is, zijn verloren ziel weer verlossen en haar in de vrijheid herstellen.
- De tweede waarheid is deze: dat, hoe onverschillig en zorgeloos sommigen ook nu mogen zijn over het verlies of het behoud hunner onsterfelijke zielen, nochtans de dag aanbreekt, waarop de mensen gewillig zullen zijn, alles wat zij bezaten, hoeveel het ook ware, tot lossing van hun zielen te geven, maar dan zal het te laat zijn. Want dit geeft de tekst duidelijk te kennen: "Wat zal een mens geven tot lossing zijner ziel?" Wat zou hij niet geven? Waarvan zou hij niet willen scheiden, op de dag, waarop hij zich verdoemd ziet, tot lossing zijner ziel, indien hij iets had?

De eerste opmerking of waarheid, die wij uit de woorden afgeleid hebben, wordt door de tekst verklaard, "Wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?" dat is, er is niets, zelfs al de dingen, die onder de hemel zijn, al waren zij allen de bezittingen van een mens, en allen ter zijner beschikking, er is niets, dat de mens tot lossing zijner ziel kan geven, er is niets, dat zóveel waarde bezit, om slechts een ziel uit de boeien der duisternis te verlossen, of slechts een verloren ziel terug te halen. "Want de verlossing hunner ziel is te kostelijk, en zal in eeuwigheid ophouden." Psalm 49:9. En wat anders behelsden de woorden, die de tekst vooraf gingen, dan hetzelfde, "wat zou het de mens baten, zo hij de gehele wereld won, en zijner ziel schade leed?" Welk voordeel zal iemand behaald hebben, die zijn ziel verliest? Volstrekt niets, ofschoon hij door dat verlies de gehele wereld gewonnen had, want de gehele wereld is nog niet zoveel waard, als een ziel, in het oog van God en het recht der wet. En het is van deze beschouwing, dat de goede Elihu uitging, om Job te waarschuwen. "Omdat er grimmigheid is, " zegt hij, "wacht u, dat Hij u misschien niet met een klop wegstote, een groot rantsoen zou u er niet afbrengen. zou Hij uw rijkdom achten? Neen, geen goud, noch alle versterkingen van kracht." Job 36:18, 19. Rijkdom, en macht, wat is er meer op aarde? Geld is overal goed voor, dat is, voor alles, behalve voor de verlossing der ziel. Rijkdom kan hier geen ziel vrijkopen, noch ook hiernamaals met al de krachten en machten een ziel van het helse vuur verlossen.

EERSTE LEERSTUK. Het verlies der ziel is het aanzienlijkste, het grootste verlies, een verlies, dat nooit weer kan hersteld of vergoed worden. In mijn verhandeling over dit onderwerp, zal ik de volgende punten met u beschouwen:

- Ten eerste zal ik u aantonen wat de ziel is.
- Ten tweede zal ik u de kostbaarheid der ziel aantonen.
- Ten derde zal ik u aantonen, wat het is, zijn ziel te verliezen.
- Ten vierde zal ik u de oorzaken opnoemen waardoor de mensen hun zielen verliezen.

WAT DE ZIEL IS.

Ten eerste. Ik zal u aantonen wat de ziel is, beide ten opzichte van de namen, die zij draagt, als ook door u hare vermogens en eigenschappen te beschrijven, ofschoon ik in alles slechts kort zal zijn, want ik beoog geen lange redevoering. Namen der ziel.

1. De ziel wordt menigmaal het hart van de mens genoemd, of datgene, waarin de dingen, hetzij ten goede of ten kwade, hun oorsprong hebben, daarom, de begeerten zijn uit het hart of uit de ziel, inderdaad, de eerste gedachte aan goed of kwaad ontstaat nog vóór de begeerte in de ziel of het hart. Het hart verstaat, wil, begeert, wordt aangedaan, redeneert, oordeelt, maar dit zijn alle zielsvermogens, daarom bedoelt men dikwijls met het hart en de ziel hetzelfde. "Mijn zoon, geeft Mij uw hart." Spreuken 23:26. "Uit het hart komen voort boze bedenkingen", enz. Matth. 15:19, 1 Petrus 3:15, Psalm 26:2.

2. De ziel wordt ook dikwijls de geest genoemd, omdat zij niet alleen het aanzijn, maar ook leven geeft aan alle dingen en Hand. in en door haar verricht. Vandaar, dat de ziel en de geest bij elkaar gevoegd worden, met betrekking tot dezelfde handeling. "Met mijn ziel heb ik U begeerd in de nacht, ook zal ik met Mijn Geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken." Jesaja 26:9. Wanneer bij zegt: "ook met Mijn

Geest zal ik U zoeken, " dan verklaart hij niet alleen met welke begeerten hij naar God verlangt, maar ook met welke voorname zaak zijn begeerten voortgebracht worden. Het was met mijn ziel, zegt hij, te weten, met Mijn Geest, die in het binnenste van mij is. Zo lezen wij ook van Maria, "Mijn ziel, " zegt zij, maakt groot de Heere, en mijn geest verheugt zich in God, mijnen Zaligmaker." Lukas 1:46, 47. Niet dat de ziel en de geest hier als twee grote machten moeten beschouwd worden, maar als een en dezelfde grote ziel, onder twee benamingen, om aan te tonen, dat zij het voornaamste deel in Maria was, namelijk haar ziel, die God grootmaakte, ja, dat deel, dat geest en leven in haar kon uitstorten, om God te verheerlijken. Soms wordt het woord geest niet in zo'n uitgebreide zin gebruikt, maar alleen om een vermogen of eigenschap van de ziel te kennen te geven, zoals bij Job, "de geest van mijn verstand. Job. 20:3, en "wordt vernieuwd in de geest uws gemoeds." Soms moet men onder het woord geest andere dingen verstaan, maar menigmaal moet men, onder het woord geest, de ziel verstaan, en ook onder het woord ziel, de geest.

3. Daarom, wij verstaan door de ziel het geestelijke, het beste, het edelste deel van de mens, als onderscheiden van het lichaam, zelf datgene, waardoor wij verstaan, denkbeelden vormen, overleggen en handelen. En inderdaad, het lichaam, zoals ik u dadelijk hoop aan te tonen, is slechts een arm, ledig vat, zonder dit grote ding, genaamd de ziel. "Het lichaam zonder de geest, " of de ziel "is dood". Jakobus 2:26. Het lichaam is niets meer dan een kluit aarde, (hare ziel scheidde van haar, want zij stierf). De ziel is dus het voornaamste en edelste deel van de mens.

4. De ziel wordt dikwijls het leven des mensen genoemd, niet het leven als van het redeloos wezen, want het leven des mensen - dat is van het redelijke schepsel, is datgene, waarin het verstand en het geweten bestaat en verblijft. Daarom, een mens sterft dan, of het lichaam houdt op te handelen, of te leven in de werking der gedachten, die vroeger in hem plachten te zijn, wanneer de ziel van hem uitgaat, zoals ik daar gezegd heb - haar ziel ging uit van haar, want zij stierf, en, zoals een andere goede man zegt, "te dienzelven dage vergaan zijn aanslagen, " enz. Psalm 146:4. De eerste tekst is sterker, hare ziel was uitgaande (want zij stierf). Daar is de ziel van een beest, een vogel, enz. maar de ziel van een mens is een ander ding, het is zijn verstand, zijn reden, zijn geweten, enz. En wanneer deze ziel uitgaat, dan sterft de mens. Ook is dit leven, wanneer het uit het lichaam is uitgegaan, niet vernietigd, gelijk het leven van een dier, neen, integendeel, het is onsterfelijk, en het heeft nog een plaats en aanzijn, nadat het uit het lichaam is uitgegaan, waarin het woonde. Ja, het is nog even krachtig, nog even levendig in zijn handelingen, indien niet overvloediger, dan toen het in het lichaam was, maar ik noem het *het leven*, omdat, zolang dat in het lichaam is, het lichaam niet dood is. En in deze zin moet het verstaan worden, wanneer de Heere zegt: "Maar zo wie zijn leven zal verliezen om mijnentwil, die zal hetzelve behouden", en hiermee bedoelt de Heere de ziel, niet de adem, die wij in onze neusgaten dragen, zoals op andere plaatsen gezegd wordt. En dit is duidelijk, want de mens heeft een wezen, een verstandig wezen, nadat hij de ziel verloren heeft. Ik bedoel met de mens niet een mens in deze wereld, of in het graf, maar onder de mens moeten wij verstaan, hetzij de ziel in de hel, of lichaam en ziel beide, nadat het vonnis is uitgesproken. En hiervoor is de tekst ook duidelijk, want daarin wordt ons een mens voorgesteld, die de ontzaglijke schade gevoelt, die hij geleden heeft bij het verlies zijner ziel. "Wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?" Maar,

5. De gehele mens gaat onder deze benaming, de mens, bestaande uit ziel en lichaam, wordt toch naar dat deel van zichzelf genoemd, dat het hoofddeel, het voornaamste deel is. "Alle ziel" dat is alle mensen, zij de machten over haar gesteld, onderworpen". Rom. 13:1. "Toen zond Jozef heen, en ontbood zijnen vader Jakob, en al zijn geslacht, bestaande in vijf en zeventig zielen". Hand. 7:14. Op deze beide en op verscheidene andere plaatsen, wordt de gehelen mens bedoelt, en moet ook zo in deze tekst verstaan worden, want zoals Hij hier zegt, "wat zou het de mens baten, zo hij de gehele wereld won, en zijner ziel schade leed?" Zo wordt erop een andere plaats gezegd, "want wat baat het een mens, die de gehele wereld zou winnen, en zichzelf verliezen?" Lukas 9:25, en zo, bijgevolg, "Wat zal een mens geven tot lossing (van zichzelven) van zijn ziel?" Van zijn ziel wanneer hij sterft, en van lichaam en ziel beide in en na het oordeel.

6. De ziel wordt genoemd: "de eenzame". "Red", Heere, zegt David, "Mijn ziel van het zwaard, mijn eenzame van het geweld des honds." Psalm 22:20. Op een andere plaats zegt hij wederom, "Heere! hoe lang zal u toezien? Breng mijn ziel weer van hunlieder verwoestingen, mijn eenzame van de jonge leeuwen." mijn eenzame, in de grondtekst, mijn liefste - deze uitdrukking moet niet in het algemeen toegepast worden, maar slechts op hen, in welkers oog hun zielen en de verlossing daarvan, kostbaar is. mijn eenzame, mijn liefste - de meeste mensen zeggen met hun daden van hun ziel, "mijne lijfeigene, mijn slavin, neen erger nog, slavin van de duivel en van de zonde, " want welke grove en gruwelijke zonden, welke vleselijke lusten zijn er niet in de wereld, waarvoor sommigen hun ziel doen buigen en waaraan zij haar overleveren? Maar David, zoals gij ziet, noemt haar hier zijn eenzame, zijn liefste, het heerlijkste ding, dat hij bezit, want, inderdaad, de ziel is in zichzelf een kostbaar kleinood, en moest, als alle mensen verstandig waren, ieders liefste, of ieders grootste schat zijn. En opdat het zo zou kunnen zijn met ons, daarom heeft onze Heere Jezus aldus de waarde der ziel uitgedrukt, zeggende, "wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?"

Maar indien dit waar is. dan kan men reeds dadelijk zien wat een ellendige toekomst hem te wachten staat, die zijn ziel verloren heeft, of nog verliezen zal, hij heeft zijn hart verloren, Zijn Geest, zijn beste deel, zijn leven, zijn eenzame, zichzelf, en zo, in elk opzicht, zijn al. En nu, "wat zal een mens, wat zou een mens, maar wat kan een mens, die zo zijn ziel, zichzelf, en zijn al verloren heeft, "geven tot lossing zijner ziel?" Ja, wat zal de mens, die dit verlies geleden heeft doen, om alles weer te herstellen, daar deze mens een wezen is, dat van hier gegaan is, een mens, waarover het vonnis is uitgesproken, en ene, die door de gapende afgrond der hel is ingeslokt?

Maar laat ons verder gaan. VERMOGENS EN EIGENSCHAPPEN DER ZIEL.

Nu moet ik u de ziel beschrijven door zulke dingen, waardoor zij in de Heilige schrift wordt voorgesteld, en deze zijn in het algemeen

- Ten eerste, de vermogens der ziel.
- Ten tweede, de zinnen der ziel.

- Ten derde, de hartstochten der ziel.

De vermogens van de ziel.

Ten eerste, zullen wij spreken tot u over de vermogens, of zoals ik ze noemen mag, de leden van de ziel, want, even als de leden van het lichaam, velen zijnde, dienen moeten, ons één lichaam te vormen, zo ook moeten deze vermogens, als leden, een ziel uitmaken.

1. Daar is het verstand, dat men het hoofd kan noemen, omdat daarin het oog van de ziel geplaatst is, en dit is datgene hetwelk, of door hetwelk de ziel, aangaande dingen, die haar worden voorgesteld, hetzij door God of door de Satan, dit is datgene, door hetwelk een mens verstaat en begrijpt dingen, die zo diep en zo groot zijn, dat geen tong ze ooit zou kunnen uitspreken, noch een pen ze zou kunnen beschrijven.

2. Tot de ziel behoort ook het geweten, waarin, om zo te zeggen, de vierschaar geplaatst is, want zoals door het verstand de dingen in de ziel worden binnengelaten, zo wordt door het geweten het kwade of het goede van zulke dingen geoordeeld, inzonderheid, wanneer in de

3. Derde plaats, daarin het gericht is - ook nog een deel van dit edele wezen - dat het vonnis uitspreekt over de dingen, die tot de ziel toegang vinden.

4. Daar is ook het voorstellingsvermogen of de verbeelding, een ander ding van dit grote wezen, de ziel, en dit voorstellingsvermogen is al een zeer eigenaardig ding, het is datgene, hetwelk de mens een idee, vorm, of beeld van datgene geeft, waardoor iemand verschrikt, beangst, verheugd of mishaagd wordt.

5. Het oordeel, een ander deel van de ziel is datgene, waaraan het voorstellingsvermogen de dingen aanbiedt om ze te overwegen.

6. Daar is ook het geheugen, een ander deel van de ziel, en dat kan men met alle vrijmoedigheid het gedenkboek van de ziel noemen, want het is het geheugen, dat ontvangt en in gedachtenis houdt, hetgeen gebeurd is, of door de mensen gedaan is, of wat beproefd is, om de mens aangedaan te worden, en in dit gedeelte van de ziel zal "de worm, die niet sterft" gevoed worden, wanneer zondaren, in de hel zullen geworpen zijn, ook zal uit dit herinneringsvermogen die rust en vrede voortvloeien in de dag des oordeels, die gelovigen zullen hebben in de dienst voor Christus in deze wereld.

7. Daar zijn ook de innerlijke bewegingen, die, als ik ze zo noemen mag, de handen en armen van de ziel zijn, want zij zijn het, die dat geen aangrijpen, ontvangen en omhelzen, hetwelk de ziel bemint, en het is zeer moeilijk een ziel juist datgene te doen verwerpen, hetwelk hare innerlijke bewegingen aankleven en omhelzen. Daarom doet de apostel in Kol. 3 een beroep op de innerlijke bewegingen, wanneer hij zegt "zoekt de dingen, die boven zijn, doet aan de innerlijke bewegingen der barmhartigheid, " of zoals gij op een andere plaats leest "grijpt ze aan, " want de innerlijke bewegingen zijn als handen voor de ziel, waarmee de ziel de dingen vasthoudt.

8. Daar is de wil, die men de voeten van de ziel kan noemen, omdat de ziel, ja de gehele mens, daardoor heen en weer wordt gedragen, of terug gehouden en stil gehouden wordt. Dit zijn de edele delen van de ziel, ofschoon zij bij de onbekeerden zondaar, allen gebruikt worden in de dienst van de satan en de zonde. Want de ongelovigen zijn door en door onrein, zoals duidelijk blijkt, daar hun "verstand en hun

geweten (twee meesterstukken van de ziel) bevlekt zijn " Titus 1:15. Want, indien de machtigste delen van de ziel gebruikt worden in de dienst van de satan en de zonde, wat denkt gij wel, dat de mindere in rang te beurt zal vallen?

Maar, zoals ik zeg, zo is het, des te groter het medelijden, en niemand kan er iets aan veranderen. De ziel zal voor eeuwig verloren gaan, tenzij de grote God, die boven allen is, en die alleen de ziel redden kan, zich het lot van de ziel aantrekt, om haar te verlossen, te heiligen, en om haar te overtuigen een andere Heer en Meester te dienen en lief te hebben, dan zij tot nu toe deed.

Maar, ik vraag u, wat is de mens zonder de ziel, of waarin ligt de uitnemendheid der mensen boven de beesten? Prediker 3:19 - 21. Nergens in voor zo ver ik weet, want beider lichaam gaat naar dezelfde plaats, slechts de geest of de ziel eens mensen gunt opwaarts - n.l. tot God, die haar gaf, om over haar te beschikken, ten opzichte van de dingen die komen zullen, zoals zij geweest zijn, en gedaan hebben in dit leven. Maar De zinnen van de ziel.

Ten tweede. Moet ik u in de volgende plaats de ziel beschrijven met betrekking tot hare zintuigen, hare geestelijke zinnen, want zo noem ik ze. De ziel heeft even goed hare zinnen als het lichaam. Het lichaam kan zien, horen, ruiken, voelen, en smaken, zo ook de ziel. Ik noem deze dus de zinnen van de ziel in tegenoverstelling van de zinnen van het lichaam, en omdat de ziel de zetel is van alle geestelijk gevoel, waardoor de bovennatuurlijke dingen gekend en gesmaakt worden, versta wel, niet dat, naar de mening des apostels, de ziel van een natuurlijk mens geestelijk is, want zo zijn er gene, dan die van boven geboren zijn 1 Cor. 3:1 - 3. Het gezicht.

1. Kan het lichaam zien? *Heeft het ogen? De ziel ook*. "De ogen van uw verstand verlicht zijnde." Efeze 1:18. Gelijk het lichaam beesten bomen en mensen en alle zichtbare voorwerpen kan zien, zo ook kan de ziel, God, Christus, de engelen, de hemel, de duivelen, de hel, en andere onzichtbare dingen zien. Deze eigenschap treft gij niet alleen aan bij de zielen, die verlicht zijn door de Heilige Geest, want de meeste vleselijke zielen zullen in de wereld een tijd hebben, om deze dingen te zien, maar niet tot hunlieder troost, niet tot hun blijdschap, maar tot hun eeuwig wee en eeuwige rampzaligheid, zij zullen zich zien sterven in die toestand. Daarom zondaar, zegt niet, ik zal Hem niet aanschouwen "want er is gericht voor Zijn aangezicht, " Hij zal u dwingen Hem te zien. Job. 35:14. Het gehoor.

2. *Kan het lichaam horen? Heeft het oren? Zo ook de ziel*. Lees Job 4:12, 13. Het is de ziel, niet het lichaam, die de taal der onzichtbare dingen verstaat. Het is de ziel, die God hoort, wanneer Hij spreekt in en door Zijn Woord en Geest, en het is de ziel, die de duivel hoort, wanneer hij spreekt door zijn begoochelingen en verzoekingen. Het is waar, dat er zo'n nauwe band bestaat tussen de ziel en het lichaam, dat menigmaal, indien niet altijd, datgene, hetwelk met de oren van het lichaam gehoord wordt, ook invloed heeft op de ziel, en omgekeerd dat datgene, hetwelk met het oor van de ziel wordt waargenomen invloed op het lichaam heeft, maar toch, wat het gehoororgaan betreft, heeft het lichaam een van zichzelf, onderscheiden van het orgaan van de ziel, en de ziel kan horen en aanschouwen zelfs dan, wanneer het lichaam dat niet doet en ook niet kan doen, zoals in de slaap, in een diepen slaan en in verrukking van zinnen, wanneer het lichaam daar neerligt als een nutteloos ding. "Want God spreekt eens of tweemaal, Maar men (het lichaam) let niet daarop. In de droom, door het gezicht des

nachts, als een diepen slaap op de lieden valt, in de sluimering op het leger: dan openbaart Hij het voor het oor der lieden en Hij verzegelt hun kastijding " Job 33:14 - 16. Hier moet men toch de oren van de ziel bedoelen en niet die van het lichaam, want dit, wat hier verhaald wordt, geschiedt toch in een diepen slaap, bovendien, dit horen, het is het horen van dromen, en van de gezichten des nachts. Ook Jeremia verhaalt ons, dat hij zeldzame en gezegende gezichten van God in zijnen slaap gehad heeft. Jeremia 31:26. En zo doet ook Daniël, waardoor zij zeer getroost en verkwikt werden, Maar dit kon niet plaats hebben, indien de ziel niet bekwam was om te horen. "En ik hoorde de stem zijner woorden", zei Daniël, "en toen ik de stem zijner woorden hoorde: zo viel ik in een diepen slaap op mijn aangezicht, met mijn aangezicht ter aarde. Daniël 10:8, 9. De smaak.

3. Zoals de ziel kan zien en horen, zo kan zij ook *smaken en proeven*, zelfs even goed als het verhemelte, dat tot het lichaam behoort. Maar de dingen, die de ziel smaakt, moeten voor het karakter en het verhemelte van de ziel geschikt zijn. De smaak van de ziel ligt niet in, en wordt ook niet gebruikt om aardse spijzen te smaken, de aardse spijzen zijn voor het lichaam. De ziel van een gelovige kan Gods Woord proeven en smaken Hebr. 6:5, en bevindt dat menigmaal zoeter dan honing. Psalm 19:10, voedzaam als melk, 1 Petrus 2:12, en versterkend als vaste spijze. Hebr. 5:12 - 14. Ook de ziel der zondaars, en van hen, die nog ongelovig zijn, kan smaken en proeven, ofschoon niet die dingen, waarover wij zo - even spraken, maar die dingen, die met hun vleselijke begeerlijkheden, met hun verdorven, onreine en vuile hartstochten overeenstemmen. Zij kunnen smaken en die dingen genieten, die hen verheugen, zij kunnen zielenvreugde hebben in een herberg, in een hoerenhuis, in een schouwburg. Ja, zij scheppen vreugde in de onreinste dingen, die God onteren en hun ziel verwoesten. Dit druist volstrekt niet tegen ons gezond verstand in, integendeel het stemt er mee in, en het bewijs wordt dagelijks geleverd door duizenden van zondaren, die door een ergerlijken levenswandel tonen, dat zij de zonde boven God verkiezen. Ook Gods Woord leert het ons: "Zij voeden zich met as." Jesaja 44:20. "Zij wegen geld uit voor hetgeen geen brood is." Jesaja 55:2. Inderdaad zij eten en zuigen zoetigheid uit de zonde. "Zij eten de zonden mijns volks, " alsof zij brood eten. Hosea 4:8.

De reuk. Gelijk *de ziel kan zien, horen, en smaken, zo kan zij ook ruiken,* en verschaffen zichzelf aangenaamheid op deze wijze. Vandaar dat de gemeente zegt, "mijne vingers drupten van vloeiende mirre, " en wederom, zij zegt tot hare liefste, "dat zijn lippen zijn als lelies, druppende van welriekende mirre." Hooglied 5:5, 13. Maar hoe kon de kerk dit anders verstaan, indien niet hare ziel dat geen rook, dat welriekend was, zelfs in Zijn Woorden en liefelijke bezoeken? De arme wereld neen zij kan niet ruiken, zij kan de aangename en welriekende geur, die in Christus is niet waarnemen, maar voor hen, die geloven, "voor hen is Uw naam een olie, die uitgestort wordt, voor hen zijn uw oliën goed tot reuk: daarom hebben u de maagden lief. Hooglied 1:3.

Het gevoel. 5. *Gelijk de ziel kan zien, smaken, horen, en ruiken, kan zij ook voelen,* zo vlug en zo fijn, ja fijner dan het lichaam. Hij, die dit niet weet, weet niets, hij, wiens

ziel "ongevoelig geworden is, "hij heeft zijn eigen geweten als met een brandijzer toegeschroeid." Eféze 4:18, 19, 1 Tim. 4:2. Er is niets zo gevoelig als de ziel, er is niets, dat zo snel de liefde en de barmhartigheid, de toorn of de grimmigheid des Heeren gevoelt, als de ziel. Vraagt de man, wiens geweten wakker geschud is, of de man, die onder de overtuiging der wet ligt, vraagt hem, of hij niet gevoelt? en hij zal u spoedig antwoorden, dat hij bezwijkt en wegsterft onder de hand des Heeren, en de toorn Gods, die op hem drukt. Leest eens de acht eerste verzen van Psalm 38, (Psalm 38:1 - 8) indien u nog niets weet van wat ik u uit eigen ondervinding verhaal, en daar zal u het klagen en het kermen horen van een, wiens ziel onder de zware last der ongerechtigheden en schuld ligt, en daar zal u hem horen uitroepen, dat hij, zonder de hulp van Boven, de zware last niet langer kan torsen. Zij die weten wat het is vrede met God te hebben, en welk een eeuwig gewicht er is in de heerlijkheid, zij weten wel, dat de ziel ook voelen kan, zowel als zien, horen, smaken en ruiken. Maar dit zij genoeg over de zinnen van de ziel. De aandoeningen van de ziel.

Ten derde moeten wij in de volgende plaats, tot u over de aandoeningen van de ziel spreken. De aandoeningen van de ziel zijn, naar mijn mening, deze, en de zulken als - liefde, haat, vrees, smart, droefheid, gramschap, enz. Deze aandoeningen zijn niet daarom goed of kwaad, omdat zij aandoeningen van de ziel zijn, maar zij worden zo gemaakt door twee dingen - n.l. het beginsel en het voorwerp. Het beginsel noem ik de bron waaruit zij voortvloeien, en het voorwerp, datgene, waarheen zij zich uitstrekken. Om mij zelf nader te verklaren zullen wij spreken**: De liefde**.

1. Over de liefde. De liefde is een sterke aandoening, de Heilige Geest zegt, "zij is sterk als de dood, en hard als het graf." Hooglied 8:6, 7. De liefde is dan alleen goed, wanneer zij voortvloeit uit het geloof, en zich tot God en Christus, als het voorwerp, richt, en wanneer zij zich uitstrekt tol alles dat goed is, hetzij tot het goede Woord van God, de goede werken der genade, of tot de goede mensen, die haar bezitten, en ook tot hun goeden levenswandel. Maar alle liefde van de ziel vloeit niet voort uit deze bron, en heeft ook niet altijd deze dingen tot voorwerpen van haar beminnen. Hoe velen zijn er niet, die de onreinste mensen tot voorwerpen hunner liefde maken, ja zelfs de vuilste dingen liefkozen, omdat hun liefde voortvloeit uit onreine bronnen, en uit de begeerlijkheden des vleses. God en Christus, goede inzettingen, goede mensen, en een heiligen levenswandel, kunnen zij niet dulden, omdat hun liefde uit een vuile bron voortkomt, en Gods liefde vereist, dat die bron eerst gezuiverd worde, opdat de eerste ritseling hunner liefde zich richten zal tot goede voorwerpen. De haat.

2. Daar is de haat, welke ik als een andere aandoening van de ziel beschouw, en deze is, even als de liefde, *goed of kwaad, ten opzichte van het beginsel, waaruit zij voortvloeit, of de voorwerpen,* waarheen zij zich uitstrekt. "Gij liefhebbers des Heeren! haat het kwade, " Psalm 97:10. Daarom, deze aandoening is dan goed, wanneer zij van de vele duizenden dingen, die er in de wereld zijn, dit een onreine ding, zonde genaamd, afzondert, en wanneer zij, de ziel, en de gehele mens, zich tegen hetzelve verzet, en al de vermogens van de ziel gebruikt, om des zelfs verwoesting te vergewissen, Maar, helaas, bij wie zal deze haat gevonden worden? Welk mens is er, wiens ziel vervuld is met deze aandoening, zo geheiligd door de liefde van God, dat zij de zonde, die Gods vijand is, het enige voorwerp van haar verontwaardiging maakt? Hoeveel zijn er, zeg ik, welkers hart naar een andere kant gekeerd is, wegens

de goddeloosheid hunner begeerlijkheden. Zij haten de wetenschap. Spreuken 1:22. Zij haten God. Deuteronomium 7:10. Job 21:14. Zij haten de oprechten. 2 Kronieken 19:2. Psalm 34:21. Spreuken 29:10. Zij haten Gods wegen. Maleachi 3:14. Spreuken 8:12. En dit alles is, omdat de liefde der kinderlijke vreze niet de oorsprong en het beginsel is, waaruit hun haat voortvloeit. "Want de vreze des Heeren is, het kwade te haten." Daarom, waar deze vreze ontbreekt, als een wortel in de ziel, daar ontbreekt ook de heilige haat, want, waar deze genadegift niet is, daar kan de ziel niet ruim adem halen, niet vrij handelen, maar wordt vervoerd door de kracht der zonde, die inwoont in de ziel, waarin de vreze afwezig is. En vandaar komt het, dat deze gemoedsaandoening, welke, wanneer goed aangewend, een deugd is, zo misbruikt wordt, en gedwongen wordt, om hare krachten samen te spannen tegen die dingen, waarvoor de Heere haar nooit bestemd heeft, en ook geen vrijheid gegeven heeft om te handelen. De blijdschap.

3. Een andere aandoening van de ziel *is de blijdschap*, en wanneer de ziel zich recht verblijdt, "dan verblijdt zij zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid." 1 Cor. 13:6. Deze blijdschap is zeer sterk, zij voert een mens door een wereld van moeilijkheden, deze blijdschap ondersteunt en schraagt de mens, en houdt hem op de benen, laat het voorwerp zijner blijdschap zijn, wat het wil. Zij is het, die de ziel vet maakt in goedheid, indien het voorwerp der blijdschap goed is, en zij is het, die de ziel vet maakt in de goddeloosheid, als zij zich inderdaad verheugt in ongerechtigheid.

4. De vrees. Een andere aandoening van de ziel is de *vrees*, de natuurlijke vrees, want zo moet u mij verstaan, omtrent al de aandoeningen van de ziel, daar wij ze eenvoudig en in haar eigen natuur beschouwen. En zoals het met de andere aandoeningen van de ziel is, zo is het ook met deze, hare daden zijn goed of kwaad, al naarmate het beginsel en het voorwerp zij. Is deze aandoening van de ziel goed, dan spruit zij voort uit een gevoel van Gods grootheid, goedheid en majesteit, dus, dan is God zelf het voorwerp van deze vrees, "Ik zal u tonen", zegt Christus, "wie gij vrezen zult, vreest Dien, die, nadat Hij gedood heeft. ook macht heeft in de hel te werpen, ja, ik zeg u, vreest Dien!" Matth. 10:28. Lukas 12:5. Maar deze aandoening wordt niet bij alle mensen bestuurt en beheerst door deze beginselen en voorwerpen, maar wordt misbruikt en wordt door de loosheid van de Satan in een ander kanaal geleid, Zij is gemaakt om de mensen te vrezen Numeri 14:9, om de afgoden te vrezen, 2 Kon. 17:7, 38, om duivels en waarzegsters te vrezen, ja, zij is gemaakt om alle dwaze, belachelijke en zotte fabeltjes te vrezen, die ieder godverzakend gelukzegger voor de ziel durft neerleggen. De droefheid of smart.

5. De droefheid is wederom een andere aandoening van de ziel, die, even als de hierboven vermelde, handelt, naarmate zij beheerst wordt. Wanneer heiligheid en liefde aangenaam zijn in de ogen van de ziel, en wanneer de Naam van Christus haar dierbaarder is dan het leven, dan zal de ziel neerzitten en treuren van droefheid, omdat de mensen Gods geboden niet houden. "Ik heb gezien degenen, die trouweloos handelen, en het verdroot mij, dat zij Uw Woord niet onderhielden." Psalm 119:158. Zo lezen wij ook van Christus, "als Hij hen met toorn rondom aangezien had, meteen

bedroefd zijnde over de verharding van hun hart." Markus 3:5. Maar men ziet zelden, dat deze aandoening van de ziel zo beoefend wordt. Bijna iedereen heeft andere zaken, waarvoor hij de hitte van deze aandoening gebruikt. De mensen zijn bedroefd, omdat zij niet beter vooruit gaan in de wereld, bedroefd, omdat zij niet meer vleselijke, zinnelijke en wereldse eer hebben, bedroefd, omdat het hen niet vergund is, zich meer in de lusten en ijdelheden van deze wereld te verkneuteren, maar dit alles ligt hierin, omdat de ziel nog vervreemd is van God, zij ziet geen schoonheid in heiligheid, maar zij is zinnelijk, en zij is in wolken en dikke duisternis gehuld.

Toorn. 6. Wij moeten ook nog spreken over *de toorn*, die ook nog een gemoedsaandoening is, en die ook even als de overigen goed of kwaad kan zijn, overeenkomstig de aard van het beginsel, waar uit hij voortvloeit, of waar haar hij werkt. En, met één woord, om niets te zeggen van de felheid en de kracht van deze gemoedsaandoening, zij is dan verfoeilijk, wanneer zij de grenzen overschrijdt, waarbinnen God haar geplaatst heeft, en zij zal, wees er zeker van, door hare felheid en hare onregelmatige werking, de ziel in de fuiken der zonde doen lopen "Wordt toornig en zondig niet." Eféze 4:26, dit is de grens die God bepaald heeft voor deze hartstocht, en wat boven deze is, dat is uit de duivel. En een reden, waarom de Heere paal en perk stelt aan de toorn, is, omdat hij een zo geweldige hartstocht is, en de ziel zo spoedig op doet zullen van zonde, gelijk de pad opzwelt van venijn. Ja, hij kan een mens zo plotseling vervoeren, dat men zichzelf, zijnen God, zijn vriend en alle goede regels vergeet.

Maar het is nu mijn taak niet een redevoering te houden over de gemoedsaandoeningen van de ziel, alleen om u te tonen, dat zij er zijn, en welke zij zijn. En, na deze beschrijving van de ziel, wat volgt anders, dan u te herinneren, welk een edel, machtig, heerlijk ding de ziel is, waarvan onze tekst zegt, dat men haar kan verliezen door achteloosheid, of zorgeloosheid of slaafse vrees? Wat anders volgt, dan u aan te sporen om de zaligheid van uw ziel te zoeken, daar, waar zij alleen te vinden is, namelijk bij Jezus Christus, die droefheid geleden heeft, om u blijdschap te schenken, die smart geleden heeft, om u vertroosting te zenden, die zielenangst geleden heeft, om uw ziel in de ruimte te stellen, die gestorven is, om uw ziel te doen leven tot in alle eeuwigheid. Indien de ziel slechts een nietig voorwerp was, of indien een mens toch gelukkig zou kunnen zijn, al had hij zijn ziel verloren, dat zou geheel iets anders zijn, maar het verlies van de ziel is geen klein verlies, ook kan iemand, die zijn ziel verloren heeft, al won hij de gehele wereld, niet anders dan in een vreselijke en ellendige staat verkeren. Maar over deze dingen meer ter bestemder plaatse.

DE KOSTBAARHEID van de ziel.

Ten tweede. Na u een beschrijving van de ziel gegeven te hebben, en u aangetoond te hebben wat zij is, zullen wij in de volgende plaats tot u spreken over de kostbaarheid van de ziel. De kostbaarheid van de ziel in vergelijking met het lichaam.

Ten eerste. En de eerste zaak, waarvan ik mij bedienen zal, om dit duidelijk te maken, zal zijn, door u de ongelijkheid aan te tonen, die er tussen de ziel en het lichaam bestaat, en ik zal dit in de volgende stukken doen: Het *lichaam een huis voor de ziel.*

1. Het lichaam wordt het huis van de ziel genoemd, een huis, waarin de ziel woont. Nu, iedereen weet, dat het huis veel minder waard is, dan hij, die door Gods beschikking bestemd is om er in te wonen. Dat het lichaam het huis van de ziel genoemd wordt, dat kunt ge vinden in de brief van de apostel Paulus aan de gemeente te Korinthe, aan wie hij schrijft: "Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis, niet met handen gemaakt, maar eeuwig, in de hemelen." 2 Cor. 5:1. Wij hebben dus in deze wereld een huis voor onze ziel, en dit huis is het lichaam, want de apostel bedoelt niets anders, daarom noemt hij het een aards huis. "Zo ons aardse huis" ons huis. Maar wie verpersoonlijkt Hij, indien hij zegt, dit is een huis voor de ziel? want het lichaam is een deel van hem, die zegt: ONS HUIS.

Op deze wijze, of in deze taal, verpersoonlijkt hij zijn ziel met de zielen van degenen, die verlost zijn, en dit is een zeer gewone zaak bij de apostelen, dat door ieder zal opgemerkt worden, die zich de moeite getroost hun brieven te lezen. Onze aardse huizen, of, zoals Job het zegt: "lemen huizen, " Job 4:19. "Hoeveel te min op degenen die lemen huizen bewonen, welker grondslag in het stof is? Zij worden verbrijzeld voor de motten " Of zoals wij lezen in Job 13:12: "Uwe gedachtenissen zijn gelijk as, uw hoogten als hoogten van leem. Inderdaad, naderhand maakt hij ook nog melding van een huis in de hemel, maar dat is het niet, waarover hij nu spreekt, hij spreekt nu over het aardse huis, hetwelk wij hebben (wij, onze zielen) om in te wonen, zolang wij nog aan deze zijde der heerlijkheid zijn, waar ons andere huis staat, geheel afgewerkt, om ons te ontvangen, wanneer wij uit dit naar dat huis zullen wegvliegen, of ingeval dit huis vroeger of later ontbonden wordt. Maar dat is het eerste, het lichaam wordt vergeleken bij het huis, maar de ziel bij hem, die het huis bewoont, daarom, gelijk de mens edeler is dan het huis, dat hij bewoont, zo ook is de ziel edeler dan het lichaam. En toch, helaas! Tot onze diepe smart, zij het gezegd, hoe algemeen het is, dat de mensen al hun zorg, al hun tijd, al hun krachten, al hun vernuft, ja, alles wat zij bezitten, besteden aan het lichaam, om het in eer en waardigheid te doen toenemen, juist alsof de ziel zo'n arm, beklagenswaardig, slecht, gering en nietig ding ware, een onding, niet waardig om er aan te denken of er zich om te bekommeren. Maar Het lichaam kleding voor de ziel.

2. Het lichaam wordt het *kleed* genoemd, en de ziel datgene, hetwelk gekleed wordt. Nu, iedereen weet, dat het lichaam meer is dan het kleed, " zelfs vleselijk verstand leert ons dit. Maar leest eens die bondige woorden: "Want ook wij, die in deze tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde (dat is, met sterfelijk vlees), nademaal wij niet willen ontkleed, maar overkleed worden, opdat het sterfelijke van het leven verslonden worde " 2 Cor. 5:4. Dus de kostbaarheid van de ziel blijkt uit de voorkeur, die zij heeft boven het lichaam - het lichaam is het kleed. Wij zien, dat de mens boven alle schepselen verheven is, door de bevalligheid van zijn gestalte, die de Heere hem geschonken heeft, omdat hij het edelste wezen onder alle zichtbare schepselen zij, die deze aarde bewonen. Het is het lichaam van de mens, niet dat van een beest, dat gekleed is met de kostbaarste sierraden. Maar welk een heerlijk wezen moet de ziel dan wel zijn, als het lichaam slechts haar kleed is! Geen gewaad keurt de Heere goed genoeg voor de ziel dan datgene, hetwelk door de Heere zelf gemaakt is, en dat is dat kostelijke ding, het lichaam. Maar ach! hoe weinig telt men het, namelijk de kostbaarheid van de ziel. Het is het lichaam, de klederen, het gewaad, waarmee onze

dwaze denkbeelden ingenomen zijn. Wij slaan volstrekt geen acht op de rijkdom en heerlijkheid van dat kostelijke en edeler deel, de ziel, waarvoor het lichaam slechts een mantel is, om haar in te hullen, een kleed, om haar te bedekken. Indien een mens een scheur in zijn klederen krijgt, dat betekent weinig, in vergelijking met een wond in zijn vlees, ja, hij troost zich wanneer hij naar die scheur kijkt, met te zeggen, dank zij de Heere, dat het mijn lichaam niet is. Maar, o! hoeveel zijn er in tegendeel in de wereld, die zich meer bekommeren over een scheur, een wond, of een ziekte in het lichaam, dan over hun zielen, die verloren zullen gaan, en uitgeworpen zullen worden. Een kleine wond in het lichaam maakt dezulken neerslachtig en beneemt hen allen moed, maar over hun ziel verontrusten zij zich in het geheel niet, ofschoon hun ziel nu, en naderhand nog verder in stukken gescheurd zal worden. "Verstaat dit toch, gij godvergetenden! opdat Ik niet verscheure en niemand redde " Psalm 50:22. Maar dit is de tweede zaak, waaruit of waardoor de kostbaarheid van de ziel in het oog springt - daaruit namelijk dat het lichaam, dat heerlijke meesterstuk van Gods werk, slechts een kleed of gewaad voor de ziel is. Het lichaam een vat voor de ziel.

3. Het lichaam wordt een *vat van de ziel* genoemd, om haar er in te plaatsen en te doen wonen. Dat een iegelijk van u wete zijn vat te bezitten in heiligmaking en eer." 1 Thess. 4:4. De apostel vermaant hier het volk ernstig, om zich van hoererij te onthouden, waarvan hij op een andere plaats zegt, dat zij "ene zonde is tegen het lichaam." 1 Cor. 6:18. Vliedt de hoererij, Alle zonde, die de mens doet, is buiten het lichaam, maar die hoererij bedrijft, zondigt tegen zijn eigen lichaam." En hier wederom zegt hij, "dit is de wil van God, uw heiligmaking, dat ge u onthoudt van de hoererij:" dat uw lichaam niet verontreinigd worde, "dat een iegelijk van u wete zijn vat te bezitten in heiligmaking en eer." Zijn vat, zijn aarden vat, - zoals hij het op een andere plaats noemt - want "wij hebben deze schat in aarden vaten", opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons. 2 Cor. 4:7. Daarom, het lichaam wordt een vat genoemd, ja het lichaam van ieder mens is zijn vat. Maar waartoe heeft God dit vat bestemd, en wat heeft Hij er in geplaatst? Wel, voor vele dingen moet dit lichaam een vat zijn, maar heden heeft God er dat kostelijke ding, de ziel, in geplaatst. Kabinetten, die op zichzelf rijke en prachtige dingen zijn, heeft men niet gemaakt of vervaardigd, om volgestopt of gevuld te worden met vodden en prullen, en dingen zonder waarde, neen, deze zijn bestemd voor ringen en juwelen, voor paarlen, voor robijnen en andere voorwerpen van kostelijke waarde. En indien dit zo is, wat moeten wij dan wel van de ziel denken, waarvoor door God zelf het edelste en kostelijkste vat vervaardigd is, dat op aarde bestaat. Waarlijk de ziel moet een ding van grote waarde zijn, van groter waarde dan de gehele wereld. Maar helaas? wie gelooft deze taal? Zetten zelfs niet de meeste mensen hun hart zo op dit aarden vat, hun lichaam, dat zij vergeten zelfs maar éénmaal ernstig te denken aan de kostelijke juweel, de ziel, die zij met zich omdragen? Indien het lichaam, dat aarden vat, dat meesterstuk van Gods scheppende hand, hetwelk gij van Hem hebt ontvangen, reeds zo uw bewondering opwekt, welk een heerlijk ding moet dan de ziel wel zijn, waarvoor God de Heere uw lichaam, het pronkstuk der schepping, als een vat gemaakt heeft? Daarom, in de derde plaats, de kostbaarheid van de ziel blijkt zelfs uit de heerlijkheid van het vat, het lichaam, dat God voor haar tot een woonplaats gemaakt heeft.

Het lichaam een tabernakel voor de ziel.

4. Het lichaam wordt een tabernakel van de ziel genoemd. "Alzo ik weet, dat de aflegging mijns tabernakels haast zijn zal, gelijkerwijs ook onze Heere Jezus Christus mij heeft geopenbaard. 2 Petrus 1:14. En zo wederom, "Want wij weten, dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen." 2 Cor. 5:1. op beide plaatsen kan met het woord "tabernakel" niets anders bedoeld worden dan het lichaam, waarom de beide apostelen in deze teksten, hun zielen verpersoonlijken, en spreken als of de ziel HET AL van een mens is, ja zij zeggen ons rondweg, dat het lichaam slechts het huis, de kleding, het vat en de tabernakel van de ziel is. Maar welk een aller-heerlijkst wezen is dan de ziel! De tabernakel was oudtijds een plaats der aanbidding, maar de aanbidders waren meer waard dan de plaats. Ons lichaam is ook een tabernakel voor de ziel om God in te aanbidden, maar dewijl de aanbidders altijd meer in eer en aanzien zijn dan de plaats, waarin zij aanbidden, zo volgt hieruit, dat het lichaam minder dan de ziel geacht moet worden, omdat hij, die in de tabernakel woont, meer in ere is dan de tabernakel zelf. "Ik dien", zegt Paulus, God en Jezus Christus, "met Mijn Geest (of ziel) in het Evangelie", Rom. 1:9, maar niet met Zijn Geest buiten, maar in deze tabernakel. De tabernakel had "gereedschap der dienst" voor de aanbidders. Numeri 4:12. Het lichaam heeft ook "gereedschap der dienst" voor de ziel, en de Heere beveelt ons in Rom. 6:13 'stelt uw leden Gode tot wapenen der gerechtigheid." De handen, de voeten, de oren, de ogen, en de tong, die (indien goed gebruikt, het meest ter verheerlijking van Gods Naam is) zij zijn alle gereedschap van deze tabernakel, ten gebruike van de ziel, de bewoner van deze tabernakel, om de dienst des Heeren waar te nemen. Ik redeneer aldus, om u de kostbaarheid van de ziel aan te tonen. En, naar mijn mening, heeft wat ik heb gezegd, indien niet veel, toch wel enige betekenis. Want alle mensen bewonderen het lichaam, beide de manier waarop het gebouwd, en de wonderlijke wijze waarop het samengesteld is. Ja, hoe nauwkeuriger geleerde lieden het lichaam, het wonderlijke werk van Gods hand, onderzoeken, des te meer worden zij als van zelf gedwongen om het te bewonderen, en toch is dit lichaam, zoals ik u heb aangetoond, slechts een huis, een kleed, een vat, een tabernakel voor de ziel. Wat is de ziel dan zelf wel! Maar, zij dit genoeg om de kostbaarheid van de ziel aan te tonen, in vergelijking met het lichaam. Andere dingen, die de kostbaarheid van de ziel aantonen.

Ten tweede. Nu zullen wij andere dingen noemen waaruit de kostbaarheid van de ziel blijkt. En De ziel wordt *Gods adem* genoemd.

1. Zij wordt genoemd ***de adem des levens.*** "En de Heere God had de mens", dat is het lichaam, "geformeerd uit het stof der aarde, en in zijn neusgaten geblazen de adem des levens, zo werd de mens tot een levende ziel". Genesis 2:7. Vergelijk deze twee slechts, het lichaam en de ziel, het lichaam is uit het stof der aarde gemaakt, de ziel is de adem Gods. Nu, indien God dit lichaam reeds zo beroemd gemaakt heeft, zoals het ook werkelijk is, en het toch maar uit het stof der aarde gemaakt is, waarvan wij alle de nietige waarde kennen, wat moet dan de ziel een heerlijk ding zijn, daar het lichaam niet slechts haar huis en kleed is, maar dewijl zij zelf uit de adem van God geformeerd is, en er staat ook nog, dat de Heere zelf de adem des levens in hem blies, te weten, een levenden geest, want dit blijkt uit de volgende woorden - "alzo werd de

mens tot een levende ziel." De mens, dat is het heerlijker deel van hem - hetwelk, omdat het het voornaamste deel is, de mens wordt genoemd - datgene, hetwelk de naam draagt van het geheel, of de mens, de geest en de natuurlijke vermogens, door hetwelk, als een redelijk wezen, het geheel van hem wordt bestuurd, "werd tot een levende ziel". Maar laat mij niet teveel van uw aandacht vergen. Het lichaam, dat edele deel van de mens had zijn oorsprong in het stof, want zo zegt het Woord, 'stof bent u (namelijk het lichaam) en tot stof zal u wederkeren". Genesis 3:19. Maar wat uw edeler deel aangaat, bent u gemaakt uit de adem van God, God legde daarin een machtig werk van scheppende kracht, en de mens "werd tot een levende ziel gemaakt." 1 Cor. 15:45. Let op mijn reden. Daar is een even groot verschil tussen het lichaam en de ziel, als er is tussen het stof der aarde en datgene, hetwelk hier de adem des levens genoemd wordt. En merkt nu nog op, dat, even als het stof der aarde geen heerlijkheid verloren, maar wel verkregen heeft, door in een menselijk lichaam geformeerd te worden, dat zo ook deze adem des levens er niets bij verloren heeft, al is hij tot een levende ziel gemaakt. O mens! weet gij niet, wie gij zijt? De ziel Gods beeld.

2. Hebben wij gehoord, dat de ziel "den adem des levens" genoemd wordt, er staat ook geschreven, *dat zij naar Gods beeld, zelfs naar zijn gelijkenis gemaakt is*. "En God zei: Laat ons mensen maken, naar ons beeld, naar onze gelijkenis, "Zo schiep God de mens naar zijn eigen beeld, naar het beeld van God schiep Hij hem." Genesis 1:26, 27. Merkt wel op, naar zijn eigen beeld, naar het beeld van God schiep Hij hem, of, zoals Jakobus het heeft, "die naar de gelijkenis van God gemaakt zijn". Jakobus 3:9, gelijk Hem, datgene in zich hebbende, hetwelk gelijkheid met Hem heeft. Ik lees van niets in de hemel noch van iets op de aarde of onder de aarde, waarvan gezegd wordt, dat het op deze wijze gemaakt is, of dat maar zo genoemd wordt, dan alleen van de zoon van God zelf. Van de Engelen lees ik in Hebr. 2, dat zij een weinig meer gemaakt zijn dan de mens zelf, maar dat enige van hen "naar Gods beeld", naar Zijn eigen beeld, zelfs naar de gelijkenis van God gemaakt zijn, daarvan vind ik niets. dat schrijft de Heilige Geest in de schriften der waarheid, slechts van de mens, van de ziel des mensen, want men moet niet denken, dat hier het lichaam bedoeld wordt, hetzij geheel of ten dele. Want ofschoon er in Filip. 2 geschreven staat, *dat Christus naar de gelijkenis van zondig vlees gemaakt was,* toch lezen wij er niet, dat zondig vlees naar de gelijkenis van God gemaakt is; maar ik wil niet redetwisten. Ik breng deze dingen slechts voor uw aandacht, om u aan te tonen, welk een kostelijk, welk een edel ding de ziel is, vooral daarin, dat God de Heere haar waardig keurde naar Zijn eigen beeld gemaakt te worden, niet gelijk de aarde, of de hemelen, niet gelijk de engelen of serafs, niet gelijk de serafijnen of aardsengelen, maar gelijk Hem zelf, zeggende: "Laat ons mensen maken naar onze eigen gelijkenis." Aldus schiep Hij de mens naar Zijn eigen beeld. Dit is een eigenschap. die wij boven alle engelen hebben, want, zoals de apostel zei: "Tot wie van de engelen heeft de Heere ooit gezegd, gij zijt Mijn Zoon?" Zo ook, van wie van hen heeft de Heere ooit gezegd, Deze is, of zal naar Mijn beeld, naar Mijn eigen beeld gemaakt worden? O welk een kostelijk, welk een edel ding is de ziel, die boven alle schepselen, welke in de hemel of op de aarde zijn, naar Gods beeld, en naar zijn gelijkenis gemaakt is. De ziel Gods verlangen.

3. Een andere zaak, waaruit de grootheid van de ziel blijkt, is deze, het is dit - en dit alleen, en dit te zeggen is nog meer dan te zeggen *dat zij boven alle schepselen*

verheven is - het is dit, dat God de Heere naar gemeenschap met haar verlangt. "De Heere heeft zich een gunstgenoot afgezonderd, " Psalm 4:4, dat is, voor gemeenschap met zijn ziel, daarom zegt de bruid van Hem, "zijne genegenheid is tot mij". Hooglied 7:10, en in 2 Cor. 6:16 lezen wij: "Want gij zijt de tempel des levenden Gods, gelijkerwijs God gezegd heeft: Ik zal in hen wonen en Ik zal onder hen wandelen, en Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. "In hen wonen, " en, "onder hen wandelen, " zijn uitdrukkingen, die vriendschap en gemeenschap te kennen geven, zoals Johannes zegt: "Hetgeen wij dan gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, opdat ook gij met ons gemeenschap zou hebben, en deze onze gemeenschap ook zij, met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus." 1 Joh. 1:3. Dit is onze zielsgemeenschap, want men moet dit niet van het lichaam verstaan, alhoewel ik geloof, dat, wanneer de ziel gemeenschap met God oefent, dit ook groten invloed op het lichaam heeft, maar het is de ziel, en de ziel alleen, die bekwaam is, om deze gemeenschap met God te oefenen en vol te houden. Maar, Ik zeg, welk een grote zaak is het, dat God, de grote God, de ziel heeft uitverkozen boven alle andere dingen, om met haar gemeenschap te oefenen. Wij lezen van de grootheid der Engelen, en hoe nabij God zij zijn, en toch vinden wij de uitdrukkingen niet, waarin God gemeenzaam is met de Engelen, wij lezen niet van hen, zoals van de zielen van Gods kinderen, van Zijn uitverkoren volk, dat zij gemeenschap oefenden met God. Waar heeft Hij de Engelen, zijn liefste, zijn duive, zijn schoonste genoemd? En waarin de Bijbel leest gij, wanneer God van hen spreekt, dat Hij gemeenschap met hen heeft zoals de bruid met de bruidegom? Ik spreek slechts van hetgeen God ons in Zijn Heilig Woord geopenbaard heeft. De verborgene dingen zijn voor ons verborgen en behoren aan de Heere onze God. Nu, uit dit alles blijkt de kostbaarheid van de ziel. Mannen van eer en aanzien, indien zij maar enige eerbied hebben voor hun eigen stand, zullen zij zich niet met de deugnieten en het afschrapsel der natie gemeenzaam maken, zij zullen geen dieven en hoereerders tot hun metgezellen of vrienden kiezen, maar zij zullen hun vrienden, waarmee zij gemeenschap willen hebben, zoveel mogelijk uit hun eigen stand afzonderen en uitkiezen. Het is waar, de Koning heeft geen gelijken tot vriend, toch is hij er voor om alleen op vertrouwelijke voet met de edelen des lands te leven, om met hen alleen gemeenschap te hebben. Met God kan niemand zich vergelijken, niet een, dewijl echter de ziel door Hem uitverkozen is tot zijn metgezel en medewandelaarster, moet dit een teken zijn, dat de ziel van de hoogste afkomst is, en datgene, waarop de gezegenden Heiland neerziet, als het geschiktste voorwerp om afgezonderd en uitverkoren te worden tot gemeenschap met Hem. Indien wij iemand met de Koning zagen wandelen, of indien wij bemerkten, dat iemand zeer gemeenzaan en vertrouwelijk met de Koning omging, dan zouden wij, en niet ten onrechte, tot het besluit komen, dat zo iemand van adel, ten minste een van de edelen of een der rijksten van het land was, maar dit is niet het lot van iedere ziel - sommigen hebben gemeenschap met duivels, evenwel niet daarom, omdat zij een lagere afkomst hebben dan zij, die in de schoot des Heeren aanliggen, maar omdat zij door de zonde ontaard en afgevallen zijn en verkozen op goeden voet met Gods vijand te leven, Maar al deze dingen tonen de kostbaarheid van de ziel aan.

De ziel een vat der genade.

4. De zielen der mensen zijn zodanige, die God waardig acht de vaten te zijn, waarin Hij Zijn genade, de genadegiften van de Heilige Geest uitstort. De genadegiften van

de Heilige Geest, waarin anders kan men ze vinden, dan in de zielen der mensen alleen? "Uit zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade." Johannes 1:16. Waarin hebben wij haar ontvangen? In "het verborgene deel", zo als David het zegt. Psalm 51:6. Vandaar ook dat des konings dochter beschreven wordt, als "geheel verheerlijkt inwendig", Psalm 45:13, omdat zij gekleed was met de genadegiften van de Heilige Geest. Want datgene, hetwelk David het verborgene deel van de ziel noemt, is het binnenste deel van de ziel, en het wordt daarom het verborgene deel genoemd, omdat de ziel onzichtbaar is, en ook niet enig levend schepsel zeker weten kan, wat in de ziel is, dan God zelf. Maar ik zeg, de ziel is het vat, waarin de gouden olie wordt uitgestort, en de ziel is het vat, dat haar behoudt, en door God waardig geacht wordt, om dezelve aan te wenden en te gebruiken. Daarom, het is de ziel, waarvan gezegd wordt, dat zij God liefheeft. "Hebt gij die gezien, die mijn ziel liefheeft?" Hooglied 3:3. En daarom, het is de ziel, die de geest des gebeds beoefent. "Met mijn ziel heb ik u begeerd in de nacht, ook zal ik met Mijn Geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken: want, wanneer uw gerichten op de aarde zijn, zo leren de inwoners der wereld gerechtigheid." Jesaja 26:9. Met de ziel worden de mensen gezegd te geloven, en het is in de ziel, dat God zijn vrees uitstort. Dit is het vat, waarin de wijze maagden olie kregen, dit is het vat, waaruit zij hun lampen vulden. Maar welk een ding, welk een kostbaar ding is de ziel, daar zij boven alle dingen, die God geschapen heeft, door Hem is uitverkozen tot een vat, waarin Hij Zijn genade uitstort. Het lichaam is het vat voor de ziel, en de ziel is het vat voor Gods genade.

Maar, de prijs van de ziel.

5. De kostbaarheid van de ziel blijkt ook nog uit de kostbare prijs, die Christus voor haar betaalde, om haar een erfgenaam van zijn heerlijkheid te maken, en die prijs was Zijn dierbaar bloed "want gij zijt duur gekocht, zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest welke Godes zijn." "Wetende, dat u niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdele wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is, maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt lam." 1 Cor. 6:20, 1 Petrus 1:18, 19. Wij zijn gewoon de dingen te waarderen, overeenkomstig de prijs die er voor gegeven is, inzonderheid, wanneer wij overtuigd zijn, dat de koopsom niet door een dwaas betaald is. Nu, de ziel is door de Zoon van God met een prijs gekocht, die Hij in zijn wijsheid geschikt achtte, om tot lossing van de ziel te betalen. Welk een kostbaar ding moet dan de ziel wel zijn! Beoordeel de waarde van de ziel naar de prijs die er voor betaald is en u zult moeten bekennen, tenzij gij het bloed, dat voor haar gestort is, een onheilig ding acht, dat het niet anders kan zijn, dan dat de ziel een ding van grote waarde en zeer kostbaar is. Veronderstel, dat een vorst, of enig groot man, eensklaps van zijn troon afdaalt, om iets in zijn boezem te steken, dat onder de voeten der omstanders vertreden werd, zou u denken, dat hij dit doen zou voor een stukje blik, een speld of een ander nietig voorwerp? Neen, zou uzelf niet tot het besluit komen, dat dit voorwerp, waarvoor de vorst, zo'n groot man, zijn troon verliet en zo laag bukte, iets moest zijn van zeer grote waarde? Nu, dit is het geval met Christus en de ziel. Christus is de vorst, Zijn troon was in de hemel, en toen Hij daar zat, bespeurde Hij de zielen van zondaren, die onder de voeten der wet, des doods, en der zonde vertreden werden.

Nu, wat doet Hij? Hij komt van Zijn troon af, bukt neer op de aarde, en daar, omdat Hij de vertreden ziel niet zonder prijs kon krijgen, daar legt Hij Zijn leven af, stort zijn bloed voor dezelve. Want U weet de genade van onze Heere Jezus Christus dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat u door zijn armoe zou rijk worden. 2 Cor. 8:9. Maar zou Hij dit gedaan hebben voor dingen, die geen waarde hebben? Neen, zelfs voor de zielen der zondaren niet, indien Hij hen niet hoger schatte, dan hemel en aarde samen. Dit is daarom een andere reden, waardoor de kostbaarheid van de ziel in het oog springt.

De ziel onsterfelijk.

6. De ziel is onsterfelijk. Niemand kan de ziel doden. "En vreest u niet voor degenen, die het lichaam doden, en de ziel niet kunnen doden, maar vreest veel meer Hem, die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel." Matth. 10:28. "En ik zeg u Mijn vrienden: vreest u niet voor degenen, die het lichaam doden, en daarna niet meer kunnen doen. Lukas 12:4. " Al spanden ook al de engelen in de hemel, en alle mensen op aarde te samen, toch zouden zij niet een ziel kunnen doden of vernietigen. Neen, ik spreek het uit zonder vrees, als het gezegd mag worden, God kan niet doen, wat Hij niet wil doen, daarom kan Hij de ziel niet vernietigen, maar, niettegenstaande al Zijnen toorn, en de wraak, die Hij zal oefenen tegen de zondige zielen, zullen zij nochtans blijven voortbestaan, om de straf te ondergaan en te dragen, zonder te sterven. Indien er iets bestond, dat de ziel zou kunnen doden, het zou de dood zelf zijn, maar de dood kan het niet doen, zomin de eerste als de tweede, de eerste kan het niet doen, want toen de rijke man, wat zijn lichaam betreft, door de dood was weggemaaid, toen werd zijn ziel levend in de hel gevonden - "En als hij in de hel zijn ogen ophief, zijnde in de pijn, zag hij Abraham van verre, en Lazarus in zijnen schoot." Lukas 16:23. De tweede dood kan het ook niet doen, omdat van hem geschreven staat, dat hij een worm is, die niet sterft, maar die hen altijd kwelt en altijd aan hun geweten knaagt. Markus 9:44. Maar dit zou niet zo kunnen zijn, indien de tijd, of het branden in het onuitblusselijke vuur, de ziel kon vernietigen. Nu, ook dit toont de kostbaarheid van de ziel aan, en wel daarin, dat haar leven niet eindigt. O, welk een kostbaar ding is de ziel! De ziel is dus onsterfelijk, ofschoon niet eeuwig. Wat eeuwig is, heeft noch begin noch einde, en daarom God alleen is eeuwig, hierom wordt Hij genoemd "De eeuwige God." De eeuwige God zij u een woning, en van onder eeuwige armen, Deuteronomium 33:27. Onsterfelijk is datgene, hetwelk, ofschoon het een begin had, toch geen einde heeft, het kan niet sterven noch ophouden te bestaan, en dit is de staat waarin de ziel verkeert. Zij kan niet ophouden een levend wezen te zijn, wanneer zij eens geschapen is. Ik bedoel een levend, denkend wezen. Want onder een levend wezen versta ik alleen zo'n wezen, waarvan de zinnen en het gevoel niet vernietigd kunnen worden. Vandaar, dat evenals men van de rijke man na zijnen dood leest, dat hij zijn ogen ophief in de hel, zo ook van de bedelaar geschreven staat, dat hij van de engelen gedragen werd in de schoot van Abraham. "En het geschiedde, dat de bedelaar stierf, en van de engelen gedragen werd in de schoot van Abraham. En de rijke stierf ook en werd begraven. En als hij in de hel zijn ogen ophief, zijnde in de pijn, zag hij Abraham van ver en Lazarus in zijnen schoot." Lukas 16:21, 23. Deze beide teksten moeten betrekking hebben op de zielen van deze mensen, want, wat aangaat hun lichamen, wij weten heden, dat het daarmee anders gesteld is. Het graf is hun huis en zal hun huis blijven, tot de bazuin zal klinken en zee

en aarde hun doden zullen weergeven, en de hemelen zullen worden weggerold gelijk een doek. Ik herhaal het, zoals de eeuwigheid van God de grootheid van God aantoont, evenzo is de onsterfelijkheid van de ziel een bewijs voor hare kostbaarheid. Van een engel kan men niets minder zeggen, dan dat hij onsterfelijk is, en ook dat wordt en moet worden gezegd van de ziel. Dit is daarom weer een bewijs voor de kostbaarheid van de ziel.

De ziel bestuurt het lichaam.

7. Maar nog een enkel woord meer, voordat wij van dit punt afstappen. Het is de ziel, die het lichaam bestuurt in alle dingen, hetzij goede of kwade, hetzij ter verheerlijking van God of ter verheerlijking des duivels, indien de laatste verheerlijkt kan worden. Het is waar, dat de Hand. En bewegingen der zich slechts inwendig zijn, maar het lichaam met zijn leden is zo onderworpen aan de invloed van de ziel, dat men gerust de ziel het grote drijfwiel kan noemen, waardoor het gehele lichaam in beweging wordt gebracht. "Het lichaam zonder de geest is dood." Jakobus 2:16. Al die beroemde kunsten en wetenschappen, al die grote uitvindingen en ontdekkingen, die de mensen gedaan hebben en nog doen zullen, zij zijn allen uitvindingen van de ziel, en het lichaam, waarin de ziel handelt en werkt, is slechts het werktuig, waarvan de ziel gebruik maakt, om hare uitvindingen tot rijpheid te brengen. Prediker 7:29. Hoeveel dingen zijn er niet, die de mensen tot verwondering en verbazing van elkaar hebben uitgevonden, hoeveel werken hebben zij niet verricht, waardoor zij de roem der wereld hebben verworven tot in het oneindige, terwijl terzelfder tijd de ziel, die werkelijk de eigenlijke uitvinder van alles is, overzien wordt en niet geacht is. Integendeel, zij moet op en neer geslingerd, heen en weer gesleept worden door iedere vuile lust, zij moet vertreden worden onder de voeten der ontuchtigheid, zij moet tot een slavin, een lijfeigene der zonde gemaakt worden. Het werktuig, het broze, zwakke en vergankelijke lichaam, waaraan eenmaal de wormen zich zullen vergasten, dat moet gekleed worden in fijn lijnwaad, dat moet geëerd, dat moet geacht, dat moet aangebeden worden, maar de ziel, het kostbaarste juweel, dat wij bezitten, het edelgesteente, waarvoor Gods Zoon zijn troon verliet, waarvoor Hij Zijn bloed stortte, waarvoor Hij zo laag bukte, om het onder de voeten der zonde en des duivels weg te rukken, o! daarover bekommert men zich niet, als het lichaam maar gemest wordt, laat dan de ziel maar van honger omkomen. O! stikdonkere nacht, die in het hart van de kinderen der mensen heerst. Alles, alles kunnen zij doen, koningen van hun troon stoten, de wereld beroeren, hun roem onsterfelijk maken, maar hun eigen ziel, dat gouden kleinood, die kunnen zij niet verlossen. Zij voeden zich met as, hun bedrogen hart heeft hem ter zijden afgeleid, zodat zij hun ziel niet kunnen redden, noch zeggen: Is er niet een leugen in mijn rechterhand? Jesaja 44:20. Beschouw de mens in zaken, die ver van huis en buitenslands zijn, dan is hij een spiegel, een voorbeeld der gehele wereld, maar komt in zijn woning, ondervraagt hem over dingen, die dicht bij hem zijn, ik bedoel die zaken, die betrekking op zijn ziel hebben, en dan zal u zien, dat hij de grootste dwaas is, die ooit door God geschapen werd. Maar dit moet niet op de ziel toegepast worden, zoals zij door God geschapen is, maar op de ziel, die in de zonde ligt, omdat de ziel vrijwillig van God is afgevallen, en zich zo heeft laten overvallen door de donkerheid, een duisternis, zo dik en zo tastbaar, dat zij (de ziel), uit zichzelf zich links noch rechts keren kan - zij heeft een groten blinddoek der zonde zo vast voor hare ogen gebonden, dat zij niet in staat is - om, uit zichzelf, naar die dingen te

zien, waarbij zij het meeste belang moest hebben en zonder dewelke zij voor eeuwig rampzalig zal zijn.

De ziel is bekwaam om met onzichtbare dingen te doen te hebben.

8. Verder, gelijk de ziel weetgierig is omtrent kunsten en wetenschappen en omtrent elk voortreffelijk ding in dit leven, zo bekwaam is zij ook om met onzichtbare wezens te doen te hebben, met engelen, goede of slechte, ja, met het hoogste en verhevenste Wezen, zelfs met de heiligen God des hemels. Ik heb reeds vroeger gezegd, dat God de ziel des mensen tot zijn medegezellin heeft opgezocht, en nu zeg ik u, dat de ziel bekwaam is, om gemeenschap met Hem te oefenen, wanneer de duisternis, die de zonde over haar aangezicht gebracht heeft, verdreven is. De ziel is een uitermate verstandig en gevat wezen, men kan haar diepte, hoogte, lengte en breedte doen te weten komen en leren verstaan van die hoge, verhevene, en geestelijke verborgenheden, die God de Heere alleen kan openbaren en onderwijzen. En hieraan heeft de Heere een welgevallen: hierover is Hij verblijd, dat Hij voor Zichzelf een schepsel gemaakt heeft, dat bekwaam is, om Zijnen Wil, wanneer Hij die openbaart, te horen, te kennen en te verstaan. Ik geloof dat ik vrijelijk zeggen mag, zonder God of mens te beledigen, dat een reden waarom God de wereld maakte, deze was, dat Hij zich zou kunnen openbaren, niet alleen door, maar ook aan de werken, die Hij gewrocht heeft, maar, met eerbied gezegd, *hoe zou dit kunnen geschieden, indien Hij ook niet enige van zijn schepselen bekwaam maakte om Hem te verstaan in deze zeer diepe verborgenheden en in de wegen, waarin Hij zich wil openbaren*. Maar welke andere schepselen zijn het, die Hij gemaakt heeft, dan de zielen, om Hem te kunnen horen en verstaan? Want geen ander ding in de zichtbare wereld is in staat te doen wat de ziel doet. En van hier is het, dat Hij aan haar, en aan haar alleen, zichzelf in deze wereld openbaart. En vandaar is het, dat zij, en zij alleen, tot Hem vergaderd worden, waar Hij is, want zij zijn het, die de geesten der volmaakte rechtvaardigen genoemd worden. "Maar gij zijt gekomen tot de berg Sion, en de stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem, en de vele duizenden der engelen, tot de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, de Rechter over allen, en de geesten der volmaakte rechtvaardigen. Hebr. 12:22, 23. De geest van een van die vaart nederwaarts in de aarde, het is de geest van een mens, die opvaart tot God. Prediker 3:21. Het stof keert wederom tot aarde, en de geest keert weer tot God, Die hem gegeven heeft. Prediker 12:7. Want hij, en hij alleen is bekwaam gemaakt, om de heerlijke en majestueuze gezichten des hemels te beschouwen en te begrijpen, zoals Christus Jezus het zegt, "Vader! Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt, want Gij hebt Mij liefgehad, voor de grondlegging der wereld. Johannes 17:24.

En op deze wijze wordt de kostbaarheid van de ziel openbaar gemaakt. Het is waar, het lichaam wordt ook in heerlijkheid vergaderd, maar niet alleen om zichzelf, of omdat het uit zichzelf in staat is de heerlijkheid en Majesteit van zijnen Maker te begrijpen, maar het is een metgezel van de ziel geweest in deze wereld, het is het huis, de mantel, het vat, de tabernakel van de ziel geweest, het was ook datgene, waardoor de ziel handelde, waarin de ziel werkte en waarin de heerlijke gestalten van de ziel zich openbaarde, en het zal ook daar een deelhebber en deelgenoot van hare

heerlijkheid zijn. Daarom, gelijk het lichaam hier op aarde deelnam aan heerlijkheden van de ziel, en gelijkvormig gemaakt was aan de geestelijke en aan de vernieuwde beginselen des gemoeds, eveneens zal het hiernamaals een deelgenoot zijn van de heerlijkheid met welke de ziel vervuld zal worden, en het zal ook dan door die heerlijkheid geschikt gemaakt worden om een deelhebber en deelgenoot te zijn van de eeuwige blijdschap, die er in de hemel zijn zal voor allen, die door de Heere zijn wederom geboren geworden. In deze wereld is zij een begenadigde ziel. (Ik spreek van de wedergeborene nu) en in die wereld zal zij een verheerlijkte ziel zijn. In deze wereld was het lichaam overeenkomstig de ziel een begenadigd lichaam, en in die wereld zal het, gelijk de ziel, een verheerlijkt lichaam zijn. Ik zeg, overeenkomstig en gelijk aan die heerlijkheid waaraan de ziel deel zal hebben, ja het zal nog een toegevoegde heerlijkheid hebben, om te meer dienstbaar voor de ziel gemaakt te worden, om eeuwig te juichen voor de troon van God. O! welke kostbare dingen zijn de zielen van de kinderen der mensen!

De ziel is bekwaam om in de diepten en verborgenheden der hel in te dringen.

9. Maar wederom, gelijk de ziel in staat gesteld is, om zich in God te verlustigen, doordat zij bekwaam gemaakt is, om in de verborgenheden des Heeren in te dringen, eveneens is zij ook met zo'n grote kennis begaafd, dat zij tot in de verborgene diepten der hel kan afdalen. De hel is een plaats, waarvan niemand in deze zichtbare wereld iets weet, uitgezonderd de ziel. De hel is aan ieder onbekend, behalve aan de ziel. En er is ook niet een enig schepsel op deze aarde, dat ooit de rampzaligheid der hel zal kunnen verstaan, behalve de zielen en de afgevallen engelen. Gelijk de vreugde des hemels niet alleen in aanschouwing en bespiegeling bestaat, maar in een werkelijk gevoel en genot van verheuging en onbeschrijfelijke blijdschap, waarmee de ziel verzadigd wordt, Psalm 16:11, zo ook zullen de folteringen der hel niet alleen bestaan in de zweepslagen en geselingen van het eeuwige vuur, waarmee God de goddelozen zal geselen, maar de pijnen der hel bestaan, indien niet voor het grootste gedeelte, in die diepe gedachten en knagende wroegingen, die de ziel in de toekomende wereld zal hebben over de aard en de oorzaken der zonde, over de scheiding tussen haar en God, over de eeuwigheid van deze pijnigingen, en over de eeuwige onmogelijkheid om ooit geholpen, gelaafd, of verlost te worden. O! de verdoemde zielen zullen met het vlijmend zwaard der gedachten strijden tegen de zaligheid, vechten tegen de rechtvaardigheid, twisten met de wet, oorlogen tegen zichzelf, strijden met de hel en met de eeuwigdurendheid hunner rampzaligheid, maar de punt, de scherpte van het lemmer, en het vergif van al deze gedachten zullen steeds de smartelijke wonde schrijnen, en hun angels en weerhaken er in stoten. Die smartelijke wonde is het geweten, ofschoon niet alleen het geweten, want van de zielen in de hel mag ik zeggen, dat zij geheel en al een wond en één zeer zijn. Rampzaligheid en genade, beide scherpen het zwaard der overdenkingen en houden de wroegingen in het leven. Beschouw Kaïn in zijn schuld, en Saul met de tovenares van Endor, en u zult mensen zien, welkers verbeelding en voorstelling, welkers verstand tot rijpheid gekomen, vergroot en verhelderd is. Maar niet omtrent God, niet omtrent de hemel, ook niet omtrent de heerlijkheid, maar wel over het verlies hunner onsterfelijke ziel, over hun rampzaligheid, hun wee en hun helse angsten. Ja, zij zijn nu tot rijpheid van verstand gekomen, nu de rook van hun pijniging opgaat in alle eeuwigheid, nu zij dag noch nacht rust hebben, nu zij met vuur en sulfer voor de heilige engelen en voor het Lam

gepijnigd worden, nu zij uit de wijn des toorns Gods drinken, die ongemengd ingeschonken is in de drinkbeker Zijns toorns, nu heeft beving hen aangegrepen, zij zeggen: "Wie is er onder ons, die bij een verterend vuur wonen kan? Wie is er onder ons, die bij een eeuwigen gloed wonen kan? Jesaja 33:14. Psalm 1:3. Openb. 14:10. Markus 9:44, 46. Waarde lezer, geve God, dat u nooit wanhoop, pijnbank, foltering of zweepslagen van het brandend staal zult gevoelen, aanschouw de verdoemden zondaar, in wie de zonde een hel geschapen heeft. zijn gedachten zijn angels, Zijn Woorden zijn zwaarden, zijn adem is sulfer, zijn ogen vlammen, zijn wensen vloeken, zijn leven de dood, duizenden doden wonen in hem en toch leeft hij, hij is een levend lijk in gloeiend lood.

Het vermogen van de ziel om te verdragen.

10. Ook het vermogen van de ziel om te verdragen, indien het betamelijk is om te zeggen, dat zij deze smarten verdraagt, welke zij daar eeuwig zal moeten verduren, getuigt van de kostbaarheid van de ziel. Een eeuwig brandend en verterend vuur, voortdurende pijnigingen, knagende wormen, dikke duisternis, de verbolgen woorden, het vertoornde aangezicht en de slagen der goddelijke en eeuwige gerechtigheid, zullen niet in staat zijn, deze ziel te vernietigen, zoals ik reeds te voren heb gezegd. Ik geloof niet, dat het zo betamelijk is, om te zeggen, dat de ziel, die om der zonde wil verdoemd is, deze dingen verdraagt, als om te zeggen, dat zij deze dingen lijdt en steeds dieper en dieper zinkt, en daarom wordt deze plaats der pijniging de afgrond genoemd, omdat de verdoemde ziel, daar steeds zinkende is en nooit op een plaats zal komen, waar zij rust zal vinden voor het hol van haar voeten. Zij leeft onder de last des toorns, maar slechts zó, dat zij er niet onder bezwijkt, opdat zij des te meer de scherpe pijn zal lijden en in voortdurende benauwdheid zal zijn, door de onverdraaglijkheid van haar last. Onder zulke folteringen, onder zulke pijnigingen, niet te bezwijken, in zo'n verterend vuur niet te verteren, is dit geen klaar en duidelijk bewijs voor de kostbaarheid en waarde van de ziel? Hemel en aarde samen zijn niet zo kostbaar als een ziel, want deze zullen vergaan en allen als een kleed verouderen. Hebr. 1. Wij zien, hoe snel het lichaam, wanneer de ziel het verlaten heeft, wegkwijnt, verdroogt en verbrokkelt in het graf, maar de ziel blijft even krachtig, blijft even gevoelig, omdat zij bovenal door het onuitblusselijk vuur gestraft moet worden voor de zonden. De macht van de ziel verder aangetoond.

De ziel heeft, naar Gods ordonnantie, een bestemden tijd, om het lichaam te verlaten, dat tot stof weer zal keren, en deze scheiding wordt veroorzaakt door de dood. Het is de mensen gezet, éénmaal te sterven en daarna het oordeel. Hebr. 9:27, daarom het lichaam moet voor een tijd ophouden, te leven en te bewegen. Een klein ding brengt het lichaam nu in deze staat maar in de volgende wereld, zullen de goddelozen niet wederom kunnen sterven, want het lichaam en de ziel, na de opstanding uit de doden, wederom verenigd zijnde, zijn niet meer onder de invloed des doods, die hen eens van elkaar heeft gescheiden. De dood is voor eeuwig overwonnen, zodat deze twee, namelijk ziel en lichaam, die vroeger in de zonde leefden, nu voor altijd in de hel zijn samengevoegd. Nu, de ziel daar met het lichaam verenigd zijnde, en de dood, welke hen vroeger van een scheidde, geheel en al weggenomen zijnde, behoudt niet alleen haar eigen wezen, maar ook het lichaam blijft hetzelfde, om nu in onverderflijkheid, de smarten en pijnen der hel, met volle bewustheid te lijden. En zie hier de reden,

waarom de dood dan zal worden weggenomen, het is, opdat de rechtvaardigheid in het bezoldigen der overtredingen, niet zal verhinderd worden, maar opdat lichaam en ziel, gelijk zij hier samen leefden en handelden, ook samen om hun zonden zouden kunnen verdorven worden in de hel. De Heere zal met vlammend vuur wraak doen over degenen die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn, dewelke zullen tot straf lijden het eeuwig verderf, daarom vreest niet voor degenen, die het lichaam doden, en de ziel niet kunnen doden, maar vreest veel meer Hem. die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel. Mat. 10:28. Lukas 12:5, 2 Thess. 1:8, 9. Deze dood, ofschoon hij de bezoldiging der zonde is, zou, indien hij voort kon bestaan, een hindernis zijn, waardoor de toorn van God en de macht van de ziel niet zonden kunnen geopenbaard worden.

(1.) Hij zou de Openbaring van Gods toorn verhinderen, want Hij zou het lichaam wegnemen, en het onbekwaam maken om de straf der zonde met bewustheid te ondergaan, en op deze wijze zou een der voorwerpen van Gods wraak uit de weg genomen zijn, en de verbolgenheid en de macht van Gods toorn niet geopenbaard worden.

(2.) Hij zou ook de Openbaring van het vermogen en van de kracht van de ziel in de weg staan, daar de macht en de kracht van de ziel juist hierin kenbaar zijn, dat zij blijft bestaan, terwijl de toorn van God op haar losbrandt. De dood moet nu dus te niet gedaan worden, opdat de ziel zonder stoornis of hindernis het mikpunt van Gods toorn en gramschap gemaakt kan worden. De ziel, zei ik? *Neen ziel en lichaam beiden*. De dood, ofschoon eens de vrucht en de bezoldiging der zonde, zou nu een gunstbewijs zijn, indien hij ook nu nog zijn invloed mocht uitoefenen, omdat hij de ziel van enige lasten zou verlossen, want een gekweld lichaam kan niet anders dan een last voor de geest zijn, en hier zinspeelt ook de wijze Salomo op, wanneer hij zegt "De geest eens mans zal zijn ziekte ondersteunen." Wij zien dat, door de overeenstemming, die er tussen de ziel en het lichaam bestaat, de een bedrukt, wanneer de andere verslagen is. Een ziek lichaam is een last voor de ziel, en een verslagen geest is een last voor het lichaam. "Een verslagen geest, wie zal die opheffen?" Spreuken 18:14. De dood doet deze last niet uit de weg ruimen, maar de ziel moet het lichaam tot last hebben, en het lichaam moet de ziel tot last hebben. Daarom zal hier last op last zijn, en dit alles op de ziel, want de ziel zal de hoofdzetel moeten zijn voor deze drukkende last! Maar laat dit genoeg zijn om u de kostbaarheid en de waarde van de ziel te doen zien.

OVER HET VERLIES van de ziel.

Ten derde. Nu komen wij tot het derde punt, dat ik mij voorgesteld had, om voor u te behandelen, en dat is, u aan te tonen wat wij onder het verlies van de ziel moeten verstaan, of wat het verlies van de ziel is, "Wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?"

Hij, die zijn ziel verliest, verliest zichzelf.

Ten eerste. Het verlies der ziel is een verlies, dat naar zijn aard een bijzondere eigenschap heeft, die het niet met andere gemeen heeft. Daar is geen zodanig verlies, als het verlies der ziel, want hij, die zijn ziel verloren heeft, heeft zichzelf verloren. Bij

alle verliezen, die een mens lijdt, is het mogelijk zichzelf nog te behouden, maar hij, die zijn ziel verliest, verliest zichzelf. "Want wat baat het een mens, die de gehele wereld zou winnen, en zichzelf zou verliezen?" Zo staat het in Lukas 9:25. Daarom, het verlies der ziel is een verlies, dat niet geëvenaard kan worden. Hij, die zichzelf verliest, verliest zijn al, zijn oneindig al, want zichzelf is zijn al - zijn al in de volste zin des woords. Van welk aanbelang is het, wat iemand gewint, indien hij door het verkrijgen ervan zijn ziel verliest? Veronderstel, dat iemand naar Amerika gaat om goud te zoeken, en zoveel gevonden heeft, dat hij met een gehele scheepslading terug kan keren, maar op zijn terugtocht slikt dezelfde zee hem in, die er hem veilig heen droeg, nu, wat heeft hij gewonnen? Maar dit is maar een zeer flauw beeld van overeenkomst met betrekking tot de zaak, waarover wij nu handelen - nl. het verlies der ziel. Stel u voor dat een goudzoeker op zijn terugtocht in handen der rovers valt, en door hen wordt geslagen en in stukken gebroken - wat heeft hij gewonnen? Wat is het voordeel van zijn groten schat, die hij gevonden heeft? Misschien, zo zal u zeggen, misschien heeft hij goud genoeg om zich af te kopen. Dit zou werkelijk het geval kunnen zijn, en daarom geen beeld kan gevonden worden, om de zaak, waarover wij thans tot u spreken, helder voor uw aandacht te stellen, want wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel? Het is een verlies, dat geheel op zichzelf staat, er is geen ander verlies waarmee het gelijk staat, of waarmee het kan vergeleken worden. Het is slechts gelijk aan zichzelf, het staat alleen, het is het voornaamste van alle verliezen - het hoogste, het grootste verlies. "Want wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?" Een man kan zijn vrouw, zijn kinderen, zijn goederen, zijn vrijheid en zijn leven verliezen, en alle schade weer hersteld krijgen, en alles weer met voordeel in orde gebracht zien, en kan, niettegenstaande al deze verliezen, toch nog ver genoeg van het verlies zijner ziel zijn, want in Lukas 24:26 staat duidelijk opgetekend, dat men toch Jezus discipel wel kan zijn, al heeft men ook alles, ja zelfs zijn eigen leven verloren. "Indien iemand tot Mij komt en niet haat zijnen vader, en moeder, en vrouw en kinderen, en broeders, en zusters, ja ook zelfs zijn eigen leven, die kan mijn discipel niet zijn." Lukas 14:26. Want door zijn leven te verliezen, kan hij hetzelve behouden, ja soms is er geen andere weg der behoudenis dan juist door het verlies van zijn leven, maar wanneer een mens zichzelf, zijn ziel verloren heeft, dan is alles verloren. Er staat nergens in de Bijbel: "Hij, die zijn ziel verliest zal dezelve behouden, " maar integendeel, de tekst veronderstelt, dat een mens zijn ziel verloren heeft, en dan vraagt de tekst of er iets is dat haar weer lossen kan - "Wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?" Alles dus, wat hij wint, die zijn ziel verliest, is slechts dit, hij heeft een verlies verkregen, hij heeft het verlies der verliezen gekocht, hem is nu niets overgebleven dan zijn verlies, het verlies van zichzelf, het verlies van zijn al. Hij, die Zijn leven om Christus' wil verliest, die zal hetzelve behouden, maar hij, die zichzelf verliest ter wil van de zonde en der wereld, die zal zichzelf volkomen verliezen, hij heeft zichzelf verloren en daar hebt gij de gehele zaak.

Er zijn verscheidene zaken, die onder dit eerste hoofddeel vallen, waarover ik graag een weinig wens te zeggen. Hij, die zichzelf verloren heeft, zal nooit meer enige vrije beschikking over zichzelf hebben.

(1.) Hij, die zijn ziel verloren heeft, die heeft zichzelf verloren. Nu hij, die zichzelf verloren heeft, kan ook niet langer over zichzelf beschikken. Zolang een mens zich vermaakt, zolang is hij ter zijner eigen beschikking. Een man, een vrijman, een rijke,

een arme man, een ieder, die zich vermaakt, kan over zichzelf beschikken, is zijn eigen heer en meester. Ik spreek naar de mens. Maar hij, die zichzelf heeft verloren, kan niet meer over zichzelf beschikken. Hij is, als ik mij zo uit mag drukken, nu uit zijn eigen handen uit, hij heeft zichzelf, zijn ziel, zijn gehele persoon, zijn al verloren door de zonde, en de toorn en de hel hebben hem gevonden, hij is daarom nu niet langer ter zijner eigen beschikking, maar ter beschikking der gerechtigheid, des toorns, en der hel, hij is in de gevangenis geworpen, de helgevangenis, niet om daar te blijven zolang hij wil, maar zolang de rechter het wil. Hij mag ook zijn eigen plaats en straf niet kiezen. Het is God zelf, die het vuur en het sulfer onder hem zal strooien, het is God, Die zijnen toorn over hem zal uitgieten, en het is God, Die het vuur zal aanblazen. "De adem des Heeren zal hem aansteken als een zwavelstroom." Jesaja 30:33. Daarom het is klaar en duidelijk, dat hij, die zichzelf, zijn ziel, verloren heeft, niet meer over zichzelf kan beschikken, maar dat zij over hem zullen beschikken, die hem gevonden hebben.

Hij, die zichzelf verloren heeft, heeft geen vrijheid om over het zijne te beschikken.

(2.) Daar hij, die zichzelf verloren heeft, niet over zichzelf kan beschikken, zo heeft hij ook geen vrijheid, om over datgene te beschikken, hetwelk hij heeft, want de mens, die zichzelf verloren heeft, heeft toch nog iets, dat hem toebehoort. De tekst behelst, dat zijn ziel, de zijn is, wanneer hij haar heeft verloren, maar daar hij niet over zichzelf kan beschikken, zo kan hij ook niet beschikken over hetgeen hij heeft. Vergun mij de vrijheid, om mij zelf nader te verklaren. Indien hij, die verloren is, die zichzelf verloren heeft, niet iets heeft, dat op enige wijs het zijn genoemd mag worden, dan is hij, die verloren gegaan is, niets: De mens, die in de hel is, heeft nog de vermogens, de zintuigen en de hartstochten van zijn ziel, want men moet niet denken, dat hij, noch zijn ziel, van deze beroofd is, want, dan zou hij lager zijn, dan het redeloze dier, maar al deze vermogens, sedert hij daar is, zijn door God tegen hem zelf ontwikkeld, of indien u het anders wilt, de punt van zijn eigen zwaard, is tegen zijn eigen hart gekeerd en dringt tot in zijn eigen lever. De ziel verliest, wanneer zij in de hel is, niets van hare geschiktheid, om te denken, niets van hare vlugheid, om de dingen uit te vorsen, te doorgronden en te verstaan, neen, de hel heeft haar in al deze dingen, tot rijpheid gebracht, maar ik zeg, de ziel, met hare ontwikkelde vermogens, is niet meer in handen van hem, die zichzelf verloren heeft, maar in de hand en in de macht van God, die met zijn wraakdoende hand, waaraan de ziel door de zonde is overgeleverd, naar Zijn welbehagen over haar zal beschikken. Zo is dan nu aan God de overwinning en Hij beschikt over al de vermogens, zinnen en hartstochten der ziel, om hem te kastijden en te straffen, die zichzelf verloren heeft.

Nu wordt het oordeel slechts gebruikt en het verstand slechts ontwikkeld, om die dingen te verstaan, die als dolken in het hart zullen zinken. Rechtvaardigheid, zonde, hel en eeuwigheid zullen de zielen der verdoemden verwonden en in stukken breken. De gruwelijke zonden, die de mens bemind heeft, de liefde van God, die de mens gehaat heeft, de zegeningen des Heeren, welke de ziel veracht heeft, zullen nu door hem beter verstaan worden, dan ooit te voren, en dit alleen, om zijn smart en droefheid te vergroten, om Zijn Geest te verwonden. Elke nieuwe herinnering, zal een nieuwe wroeging zijn, elke zonde, waaraan hij denkt, zal als gloeiend staal op zijn geweten branden, elk woord, elke gedachte, waarmee hij de Zaligmaker heeft veracht, zal als

smeltend lood tot zijn geweten wederkeren. Nu werkt het herinnerings - of voorstellingsvermogen in volle kracht en plaatst de verloren zondaar, op de eeuwig brandende pijnbank van een knagend, en wroegend geweten, waarvan de kreten "te laat! te laat!" gesmoord worden door het honend schateren der duivelen. Ook het oordeel drijft, als met een groten moker, de ziel steeds dieper en dieper in de afgrond van eeuwig wee en eeuwige rampzaligheid, ja, het klinkt, als met een hamer, elke vreselijke gedachte en elk schrikaanjagend begrip, als met nagelen aan de ziel vast, tot in alle eeuwigheid. Helaas, nu kan het geweten niet langer stomp zijn, nu kan het geweten niet meer misleid of gevleid, neen, nu moet men het uitschreeuwen, het verstand, het geheugen, de voorstelling, ja, al de vermogens zullen het er toe dwingen. Nu zal het geweten kermen over de zonde kermen over de gerechtigheid en kermen over de vreselijkheid der straf, waarmee hij gestraft wordt, die zijn ziel verloren heeft. Hier zal geen vergetelheid zijn, ook zal er aan niets anders gedacht worden dan aan datgene, hetwelk verwonden en doden zal, hier zal geen tijd, gelegenheid of middel voor vermaak zijn, alles zal vastkleven en knagen, gelijk een adder.

Nu zal het geheugen, elke zonde in herinnering brengen, die hier op aarde bedreven is en ook het Woord voor ogen stenen, waarin zij verboden zijn. Ook het verstand en het oordeel, zullen nu de voorgewende noodzakelijkheid overwegen, die de mens meende te hebben, om Gods geboden te overtreden, en zij zullen de waarschuwingen en vermaningen, welke de mens gegeven werden hun helder voor ogen stellen, waardoor de last steeds zwaarder drukken zal op hem, die zijn ziel verloren heeft, want hier moeten al de vermogens, al de zinnen, al de hartstochten der ziel, door het rechtvaardige oordeel van God, hun eigen verbranders, hun eigen pijnigers, hun eigen beulen gemaakt worden. Ook alles, wat de wil in deze plaats zal doen, zal niets anders zijn, dan naar verlichting zuchten, maar deze verzuchting zal slechts zo'n zijn, die alleen schijnt op te heffen, want het kabeltouw der wanhoop zal hem met geweld weer naar beneden rukken. De wil zal naar verlichting snakken, en alles naar verademing wensen, maar al deze wensers zullen met al hun wensen niet verder komen, dan tot vergroting der wanhoop, die de pijnlijkste striem der hel is, om steeds dieper wonden te slaan in de ziel van hem, die zichzelf verloren heeft, daarom, na al hun wensen en na al hun zuchten, keren zij terug naar hun brandenden stoel, waarop zij zitten, en knarsetandend kermen over hun rampzaligheid.

Daarom, al de vermogens en hartstochten der ziel van hem, die zijn ziel verloren heeft, zullen uit zijn eigen macht zijn, om er tot zijn voordeel over te beschikken, en zij zullen slechts in de hand en onder de macht zijn van het rechtvaardig oordeel van God. En hierin zal de staat der verdoemden slechter zijn, dan nu de toestand der gevallen engelen is, want ofschoon de gevallen engelen nu in ketenen in de hel geworpen zijn, en ook ten laatste deel zullen hebben aan het eeuwige oordeel, zijn zij nu toch niet gebonden, als de verdoemde zondaars zullen zijn, want, niet tegenstaande hun ketenen en boeien, waarin zij als gevangenen der hel geklonken zijn, hebben zij toch een soort van vrijheid - en die vrijheid zal duren tot de jongste dag - om samen te spannen, om plannen te smeden, om middelen te beramen en kwaad te verzinnen, tegen de zoon van God en de gelovigen. "Er was nu een dag, als de kinderen Gods kwamen om zich voor de Heere te stellen, dat de satan ook in het midden van hen kwam." "Toen zei de Heere tot de satan: Vanwaar komt gij? En de satan antwoordde de Heere, en zei: Van om te trekken op de aarde en van die te doorwandelen." Job 1:7,

2:2. En ofschoon de satan weet, dat dit ten laatste zijn toekomende veroordeling zal veroorzaken, toch vindt hij nu enige afleiding voor zijnen sidderende geest, en verkrijgt, door zichzelf zo bezig te houden tegen het Evangelie en zijn belijders, ten minste iets, om zichzelf te vermaken en te verkwikken, ja dit verschaft hem enige kruimeltjes van vergetelheid aangaande zijn eigen rampzaligheid en aangaande het oordeel, dat nog over hem moet uitgesproken worden, maar dit voorrecht zal worden onthouden aan hem, die zichzelf verloren heeft, er zal geen oorzaak noch gelegenheid voor afleiding zijn, het zal daar als in de oude wereld dag en nacht vuur en sulfer op hen regenen van de Heere uit de hemel. "Hij zal gepijnigd worden met vuur en sulfer, voor de heilige engelen en voor het Lam, en de rook van hun pijniging gaat op in alle eeuwigheid, en zij hebben geen rust dag en nacht, die het beest aanbidden en zijn beeld, en zo iemand het merkteken zijns naams ontvangt." Openb. 14:10, 11. De ellende is vastgesteld, de worm zal steeds zuigen en knagen aan hun zielen, daarom, ik herhaal het nog eens, al de vermogens, zinnen en hartstochten der ziel, zullen hun vurige pijlen naar binnen werpen, om met een onbeschrijfelijke en eindeloze pijniging de ziel van hem, die zichzelf verloren heeft, te straffen.

Nogmaals, ze kunnen niet rustig onder het verlies neerzitten.

3. *Alles wat hij, die zijn ziel verloren heeft, doen kan, is bij zijn verlies neerzitten en er zich in berusten.* Wat! zeg ik, dat hij dit kan doen? O! als dat waar kon zijn, het zou voor dezulken een soort van genade zijn, ik moet daarom mij zelf hier verbeteren, met te zeggen - Dat zij dit niet kunnen doen, want bij het verlies ter neer te zitten, sluit in zich een geduldige verdraagzaamheid, maar daar zal in de hel niet zo'n genadegift als geduld zijn, voor hem, die zichzelf verloren heeft, hier zal dus alle grond voor geduld ontbreken - namelijk de voorzienigheid van God, want de voorzienigheid Gods, ofschoon nooit zo droevig, is een bodem van geduld voor bedroefden, want de mensen gaan niet naar de hel door Gods voorzienigheid, maar door de zonde. Daar nu de zonde de oorzaak is, zo zijn er ook andere uitwerkingen, want zij, die naar de hel gaan, en daar rampzalig omkomen, zullen nooit zeggen, dat het Gods voorzienigheid was, die hen hier bracht en zij zullen dus nooit daarop kunnen steunen en leunen. Zij zullen God rechtvaardigen en de schuld op zichzelf werpen, besluitende, dat het de zonde was, waarmee hun zielen vrijwillig werkten - ja, dewelke hun zielen inzogen, als melk en honing - dit is de oorzaak van deze hun kwelling. Nu deze kwelling of wroeging zal op een andere wijze werken en zal geheel iets anders dan geduld, of een geduldig lijden verschaffen, want het gezicht, dat zij niet slechts verloren zijn, maar zichzelf verloren hebben, en dat wel bij de middelen, die God geschonken heeft om dat verlies te voorkomen, ja wanneer zij zullen zien, welk een laag ding de zonde is, en hoe dat deze het slechtste van alle dingen is en datgene, hetwelk alle dingen slecht maakt - en dat zij ter wil van die zonde, zichzelf hebben verloren, dit zal hen doen kniezen en knarsetanden en hun geweten doen knagen aan hun zielen, dit zal al de hartstochten der ziel, (behalve de liefde, want ik denk, dat die wel volkomen dood zal zijn) in vuur en vlam zetten, ja de hartstochten zullen woeden tegen zichzelf. U weet, er is niets, dat een mens zo spoedig tegen zichzelf zal vertoornen, als een vaste overtuiging in zijn geweten, dat hij, door zijn eigen dwaasheid tegen waarschuwingen en raadgevingen in, zich schande en schade berokkend heeft. Maar hoe veel te zwaarder zal deze toorn en hoeveel te erger zal deze ziel - wroeging zijn, wanneer de zondaar in de hel tot de ontdekking komt, dat al de helse folteringen en pijnigingen

hem overgekomen zijn voor iets, dat nog minder waarde heeft dan niets! Hij zal moeten bekennen, dat hij zichzelf voor een waterbel verkocht heeft, voor een genot, dat bij zijn ontploffing alle vreugde doet veranderen in smart en pijn. Bij zo'n verlies, dat hij door zulke grote roekeloosheid zichzelf berokkend heeft, kan hij niet rustig ter neer zitten. Want, wanneer hij scherp en verwonderlijk gestreng het verlies van zichzelf, en de oorzaak er van, welke de zonde is, beschouwt, dan scheurt hij zichzelf in stukken met gedachten als gloeiende jeneverkolen. Ook de wijsheid en de gerechtigheid van God helpt deze zelfpijniger in zijn zelf pijnigend werk, door hem voortdurend het recht der wet, dewelke hij overtreden heeft voor ogen te houden. Want, indien het gezicht van alle bedreven boze daden bij een verlicht mens, die in de deur der hoop is, reeds "kwelling des geestes" zal veroorzaken, om te zien welke onverstandigen wij waren, Prediker 1:14, wat anders kan het dan wezen voor hen, die naar de hel gaan, dan enkel beroering om het gerucht te verstaan, het gerucht dat God verspreidde over de zonde, Zijn genade, de hel, en de eeuwige verdoemenis, en dat zij toch zulke dwazen zouden zijn om daarheen te gaan? Jesaja 28:9.

Maar laat ons over dit hoofddeel niet verder uitweiden, ik wens tot u over de volgende zaak te spreken.

Het verlies der ziel, een dubbel verlies.

Ten tweede. Gelijk het verlies der ziel, naar de aard van het verlies, een verlies is dat eigenaardig is aan zichzelf, zo ook is het verlies der ziel, een dubbel verlies. Het is zoals ik zeg een verlies, dat dubbel is, geleden beide door de mens en door God, de mens heeft de ziel verloren, en heeft door dat verlies zichzelf verloren, God heeft de ziel verloren, en door dat verlies wordt zij weggeworpen. En om u dit duidelijker te maken, veronderstel ik, dat u mij geredelijk toe zult stemmen dat de mensen hun zielen verliezen. Maar nu, hoe verliest God haar? De ziel behoort zowel aan God als aan de mens - aan de mens, omdat zij hem toebehoort, aan God, omdat God haar geschapen heeft, de ziel is Gods schepsel, God heeft haar gemaakt, daarom zijn alle zielen de zijnen. Wilt ge bewijs, sla uw Bijbel op en lees Ezech. 18:5 waar geschreven staat: "Ziet alle zielen zijn mijne, gelijk de ziel des vaders, zo ook de ziel van de Zoon, zijn mijne: de ziel, die zondigt, die zal sterven." Nu het verlies der ziel ligt niet alleen in de zonde der mensen maar ook in de rechtvaardigheid Gods. Vandaar dat Hij zegt, "Want wat baat het een mens, die de gehele wereld zou winnen, en zichzelf verliezen, of "buiten geworpen worden." Lukas 9:25. Nu, deze laatste woorden "of buiten geworpen worden" zijn niet gesproken om aan te tonen, wat hij, die zijn ziel verloren heeft, gedaan heeft, ofschoon men ook wel van een mens zeggen kan, dat hij zijn ziel uitgeworpen heeft, maar om aan te tonen, wat God met hen wil doen, die zichzelf verloren hebben, wat God bij dat verlies zal voegen. God zal de oprechte niet verwerpen, maar de goddelozen zal Hij verwerpen, zo'n als de tekst ons ter overweging heeft gegeven. Job. 8:20. Matth. 13:50. Dit is het, wat God bij het verlies zal voegen, de verwerping, en op deze wijze wordt de treurigen toestand van hem, die zijn ziel verloren heeft, dubbel treurig. De mens heeft door de zonde zichzelf verloren, en God zal hem in zijn Rechtvaardigheid uitwerpen, overeenkomstig datgene, wat Abigaïl tot David zei, "De ziel mijns heren", zo sprak zij, "zal ingebonden zijn in het bundeltje der levenden bij de Heere, uw God: maar de ziel uwer vijanden zal Hij slingeren uit het midden van de holligheid des slingers. 1 Samuel 25:29. Zo ziet gij,

Gods hand is hier even goed als de hand des mensen, die des mensen door de zonde, en die van God voor zijn gerechtigheid. God zal hen uitwerpen, daarom er staat niet geschreven, of vermeld, "werpt zichzelf uit, " alsof het uitwerpen een daad der mensen is die hun zielen verloren hebben, maar er staat duidelijk in de Bijbel " uitgeworpen worden, " veronderstellende een tweede persoon, die in het verlies der ziel betrokken is - n.l. God. Die zeker hem zal wegwerpen, die zichzelf verloren heeft. God zal hen uitwerpen, dat is, God zal hen van zijn gunst of bescherming buiten sluiten, en hen overgeven aan de rechtmatige beloning hunner daden. Hij zal hen buiten zijn hemel sluiten, en hen overleveren aan hun hel, Hij zal hen alle deel aan zijn heerlijkheid onthouden, en hen aan hun eigen schandelijke daden overlaten, Hij zal hen alle deel aan zijn vrede ontzeggen, en hen overleveren aan de pijnigingen der duivelen, en aan de knagende wroegingen van hun eigen schuldig geweten, Hij zal hen uit het gedenkboek Zijner liefde, genade en barmhartigheid verdelgen, en hen overlaten aan de vlammen, die zij door hun zonde zelf hebben aangeblazen, en aan de worm, of bijtende basiliscus, die zij zelf in hun boezem hebben uitgebroeid, verzorgd en gevoed. En dit zal hun verlies een dubbel verlies maken, en zodoende een verlies, dat alle verliezen overtreft, een verlies der verliezen. Een mens kan zichzelf verwerpen, en toch niet door God verworpen zijn, een mens kan door andere verworpen zijn, en toch niet door God verworpen zijn, ja, op welke wijze en waarin weg een mens ook verworpen zij, indien hij niet om zijn zonden verworpen is, dan is hij toch behouden, en in zekere handen. Maar om zichzelf zo te verliezen, dat daardoor de gramschap des Heeren wordt verwekt om de ziel te verwerpen, dit is vreselijk voor een mens.

Het uitwerpen, waarvan dus in de Bijbel gesproken wordt, is het uitwerpen, dat door Gods hand geschied, door de wraak doende hand van God, en het doet ons twee zaken aan de hand, waarover wij nader moeten spreken.

1. Gods afschuw en verfoeiing van zo'n ziel

2. Gods rechtvaardige straf over de ziel in de weg der wedervergelding.

1. *Wat wij verfoeien, dat werpen wij van ons, dat stellen wij met walging en afkeer buiten onze gunst en achting.* Zo lezen wij, dat, toen de Heere de Israëlieten onderwees hun afgoden te verfoeien en een afkeer van dezelve te hebben, Hij hen gebood, "zelfs het overtreksel als een stinkend en maanstondig kleed weg te werpen, en tot hen te zeggen: heen uit!" Jesaja 30:22. "Hij zal de goeden in zijn vaten lezen, maar de kwaden zal Hij weg werpen." Matth. 13:48, 25:41. Werpt hen uit Mijn tegenwoordigheid. Maar waar zullen zij dan heen gaan? Het antwoord luidt, naar de hel, in de buitenste duisternis, in het vuur, dat de duivel en zijn engelen bereid is. Daarom, weggeworpen te worden, toont ons welk een afkeer de Heere van zulke zielen heeft, en hoe onrein en walgelijk zij in zijn goddelijke ogen moeten zijn. En het beeld van Abigaïls slinger, hierboven vermeld, toont ons nog verder de grootheid van deze verfoeiing aan. "De zielen uwer vijanden, " zo zegt zij, "zal God uit het midden van de holligheid des slingers slingeren." Wanneer iemand een steen wegwerpt met een slinger, dan werpt hij hem het verst van zich, want met een slinger kan men een steen veel verder werpen dan met de hand. "En Hij", zo zegt de tekst, "zal hen als met een slinger wegwerpen."

Maar dit is ook alles nog niet, want er staat niet alleen dat Hij hun zielen zal wegslingeren, maar dat Hij hen weg zal slingeren "uit het midden van de holligheid des slingers. Wanneer een steen in het midden van een slinger gelegd wordt, dan kan hij het verst weg geworpen worden. Nu, God is de slingeraar, de toorn is zijn slinger, de verloren ziel is de steen, die in het midden van de holligheid des slingers gelegd wordt, om zo ver mogelijk weggeslingerd te worden. En daarom staat er geschreven dat, "dezulken zullen gaan in de "buitenste duisternis" dat wil zeggen het verst weg van allen. Dit toont ons dus, hoe God die mens verfoeit, die, om der zonde wil, zichzelf verloren heeft. En billijk is het dat Hij dat doet, want zo'n zondaar heeft niet alleen zichzelf verontreinigd en bezoedeld met zonde, en dat is reeds op zichzelf de grootste zonde tegen God, maar hij heeft ook het kunstwerk van Gods hand misbruikt. De ziel is, zoals ik reeds te voren gezegd heb, het kunstwerk van God, ja het voornaamste kunstgewrocht, dat Hij in de zichtbare wereld gemaakt heeft, ook schiep Hij haar om er zich in te verblijden, om haar in zijn gemeenschap toe te laten. Nu, het is verschrikkelijk voor een zondaar om zo Gods liefde te misbruiken, om zo de ziel, welke Godes is, te nemen en aan de zonde, aan de wereld, aan de duivel, en aan elke vuile lust te onderwerpen, dit is vlak tegen het gebod van God in, dit druist tegen alle recht en billijkheid, het is vreselijk, en het roept luide tot die God, wiens ziel zij is, om haar te verdelgen, en om door alle mogelijke middelen Zijn afkeer van zo'n zondaar te tonen.

2. *Getuigt dit uitwerpen van de gruwel, die God aan zo'n zondaar heeft, het veronderstelt ook nog Gods rechtvaardige wedervergelding over de ongerechtigheid en goddeloosheid van zo'n mensenkind.* De Heere heeft, gedurende al de tijd zijner lankmoedigheid en verdraagzaamheid jegens hen, zijn boodschappers achter hen aan gezonden, om hen te roepen en te smeken, om toch van hun boze wegen af te keren, maar zij verachtten, bespotten en vervolgden de boodschappers des Heeren. Zij sloten hun ogen en wilden niet zien, zij stopten hun oren dicht en wilden niet horen, en verhardden hun harten tegen het smeken van hun God. Ja, gedurende al de tijd Zijner lankmoedigheid en verdraagzaamheid strekte Hij zijn handen naar hen uit, maar zij verkozen een oproerig en tegensprekend volk te zijn, ja, zij zeiden zelfs tot God: "Wijk van ons!" Want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust. Wat is de Almachtige, dat wij Hem zouden dienen? En wat baat zullen wij hebben, dat wij Hem aanlopen zouden?" Hosea 11:9, Openb. 16:21, Job. 21:14, 15, Maleachi 3:14. En van al deze dingen houdt God aantekening. Hij schrijft ze op en verzegelt ze voor de tijd die komen zal, en Hij zal het boek open slaan en hun deze dingen terdege voor ogen stellen, zeggende: Ik heb u geroepen, maar gijlieden hebt niet willen tot Mij komen, Ik heb mijn handen uitgestrekt, maar gijlieden hebt er geen acht op geslagen, Ik ben geduldig, zachtmoedig en goedertieren jegens ulieden geweest, en gijlieden hebt Mij al die tijd veracht en Mij achter uw rug geworpen, en nu is de tijd, en de oefening van Mijn geduld, waarin Ik ulieden diende, uw daden duldde, en uw verachtingen en minachtingen verdroeg, ten einde gespoed, daarom: Ik zal nu opstaan en tot het oordeel komen, dat ik vastgesteld heb.

Maar, Heere, zegt de zondaar, wij keren nu weder.

Maar nu zegt God: de tijd om weer te keren is voorbij, de dag van mijn geduld is voorbij.

Maar, Heere, zegt de zondaar, merkt op ons geroep. Maar gij, zo zegt God, hebt geen acht geslagen en niet gemerkt op Mijn geroep.
Maar Heere, zegt de zondaar, laat onze smeking verhoring bij u vinden naar uw barmhartigheid.
Maar God zegt: Ik heb ulieden ook gesmeekt en Ik werd niet gehoord.
Maar Heere, zegt de zondaar, onze zonden drukken ons zwaar.
Maar Ik heb ulieden in de welaangename dag der zaligheid vergeving aangeboden, en toen hebt gij haar geheel en volkomen verworpen.
Maar Heere, zegt de zondaar, laat ons haar daarom nu hebben.
Maar nu is de deur gesloten, zegt God. En wat dan?
Wel, dan, in de weg der wedervergelding, zal de Heere hen eveneens behandelen, zoals zij Hem behandeld hebben, en zo zal de slotsom van dit alles zijn: zij zullen met gelijke munt betaald worden. Er was een tijd, dat zij van Hem niets wilden hebben, en nu wil God van hen niets hebben. Er was een tijd, dat zij God achter hun rug wierpen, en nu zal Hij hun ziel wegwerpen. Er was een tijd, dat zij op zijn roepstem geen acht gaven en nu wil Hij naar hun geschrei en gekerm niet horen. Er was een tijd, dat zij een walg van God hadden, en nu is zijn ziel over hen verdrietig geworden. Zach. 11:8. Dit is nu de wedervergelding: gelijk voor gelijk, hoon voor hoon, weigering voor weigering, verachting voor verachting, overeenkomstig datgene, wat wij lezen in de Heilige Schrift: "Daarom is het geschied, gelijk als Hij geroepen had, Maar zij niet gehoord hebben, zo riepen zij ook, maar Ik hoorde niet, zegt de Heere der heirscharen." Zach. 7:13.
Daarom heb ik nu aangetoond, dat het verlies der ziel een dubbel verlies is: de ziel verloren door de mensen en verloren door God. Maar, ach! wie denkt hieraan? Wie van hen, die nu God weinig achten, die nu om Zijn Woord niet geven, die zich nu aan zijn dienaren en bezoekingen niet storen, wie van hen denkt ooit aan zo'n weder - vergelding, ofschoon God, om hen te waarschuwen, in de dag Zijner verdraagzaamheid hen dreigde met zijnen toorn, zeggende: "Dewijl Ik geroepen heb en gijlieden geweigerd hebt, mijn hand uitgestrekt heb, en er niemand was, die opmerkte, en u al Mijnen raad verworpen, en mijn bestraffing niet gewild hebt, zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen, Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt gelijk een verwoesting, en uw verderf aankomt als een wervelwind, wanneer u benauwdheid en angst overkomt. Dan zullen zij tot Mij roepen, maar Ik zal niet antwoorden, zij zullen Mij vroeg zoeken, maar zij zullen Mij niet vinden: Daarom, dat zij de wetenschap gehaat hebben, en de vreze des Heeren niet hebben verkoren." Spreuken 1:24 - 28. Ik zal hun vergelden naar hun ongerechtigheid, Ik zal aan hen doen zoals zij aan Mij gedaan hebben, en welke onrechtvaardigheid is in dit alles? Maar, Het verlies der ziel is een allervreselijkst verlies.

Ten derde, gelijk het verlies der ziel een verlies is geheel eigenaardig aan zichzelf, en een dubbel verlies, *zo ook is het in de derde plaats een aller-vreselijkst verlies, omdat het een verlies is, dat vergezeld gaat met de zwaarste vloek van God.* Dat blijkt duidelijk beide uit het geven der geboden en inzettingen, en ook in, en ten tijde van de uitvoering van het vonnis over de overtreding van deze geboden. Het is openbaar gemaakt bij het geven der geboden - "Vervloekt zij, die de woorden van deze wet niet zal bevestigen, doende dezelve, en al het volk zal zeggen, Amen." "Vervloekt is een

iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen. Deuteronomium 27:26. Gal. 3:10. Het is ook openbaar, dat het zo zal zijn bij de uitvoering van het vonnis - "Dan zal Hij zeggen ook tot degenen, die ter linkerhand zijn: Gaat weg van Mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijnen engelen bereid is." Mat. 25:41. Wat deze vloek is weet niemand zo goed als God, Die hem geeft, als de gevallen engelen, en als de zielen der verdoemden, die nu in de hel zijn opgesloten, en hem dragen. Maar wees er zeker van, hij is de grootste, de zwaarste, de voornaamste vloek van alle soorten van vloeken of oordelen, die er bestaan. Gestraft te worden in de bouw en in de oogst, in de baarmoeder en in de kinderen, in mijn rund en in mijn lichaam, zijn slechts nietigheden hierbij, ofschoon zij ook op zichzelf onverdraaglijk zijn, slechts in het algemeen kunnen wij dit als voorbeeld aanhalen. Maar de eigenlijke vloek, die hier bedoeld wordt, bestaat in het beroofd zijn van alles, en in het verpletterd worden onder de vreselijkste oordelen, die een heilig, rechtvaardig, en eeuwig God rechtvaardig zal brengen over de ziel van een zondig mens. Laat nu het verstand zich uitsloven en aftobben om alle mogelijke straffen en oordelen op te noemen, die de ziel zou kunnen lijden, en zij zullen nog ver ten achter staan bij die grote straf, die God in zijn schatkamers bewaard heeft, om in de dag des oordeels verdoemde zielen mee te straffen, en dit zal de Heere gedeeltelijk in de weg der wedervergelding en gedeeltelijk in de weg van wraak doen.

1. In de weg der wedervergelding: "Dewijl hij de vloek heeft lief gehad, dat die hem overkome, dewijl hij geen lust gehad heeft tot de zegen, zo zij die ver van hem." nogmaals, "Dewijl hij zichzelf, met de vloek als met zijn kleed gekleed heeft, zo zij hij bekleed met de vloek, en dat die ga tot in het binnenste van hem als het water, en als de olie in zijn beenderen, die zij hem als een kleed, waarmee hij zich bedekt, en tot een gordel, waarmee hij zich steeds omgordt. Psalm 109:17 - 19. Laat dit het loon van mijn haters en vervolgers zijn zegt Christus.

2. Gelijk deze vloek in de weg der wedervergelding komt, zo komt hij ook in de weg der wraak. God zal recht doen over het ongelijk, dat de zondaars Hem hebben aangedaan, Hij zal hen wraak terug betalen voor de smadelijke verwerping Zijner inzettingen en de walging van zijn rechten, en Hij zal de wraak des Verbonds wreken. En het begin Zijner wraken zijn verschrikkelijk: "Indien ik mijn glinsterend zwaard wette, en mijn hand ten gerichte grijpt, zo zal Ik de wraak op mijn tegenpartijen doen wederkeren, en mijnen haters vergelden. Ik zal mijn pijlen dronken maken van bloed, en mijn zwaard zal vlees eten." Deuteronomium 32:41, 42, wat zal dan het einde der wraak zijn, als Hij met vlammend vuur wraak zal doen over degenen, die God niet kennen en over degenen, die het Evangelie van onze Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn? En daarom deze vloek, deze straf, wordt ten uitvoer gebracht in verbolgenheid, in toorn, in jaloersheid en in woede, ja hemel en aarde zullen verbrand worden door het vuur van de ijverzucht, waarin de grote God komen zal, wanneer Hij komt om de zielen der zondaars te vloeken, en wanneer Hij komt om de goddelozen uit te dagen. Men stelt zich gewoonlijk deze zaken veel te licht voor, maar de wijze, waarop God komen zal om de wereld te oordelen getuigt reeds, waar de zielen der onboetvaardige zondaren op zullen kunnen rekenen. Het is zeer algemeen onder de mensen, wanneer men ziet dat iemands aangezicht veranderd, en zijn ogen fonkelen, en nijd en woede uit iedere blik spreken, om te besluiten dat, zelfs voordat de persoon iets gedaan of gezegd heeft, iets verschrikkelijks gebeuren zal. Wij lezen van

Nebukadnézar, dat hij vol grimmigheid werd en de gedaante zijns aangezichts veranderde eer hij zei, "dat men de oven zeven maal meer heet maken zou dan men die pleegt heet te maken". Daniël 3:19. Van de Heere Jezus wordt gezegd, dat, wanneer Hij komt om de wereld te oordelen, de hemel en de aarde zullen weg vlieden, niet in staat zijnde Zijn aangezicht te verdragen. Openb. 20:11, 12, dat zijn engelen gekleed zijn in vlammend vuur, en dat de elementen zullen branden en vergaan, en dit alles zal geschieden, opdat de verderving der goddeloze mensen volkomen zij, van voor het aangezicht des Heeren, in de hittigheid zijn toorns, van de heerlijkheid Zijner sterkte. 2 Petrus 3:7. 2 Thess. 1:8. God zal nu wrake doen, en zich van zijn vijanden bevrijden, wanneer Hij vloeken gelijk molenstenen als in een dikken hagel zal laten vallen op "den harigen schedel van degenen, die in hun schulden wandelen." Psalm 68:32. Het verlies der ziel een eeuwigdurend verlies.

Ten vierde. Gelijk het verlies der ziel een verlies is geheel eigenaardig aan zichzelf, een dubbel verlies, en een aller-vreselijkst verlies, *zo is het ook een eeuwigdurend verlies.* De ziel, die verloren is, kan nooit weer teruggevonden worden, nooit weer herkregen worden, nooit weer behouden worden, nooit weer verlost worden. Hare ballingschap is eeuwigdurend, het vuur, waarin zij brandt, en waardoor zij gepijnigd moet worden, is een vuur, dat altijd brandt, een eeuwigdurend vuur, de adder, de slang, de knagende worm, sterft niet en het vuur wordt niet uitgeblust, en dit is een vreselijk iets. Een mens mag een ogenblik de hitte van het vuur kunnen verdragen, en dan weer hard weg lopen, maar om eeuwig in de brandende gloed te zijn, o dit is afgrijselijk. Voor eeuwig in de hel, voor eeuwig in een onuitblusselijk verterend vuur te moeten blijven, o dat is ontzettend! Men zegt wel eens, een lichten last wordt op de langen weg nog zwaar, wat zal het dan wel zijn de last te moeten dragen, die de schuld, de wet en de rechtvaardigheid en de toorn Gods op de ziel zullen leggen, die voor eeuwig verloren is? Telt de sterren des hemels, indien u kunt, telt het zand, dat aan het strand der zee is, telt de grassprietjes, die op de aardbodem groeien, en u zult dit eerder kunnen doen, dan de duizenden en miljoenen jaren te berekenen, die de verdoemde ziel in de hel zal liggen. Veronderstel, dat elke ster in het uitspansel, stuk voor stuk, nog duizend jaar branden zou, zou u niet denken, dat het nog een langen tijd zou duren, eer de laatste uitgebrand was? en toch zou dit eerder kunnen geschieden dan dat de verdoemde ziel aan het einde van haar straf was.

Er liggen drie zaken in dit laatste hoofddeel opgesloten, die de straf van een zondaar zullen vol maken.

1. De eerste is, dat de straf eeuwigdurend is.

2. De tweede is, dat er nooit een tijd zal zijn voor de verdoemde zielen in de hel, wanneer zij zullen kunnen zeggen, nu hebben wij de helft van onze straf geleden.

3. De derde is dat zij elk ogenblik eeuwige straf zullen verduren.

1. Over de eerste zaak heb ik reeds gesproken, en ik zal daarom daarover niet meer zeggen? Slechts wilde ik nog aan de lichtzinnige en onnadenkende zondaar vragen, of twintig, dertig of veertig jaar bedrieglijk vermaak in de zonde zo'n grote schat is, dat men, voor een voorbijgaand genot van slechts kleine ogenblikken, de ziel er wel aan wagen kan, al moet die eeuwige smart lijden in het helse vuur, dat nooit uitgedoofd

zal worden. Zondaar, overweeg dit rijpelijk, voordat ik verder ga, of gij een regel verder leest. Indien u een ziel hebt, dan gaat het u aan indien er een hel is, dan gaat het u aan, en indien er een God is, die de ziel voor de zonde eeuwiglijk kan en zal straffen in de hel, dan gaat het u aan, maar

2. In de tweede plaats zal het eeuwig onmogelijk voor de verdoemde ziel zijn om ooit te kunnen zeggen, nu heb ik de helft mijner smarten geleden. Iets dat geen einde heeft, heeft ook geen midden.

Zondaar, teken een cirkel, of een ronde kring, op de grond, van welke grootte gij ook verkiest, als gij dit gedaan hebt, vervolg dan uw weg op de omtrek van de cirkel of van de ring tot dat u aan het einde gekomen zijt, maar, zegt gij, dat kan ik nooit doen, want een cirkel heeft geen einde.

Ik antwoord, dat u dit nog eerder zult kunnen doen dan halfweg door de vuurpoel te waden, die voor de onboetvaardige zielen toebereid is. Zondaar, hoeveel geld wilt gij verdienen, om een berg van zand te maken, die tot de zon zal reiken, wanneer zij 's middags haar hoogste standpunt bereikt heeft? Ik weet het wel, zo'n arbeid wilt gij niet aanvangen, omdat het onmogelijk is, dat u hem ooit zou kunnen volbrengen. Maar ik durf beweren, dat de taak veel groter is, die een zondaar op zich genomen heeft, wanneer hij zichzelf als slaaf aan de zonde verhuurt, omdat de bezoldiging eeuwige pijniging is. Ik weet het, dat u wellicht uw dienst zult kunnen volbrengen, maar het loon, het vonnis, de straf, is zo oneindig groot, dat u over duizenden en miljoenen van jaren nog niet zult kunnen zeggen, dat u halfweg zijt. En toch

3. Die zal elk ogenblik deel hebben aan die straf, die eeuwig is. "Zelfs Sodom en Gomorra, en de steden rondom dezelve, die op gelijke wijze als deze gehoereerd hebben, en ander vlees zijn nagegaan, zijn tot een voorbeeld voorgesteld, dragende de straf des eeuwigen vuurs." Judas 1:7.

(1) *Zij zullen eeuwig straf verdragen.* Hier op deze aarde is geen straf, waarmee een mens een ander kan kastijden, die een grotere naam kan dragen dan voorbijgaande of tijdelijke straf, maar de straf, die daar is, is eeuwig, zelfs in iedere striem, die gegeven wordt, en in elk ogenblik dat zij de ziel aangrijpt, zelfs iedere foltering, en elke pijniging, die de rechtvaardigheid de ziel aandoet, laat een kwelling achter zich, die uit de aard der straf, eeuwig is. De straf is eeuwig, omdat zij van God komt, en tot in alle eeuwigheid duurt. Het recht, dat de straf oplegt, heeft geen begin, en het is dit rechtvaardig oordeel van God, dat altijd met de ziel te doen heeft.

(2.) *Al de werkingen der ziel onder deze straf zijn zulken, die de ziel in haar lijden datgene doen verdragen, hetwelk eeuwig is.* Zij kan geen gedachte over het einde der straf hebben, maar wordt dadelijk teruggeroepen door de verordende kloof, die hen gebonden houdt onder de voortdurende straf. Zij weten, dat de grote gevestigde kloof, hen in hun tegenwoordige plaats houden zal, en hun niet zal toelaten naar de hemel te gaan. "En boven dit alles, tussen ons en ulieden is een grote kloof gevestigd, zodat degenen, die van hier tot u willen overgaan, niet zouden kunnen, noch ook die daar zijn, van daar tot ons overkomen." Lukas 16:26. En nu, er is geen andere plaats, dan hemel of hel, want de aarde, en de werken, die daarin zijn, zullen verbrand worden. Maar de dag des Heeren zal komen als een dief in de nacht, in welke de hemelen met een gedruis zullen voorbijgaan, en de elementen branden zullen en vergaan, en de

aarde en de werken, die daarin zijn, zullen verbranden. 2 Petrus 3 10. Als er dan geen derde plaats zijn zal, zo staat het vast in hun gedachten, zowel als in Gods bevel, dat hun straf eeuwig zijn zal, zo zullen dan zorgen, pijnen, angsten, kwellingen, smart en wee, steeds het deel der verdoemde ziel zijn tot in alle eeuwigheid. Elke gedachte zal hun ten gesel zijn. Nu zullen zij willen, maar niet kunnen komen tot God. Hun pijnen willen zij verdragen, maar zij kunnen niet. Zij geloven nu, dat God en Jezus beter zijn, dan al hun aards vermaak en al de wellusten, waarin zij zich baadden, maar nu durven zij aan God niet meer denken.

Nu geloven zij, dat de kinderen Gods juichen voor de troon van God, terwijl zij hun tranen tot spijze en drank hebben. "Voor eeuwig", "Voor eeuwig", o dit zal hun zielen aan stukken scheuren. "Voor eeuwig", "te laat" dit zal op hun zielen branden als gloeiend staal. Zij zullen kermen, maar hun gekerm zal niet opgemerkt worden. Zij zullen de pijn willen ontvlieden, maar de duivelen houden hen vast. De donderslagen van Gods toorn en verbolgenheid zullen hun zielen verpletteren. Hun gedachten zullen als bliksemstralen hun zielen verzengen. Handenwringend en knarsetandend zullen zij zich krom buigen op de gloeienden pijnbank der hel. Het honend schateren der duivelen zal hun zielen van verdriet doen wegkwijnen, terwijl het gekrijs van hun jammerkreten gesmoord zal worden in de duisteren afgrond der hel. Zondaar! in de Naam van Jezus Christus vermaan ik u, sta af van uw ongerechtigheid, want God zal gewis komen en u kastijden in zijn grimmigheid.

(3.) *Daar zullen geen tijdruimten zijn, zoals op deze aarde.* Er zullen daar geen dagen maanden en jaren zijn zoals nu, ofschoon wij nu die woorden gebruiken, om het elkaar beter te doen begrijpen, want dan zal er geen tijd meer zijn. Dag en nacht zal er dan niet meer zijn. "Hij heeft een gezet perk over het vlakke der wateren rondom afgetekend, tot aan de voleinding toe des lichts met de duisternis." Job 26:10. Tot aan de voleinding toe des lichts met de duisternis Nu, wanneer de tijd, en dag, en nacht, tot aan de voleinding gekomen zijn, dan komt de eeuwigheid, die er ook was, voor dat de dag, de nacht en de tijd geformeerd werden, en wanneer de eeuwigheid gekomen is, dan moet men de straf of de heerlijkheid niet meer berekenen naar dagen, maanden en jaren, maar naar de eeuwigheid zelf. Ook zullen zij, die in de eeuwige heerlijkheid, of zij, die in de eeuwige verdoemenis nu zijn ingegaan, niet meer zulke berekeningen maken over hun nieuwe staat, zoals zij hier berekeningen over aardse dingen maakten, maar zij zullen in hun oordeel en bevatting geschikt gemaakt worden, om over hun toestand te oordelen en berekeningen te maken, zoals het best geschikt zal zijn voor hun staat in de eeuwigheid. Konden wij slechts een oordeel vormen over de dingen, die in de hemel of in de hel gedaan worden, zoals wij de dingen begrijpen, die in deze wereld gedaan worden, dan zouden wij er verbaasd over staan, wanneer wij zagen, welk een verandering er heeft plaats gehad in de vermogens der ziel.

Maar hier moeten wij afblijven tot in de volgende wereld, en tot wij de haven der eeuwigheid zijn binnen gelopen. En dan, hetzij wij ter rechter - of ter linkerzijde zullen staan, dan zullen wij de staat en de toestand der beide koninkrijken degelijk kennen. Laten wij ons echter nu vasthouden aan het geloof van Gods Woord, want daarin is de weg ter zaligheid geopenbaard en ook hoe wij de verdoemenis der ziel zullen kunnen ontvlieden.

Maar eer ik verder ga, laat mij tot besluit van dit hoofddeel, nog enige versregels laten volgen:

Zij roepen, ach! maar te vergeefs!
Hun bede om hulp 's te laat!
Zij stierven in hun zondig vlees,
En hoonden God met spot en smaad!

Helaas! hun kermen is om niet,
Zij zinken bij het uur,
Zij lijden nameloos verdriet,
Maar stoken zelf hun vuur.

De duisternis is hun een last,
Toch haten zij het licht.
D' ellend kleeft aan hun zielen vast,
De nacht 's steeds in het gezicht!

Zij tasten in de duisternis,
En haten toch het licht,
Zij zien, wat hun ellende is,
En derven toch het gezicht.

Dood zijn ze, en ze leven toch,
Zij leven in de dood.
Zij leven slechts voor het sterven nog:
Dit is hun grootsten nood.

Nu zal de schrik hen zo verslaan,
Deez' vaten van Gods wraak,
Hun zo volkomen doen verstaan
De wanhoop van hun zaak.

Dat zij, in 's duivels vlammenspel,
Geen eind zien aan de straf.
Dit is de ellende van de hel:
Te leven in het graf.

Zij zijn wel dood, maar leven toch,
En lijden eeuwig smart en pijn. "
Ik heb gekund, maar niet gewild",
Zal hun ten eeuw"gen gesel zijn!

Deez" bannelingen! o, hoe gaat
Hun hart naar het leven uit!
Wat lijden zij in deze staat!
Maar wie keert Gods besluit?

Zij zien der heil'gen heerlijkheid:
Een traan ontrolt hun oog,
Maar daar in de rampzaligheid,
Zijn zelfs de tranen droog!

Verwarring, angst en schrik en zorg,
Zij kwellen steeds het verdoemde rot.
Zo gij niet Jezus hebt tot Borg,
Dan wordt de hel uw lot.

OVER DE OORZAKEN VAN HET VERLIES DER ZIEL.

Ten vierde. ***En nu ben ik tot het vierde punt gekomen - dat is, om u de oorzaak van het verlies der ziel aan te tonen.***
Dat een mens een ziel heeft, dat de ziel een kostbaar wezen is, dat men de ziel verliezen kan, dit heb ik u reeds aangetoond, daarom ga ik nu over tot het vierde punt om u de oorzaak van dit verlies aan te tonen. De oorzaak ligt opgesloten in hetgeen wij lezen in het 18e hoofdstuk van de profeet Ezech., waar de Heere aldus spreekt - "Ziet alle zielen zijn Mijne, gelijk de ziel des vaders, zo ook de ziel, van de Zoon, zijn Mijne, de ziel, die zondigt, die zal sterven." Ezech. 18:4.

De zonde de oorzaak van het verlies der ziel.
Ten eerste. Het is de zonde, of het zondigen tegen God, dat de oorzaak is van het sterven, van het verdoemen in de hel, want zo moet het woord sterven opgevat worden, want overeenkomstig de algemene betekenis van het woord sterven, kan de ziel niet sterven, omdat zij onsterfelijk is. Zo dan de ziel, die zondigt dat wil zeggen, de ziel, die volhardt in de zonde die ziel zal sterven, weggeworpen of verdoemd worden. Om de waarheid hiervan nog meer te verzekeren, herhaalt de Heilige Geest hetzelfde, en nog wel in hetzelfde hoofdstuk, zeggende: de ziel, die zondigt, die zal sterven. vers 20.
Nu, de ziel kan op verschillende manieren tegen God zondigen.

1. Door de zonde in haar boezem te ontvangen, en door de zonde te huisvesten en te onthalen. De zonde moet eerst ontvangen worden, voor dat zij in de ziel kan handelen, of door de ziel kan begaan worden. Onze eerste ouders ontvingen eerst de zonde, hetzij door inblazing of door aanzetting, en daarna begingen zij ze. Nu het is hier de vraag niet zozeer, wanneer de zonde door de ziel ontvangen werd, dan wel, of de ziel haar ooit ontvangen heeft, want indien de ziel inderdaad de zonde in zichzelf ontvangen heeft, dan heeft zij gezondigd, en door dit te doen, heeft zij zich tot een voorwerp van Gods wraak en tot een brandhout der hel gemaakt. Ik zeg, ik zal er hier geen woordenstrijd over voeren, wanneer de ziel de zonde ontvangen heeft, want het blijkt duidelijk genoeg, dat zij haar bijtijds ontvangen heeft, omdat in de ouden tijd elk kind, dat tot de Heere gebracht was, gelost moet worden, en dat wel, wanneer het slechts een maand oud was, Ex. 13:13, 34:20, Numeri 18:15, 16, dat voorzeker zeer vroeg was, en te kennen gaf, dat dan zelfs op die leeftijd reeds, de ziel voor God stond, als onrein en verdorven in de zonde. Maar, hoewel ik daar juist gezegd heb, dat

ik niet over de tijd heb willen twisten, wanneer de ziel de zonde zou hebben kunnen ontvangen, toch is het duidelijk genoeg, dat zij de zonde ontvangen heeft, vóór dat van de lossing melding werd gemaakt, en dus vóór dat het geloste kind de ouderdom van een maand had bereikt. En opdat God ons in de taal van Mozes, de oorzaak zou doen inzien voor de noodzakelijkheid van deze lossing, daarom zondert hij eerst af "het eerstgeborene van een koe, of het eerstgeborene van een schaap, of het eerstgeborene van een geit, " zeggende: deze zal u niet lossen, want zij zijn heilig. Maar de eerstgeborenen der mensen: (die in plaats van de overige kinderen genomen werd) en de eerstgeborenen der onreine beesten, die zal u zeker lossen, zegt de Heere.
Maar, *waarom was de eerstgeborene der mensen samengekoppeld met de onreine beesten, omdat zij beide onrein waren.* De beesten waren onrein door Gods ordonnantie en de eerstgeborene was onrein door de zonde. En nu dan zal men van mij het bewijs eisen, hoe het mogelijk is, dat de ziel onrein kan gemaakt worden door het ontvangen van de zonde, vóór dat het kind een maand oud is.
Ik antwoord: men kan de zonden op tweeërlei wijzen ontvangen, werkdadig en lijdelijk. De ziel van een eerstgeborene ontvangt de zonde lijdelijk, en door ze zo te ontvangen, wordt de ziel schuldig, onrein, en verdorven. En deze lijdelijke ontvangenis der zonde, wordt dikwijls in de Schrift vermeld. Aldus, de potten ontvingen de as, Ex. 27:3, aldus, de gegoten zee hield drie duizend bathen, 2 Kronieken 4:5, aldus, de grond ontvangt het zaad, Matth. 13:20 - 23, en deze ontvangenis is gelijk die van de wol, dewelke de verf ontvangt, hetzij zwart wit, of rood, en gelijk het vuur, dat het water ontvangt, totdat het geheel daardoor is uitgedoofd, of, gelijk het water, dat zulke stinkende en vergiftigende bestanddelen in zich opneemt, dat het uitgegoten en weggeworpen wordt op de grond.
Maar, *vanwaar zou de ziel aldus de zonde ontvangen of verkrijgen?*
Ik antwoord: uit het lichaam, terwijl het in de baarmoeder is, het lichaam komt voort uit een onrein mens en daarom is het onrein, "zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen" Psalm 51:7. "Wie zal een reine geven uit de onreine?" Job 14:4. De ziel komt uit Gods hand, en als zodanig is zij zuiver en rein, maar in dit lichaam geplaatst zijnde, is zij bevlekt verontreinigd en bezoedeld met de smet, de stank en de drek der zonde, ook kan deze stank en deze drek door de mens niet weggeruimd worden, wanneer zij eenmaal uit het lichaam de ziel zijn binnengedrongen, eerder zal een Moorman zijn huid veranderen of een luipaard zijn vlekken, dan dat de ziel, al was zij ook gewillig, zich van deze verontreiniging zou kunnen ontdoen. "Want, al wiest gij u met salpeter, en nam u veel zeep, zo is toch uw ongerechtigheid voor mijn aangezicht getekend, spreekt de Heere Heere" Jeremia 11:22.

2. Maar, zoals ik zei: de ziel ontvangt de zonde niet alleen, maar bewaart ze, behoudt ze, en vertoont niet enigen tegenstand. Het is genoeg, wanneer de ziel verontreinigd en bevlekt is, want dat is voldoende, om Gods toorn te verwekken, om haar weg te werpen, want wie van u zou zijn mond willen afvegen, met een doek, die bevuild is met stinkende en zwerende etterbuilen, of wie zou hem in zijn boezem willen steken? En de ziel is bevlekt met nog veel stinkender drek, dan dat uit enige zweer - of etterbuil kan komen. Maar dit is niet alles, de ziel kleeft aan de zonde, gelijk de verf aan de wol, zij is vervuld met de zonde, gelijk het bedorven water, dat de stank of de

vergiftigende reuk ontvangt. Ik zeg, de ziel behoudt de zonde gewillig, want al de macht der ziel ligt niet alleen gevangen onder de macht der zonde, maar zij verenigt zich graag, van harte, eenparig, algemeen met de natuurlijke besmetting en verontreiniging, die er in de zonde is, en hierdoor vervreemd zij zichzelf van God en verkrijgt de toegenegenheid en boezem - vriendschap van de duivel. Nu, daar dit de staat en de toestand der ziel is, van hare geboorte af, ja zelfs voor zij het licht van deze wereld aanschouwde, tot welk ander besluit kan men komen, dan dat God toornig op haar is? Want hoe zou het anders kunnen zijn, daar bij God heiligheid en gerechtigheid is?

Vandaar, dat van hen, die uit een vrouw geboren worden, welker beginsel uit de vleselijke ontvangenis des mans is, gezegd wordt, dat zij slangen en adders zijn, zodra zij geboren zijn. "De goddelozen (en dit zijn allen bij de geboorte) zijn vervreemd van de baarmoeder aan, leugensprekers van moeders buik aan. Zij hebben vurig venijn, naar gelijkheid van vurig slangenvenijn, zij zijn als een dove adder, die hare oren toestopt." Psalm 58:3, 4. Zij dolen van moeders buik aan, maar dit zouden zij niet doen, indien ook maar iets van de vermogens hunner ziel onbevlekt en onbesmet was. "Maar hun venijn is gelijk vurig slangenvenijn." Hun venijn - wat is dat? Hun verontreiniging, hun oorspronkelijke bevlekking, die is gelijk slangenvenijn - namelijk, niet slechts dodelijk, (want zo is venijn), maar ook erfelijk. Het komt van de stamvader en van de stammoeder, ja het is hun aan - en ingeboren, en het dagtekent van dezelfden datum, waarop het kind het levenslicht aanschouwde, of geboren werd. De slang heeft haar venijn, in de oorspronkelijkheid ervan, niet van andere besmettelijke dingen buiten haar, ofschoon het zijn kan dat daardoor het venijn vermeerderd wordt, maar zij brengt het met zich in hare ingewanden, in haar natuur, en het is voor haar even geschikt in haar tegenwoordige toestand als zoete en gezonde dingen dat voor andere schepselen zijn.

Elke ziel komt dus als vergiftigd met de zonde in de wereld, ja, als dezulken, die het vergif ingeboren is, want de ziel heeft de zonde niet alleen ontvangen, gelijk de wol de verfstof aanneemt, maar zij bewaart de zonde. De besmetting is zo diep doorgedrongen en ingekankerd, dat het vuur, zelfs het vuur der hel, de ziel er nooit van kan zuiveren. En dat de ziel deze besmetting zo vroeg ontvangen heeft, en dat zij dezelve zo met hand en tand vasthoudt, blijkt niet alleen uit de komst der kinderen in de wereld bezoedeld met hun moeders bloed, en uit de lossing der eerstgeborenen in de ouderdom van slechts een maand maar ook uit de eerste neigingen en Hand. der kinderen, wanneer zij zo in de wereld gekomen zijn. Ezech. 16. Wie hoort niet dat liegen, wie ziet niet die hoogmoed, die ongehoorzaamheid tegen de ouders, wie ontdekt niet die schijnheiligheid, die zich zelfs bij de kinderen vertoont, voordat zij recht onderscheid weten tussen goed doen of kwaad doen, of voordat zij in staat zijn deze dingen in navolging van andere te doen? Hij die niet inziet, dat zij het van nature uit een beginsel uit een inwonend beginsel doen, is of stekeblind, en heeft zijn blindheid behouden door dezelfde zonde als zij of hij heeft zich laten verschalken door een begoocheling van hem, die in de beginne het eerste broedsel der zonde in de mens gelegd heeft.

Ook de afkerigheid der kinderen van de zedelijkheid is in geen geringe mate een bewijs voor wat ik heb gezegd, want gelijk het een slang ziek zou maken, indien u

haar een sterk tegengif tegen haar venijn ingaf, zo ook zijn de kinderen nooit meer verstoord in hun zinnen, dan wanneer een strenge tucht en stevige teugel hen tot gehoorzaamheid dwingt, en zo de zedelijkheid handhaaft. Het is waar dat, terughoudende genade hen dikwijls verbetert, maar dit hebben ze niet van zichzelf, maar schijnheiligheid is menigmaal de grote en eerste drijfveer van al hun schijnbare onderwerpingen aan vermaningen en waarschuwingen, welke toegefelijke ouders lichtelijk over het hoofd zien, ja, soms door onbezonnenheid of onberadenheid voor beginselen van genade aanzien. Ik spreek nu van datgene, hetwelk vóór de bekering komt. Maar zoals ik reeds vroeger gezegd heb, het ligt niet in mijn bedoeling om een woordenstrijd te voeren, ik dacht het slechts goed aldus deze dingen te uiten, om mijn gevoelens te staven, en om u aan te tonen wat toch wel de oorzaak voor de verdoemenis der ziel is.

3. Wederom, de ziel ontvangt de zonde niet alleen, maar laat haar inwonen, huisvest haar en onthaalt haar. Zij neemt de zonde in hare bescherming, lacht haar vriendelijk toe, en houdt veel van haar uitzicht en haar karakter. Een mens kan iemand ophouden dat is bij zich houden - dien hij toch niet acht, maar wanneer hij zo iemand onthaalt, dan verblijdt hij zich in het gezelschap van zo iemand, dan doet hij al zijn best om het zulk een, zo aangenaam en zo gemakkelijk mogelijk te maken. Kom zegt de ziel tot de zonde, doe maar alsof ge thuis zijt, och wat houd ik toch veel van u, hoe bevallig bent u, wat bezit gij goede hoedanigheden! De zonde wordt eerst door de ziel ontvangen, en hierdoor wordt de ziel besmet en verontreinigd. Dit maakt de ziel walgelijk in de ogen van een heilig God, die het kwade niet aanschouwen kan.

Dan, ten tweede, is de zonde niet alleen door de ziel ontvangen of binnengelaten, maar de ziel huisvest haar, laat haar inwonen, dat wil zeggen, de zonde kleeft zo aan de ziel vast en nestelt zich zo diep in de binnenkamers der ziel, dat zij er niet weer uit verdreven kan worden, dit is de oorzaak, waarom de Heere voortdurend een gruwel aan de ziel heeft, want indien Hij een gruwel aan de ziel heeft, omdat de zonde er in gevonden wordt, dan kan het ook niet anders zijn, of de Heere moet bij voortduring een gruwel aan de ziel hebben, waarin de zonde gestadig woont. Maar, in de derde plaats de zonde wordt niet alleen ontvangen, gehuisvest, maar ook door de bevlekte en verdorven ziel onthaalt en onderhouden. Dit moet noodwendig een oorzaak zijn voor de voortdurendheid van 's Heeren grimmigheid, en dat wel met verzwaring. Wanneer ik het woord onthalen gebruik, dan bedoel ik daar niet mee, een onthalen, zoals de mensen hun vijanden doen, met lood en hagel, maar zoals zij hen onthalen, die in hun smaak vallen, en die een plaats in hun hart gekregen hebben. God haat niet de zondaar, maar de zonde. De weg ter zaligheid, die de Heere zelf geopend heeft, bewijst zijn genegenheid tot de zielen. Daarom de weigering en verwerping van Gods uitnodigingen in de welaangename dag der zaligheid zal voor de ziel, die hare eigen verdoemenis verzegeld heeft, "de worm zijn, die niet sterft". En daarom zal het rechtvaardig zijn, wanneer de Heere in zijn verbolgenheid en grimmigheid de zielen, die niet tot Hem wilde komen, vanwege hun zonde en ongerechtigheden, eeuwiglijk straft met de roede en de gesel zijns toorns. Nu, dat de ziel de zonde onthaalt en onderhoudt als een welkome gast, dit kan met verscheidene onloochenbare bewijzen gestaafd worden.

(1.) Zij heeft de zonde met vriendelijkheid en verheuging de toegang tot elke binnenkamer der ziel verleend, ik meen, de ziel heeft al hare gaven en talenten ten dienste der zonde gesteld. De ziel heeft de zonde boven God verkozen, zij weigert ook om, op Gods bevel, de zonde haar afscheidsbrief te geven, "deze verkiezen ook hun wegen, en hun ziel heeft lust aan hun verfoeiselen", "Ik heb geroepen, maar gij hebt niet geantwoord, Ik heb gesproken, maar gij hebt niet gehoord, maar hebt gedaan dat kwaad was in mijn ogen, en hebt verkozen hetgeen, waaraan Ik geen lust heb." Jesaja 65:12, 66:3. "Zij zeggen tot de zieners: "Ziet niet, en tot de schouwers, schouwt ons niet wat recht is, spreekt tot ons zachte dingen, schouwt ons bedriegerijen". Jesaja 30:10. Dit zijn klare kentekenen en bewijzen, dat de ziel met welgevallen de zonde geherbergd en onthaalt heeft en indien door God ter eniger tijd een bevelschrift wordt uitgevaardigd om de zonde gevangen te nemen, te veroordelen en te doden, dan

(2.) Gebruikt de ziel verscheidene hulpmiddelen en is bedacht op honderden listen en kunstgrepen, om de zonde te behoeden voor haar ondergang, die door het Woord de mensen bevolen wordt.

(a.) Zo mogelijk, dan verbergen zij de zonde, en laten haar niet ontdekt worden. "Die zijn overtredingen bedekt zal niet voorspoedig zijn." Spreuken 28:13. "Indien het kwaad in zijnen mond zoet is, hij dat spaart, en datzelve niet verlaat, maar dat in het midden van zijn gehemelte inhoudt, zijn spijze zal in zijn ingewand veranderd worden, gal der adderen zal zij in het binnenste van hem zijn." Job 20:12, 13, 14. Dit is een duidelijk kenteken, dat de ziel een welgevallen heeft aan de zonde, en dat zij dezelve graag herbergt.

(b.) Gelijk de ziel de zonde verbergt, zo verontschuldigt zij ze ook, en pleit, dat deze of geen daad van goddeloosheid toch niet zo erg is, een mens moet niet zo vitterig zijn en op alle slakken zout leggen, neen dezulken, die zo hard tegen de zonden roepen, zeggen zij, hebben meer bedilzucht dan verstand. Van daar ook, dat men de profeten krankzinnigen noemde, en de wereld placht hen te antwoorden, waarin hebben wij tegen de Heere gehandeld, wat hebben wij tegen Hem gesproken? Maleachi 1:6, 7, 3:8, 13.

(c.) Als de ziel op deze wijze de zou wil sparen, dan geeft zij haar anderhande deugd - namen, hetzij zedelijke of burgerlijke, en hierover klaagt de Heere zeer, ja ontsteekt in toorn er over, zeggende: "Wee dengenen, die het kwade goed heten, en het goede kwaad, die duisternis tot licht stellen, en het licht tot duisternis, die het bittere tot zoet stellen, en het zoete tot bitterheid" Jesaja 5:20.

(d.) indien de overtuigingen en de ontdekkingen zo sterk en zo eenvoudig zijn, dat de ziel niet langer ontkennen kan tegen God gezondigd te hebben, dan begint zij vleiende beloften aan God te geven, en belooft, dat zij de zonde van zich zal wegdoen, maar dan nog bepaalt de ziel een tijd, die nog ver af is, eer zij de beloften vervullen zal, zeggende: Eerst nog een weinig sluimering, eerst nog een weinig handvouwens, eerst nog een beetje van de zonde genieten, totdat ik rijker en ouder geworden ben, totdat ik meer de zoetigheid en het heerlijke der zonde gesmaakt zal hebben. "Zo heeft hun ziel lust aan hun verfoeiselen." Jesaja 66:3.

(e.) indien de Heere voortgaat, en zien wil of deze belofte, om de zonde buiten de deur te zetten, door de ziel vervuld wordt, dan doet zij het gedeeltelijk naar Gods wet, zij doet er enige van zich, en behoudt er enige, zij doet de grofste van zich en behoudt de kleinste, zij doet dezulken van zich, die zij wel ontberen kan, en behoudt dezulken, die het grootste voordeel zullen opleveren in een netelige omstandigheid. "Daarom heb Ik ook u verachtelijk en onwaardig gemaakt voor het ganse volk, dewijl gij mijn wegen niet houdt, maar het aangezicht aanneemt in de wet." Maleachi 2:9.

(f.) Ja, indien alle zonden vaarwel gezegd moeten worden, of de ziel zal geen rust hebben, wel, dan scheidt de ziel van de zonde, zoals Paltiël van Davids vrouw, met tegenzin en een bedroefden geest, of zoals Orpa haar moeder verliet, met een kus. "Haar man ging met haar, al gaande en wenende achter haar." 2 Samuel 3:16. "Toen hieven zij hare stem op, en weenden wederom, en Orpa kuste hare schoonmoeder. Ruth 1:14.

(g.) En indien zij ter eniger tijd elkaar weer zullen kunnen ontmoeten, o, wat is er dan weer een liefkozen tussen de zonde en de ziel! En dit wordt genoemd, dingen in de duisternis doen. Toen zei Hij tot mij: Hebt gij gezien, mensenkind! wat de oudsten van het huis Israëls doen in de duisternis, een ieder in zijn gebeelde binnenkamers? Want zij zeggen: De Heere ziet ons niet, de Heere heeft het land verlaten." Ezech. 8:12. Door deze, en nog vele andere dingen, die als voorbeelden zouden kunnen aangehaald worden, wordt het duidelijk kenbaar, dat de ziel de zonde als vriendin herbergt en onthaalt. Daarom is de ziel der verdoemenis schuldig, want wat anders bewijzen deze dingen, dan dat God, Zijn heilig Woord, zijn wegen en genadegiften, door de ziel veracht worden, en dat zij slechts de Satan en de zonde als aangename metgezellen beschouwt?

De ziel helpt de zonde, om zichzelf te verderven.

Ten tweede. Opdat ik u zal kannen aantonen, welk een groot ding de zonde met de ziel is, die verdoemd moet worden, wil ik u doen zien, hoe de zonde met behulp der ziel, bestuurd wordt, van de opwelling er van tot de daad toe, want de zonde kan zonder hulp der ziel niet tot daden komen. Het lichaam doet weinig in dezen, dat ik u weldra zal aantonen. Een zondevoorstel wordt de ziel aangeboden (en of nu dit voorstel door de zonde zelf of door de Satan wordt in gebracht, dat zullen wij hier niet betwisten), zondevoorstellen, en voorstellen tot zonde zijn er, en de strekking van deze voorstellen is altijd om de ziel over te halen om dit voorstel tot een wet te maken. Ik zeg er is een voorstel tot zonde, aan de ziel aangeboden. En aanschouw nu, hoe de ziel dat voorstel behandelt, opdat de dood zou kunnen volgen. Rom. 7:5.

1. Dit voorstel wordt aan de orde gebracht, maar niet een der vertegenwoordigde vermogens der ziel zegt er iets tegen. De ziel slaat hare ogen op, en ziet dat er een voorstel ter tafel gebracht is, een voorstel door de zonde aan de ziel aangeboden, opdat de ziel het met algemene stemmen zou aannemen, en de zonde in werking zou brengen.

2. Het voorstel tot zonde aan de orde gebracht zijnde, wat anders volgt dan, dat de inbeelding of verbeelding der ziel het woord voert ten gunste van het voorstel? Zij

smukt en schikt het op, zodat het behaaglijk wordt aan al de vermogens der ziel. Dat dit waar is, is duidelijk, want de Heere is vertoornd op de inbeelding, omdat zij de eerste is, die aan de zonde de hand leent, en omdat zij de zonde steunt. "En de Heere zag, dat de boosheid des mensen menigvuldig was op de aarde, en al het gedichtsel der gedachten zijns harten te allen dage alleenlijk boos was." Genesis 6:5, 12, 13. Dat is, vele verfoeilijke daden waren verricht, want alle vlees had Zijn Weg verdorven op aarde. Maar hoe kwam het, dat dit zo was? Wel, omdat de verbeelding, het gedichtsel van 's mensen hart boos was, voortdurend boos. Het gedichtsel van 's mensen hart was boos - dat is, de inbeelding was zodanig ene, die er niet toe leidde om de beweegredenen tot zonde te doden of te onderdrukken, maar zulk ene, die de vermogens der ziel aanmoedigde en aanspoorde om boze daden te verrichten. Het gedichtsel wordt bij Paulus beweegredenen genoemd. Nu, indien dat gedichtsel, die beweegredenen nog zo waren zoals God de Heere ze geschapen heeft, dan zouden zij de zonden zo lelijk hebben afgeschilderd, ze zo walgelijk gemaakt hebben voor de ziel, dat de ziel de sluizen gesloten en de brug opgehaald zou hebben, opdat de zonde niet in de stad Mensen - ziel zou kunnen binnendringen. Maar het gedichtsel is boos, de verbeelding, de voorstelling is verontreinigd en bedorven, zodat zij, wanneer het eerste sirénengezang der zonde vernomen wordt, dadelijk de ziel aanspoort om de gedachte der zonde te veranderen in een daad der zonde. Zo dan, de gedachten der zonde, of de beweegredenen er toe worden het eerst door de verbeelding toegelaten en door haar aan de andere vermogens der ziel overgeleverd. Is nu het gedichtsel of de inbeelding van 's mensen hart goed, dan wordt de zonde verworpen. Is daarentegen het gedichtsel boos, dan wordt de zonde binnengelaten. Het is dus het boze gedichtsel van het hart, dat de beweegredenen tot zonde bijstaat, om de ziel van de gedachte tot de daad te brengen. Het gedichtsel vermomt de zonde om het verstand, het oordeel, en het geweten te bedriegen.

Dit doet het op de volgende wijze. Veronderstel, dat aan de verbeelding een voorstel gedaan wordt om te hoereren, te vloeken, te stelen, of om hebzuchtig, inhalig, of gierig te zijn. De verbeelding heeft dadelijk het beste pak bij de hand, om het voorstel zo in te kleden als het geschiktst is, om de zonde behaaglijk voor te stellen. Bijvoorbeeld, de gedachte rijst bij de ziel op om gierig te zijn, dadelijk gaat de verbeelding aan het werk met al de voordelen en winsten op te noemen, die aan deze zonde tot gierigheid verbonden zijn. Men voelt een inwendige aanporring, om te vloeken of te snoeven, dadelijk is de verbeelding weer klaar, vloekt maar zo hard als gij kunt, dat verraad mannelijkheid en dapperheid, kijkt maar eens naar die en die, hij vloekt dat men er van huivert, welk een ontzag heeft hij, hoe vreest men hem, wat klimt hij op in de maatschappij, wat gaat het hem goed, ziet eens naar die oorwormen die geen onvertogen woord in hun mond durven nemen, zij lijden gebrek, vloek maar, en het zal u welgaan. Hebt u uzelf nooit aangepord gevoeld, mijn waarde lezer, om te vloeken of te snoeven?

Daar wordt een voorstel gedaan om te hoereren, de verbeelding is er al weer bij, het is zo goed voor de gezondheid, en die mag men toch niet verwaarlozen. De gezondheid is de grootste schat, daarom die moet men bevorderen. Met eenparige stemmen wordt het voorstel aangenomen en toegejuicht, of nu de Bijbel al zegt, dat hij, die hoereert tegen zijn lichaam zondigt en tegen God, dat doet er niet toe, de dokter zegt, het is gezond, heeft men dus geen geld genoeg om te trouwen dan maar hoereren, dan maar

zonde op zonde stapelen. Wat zeg ik, zonde? Men zal u vertellen, dat het volstrekt geen zonde is. Want die en die doet het, en ziet eens hoe gezond zij er uit zien? Weet gij wel zondaar, dat de vetste runderen naar de slachtbank gaan? Gij maakt uzelf vet in uw zonden en zult uzelf de weg banen naar een eeuwige verdoemenis. Er is letterlijk geen zonde, of de verbeelding heeft er een zondagspak voor. Zij maakt de zonde zo mooi als een Mariabeeldje. Al de vermogens der ziel komen samen en bewonderen de schoonheid er van en sluiten hun ogen voor de adders en schorpioenen die er in liggen te sluimeren. "Over wie maakt gij u lustig? over wie opent gij de mond wijd open en steekt de tong lang uit? bent u niet kinderen der overtreding, een zaad der valsheid? Die hittig zijt in de eikenbossen, onder allen groenen boom?" Jesaja 47:4, 5. "Bent u niet als welgevoederde hengsten vroeg op, hunkert een iegelijk van u niet naar zijns naasten huisvrouw? Jeremia 5:8.

De verbeelding is zo'n sterke macht, die zo'n grote invloed op de ziel uitoefent, dat, indien zij eenmaal er zich toe zet om iets, hetzij of goed of kwaad, aan de zielsvermogens op te dringen, deze niet machtig zijn haar te weerstaan. Daarom zei David, toen hij voor de kinderen Israëls tot de Heere bad: "Ik heb met vreugde uw volk dat hier gevonden wordt, gezien, dat het zich jegens U vrijwillig gedragen heeft, " - dat is voor de toebereidselen om de tempel te bouwen. "O Heere!" zegt hij, "Gij God onzer vaderen, Abraham, Izak en Israël! bewaar dit in der eeuwigheid in de zin der gedachten van het hart uws volks, en richt hun hart tot U." 1 Kronieken 29:17, 18. Hij wist, dat hun daden overeenkomstig de zin hunner gedachten zijn zouden, hetzij goed of kwaad, daarom bidt hij, dat de zin hunner gedachten altijd bezig gehouden mocht worden met denkbeelden over de schoonheid en de heerlijkheid van de tempel, opdat zij, als nu, altijd gewillig zouden bevonden worden om gewillig bij te dragen tot het bouwen van de tempel. Maar wanneer, zoals ik zei, de verbeelding of de zin der gedachten de zonde onder vermomming aan de overige vermogens der ziel voorstelt, dan worden deze dadelijk meegesleept, en ontbranden in liefde daarvoor, dit gebeurd zijnde, dan volgt als van zelf, dat zij de zonde als een zoete beet op de tong nemen, en de gedachte aan de zonde wordt een daad. Zo was het met Ezau. Toen hij berekend had welk een groot voordeel het hem zou opleveren, indien hij zijn broeder vermoordde, toen beraamde hij plannen, om zijns broeders bloed zo spoedig mogelijk te vergieten. "En Rebekka zond heen, en ontbood Jakob, haar kleinsten zoon, en zei tot hem: Zie, uw broeder Ezau troost zich over u, dat hij u doden zal." Genesis 27:42. Ziet gij wel, dat Ezau het kwaad niet zonder vrucht wilde volvoeren, Ezau troostte zich, indien hij zijn broeder zou kunnen doden, dat zou een troost voor hem zijn. Men zondigt dus niet zonder doel, dit zien wij duidelijk aan Ezau. Is het doel vastgesteld, dan moet de uitvinding hard aan het werk, om te verzinnen door welke middelen, op welke wijze, en waarin wegen, dat doel het best ten uitvoer zal gebracht worden. Ezau was van plan zijn broeder te doden, wanneer zijn vader naar het graf gedragen zou worden. "En Ezau zei in zijn hart: De dagen van de rouw mijns vaders naderen, en dan zal ik mijnen broeder Jakob doden." Genesis 27:41.

David trachtte Uria vader van het onechte kind te maken, door hem dronken te maken. 2 Samuel 11:13. Amnon had zich ten doel gesteld Thamar te verkrachten, en het middel, dat hij verzon om zijn plan ten uitvoer te brengen, was, zich ziek te maken. Absalom was voornemens, Amnon te doden, en hij verzon, om het op een feest te

doen. "Amnon alleen is dood: want bij Absalom is er op toegeleid, van de dag af, dat hij zijn zuster Thamar verkracht heeft." 2 Samuel 13:32.

Judas was voornemens om Christus te verkopen, en hij was er op bedacht om Hem te verraden in afwezigheid van het volk. En de Satan voer in Judas, zijnde uit het getal der twaalven. En hij ging heen en sprak met de overpriesters en met de hoofdmannen, zij zijn het eens geworden, dat zij hem geld geven zouden, en hij beloofde het, en zocht gelegenheid om Hem hun over te leveren zonder oproer. Lukas 22:3 - 6.

De Joden, die voornemens waren Paulus te doden, namen hun toevlucht tot vleiende kruiperij. Zij zouden de rechter om een gunst smeken, en Paulus doden terwijl hij over de weg ging. Lees Hand. 23:12 - 15.

Nu ziet gij hoe de ziel met de zonde, of met de beweegredenen tot zonde handelt. Eerst komt de zonde in de zin der gedachten, of de verbeelding, waardoor zij aan de ziel zo wordt voorgesteld, dat bij deze de begeerte wordt opgewekt om de zonde te begaan. Door de begeerte om te zondigen, begint de ziel middelen te bedenken om hare begeerte bevredigd te zien, en hoe en op welke wijze zij het best haar plan ten uitvoer zal kunnen brengen en de zoetigheid der zonde zal kunnen smaken. Maar verder, wanneer de ziel in hare goddeloosheid, reeds zover gevorderd is, dat zij nog slechts tot daden behoeft over te gaan, dan komt nog het laatste, namelijk om juist het geschiktste ogenblik voor de daad uit te kiezen, en zo voltooit zij haar werk, en brengt terzelfder tijd een vreselijke verdoemenis over zich. "Daarna de begeerlijkheid ontvangen hebbende baart zonde, en de zonde voleindigd zijnde baart de dood." Jakobus 1:15. En wie weet, behalve God en de ziel, hoe vele beletselen en hinderpalen der ziel in de weg gesteld zijn, om haar van de zonde af te houden? Wie weet hoeveel overtuigingen en overredingen zij gehad heeft, om haar voor de zonde te waarschuwen? Wie weet hoe schrik, angst en ontzetting soms op haar gelaat te lezen stonden? Wie weet hoe menigmaal God haar de straf der zonde voor ogen gesteld heeft, om haar te weerhouden? Hoe menigmaal de ziel verschrikt zich omkeerde, terug blikte, en sidderde, terwijl zij hunkerend naar eer en lof, het vermaak en het voordeel najaagde, die de zonde haar, na volbrachten arbeid, voorspiegelde?

God mint de ziel zo teder, dat Hij haar zelden in de zonde laat voortgaan, maar Hij roept tot haar door Zijn Woord en door zijn bezoekingen. "Ik heb tot u gezonden al mijn knechten, de profeten, vroeg op zijnde, en zendende, om te zeggen: "O! doet toch deze gruwelijke zaak niet, die Ik haat." Jeremia 44:4. De Heere waarschuwt haar inzonderheid in het eerst, totdat zij zich verhard en Hem zo getergd heeft, dat Hij haar ten laatste overgeeft aan hare boze wegen en Hand., waardoor zij Zijnen eeuwigen toorn op zich laadt, het vreselijkste oordeel, dat er onder de hemel is, en dit leidt mij tot het derde punt, waarover ik thans spreken zal. Gelijk de ziel de zonde ontvangt, herbergt en onderhoudt en zichzelf beijvert om van de gedachte aan de zonde tot de daad over te gaan, zo heeft zij ook een afkeer er van, om onder toezicht te staan en van dit haar geliefkoosde werk afgehouden te worden. "Mijn ziel was over hen verdrietig geworden", zegt de Heere, "en ook had hun ziel een walg van Mij." Zach. 11:8. Mijn ziel was verdrietig over hen, omdat zij zo slecht waren, en hun ziel had een walg van mij, omdat Ik zo goed ben. Daarom, de zonde is de oorzaak van het verlies der ziel, omdat zij de ziel, of, nog beter, omdat de ziel uit liefde tot de zonde zichzelf tegen God in opstand gebracht heeft. "Het gelaat huns aangezichts getuigt tegen hen, en hun

zonden spreken zij vrij uit, gelijk Sodom, zij verbergen ze niet. Wee hunlieder ziel, want zij doen zichzelf kwaad." Jesaja 3:9. Door de zonde verzet de ziel zich tegen God.

Ten derde. ***Opdat u beter zult kunnen begrijpen, dat de ziel, door de zonde, zich tegen God verzet,*** stel ik mij voor om over de volgende onderwerpen kort tot u te spreken.

1. Over de wet.

2. Over het Evangelie.

1. Over de Wet. God heeft haar tot een inzetting gegeven, hetzij door haar in de tafelen van het hart te schrijven, of door haar in de Heilige Schriften te plaatsen. Ik zeg tot een inzetting aan alle kinderen der mensen. Maar wat hebben de mensen gedaan, of hoe hebben zij zich gedragen ten opzichte van de geboden, die hun Schepper hun gegeven heeft? Laat ons horen en dat wel uit de mond van God zelf.

1. "Zij merken niet op mijn woorden, en mijn wet verwerpen zij." Jeremia 6:19.

2. Zij hebben mijn wet verlaten." Jeremia 9:13.

3. "Zij hebben Mij verlaten, en mijn wet niet gehouden." Jeremia 16:2.

4. "Zij hebben niet in mijn wet en in mijn inzettingen gewandeld." Jeremia 44:10.

5. "Hare priesters doen mijn wet geweld aan." Ezech. 22:26. 6. "Ik heb hem de voor treffelijkheden Mijner wet voorgeschreven, maar die werden geacht als wat vreemds." Hosea 8:12. Nu, waaruit spruit al die ongehoorzaamheid voort. Niet uit de onredelijkheid van het gebod, maar uit de tegenkanting, die in de ziel tegen God huisvest, en uit de vijandschap, die in de ziel bestaat tegen al wat goed is. Vandaar dat de apostel over deze vijandschap spreekt, zeggende: de mensen zijn vijanden door het verstand in de boze werken. Kol. 1:21. Dit reeds, indien de mensen niet verder gingen, zou ten hoogste toorn - verwekkend zijn voor een rechtvaardig en heilig God, ja zo uitermate beledigend, dat de apostel, om de hitte van Zijnen toorn te tonen, zegt: "Dengenen, die twistgierig zijn, en die der waarheid ongehoorzaam, Maar der ongerechtigheid gehoorzaam zijn, zal verbolgenheid en toorn vergolden worden: Verdrukking en benauwdheid over alle ziel des mensen, die het kwade werkt, eerst van de Jood, en daarna ook van de Griek, " Rom. 2:8, 9, die de wet breekt, want tegen dit kwaad roept hij nu.

Maar 2. Zal ik over het Evangelie spreken, en over het gedrag der ziel tegenover God in dit opzicht.

Het Evangelie is de Openbaring van een onfeilbaar Middel, door God in Christus verschaft, voor de gezondheid en het behoud van hen, die zichzelf, door Gods wet te overtreden, tot voorwerpen van Gods toorn gemaakt hebben, dit blijkt klaar uit al de schriften. Maar hoe legt de ziel het nu aan, nu God met haar wil handelen onder de uitdeling van Zijn genade? Wel, juist zoals zij deed onder de wet. Zij verzet zich, zij spreekt tegen, zij lastert, en laat niet toe, dat dit Evangelie vermeld wordt. "De Joden, de scharen ziende, werden met nijdigheid vervuld, en weerspraken hetgeen van Paulus gezegd werd, wedersprekende en lasterende." Hand. 13:45. "Deze, die de wereld in roer hebben gesteld, zijn ook hier gekomen." Hand. 17:6. Wat groter belediging en

smaad kan men God aandoen, en wat groter afkeer van het Evangelie kan men tonen? 2 Tim. 2:25. 1 Thess. 2:14 - 16. Toch doet de ziel dit alles, tot haar eigen nadeel, en tegen de weg van haar verlossing, zoals het Woord van God zegt: "Hij, die tegen Mij zondigt, doet zijn eigen ziel geweld aan, allen, die Mij haten, hebben de dood lief. Spreuken 8:36. Maar, verder, de ziel veracht het Evangelie niet alleen, maar ook de grote en voornaamste Brenger er van, en de wijze, waarop Hij het bracht. De Brenger, de grote Brenger van het Evangelie, is de Goede Heere Jezus Christus zelf. Hij verkondigde de vrede tot hen, aan wie de wet de oorlog verklaarde: "Hij verkondigde door het Evangelie vrede aan hen, die verre, en dien die nabij waren." Eféze 2:17. En het is uw aandacht wel waardig om er acht op te geven, hoe Hij kwam, en nog komt, zoals Hij in Het Evangelie geopenbaard wordt, namelijk, allereerst als Vredemaker tussen God en ons, in en door zijn bloed des kruizes, en dat met de diepe groeven van het lijden op het aangezicht, als de aanbieder van de grootste genade.

Laat ons met enkele woorden spreken over *het kleed, waarin de Heere zich aan ons voorstelt, terwijl Hij aan de zondige zielen genade aanbiedt.*

1. Hij is geboren voor ons, om onze zielen zalig te maken. "En de engel zei tot hen: Vreest niet! want, ziet, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal: namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heere, in de stad Davids." Lukas 2:9 - 12. Jesaja 9:6. Van Hem lezen wij, dat Hij onze zonde gedragen en voor ons de toorn van God verduurd heeft. "Christus is gestorven voor onze zonden." "Christus heeft ons verlost van de vloek der wet, een vloek gevonden zijnde voor ons: want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt." Gal. 3:13. Hij wordt ons voorgesteld als een, die de wet voor ons vervuld heeft, en als een, die eeuwige gerechtigheid aanbrengt. "Want het einde der Wet is Christus, tot rechtvaardigheid een iegelijk, die gelooft." Rom. 10:4. "Zeventig weken zijn bestemd over uw volk, en over uw heilige stad, om de overtreding te sluiten, en om de zonden te verzegelen, en om de ongerechtigheid te verzoenen, en om eeuwige gerechtigheid aan te brengen." Daniël 9:24. Wederom, wat de wijze aangaat, waarop Hij zijn werk als Verlosser van zondaren volbrengt, opdat zij vrede en blijdschap, en eeuwig deel aan de heerlijkheid in de hemel zullen hebben.

> (1.) Wordt van Hem gezegd, dat Hij bloed zweette, terwijl Hij in zwaren strijd was, worstelende in de gedachten met de dood, die Hij voor onze zonde zou moeten ondergaan, om onze ziel te kunnen verlossen. "En in zwaren strijd zijnde, bad Hij te ernstiger. En zijn zweet werd gelijk grote droppelen bloeds, die op de aarde afliepen." Lukas 22:44.
>
> (2.) Hij wordt ons voorgesteld als sterk roepende, wenende en treurende onder de geselslagen van Gods toorn, die Hij gewillig op zich nam, om voor onze zonde te lijden. "Die in de dagen zijns vleses, gebeden en smekingen tot dengenen, die hem uit de dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen geofferd hebbende, en verhoord zijnde uit de vreze, hoewel Hij de Zoon was, nochtans gehoorzaamheid geleerd heeft, uit hetgeen Hij heeft geleden." Hebr. 5:7, 8.
>
> (3.) Hij wordt ons voorgesteld als, verraden zijnde, gevangen genomen, veroordeeld, bespogen, geslagen, gegeseld, bespot, gekroond met dorens, gekruisigd, doorstoken met nagelen en speer, en waarom? Om te maken, dat de

ziel niet door de duivel en de zonde verraden wordt, om te zorgen, dat de ziel niet gevangen genomen en door de wet veroordeeld wordt, om te maken, dat de ziel niet in het aangezicht gespogen wordt, om de ziel te behoeden, dat zij niet gegeseld worde met de schuld der zonde, als met schorpioenen, om de ziel te sparen, dat zij niet voortdurend door haar eigen geweten geslagen wordt, haar tegen de bespotting van God te beschermen, die komen zal, wanneer hare vrees aankomt, om haar te beveiligen, dat zij niet gekroond worde met een kroon van schande en oneer tot in alle eeuwigheid, om haar te behoeden tegen de tweede dood, om daar te behoeden voor een eeuwig verderf. Verstaat gij mij, zondige ziel? Hij worstelde met het gericht, opdat u rust zou vinden, Hij weende en bedreef rouw, opdat u zou kunnen lachen en vrolijk zijn, Hij werd verraden, opdat u vrij zou kunnen zijn, Hij werd gevangen genomen, opdat u zou kunnen ontkomen, Hij werd veroordeeld, opdat u gerechtvaardigd zou kunnen worden, Hij werd gedood, opdat u zou kunnen leven, Hij droeg een doornen kroon, opdat u een erekroon zou kunnen dragen, Hij werd met zijn armen wijd uitgestrekt aan het kruis genageld, om te laten zien met welk een mildheid de verdiensten van zijn lijden en sterven aan de ziel, die tot Hem komt, geschonken zullen worden, en hoe hartelijk Hij de ziel in Zijnen boezem zal drukken! Verder, dit alles deed Hij uit loutere goedheid, en het voordeel er van biedt Hij u aan om niet. Ziet Hij komt tot u, door Zijn Woord in het Evangelie, met het bloed, dat van zijn hoofd langs zijn aangezicht stroomt, met zijn biggelende tranen, die als parelen op zijn wangen fonkelen en schitteren, met de wonden in zijn handen en voeten, waaruit het bloed nog even vers opborrelt als het uit zijn zijde gutst, ziet Hij komt tot u en smeekt u de weldaad aan te nemen, om daardoor met God verzoend te worden. 2 Cor. 5.

Maar wat zegt de ziel hierop? Ik vraag niet wat de mens zegt met zijn lippen, want hij zal ten stelligste God vleien met zijnen mond. Maar wat zegt hij met zijn daden en zijn gedrag, omtrent zijn aanneming van deze grote weldaad? "Want een goddeloos mens spreekt met zijn voeten en leert met zijn vingeren." Spreuken 6:12, 13. Met zijn voeten - dat wil zeggen, door de weg, die hij bewandelt, en met zijn vingeren - dat wil zeggen, door de daden, die hij verricht. Nu, wat zegt dan de zondaar met zijn gangen, handelingen en daden, van de grote Schat, die God de Vader door Zijn eigen Zoon Jezus Christus, hem aanbiedt? Wat zegt hij?

Wel, hij zegt, dat hij voor deze Christus volstrekt geen achting heeft, en de genade, die hem in het Evangelie wordt aangeboden, niet op prijs stelt.

1. Hij zegt, dat hij geen acht op deze Jezus slaat, omdat hij volstrekt niets begeerlijks aan Hem ziet, waarom hij Hem enige liefde zou toedragen. Daarom zegt de profeet, sprekende als de zondaar, "Hij (Christus) heeft geen gedaante of heerlijkheid, en wanneer wij Hem zullen zien, zo is er geen gestalte, dat wij Hem zouden begeren, " en dan voegt hij hierbij, om ons te doen verstaan, wat hij meent, wanneer hij op deze wijze spreekt: "Hij is veracht en verworpen door de mensen." "Want Hij is als een rijsje voor zijn aangezicht opgeschoten, en als een wortel uit een dorre aarde, hij had geen gedaante noch heerlijkheid, als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalte, dat wij Hem zouden begeerd hebben. Hij was veracht en de onwaardigste onder de mensen, een man van smarten, en verzocht in ziekte, en een iegelijk was als

verbergende het aangezicht voor Hem, Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht." Jesaja 53:2, 3. Dit alles wordt gezegd met betrekking tot Zijn persoon, en dit is juist zo vervuld geworden, toen Hij op aarde wandelde, toen werd Hij gehaat, mishandeld, ja tot de dood toe door de zondaren vervolgd, en dit wordt nog vervuld in de zielen der zondaren tot op de huidige dag, daarin, dat zij het niet uit kunnen staan, om aan Hem te denken met zulke gedachten, die hen van hun boze lusten en begeerlijkheden zouden scheiden en hen zouden doen overhellen, om Hem als hun liefste te omhelzen en hun kruis op zich te nemen om Hem te volgen. Dit alles spreekt de zondaar uit met luider stemme, want hij sluit zijn oor en oog voor Jezus, maar opent ze wijd en luistert naarstig naar alles, dat welbehaaglijk voor het zondig vlees is, en naar alles, dat tot voedsel der zonde strekt.

Maar 2. Daar zij Zijn Persoon verachten en verwerpen, zo waarderen zij ook de genade niet, die Hij hun in zijn Evangelie aanbiedt, dit blijkt duidelijk uit de onverschilligheid, die hen altijd bezielt, wanneer zij over de genade horen spreken, of wanneer deze hun wordt aangeboden. Ik kan veilig zeggen, dat de meeste mensen, die in de handel betrokken zijn, voorzichtiger met een dubbeltjes-klant zullen omgaan, dan met Jezus Christus, wanneer Hij tot hen komt, om hun een aanbod te doen van zijn onnaspeurlijke rijkdom der genade. Vandaar dat zij *zotten* genoemd worden, omdat een koopgeld in hun handen gesteld is om wijsheid te kopen, en zij er de moed niet toe hebben. "Waarom toch zou in de hand des zots het koopgeld zijn, om wijsheid te kopen, dewijl hij geen verstand heeft"? En vandaar dat die bittere klacht wordt aangeheven. "Maar Mijn volk heeft mijn stem niet gehoord, en Israël heeft Mijner niet gewild." Psalm 81:12. Nu deze dingen bij de ziel gevonden wordende, moeten op een wonderbaarlijke wijze toorn - verwekkend zijn, en daarom geen wonder, dat de hemelen zich hierover zullen ontzetten, en dat verdoemenis de ziel zal aangrijpen. Jeremia 2.

En de ziel, die aldus handelt in de praktijk, ofschoon met zijn mond - want wie doet dit niet? Hij zal veel liefde tonen voor de volgende dingen, ten minste hij doet dat stilzwijgend door zijn daden, zeggende:

(1.) Dat hij meer van de zonde dan van de genade houdt, dat hij de duisternis liever heeft dan het licht, zoals ook onze Heere Jezus Christus ons leert, wanneer Hij zegt: "En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht, want hun werken waren boos. Johannes 3:19.

(2.) Door Christus en Zijn genade op deze wijze te verwerpen, zeggen zij ook, dat zij volstrekt onverschillig zijn over wat de wet hun doen kan, zij slaan geen acht op het donderend dreigen der wet, en zwichten ook niet, wanneer zij de uitvoering er van moeten ondergaan, waarom God verklaart, om hun van zulke dwaze en gevaarlijke wegen een afschrik te geven, dat de last van de vloek der wet onverdraaglijk zijn zal, zeggende: "Zal uw hart bestaan? Zullen uw handen sterk zijn, in de dagen, als Ik met u handelen zal? Ik, de Heere, heb het gesproken, en zal het doen. Ezech. 22:14.

(3.) Ja, door aldus te handelen, doen zij als of zij zeggen, dat zij het gevaar durven tarten, om in de dag des oordeels ter dood veroordeeld te worden, en dat zij terzelfder tijd zich gerust in het gericht durven begeven in die groten dag, met de machtige en vreselijke Oppermajesteit. Wat zouden zij anders menen met hun weerspannigheid, hun hardhorigheid, hun verstoktheid, hun verwerping van Zijn Zoon en van Zijn

genade? Ja, ik vraag het u nog eens, wat anders is de bedoeling van hun minachting voor de vloek der wet, en hun keuze om in de zonde te volharden tot de dag des doods en des oordeels? Ik heb u de oorzaken van het verlies der ziel aangetoond, en, ik verzeker het u, deze dingen zijn geen sprookjes of fabeltjes.

Tegenwerping. Maar sommigen zullen zeggen: Gij schuift alles maar op de ziel, alsof het lichaam in het geheel geen schuld heeft, en, alsof er voor het lichaam heel geen straf bepaald is.

Antwoord.

1. De ziel is het, die gestraft moet worden, omdat zij het is, die zondigt. "Alle zonden, die de mens doet, is buiten het lichaam", uitgezonderd hoererij of overspel. 1 Cor. 7:18. "Is buiten het lichaam", dat wil zeggen, wat betreft de gewilligheid, om plannen te beramen, middelen te verzinnen en wegen uit te denken om de plannen der zonde ten uitvoer te brengen. Want, wat zou het lichaam in deze kunnen doen? Het lichaam is tot op zekere hoogte geheel lijdelijk, ja, uitgezonderd de zonde, die wij hierboven genoemd hebben, is het lichaam geheel onderworpen aan de ziel, vooral wat aangaat de lust en het zingenot om goddeloosheid te plegen, ja ook de bron voor het bedrijven der hoererij ligt in de ziel, want ook die zonde, zowel als al de andere komt voort uit het hart - de ziel, "want van binnen uit het hart der mensen komen voort kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen, dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hovaardij, onverstand, al deze boze dingen komen voort van binnen, en ontreinigen de mens." Markus 7:21 - 23. Dat is, de uitwendige mens. Maar men moet altijd verschil maken tussen "ontreinigen" en "verontreinigd worden." Datgene, hetwelk ontreinigt, is het slechtst, niet, dat ook het lichaam zijn deel aan de straf niet zal hebben, want beide lichaam en ziel moeten in de hel vernietigd worden. Het lichaam als het werktuig, de ziel als de bewerkster, maar, o! de ziel, de ziel, de ziel is de zondaar, en daarom moet de ziel als het hoofd gestraft worden. "Vreest u niet voor degenen, die het lichaam doden, en de ziel niet kunnen doden, maar vreest veel meer Hem, die beide, ziel en lichaam, kan verderven in de hel." Matth. 10:28. Lukas 12:4, 5.

En dat Gods verontwaardiging het meest gloeit tegen de ziel, dit blijkt hieruit, dat de dood reeds iedere ziel aangegrepen heeft, want de Schrift zegt, dat ieder natuurlijk of onbekeerd mens dood is. "En u heeft Hij mee levend gemaakt, daar gij dood waart door de zonden en de misdaden, in welke gij eertijds gewandeld hebt, naar de eeuw van deze wereld, naar de overste van de macht der lucht, van de geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid." Efeze 2:1 - 3. Dood! Hoe? Is zijn lichaam dood? Neen, voorwaar, zijn lichaam leeft, maar zijn ziel is dood. "Maar die haar wellust volgt, die is levende gestorven " 1 Tim. 5:6. Dood, maar met welke dood? Dood voor God en voor het Evangelie, wegens de blindheid, doofheid en gevoelloosheid, waarmee de ziel geslagen is onder het rechtvaardig oordeel van God voor en door de zonde. Ja, indien u slechts opmerkt, dan moet u zien, dat de ziel het eerst, of vooruit de straf ondergaan moet, niet alleen omdat de ziel het eerst de doodstraf ondergaat, zoals ik reeds hierboven heb gezegd, maar omdat God het eerst met de ziel handelt in de weg der overreding en overtuiging, ja zelfs met verschrikkingen haar aangrijpt, terwijl Hij het lichaam overlaat om zijn werk in deze wereld te volbrengen, en het lichaam blijft gespaard, wanneer de dag des doods en der ontbinding gekomen is,

terwijl de ziel met onuitsprekelijke pijniging in de hel gepijnigd wordt. En, ik zeg, het lichaam zal gespaard worden en de kluiten der vallei zullen aangenaam voor hetzelve zijn, terwijl de ziel kermt in de hel voor de zonde. Het is waar, dat op de oordeelsdag, de dag waarop de Heere het laatste vonnis over de mensen zal uitspreken, dat dan het lichaam weer met de ziel zal verenigd, of deze twee weer met elkaar zullen verbonden worden, om dan samen die straf te ondergaan, die het juist geschikt is voor hun goddeloosheid. Wanneer ik echter zeg, dat het lichaam gespaard en de ziel gepijnigd wordt, dan bedoel ik niet, dat het lichaam bij de dood geen deel heeft aan de straf der zonde: want de dood is de bezoldiging der zonde." Rom. 6:23, maar ik bedoel, dat het lichaam dan slechts deel heeft aan een tijdelijken dood, dewelke, naar ons verstand en gevoel geoordeeld, dadelijk voorbij is, en dan rust het lichaam in het graf, terwijl de ziel gepijnigd wordt in de hel. En waarom is het de dood vergund het lichaam om te brengen? Niet omdat Gods toorn het meest tegen het lichaam is ontbrand, maar, omdat de Heere zelfs het lichaam het huis der ziel in deze wereld, afbreken wil, opdat de ziel naakt en uitgeplunderd naar de gevangenis zal kunnen overgebracht worden, naar de plaats waar de verdoemde zielen zijn, om daar in het begin van het lijden de straf te verdragen, die eindeloos zal zijn.

Antwoord. 2.

Daarom moet de ziel het zwaarst gestraft worden, omdat het recht gehandhaafd moet worden. God is een God der wetenschappen, en des gerichts, door Hem worden de daden gewogen, en alles wat Hij doet is recht gedaan. 1 Samuel 2. Nu, door de daden der mensen te wegen, bevindt Hij, dat de ziel het meest aan de zonden schuldig staat, waarom het rechtvaardig en billijk is, dat zij de zwaarste straf ondergaat. "Zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen" in het uitdelen der straf? Genesis 18:25. "Gewis Hij legt de mens niet teveel op, dat hij tegen God in het gericht zou mogen treden." Job 34:23. De ziel, daar zij het diepst in de zonde gevallen is, zal ook het diepst in de hel zinken. "Een enig man zal gezondigd hebben, zegt Mozes, en zal ge u over de ganse vergadering grotelijks vertoornen?" Numeri 16:22. Hij pleit hier voor de rechtvaardigheid van het uitdelen van de straf, en zo rechtvaardig is God in het uitdelen der straffen, dat Hij de heidenen niet zo zal straffen, als Hij de Joden zal doen, waarom Hij ook zegt: "Eerst de Jood, " en daarna, "ook de Griek." Rom. 2:9. Ja, Hij heeft verscheidene trappen van straf in de hel voorbereid voor de verschillende soorten of trappen van overtreders, en sommigen zullen zwaarder oordeel ontvangen. Lukas 20:47. God is zo juist en zo rechtvaardig in al zijn Hand., dat Hij ziel en lichaam niet lichtzinnig, zonder gewicht of maat, zal straffen, en daarom is het van ons glad verkeerd om God de Heere van onrechtvaardigheid te verdenken.

Antwoord. 3.

De straf der ziel zal noodwendig moeten verschillen van de straf van het lichaam in de hel. Wanneer ik zeg "verschillen", dan bedoel ik, dat de straf der ziel groter en zwaarder zal moeten zijn dan die van het lichaam, hetzij het lichaam met hetzelfde vuur, of met een ander gestraft worde. Het lichaam kan in hetzelfde vuur gestraft worden, zonder de hitte te gevoelen gelijk de ziel dat doen zal, want het vuur der schuld, met de gedachten aan Gods toorn en wraak, worden het meest door de ziel gevoeld, en door het lichaam alleen krachtens de vereniging met de ziel. De oorzaak,

zeggen wij, is erger dan de kwaal. Indien het de toorn van God, en het gevoel der schuld is, waarmee de ziel gestraft wordt, omdat zij Gods wet verbroken heeft, dan wordt het lichaam gestraft door de uitwerking of de invloed, die de ziel in hare pijnigingen op het lichaam heeft, krachtens de grote eenheid en vereniging, die er tussen ziel en lichaam bestaat. Maar indien er voor het lichaam een straf bereid is geheel verschillend in zijn soort van de straf, die voor de ziel is bereid, dan ook moet die straf geringer zijn dan die, welke voor de ziel bereid is, niet, dat ziel en lichaam van elkaar zullen gescheiden worden, maar deze uit verschillende dingen geformeerd zijnde, zullen dan ook hun verschillende straffen hebben, die het meest voor elk afzonderlijk geschikt zijn. Ik zeg, de straf voor het lichaam moet geringer zijn, omdat er niets zo heet, zo pijnigend, zo onverdraaglijk onuitstaanbaar kan zijn, als de levendige gedachte aan, en het ogenblikkelijk zinken onder die schuld en die gramschap, die geëvenredigd is naar de overtreding. Al werd ook al het hout en sulfer, en alle brandbare stof op aarde bijeen gebracht, om één lichaam te pijnigen, dan zou dit nog niet die pijniging kunnen veroorzaken, die de ziel lijdt onder het gevoel van schuld en onder de hitte van Gods machtigen toorn. Veronderstel, dat het vuur, waarmee het lichaam in de hel gepijnigd zal worden, zeven maal heter gestookt zou worden dan enig vuur van ons, ja, veronderstel, dat het wederom zeven maal heter is dan datgene, hetwelk reeds zevenmaal heter is dan het onze, dan moet het toch veronderstel dat het slechts geschapen vuur zij, verschrikkelijk kort zijn, in vergelijking met het vuur van de onuitsprekelijken toorn van God, waarmee de Heere de ziel voor hare zonden zal straffen in de hel. Zo dan, hetzij het lichaam met hetzelfde vuur gepijnigd wordt, waarmee de ziel wordt gepijnigd, of hetzij het een ander vuur zij, toch is het niet mogelijk, dat het lichaam dezelfde straf zou lijden als de ziel, om de redenen die ik u hierboven heb opgenoemd. Ook heeft het lichaam niet zo gruwelijk gezondigd als de ziel, en God de Heere straft naarmate de overtreding is.

Antwoord 4.

De ziel heeft het vlugste en beste begrip van God en van Zijnen toorn, daarom moet zij deel hebben aan de zwaarste straf in de hel. Het is de ziel, die nu het scherpst is in het onderscheiden, en het is de ziel, die zo zal zijn in de hel, het geweten, het geheugen, het oordeel, en het verstand, deze zullen de zetel der pijniging zijn, daar het oordeel dadelijk de toorn zal binnenlaten, d.w.z. hetgeen het begrijpt van die toorn, het geweten zal de toorn van God binnen laten, voor zover het deze toorn gevoelt, het geheugen zal dan als een vat tot boven aan toe gevuld worden met deze toorn en zal dezelve bewaren, zo dan, de ziel is de zetel en de ontvanger des toorns, even als zij de baarmoeder en zetel der zonde was: hier rust dus de zonde en de gramschap op de ziel, op de ziel in het lichaam, en zo zullen ziel en lichaam beide in het helse vuur gepijnigd worden.

Antwoord 5.

De ziel zal het meest gepijnigd worden, omdat zij het sterkst is, de zwaarste last moet op het sterkste deel liggen. De ziel moet haar eigen straf dragen benevens een groot gedeelte van de straf van het lichaam, in zoverre de ziel, wat de gedachte aan de zonde betreft eerder en vlugger aan het werk is, dan het lichaam. De straf van het lichaam ligt voor het grootste gedeelte in het voelen der straf, maar die der ziel beide in het

voelen en het verstaan der straf. Het is wel waar, dat het lichaam met behulp der ziel ook zien zal, maar de ziel zal toch oneindig veel verder zien. En het is billijk, dat de ziel een gedeelte der straf van het lichaam moet dragen, omdat het lichaam door de verlokkingen der ziel verleid is, om de ziel bijstand te verlenen in het zondigen. De duivel stelde de zonde voor, bood de zelf aan, de ziel nam haar aan door het lichaam, en nu moeten de duivel, de ziel en het lichaam uitgeworpen worden, dat is, verdoemd in de hel voor de zonde, maar de ziel moet de lastdrager zijn.

Tegenwerping. Maar u zal zeggen: moedigt dat de zondaars niet aan, om het lichaam de vrijen teugel te laten vieren, om in des zelfs leden los, en ijdel en goddeloos te zijn, als instrumenten der zonde?

Antwoord. Neen: in zover als het lichaam ook zijn deel aan de straf zal hebben. Want, ofschoon ik gezegd heb, dat de ziel meer straf dan het lichaam zal hebben, toch heb ik niet gezegd, dat het lichaam daardoor een minderen last zal te dragen hebben, neen, het lichaam zal hebben, wat het toekomt.

En om mijn antwoord beter verstaanbaar te maken, zullen wij de volgende punten met u overwegen:

(1.) Het lichaam zal het vat zijn, om een gepijnigde ziel te bevatten, dit zal iets verschrikkelijks zijn, daarom wordt een mens, de verdoemde mens, een vat des toorns genoemd, een vat, en dat in lichaam en ziel beide. Rom. 9:22. De ziel ontvangt de toorn binnen in haar, en het lichaam houdt de ziel in zich, die aldus deze toorn van God ontvangen heeft en daarmee gepijnigd wordt. Nu, het lichaam een vat der ziel zijnde die aldus met de toorn van God vervuld is, moet ook zelf smart lijden en gepijnigd worden, wegens de eenheid, die er tussen lichaam en ziel bestaat, daarom zegt de Heilige Geest, "zijn vlees, nog aan hem zijnde, heeft smart, en zijn ziel in hem zijnde, heeft rouw." Job 14:22. Beide zullen hun pijniging en rampzaligheid ondervinden, want beiden hebben hand in hand in de zonde gewandeld, de ziel, door de zonde tot de geboorte te brengen, en het lichaam, door de zonde in de wereld te brengen, daarom staat er geschreven, met betrekking tot het lichaam, "Laat de vloek in het binnenste van zijn ingewanden komen gelijk het water, en als de olie in zijn beenderen." Dewijl hij de vloek heeft liefgehad, dat die hem overkome, en hij zij bekleed met de vloek, als met een kleed, en dat die ga tot in het binnenste van hem als het water, en als de olie in zijn beenderen. De vloek zij hem als een kleed, waarmee hij zich bedekt en tot een gordel, waarmee hij zich steeds omgord. Psalm 109:17 - 19.

Het lichaam zal gestraft worden, zowel als de ziel, omdat het het vat der ziel is, die nu gepijnigd wordt door de onuitsprekelijken toorn en gramschap van de almachtigen God en dit zal een grote straf zijn, indien u in aanmerking neemt,

(2.) Dat het lichaam, als een lichaam, krachtens de vereniging met de ziel, even zo gevoelig zal zijn op zijn wijze om de straf en de smart te gevoelen, neen, ik denk zelfs nog meer, want, indien de vlugheid der ziel, vlugheid van begrip aan het lichaam geeft, dan zal het lichaam, krachtens de vereniging met de ziel, ook levendiger en smartelijker de straf gevoelen. Inderdaad, indien het lichaam geen gevoel ontving en behield in al zijn delen, dan zou het de pijniging, als het vat der ziel, niet kunnen verduren. Maar, het lichaam heeft nog al zijn eigenschappen, nog al zijn gevoel, en dit

wel veel beter, dan ooit te voren, daarom moet het zonder keuze de toorn van God, die over de ziel als een zondvloed wordt uitgestort, gevoelen. Bedenk ook nog, dat er behalve de straf, die het lichaam ontvangt van de ziel krachtens zijn vereniging en medegevoel daarmee, er ook nog een straf is, inzonderheid voor het lichaam bereid, omdat het zich met de ziel verenigd heeft tot de zonde, een straf, die dadelijk op het lichaam zal vallen, naarmate het lichaam gezondigd heeft. Ik waag het echter niet, u te zeggen, wat voor een straf dat zal zijn.

(3.) Voeg hierbij de voortdurende toestand, waarin het lichaam in deze staat zal zijn, wanneer het met de ziel verenigd is. De tijd was er nog, toen de ziel stierf en het lichaam leefde, en toen de ziel gepijnigd werd, terwijl het lichaam sliep en in het stof rustte, maar nu zijn deze dingen voorbij, want in de dag des oordeels, zullen deze twee weer verenigd worden, zoals ik gezegd heb, en datgene hetwelk hen van elkaar scheidde, zal vernietigd worden, dan zijn zij genoodzaakt bij elkaar te blijven en samen de straf te verdragen, die voor hen is bereid, en dit zal de pijniging van het lichaam groter maken. De dood was eens de bezoldiging der zonde, en een vreselijken vloek, maar konden de verdoemden hem in de hel ontmoeten, dat zouden ze als een genadegift aanmerken, omdat hij ziel en lichaam scheiden zou, en niet alleen daarom, maar ook, omdat dan alle gevoel aan het lichaam zou ontnomen zijn, en het lichaam dus niet meer in staat zou zijn de pijniging te verdragen. Ook de ziel zou hierdoor enige verlichting ontvangen, want het is buiten twijfel, dat, gelijk het lichaam lijdt onder de smart der ziel, zo ook de ziel lijdt onder de straffen van het lichaam. Dit kan niet anders, want ziel en lichaam zijn verenigd en hebben medegevoel voor elkaar. Maar de dood, de natuurlijke dood, zal vernietigd worden, en er zal geen natuurlijke dood meer zijn in de hel. 1 Cor. 15:26. En nu zal hen overkomen, wat in mindere en geringere oordelen hen te beurt viel. Zij zullen de dood zoeken, verlangen om te sterven, en zij zullen de dood niet kunnen vinden. Job. 3:21. Openb. 9:6.

Daarom, moeten zij hij elkaar blijven, de dood, die hen vroeger van elkaar scheidde, is teniet gedaan. Ten eerste, omdat hij een vijand was, daar hij het lichaam van Christus in het graf kluisterde, en, ten tweede: omdat - hij een vriend van de vleselijke mens is. Want, ofschoon hij op zichzelf reeds een vloek is, zou hij toch, indien hij de heerschappij over het lichaam bleef behouden, zich een vriend der verdoemden maken, door hen aan het rechtvaardig oordeel, dat wegens hun goddeloosheid op hen rust, te ontrukken. Dit is dus een derde ontdekking van de wijze waarop, en de weg waarin, het lichaam zal gestraft worden.

Maar (4.) Er zullen dan dingen gezien en gehoord worden, welke het oog en het oor zullen zien en horen, die de straf van het lichaam in de hel zeer zullen verzwaren, want, ofschoon het oog het venster, en het oor een deur voor de ziel is, waardoor zij naar buiten kijkt en ook dingen binnenlaat, toch gaat er niets door het oor of het oog naar het binnenste der ziel, dat geen invloed op het lichaam uitoefent, hetzij de ziel zich verheugt in, of hetzij zij walgt van die dingen. Want gelijk het oog het hart of de ziel moeite aandoet, Klaagl. 3:51, zo doen menigmaal oor en oog samen door horen en zien, het lichaam droefheid aan. "Als ik het hoorde, werd mijn buik beroerd, verrotting kwam in mijn gebeenten, en ik werd beroerd in mijn plaats." Hábakuk 3:16. Het lichaam, dat in de jongste dag ontwaken zal tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing, dat lichaam zal al zijn zintuigen weer ontvangen en daarvoor werk genoeg

hebben, niet alleen, om, of door het gehoor, of door het gevoel, of door het gezicht, de straf der ziel te verzwaren, maar ook stof genoeg om de pijniging van het lichaam te vermeerderen.

Onder de tijdelijke straffen vanouds had het lichaam evenmin als de ziel rust, dag noch nacht, en dat niet alleen door hetgeen gevoeld werd, maar ook door hetgeen gezien en gehoord werd. "Des morgens zal u zeggen: Och dat het avond ware! en des avonds zal u zeggen: Och dat het morgen ware! Deut. 28:67. (1). vermits de schrik van uw hart, waarmee U zal verschrikt zijn, " (2) "En vermits het gezicht uwer ogen dat u zien zult." Neen, hij zegt hen een weinig vroeger, dat zij onzinnig zullen zijn, vanwege het gezicht hunner ogen, dat zij zien zullen. vers 34. Zien! wel, wat zullen zij zien? Wel, zichzelf in de hel, met andere, gelijk hen - en dit zal een pijniging voor hun lichaam zijn. Dit is lichamelijke smart, die, zoals ik gezegd heb, aan het lichaam zal worden aangedaan, door de zintuigen van het lichaam, Wat denkt gij? Indien een man zichzelf in de gevangenis zag, in de boeien geslagen, op het schavot, met het koord om de hals, zou dit niet evenveel droefheid aan het lichaam als aan de ziel veroorzaken? Ongetwijfeld. Getuige de sombere blikken, de waggelende benen, de bevende knieën, het doodsbleke aangezicht, en het bonze van het hart, hoeveel te erger zal dit dan zijn, wanneer de mensen zich in de afgrijselijkste plaats zullen zien, het is een vreselijke plaats voor allen, die zichzelf daarin zullen zien. Lukas 16:28. Zij zullen andere daar zien, en zullen door hen zichzelf zien. Er is een kunst, waardoor een mens zijn buurman er zo afzichtelijk kan doen uitzien, dat hij zelf verschrikt wordt, wanneer hij op hem ziet, inzonderheid, wanneer hij van zichzelf denkt, dat hij er ook zo uitziet. Aangaande de mannen, die bij de val van Babylon ter neerzaten, wordt gezegd, dat zij verschrikt zullen worden, dat smarten en weeën hen zullen aangrijpen, dat zij bang zullen zijn als een barende vrouw, dat een iegelijk van hen over zijnen naaste verbaasd zal zijn, want, hun aangezichten zullen vlammende aangezichten zijn." Jesaja 13:8.

En wat, indien iemand u zeggen zou, dat het met de verdoemden in de hel zijn zal gelijk met een huis, dat van binnen in brand gestoken is, en waar de vlammen opstijgen uit de schoorstenen, en uit de vensters, en de rook door iedere scheur en reet dringt, die er in te vinden is? En zo zal het met de verdoemden in de hel zijn. Die ziel zal hels vuur en rook uitademen, en kolen zullen aan hare brandende lippen schijnen te hangen, ja, het aangezicht en de ogen en de oren zullen allen schoorstenen en luchtgaten schijnen te zijn, waaruit de vlammen en de rook zullen opstijgen van het brandende vuur van Gods toorn, dat Hij in ziel en lichaam aangestoken heeft. Zo zullen zij elkaar aanschouwen, hetwelk hun smart zal verdubbelen. Wat zal ik zeggen? Hier zullen duivels gezien worden, en gebrul en gekrijs zal hier gehoord worden. Hier zal de ziel zich op een oneindige afstand van God verwijderd zien, ja, ook het lichaam zal dat zien. Met één woord, wie kent de kracht van Gods toorn, wie het gewicht der zonde, de pijnigingen der hel en de lengte der eeuwigheid? Indien niemand dit zeggen kan, wanneer hij reeds alles gezegd heeft wat hij kon, dan kan ook niemand de onverdraaglijkheid van de pijnigingen beschrijven, waarmee de zielen zullen gepijnigd worden, wanneer zij door God zijn buiten geworpen in de buitenste duisternis, en hiermee sluit ik dit hoofddeel over de oorzaak van het verlies der ziel.

TWEEDE LEERSTUK.

Thans ben ik genaderd tot het tweede leerstuk, dat ik uit deze woorden heb afgeleid - namelijk, *dat, hoe onverschillig en zorgeloos sommigen nu ook omtrent het verlies of de verlossing hunner ziel moge zijn, de dag komende is, maar dan zal het te laat zijn, waarop de mensen gewillig zullen zijn alles tot lossing van hun ziel te geven*. Er zijn vier zaken in de woorden der tekst, die tot bewijs van dit leerstuk strekken.

1. In deze woorden ligt opgesloten, dat de mens, die zijn ziel verloren heeft in de hel, leven en verstand bezit, en dat wel na hij zijn ziel verloren heeft. "Of wat zal een mens geven tot lossing zijner ziel?" Deze woorden zijn in het geheel niet toepasselijk op de mens, die geen leven en geen verstand heeft, want hij, die dood is naar onze gewone opvatting van de dood, dat is, beroofd van het leven en van het verstand, hij zou geen stuiver willen geven om zijnen toestand te veranderen. Daarom de woorden geven duidelijk te kennen, dat de mens nog leeft en nog zijn verstand bezit. Nu, wat zou een mens, die levend en met volle bewustheid in het graf lag, niet willen geven tot lossing van zijn lichaam, wanneer hij andere in de vrijheid ziet? Zou hij niet alles willen geven, om uit het graf verlost te worden? Maar wat zal hij dan wel willen geven om uit de hel verlost te worden, de tegenwoordige verblijfplaats zijner ziel?

2. Er is in de woorden opgesloten een gevoel van pijniging - "of wat zal een mens geven tot lossing zijner ziel?" Ik word gepijnigd in deze vlammen. De ziel weet dus, dat er pijniging is, en ook dat er een plaats van rust en vrede bestaat. En bij de bewustheid, en het gevoel der pijniging, wat zou hij willen geven, ja, wat zou hij niet willen geven, tot lossing zijner ziel?

3. De tekst doet ons ook nog opmerken, dat de smart en de pijniging onverdraaglijk zullen zijn, omdat hij veronderstelt, dat de mens, die er door verteerd wordt, alles wel zou willen geven tot lossing zijner ziel.

4. Er ligt in de tekst ook nog opgesloten, dat de ziel bewustheid zal omdragen van de duur der straf, anders zou het aanbod der ziel om alles te geven, een onbezonnenheid en geen omzichtigheid aan de dag leggen.

Maar wij zullen op deze wijze niet verder voortgaan, maar het als aangenomen houden, dat het leerstuk goed is, waarom wij nu over zullen gaan om deze waarheid nader te beschouwen.

Ten eerste. *God zal de geesten der gehele wereld verbreken, hetzij door zijn barmhartigheid en genade tot zaligheid, of door zijn rechtvaardigheid en gestrengheid tot verdoemenis.* Zowel volgens de tekst als volgens het leerstuk moeten wij veronderstellen, dat de verdoemde ziel, waarover wij hier spreken, verschrikkelijk zorgeloos geweest is, en zich volstrekt niet bekommerd heeft over hare verlossing, gedurende de dag der zaligheid, toen de witte vlag nog uithing als een teken van vrede. Daarom wordt er nu gezegd, dat zij verloren is. Maar, ziet! nu is zij bezorgd, nu is zij begerig, nu is het, "wat zal een mens geven tot lossing zijner ziel?" De mens, waarvan gij in het Evangelie leest, dat hij gedurende de tijd der genade nergens anders lust toe gevoelde, dan om te bedenken, hoe hij zich in purper en fijn lijnwaad kleden zou, en hoe hij dagelijks zou gasten en brasten, die mens was zo door God vernederd en ten laatste zo laag neer geworpen, dat hij nu wel bukken en kruipen kon, om een

droppel water te smeken ter verkoeling zijner tong, iets, dat hij vroeger ver beneden zich achtte en als een grote schande beschouwde, even als hij er zich boven verheven waande en het als een grote smaadheid aanzag, voor het Evangelie en de genade te buigen. Lukas 16:19, 24. Maar God had besloten om Zijn Geest, en de hoogmoed van zijn hart te verbreken, en de trotse blik zijner ogen te vernederen, indien niet door Zijn genade, dan nochtans door zijn gerechtigheid, indien niet door zijn barmhartigheid, dan evenwel door het helse vuur. hiermee bedreigt Hij ook de dwaas in de Spreuken, "Zij zullen opmerken, zij zullen roepen, zij zullen zoeken". Spreuken 1:22 - 32. Wie zullen dit doen? Wie zullen er roepen en zoeken? Zij, die Gods bestraffingen versmaad hebben, en zij die gespot hebben, toen Hij hen riep en hen zocht, zij, die weigerden op te merken, die hun oren verzwaarden, die hun schouders terug togen, zij, die weigerden te zoeken of tot God te roepen om genade. Zach. 7:11 - 13. Zondaar, zorgeloze zondaar, hebt gij er wel opgelet op de eerste gevolgtrekking, die ik uit mijn tweede leerstuk heb afgeleid? Indien u dat gedaan hebt, leest het toch nog maar eens over. God is voornemens en zal gewis komen om alle geesten der wereld te verbreken, hetzij door Zijn genade en barmhartigheid, of door zijn rechtvaardigheid en gestrengheid, hetzij tot zaligheid of ter verdoemenis. De reden hiervoor is deze, God heeft besloten de overhand te behouden, Hij heeft besloten de overwinning te behalen. Wie zou de doornen en distels tegen Mij stellen in de oorlog? Ik zou tegen hen optrekken en hen te gelijk verbranden. Jesaja 27:4. Ik zal tegen hen optrekken.

God is barmhartig, en is in de wereld gekomen door Zijnen Zoon, door Zijn Evangelie genade aanbiedende aan zondaars, Hij was gewillig om ten hun beste door zijn barmhartigheid een overwinning over hen te behalen. De Heere is gekomen, en wat hebben de zondaars gedaan? Zij hebben zich tegen Hem gesteld als doornen en distels, en willen niets van Zijn genade en barmhartigheid hebben. En wat zegt God nu? Wel zegt Hij, dan zal ik tegen hen optrekken. Ik zal tegen hen aanvallen en hen te gelijk verbranden. Ik heb besloten de overhand te behouden, het ga zo het wil. Indien Zij niet voor Mij willen buigen, en mijn genade en Mijn Evangelie niet willen aannemen, dan zal Ik hen buigen en hen door mijn gerechtigheid verbreken in de poel des afgronds. Zij zeggen, zij willen niet buigen, Ik zeg, zij moeten buigen, nu zullen zij weten wiens woord bestaan zal het hun of het Mijne. Jesaja 44:25 - 28. Daarom schreef de apostel aan de gemeente te Corinthe, toen bij zag, dat enigen onder hen ongeregeld begonnen te worden en dingen begonnen te doen, die hen in gevaar brachten: "Tergen wij de Heere? Zijn wij sterker dan Hij?" 1 Cor. 10:22. Alsof hij zeggen wilde, mijn broederen, bent u u bewust wat gij doet? Begrijpt gij niet, dat God de overhand behouden wil, op de een of op de andere wijze? bent u sterker dan Hij? Indien niet, dan beef voor Zijn aangezicht, of Hij zal u zeker onder de voeten krijgen Ik zal hen treden in Mijnen toorn, en hen vertrappen in mijn grimmigheid. Jesaja 63:3. Zo spreekt Hij over degenen, die zich tegen Hem stellen, daarom, wacht u! Waaruit vloeit dit Godsbesluit voort? Hieruit, dat de Heere in Zijnen eeuwigen raad beslist heeft Zijn Woord Ja en Amen te maken, en dit waar te maken in het geweten van de zondaar. En dewijl de ongelovige wereldlingen nu niet willen geloven, en van de toorn vlieden, daarom zullen zij er spoedig onder kermen en dan ook geloven, dewijl zij nu het Woord niet willen vertrouwen ter zaligheid, voordat zij zien, daarom zullen zij het naderhand moeten vertrouwen ter verdoemenis.

Ten tweede. *De tweede gevolgtrekking, die ik uit mijn tweede leerstuk afleid is deze: "Dat het van sommigen het lot is en zijn zal, voor God te buigen en te vallen, wanneer het te laat is, of te laat zijn zal*. God heeft besloten, zo als ik zei, de overhand te behouden, en dat niet alleen in de weg der macht en heerschappij, want die heeft Hij nu, maar Hij heeft besloten om de geesten der wereld te overwinnen en te verbreken, om alle mensen voor Zich te doen bukken en kruipen, zelfs hen, die nu zeggen. "Er is geen God", Psalm 14:1, of zoals er zijn, die zeggen: "Wie is de Almachtige, dat wij hem dienen zouden?" Job 21:15. Maleachi 3:14. Zij, die nu hun hart in de goddeloosheid verharden en hun geesten tegen God keren, zij denken weinig hieraan. Maar zij zullen er aan denken, zij moeten er aan denken, God zal hen er aan doen denken op die dag, die zij nu bespotten en beschimpen, opdat de Schriften over hen vervuld zouden worden. 2 Petrus 3:3, 4. En, ik zeg, dan zullen zij aan deze dingen denken, dan zullen hun harten gebroken worden, dan zullen zij smelten onder de hand, onder de macht en onder de majesteit van de Almachtigen, "want er is geschreven, Ik leef, zegt de Heere, voor Mij zal alle knie zich buigen. En alle tong zal God belijden." Jesaja 45:23. Rom. 14:11. En wederom, "De Heidenen zullen het zien, en beschaamd zijn vanwege al hun macht, zij zullen de hand op de mond leggen, hun oren zullen doof worden. Zij zullen het stof lekken, als de slang, zij zullen uit hun holen kruipen gelijk wormen of "kruipende dieren" der aarde, zij zullen met vervaardheid of " vrees" komen tot de Heere, onze God, en zullen voor U vrezen." Micha. 7:16, 17. Want dan zullen zij, willens of onwillens, met God te doen hebben, hoewel niet als met een barmhartigen Hogepriester of een God, die zich laat vermurwen, maar zij zullen met Hem te doen hebben als met een Rechtvaardig God, die een verterend vuur is. Hebr. 12:29. Ja zij zullen dat Aangezicht zien, en die stem horen, van wie en van welke de hemel en de aarde zullen vlieden, en geen rustplaats vinden. En bij deze verschijning, en bij zulke woorden, die dan uit Zijn mond zullen komen, zullen zij beginnen te beven en te sidderen, en zij zullen tot de bergen roepen valt op ons, en tot de heuvelen, bedekt ons.

Want indien deze dingen reeds plaats hebben bij de uitvoering van mindere gerichten, wat zal er dan geschieden, welke uitwerking zal dan het laatste, het vreselijkste en het eeuwige oordeel wel hebben op de ziel des mensen? Van hier dat u opgetekend vindt, dat bij de eerste verschijning van Jezus Christus, de gehele wereld begint rouw te bedrijven en klaagliederen aan te heffen - "Ziet, Hij komt met de wolken, en alle oog zal Hem zien, ook degenen, die Hem doorstoken hebben, en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven." Openb. 1:7. En daarom vindt gij hen ook staande aan de deur en kloppende, zeggende, "Heere, Heere, doet ons open." Lukas 13:25. Matth. 25:11. Bovendien, gij ziet hen zo begerig, ja, zelfs zo nederig in hun begeerten, dat zij tevreden zijn met het minste grijntje van genade - een druppel, een druppel op de top van de vinger! Welk een bukken, welk een gewillige vernedering, welk een ootmoedigheid! Elke en iedere van deze bladzijden verklaart, dat de hand des Heeren tegen hen is, dat de Almachtige de overhand behaald heeft, dat Hij de hoogmoed van hun hart verbroken heeft, dat Hij hen heeft doen bukken en kruipen voor Zijn aangezicht. Aldus zal de Heere God hen doen buigen en bukken en zal hen vermorzelen, ja, Hij zal hen doen buigen en bukken voor Zich. En zij zullen wenen en roepen en rouw bedrijven, en op hun tanden knarsen, en de spijt zal op hun aangezicht te zien zijn, dat zij ooit zo zot en goddeloos geweest zijn, om zo verraderlijk met hun

ziel gehandeld te hebben en zo vijandig tegen hun eigen eeuwig geluk geweest te zijn, door in de welaangenamen dag der zaligheid tegen de Heere gerebelleerd te hebben. Maar hier is de harde zaak, hun droevig lot en deel, dat al deze dingen plaats moeten hebben, wanneer het te laat is. En dit zal het lot en de bestemming zijn van dezen, zij zullen te laat buigen, te laat bukken, te laat hun hart vermurwen. Matth. 25.

U leest, dat zij komen, wenende en rouwbedrijvende, met tranen in de ogen, Zij kloppen en roepen om genade, maar wat baatten de tranen? Wel, niets, want de deur was gesloten. Hij antwoordde en zei: "Ik ken u niet, van waar gij zijt." Maar zij herhalen en hervatten hun verzoek, zeggende: "Wij hebben in uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en u hebt in onze straten geleerd." Wat is nu zijn antwoord? Wel, hij herhaald weer zijn eerste antwoord tot hen zeggende ten tweede maal, "Ik zeg u, Ik ken u niet, van waar gij zijt, wijkt van Mij af alle gij werkers der ongerechtigheid, " en dan besluit hij met te zeggen: "Aldaar zal zijn wening en knersing der tanden, wanneer U zal zien Abraham, en Izak en Jakob, en al de profeten in het Koninkrijk Gods, maar ulieden buiten uitgeworpen." Lukas 13:26, 28. Wenende komen zij, en wenende gaan zij weg. Zij komen wenende tot Hem, omdat zij zien, dat Hij hen overwonnen heeft, maar zij vertrekken wenende, omdat zij zien, dat Hij hen verdoemen zal. Ook lezen wij nog op een andere plaats dat zij met groten weerzin van Hem gingen, dat vooral blijkt uit hun redeneren en twisten met Hem - "Heere! wanneer hebben wij u hongerig gezien, of dorstig, of een vreemdeling, of naakt, of ziek, of in de gevangenis, en hebben u niet gediend?" Maar niets kon hen baten, hier is geen verandering of omkering van gedachte, "Deze zullen gaan in de eeuwige pijn, naar de rechtvaardigen in het eeuwige leven." Matth. 25:44 - 46. En nu wat zou een mens tot lossing zijner ziel geven, nu alles te laat is, zoals ik daar zo even gezegd heb? Zij bedrijven rouw te laat, zij treuren te laat, zij bidden te laat, en zoeken te laat hun ziel te lossen. "Of wat zal een mens geven tot lossing zijner ziel?"

Twee of drie zaken kunnen wij nog uit deze woorden afleiden, *ik bedoel wat de begeerten betreft, van hen, die hun zielen verloren hebben, om iets tot lossing hunner zielen te geven. "Wat zal een mens geven tot lossing?" wat zal, wat zou hij, ja, wat wil een mens niet geven, indien hij het had, tot lossing zijner ziel?*

Ten eerste. Wat zou een mens - Ik bedoel een mens, die in de toestand is, waarvan in de tekst melding wordt gemaakt - willen geven om de deugden van een ander in plaats van zijn eigen ondeugden te hebben!? "Mijn ziel sterve de dood des oprechten, "laat mijn ziel in de staat van de ziel der oprechten verkeren - dat is, met betrekking tot zijn deugden, wanneer ik sterf, "en mijn uiterste zij gelijk het zijne." Numeri 23:10. Het strekt nu sommigen tot vermaak om de deugden van een ander te hekelen, te belakken en er op te smalen, maar de dag komt, wanneer hun gedachten veranderd zullen worden, en zij genoodzaakt zullen zijn, juist diegenen gelukzalig te achten, die rechtvaardige daden verricht hebben, waarop zij gesmaald hebben. Ja, zij zullen wensen dat hun ziel in het gezegend bezit was der genadegiften en der deugden, die diegenen vergezelden, die altijd het mikpunt hunner haat en beschimping waren. Zij zouden wel de gehele wereld, als zij hem bezaten, tot lossing hunner ziel willen geven, maar dat baat nu niet meer, het is nu te laat. Wat zal een mens dan geven tot lossing zijner ziel?

En dit is meer dan te kennen gegeven in dat 25ste hoofdstuk van Mattheüs hierboven genoemd, want gij leest in de tekst hoe ongraag zij onder de onrechtvaardigen gerekend werden - "Heere", zeggen zij, "wanneer hebben wij u hongerig gezien, of dorstig, of een vreemdeling, of naakt, of ziek, of in de gevangenis, en hebben u niet gediend?" Nu hebben zij er een afkeer van, om onder de goddelozen geteld te worden, ofschoon vroeger de rechtvaardigen een gruwel in hun ogen waren. Maar helaas! zij zijn voor een rechtvaardig God, een rechtvaardig Rechter, een Rechter, die een iegelijk vergelden zal naar zijn werken, daarom, "Wee (der ziel) de goddeloze nu, het zal hem kwalijk gaan, want de vergelding zijner handen zal hem geschieden." Jesaja 3:11. Op deze wijze, is hij als het was opgesloten, hij kan zijn ondeugden niet meer voor deugden verwisselen, noch zichzelf, of zijn ziel in de plaats der verlosten stellen. Het is dus en blijft dus, en het zal altijd een onopgeloste vraag blijven, "of wat zal een mens geven tot lossing zijner ziel?" Ik trek het volstrekt niet in twijfel, dat de staat van een mens in de wereld zo kan zijn, dat hij, indien hij het had, wel schatten gouds zou willen geven om zo onschuldig en schuldeloos tegenover het oordeel der wetten des lands te staan, als de staat is van die en die, van hart wensende, dat hij niet de man was, die hij nu is. Hoeveel te vuriger zullen de mensen dit wensen, wanneer zij gereed staan om het laatste, het eeuwige oordeel te ontvangen. "Maar wat zal een mens geven tot lossing zijner ziel?"

Ten tweede. Als zij verblijd zouden zijn, tot behoud hunner zielen, hun ondeugden tegen de deugden van andere uit te wisselen, wat zouden zij dan wel niet willen geven om nu van plaats te verwisselen, om van de plaats, waar zij nu zijn, naar het paradijs te verhuizen in de schoot van Abraham! Maar ook dit zal hun niet worden toegestaan, de rechtvaardigen moeten hun erfenis voor zichzelf behouden - "Ook kunnen zij niet tot ons overkomen, " zegt Abraham, "die van daar tot ons willen overgaan." Lukas 16:26. Ook zouden zij, die nu in de hel zijn, het niet in de hemel kunnen uithouden. Zij daarom, die hun ziel verloren hebben of nog zullen verliezen, zij zijn zowel aan hun plaats als aan hun zonden gebonden. Toen Judas naar de hel ging, toen ging hij naar zijn huis, "naar zijn eigen plaats." Hand. 1:25. En wanneer de rechtvaardigen van hier gaan, dan gaan zij ook naar huis, naar hun huis, naar hun eigen plaats, want het koninkrijk is voor hen bereid. Matth. 25:34. Tussen de hemel en de hel is "een grote kloof gevestigd." Lukas 16:26. Dat is een zonderlinge uitdrukking: "Er is een grote kloof gevestigd." Zij, die hun zielen verliezen, zij zullen het tot hun eeuwig wee weten wat voor een kloof dit is, en hoe ondoorgankelijk zij zal zijn, omdat zij bevestigd is daar, waar zij is, met het doel om de verdoemden in de plaats hunner pijniging te houden, zo dat zij die van de hel naar de hemel willen gaan, niet zullen kunnen. Ik zeg, "zouden zij niet van plaats wensen te verwisselen? Zouden zij niet een gemakkelijker huis en tehuis voor hun zielen willen hebben?" Voorzeker, de tekst veronderstelt zulks, en het 16de hoofdstuk van Lukas bevestigt het, en indien zij voor hun zielen een woonstede onder de rechtvaardigen konden kopen, zouden zij het niet doen? Ja, zij zouden de gehele wereld wel willen geven voor zo'n verandering. Wat zal een mens, wat zal hij niet, indien hij het had, als het zijn doel zou beantwoorden, geven tot lossing zijner ziel?

Ten derde. Als de verdoemden hun ondeugden wensen uit te wisselen tegen deugden, en de plaats, waarin zij nu zijn wensen te verwisselen met een andere, waar zij niet zullen komen, wat zouden zij dan wel niet willen geven voor een verruiling van hun

toestand? Ja, al konden zij dan ook geen volkomen verandering verkrijgen, wat zouden zij dan wel niet willen geven voor de geringste graad van verzachting hunner pijniging, waarvan zij nu weten, dat zij zonder ophouden zal voortduren, en dat tot in alle eeuwigheid. "Verdrukking en benauwdheid, verbolgenheid en toorn, " Rom. 2:8, 9, de knagende worm en het eeuwig verderf van het aangezicht des Heeren en van de heerlijkheid zijner sterkte, kunnen niet dan met grote pijn en smart verdragen worden. 2 Thess. 1:7 - 10. Geen wonder dan, dat deze arme wormen blijde zouden zijn, indien zij, tot rust hunner ziel, hun toestand konden verruilen. Verruilen! Met wie? Met een engel, met een gelovigen? Och! al was het maar met een hond of met een pad, want deze bedrijven geen rouw, zij wenen niet, en lijden ook niet onder de verbolgenheid en gramschap, zij zijn alsof zij niet bestaan hebben, slechts de zondige ziel blijft in hare zonden, in de plaats, die voor de verlorene zielen bestemd is, en voor eeuwig in de toestand, waarin de verbolgenheid en de toorn haar voor hare zonden en overtredingen gebracht hebben.

En dit leidt mij als van zelf tot het besluit, hetwelk is, dat, hoewel de goddelozen inderdaad naar goede dingen zoeken, zij, niettegenstaande hun zoeken, toch nog in hun plaats, in hun zonden en in hun pijniging moeten blijven, omdat zij te laat zoeken, "Want wat kan een mens geven tot lossing zijner ziel?" Daarom zegt de Heere, dat zij daar moeten blijven en wonen, geen verandering kan gemaakt worden. "Ziet gij allen, die een vuur aansteekt, die u met spranken omgordt! wandelt in de vlam van u vuur, en in de spranken, die gij ontstoken hebt. Dat geschiedt u van mijn hand, in smart zult gijlieden liggen. Jesaja 50:11. Dit zal u van mijn hand ontvangen, in smart zal u ter neerliggen. Zij zullen in hun smart ter neerliggen, zij zullen er hun legerstede van maken, daar zullen zij neerliggen. Ezech. 33:25 - 27. En dit is de bittere pil, die zij ten laatste zullen moeten slikken. Want na al hun tranen, na al hun smarten, na al hun rouw bedrijven, hun berouw, hun wensen en verlangens, en na al hun verzinningen en begeerten om hun staat voor een betere te verwisselen, moeten zij toch weer "in hun smart ter neer liggen." De arme veroordeelde man, die de ladder naar het schavot beklimt, o, als u de diepe zuchten, die hij slaakt, eens kon horen, als u dat inwendig verlangen eens kon vernemen, opdat hij toch maar weer levend naar beneden zou kunnen komen, of dat zijn toestand als een der toeschouwers ware, die niet veroordeeld zijn om onthoofd te worden zoals hij! Hoe zorgzaam kijkt hij uit met zijn wegkwijnend oog, of er ook iemand komt met een pardonbrief van de koning voor hem, al de tijd beproevende of hij de tijd der terechtstelling niet rekken kan. Maar, wanneer hij uitgekeken heeft, wanneer hij gewenst heeft, wanneer hij begeerd heeft, en wanneer hij alles gedaan heeft wat in zijn vermogen was, dan is ten laatste de slag met de bijl, of het wegnemen van de ladder, zijn lot. En zo zal het geschieden met hen, die wij nu tot het voorwerp onzer beschouwing gekozen hebben, wat er ook gebeurt, hoe zij ook wensen en bidden en smeken, en handen wringen, en alles doen wat in hun vermogen is, het vonnis mag niet herroepen worden - "zij moeten neerliggen in smart." Zij moeten, of zullen liggen! Wanneer oudtijds een man voor zijn schuld gekastijd moest worden, dan moest hij neerliggen, om zijn geselslagen te ontvangen, zo ook hier, zegt de Heere, zij zullen neerliggen. "En het zal geschieden, indien de onrechtvaardige slagen verdiend heeft, dat de rechter hem zal doen neervallen, en hem doen slaan in zijn tegenwoordigheid." Deut. 25:2.

En dit neerliggen moest zijn lot wezen, nadat hij voor zichzelf gepleit had, zoveel hem mogelijk was, en de rechter zal hem doen slaan in zijn tegenwoordigheid, terwijl hij tegenwoordig is om de uitvoering van het vonnis gade te slaan, en zo zal het zijn in het einde der dagen, de goddelozen zullen neerliggen, en zullen met vele slagen geslagen worden in de tegenwoordigheid van Christus, en in de tegenwoordigheid der heilige engelen. 2 Thess. 1, Openb. 14:10. Want Zijn tegenwoordigheid zal daar zijn, niet alleen als rechter bij het gerechtelijk onderzoek, maar om te zien dat de uitvoering van het vonnis plaats hebbe, neen, om het zelf te doen, door Zijnen toorn, als een rivier, uit te gieten als brandend sulfer over de zielen der verlorene en uitgeworpen zondaars. Hij zal neerliggen! Deze woorden geven te kennen, dat de verdoemde ziel ten laatste zich onderwerpen moet, want neer te liggen is een handeling die onderwerping aanduidt, inzonderheid wanneer men neerligt om geslagen te worden. "De goddelozen zullen zwijgen in duisternis." 1 Samuel 2:9. Wanneer de boosdoener alles gedaan heeft wat hij kon doen, dan ten laatste onderwerpt hij zich, dan zwijgt hij, en helpt als het ware, om zijn hoofd in de strop te doen, of om zijn nek op het blok ter neer te leggen, zo wordt hier van de verdoemden gezegd: zij zullen neerliggen in smart.

Er is ook een tekst, die zegt, "Deze zullen gaan in de eeuwige pijn." Matth. 25:46. Gaan, in de eeuwige pijn gaan, dit is ook een daad van onderwerping. Nu, onderwerping aan de straf vloeit voort, of moet voortvloeien uit de volle overtuiging, dat men de straf verdiend heeft, en ik denk, dat wij dit hier zo moeten opvatten Want "alle mond zal gestopt worden, en de gehele wereld (van ziel-verliezers) zal verdoemelijk (schuldig) voor God worden." Rom. 3:4, 19. Lukas 13:25 - 28. Matth. 25:46. Alle mond zal gestopt worden, maar niet bij de aanvang der terechtzitting, want dan pleiten zij, en bidden, en brengen tegenwerpingen tegen de Rechter in, ja hebben zelfs op de Rechter tegen. Maar aan het einde, na dat Hij door een gerechtelijk proces zijn uitspraak tegen hen zal gerechtvaardigd hebben, en zijn rechters zal overwonnen hebben, dan zullen zij zich onderwerpen, en ook in smart ter neer liggen, ja zij zullen naar de plaats hunner pijniging gaan als zij, die weten dat zij het verdiend hebben, ja, zij zullen zelfs zwijgende weggaan. Hoe zij zich in de hel zullen gedragen, hierover wil ik thans niet spreken. Of zij daar in dolle woede, en lasterende tegen de rechtvaardige Hand. Gods, Zijn Naam in stukken zullen scheuren, of dat zij daar in stille onderwerping ter neer zullen liggen, hierover wil ik nog wel een paar woorden zeggen, hoewel dit hier niet op zijn plaats is. Dit is zeker, zij zullen daar niet stom zijn, zij zullen roepen en kermen, en op hun tanden knersen, en misschien ook soms tegen God. Maar ik kan niet anders denken, dan dat het vonnis dat zij verdiend hebben, en de rechtvaardige toepassing er van op hen, voor het grootste gedeelte zo'n invloed op hen zal hebben, dat zij zichzelf in stukken zullen scheuren, om aldus God te billijken en te rechtvaardigen, en spranken tot hun eigen vuur bij te dragen, door tot het besluit te komen dat zij verloren zijn gegaan door eigen schuld, en zij dus rechtvaardig deze rechtvaardige verdoemenis verdiend hebben. Want het zou mij zonderling toeschijnen, dat een rechtvaardig oordeel onder de mensen tot zo'n resultaat zou leiden, indien God Zichzelf niet zou rechtvaardigen in het geweten van al de verdoemden. Maar zoals hier op aarde, zo zal Hij ook hen, die naar de hel gaan, doen weten, dat Hij niet zonder oorzaak, zonder voldoende oorzaak gedaan heeft, alles wat Hij heeft gedaan met betrekking tot hun verdoemenis.

GEBRUIK EN TOEPASSING

Ik ben nu tot dat gedeelte van mijn verhandeling genaderd, waarin ik u met een woord van toepassing duidelijk zal trachten te maken, welk gebruik wij van de ziel moeten maken.

Eerste gebruik.

Indien de ziel zo'n kostbaar ding is, als wij u haar hebben afgemaald, en indien het verlies er van zo'n ontzaglijk groot verlies is dan kunt gij hier nu zien wie zij zijn, die de doorbrengers zijn, ik bedoel hen, die dat in de hoogste mate zijn. Salomo vertelt ons van "een groten verkwister", en hij zegt ook, dat hij, die zich slap aanstelt in zijn werk, een broeder van een doorbrenger is. Spreuken 18:3. Op wie Salomo hier het oog had, of wie het was, die hij zo'n doorbrenger rekende te zijn, dat kan ik u niet zeggen, maar ik daag de gehele wereld uit, om mij er een aan te tonen, die, met betrekking tot verkwisten en doorbrengen, vergeleken kan worden met hem, die voor de lusten en genietingen van dit leven het verlies zijner ziel op het spel wil zetten. Vele mensen zullen zo buitensporig in hun uitgaven zijn, en het geld met zo'n kwistige hand besteden, dat zij een inkomen van duizend guldens per jaar tot op vijf honderd per jaar brengen, en van vijf honderd tot op vijftig en sommigen nog van vijftig tot op een dubbeltje, maar wat is dit in vergelijking met hem, die nooit zal ophouden te verliezen, totdat hij zijn ziel verloren heeft? Ik heb wel van sommigen horen zeggen, dat zij een boerderij of grondbezitting wegwierpen, met de worp van een enkelen dobbelsteen, maar wat is dit in vergelijking met het wegwerpen der ziel? Ik herhaal wat is dit in vergelijking met het verlies der ziel, en dat voor nog minder dan een worp met een dobbelsteen? Er is niets zo slecht, dat vergeleken kan worden met de zonde. Zij is het onreine ding, zij kan geen slechter naam hebben dan hare eigene, zij is slechter dan de slechtste der mensen, onreiner dan de onreinste der onreine dieren, ja, de zonde is slechter dan de duivel zelf, want het is de zonde en de zonde alleen, die de duivels gemaakt heeft tot duivelen, en toch voor dit, voor dit onreine, dit afschuwelijke ding wagen sommige mensen, ja de meeste mensen, het verlies hunner ziel voor, ja, zij belenen en verpanden en stellen hun zielen te koop voor de zonde. Jeremia 44:4. Is deze niet een grote verkwister? Verdient deze man niet onder de doorbrengers geschaard te worden? Wat denkt u van hem, die, toen hij de schuldeloze jonge maagd tot onreinheid aanzocht, tot haar zei: indien u uw lichaam zult wagen, dan waag ik er mijn ziel aan? Denkt u niet, dat hij er een aardig voordeeltje bij dacht te hebben? Of bestond er de waarschijnlijkheid niet dat deze man door zo te handelen, een winner zou worden? Deze is het, die de zonde hoger geprijst heeft dan zijn onsterfelijke ziel, ja, hij is het, die een ogenblik werelds zingenot meer waardeert dan hij de eeuwige verdoemenis vreest. Wat zal ik zeggen? Deze man heeft er meer voor over om verdoemd te worden, dan God van hem eist om hem te verlossen, is deze dan geen doorbrenger? "Ontzet u hier over, gij hemelen, en zijt verschrikt!" Jeremia 2:9 - 12. Ja, laat al de Engelen zich ontzetten en verbazen over de onverantwoordelijke verkwisting van zulk enen.

Tegenwerping.

1. Maar sommigen zullen misschien zeggen ik kan maar niet geloven, dat God zo streng zal zijn om een onsterfelijke ziel voor een kleine zonde weg te werpen in het helse vuur.

Antwoord. Ik weet, dat u niet geloven kunt, want indien u het kont doen, dan zou u liever vuur eten, dan uzelf er in te begeven, en vandaar dat allen, die in de poel des afgronds ter neer dalen, ongelovigen genoemd worden, en de Heere zal u, die deze tegenwerping maakt, afscheiden, en zal u deel zetten met de ontrouwen, tenzij gij het Evangelie gelooft en u bekeert. Lukas 12:46.

Tegenwerping.

2. Maar, hoewel God in den beginne zo toornig zijn zal, zo zal het Hem toch zeker in vervolg van tijd wel smarten, wanneer Hij ziet en hoort, dat de ziel brult in de hel, en dat slechts voor een kleine, nietige zonde.

Antwoord. "Al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn." Prediker 3:14. God doet niets in drift of in een vlaag van toorn, hij gaat met zondaars te werk naar de volmaaktste regels der rechtvaardigheid, daarom zou het een onrechtvaardigheid zijn, hen te verlossen, die de wet veroordeeld heeft, ja, Hij zou Zijn Woord leugenachtig maken, indien Hij na enigen tijd hen weer uit de hel zou verlossen, van wie Hij plechtig getuigd heeft, dat zij daar zullen zijn tot in alle eeuwigheid.

Tegenwerping.

3. O, maar zo rechtvaardig als Hij is, zo barmhartig is Hij ook, en de barmhartigheid is mededogend, en de meedogendheid heeft deernis met de bedroefden.

Antwoord. O, maar de barmhartigheid wordt, wanneer misbruikt, aller-vreselijkst in het pijnigen. Hebt u nooit gelezen, dat het Lam veranderde in een Leeuw, en dat de wereld beven zal voor de gramschap van het Lam, en dat zij meer gekweld zal worden door de gedachte hieraan, dan door de gedachten aan iets anders, dat hen overkomen zal op de dag, wanneer God hun zal roepen om verantwoording te doen van hun gruwelijke zonden? "En zij zeiden, tot de bergen en tot de steenrotsen: Valt op ons, en verbergt ons van het aangezicht dengenen, die op de troon zit, en van de troon des Lams. Want de grote dag Zijns toorns is gekomen, en wie kan bestaan?" Openb. 6:16, 17. De tijd der barmhartigheid zal dan voorbij zijn, want nu is het de welaangename tijd, ziet, nu is het de dag der zaligheid, de poort der genade zal dan gesloten worden, en moet niet weer geopend worden want nu is die poort open, nu is hij open voor een deur der hoop. 2 Cor. 6:2, Matth. 25:10. Lukas 13:25. De tijd om medelijden en deernis te betonen zal dan geëindigd zijn, want die zal voor de zondaars slechts duren tot dat het zandglas van deze wereld is afgelopen en wanneer die dag voorbij is, merk dan op, wat God zegt dat volgen zal, "Ik zal in ulieder verderf lachen, Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt. Wanneer uw vreze komt gelijk een verwoesting, en uw verderf aankomt als een wervelwind, wanneer uw benauwdheid en angst overkomt." Spreuken 1:26 - 27.

Ziet u wel met hoeveel smart - veroorzakende uitdrukkingen de Heere Jezus de weigerenden zondaar dreigt, de zondaar, die Hem nu verwerpt. Ik zal over hem lachen, Ik zal met hem spotten. Maar Heere wanneer zal u lachen, wanneer zal u met

de onboetvaardigen spotten? Het antwoord luidt, "Ik zal in hunlieder verderf lachen, en spotten, wanneer hun vreze komt, wanneer hun vreze komt gelijk een verwoesting, en hun verderf aankomt als een wervelwind, wanneer hen benauwdheid en angst overkomt."

Tegenwerping. 4.

Maar als God de Almachtige zo onveranderlijk is, en Hij niet tot barmhartigheid en deernis met ons lot in die dag bewogen kan worden, dan kunnen wij toch ook maar zo lang in de hel liggen, totdat wij opgebrand zijn, gelijk het blok hout op onze vuurhaard.

Antwoord. Arme, verdwaasde zondaar is dit uw laatste uitvlucht? Wilt gij uzelf hiermee troosten? Zijn uw zonden zo dierbaar, zo beminnelijk, zo begeerlijk, zo voordelig voor u, dat u het wagen zult voor hen in het helse vuur gebrand te worden, totdat gij verbrand zijt? Kunt gij niets anders doen, dan een verbond met de dood sluiten, en u verdrag met de hel handhaven? "Daarom hoort des Heeren woord, gij bespotters! Omdat gijlieden zegt: wij hebben een verbond met de dood gemaakt en met de hel hebben wij een voorzichtig verdrag gemaakt, wanneer de overvloeiende gesel doortrekken zal, zal hij tot ons niet komen: want wij hebben de leugen ons tot een toevlucht gesteld, en onder de valsheid hebben wij ons verborgen. "Daarom, zo zegt de Heere Heere: Ulieder verbond met de dood zal te niet worden, en uw voorzichtig verdrag met de hel zal niet bestaan, wanneer de overvloeiende gesel doortrekken zal, dan zult gijlieden van dezelve vertreden worden." Jesaja 28:14, 15, 18. Ik vraag u nog eens, kunt gij niet iets beters doen, dan een verbond met de dood te sluiten, en een verdrag met de hel te maken? Is het niet beter om nu tot God te zeggen, ach, Heere! verdelg mij niet in uw grimmigheid? Is het niet beter om nu te zeggen, o, God! wees mij arm zondaar genadig? Zouden tranen en gebeden en smekingen, in deze welaangename tijd, tot God om genade, u niet meer voordeel opleveren in de volgende wereld, dan het liggen en branden in de hel u zal doen? Maar om nog nader tot u te komen, Heb ik u niet reeds gezegd, dat er in de hel niet zo'n ding bestaat als "ophouden"? Dat de verdoemden nooit verbranden zullen in de hel? Daar zal zo'n dood of ontbinding in der eeuwigheid niet meer zijn. Dit een ding, wel beschouwd, breekt niet alleen de nek van uw verblindend zelfbedrog, waarop uw dwaze tegenwerping gegrond is, maar het zal ook uw verstokte hart in stukken breken. Want dan volgt het, dat, tenzij gij God kunt overwinnen, of met rust de wraak - doende verbolgenheid zult kunnen verdragen, ik zeg, dan volgt het, dat u gedwongen zult worden om rouw te bedrijven onder zijn eeuwige verbolgenheid en grimmigheid, en dat u weten zult dat er in de hel niet zo'n ding bestaat als "verbranden" of "opbranden."

Tegenwerping. 5.

Maar als dit mijn lot moet zijn, ik zal meer metgezellen hebben, Ik zal niet alleen naar de hel gaan, noch daar alleen branden.

Antwoord. Hoe, nog eens, kan het verbond tussen de zonde en uw ziel niet verbroken worden? Hoe, hebt gij besloten een zelfmoordenaar te zijn, een zielmoordenaar? Hoe, hebt gij besloten om uw eigen ziel te vermoorden? Bestaat hierin enige troost, in

gezelschap met andere opgehangen te worden? Is hierin enige troost, dat u in de diepten der zee zou verzinken in gezelschap met andere? Is dit uw tot troost, dat u naar de hel gaat, dat u daar branden zult en daar eeuwige pijn zult lijden in gezelschap met andere? O, verdwaasde zondaar! Ik zeg u, hoe meer gezelschap, hoe meer smart, hoe meer spranken, hoe groter vuur. Vandaar dat de verdoemde man, van wie wij lezen in het Evangelie van Lukas, wenste, dat zijn broeders gewaarschuwd werden en dat tegen hun betuigd werd, opdat zij niet in deze plaats der pijniging zouden komen. Lukas 16:27, 28. Maar om voort te gaan, ik ben nu genaderd tot het tweede gebruik.

Tweede gebruik.

Is het waar? Is de ziel zo'n kostbaar ding en is het verlies er van zo onuitsprekelijk groot? Dan kunt gij hier zien, wie de grootste dwazen in de wereld zijn namelijk dezen, die om de wereld en hare ere-ambten te krijgen, God veronachtzamen, totdat zij hun zielen verloren hebben. De rijke man in het Evangelie was een van die grote dwazen, omdat hij er meer belang in stelde, hoe hij met zijn goederen zou handelen, dan hoe hij zijn ziel zou redden. Lukas 12:16 - 21. Sommigen stellen hun ziel in gevaar voor vermakelijkheden, en andere wagen hun ziel voor werelds gewin, zij, die hun ziel op het spel zetten voor vermakelijkheden hebben slechts weinig ter verontschuldiging voor hun daden, maar zij, die hun ziel in gevaar begeven voor gewin en voordeel, zij schijnen veel verontschuldigingen te hebben. "En zij begonnen allen zich eendrachtelijk te verontschuldigen." Waarover begonnen zij zich te verontschuldigen? Wel, over het verwaarlozen van de zaligheid hunner zielen. Maar wat was de oorzaak toch wel waarom zij zich verontschuldigden? Wel hun voordelen, hun aards gewin kwam in het spel. "Ik heb een akker gekocht, Ik heb vijf juk ossen gekocht, " en Ik heb een vrouw getrouwd, en daarom kan ik niet komen." Lukas 14:15 - 20. Zo was het dus met de eerste dwaas, waarvan hier gesproken wordt, zijn akker bracht veelvoudige vrucht voort, en daarom moest hij noodzakelijk zijn ziel vergeten, en naar hij dacht had hij het grootste gelijk in de wereld. Daarom begint hij uit te roepen, wat moet ik doen? Nu, had iemand gezegd, past toch op uw ziel man, hij zou zijn antwoord dadelijk gereed hebben gehad, "maar waar moet ik met mijn goederen blijven?" Als men geantwoord zou hebben blijft tot de oogsttijd, dan zou hij wederom gezegd hebben, ik heb geen plaats waar ik mijn goederen bergen zal. Nu spreek tot hem over bidden, en hij antwoordt, dat hij moet gaan bouwen. Zeg hem, dat bij 's Heeren huis moet bezoeken, en hij zal u antwoorden, dat hij op zijn werkvolk toe moet zien. "Hij kan zijn ziel niet redden, noch zeggen: is er niet een leugen in mijn rechterhand?" Jesaja 44:20. En ziet of hij aan het einde geen dwaas wordt, want, ofschoon hij zijn schuren bouwt, en al zijn vruchten en goederen daarin brengt, toch is zelf tot nu toe zijn ziel ledig en ontbloot van alles, wat goed is. Ook het lied, dat hij zingt, om zijn ziel in slaap te wiegen, zeggende, "ziel wees maar gerust, eet en drinkt en zijt vrolijk, toont aan, dat hij nog niets wijzer is dan ooit te voren, want bij al zijn werken en al zijn zwoegen heeft hij juist dat een nodige verworpen, dat inderdaad tot voedsel en drank voor zijn ziel moest strekken. Neen, hij heeft door zijn gezang God tot toorn verwekt om spoed te maken, om zijn ziel naar de hel te laten zenden, want zo vangt het slot van deze gelijkenis aan. Gij dwaas! in deze nacht zal men uw ziel van u afeisen, en hetgeen gij bereid hebt, wiens zal het zijn?" Daarom ik zeg, het is de grootste dwaasheid in de wereld die een mens begaan kan, om onder enig voorwendsel, hoegenaamd, de zaligheid zijner ziel te verwaarlozen. Er zijn zes

kentekenen bij een dwaas, en zij komen allen samen in diezelfden man, die geen belang heeft bij de zaligheid zijner ziel –

1. Een dwaas heeft geen verstand, wanneer het koopgeld in zijn hand is, om wijsheid te kopen, Spreuken 17:16.

2. "Het is voor de zot als spel, schandelijkheid te doen, " Spreuken 10:23.

3. "De dwazen verachten wijsheid, de zotten haten wetenschap." Spreuken 1:7, 22.

4. "De zot, " na bedwang, "keert weer tot zijn dwaasheid." Spreuken 26:10.

5. "De weg des dwazen is recht in zijn eigen ogen." Spreuken 12:15.

6. "De dwaas gaat met vrolijkheid tot de tuchtiging der boeien, Spreuken 7:22. Ik zou nog meer kentekenen kunnen opnoemen, maar deze zes zullen thans wel genoeg zijn, om u te doen zien, dat de dwaas geen verstand heeft van de hemelse schat, en hij zich verlustigt in de zonde, ja hij stelt het zich tot een taak om de zonden te dienen. Wanneer hij de wijsheid veracht, toch ligt zijn weg recht voor hem. Wordt hij soms beteugeld in zijn ondeugden, met graagte keert hij weer tot de zonde, en wanneer hij zijn loopbaan der dwaasheid en der zonde voleindigd heeft, dan gaat hij even onbedachtzaam, even zorgeloos, en even onverschillig en even bedaard de treden af naar de hel, als een os ter slachting gaat. Dit is een zieldwaas, een dwaas van de ergste soort, en zo is iedereen, die zichzelf schatten vergadert in deze wereld "en niet rijk is in God." Lukas 12:21.

Tegenwerping. 1. Maar moeten wij dan onze wereldse belangen niet behartigen?

Antwoord. Behartig hen, maar behartig hen op hun plaats. Behartig eerst en wel het meest het belang van uw ziel, de ziel is meerder dan het lichaam, en het eeuwige leven is beter dan het tijdelijke, zoekt eerst het koninkrijk Gods en zijn gerechtigheid, en dan wens ik, dat u welvaart en gezond zijt, gelijk uw ziel welvaart. Matth. 6:33, 3. Johannes 1:2. Maar even zeldzaam als men dit gebod gehoorzaamd ziet worden, (want aan het koninkrijk der hemelen moet het laatst gedacht), zo ook zouden sommigen noch gezondheid noch rijkdom in deze wereld hebben, indien de wens van Johannes hen moest treffen of hun te beurt vallen, namelijk dat het met hun gezondheid en goederen moest gaan als met hun ziel. Wel te varen en gezond te zijn, gelijk hun ziel welvaart - Wat! naar het uitwendige niet sneller vooruit te gaan en voorspoediger te zijn? O als dat waar moest zijn, dan zouden ze teringachtige lichamen hebben en kleine bezittingen, want, zijn de zielen der meeste mensen niet ontbloot van alle geestelijke goed en genade, gelijk een boom zonder vruchten, die met wortel en al wordt uitgetrokken? Tegenwerping.

2. Maar wilt gij dan, dat wij stil zullen zitten en niets doen?

Antwoord. En moet u dan juist de uitersten hebben? Moet u dan deze wereld zo behartigen dat u uw ziel er door naar de verdoemenis drijft? En wilt gij anders in het geheel geen acht op uw zaken slaan? Is er geen middenweg? Mag u, moet u niet uw brood met een eerlijk beroep verdienen, dat wil zeggen, het meest voor de volgende wereld zorgen, en deze wereld zo gebruiken, dat u haar niet misbruikt? 1 Cor. 7:29 - 31. En een mens doet zo, en nooit anders, dan wanneer hij deze wereld en de volgende

elk in haar eigen plaats zet, in zijn gedachten, in zijn achting, en in zijn oordeel, en wanneer hij met beiden overeenkomstig handelt. 2 Cor. 4:18. En bestaan hiervoor geen gegronde redenen? Zijn de dingen, die eeuwig zijn, niet de beste? Zullen de tijdelijke dingen uw ziel doen leven? Of behoort gij niet tot degenen, die naar de zaligheid hunner ziel verlangen? Deuteronomium 8:3, Matth. 4:4, Hebr. 10:39.

Tegenwerping. 3. Maar de meeste doen wat gij verbiedt, waarom mogen wij dan ook niet?

Antwoord. God zegt, "U zal de menigte tot boze zaken niet volgen." Ex. 23:2. Het geldt hier niet de vraag wat de mensen doen, maar wel wat God beveelt, het is hier niet, wat zich aan ons oog vertoont, maar wat het beste is, dat wij zouden kiezen. Matth. 6:23. Lukas 10:41, 42. Nu, "hij, die de tucht verwerpt, versmaadt zijn ziel, " en "hij, die het gebod bewaart, bewaart zijn ziel." Spreuken 15:23, 19:16. Maakt daarom zulke dwaze tegenwerpingen niet. Maar vraagt, wat zegt het Woord? Wat leest gij daar? Dat Woord zegt u, dat de vermakelijkheden in de zonde slechts voor een korte tijd zijn, dat de dingen, die gezien worden, slechts tijdelijk zijn, dat hij een dwaas is, die rijk is in de wereld, en niet in God, en wat baat het een mens, indien hij de gehele wereld zou winnen, en zijn ziel verliezen?" Tegenwerping. 4. Maar mag men zich niet met beiden evenveel bezig houden? Antwoord. Een verdeeld hart is een boos hart. Hosea 10:2. "Gij kunt niet God dienen en de Mammon." Matth. 6:24. Lukas 16:12. "Zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem." 1 Johannes 2:15, en juist deze tegenwerping toont aan, dat uw hart verdeeld is, dat u een Mammoniet zijt, of dat u de wereld liefhebt. Maar zal uw rijkdom u nut doen ten dage der verbolgenheid? Spreuken 11:4. Ja zijn zij niet schadelijk in de dag der zaligheid? Bezwaren zij het hart niet, en leiden zij er niet toe om de mens en zijn begeerte af te trekken van die dingen, die beter zijn? Lukas 21:34. Wel, zal u uw hart op datgene zetten, dat niet beter is? Wat zal dan van hen worden, die er zo ver vandaan zijn om de belangen hunner zielen te behartigen, dat zij, gehele dagen, gehele weken, gehele maanden en jaren aaneen, nauwelijks bedenken of zij een ziel hebben of niet, die behouden moet worden? Derde gebruik. Maar, ten derde, is het zo? Is de ziel zo'n kostbaar ding, en is het verlies ervan zo ontzaglijk groot? Hoe moest dit dan de mensen leren toch voorzichtig te zijn aan wie zij de onderwijzing en leiding hunner zielen toevertrouwen. Dit is een zaak van het grootste aanbelang. De mensen zullen voorzichtig zijn, aan wie zij hun kinderen toevertrouwen, wie zij de uitvoerders van hun laatsten wil zullen maken, in wiens hand zij de geschriften en bewijzen hunner grondbezittingen zullen stellen, maar hoeveel te voorzichtiger behoorden zij te zijn, aan wie zij de onderwijzing en leiding hun ziel zullen toevertrouwen, en toch zijn de meesten daarover het minst bezorgd.

Er zijn verscheidene soorten zielenherders in de wereld:

1. Er zijn nietige herders. Zach. 11:17.

2. Er zijn dwaze herders. Zach. 11:12.

3. Er zijn herders, die zichzelf weiden, en niet de schapen. Ezech. 34:2.

4. Er zijn onbarmhartige en onmeedogende herders. Zach. 11:3.

5. Er zijn herders, die in plaats van de kranken te helen, hen slaan en hen met de schouder verdringen, en hen met hun hoornen stoten Ezech. 34:4, 21.

6. Er zijn herders, die de kudde laten verdwalen. Jeremia 50:6, 7. En er zijn herders, die hun kudde weiden, dit zijn de herders aan wie gij de onderwijzing en leiding van uw ziel moet toevertrouwen.

Vraag. Gij zou mij de vraag kunnen doen, hoe gij deze herders zult kunnen kennen.

Antwoord. Geeft allereerst uw ziel over in Gods handen, door Christus, en kiest Christus als de opperste Herder over uw ziel, en hij zal u tot zijn herders leiden, en Hij zal, in zijn ontfermende liefde, zulke herders over u stellen "die u zullen weiden met wetenschap en verstand." 1 Petrus 2:25, 4:19, Johannes 10:4, 5, Hooglied 1:7, 8, Jeremia 3:15, 23:4. Vóórdat gij uw ziel aan Christus hebt overgegeven, opdat Hij u opperste Herder zijn moge, vóór die tijd kunt gij het niet uitvinden, en kunt gij ook geen keus doen, onder wiens leiding en onderwijzing van zijn onderherders gij uw ziel zult stellen, want dan hebt gij nog geen liefde tot hen, dan kunt gij hen nog niet beminnen. Daarenboven, zij worden zo valselijk en verdraaid door de valse herders afgeschilderd, en u in zo'n schandelijk en bespogen gewaad voorgesteld, dat, indien ik u op hen wees terwijl gij nog vervreemd zijt van Christus, gij hen eerder voor bedriegers en opeters zou houden, en hen eerder zou brandmerken als wolven in schaapskleder en, dan van hen te geloven dat zij in dienst zijn van de opperste Herder Jezus Christus.

Toch wil ik u dit wel zeggen, wacht u voor de herder, die geen zorg voor zijn eigen ziel draagt, die in zijn eigen wegen wandelt, en zulke dingen doet, die regelrecht tot de verdoemenis zijner eigen ziel leiden. Ik zeg, wacht u voor zulk een, nadert hem niet, laat hem niets met uw ziel te doen hebben, want als hij niet getrouw is over zijn eigen ziel, wees er zeker van, dat hij dan ook niet getrouw zal zijn over de ziel van een ander. Hij, die zijn eigen ziel met as voedt, zal zelden uw ziel met het brood des levens voeden, daarom wacht u voor zulk een, en er zijn er velen zo in de wereld. Jesaja 44:20. "Aan hun vluchten zal u hen kennen, " Zij zijn er op uit, om de slechtsten te vleien, en om tegen de besten een zuur gezicht te zetten, zij beijveren zich om aan de goddelozen het leven te beloven, en hen te doden, aan wie God het leven wil schenken, zij jagen de zielen van hen, die God vrezen, maar naaien kussens voor alle oksels van die armen, welke God zou laten leunen op datgene, dat hen smart zou veroorzaken. Deze zijn het, die, het hart der rechtvaardigen door valsheid en leugen bedroefd hebben gemaakt, daar Ik hen (de rechtvaardigen) geen smart aangedaan heb" zegt de Heere, en "die de handen der goddelozen gesterkt hebben, opdat hij zich van zijnen bozen weg niet afkeren zou, door hem het leven te beloven." Ezech. 13:18 - 22. En gelijk gij voor uw ziel een goeden herder behoort uit te kiezen, zo bent u ook verplicht, om dezelfde reden, u een goede huisvrouw te zoeken, of een goeden huisvader, of een goeden heer, of een goeden dienstknecht of dienstmaagd, want in alle deze dingen is de ziel betrokken. Abraham wilde Izak niet toestaan een vrouw te nemen van de dochters der Kanaänieten. Genesis 24:3. David wilde geen goddeloze dienstknecht binnen zijn huis doen komen, of voor zijn ogen bevestigd worden. Psalm 101:7. Slecht gezelschap is ook zeer verderfelijk voor de ziel, en zo ook kwade samensprekingen, daarom benaarstigt u deze dingen te mijden, opdat u zal

kunnen volharden op die weg, waarvan het einde het behoud van uw ziel zal zijn. Spreuken 12:20, 1 Cor. 15:33. En daar ik nu toch onder dit hoofddeel in waarschuwingen vervallen ben, vergun mij er nog enige aan toe te voegen bij degenen, die ik reeds heb opgenoemd.

Waarschuwing. 1. Wacht u! zijt op uw hoede! dat u geen kwade dingen navolgt van hen die goed zijn. Het is mogelijk voor een goed mens dingen te doen die slecht zijn, maar laat zijn boze Hand. u niet aanmoedigen om te zondigen. Ziet gij dat een goed mens over een steen struikelt, of dat hij in de modder valt, laat dat een waarschuwing zijn voor u, om op uw hoede te zijn, laat zijn struikeling u behoedzaam maken, laat zijn val u aansporen, om op uw gangen te letten. "Jaagt te allen tijd het goede na." 1 Thess. 5:16. uw ziel is er mee gemoeid.

Waarschuwing. 2. Wacht u voor de goede dingen van slechte mensen, want in deze liggen voetangels en klemmen verborgen, hun 'schoonspreken en prijzen" leiden tot bedrog. Rom. 16:17, 18. Leer goed te doen naar het woord van God en naar de heiligen levenswandel van hen die waarlijk goed zijn, "zijt niet nijdig over de boze lieden, en laat u niet gelusten, om bij hen te zijn, verkies geen van hun wegen " Spreuken 3:31, 24:1, uw ziel is er medegemoeid.

Waarschuwing. 3. Wacht u, dat u de huichelaar niet uithangt in zake de godsdienst. Wat gij van God en Zijn Woord weet, belijdt het openlijk, bevestigt het door uw wandel, dient Hem met naarstigheid en met alle getrouwheid, "Want wat is de verwachting des huichelaars, " bij al zijn belijdenissen en schijnheiligheid, "wanneer God zijn ziel zal uittrekken?" Job 27:8.

Waarschuwing. 4. Wacht u er voor, dat u niet uitstelt om u tot God te keren, en zijn wegen voor de blijdschap van uw ziel te kiezen, "want des Heeren oog is over degenen, die Hem vrezen, op degenen, die op zijn goedertierenheid hopen, om hun ziel van de dood te redden." Psalm 33:18, 19.

Waarschuwing. 5. Zijt niet trots, en beroemt u niet op uw kudden en op uw veestapel, op uw goud en op uw zilver, op uw zonen en dochters. Wat is een huis vol schatten, en wat zijn al de vermaken der wereld, indien u de liefde en de genade mist, "indien uw ziel niet met goederen vervuld zij. Prediker 6:3.

Vierde gebruik.

1. Is het zo? Is de ziel zo'n kostbaar ding, en is het verlies er van zo onuitsprekelijk groot? Ik bid u, vergun mij u de vraag te doen, welke voorraad hebt gij voor uw ziel op gedaan? Er zullen er vele zijn, die door hun begeerlijkheid naar de dingen van dit leven, hun ziel van goederen beroven, zelfs van die goederen, die, indien zij ze hadden, hun tot een eeuwig voordeel zouden zijn. Prediker 4:8. Maar aangaande dit vraag ik u niet het geldt hier niet de vraag welke voorzorgen gij voor dit leven gemaakt hebt, maar welke voor het volgend leven, en de wereld die komen zal. "Heere raapt mijn ziel niet weg met de zondaren, " zegt David, Psalm 26:9, niet met de mensen van deze wereld, welker deel in dit leven is, welker buik Gij vervult met uw verborgen schat. Op deze wijze ziet gij, hoe Salomo sommigen beklaagt, en hoe zijn

vader bidt om bevrijd te worden van hun lot, die hun deel in dit leven hebben, en die geen voorzorg voor hun ziel gehad hebben. Wel, laat mij dan hieromtrent enig onderzoek bij u instellen. Welke voorzorg hebt gij voor uw ziel gemaakt? En 1. Wat hebt gij van uw ziel gedacht? Welke zware gedachten hebt gij gehad over de kostbaarheid en de onsterfelijkheid van uw ziel? Dit moet de eerste vraag zijn, Want hij, die niet waarlijk zijn gedachten er over heeft laten gaan hij, die niet ernstig nagedacht heeft over de kostbaarheid en de onsterfelijkheid zijner ziel, hij zal er zich niet over bekommeren om voorzorg te nemen voor zijn ziel, voor het volgende leven en de toekomende wereld. De ziel is des mensen al, hetzij hij het weet of niet, dit heb ik u vroeger reeds aangetoond. Nu, een mens stelt waarlijk belang in datgene, hetwelk hij denkt dat zijn al is. Wij lezen van de armen dagloner, die zijn hart op zijn loon zette. Deuteronomium 24:14, 15. Maar het is, omdat het zijn al is, zijn schat, en datgene, waarin zijn wereldse waarde ligt. Nu, uw ziel is uw al, vreemd is het, dat u er zo niet over denkt! en dan nog zulke lichte en nietige gedachten over uw ziel hebt. Deze twee dingen schijnen ongerijmd te zijn, en daarom laat uw geweten spreken, of gij hebt zeer grote en gewichtige gedachten over de kostbaarheid van uw ziel, of gij acht uw ziel niet zo'n uitgelezen kleinood te zijn als zij is, of gij ziet niet in dat zij uw al is.

2. Welk oordeel hebt gij gevormd over de tegenwoordige staat van uw ziel? Ik spreek nu tot de onbekeerden. uw ziel ligt in de zonde, onder de vloek, en is een voorwerp van Gods toorn, dit is het oordeel, dat door het Woord van God over uw ziel uitgesproken is: "Wee hunner ziel", zegt God, "want zij doen zichzelf kwaad " Jesaja 7:9. Dit is het oordeel van God. Maar welk oordeel hebt gij nu wel over uw ziel uitgesproken, terwijl gij in uw brasrijen en ongerechtigheden leeft? Is het niet hetzelfde, als wat uw metgezellen hebben uitgesproken over hun zielen, zeggende: Ik zal vrede hebben, ofschoon ik naar mijns harten goeddunken zal wandelen, om dronkenschap bij dorst te voegen." Deuteronomium 29:9. Indien dit zo is, weet dan, dat uw oordeel dom en verkeerd is, en dat uw ziel in een deerniswaardige toestand verkeert, daarom keert u van uw bozen weg af, of uw ogen zullen dit alles binnen kort aanschouwen.

3. Welke zorg hebt u gehad om uw ziel in veiligheid te stellen, en opdat ze verlost zou worden uit het gevaar, waarin zij door de zonde gebracht is? Indien een mens een paard, of een koe, of een varken heeft, dat ziek is, of dat door een of ander toeval in gevaar verkeert, dan zal hij zorg dragen voor zijn beest, opdat het niet verloren ga, hij zal het op Sabbat uit de sloot halen. Maar, ach! dat is juist de dag, waarop zo velen hun zielen in de moddersloot der zonde werpen, dat is juist de dag, die zij er bepaald voor bestemmen, om de goddeloosheid na te jagen en zich in het slijk der bedwelmende zonden te wentelen. Maar ik vraag u, hoe hebt gij u beijverd om uw ziel uit deze zondeput uit te trekken? Een put, waaruit gij haar nooit kunt verlossen zonder de hulp van een Almachtigen Arm. In dingen, die dit leven raken, wanneer een mens gevoelt dat zijn eigen krachten tekort schieten, dan roept hij de hulp en bijstand in van andere, en geen mens kan op enigerlei wijze zijn eigen ziel uit de macht der hel verlossen, dat u ook bekennen zult, indien u geen verstandeloos wezen zijt. Maar wat hebt gij gedaan om hulp bij God te verkrijgen? Hebt gij geroepen? Hebt gij geschreeuwd? Ja, roept gij nog uit tot Hem dag en nacht: "Bevrijd mijn ziel", Psalm 37:13. "Bewaar mijn ziel en red mij", Psalm 25:20. "Genees mijn ziel", Psalm 41:5, en

"Ik stort mijn ziel uit voor U", Psalm 42:5? Kunt gij zeggen, mijn ziel verlangt naar U, o God! mijn ziel dorst naar U, mijn ziel kleeft U achteraan? Psalm 63:2, 9. Ik zeg, doet gij dit, of jaagt gij uw eigen ziel om haar te verderven? De ziel is bij sommigen het wild, hun lusten zijn de honden, en zij zelf zijn de jagers, en nooit schreeuwen en lachen en zingen zij harder, dan wanneer zij hun "eenzame", hun "liefste" overgeleverd hebben aan deze honden - een ding, waar David van beefde, als hij er aan dacht, wanneer hij uitriep: "Honden hebben mij omsingeld." "Red mijn ziel, mijn eenzame van het geweld des honds." Psalm 22:17, 1. Aldus, zei ik, riep hij tot de Heere, en toch waren deze honden maar goddeloze mensen. Maar, o! hoeveel erger dan een mens is een zonde of boze lust om ons leed te berokkenen, ja, erger dan een hond of een leeuw, om een lam leed te doen.

4. Wat zijn de tekenen en kenmerken, die gij bij u omdraagt, om te zien hoe het met uw ziel ten laatste zal aflopen? Er zijn kenmerken en tekenen van een goed en er zijn kenmerken en tekenen van een slecht uiteinde, dat de zielen der zondaren hebben zullen, er zijn kentekenen voor de zaligheid der ziel, Hebr. 6:9, duidelijke kenmerken van genade, en er zijn ook kentekenen voor de verdoemenis der ziel, duidelijk kenmerken voor de verdoemenis. Filip. 1:27, 28. Job 21:29, 30. 1 Samuel 3:9. Nu, welke van deze hebt gij? Ik kan hier niet staan en u aantonen wat is wat, maar uw ziel en uw zaligheid liggen voor u, en u hebt het boek, dat de kenmerken en kentekenen opnoemt bij u, gij hebt ook kinderen Gods, waarheen gij kunt gaan en welker gezelschappen gij kunt bezoeken. Geeft acht op uzelf, de hemel en de hel zijn dicht bij, en een van beiden zal u als bewoner hebben, de hemel, als een plaats van onuitsprekelijke en eindeloze heerlijkheid, de hel, als een plaats van onuitsprekelijke en eindeloze rampzaligheid.

5. Wat zijn de vermaken en geneugten van uw ziel nu? Zijn het Goddelijke of natuurlijke dingen? Zijn het hemelse of aardse dingen? Zijn het heilige of onheilige dingen? Want naarmate de dingen zijn waarin gij u nu verheugt, naar die mate zal de Heere u een dienstknecht heten of niet, en voor en overeenkomstige uw vermaken en geneugten zal u uw loon in de dag der dagen ontvangen. "Weet ge niet, dat wien gij uzelf stelt tot dienstknechten ter gehoorzaamheid, gij dienstknechten zijt desgenen, die gij gehoorzaamt, of der zonde tot de dood, of der gehoorzaamheid tot gerechtigheid?" Rom. 6:16 Goddeloze mensen spreken over de hemel, en zeggen dat zij hopen en wensen naar de hemel te gaan, zelfs terwijl zij voortgaan op de weg der ongerechtigheid en dus goddeloze mensen blijven, maar, ik zeg, wat zouden zij er doen? Indien allen naar de hemel gingen, die wensen, dat zij er komen zullen, waarlijk, zij zouden de hemel tot een hel maken, want ik zeg, wat zouden zij er doen? Wel juist hetzelfde wat zij hier doen, zij zouden de hemel verpesten met hun ongerechtigheden, en hen even onrein maken als de vunzige en akelige afgrond, waarin de duivelen zich bevinden. Neem de heiligheid weg uit de hemelen, en wat blijft er dan van de hemel over? Ik was liever in de hel met de heiligen, dan met de goddelozen in de hemel. Indien de hemel gevuld mocht worden met goddeloze mensen, God zou hen spoedig daaruit weer verdrijven, of zelf de plaats verlaten om hunnentwil. Het is waar, zij, die naar de hemel gaan, zijn zondaars geweest, en geen andere dan zondaars gaan naar de hemel, maar zij zijn gewassen - "En dit waart gij sommigen, maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd, in de Naam van de Heere Jezus, en door de Geest onzes Gods." 1

Cor. 6:11. Toen de jonge dochters en maagden voor de koning Ahasvéros vergaderd waren, werden zij, voordat zij voor des konings aangezicht werden binnengebracht, eerst tot de burg Susan, tot het huis der vrouwen gebracht, om gewassen en gezuiverd te worden, en dat wel voor twaalf maanden lang - namelijk, zes maanden met mirreolie en zes maanden met specerijen, en zo werd iedere maagd tot de koning geleid. Esther 2:3, 9, 12, 13. De Heere God heeft ook bevolen, dat degenen, die in zijn heilige tegenwoordigheid zullen verschijnen, eerst naar het huis der vrouwen, naar de gemeente des Heeren moeten gaan, om daar van de gesnedenen dingen ter reiniging te ontvangen, dingen, die ons bekwaam maken, "om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht." Kol. 1:12. Niemand kan uit de staat der natuur in de staat der gerechtigheid overgaan, dan door de staat der genade. De Heere geeft genade en heerlijkheid, van hier dat van hem, die naar de hemel gaat, geschreven staat, dat hij bekwaam en geschikt gemaakt is, van te voren bereid is voor de hemel. "En opdat Hij zou bekend maken de rijkdom zijner heerlijkheid over de vaten der barmhartigheid, die Hij te voren bereid heeft tot heerlijkheid!" Rom. 9:23. 1 Cor. 5:5.

Vijfde gebruik.

Nogmaals, ten vijfde, is het zo? Is de ziel zo'n kostbaar ding en is het verlies er van zo onuitsprekelijk groot? Dan prijst dit leerstuk hen als de wijzen, en verstandigen, die boven alle dingen belang stellen in de zaligheid hunner onsterfelijke ziel, hen die alle andere dingen als bijzaken beschouwen, en de zaligheid hunner ziel als het een nodige. Maar, er worden er slechts betrekkelijk weinigen aangetroffen die wie hieronder kunnen rangschikken, want waar is hij, die zo handelt? Salomo spreekt van een man uit duizend. Prediker 7:28. Nog thans, tot roem van Gods vrije genade, er zijn er toch enigen, al zijn het er dan ook weinige, en zij zijn het, die verstandig zijn, verstandig in de wijsheid van God.

1. Omdat zij verwerpen, wat God verworpen heeft, en dat is de zonde.

2. Omdat zij weinig waarde hechten aan datgene, waaraan Gods Woord slechts weinig waarde toekent, en dat is de wereld.

3. Omdat zij datgene tot hun deel kiezen, hetwelk door God aan ons wordt aanbevolen als het heerlijkste ding dat bestaat, namelijk, Hijzelf, Zijnen Zoon, Zijnen Hemel, Zijn Woord, Zijn genade en zijn heiligheid, dit zijn de kostbaarste en heerlijkste dingen, dit zijn de dingen, die hij gekozen heeft, die waarlijk verstandig over zijn ziel oordeelt (en alle andere mensen zijn dwazen in Gods oog en in het oordeel van Zijn Woord), en als dit zo is, dan moeten eeuwige gelukzaligheid en heerlijkheid hun deel zijn, ofschoon andere dit zullen missen. "De wijzen zullen eer beërven, maar elk een der zotten neemt schande op zich." Spreuken 3:35.

Laat mij dan hen, die zo gezind zijn, aansporen, om sterk te zijn en op deze hun weg voort te gaan. Ziel, gij hebt een goede keus gedaan, ik wil van uw keuze zeggen, wat David zei van het zwaard van Goliath, "er is niet een gelijk dat, geeft het mij." Houdt, dat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme." Openb. 3:11. O! ik bewonder deze wijsheid! dit is door de onderrichting van de Wetgever, dit is door de onderwijzing van de Heilige Geest van God, niet door de wijsheid die deze wereld leert noch door de wijsheid, die de wereld kiest, die te niet wordt. 1 Cor. 2:6. Zeker, u hebt iets gezien

van de wereld en van de heerlijkheid die aanstaande is, door het geloof, zeker, de Heere heeft u een ledigheid doen zien in datgene, waarin andere een volheid zien, en ijdelheid in datgene wat andere als hun hoogste genot beschouwen. Zalig zijn uw ogen, want zij zien, en uw oren, want zij horen. Maar wie heeft u verteld, dat uw ziel zo'n kostbaar en heerlijk ding is? Daar gij door uw levenswandel verklaart, dat u dat gelooft? Wat! meer prijs op uw ziel te stellen dan op de gehele wereld? Wat? Een wereld achter uw rug werpen voor de welvaart van uw ziel? Is dit niet uzelf als een dwaas aanstellen in het oog der zondaars, terwijl de engelen aanbidden en blijdschap betonen over uw wijsheid? Welk een heerlijk ding! dat uw ziel en hare welvaart meer waarde voor u hebben dan al die heerlijkheden, waarmee de ogen der wereld verblind worden!

O! het moet waar zijn, dat u naar de Zon der gerechtigheid gezien hebt, want dat doet al het goud der aarde voor uw ogen in slijk veranderen. Maar wie plantte die gedachten aan de heerlijkheid der eeuwige dingen - ik zeg, wie plantte die gedachte aan de heerlijkheid van die dingen in uw hart in deze lichtzinnige eeuw? In een eeuw, waarin de gedachten aan het eeuwige leven, en aan de zaligheid der ziel bij velen en voor velen even onbekend zijn als de volken van de binnenlanden van Afrika, mensen met vreemde gezichten, vreemde gewoonten, vreemde gebaren, vreemde uitspraak, in een woord, monsters. Maar van waar hebt gij dat hart, dat aan deze gedachten, aan deze hemelse gedachten plaats geeft? Deze gedachten zijn gelijk aan de Protestanten in Frankrijk, die van daar verbannen werden, waar zij graag intrek vonden. Hoe kwamen zij in uw huis, in uw hart, en hoe vonden zij ingang tot uw ziel? De Heere geven steeds deze gedachten in uw hart tot in eeuwigheid en Hij neige uw hart meer en meer om Hem te zoeken. En daar de gehele wereld gespot en gehoond heeft, en die gedachten, waarmee uw ziel wordt bezig gehouden, als dwaze gedachten heeft aangemerkt, welk een sterke en machtige Ondersteuner en Onderschrager is het dan, waarop en waarmee gij uw geest opheft en opbeurt, en moed vat in deze uw verlorenen weg! Want inderdaad het is iets boven u zelven, dat u staande doet blijven, en dat is God, Hij is machtiger om u staande te houden, dan de kracht, de woede en de boosheid der gehele wereld om u neer te werpen, anders zou u ook niet kunnen volharden, nu wind en weer, nu de stroom en het geweld en alles tegen u is.

Tegenwerping. 1.

"Ik weet dat mijn ziel een heerlijk ding is, en dat de volgende wereld en hare heerlijkheden, zelfs bij het geringste gezicht er van, de gehele tegenwoordige wereld zullen overtreffen. Mijn hart verlangt er vurig naar om met de gedachten aan de eeuwigheid bezig gehouden worden, en ik reken mij er nooit beter aan toe, dan wanneer mijn arme hart er mee vervuld is. Wat de woede en razernij der wereld aangaat, deze vermogen zeer weinig op mij, want mijn hart is tot een keerpunt gekomen, maar ach, niettegenstaande dit alles, zo is toch mijn ziel zo menigmaal ontmoedigd, ik ontmoet zoveel moed - benemende dingen op de weg, en ach! zulke dingen verzwakken mijn kracht zo op de weg "

Maar, heldhaftige ziel, eilieve zeg mij toch, wat voor dingen zijn het, die u de moed benemen, en die uw kracht op de weg verzwakken?

"Wel, de verbazende grootheid van deze mijn onderneming, dat is één ding. Ik jaag nu naar de hoogste, de verhevenste, de verrijkendste ja zelfs naar de eeuwige dingen: en de gedachten aan de grootheid van die dingen doen mij verdrinken, want wanneer de hitte van mijn geest, waarmee ik hen achter nazette, weer een beetje tot kalmte gekomen en afgekoeld is, mij dunkt, dan hoor ik mij op deze wijze tegen mij zelf praten: grote dwaas! dacht gij nu waarlijk dat een mug, een vlieg, een mier zoals gij, de hemel kont innemen en zichzelf bekleden met het eeuwige kleed der heerlijkheid? Indien u eerst eens een proef neemt van uw voorspoedigheid door uw aandacht te vestigen op nietiger en verreweg lagere dingen, maar die veel gemakkelijker te verkrijgen zijn, zoals kronen, koninkrijken, hertogdommen, heerlijkheden, goud en zilver of diergelijke, hoe ijdel bevindt gij dan reeds uw pogingen te zijn, en u denkt, dat u uw ziel in het bezit van de hemel kunt stellen? Weg, weg er mee! Als gij naar de hemel opziet dan kunt gij al naar de hoogte er van wel berekenen, dat het voor u een onbereikbaar iets is, en naar de breedte gerekend is hij veel te groot dat u hem zou kunnen bevatten, en naar de heerlijkheid gerekend die er is, o dan is hij veel te goed voor u. Dit zijn de gedachten die mij de moed soms benemen, en die mijn kracht doen afnemen op de weg."

Antwoord.

De grootheid uwer onderneming wijst alleen de kostbaarheid van uw ziel aan, de hoge afkomst er van, en wel daarin, dat zij niet kan en niet wil tevreden zijn met zulke lage en ondermaanse dingen, waarmee de geesten der bastaards zich vergenoegen kunnen. En wat de grootsheid der dingen aangaat, waarnaar gij jaagt, ofschoon zij werkelijk groot en verheven zijn, dingen, die hun gelijken niet hebben, toch zijn zij niet te groot voor God om ze te geven, en Hij heeft beloofd, dat Hij ze aan die ziel zal geven, die Hem zoekt, ja, Hij heeft het koninkrijk bereid, het koninkrijk gegeven, en in de hemel die dingen weggelegd, waarnaar uw ziel uitgaat, waarnaar uw ziel snakt en zucht en zonder dewelke zij niet leven kan. Lukas 12:32. Matth. 25:14, Kol. 1:5, 1 Petrus 1:4. Wat betreft om eerst eens te beproeven of gij mindere dingen in uw bezit kunt krijgen, dat is maar een oude list van de ouden bedrieger. God weigert zijnen kinderen de grootse, prachtige en heerlijke dingen van deze wereld te geven, enigen uitgezonderd, omdat Hij iets beters voor hen heeft weggelegd. 1 Cor. 1:27. Hebr. 11:36 - 40. Daarom laat de moed niet zakken, vertraagt niet, maar houdt aan, wees sterk, want uw arbeid zal beloond worden. "Maar laat ons, goeddoende, niet vertragen, want te zijner tijd zullen wij maaien, zo wij niet verslappen." Gal. 6:9. En daar uw ziel aan het werk is voor ziel - dingen, voor goddelijke en eeuwige dingen, God zal ze u schenken, gij zijt niet van degenen, die zich onttrekken ten verderve, maar van degenen die geloven tot behoud der ziel, U zal het einde uws geloofs verkrijgen, namelijk de zaligheid van uw ziel, Hebr. 10:39, 1 Petrus 1:8, 9.

Tegenwerping. 2.

Maar al mijn mismoedigheid ligt hierin niet alleen. Ik zie zoveel van de zondige onreinheid mijner verdorven natuur, en ik gevoel hoe gereed mijn natuur is om bij alle mogelijke gelegenheden de overhand over mij te behouden en mijn gehele ziel te verontreinigen. Nu, dit bij het vorige gevoegd, vermeerdert mijn mismoedigheid grotelijks.

Antwoord. Dit is een oorzaak voor vernedering en verootmoediging, maar niet voor moedbeneming, en moedeloosheid, want de meest bevestigden in hun genadestaat hebben hun zwakheden. De jonkvrouwen, zowel als de arme sloven bij het spinnewiel, weten ook waaraan hun geslacht onderhevig is, en de eiken bomen in de genade hebben even als de kleine en tengere plantjes kennis aan deze zelfde dingen, welke gij opnoemt als oorzaken voor uw ontmoediging en mismoedigheid. De arme David zei in Psalm 77:3, "Mijn ziel weigerde getroost te worden" en Paulus roept uit onder het gevoel zijner zwakheid, "Ik ellendig mens!" en als tot de rand der vertwijfeling genaderd, "Wie zal mij verlossen?." Rom. 7:24. Slechts herinnerde hij zich spoedig, dat Christus zijn gerechtigheid en de prijs voor zijn verlossing was, en toen schepte hij weer moed. Wederom, dit moet ons door het geloof tot Christus uitdrijven, want daarvoor zijn de verdorvenheden onder Gods toelating nog in ons overgebleven, zij zijn ons niet overgelaten om ons tot het ongeloof te drijven, maar tot het geloof - dat wil zeggen, om op de volmaakte gerechtigheid van Christus te zien voor het leven. En voor verdere hulp, bedenk, dat daarvoor Christus leeft in de hemel, om voor u te bidden, opdat u behouden moogt worden door zijn leven, niet door het uwe, en door Zijn voorspraak, en niet door uw volmaaktheden. Rom. 5:6 - 9, Kol. 1:20. Laat daarom uw zwakheden u niet ontmoedigen, laat hen u slechts op uw plichten wijzen, om die te vervullen, dewelke door het heilig Evangelie van u geëist worden - namelijk, geloof, hoop, berouw, nederigheid, werkzaamheid, naarstigheid. Enz. 1 Petrus 1:13, 5:6, 2 Cor. 7:11, Mark 13:37, 2 Petrus 1:10.

Tegenwerping. 3.

Maar ik gevoel bij dit alles zo'n lauwheid en flauwheid in mijn gemoedsgesteldheden. Mijn geloof, mijn hoop mijn liefde, en mijn begeerten en alle andere christenplichten zijn zwak. Ik ben gelijk de man in de droom, die lopen wilde, en niet kon, die vechten wou, maar hij kon niet, en die vluchten wilde, en dat kon hij ook niet.

Antwoord.

1. Zwakke genade of kleine genade is ook genade, zwakke genade kan sterker worden, maar als het ijzer stomp is, stelt dan meer kracht te werk. Prediker 10:10.

2. Christus schijnt een zo tedere zorg te dragen voor de zwakken: "Hij zal de lammeren in zijn armen vergaderen, en in Zijnen schoot dragen, de zogende zal Hij zachtjes leiden." Jesaja 40:11. En wederom, "het verlorene zal Ik zoeken, en het weggedrevene zal Ik weder brengen, en het gebrokene zal Ik verbinden, en het zieke zal Ik sterken." Ezech. 34:16. Slechts hierin zal uw wijsheid geopenbaard worden namelijk dat u in de genade wast, en dat u naarstig van de middelen gebruik maakt om dat te doen. 1 Petrus 3:18, Filip. 3:10, 11. 1 Thess. 3:11 - 13. Zesde gebruik. Is het zo? Is de ziel zo'n kostbaar ding en is het verlies er van zo onuitsprekelijk groot? Dan wijst dit de treurige staat aan van hen, die hun zielen verliezen. Wij zijn gewoon van iemand te zeggen, dat hij in een beklagenswaardige toestand verkeert, wanneer zo iemand opeens van alle have en goed beroofd is, de vlammen hebben alles verteerd, dat hij bezat, of alles wat hij bezat was in dat en dat schip, en dat schip is in de diepte der zee weggezonken, dit is treurig nieuws, dit is een ontzettende ramp, iedereen betreurt het, inzonderheid indien de persoon een rijk man was, en van een hoge trap tot een lagen, zeer lage trap gebracht is, maar, helaas! wat is dit in vergelijking met het

verlies der ziel, waarover wij de gehelen tijd gesproken hebben? Het verlies van een huis kan hersteld worden, of indien niet, een mens kan in zijnen deerniswaardige toestand vrienden vinden, die hem ondersteunen.

Maar ontzettend groot is het verschil tussen zo'n verlies en het verlies der ziel. Ach! hij heeft zijn ziel verloren, en dit verlies is onherstelbaar, tenzij het helse vuur hem troosten kan, tenzij hij zich innerlijk vergenoegen kan onder de toorn en de gramschap van God. Verschrikkingen zullen hem aangrijpen, angst en smart zullen hem verteren in zijnen rampzaligen staat, bespot en als niets geacht door God en zijn engelen zal hij kermende en huilende in deze toestand verkeren en dit zal smarten op smarten stapelen en Zijn Geest bedroeven. U met zinnebeelden van gekwelde geesten te vereren, of u een tafereel der hel op te hangen, zijn te lichte dingen voor zo'n gewichtig onderwerp als dit, ook kan niet enig mens, hoe vindingrijk hij ook zij en welke diepen blik zij ook in de verborgene dingen moge hebben, woorden verzinnen, die voldoende zullen zijn om voor ons kortzichtig oog een helder beeld van de angsten der hel te vormen. Al die uitdrukkingen, zoals het vuur, het sulfer, de poel des vuurs, de oven des brandenden vuurs, de put des afgronds, en honderd andere meer, zijn allen ontoereikend om de ellende der verdoemde zielen in de hel te doen zien. "Wie kent de sterkte van Gods toorn en zijn verbolgenheid?" Psalm 90:2. Niet een, en, tenzij de kracht van Gods toorn gekend kan worden, moet dit even ondoorgrondelijk blijven als de liefde van Christus, die alle verstand te boven gaat. Wij horen het ratelen van de donder, wij zien de bliksem, die sneller dan de snelste pijl het firmament doorklieft, wij vernemen het onderaards gerommel van een naderende aardbeving, wij zien de lavastroom uit de krater geworpen en rotsblokken door de lucht geslingerd, wij zien het ijs opkruien en honderden van have en goed beroofd, wij horen de storm bulderen en bemerken een schip dat in de opgezwollen baren uiteenbarst, ontzettend! vreselijke dingen! En toch wat zijn deze?

Niets, in vergelijking bij de tormenten der hel. Schuld, wroeging en wanhoop, wat zijn deze? Wie begrijpt ze volkomen? Wie der stervelingen in het land der levenden kan ons volkomen zeggen, hoe smart veroorzakend en hartbrekend het vertoornde aangezicht van een Oneindige Majesteit voor de ziel eens mensen is, wanneer het voortkomt uit "de sterkte van Zijnen toorn" en de grootste verontwaardiging? Daarenboven, wie kent al de wegen, waarin de Almachtige de zielen der verdoemde zondaars zijn straffen zal opleggen? Toen Paulus tot in de derden hemel werd opgetrokken hoorde hij woorden, die onuitsprekelijk waren, en hij, die naar de hel gaat, zal zuchten horen, die onuitsprekelijk zijn. Horen, zei ik? Zij zullen hen voelen, zij zullen hen voelen, wanneer ze uit hun verbroken geesten met onstuimigheid plotseling losbarsten, gelijk de donderslagen uit de wolken.

Op zekere tijd droomde ik, dat ik er twee (die ik kende) in de hel zag, en mij dunkt ik zag een gestadige vuurregen van de hemel neerkomen, die, tot hun grote smart, in grote droppels op hen nederdaalde. Woorden ontbreken, gedachten ontbreken, de verbeelding en de fantasie zijn hier ontoereikend! De hel is een andere plaats dan iemand onder de levenden zich kan voorstellen.

En daar ik er nu toch eenmaal mee bezig ben, zo wil ik hier, voor zo ver Gods Woord mij toelaat, een weinig over deze ontzettende plaats der pijniging zeggen.

1. Van de hel wordt gezegd, dat zij beneden is, van de hemel, dat hij boven is. Gelijk "boven" de grootste vreugde, triomf en gelukzaligheid te kennen geeft, zo is "beneden" een uitdrukking het meest geschikt om de plaats der hel aan te duiden, wegens de grote tegenstelling die er tussen deze beiden is, de hel, de plaats der grootste smart, wanhoop en rampzaligheid zijnde, waar de onderdanen altijd onder de voeten des Heeren vertreden worden. Zij zijn beneden, omlaag, onder! Spreuken 15:24. "De weg des levens is de verstandige naar boven, opdat hij afwijke van de hel, beneden."

2. Van de hel wordt gezegd dat zij de duisternis en van de hemel dat hij licht is. Licht, om de heerlijkheid en de begeerlijkheid van de hemel uit te drukken. Duisternis, om de somberheid en treurigheid der hel te kennen te geven. O hoe akelig zal het voor de verdoemde zielen in de hel zijn, hoe vervelend en afgemat zullen zij zich, bij manier van spreken, van de een zijde op de andere zijde wenden, van de een plaats tot de andere, terwijl zij gehuld zijn in dikke duisternis, en de brandende gedachten der eindeloosheid en der onuitsprekelijke rampzaligheid hen aangrijpt. Matth. 22:13.

3. Van de mensen wordt gezegd, dat zij opvaren naar de hemel, maar nederdalen in de hel. Opvaren, uit hoofde van verheffing, en omdat zij overvloedig moeten zijn in schoonheid en heerlijkheid, zij, die naar de hemel gaan. Nederdalen, uit hoofde van die treurige radeloosheid, die grote verdorvenheid en die onreine staat, waarin de zonde hen heeft gebracht, die naar de hel gaan. "Mensenkind! weeklaag over de menigte van Egypte, en doe ze nederdalen in de onderste plaatsen der aarde, bij degenen, die in de kuil zijn nedergedaald. Ezech. 32:18.

4. De hemel wordt een heuvel of berg genoemd. Hebr. 12, de hel wordt een put of kuil genoemd. Openb. 9:2. De hemel, een berg, de berg Sion, Openb. 14, om aan te tonen hoe God heeft verhoogd en nog zal verhogen allen, die hem hier op aarde hebben gediend en lief gehad. De hel, een put of kuil, om aan te tonen, hoe al de werkers der ongerechtigheid in de geopende pens of buik der hel zullen begraven worden als in een afgrijselijke spelonk.

5. De hemel! Van de hemel wordt gezegd, de hoogte der hemelen. Job. 22:12, en van de hel, de put des afgronds, Openb. 9:2, 20:3. De hoogte der hemelen, om aan te tonen dat de verheffing van hen, die daar heen opvaren, volmaakt en onnaspeurlijk is, en de hel, de put des afgrond, om aan te tonen, dat de val van hen, die daarin zullen nederdalen, nooit zal ophoudennederdalen en niets dan nederdalen, nederdalen tot in het oneindige.

6. De hemel! hij wordt het Paradijs Gods genoemd. Openb. 2:7, maar de hel, de poel des vuurs. Openb. 20:15. Een paradijs, om aan te tonen hoe vredig, hoe rustig, hoe kalm, hoe veilig, hoe liefelijk en hoe schoon het in de hemel zal zijn, voor hen die hem erfelijk zullen bezitten, gelijk het in de beginne der schepping in de hof was. De hel, de poel des vuurs, om te zinspelen op Sodom, dat sedert hare verwoesting een stinkend meer geworden is, en om aan te tonen, dat even onbeschrijfelijk groot als hun ellende was, toen de Heere die alles verwoestende storm van vuur en sulfer van uit de hemel op hen deed neerkomen, zo ook de rampzaligheid der verdoemde zielen in de hel onmogelijk zal kunnen worden uitgesproken. De angst en benauwdheid, de schrik

en de ontzetting der zielen, die buiten uitgeworpen zijn in de donkerheid en in de buitenste duisternis, zij zijn onbegrijpelijk voor ons nog levende stervelingen.

7. Er staat geschreven, dat er woningen of plaatsen in het koninklijk der hemelen zijn. Johannes 14:1 - 3, Zach. 3:7, Jesaja 57:1, 2. En er wordt ook gesproken over de cel of binnenkamers des doods in de hel. Spreuken 7:27. Er zijn woonsteden of verblijfplaatsen in de hemel, om te doen zien, dat elk hunner, die daar komen zal, zijn loon zal kunnen hebben, overeenkomstig zijn werk, en dat er een hel is, en de onderste hel. Deuteronomium 32:22. Psalm 86:13. En de binnenkamers des doods in de hel, om aan te tonen, dat er plaatsen in de hel zijn, om de zondaars in gevangenis te zetten, overeenkomstig hun misdaden, van hier dat er van sommigen gezegd word, deze zullen zwaarder oordeel ontvangen. Lukas 20:47, en van andere, dat het die van Sodom en Gomorra verdraaglijker zal zijn in de dag des oordeels dan hunlieden enz. Lukas 10:12, 14.

De onderste hel.

Hoeveel hellen, of verdragelijker pijnigingen daar zijn benevens de aller-bittersten, weten God, en zij die daar zijn het best. In alle gevallen, trappen zijn er in de pijniging, en de benaming "onderste hel" geeft de vreselijkste straf te kennen, zo ook de binnenkamers des doods, de tweede dood in de hel, want zo moeten, naar mijn gevoelen, de woorden verstaan worden - "Haar huis zijn wegen des grafs, dalende naar de binnenkamers des doods." Spreuken 7:27. Dit zijn de binnenkamers, waarvan de binnenkamers des tempels, of de woonsteden in het huis des hemels een tegenstelling zijn, en deze tegenstelling toont aan, dat, gelijk er trappen der heerlijkheid in de hemel zijn, er ook zo trappen der pijniging in de verdoemenis zijn, en daarvoor bestaat alle grond, daar de straf door een oneindig rechtvaardig God moet worden opgelegd. Waarom zou een arm onnozel en onwetend mens in dezelfde mate gestraft en gepijnigd worden als hij, die duizend maal slechter gehandeld heeft? Dat kan niet zijn, de gerechtigheid zal het niet toelaten, de schuld, en de hoedanigheid der overtredingen zullen het niet toelaten, ja, zelfs, de pijniging der hel zal het niet toelaten. Want, indien het helse vuur slechts tegen de zonde woeden kan, en over de zondaar ter oorzaak der zonde, en indien de zonde gelijk olie voor dat vuur is, zoals de Heilige Geest ons te kennen geeft, zeggende, "dat die ga tot in het binnenste van hem als het water, en als de olie in zijn beenderen, " Psalm 109:18, dan zal naar de hoeveelheid olie, die er is, het vuur branden, de vlammen opstijgen, en de rook van hun pijniging opgaan in alle eeuwigheid. Veronderstel dat er twee stukken hout zijn, het een slechts met olie besmeerd, en het andere jaren lang in de olie geweekt en er geheel van doortrokken, welk van deze twee stukken denkt gij dat het geweldigst branden zou? En van welk stuk zouden de vlammen het hoogst opstijgen, en het vreselijkste geraas maken?

Veronderstel dat er twee vaten zijn gevuld met olie, het een slechts meteen kan, en het andere met een okshoofd olie, veronderstel dat beide op dezelfde plaats worden aangestoken, zo ver van elkaar geplaatst, dat de vlammen zich niet met elkaar kunnen vermengen, neen ofschoon zij dat deden, toch zouden allen nog zeggen, dat de grootste en geweldigste vlam van het grootste vat kwam, en de uitwerking was van de grootste hoeveelheid olie, zo zal het met de goddelozen in de hel zijn. De onderste hel

is voor de grootste zondaars, en hun verdoemenis zal de grootste zijn, en hun pijniging de onverdraaglijkste, ofschoon hij, die de minste olie der zonde in zijn beenderen heeft, en hij, die het minst van de helse vlammen zal gevoelen, ook bevinden zal, dat hij hel genoeg heeft, en hij zal er ook verdriet genoeg van hebben, want hij moet toch ook met de helse vlammen worstelen, die eeuwig zijn, omdat de zonde zo'n ding is, dat nooit uit de ziel en uit het lichaam van een verdoemden zondaar kan worden uitgebrand.

De zonde de prikkel van de hel

Nadat wij over de hel gesproken hebben, *willen wij nu nog met een paar woorden tot u over de zonde spreken, want zij is het, die door het helse vuur wordt aangetast, en door haar de ziel.* De zonde! zij is de prikkel der hel - "de prikkel des doods is de zonde." 1 Cor. 15:56. Door het woord "dood" moeten wij hier niet de dood verstaan, die natuurlijk is, maar de dood die in de hel is, de tweede dood, de eeuwige verdoemenis zelf, want de natuurlijke dood sterven de gelovigen, en zelfs ook vele zondaren, zonder de minste prikkel er van te gevoelen, maar hier is een dood, die een prikkel, een ander heeft, om de zondaar te steken, te pijnigen en te verwonden. En dit is de dood, waarvan de gezaligden verlost zijn, niet van de dood, die natuurlijk is, want die moeten ook zij sterven even als al de andere. 1 Cor. 15:55. Prediker 2:15, 16, maar van de tweede dood, de dood in de hel, want die is het deel der verdoemden, en het is van dien, dat de gelovigen verlossing beloofd is - "Die overwint, zal van de tweede dood niet beschadigd worden." Openb. 2:11. En wederom, "zalig en heilig is hij, die deel heeft in de eerste opstanding, over deze heeft de tweede dood geen macht." Openb. 20:6. Het is deze dood dus, die de binnenkamers der hel heeft, om elke verdoemde ziel in te houden, en de zonden de twijnende draaiende, bijtende en vergiftigende angel of prikkel van deze dood, of van deze binnenkamers der hel, waarmee de zondaren geslagen, gestoken en doorstoken zullen worden als met priemen. De prikkel des doods is de zonde."

De zonde in het algemeen, is de prikkel der hel, want daar zou niet zo'n ding als pijniging bestaan, was het niet, dat de zonde met de zondaars daar was, want zoals ik reeds te voren gezegd heb, het helse vuur, de gramschap en de verbolgenheid des Heeren kunnen niets anders aantasten en over niets ander woeden dan over de zonde, de zonde is dus de prikkel der hel, zowel van de bovenste als van de onderste hellen. De zonde, zeg ik, uit haar natuur, is eenvoudig, omdat zij door God en de verdoemden geoordeeld is als een inbreuk op zijnen heiligen Wet, de prikkel des tweede doods, dewelke is de worm der hel. Maar is de zonde reeds op zichzelf zo'n prikkel, zij wordt ook nog verzwaard en verscherpt en scherpsnijdender gemaakt door die gebeurtenissen, die haar als metgezellen bij iedere daad begeleiden, want er wordt door een mens niet te eniger tijd een zonde begaan, of er is de een of andere gebeurtenis, die haar vergezelt, dewelke haar, wanneer zij door Gods Wet wordt thuis gezocht, groter en scherper, en venijniger en vergiftiger voor de ziel maakt, dan wanneer zij zonder hen begaan kon worden, en dit is de prikkel of steek van de horzel, de grote prikkel.

Ik zondigde zonder oorzaak, om de duivel te behagen, hier is de prikkel! Wederom, ik verkoos de zonde boven de heiligheid, de dood boven het leven, de hel boven de

hemel, de duivel boven God, en de verdoemenis boven een Zaligmaker, hier is de prikkel! Wederom, ik verkoos ogenblikken boven de eeuwigheid, tijdelijke dingen boven de eeuwige, eeuwige pijniging boven een gezegend en eindeloos leven, hier is de prikkel! Ook nog dit, ik zondigde tegen licht en beter weten in, tegen overtuigingen, tegen mijn geweten, tegen de vermaningen van vrienden en herders, en tegen de Goddelijke levenswandel, die ik in andere aanschouwde, hier is de prikkel! Ook nog, ik zondigde tegen waarschuwingen en bezoekingen, ja zelfs, waar ik andere door de machtige Hand Gods voor mijn aangezicht zag vallen, wegens de zonde, die zij begingen, hier is de prikkel!

Zondaars, ik wenste wel dat ik u kon overtuigen, maar dit is Gods werk. Een mens begaat geen zonde, of hij maakt bij het bedrijven van het kwaad door de een of andere omstandigheid de prikkel der hel scherper, en dat wel om zichzelf met vele smarten te doorsteken, Zij hebben zichzelf met smarten doorstoken." 1 Tim. 6:10. Ook zal dit voor sommigen de prikkel der hel zijn, dat de verdoemenis van andere op hun rekening staat, die hen hebben nagevolgd, die door hen verleid, door hen overgehaald zijn, en zo door hun toedoen voor eeuwig in de hel zullen moeten branden, en vandaar, dat deze voorname zondaars al die doden in zichzelf moeten sterven, die de verdoemden, welke zij in de hel getrokken hebben, ook voor eeuwig in hun eigen zielen zullen moeten verdragen. En hiermee dreigde God de vorst van Tyrus, die groten zondaar, omdat hij door zijn hoogmoed, macht, levenswandel en regering andere in de afgrond wierp, daarom zei God tot hem, "Zij zullen u doen nederdalen, en u zult de dood sterven eens verslagenen in het hart der zeeën." En wederom, "U zal de dood der onbesnedenen sterven, door de hand der vreemden: want Ik heb het gesproken spreekt de Heere Heere". Ezech. 28:8, 10. Ach! dit zal de prikkel van hen zijn, van die voorname, grootste zondaars, van die aanvoerders van het leger van de vorst der duisternis, als ik ze zo noemen mag. Adders zullen uit het vuur en de vlammen van andere mensen springen, en zich op hen nederzetten, hen aangrijpen, en voor altijd aan hun geweten knagen, en dit zal de prikkel der hel, de felste prikkel der hel voor hen zijn.

Ik wil hier nog bij voegen, hoe zal de gedachte aan *de heerlijkheid des hemels* sommigen tot een prikkel zijn, wanneer zij in de hel komen. Hun val zal niet zo zeer een prikkel voor hen zijn, als de plaats van waar zij zijn gevallen, dit zal de scherpen angel van de horzel zijn, waardoor zij gestoken zullen worden. "Hoe zijt gij uit de hemel gevallen, o morgenster, gij zoon des dageraads! Dit is de prikkel. Jesaja 14:12. Gij, die tot de hemel toe verhoogt zijt, gij zult tot de hel ter neergestoten worden, ofschoon gij "uw nest tussen de sterren stelt, zo zal Ik u van daar neerstoten." Dit is een prikkel. Matth. 11:23. Obadja 1:4. Voor en door de boze lust van een zonde ter neergestoten te worden van de eeuwige poorten der heerlijkheid, en opgesloten te worden in de buik der hel om daar voor eeuwig in de binnenkamers des doods te moeten vertoeven. Dit is de *felle prikkel*, waarmee zij doorstoken worden.

Maar zowel als er een prikkel der hel is, zo is er ook de *felheid en de kracht van de prikkel*. Een prikkel, hoe scherp en venijnig hij ook moge zijn, hij doet weinig leed, indien hem de kracht ontbreekt om zijn uitwerking te verrichten. Maar deze prikkel heeft kracht om tot in de ziel door te dringen, "de prikkel des doods is de zonde, en de kracht der zonde is de wet." 1 Cor. 15:56. Hier ziet gij dus de kracht der prikkel van

de hel. Het is de wet, de volkomen straf der wet, "Want zonder de wet is de zonde dood." Rom. 7:8. Ja, wederom zegt hij: "waar geen wet is, daar is ook geen overtreding." Rom. 4:15. De wet volgt, en dat wel in de uitvoering er van, de ziel in de hel, en geeft daar kracht aan de zonde, die prikkel der hel, om door hare onuitsprekelijke beschuldigingen van het geweten de ziel tot in alle eeuwigheid met smarten te doorsteken. Ook kan de ziel niet rechtvaardig murmureren tegen God of gemelijk zijn over Zijn Wet, want dan zal de ziel met haar verscherpt verstand de rechtvaardigheid, de gerechtigheid, de billijkheid en de goedheid der wet goed inzien, en dat haar door de wet niets is opgelegd dan wat rechtvaardig en billijk voor haar is in de weg der wedervergelding. Dit zal dus grote kracht en sterkte aan de zonde geven, om de ziel te doorsteken, en haar met geselen en schorpioenen te kastijden.

Voer hier nog bij het leven van God, de Rechter en God van deze wet, dat nooit sterven zal. Wanneer vorsten sterven, dan kan de wet veranderd worden, waardoor thans overtreders in ketenen gebonden zijn. Maar, o! hier is ook dit nog, dat de prikkel zo scherp en zo vlijmend zal maken, de God, die de wet uitvoert, zal nooit sterven. *"Vreselijk is het te vallen in de handen des levenden Gods."* Hebr. 10:30, 31.

5. DE VERWERPING AANGETOOND

OF DE LEER DER EEUWIGE VERWERPING EN VERWERPING BEHANDELD IN ELF HOOFDSTUKKEN, WAARIN DE VOORNAAMSTE TEGEN-WERPINGEN, DOOR DE TEGENSTANDERS VAN DIT LEERSTUK INGEBRACHT, VOLKOMEN WEERLEGD WORDEN.

(Deel 2 Al de werken)

Reprobation asserted; or The doctrine of Eternal Election and Reprobation promiscuously handled. 1674

"Wat dan? Hetgeen Israël zoekt, dat heeft het niet verkregen, maar de uitverkorenen hebben het verkregen, en de andere zijn verhard geworden. Romeinen 10:7.

VOORREDE

Geen mens was beter toegerust om over het leerstuk der verwerping te schrijven dan Bunyan. Zijn buitengewone kennis van, en zijn innige gehechtheid aan, de Bijbelse Godsspraken maakten hem bijzonder geschikt, om deze waarheid met onkreukbare getrouwheid te ontvouwen. Hij was onbekwaam tot een verkeerde voorstelling met het doel om datgene te verbergen, hetwelk het gevallen verstand als een gebrek of misvormdheid van het Evangelie beschouwd, hij was onbekwaam om de leer van het kruis smakelijk te maken voor de mens. Zijn doel is de waarheid te ontvouwen, zich dan ootmoedig te onderwerpen aan de wijsheid Gods, en haar ijverig te verdedigen. Er is geen leerstuk dat volkomener onze gevallen natuurstaat ontsluiert en openlegt dan dat der verwerping. Alle mensen stemmen er in toe, dat er altijd een uitverkoren of goede klas in de maatschappij geweest is, en een verworpen of onwaardige en slechte klas, die tot op een grote hoogte en met bijna onmerkbare opklimming verschijnen in verdorvenheid en goedheid. Allen moeten eenparig aan God toeschrijven die goddelijke voorwetenschap, die duizend jaren in zijn oog slechts als een dag, een uur of een ogenblik maakt.

Allen schrijven aan zijn Almacht het vermogen toe om te verordineren of vast te stellen hetgeen zal moeten geschieden - en waar is het vernuft, dat het geringste verschil kan aantonen tussen voorwetenschap en voorbeschikking? Allen stemmen overeen dat er in de lagere klassen der dieren sommigen van dezelfde soort hun leven in weelde en rust doorbrengen, terwijl andere wreedaardig gepijnigd worden, en zullen zij, die weigeren zich aan de soevereiniteit van God in het leerstuk der verkiezing te onderwerpen, Hem durven beschuldigen, omdat sommigen uit zijn uitverkiezende liefde uitgelaten zijn? De verworpene of onwaardige verliest er niets bij, dat de andere gelukzalig zijn. Het is ondoorgrondelijk voor het mensdom verborgen wie de uitverkorenen zijn, totdat de Heilige Geest de liefde Gods in Christus Jezus in hun harten werkt, en dit geschiedt soms in het laatste ogenblik des levens. Er bestaat alle grond van aanmoediging ja van aansporing voor de zondaar, die de schuldenlast der zonden gevoelt, om zijn toevlucht te nemen tot de hoop die hem

voorgesteld is in het Evangelie. "Dit is een getrouw woord, en aller aanneming waardig dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om ZONDAREN zalig te maken, " zelfs de voornaamste der zondaren. De blijde boodschap wordt verkondigd tot ALLE zielen, die een walg hebben aan de zonde, en Bunyans uitleg van deze waarheid is helder, Bijbels, en oordeelkundig.

Uit het Engels, van George Offor

HOOFDSTUK 1. DAT ER EEN VERWERPING BESTAAT.

In mijn verhandeling over dit onderwerp zal ik mij toeleggen op kortheid voor zover de duidelijkheid en de ernst mij dit zullen gedogen, ik zal er geen woorden bijvoegen om het boek in omvang te doen toenemen, maar ik zal mij zelf beperken tot de grens van weinige regels tot voordeel en gemak van diegenen, die zich de moeite zullen geven om mijn arbeid te lezen. En ofschoon ik de bewijzen zou kunnen vermenigvuldigen om dit leerstuk te bewijzen en te verdedigen, zo zal ik mij nochtans vergenoegen met weinige schriftuurbetogingen: van welke ik de eerste afleid uit het negende hoofdstuk aan de Rom., waar de Apostel spreekt over de kinderen des vleses en de kinderen der belofte.

1. Aan het begin van dit hoofdstuk lezen wij dat de apostel treurig klaagt en smart heeft over de Joden, bij de beschouwing van hun ellendigen staat. "Ik zeg de waarheid in Christus' (zo spreekt hij,) ik lieg niet, (mijn geweten mij mee getuigenis gevende door de Heilige Geest), dat het mij een grote droefheid, en mijn hart een gedurige smart is. Want ik zou zelf wel wensen verbannen te zijn van Christus, voor mijn broederen, die naar mijn maagschap zijn naar het vlees."
Arme zielen, zegt hij, zij zullen verloren gaan, zij zijn een ellendig en hulpeloos volk, hun ogen zijn verduisterd, opdat zij niet zien zullen en hun rug is allen tijd kromgebogen. Rom. 11:10. Waarom? Hebben zij de middelen der genade niet? Ja, voorwaar, die hebben zij in ruime mate.
Ten eerste zijn zij Israëlieten "welker is de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst van God, en de beloftesen, welker zijn de vaders, en uit welke Christus is, zoveel het vlees aangaat, dewelke is God boven allen te prijzen in der eeuwigheid, amen." Wat zou dan de reden zijn? Wel, zegt hij ofschoon zij de kinderen Abrahams zijn naar het vlees, zo zijn zij nochtans de kinderen Abrahams SLECHTS naar het vlees, "want die zijn niet allen Israël in de besten zin, die uit Israël zijn, noch omdat zij Abrahams zaad zijn, zijn zij allen kinderen, maar in Izak zal u het zaad genoemd worden." Dat is, zij die de kinderen des vleses zijn, zijn niet de kinderen Gods: maar de kinderen der belofte worden voor het zaad gerekend. Hier ziet gij dus dat zij, die slechts de kinderen des vleses zijn, zoals de meesten onder Israël waren, noch gerekend worden voor het zaad, noch voor de kinderen der belofte noch voor de kinderen Gods, maar dat zij verworpen en onder de verwerping zijn. Dit zal daarom voor ditmaal als het eerste schriftuurbetoog dienen.

2. Een tweede schriftuurbewijs vindt gij in het elfde hoofdstuk van deze brief in deze woorden "De uitverkorenen hebben het verkregen, en de ANDERE zijn verhard

geworden." Rom. 11:7. Deze woorden zijn uitsluitende woorden, zij maken scheiding tussen mensen en mensen, de uitverkorenen, de andere, de uitverkorenen, de overgeblevenen, de aangenomenen, de verworpenen, "de uitverkorenen hebben het verkregen en de andere zijn verhard geworden." "Door de andere" moet noodwendig hier verstaan worden de niet - uitverkorenen, omdat de een tegenover de andere gesteld wordt, en indien niet uitverkoren, wat anders dan verworpen?

3. Een derde bewijs vinden wij in de Handelingen der apostelen, "En er geloofden zo velen als er geordineerd waren tot het eeuwige leven." Hand. 13:48. "En zo velen", uit deze woorden leert gij hoe de Heilige Geest onderscheid maakt tussen mensen en mensen, tussen de zonen en de zonen van Adam. "Er geloofden als er geordineerd waren tot het eeuwige leven." Indien men hier onder "velen" ieder mens moet verstaan, dan moet niet alleen de gehele wereld ten minste in het Evangelie geloven waarin de meesten te kort schieten, maar dan moeten zij ook geordineerd zijn tot het eeuwige leven, hetgeen andere Schriftuurplaatsen tegenspreken, want daar zijn de andere, behalve de uitverkorenen, de stoppelen en het kaf zowel als de tarwe, "velen" moet daarom hier slecht sommigen of enigen, tenminste niet allen insluiten, "want al was het getal der kinderen Israëls gelijk het zand der zee, zo zal het overblijfsel behouden worden." Rom. 9:27, Jesaja 1:9 en 10:22, 23
Ik zou hierbij nog vele andere teksten kunnen voegen, Maar in de mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan. Laat deze daarom voldoende zijn om aan te tonen of liever om te betuigen dat er een verwerping is. Want al werden de kinderen des vleses, de "andere" nevens de uitverkorenen in het woord niet vermeld, zo zouden wij evenwel tot de gevolgtrekking moeten komen dat er zo'n ding is als de verwerping. En waarom? Omdat het uit de Schrift blijkt dat er kinderen der belofte, het zaad, de kinderen Gods zijn, die tevoren gekozen, tevoren gekend, ja welker namen in het boek des levens geschreven zijn. Er is dus ongetwijfeld zo iets als een verwerping. Rom. 8. Eféze . 1:3, 4. 1 Thess. 5:9.
Ja, verder nog, uit het woord "uitverkorenen" volgt onvermijdelijk dat er een verwerping is, " want hetzij gij het opvat met betrekking tot dit, om onderscheid te maken tussen personen betreffende de toekomende wereld, of met betrekking tot de Hand. des Heeren om deze of die mens tot dit of dat ambt, werk, of beroep in deze wereld te verkiezen, zo geeft het toch zo'n verkiezing te kennen, waarin slechts sommigen betrokken zijn, en waardoor dus andere worden uitgesloten. Zijn allen de uitverkorenen, het zaad, de verlosten, de vaten der barmhartigheid, de gekozenen en het eigen volk des Heeren? Zijn niet sommigen, ja de meesten, de kinderen des vleses, de andere, de verlorenen, de vaten des toorns, en de kinderen des verderfs? Rom. 11:9. 1 Petrus 2:8, 9. Matth. 10:16. 2 Samuel 6:21. Psalm 78:67, 68. Johannes 15:16. 2 Cor. 4:3. Rom. 9:21, 22. Johannes 17:12.

HOOFDSTUK 2. WAT DE VERWERPING IS.

Daar wij u in de eerste plaats hebben aangetoond, dat er zo'n zaak is als de verwerping, zo zullen wij u nu tonen *wat de verwerping is*. En om dit ter uwer stichting en opbouwing te doen, daarom zal ik u

Ten eerste aantonen wat dit woord verwerping in het algemeen betekent, voor zover het betrekking heeft op personen die tijdelijk en zichtbaar verwerpelijk zijn.
Ten tweede meer in het bijzonder als het betreft personen, die eeuwiglijk en onzichtbaar verwerpelijk zijn.

Ten eerste. In het algemeen, als het personen betreft, die tijdelijk en zichtbaar verwerpelijk zijn, aldus: Verworpen te worden is afgekeurd te worden, verdorven zijnde van verstand, en weggestoten te worden enz. Afgekeurd worden, dat is, wanneer het Woord hen veroordeelt hetzij met betrekking tot het geloof of tot de heerlijkheid van het Evangelie, hetwelk noodwendig plaats moet hebben bij hen die verdorven van verstand zijn, d.w.z. die geen geestelijk en hemels oog hebben in de verborgenheden van het koninkrijk, een blijkbaar teken dat zij verworpen zijn. En van hier is het dat van hen gezegd wordt, dat zij verwerpelijk zijn, verdorven zijnde van verstand, wat het geloof betreft, verwerpelijk, of verdorven in het verstand, aangaande alle goed werk, een verdorven of verwerpelijke geest hebbende om die dingen te doen, die niet betamelijk zijn. En van hier is het, dat van hen gezegd wordt dat zij door God verworpen, weggeworpen zijn, en dergelijke uitdrukkingen meer. 2 Cor. 13:6, 7, 2 Tim. 3:8. Titus 1:16. Rom. 1:28. Jeremia 6:30. 1 Cor. 9:27.
Ik noem dit tijdelijke zichtbare verwerping, omdat deze zodanige schijnen te zijn en door het woord ontdekt worden als zodanige, die onder de bovengenoemde dwalingen vallen en zo gevonnist worden zonder de genade Gods. Toch is het voor sommigen van deze mogelijk, hoe zij ook voor het ogenblik worden afgekeurd, om door de gezegende werking der genade, niet alleen zichtbare gelovigen maar ook behouden te worden tot in alle eeuwigheid. Wie twijfelt er aan, of hij, die na bij zelfonderzoek aangaande zijn geloof, bevindt, dat hij geen genade bezit, daarna zijn treurigen toestand inziende, niet alleen tot God om ontferming roepen, maar dezelve ook vinden kan om hem in tijd van nood te helpen? Ofschoon het waar is, dat voor het grootste gedeelte het tegenovergestelde aan hen vervuld wordt?

Ten tweede. Maar laat ons hier afstappen om meer in het bijzonder te spreken over de eeuwige onzichtbare verwerping, welke ik aldus zal voorstellen: Het betekent voorbijgegaan te worden in, of uitgelaten te worden uit, Gods uitverkiezing, nochtans zo, als beschouwd als een oprechte.
In welk voorstel vier zaken ter overweging worden aangeboden:

1. De daad van Gods uitverkiezing.
2. Het tegenovergestelde van deze daad.
3. De personen, tot wie het tegenovergestelde van die daad zich uitstrekt. En:
4. Hun hoedanigheid, toen zij onder het tegenovergestelde van die daad vielen.

1. De daad van Gods uitverkiezing. Deze daad van God in het uitverkiezen, bestaat in sommigen onfeilbaar voor de eeuwigheid te kiezen of van te voren daarvoor te bestemmen, hetgeen Hij heeft vastgesteld dat volbracht zal worden door de middelen die tot dat doel heilzaam en openbaar gemaakt zullen worden. Eféze 1:3 - 5. 1 Petrus 1:2.
2. Nu, het tegenovergestelde van deze daad is een voorbijgaan of een uitlaten van hen, die niet in deze daad betrokken zijn, een weglaten van hen zonder de banden en

zaligmakende voorrechten van deze daad, hetgeen in de natuur ook zo is, als een mens slechts sommigen kiest, dan kiest hij daarom niet allen, maar hij slaat sommigen over, als het tegenovergestelde van die daad, alle andere hoegenaamd. Waarom zij, die niet in deze heerlijke daad begrepen zijn, "de andere" genoemd worden, nevens de uitverkorenen. "De uitverkorenen hebben het verkregen, en de andere zijn verhard geworden."
3. De personen die dus onder het tegenovergestelde van deze daad vallen, zijn zij en zij alleen, die uit deze goddeloze wereld uitgaan, zonder de zaligmakende genade van Gods uitverkorenen, diegenen, zeg ik, die het zaligmakende geloof missen, met hetwelk zij bevoorrecht worden die voorbeschikt zijn tot de heerlijkheid.
4. En nu over de hoedanigheid waarin zij beschouwd werden, toen deze daad van verwerping hen aangreep, zij werden beschouwd als oprechten. Dit blijkt klaar, uit deze beschouwing, dat de verwerping een daad Gods is, zelfs het tegenovergestelde van zijn verkiezen of uitkiezen, en niet een van de daden Gods maakt een enig mens een zondaar. Het blijkt verder uit de gelijkenis, die genomen is van het gedrag des pottenbakkers in het maken zijner potten, want door deze vergelijking heeft het de God des hemels behaagd ons de aard van zijn besluit in de daad der verwerping aan te tonen. "Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit dezelfden klomp te maken enz.?" Rom. 9:21.

Denk een weinig na, en u zult zien dat drie dingen noodzakelijk bij elkaar horen om de handeling van de pottenbakker te voltooien in elke pot, die hij maakt.
(1.) Een besluit in zijn eigen wil welk een pot hij van dit of dat stuk leem maken wil, een besluit, dat het vormen der pot voorafgaat, hetwelk waar is in de hoogste betekenis in Hem, die heerlijk is in zijn werken, Hij stelt het einde vast voordat het begin voltooid is. Jesaja 41:22. 46:10. "Daarom heb Ik u verwekt." Ex. 9:16.
(2.) Het tweede ding dat opgemerkt moet worden in de pottenbakker is, dat de pot zo gemaakt wordt als hij heeft vastgesteld, een vat ter ere of een vat ter oneer. Er is geen verwarring of teleurstelling onder de hand van deze eeuwigen God, zijn werk is volmaakt, en elke weg beantwoord aan het doel, waartoe Hij hem bestemd heeft. Deuteronomium 32:4.
(3.) Merkt wederom op, of het vat zij ter ere of ter oneer, de pottenbakker nochtans maakt het goed, deugdelijk en geschikt tot gebruik, zijn voorbeschikking om dit vat tot een vat ter oneer te maken werkt geen overtuiging bij hem uit om de pot te breken of te beschadigen: welke daad wel gelijkt op de staat der mensen als onder de daad der eeuwige verwerping, "want dit heb ik gevonden, dat God de mens recht gemaakt heeft." Prediker 7:29.

Hieruit leren wij:
1. *Dat de daad der verwerping zelf een voorbijgaan een weglaten of uitlaten is en niet een vervloeken van het schepsel.*
2. Ook vervreemd deze daad niet het hart van God van de verworpene, en het verbindt Hem niet om de verworpene nu niet wel te doen en te zegenen, neen het belet de Heere niet hem te zegenen met de gave van Christus, des geloofs, der hoop en vele andere weldaden. Deze daad ontkent hem slechts die weldaad, die hem onfeilbaar tot het eeuwige leven zou brengen, en dat ten spijt van alle tegenstand, deze daad weigert slechts hen zo te zegenen als de uitverkorenen gezegend zijn. Abraham had al de

kinderen lief die hij bij al zijn bijwijven had, en hij gaf hen ook elk hun deel, maar zijn voornaamste zegen als de vrucht van zijn voornaamste en innigste liefde werd bewaard voor de uitverkorenen Izak. Genesis 25:5, 6.
Ten laatste. De daad der verwerping doet niemand enig leed, en dit ligt ook niet in de bedoeling der verwerping, neen, veeleer verklaart zij de mens als oprecht, laat deze recht gemaakt en zo in de wereld gezonden worden.

HOOFDSTUK 3. OVER DE OUDHEID DER VERWERPING.

Ten eerste. De verwerping is er, vóór de persoon in de wereld komt, dus voordat hij goed of kwaad gedaan heeft, dat blijkt klaar uit hetgeen Paulus zegt in de brief aan de Rom.: "Want als de kinderen nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vastbleve, niet uit de werken, maar uit de roepende, zo werd tot (Rebekka) haar gezegd: De meerdere zal de mindere dienen."
Hier vindt gij er twee in hun moeders baarmoeder en beiden ontvangen hun bestemming, niet slechts voordat zij goed of kwaad gedaan hadden, maar ook voordat zij in staat waren dat te doen, daar zij nog niet geboren waren, hun bestemming, de een tot, de andere niet tot de zegen van het eeuwige leven, de een gekozen, de andere geweigerd, de een uitverkoren de andere verworpen. Hetzelfde zou ook van Ismaël en van diens broeder Izak gezegd kunnen worden, welke beiden zo hun bestemming ontvangen hebben, voordat zij in de wereld kwamen: want de belofte dat deze Izak de erfgenaam zou zijn was ook voordat Ismaël geboren was, ofschoon hij ongeveer veertien jaren ouder was dan zijn broeder. Genesis 15:4, 5, 16:4, 5, 16, 17:25, 21:5.
En het blijkt verder nog, omdat de uitverkiezing een daad der genade is: "alzo is er dan ook in deze tegenwoordige tijd een overblijfsel geworden, naar de verkiezing der genade." Rom. 11:5. Welke daad der genade geen weg zo geschikt zag om Zijn reinheid en onafhankelijkheid te openbaren dan door zich te bepalen tot het voorwerp, voordat het in de wereld gekomen was, daar dat een staat was, waarin ten minste geen goed kon gedaan worden, hetzij om goed van God te verwachten of om deze kostbare daad der genade te verkleinen. Want ofschoon het waar is dat geen goed dat wij vóór onze bekering gedaan hebben de genade der uitverkiezing kan verkrijgen, zo schijnt toch de genade der uitverkiezing het heerlijkst, wanneer zij vooraf gaat aan onze goede daden, waardoor wij ons beminnelijk trachten te maken, daarom zegt hij nog eens: "Opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast bleve, niet uit de werken, maar uit de roepende, zo werd tot haar gezegd: de meerdere zal de mindere dienen." Rom. 9:11, 12.

2. Dit is meest overeenstemmend met de aard van de belofte om aan Abraham zaad te geven, welke belofte, gelijk zij gedaan werd vóór dat het kind ontvangen was, zo ook op de besten tijd vervuld werd, die gekozen kon worden tot openbaarmaking van de daad der genade: Op deze tijd zal Ik komen zegt God, "en Sara zal een zoon hebben" Genesis 18:14, welke belofte, daar zij in haar binnenste de uitverkiezende liefde bevatte, daarom Ismaël met de kinderen van Ketura wegliet: "want in Izak zal u het zaad genoemd worden." Rom. 4:16 - 19, 9:7.

3. De beste en geschiktste gelegenheid om een goede grondslag te leggen voor de besluiten Gods, beide wat aangaat het kiezen en het weigeren, was, voordat het schepsel goed of kwaad gedaan had, en dus voordat zij in de wereld kwamen: "Opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vastbleve" daarom werd tot haar gezegd, als de kinderen nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden: "De meerdere zal de mindere dienen." Gods besluit zou voor eeuwig een fondament ontbreken, indien het moest afhangen van de goedheid en heiligheid van engelen of mensen, inzonderheid indien het staan moest op dat goede dat vóór de bekering gedaan wordt, ja zelfs na de bekering. Wij ondervinden dagelijks hoe moeilijk het is zelfs voor de heiligsten in de wereld, om het geloof in en de liefde tot God te behouden en te handhaven, ja, dit is zo moeilijk, dat het niet anders kan geschieden dan met gestadige hulp van Boven. Hoe is het dan iemand mogelijk zich zo te gedragen tegenover God, dat hij door zijn heiligheid een fondament zal leggen voor zijn uitverkiezing, en dat hij daardoor al die genadegiften zal ontvangen die een zondaar onfeilbaar zalig maken? Maar nu de keuze zijnde een verkiezing der genade, zo als blijkt, daar hij plaats heeft vóór de geboorte van het schepsel, hier heeft de genade de hoeksteen gelegd, en de middelen vastgesteld, waardoor het werk zal volmaakt worden. Dus "het vaste fondament Gods staat hebbende deze regel: de Heere kent degenen, die de zijnen zijn." 2 Tim. 2:19, Dat wil zeggen, die Hij gekozen heeft, de werken buiten gesloten hebbende, beide goede en kwade, en alles gegrond hebbende op een onveranderlijke daad der genade, waarvan het tegenovergestelde de verwerping is.

Ten tweede.

Maar ten tweede, laat ons een stap of wat teruggaan, en dat wel om alles zeker te maken: Deze daad der verwerping was voordat de wereld begon, hetwelk daarom bevestigen moet hetgeen eerst nu gezegd wordt, namelijk dat zij, voordat zij geboren waren, beide bestemd waren voordat zij goed of kwaad gedaan hadden. Dit wordt openbaar in hetgeen Paulus tot die van Eféze zegt, aan het begin van zijnen brief, waar hij, sprekende over de uitverkiezing, waarvan het tegenovergestelde de verwerping is, zegt, "God heeft ons uitverkoren in Christus voor de grondlegging der wereld." Ja meer nog, gelijk Christus verordend was voor de grondlegging der wereld om te lijden, en gelijk wij, die uitverkorenen zijn in Hem gekozen zijn voor de grondlegging der wereld, zo was het ook verordend dat wij Hem zouden kennen, voor de grondlegging der wereld, verordend dat wij heilig zouden zijn voor Hem in de liefde, voor de grondlegging der wereld, en dat wij ter bestemder tijd in Hem zouden geschapen worden tot goede werken en verordend voordat wij in dezelve zouden wandelen. Daarom moet de verwerping, die het tegenovergestelde is van de uitverkiezende liefde, ook eeuwig zijn. Omdat het waar is dat God sommigen uitverkoos, daarom is het ook waar dat andere niet gekozen zijn, bijgevolg verworpen werden. De uitverkorenen waren gekozen vóór de grondlegging der wereld, bijgevolg dagtekent ook de verwerping van vóór de grondlegging der wereld.

De verworpenen zijn dus evenoud als de uitverkorenen, beiden bestaan van voor de grondlegging der wereld. Hetgeen verder dient om te bewijzen dat de verwerping niet plaats heeft om deze of geen zonde, maar dat zij slechts een voorbijgaan is van andere, een uitlating van sommigen uit de vrije daad der uitverkiezing, die plaats had vóór de grondlegging der wereld, naar het welbehagen Gods. Even als het leem waaruit het vat

ter oneer gemaakt werd de pottenbakker niet vertoornd om ter wil van dit of dat gebrek daarom het vat zó te maken, maar de pottenbakker maakte naar zijnen eigenen wil, uit het leem van dezelfde klomp, uit het leem dat even goed is als datgene, waarvan Hij het vat ter ere gemaakt heeft, dit vat en dat vat tot oneer naar zijn vrijmachtig welbehagen. 1 Petrus 1:20, 21. 1 Cor. 2:7, Eféze 1:3, 4, 2:10.

HOOFDSTUK 4. OVER DE OORZAKEN DER VERWERPING.

Nadat ik u met een enkel woord op de oudheid der verwerping heb gewezen, zal ik thans in het kort tot u spreken over de oorzaak der verwerping, want dit moet ongetwijfeld waar zijn, dat alles wat God doet, dat Hij daarvoor grondige oorzaak heeft, hetzij wij het vatten of hetzij het boven ons begrip is.

Ten eerste. Zij wordt te weeg gebracht uit de eigen natuur van God.

Er zijn twee dingen in God waaruit of krachtens welke alle dingen hun ontstaan hebben, namelijk de eeuwigheid van God in het algemeen en de eeuwige volmaaktheid van elk zijner eigenschappen in het bijzonder, want gelijk Hij door het eerste noodwendig vóór alle dingen moet zijn, zo moeten alle dingen uit kracht van het tweede bestaan.

En gelijk Hij is vóór alle dingen daar zij uit en door Hem bestaan zo is Hij ook vóór alle toestanden of hun oorzaken, hetzij zij goed of slecht zijn, van langen duur of anderszins, daar Hij de eerste is zonder begin, enz., aangezien alle andere dingen met hun oorzaken, door en tot Hem zijn geschapen. Kol. 1:17.

Hieruit volgt dat niets, persoon noch oorzaak enz., een bestaan kan hebben of Hij weet eerst daarvan, laat het toe, en verordent dat het zo zal zijn. "Wie zegt wat, hetwelk geschiedt, zo het de Heere niet beveelt?" Klaagliederen 3:37.

Nu dan, omdat die verwerping zowel als de uitverkiezing ondergeschikt zijn aan God, en ook zijn wil, die eeuwig volmaakt is, op het innigst hierin betrokken is, daarom was het onmogelijk, dat een enkele zou verworpen worden, voordat God het beide gewild en verordend had, dat het zo zou zijn. Het is niet het bestaan of het aanzijn van een ding, dat God oorzaak van kennis of voorwetenschap daarvan geeft, maar het is de volmaaktheid van Zijn kennis, wijsheid, en macht enz., die aan een voorwerp het aanzijn of een bestaan geeft. God heeft niet verordineerd, dat er een wereld zou zijn, omdat Hij zag, dat er een wereld komen zou, maar er moest een wereld komen, omdat Hij verordineerd had, dat er een moest zijn. Hetzelfde is met betrekking tot de zaak, waarover wij spreken: "Tot ditzelve (dit doel) heb Ik u verwekt, opdat Ik u mijn kracht bewijzen zou." Ex. 9:16. Rom. 9:17.

Ten tweede.

Een tweede oorzaak van de eeuwige verwerping is het uitoefenen van Gods soevereiniteit, want indien dit waar is, dat er niets is, hetzij zichtbaar of onzichtbaar, in de hemel of op aarde, of het heeft zijn bestaan van Hem, dan moet hieruit redelijker wijze volgen, dat Hij daarover Soeverein Heer is, en dat Hij zo naar Zijnen eigen wil naar het Hem behaagt doen en handelen kan naar de wens van zijn ziel met alles, wat Hij gemaakt heeft, en dit is inderdaad een goede reden, want Hij heeft ze niet slechts allen gemaakt, maar zij zijn ook voor zijn welbehagen geschapen. "Gij hebt alle dingen geschapen, en door uw wil zijn zij, en zijn zij geschapen. Openb. 4:11. Nu het is juist het uitoefenen van deze soevereiniteit, dat de verwerping voortbrengt, "zo

ontfermt Hij zich dan, diens Hij wil, en verhard die Hij wil." Rom. 9:18. "Heeft de 12 pottenbakker geen macht over het leem, om uit dezelfden klomp te maken het een een vat ter ere en het andere ter oneer?" En maakt hij zijn potten niet naar zijn welbehagen? Hier nemen dus de genade, de rechtvaardigheid, de wijsheid en macht van God de vrijheid, om te doen wat zij willen, zeggende: "Mijn raad zal bestaan, en Ik zal al Mijn welbehagen doen." Jesaja 46:10. Job 23:13. Daniël 4:35. Jesaja 43:13.

Ten derde. Nog een oorzaak der eeuwige verwerping is de daad en de werking der uitverkiezende of onderscheidende liefde en eeuwige genade. God heeft algemene liefde, en bijzondere liefde, algemene liefde en uitverkiezende liefde, en dienovereenkomstig verordent Hij, besluit Hij, en voert Hij zijn plannen uit. Uit de algemene liefde vloeit voort algemene genade en ontferming, maar uit de uitverkiezende liefde bijzondere genade en ontferming. "Was niet Ezau Jakobs broeder?" zegt de Heere, "nochtans heb Ik Jakob lief gehad." Maleachi 1:2. Nochtans heb Ik Jakob liefgehad, d.w.z. met een betere liefde, of een liefde die meer bijzonder, meer onderscheidend is.
Hetgeen Hij verder doet blijken in het antwoord dat Hij geeft aan onze vader Abraham, toen deze tot God bad voor Ismaël: "Aangaande Ismaël heb Ik u verhoord, zie Ik heb hem gezegend, en zal hem vruchtbaar maken, en hem gans zeer vermenigvuldigen, Maar mijn verbond zal Ik oprichten met Izak, die u Sara op deze gezette tijd in het andere jaar baren zal." Genesis 17:20, 21.

Aangaande welke woorden deze dingen zijn op te merken.
1. Dat God betere liefde had voor Izak dan Hij had voor zijn broeder Ismaël.
2. Nochtans niet omdat Izaäk betere daden had verricht dan Ismaël, want Izak was nog niet geboren.
3. Deze keurzegen kon evenwel niet aan Ismaël ontzegd worden, omdat hij zichzelf door de zonde onterfd had, want deze zegen was vastgemaakt op Izak, OOK VOORDAT Ismaël GEBOREN WAS. Rom. 4:16 - 19. Genesis 15:4, 5, 16. 4.
Deze dingen moeten daarom noodwendig geschieden door de werking der uitverkiezende liefde en genade, die de zaak zo gevormd had, "opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vastbleve."
Verder, zou God niet verordenen zowel zijn uitverkiezende liefde en genade te tonen als die, welke algemeen is en zich tot allen uitstrekt, dan moest Hij Zijn beste liefde in het geheel niet openbaren aan alle kinderen der mensen.
Wederom, indien Hij Zijn beste liefde aan de gehele wereld in het algemeen zou openbaren of deze tot allen zou doen uitstrekken, dan zou er geen liefde zijn, die onderscheidt of uitverkiest, want onderscheidende of uitverkiezende liefde wordt openbaar in het scheiding maken tussen Izak en Ismaël, tussen Jakob en Ezau, tussen de vele geroepenen, en de weinige uitverkorenen. Dus krachtens de uitverkiezende liefde moeten enigen verworpen zijn, want uitverkiezende liefde moet sommigen laten staan zowel van de engelen in de hemel als van de inwoners op de aarde, daarom het besluit dat de liefde verordend, bevestigt ook dat sommigen verworpen zijn.

Ten vierde. Een andere oorzaak der verwerping is Gods gewilligheid om Zijn ongenoegen te tonen en Zijn kracht bekend te maken.

Dit is een der bewijsgronden, die de heilige apostel stelt tegen de meest ingewikkelde en sterkste tegenwerping, die ooit tegen het leerstuk der eeuwige verwerping was aangevoerd: "Gij zult dan tot mij zeggen, (zegt hij): Wat klaagt Hij dan nog?" Want indien het Zijn wil is, dat sommigen verworpen en verhard zouden worden en zo verloren zouden gaan, waarom is Hij dan nog toornig indien iemand tegen Hem zondigt, "want wie heeft zijnen wil weerstaan?"
Wacht even, zegt de Apostel, sta een ogenblik stil: Bedenk allereerst dit, is het betamelijk om tot God te zeggen, wat doet Gij? "Zal ook het maaksel tot degenen, die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij zo gemaakt? Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem om uit dezelfden klomp te maken het ene een vat ter ere, en het andere ter oneer? Bovendien, wanneer gij het slechtste gedacht hebt, namelijk, dat de uitwerkselen der verwerping noodwendig moeten volbracht worden in de eeuwige verdelging van het schepsel, bedenk dan nogmaals, "Wat, indien God Zijnen toorn willende bewijzen, zowel als Zijn genade en lankmoedigheid? En wat indien Hij, opdat Hij zo doe, sommigen uitsluit van deel te hebben in die genade, die ons onfeilbaar, ten spijt van alle tegenstand, veilig tot het eeuwige leven zal brengen? Is Hij daarom, of is ook zijn verwerping daarom, de bewerker van uw verderf? Weet gij dan niet, dat Hij weigeren mag te verkiezen, wie Hij wil, zonder daardoor de niet gekozene te mishandelen of te verongelijken? Weet gij ook niet, dat Hij hen die genade ontzeggen kan, die hen van de zonde zou bewaren, zonder aan hun verdoemenis schuldig te staan? Mag Hij niet om Zijn toorn te bewijzen, toelaten, met veel lankmoedigheid" dat allen, die "vaten des toorns" zijn, door hun eigen vrijen wil, zich geschikt maken voor de toorn en het verderf? Rom. 9:19 - 22.
Ja, zou Hij zelfs niet in de daad der verwerping mogen besluiten, hen die dus overgebleven zijn te laten vallen van de staat, waarin Hij hen gelaten heeft, dat is, waarin zij als oprecht beschouwd worden, en wanneer zij gevallen zijn, hen te binden in de ketenen der duisternis tot het oordeel van de grote dag, zonder dat men Hem beschuldigen kan van onrechtvaardigheid? In die dag zal u zien welk een overeenstemming en welk een heerlijkheid er is in al Gods oordelen in het verwerpen van de zondaar, als ook hoe rein de Heere zich tonen zal van enig deel gehad te hebben in datgene, hetwelk hun eeuwig verderf veroorzaakt, niettegenstaande Hij dezulken heeft verworpen, en hen toelaat te zondigen, en dat ook, opdat Hij Zijn toorn zou kunnen bewijzen aan de vaten des toorns, hetwelk ik in een der volgende hoofdstukken nader wens toe te lichten. Gelijk "de Heere de godzaligen uit de verzoeking weet te verlossen, " zonder hun gebreken goed te keuren, zo weet Hij ook "de onrechtvaardigen te bewaren tot de dag des oordeels, om gestraft te worden." 2 Petrus 2:9, nochtans nooit om de geringste berisping te verdienen, omdat Hij hen aldus bewaard heeft, ofschoon niemand hierin Zijn Weg kan kennen, want Hij alleen weet het te doen.

HOOFDSTUK 5. OVER DE ONVERANDERLIJKHEID DER EEUWIGE VERWERPING.

Velerlei gedachten zijn door de harten der mensenkinderen gegaan, aangaande de verwerping. De meesten beproeven dit leerstuk zo te verklaren, als strookt met het verduisterd verstand der stervelingen. Al kunnen zij de zaak voor hun geweten niet in het reine brengen, zo wrikken en wenden zij toch zolang, dan dit en dan weer een ander woord, totdat zij hun doel bereikt hebben en dit leerstuk zo kunnen

verkondigen, als met hun eigen zienswijze strookt." Zij vormen in hun ziel zo'n voorstelling van God en zijn daden in de eeuwigheid als het beste past bij hun eigen gevoelens, en zo bieden zij hun waar aan op de markt der wereld. En wee de eenvoudigen burger, wee de ongeletterden, die met het Woord van God in de hand zo'n valse stelling durft tegenspreken.
Neen dan moet hij Grieks en Latijn en nog meer andere talen kennen, dan zal men hem te woord staan, en zo wordt de eenvoudige Bijbellezer met een glimlach van minachting van de deur gestuurd en men vermaakt er zich heimelijk over, hoe dom iemand toch zijn kan. En voert gij nu de pen om dat leerstuk der verwerping te verdedigen, dan worden de pennen gescherpt en de gal in de inkt verdubbeld om u bont en blauw te geselen en u overal aan de kaak te stellen als een ketter. En waarom hebben de meeste mensen nu toch zo'n afkeer van dat leerstuk der verwerping?
Waarom, wel omdat het zo'n lelijk voorkomen heeft. Hierdoor komt de vrije genade geheel in Gods hand, en de mens valt weg, daar geen enkel goed werk hem in het bezit der genade kan stellen.
Maar geen enkele onzer zienswijzen kan bij God ongedaan of ongezegd maken wat Hij heeft vastgesteld.

Ten eerste. Omdat zij niet met Zijn natuur overeenkomen, inzonderheid in deze fondamentdaden: Het vaste fondament Gods staat 2 Tim. 2:19, ook wat de verwerping betreft, "opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is vast bleve." Rom. 9:11. "Ik weet (zegt Salomo) dat al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn, en er is niets toe te doen, noch er is niet af te doen" enz. Prediker 3:14. "Zou Hij zeggen, en niet doen? of spreken en niet bestendig maken?" Numeri 23:19. zijn besluiten zijn samengesteld naar zijn eeuwige wijsheid, bevestigd op Zijn onveranderlijke wil, bestuurd door zijn kennis, wijsheid, macht, rechtvaardigheid en genade en worden tot een einde gebracht, aan zijn zijde, in volmaakte heiligheid, door het blijven van zijn gezegende waarheid en getrouwheid: "Hij is de Rotssteen, wiens werk volkomen is: want al zijn wegen zijn gerichte. God is waarheid, en is geen onrecht, rechtvaardig en recht is Hij." Deut. 32:4.

Ten tweede. Dit besluit is vastgemaakt door het getal, de maat en de grenzen der uitverkiezing, want de uitverkiezing en de verwerping sluiten in alle redelijke wezens, dat wil zeggen, óf de een óf de andere, de uitverkiezing diegenen, die terzijde gezet zijn tot de heerlijkheid, en de verwerping, diegenen die overgebleven zijn na deze verkiezing.
Aangaande de uitverkorenen, zij zijn door dit besluit bepaald tot dat bestemde getal personen, die bij moeten dragen om de volheid van het verborgen lichaam van Christus te volmaken, ja zij zijn zo door dit eeuwige plan bepaald, dat niets daaraan kan toegevoegd of daarvan kan afgenomen worden, en van hier is het dat zij genoemd worden Zijn lichaam en zijn leden in het bijzonder, "de vervulling desgenen, die alles in allen vervult, " Eféze 1:23 en "de mate van de grootte der volheid van Christus." Eféze 4:13. Welk lichaam Hem als het hoofd daarvan beschouwende, bijgevolg een volkomen mens maakt, een heiligen tempel voor de Heere. Deze worden genoemd *Christus' deel, erfenis en lot* Psalm 16 en van hen wordt gezegd dat hun namen opgeschreven in het boek zijn en verzegeld met Gods heerlijke kennis, goedkeuring en liefde. 2 Tim. 2:19. Gelijk Christus zegt tot Zijn Vader "Uw ogen hebben mijn

ongevormden klomp gezien, en al deze dingen waren in uw boek geschreven, de dagen als zij geformeerd zouden worden, toen nog geen van die was." Psalm 139:16.
Dit aldus zijnde, zeg ik, dan is het in de eerste plaats onmogelijk dat een van hen niet behouden zal aankomen, want "wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?" Rom. 8:33, en omdat zij met betrekking tot het getal voldoende zijn, daar zij zijn lichaam zijn, en zo door hun aantal een volmaakt lichaam zullen uitmaken, daarom zijn alle andere verworpen, "opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast bleve. Rom. 9:11.
Bovendien, het zou niet alleen zwakheid verraden in het besluit, maar misvormdheid in het lichaam, indien hierna een van hen zou ontbreken of een boven hen daaraan worden toegevoegd. Matth. 24:24.

Ten derde. Ja, meer nog, opdat allen kunnen zien hoe punctueel en hoe juist tot in het kleinste toe dit plan der uitverkiezing is, daarom heeft God niet alleen bepaald het aantal en de hoeveelheid der personen, maar ook vastgesteld en gemeten, en dat vóór de grondlegging der wereld, het aantal genadegiften die aan deze leden geschonken moeten worden in het algemeen, en ook welke genadegaven aan elk in het bijzonder moeten gegeven worden: "Gezegend zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus." Hij heeft "ons gezegend met alle geestelijke zegening in Christus. Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in hem, voor de grondlegging der wereld, Eféze 1:3, 4. En Hij schenkt ze aan ons op tijd, "naar het eeuwig voornemen, dat Hij gemaakt heeft in Christus Jezus, onze Heere." Eféze 3:11. Hij heeft aan het oog de genade gegeven die aan het oog behoort, en aan de hand die voor de hand bestemd is. En zo geeft Hij aan elk ander lid van het lichaam hun aangewezen maat der genade, die het meest geschikt is voor hun plaats en werkkring.
Aldus is het besluit vastgesteld, beide van de verlosten en ook van de niet-uitverkorenen. Rom. 12:3. Ef. 4:16. Col. 2:19. Ef.4:12, 13.

Ten vierde. Maar een andere zaak die dit besluit der eeuwige verwerping bevestigd is de zwakheid, waarin de zonde bij en sedert de val alle verworpenen gebracht heeft. Want ofschoon het zeker en vast is, dat de zonde geen oorzaak is der eeuwige verwerping, zo wordt de verwerping toch vaster gemaakt door de zonde, die in het hart van de verworpene heerst. Indien de koning om de een of andere gewichtige reden beveelt, dat aan deze of geen mens, geen plaats zal gegeven worden in zijn koninklijk woonvertrek, ofschoon die persoon hem nooit beledigd heeft, zal het des konings besluit niet vaster maken, wanneer deze mens daarna door een plaag getroffen wordt? Gelijk de engelen die niet in Gods uitverkiezing opgesloten lagen, wegens hun zonden die zij daarna begingen, er zo ver af zijn om in Gods besluit opgenomen te worden, dat zij daarom in ketenen der eeuwige duisternis gebonden zijn tot de groten oordeelsdag.

HOOFDSTUK 6. OF VERWORPEN TE ZIJN HETZELFDE IS ALS TEVOREN TOT DE EEUWIG VERDOEMENIS BESTEMD TE ZIJN?

Indien niet, welk verschil er dan tussen die beiden bestaat? Alsook, of de verwerping de oorzaak is der veroordeling?

Het is de gewoonte geweest van onwetende mensen om met kracht en geweld tegen de eeuwige verwerping te strijden, uit gemis aan kennis van de verborgenheden van Gods

wil besluitende, dat hij, indien Hij iemand van eeuwigheid verwerpt, zo goed als hetzelfde gezegd had, Ik wil deze mens maken om hem te verdoemen, Ik wil deze mens verordineren, zonder enige toegefelijkheid, tot de eeuwige smarten der hel. Wanneer het inderdaad voor God twee onderscheidene zaken zijn iemand te verwerpen, of iemand van tevoren te verordineren tot de eeuwige verdoemenis, eigenlijk in betrekking staande tot twee onderscheiden eigenschappen, voortspruitende uit twee onderscheiden oorzaken.

Ten eerste. Het zijn twee onderscheiden zaken.
De verwerping een eenvoudige uitlating van het schepsel uit het plan der eeuwige verkiezing, maar het bestemmen tot de verdoemenis is iemand verbinden aan de eeuwige straf. Nu er is een groot verschil tussen, of ik weiger dat van zekere boom een steunpilaar in mijn huis gemaakt wordt, of dat ik hem veroordeel om verbrand te worden.
Ten tweede. Betreffende de eigenschappen, de verwerping staat in verband tot Gods soevereiniteit, maar de verwijzing naar de verdoemenis, tot zijn rechtvaardigheid. Rom. 9:18. Genesis 18:25.
Ten derde. Aangaande de oorzaken. De soevereiniteit is overeenkomstig de wil van God, maar de rechtvaardigheid naar de zonde der mensen. Want ofschoon God de Soevereine Jehovah is en dat in de volmaaktste zin, bestemt en verordent Hij nochtans niemand tot het eeuwige vuur, louter volgens zijn soevereiniteit, maar naar de regel zijner rechtvaardigheid. God verdoemt een mens niet omdat hij een mens is, maar omdat hij een zondaar is, en de Heere verordent hem naar die plaats en die staat, omdat Hij voorkennis heeft van zijn goddeloosheid. Rom. 1:18, 19. Kol. 3:6.
Wederom. Evenmin als de verwerping hetzelfde is als voorbeschikking tot de eeuwige verdoemenis, evenmin is zij daarvan de oorzaak. Indien zij de oorzaak is van 's mensen eeuwige verdoemenis dan moet zij:
1. de mens onvolmaakt laten of
2. zij moet de zonde in hem leggen, of
3. Iets van hem nemen dat hem anders recht zou houden, of
4. de Satan toelaten om hem te verleiden en de zondaar om met de verzoeking gediend te zijn. Maar zij doet niets van dit alles, daarom is de verwerping niet de oorzaak van 's mensen verdoemenis.
Dat de verwerping niet de oorzaak is der zonde, is klaar, omdat de uitverkorenen zowel zondigen als de niet - uitverkorenen. Zij laat de mens niet onvolmaakt, want hij is door een daad, die daarna heeft plaats gehad, namelijk door de schepping volkomen recht gemaakt. Dat de verwerping geen zonde in de mens legt, is duidelijk, omdat zij een daad Gods is. Dat zij de mens niets ontneemt is ook duidelijk daar zij hem slechts laat, zoals hij is. En dat het niet door deze daad is, dat de Satan toegelaten wordt om de mens te verzoeken of de verworpene tot de zonde te verleiden is even duidelijk, omdat Christus verzocht werd, en zo ook de uitverkorenen in velerlei verzoeking vallen, tenminste velen hunner, gelijk velen der verworpenen, daar, indien deze dingen door de verwerping ontstonden, alleen de verworpenen hierin zouden betrokken zijn.

Tegenwerping. Uit hetgeen gezegd is wordt dit tenminste waar, dat God onveranderlijk vastgesteld heeft en dat wel voor de grondlegging der wereld, dat

sommigen Zijner schepselen verloren zullen gaan. Want indien God, voordat de wereld gemaakt was, sommigen veroordeeld heeft tot de enige verdoemenis, en dat zoals gij zegt wegens de zonde, dan moet dit besluit feilbaar of onfeilbaar zijn. Indien niet feilbaar, want anders valt uw stelling over de zekerheid van het getal der uitverkorenen in duigen, tenzij gij beweert dat er een getal zal zijn dat noch naar de hemel noch naar de hel zal gaan. Nu dan, indien God vastgesteld, verordend, voorbeschikt heeft, dat sommigen onfeilbaar verloren moeten gaan, legt deze zijn verordening dan geen noodzakelijkheid op de verworpene om te zondigen, opdat hij verdoemd worde, want geen zonde, geen verdoemenis, dit is uw eigen bewijs.

Antwoord.
Dat God de veroordeling van sommigen zijner schepselen verordend heeft is duidelijk. Richteren 4; maar het is de vraag of dit zijn besluit positief en absoluut is, tot beter begrip waarvan, ik u zal verklaren de verscheidenheid van Gods besluiten en hun aard, als ook hun ontstaan. De besluiten Gods aangaande de verdoemenis van het schepsel zijn gewone of buitengewone. Die beschouw ik als gewone, welke gewoonlijk door de profeten en de apostelen uitgesproken zijn in hun gewone wijze van verkondigen met het doel om de mensen te bewegen tot de liefde hunner eigen zaligheid, nu, deze bonden of maakten los, maar alleen, wanneer de voorwaarden beantwoord waren door het schepsel onder het vonnis, en anders niet. 1 Sam.12:25. Jes.1:20. Matt.18:3. Luk.13:1, 2, 2. Rom.2:8, 9. 8:13. 11:23. 1 Cor. 6:9 - 11.
Deze buitengewone besluiten, ofschoon zij betrekking hebben op dezelfde voorwaarden, zo zijn zij nochtans niet onmiddellijk op hen gegrond, maar op de onfeilbare voorkennis en voorwetenschap van God en zijn aldus onderscheiden.

Ten eerste het gewone besluit, het is gegrond in het beste geval slechts op een veronderstelling, dat het schepsel kan voortgaan in de zonden, en het laat ook de mogelijkheid dat het niet zo zijn kan, maar het buitengewone staat vast op een onfeilbare voorwetenschap dat het schepsel zal voortgaan in de zonden, daarom moet dit vast en zeker zijn en zo onfeilbaar als God zelf.
Nogmaals, deze twee besluiten worden ook aldus onderscheiden, het gewone is zowel toepasselijk op de uitverkorenen als op de verworpenen. Het is betamelijk om zelfs tot de uitverkorenen te zeggen: "Die geloofd zal hebben zal zalig worden, maar die niet geloofd zal hebben zal verdoemd worden, " maar het is niet gepast om tot hen te zeggen, dat zij bestemd zijn voor de buitenste duisternis, of dat zij in hun verdorvenheid verdorven zullen worden, of dat voor hen de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt. 1 Kon. 20:42. 2 Petrus 2:12. Judas 1:13. Zo dan, ofschoon God door deze besluiten niet sommigen onder onherroepelijke veroordeling legt, zo doet Hij dit nochtans door een van hen, hetgeen verder blijkt: 1. God voorziet volkomen de eindstraf van diegenen die zo sterven, van het begin tot aan het einde der wereld. Spreuken 15:11. Psalm 139:2. Jesaja 46:10.

2. Nu, uit deze onfeilbare voorwetenschap is gemakkelijk, en dat wel zeker, de onfeilbare verwoesting van elk zodanig schepsel te besluiten. Indien ik onfeilbaar voorzag, dat deze of geen mens 's morgens zich in het hart zou steken, dan zou ik onfeilbaar zijn dood vóór de nacht kunnen vaststellen.

Tegenwerping. Maar de vraag is nog of God door dit zijn besluit niet een noodzakelijkheid legt op de zondaar om te zondigen? Want geen zonde, geen veroordeling, dit is waar, volgens uw eigen verzekering.

Antwoord. Neen, volstrekt niet, want,
1. Ofschoon het een volstrekte noodzakelijkheid is dat de zonde moet voorafgaan voor de onfeilbare veroordeling en het onfeilbare verderf der zondaars, en ook dat dit door God tevoren aanschouwd is, zo behoeft het hem toch niet de noodzakelijkheid op te leggen om te zondigen, want laat hem slechts aan zichzelf over om te doen wat hij wil en het besluit kan niet onfeilbaarder zijn dan de zonde, welke de oorzaak der straf is.
2. Zomin de noodzakelijkheid daarvoor bestaat zomin doet het dat ook, want dit besluit, deze zekere vaststelling is niet gegrond op hetgeen God zal uitwerken, maar wel op hetgeen het schepsel zal doen, en dat niet door de aanporring van God maar door de aanporring van de duivel. Wat? Indien ik zonder twijfel voorzag, dat zekere boom in mijn hof slechts een onnutte plaats in de grond zou beslaan niettegenstaande redelijke middelen, zou ik dan niet zelfs zeven jaar van tevoren kunnen vaststellen om deze boom uit te houwen en in het vuur te verbranden, en zou ik dan door dit besluit de boom genoodzaakt hebben, om geen vrucht voort te brengen? Welnu wij hebben hier hetzelfde geval. God kan dus op de zekerste wijze de verdoemenis van zijn schepsel 20 vaststellen zonder nochtans enigszins het schepsel daardoor genoodzaakt te hebben om te zondigen, opdat deze verdoemd zou worden.

Tegenwerping. Maar hoe kan dit beeld, dat u gebruikt, gepast zijn? Want God heeft niet alleen tevoren gezien dat de zonde het verderf voor het schepsel zou zijn, maar Hij heeft haar ook in de wereld laten komen en zo het schepsel laten verderven. Indien gij, wanneer gij de vruchteloosheid van uw boom voorziet, bovendien ook nog datgene ziet, hetwelk die boom onvruchtbaar maakt, en dat nog wel voordat het hem zo gemaakt heeft, en u het kwaad laat komen en de boom laat bederven, bent u dan niet de oorzaak van de onvruchtbaarheid van die boom, welke gij tevoren veroordeeld hebt om met vuur verbrand te worden? Want God zou hebben kunnen kiezen of Hij Adam zou laten zondigen of niet en zo of Hij door hem de zonde in de wereld zou laten komen of niet.

Antwoord. Een beeld kan ook niet in alle mogelijke gevallen toegepast worden, indien het gepast is waarvoor het bestemd was, dat is genoeg, en daartoe is het beeld dat ik gebruikt heb zeer gepast, daar ik het alleen bijgebracht heb om niets meer te bewijzen dan het natuurlijk gevolg van een was en onfeilbare voorkennis.
En aangaande hetgeen verder door u is gezegd, *dat God het in zijn keuze had, of Hij de zonde in de wereld zou laten komen door Adam of niet, tot verderf van zo velen.*
Hierop zal ik antwoorden: 1. Dat de zonde niet in de wereld gekomen kon zijn buiten Gods toelating. Dit is duidelijk, indien wij slechts acht geven op de volkomenheid van Zijn voorwetenschap en macht.
2. Daarom moeten niet alleen alle middelen, beweegredenen en aanzettingen daartoe, niet alleen ook door Hem van tevoren gezien, maar ook toegelaten zijn.
3. Nochtans zo, dat God de tijd, de handelingen, het opbinden en het bevelen daarvan ter zijner beschikking zal hebben. "Want de grimmigheid des mensen zal u loffelijk maken, het overblijfsel der grimmigheden zal u opbinden." Psalm 76:10, 1 Kon. 22:20

- 22, Johannes 8:20, Lukas 22:51, 52. 4. Daarom zij moet noodzakelijk in de wereld komen, niet buiten, maar met de voorwetenschap van God, niet ten spijt van Hem, maar onder zijn toelating.

Tegenwerping. Maar hoe is Hij dan vrij te pleiten van de hand te hebben in de dood van degenen, die verloren gaan?

Antwoord. Niets is zekerder dan dat God de zonde uit de wereld had kunnen houden, indien het Zijn wil geweest ware, en dit is ook even waar, dat zij nooit in de wereld gekomen zou zijn met Zijn goedkeuring en naar Zijn welgevallen, en om dit te vatten moet u bedenken dat de zonde in de wereld gekomen is door twee zaken:
1. Door aanbieding.
2. Door overheersing.
1. Aangaande het eerste punt, God kan zonder enig schepsel in de hemel of op aarde leed te doen, de zonde niet alleen toelaten maar haar ook zover begunstigen, als nodig is om Zijn volk te beproeven, gelijk wij van Abraham lezen: "en het geschiedde na deze dingen, dat God Abraham verzocht, " om zijn enige zoon te doden, Genesis 22:1. En Hij leidde Jezus door de Geest in de woestijn, om van de duivel verzocht te worden. Markus 1:12. Lukas 4:1. Dit geschiedde zonder het minste leed, neen, veeleer brengt dit het goede voort, want dit leidt er toe, om de oprechtheid openbaar te maken, het geloof te oefenen en de liefde tot de Schepper te beproeven, en het brengt het kind van God in herinnering, hoe noodzakelijk het is dat hij gedurig op de Heere vertrouwt en hoe afhankelijk hij is van zijn God om gedurig hulp en sterkte van Hem te vragen. En bovenal drijft dat het kind van God uit in het gebed tot God, wanneer het zo verzocht wordt. Deuteronomium 8:1 - 3. 1 Petrus 1:7, Hebr. 5:7. Matth. 26:22, 41.

Tegenwerping. Maar God heeft niet alleen de zonde geduld tot beproeving van zijn schepsel, maar Hij heeft haar toegelaten de wereld te overheersen en te overwinnen.

Antwoord. Wel, dit wordt toegestemd, maar bedenk nochtans:
1. God liet haar niet toe, en stemde er niet in toe dat zij de wereld zou overheersen dan onder deze voorwaarde: indien Adam, de oprechte Adam, naar haar stem luisterde door zijn gebod te overtreden, "Ten dage, als gij daarvan eet, zal u de dood sterven." Genesis 2:17. 3:3. Hetwelk Adam gedaan heeft, niet omdat God hem daartoe dwong of overreedde, maar vrijwillig naar zijn eigen welgevallen, tegen het gebod van zijnen God. Zo dan, toen God de zonde in de wereld liet uitbreken, deed hij dat veeleer in zijn ongenoegen over Adams daad en als een straf, omdat de mens geluisterd had naar de verzoeker, en om Zijn toorn te openbaren over de ongehoorzaamheid van de mens, dan om te bewijzen dat Hij schuldig is aan de ellende van Zijn schepsel.
2. Bedenk ook, dat toen God de zonde duldde als middel van beproeving, zij, toen zij voor het eerst werd aangeboden, slechts aangeboden werd aan hen, die oprecht waren en die voldoende kracht hadden ontvangen, om haar te kunnen weerstaan.
3. Gods bevel tegen de zonde dreef hen niet in de engte, om hen als het was te noodzaken om te zondigen, want "Van elke boom in deze hof moogt gij vrijelijk eten", zegt God, alleen van deze een moet u afblijven.
4. Nu aangaande de schoonheid en het goede die in dat voorwerp waren, waartoe zij verlokt werden, Wat was het? Was het beter dan God? Ja, was het beter dan de boom

des levens? Want van die werden zij niet verstoten dan nadat zij gezondigd hadden. Wist God niet wat het beste voor hen was om hen goed te doen?
5. Aangaande hem, die hen verleid heeft om deze boze daad te doen, moest Zijn Woord meer voor de waarheid gehouden worden, moest op Zijn Woord meer vertrouwd worden voor veiligheid, of moest Zijn Woord meer geëerd of waardiger gekeurd worden dan het Woord van Hem, die het verbod gegeven had? De een, die de duivel was, met een leugen in de hand om hen te doden, de andere, die de God was met de waarheid om hen te bewaren? Wie moest meer geëerd, wie het meest vertrouwd worden?

Vraag. Maar werd Adam niet versnelt, overrompelt? Was hij van te voren in kennis gebracht met het gevaar, had men hem er voor gewaarschuwd? Want God had het toch voorzien.
Antwoord. Ongetwijfeld was God ook rechtvaardig en getrouw voor Zijn schepsel ook in deze zaak, hetgeen duidelijk blijkt uit de volgende beschouwingen.
1. Juist het bevel, dat God aan hem gaf, was een waarschuwing voor hem, om rondom zich te zien en omzichtig te zijn, en gaf als het was heimelijk te kennen, dat hij waarschijnlijk verzocht zou worden.
2. Het blijkt nog duidelijker, omdat God hem zelfs over het gevaar aansprak: "Ten dage als gij daarvan eet, zal u de dood sterven."
3. Ja, door het spreken tot hem over de boom, waarvan hij niet mocht eten, en door hem de plaats te zeggen, waar hij stond, opdat hij het des te beter zou kunnen weten, daardoor zei God inderdaad uitdrukkelijk tot hem, Adam indien u verzocht wordt, dan zal het omtrent deze boom zijn en de vrucht daarvan, daarom indien u daar de verzoeker vindt, weest dan op uw hoede

> (1.) Om te besluiten: ofschoon de zonde niet in de wereld kwam buiten Gods toelating, nochtans kwam zij in de wereld buiten zijn welgevallen: God liet ook Kaïn toe zijn broeder te doden en Ismaël om met Izak te spotten, maar Hij had daarin geen welgevallen. Genesis 4:9 - 11. Gal. 4:30.
>
> (2.) Daarom, ofschoon God de eerste was die besloot dat de zonde aan de wereld zou worden aangeboden, nochtans was de mens de eerste, die er in bewilligde door de zonde overwonnen te worden.
>
> (3.) Ofschoon God van te voren vaststelde dat de zonde zou komen, nochtans geschiedde dit niet, dan met betrekking tot zekere bepalingen en voorwaarden, waartoe de mens niet gedwongen werd om die krachtens het besluit te gehoorzamen, maar waarbij het aan de vrijen wil van een volmaakt en oprecht mens werd overgelaten om die te volgen of niet. En daar het besluit volkomen onfeilbaar was, zo geschiedde het door de voorwetenschap van de ontwijfelbare geneigdheid van deze goede en oprechte mens.

Vraag. Maar zou God Adam niet hebben hun behoeden voor vallen, indien Hij gewild had?

Antwoord. Wat is zekerder dan dat? Bedenk echter:
1. Daar Adam nu een goed en oprecht mens was in de staat der rechtheid, zo was hij bekwaam om zichzelf te wachten en te behoeden, als hij maar zo gezien had als hij had kunnen en moeten zien.

2. Daar dit zo was, zou God, als Hij hier tussen beide getreden ware, óf gegeven hebben wat onnodig was, en dus geen dankbaarheid erlangd hebben, óf Hij had de sterkte van Adam vruchteloos gemaakt, ja, Zijn eigen handenwerk door hem zo te hebben geschapen, overbodig gemaakt, of anders bijgevolg Adam onvolmaakt geschapen.
3. Indien Hij dit gedaan had, zou Hij Adam van zijn plicht ontslagen hebben, dewelke was, in zijn Maker te geloven en te vertrouwen, dan zou Hij ook het doel van het gebod vruchteloos gemaakt hebben, hetwelk de mens moest aansporen tot waakzaamheid, naarstigheid en vergenoegdheid. Ja, door dit te doen zou Hij niet alleen zelf Adam tot overtreding verzocht hebben, om zelfs ter zijde te leggen het beoefenen der sterkte, die God hem reeds gegeven had, maar Hij zou het voorbeeld of de eerste vader geworden zijn van alle losbandigheid, luiheid en verwaarlozing van plicht. Hetgeen ook niet alleen een slecht voorbeeld voor Adam zou geweest zijn, om voort te gaan in het verwaarlozen van zulke billijke en goede plichten, maar het zou voor hem een bewijsgrond ter verdediging zijn, om die tegen God scherp in te brengen, wanneer deze op een andere tijd rekening met hem moest houden over zijn wanbedrijven.
Nog vele gewichtige redenen zouden hierbij kunnen gevoegd worden ter verdediging van Gods Hand. in deze zaak, Maar laat dit voor ditmaal voldoende zijn.

HOOFDSTUK 7.
OF IEMAND, ONDER DE EEUWIGE VERWERPING, EEN RECHTVAARDIGE REDEN HEEFT, OM TEGEN GOD TE MURMUREREN, DAAR DEZE HEM NIET HEEFT UITVERKOREN?

Opdat ook het antwoord op deze vraag ter uwer stichting zij, daarom is het u nodig te herinneren wat ik in de vorige hoofdstukken heb bewezen, namelijk, *dat uitgelaten te zijn uit het plan der verkiezing en tot een zondaar gemaakt te worden, twee verschillende zaken zijn. En nogmaals, dat het niet verkozen te zijn, en veroordeeld te worden tot het helse vuur, ook twee verschillende zaken voor de mens zijn*.
Nu, indien dan de niet-uitverkiezing de mens niet tot een zondaar maakt en de mens ook niet voorbeschikt om veroordeeld te worden, welke grond heeft een verworpene dan om tegen God te twisten, dat Hij hem niet heeft uitverkoren? Ja, meer nog, de verwerping beschouwt hem als oprecht, laat hem oprecht, en brengt hem zo in de wereld, welk ongelijk doet God hem aan, ofschoon Hij hem niet heeft uitverkoren? Welke reden heeft hij, die in deze toestand gelaten is, om tegen zijnen Maker te twisten? Indien u zegt, omdat God niet zowel hen als andere uitverkoren heeft, dan antwoord ik: "Maar toch, o mens! wie bent u, die tegen God antwoord? Zal ook het maaksel tot degenen, die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij zo gemaakt?" Rom. 9:20. "Ziet, gelijk leem in de hand des pottenbakkers, zo bent ulieden in mijn hand, o huis Israëls", zegt God de Heere. Jeremia 18:6. Zo dan, al zou ik uit meer zeggen, dan dat God is de enige Heere en Schepper, en dat Hij naar zijn soevereiniteit macht heeft om over hen te beschikken naar Zijn welbehagen, hetzij om hen te verkiezen of hen te weigeren, naar de raad van Zijnen eigenen wil, wie zou tegen Hem kunnen opstaan en onschuldig zijn? "Hij antwoordt niet van al zijn daden?" Job 33:13 "Wat zijn ziel begeert, dat zal Hij doen." Job 23:13.

Nogmaals, God is wijzer dan de mens, en daarom kan Hij een reden tonen voor hetgeen Hij werkt en doet, beide wanneer en waar gij nu geen reden ziet. Zal God, de enig wijze, voor de vierschaar van uw verduisterd verstand als een schuldige gedagvaard en daar geoordeeld en veroordeeld worden voor zijn gedane handelingen in de eeuwigheid? Wie heeft de Heere bestuurd "of wie is Zijn raadsman geweest?" Rom. 11:34. Weet u dan niet, dat God veel meer boven ons staat dan wij boven ons paard of lastdier staan, dat zonder verstand is? "God doet grote dingen, en wij begrijpen ze niet." Job 37:5. "Grote dingen, die men niet doorzoeken kan, wonderen, die men niet tellen kan." Job 5:9. Maar, ik vraag u, zouden wij het wel opnemen, indien onze beesten ons ter verantwoording riepen voor deze of geen rechtvaardige daad en ons onrechtvaardig oordeelden en onze daden bespottelijk achtten, alleen omdat zij geen reden konden zien, waarom wij zó handelden en niet anders? Wel, wij zijn als de beesten bij God. Psalm 73:22 .
Maar nogmaals om nog nader tot het punt te komen, de verworpene twist tegen God, omdat Hij hem niet heeft uitverkoren, wel, maar is God dan geen Meester van Zijn eigen liefde? En is niet Zijn wil de enige regel voor Zijn barmhartigheid? En kan Hij niet, zonder u het geringste onrecht aan te doen, door zijn uitverkiezende liefde en genade aangrijpen wie Hij wij? Moet uw verstand, neen uw verdorven wil, de bestuurder, de beheerser en de beschikker zijn van Zijn genade? "Of is het Mij niet geoorloofd, te doen met het mijne, wat ik wil? Of is uw oog boos, omdat Ik goed ben?" Matth. 20:15.

Verder, welk leed doet God aan enige verworpene, door hem niet uit te verkiezen, hij werd, zoals gezegd is, beschouwd als recht, zo gevormd in de daad der schepping, en zo in de wereld gezonden; hij werd niet uitverkoren, maar heeft dit hem iets ontnomen?
Neen, voorwaar niets, de uitverkiezing liet hem in een goeden staat: er bestaat goed, en beter en het beste van allen, hij, die in een goeden staat is, heeft geen oorzaak, ofschoon andere uit vrije genade in een veel beteren staat zijn, om te murmureren, hetzij tegen Hem, die hem zo'n plaats gaf, of tegen hem die boven hem geplaatst is.
Met een woord, de verwerping maakt geen mens persoonlijk een zondaar, en de uitverkiezing maakt ook niemand persoonlijk een rechtvaardige. Het is het toestemmen in de zonde dat een mens tot een zondaar maakt, en de toerekening der genade en der gerechtigheid die de mens evangelisch en persoonlijk rechtvaardig en heilig maakt. Wederom, ziende dat het een daad Gods is om sommige uit het plan der uitverkiezing uit te laten, zo moet deze daad noodwendig zeker goed zijn: Is datgene dan, hetwelk in zich zelve goed is tot zonde voor u gemaakt?
Dat zij verre! God doet geen kwaad met deze of geen mens uit het plan Zijner verkiezende liefde uit te laten, ofschoon Hij andere tot het eeuwige leven kiest, door Jezus Christus onze Heere. Daarom is er niet één verworpene, die enige oorzaak en daarom ook geen rechtvaardige oorzaak heeft om met zijn Maker te twisten, omdat Deze hem niet heeft uitverkoren.

En dat wel, indien u behalve op hetgeen gezegd is, ook nog acht geeft op het volgende.

1. De daad der uitverkiezing is een daad van Gods soevereine liefde, maar het voorbijgaan, of het weigeren om dit te doen, is een daad van Zijn soevereine macht, niet van onrechtvaardigheid.

2. God zou dus hebben kunnen kiezen of Hij er enige, of zo velen, of weinigen zou uitverkiezen, en ook welke en waar hij wilde.

3. Overwegende dus dat alle dingen ter Zijner beschikking zijn, zo kan Hij Zijn genade verheerlijken aan wie Hij wil, en wanneer Hij wil.

4. Overwegende dat de geringste genade niet verdiend wordt door de besten der zondaren, zo behoorden de mensen in plaats van tegen de God der genade te twisten, omdat zij niet hebben wat zij wensen, te erkennen, dat zij de adem in hun neusgaten niet waardig zijn, en ook te belijden, dat God genade mag schenken waar het Hem behaagt, en dan ook welke of aan wie en wanneer Hij wil, en dat Hij nochtans goed, rechtvaardig en genadig blijft. Job zegt: "Zie, Hij zal roven, wie zal het Hem doen wedergeven? Wie zal tot Hem zeggen, wat doet gij?" Job 9:12.

De wil van God is het richtsnoer van alle gerechtigheid, en Hij kent ook geen andere weg, waardoor Hij enige zijner daden bestuurt en beveelt. Alles wat God doet is goed, omdat Hij het doet, hetzij Hij genade schenkt of haar onthoudt, hetzij Hij uitverkiest of weigert en voorbijgaat De beschouwing hiervan deed de heilige mannen van ouds gerechtigheid aan hun Maker toeschrijven, zelfs dan, wanneer zij nochtans de redenen van zijn handelingen Niet konden zien of vatten. Zij stonden liever verbaasd en verwonderd over de hoogten en diepten der onnaspeurlijke wijsheid Gods, dan te twisten over verborgene en duistere wegen. Job 34:10 - 12, 36:3, 37:3. Jeremia 12:1. Rom. 11:33.

God heeft niet de bedoeling gehad, dat alles wat Hij deed of zou doen, aan ieder mens bekend moest zijn. Nee, zelfs niet aan de wijzen en verstandigen. Het is soms een even dure plicht voor ons om stil te staan en in aanbidding en verwondering Gods wegen gade te slaan en onze onkunde te belijden in vele van de dingen Gods, als om andere dingen te doen, die zonder twijfel onze plicht zijn. Laat daarom nietig stof en as zich wachten om de Heere te veroordelen, omdat Hij boven hun begrip handelt, en laat hen ook op hun hoede zijn, dat zij niet goddeloos voor God spreken, ofschoon het zij, om, zoals zij denken, zijn daden te rechtvaardigen. "De Heere is rechtvaardig in al zijn wegen, en goedertieren in al zijn werken." Psalm 145:17. Matth. 11:25. 1 Cor. 2:8. Job 13:6 - 8.

HOOFDSTUK 8.
OF DE EEUWIGE VERWERPING OP ZICHZELF OF IN HET LEERSTUK DAARAAN WERKELIJK EEN BELETSEL IS VOOR ENIG MENS IN HET ZOEKEN NAAR DE ZALIGHEID ZIJNER ZIEL?

In mijn verhandeling over deze vraag, moet ik de lezer verzoeken nogmaals zijn aandacht te vestigen op hetgeen in het begin van het vorige hoofdstuk verklaard is, namelijk, dat de verwerping geen mens tot een zondaar maakt, niemand voorbeschikt tot de verdoemenis, maar hem bovendien in een staat der rechtheid laat. Zo dan, ofschoon God de meeste mensen buiten het plan der uitverkiezing laat, zo is deze zijn daad noch op zichzelf, noch in het leerstuk daarvan een beletsel voor enig mens in het zoeken naar de zaligheid zijner ziel.

Ten eerste. De verwerping is geen beletsel in zichzelf, hetgeen duidelijk blijkt uit de volgende opmerkingen:

1. Datgene, hetwelk hem hindert is de zwakheid, die over hem kwam wegens de zonde. God formeerde slechts de mens, maar de mens heeft naar de Satan geluisterd, en dit maakte hem tot een zondaar, hetgeen de oorzaak is van al zijn zwakheid, dit is het dus dat een beletsel voor hem is, en dat hem onbekwaam maakt, om de zaligheid zijner ziel te zoeken. "Niemand, als hij verzocht wordt, zegge: Ik word van God verzocht, want God kan niet verzocht worden met het kwade, en Hij zelf verzocht niemand." Jakobus 1:13. "Alleenlijk ziet, dit heb ik gevonden, dat God de mens recht gemaakt heeft, maar zij hebben vele vonden gezocht." Prediker 7:29. Ezech. 16:30. Hosea 13:9, 14:1. Genesis 3:8 - 11.

2. Zij is geen hinderpaal in zichzelf, want zij ontneemt de mens niets, dat hem zou helpen, indien hij het mocht behouden, zij ontneemt de mens niets van zijn kracht, wijsheid, moed, onschuldigheid, of wil ten goede, al deze dingen heeft de mens door de val verloren, ten dage toen hij de dood stierf. Neen de verwerping bevestigd veeleer deze dingen in de mens, want zij liet de mens goed en oprecht. Daarom komt 's mensen beletsel voort uit andere oorzaken, namelijk door de val, en niet door de eenvoudige daad der eeuwige verwerping. Genesis 3.

3. Evenmin als de verwerping de oorzaak is dat de mens in de zonde valt, evenmin is het door haar, dat de Satan toegelaten wordt om de mens te verzoeken, of hen te overwinnen.

(1.) Het is niet door deze daad dat de Satan toegelaten wordt om de mens te verzoeken, anders zou de Zoon van God zelf onder het bereik der verwerping liggen, daar ook Hij verzocht is geweest van de duivel. Ja, dan zou elke gelovige onder de eeuwige verwerping liggen, want ook zij, en dat wel na hun bekering, worden menigwerf door de Satan aangevallen. "Vele zijn de beproevingen des rechtvaardigen enz. Matth. 4:1, 2. Hebr. 2:17, 4:15.

(2.) Ook is het evenmin door de daad der verwerping dat de zonde de wereld is binnengekomen als door de daad der verkiezing, omdat zij, die onder de macht der verkiezing liggen niet alleen het eerst vielen, maar nog gewoonlijk even gruwelijk zondigen voor hun bekering als de verworpenen. Daar, indien de verzoeking of de val krachtens de verwerping ware, daar dan de verworpenen, en zij alleen verzochten gevallen zouden zijn. De verzoeking en de val komen dus voort uit andere oorzaken, en hiermee komt ook het beletsel voor de verworpenen om de zaligheid hunner ziel te zoeken voort uit een andere bron dan uit de eeuwige verwerping. Want daar de verzoeking, de val en de hinderpalen algemeen zijn, maar de daad der verwerping particulier is, zo moet het beletsel noodwendig voortkomen uit zo'n oorzaak, die in de mens ligt, hetwelk inderdaad de val is, waarvan de oorzaak noch de uitverkiezing noch de verwerping was, maar 's mensen vrijwillig luisteren naar de verzoeker. Rom. 3:9.

(3.) Het blijkt echter nog duidelijker dat de verwerping niemand belet om de zaligheid zijner ziel te zoeken, daar God, niettegenstaande alles wat de verwerving doet, nochtans aan verscheidene verwerpelijke grote aanmoedigingen daartoe geeft, namelijk de aanbiedingen van het Evangelie in het algemeen, niemand uitsluitende, veel licht om het ook te verstaan, met menige zoete smaak van het goede woord van God, Hij maakt hen soms

deelgenoten van de Geest, en laat velen hunner toe in het gezelschap der uitverkorenen, ja sommigen hunner om bestuurders, onderwijzers en voorgangers te zijn in zijn huis, al hetgeen buiten twijfel grote aanmoedigingen zijn en moesten zijn voor de verwerpelijken om de zaligheid zijner ziel te zoeken. Matth. 11:28. Openb. 22:17. Hebr. 6:4, 5. Matth. 25:1. Hand. 1:16, 17.

Ten tweede. Zomin de verwerping zelf een beletsel is voor de zondaar, zomin is ook het leerstuk ervan zulks: want alles wat dit leerstuk zegt is dit, dat sommigen uit het plan van Gods uitverkiezing zijn uitgelaten, als oprechten beschouwd.
Nu, dit leerstuk kan niemand beletten de zaligheid zijner ziel te zoeken. Want,
1. Niemand is meer in de staat der rechtheid.
2. Ofschoon het zegt dat sommigen met voorbijgang van andere zijn uitverkoren, zo wijst het toch niemand aan, het noemt niemand, het laat allen in het onzekere. Indien het dus hindert, dan hindert het allen, de uitverkorenen zowel als de verworpenen, want de verworpene heeft evenveel grond om zichzelf als een uitverkorene te beschouwen als de uitverkorene dit heeft voordat hij bekeerd is, daar zij beiden gelijk zijn in een staat van ongeloof, en beiden voor het menselijk oog eveneens onder de vloek liggen, wegens het overtreden van het gebod en de bondbreuk in Adam. Staan zij gelijk in de val van Adam, dan hebben zij ook dezelfde grond gelijk om tot Christus te gaan en te leven, tot de ruime vrije en volle uitnodiging van het Evangelie toe, en de belofte des levens en der zaligheid door het geloof in Jezus Christus. 29 Eféze 2:1, 2. Rom. 3:9. Johannes 3:16. 2 Cor. 5:19 - 21. Openb. 21:6, 22:17.
3. Het blijkt ook bij ervaring, dat dit leerstuk in waarheid niemand hindert en hinderen kan (wanneer het goed wordt uitgelegd en recht gebruikt), omdat velen die veel zielensmart onder deze zaak geleden hebben toch ten laatste rust verkregen, welke rust voor hun als een bewijs geweest is, dat de zaak die zij vroeger zo duchten, alleen uit misverstand en door verkeerde uitleg door hen gevreesd werd, en dit laatste zo de oorzaak was hunner zielsmarten. Hadden zij van te voren het licht gehad dat zij naderhand ontvangen hebben, dan zouden hun zielsangsten spoediger van hen gevloden zijn, even als nu. Daarom, ontmoediging komt voort uit gemis aan licht, omdat zij niet bekwaam zijn in het vatten van het woord der gerechtigheid, want was de ontmoediging in het eerst gegrond geweest, hetgeen toch niet zo zijn kon, tenzij de persoon bij name zelf wist, dat hij onder de eeuwige verwerping lag, hetgeen onmogelijk is, dan zou zijn licht hem nog meer in de engte gebracht hebben, het licht zou zijn vrees veeleer vermeerderd in plaats van hem er van bevrijd hebben. Hebr. 5:12 - 14.
Inderdaad de Schrift zegt, voor sommigen is het woord een reuk des doods ten dode, terwijl het voor andere een reuk des levens ten leven is. Maar het is niet dit leerstuk in het bijzonder dat meer dan enig ander de verworpene verwoest, Het was respijt (uitstel, verademing) waardoor Farao zijn hart verhardde, en het was de lankmoedigheid van de Heere, die door de verworpene van ouds gebruikt werd als een vrijbrief om te zondigen. Ja, Christus zelf, de Zaligmaker der wereld, is voor sommigen een steen des aanstoots en een rots der ergernis voor andere. Maar wederom, bedenk wel, dat noch Hij, noch enige van Gods leerstukken, een oorzaak zijn van des zondaars verderf, want zij leggen geen ongeloof in de ziel, zij verleiden de ziel niet tot de zonde en moedigen de ziel niet aan tot onboetvaardigheid. Dit alles komt voort uit de onwetendheid en goddeloosheid, die door de val kwamen. Het is dus

door de val, dat de mens struikelt, valt en zwakker wordt, en ontmoedigd wordt, en opstuift tegen de leer der verwerping of tegen enige andere waarheid van God. Ex. 8:15. Judas 1:4, 1 Petrus 2:8.

Ten laatste. Om te sluiten zoals ik begon, er is niemand op aarde, die zeker weet dat hij buiten het plan der uitverkiezende liefde van de groten God ligt, ook is er niet een woord in de ganse bijbel dat hun recht geeft om hiertoe over te hellen of dit te geloven, want de Schriften bieden genade aan, aan de grootsten der zondaren. Daarom, al was de daad der verwerping nog veel harder en het leerstuk er van ook scherper en gestrenger, zo kan men toch niet zeggen, dat het een eigenlijke hinderpaal is voor de zondaar. Het is een dwaas ding om bekommerd te zijn over dingen, waarvoor men geen grond heeft om ze te geloven. "De verborgene dingen zijn voor de HEERE, onze God." Deuteronomium 29:29.
Inderdaad, elk woord der Schriften behoort ons tot zelfonderzoek te nopen, om te weten in welke staat en toestand wij verkeren en hoe het nu met ons staat voor de eeuwigheid, namelijk, of wij bereid zijn de Heere te ontmoeten, of hoe het met ons is gesteld. Nochtans, wanneer een getrouw onderzoek is ingesteld, dan kan de bewuste persoon in het ergste geval zichzelf nooit slechter rekenen dan de voornaamste der zondaren, dan kan ook hij zich evenmin buitensluiten van de genade Gods, die aangeboden is in het Evangelie, evenmin van de uitnodigingen, neen zelfs niet van de belofte, dat hij door Christus zal worden omarmd en gezegend, indien Hij tot Hem komt. Daarom heeft niemand enige grond om zich te laten ontmoedigen door het leerstuk der verwerping. 1 Tim. 1:15. Hand. 3:19. 2 Kronieken 33. Johannes 7:37, 6:37. Markus 2:17.

HOOFDSTUK 9
OF GOD INDERDAAD EN IN WAARHEID WILDE DAT HET EVANGELIE EN DE GENADE ZOUDEN WORDEN AANGEBODEN AAN DIEGENEN, DIE HIJ TOCH ONDER DE EEUWIGE VERWERPING GEBONDEN HAD?

Deze vraag zal ik beantwoorden:
Ten eerste. *In de taal van onze God:* "Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen, " Markus 16:15. En wederom "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde!" Jesaja 45:22. "Kom! En die dorst heeft, kome, en die wil, neme het water des levens om niet." Openb. 22:17. En de reden hiervan is, omdat Christus voor allen gestorven is, die voor allen de dood smaken zou." 2 Cor. 5:15. Hebr. 2:9. "En wij hebben het aanschouwd, en getuigen, dat de Vader Zijn Zoon gezonden heeft tot een Zaligmaker der wereld, " en tot een verzoening voor de zonde der gehele wereld. 1 Joh. 4:14.

Ten tweede. Ik leid het af uit die verscheiden oordelen waaronder zij liggen, die Christus niet aannemen, wanneer Hij in een *algemeen aanbod hun in het Evangelie wordt aangeboden*: "Die niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden." Markus 16:16. "Die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet gelooft heeft de getuigenis, die God getuigd heeft van zijnen Zoon." 1 Joh. 5:10. Wee u Kapérnaüm, "Wee u, Chorazin! wee u, Bethsaïda!" Matth. 11:21, en nog vele andere uitdrukkingen van dezelfde soort bevatten een groot bewijs in zich hiervoor, want

indien zij, die in de dagen van het Evangelie sterven tenminste een groter oordeel zullen hebben, omdat zij geweigerd hebben het Evangelie aan te nemen, dan moet hieruit volgen dat het Evangelie hen in alle getrouwheid is aangeboden, hetgeen niet geschied kon zijn, tenzij de dood van Christus zich tot hen uitstrekt. Johannes 3:16, Hebr. 2:3.
Want het aanbod der genade kan niet verder aangeboden worden met Gods vergunning dan de dood van Christus gaat, want indien die weggenomen wordt, zo is er geen Evangelie en ook geen genade meer, die kunnen worden aangeboden.
Bovendien, indien met de uitdrukking "aan alle creaturen" en dergelijke meer, alleen de uitverkorenen bedoeld werden, dan zijn al de overtuigingen van het Evangelie vruchteloos en zonder kracht, want de onbekeerden, die hier veroordeeld worden, omdat zij het niet hebben aangenomen, zijn dadelijk gereed met de woorden: *Ik weet niet of ik een uitverkorene ben, en daarom durf ik niet tot Jezus Christus komen*, want indien de dood van Jezus Christus en zo het algemeen aanbod van het Evangelie alleen de uitverkorenen betreft, zo verkeer ik in groot gevaar toch niet zalig te worden, daar ik niet weet of ik totdat uitverkoren getal behoort, ook weet ik niet wat groter zonde is, te geloven of te wanhopen: want ik zeg nog eens als Christus alleen voor de uitverkorenen stierf enz., dan durf ik, die niet tot dat getal behoort, niet in het Evangelie geloven, dat dit bloed aanbiedt om mij te behouden, ja, ik denk werkelijk dat ik niet geloven mag totdat ik weet of ik uitverkoren ben daartoe.

Ten derde. *God de Vader en Jezus Christus Zijn Zoon, wilden dat alle mensen hoegenaamd door het Evangelie zouden genood worden om het leven in Christus aan te grijpen*, hetzij zij uitverkorenen of verwerpelijken waren. Want hoewel het waar is dat er een uitverkiezingen een verwerping bestaat, zo ziet God nochtans door de aanbiedingen van het Evangelie in de bediening van Zijn Woord onder een andere beschouwing op hen neer, namelijk als zondaren, en Hij nodigt hen als zondaren uit om tot Hem te komen door in Zijn Zoon te geloven en het leven aan te grijpen. Hij zegt niet tot de bedienaars van het heilig Evangelie, gaat heen predikt het Evangelie aan alle uitverkorenen, omdat zij uitverkoren zijn, en sluit de andere uit, omdat zij dit niet zijn: Maar, gaat heen predikt het Evangelie aan zondaren, als zondaren, en daar zij zodanige zijn, noodt hen om tot Mij te komen en te leven.
En het moet noodwendig aldus zijn, anders zou de verkondiger niet in het geloof kunnen spreken, en de hoorder niet in het geloof kunnen horen.
Ten eerste, de prediker zou niet getrouwelijk kunnen spreken omdat hij de uitverkorenen niet van de verworpenen kent, en de hoorders kunnen niet in het geloof horen, omdat zij als onbekeerden altijd hiervan onwetend zouden blijven. Zo dan, daar de bedienaar niet weet aan wie het leven aan te bieden, en daar het volk niet weet, wie hunner het moeten aannemen, hoe zou het Evangelie nu getrouwelijk met kracht verkondigd kunnen worden? En hoe zou het volk het kunnen geloven en omhelzen? Maar nu de prediker de genade in het Evangelie aan zondaren aanbiedt, daar zij zondaren zijn, nu is er een weg geopend voor het woord om in getrouwheid verkondigd te worden, omdat zijn hoorders zondaars zijn, ja nu is er ook een spoorslag voor de hoorders, om het aan te nemen en te omhelzen, omdat zij weten dat zij zondaars zijn: "Christus Jezus is in de wereld gekomen, om de zondaren zalig te maken." 1 Tim. 1:15. Lukas 24:46, 47.

Ten vierde. *Het Evangelie moet aan zondaren, daar zij zondaren zijn, verkondigd worden zonder het geringste onderscheid tussen uitverkorenen en verworpenen, omdat geen van beiden geschikte voorwerpen zijn om het Evangelie te omhelzen.* Het Evangelie moet de mensen worden aangeboden omdat zij zondaren zijn en persoonlijk onder de vloek liggen wegens de zonde. Daarom: genade aan de uitverkorenen aan te bieden, omdat zij uitverkorenen zijn, is de genade aan hen aanbieden, omdat men hen niet als zondaars beschouwt. En de genade aan de verworpenen te ontzeggen, omdat hij niet uitverkoren is, is niet alleen de genade ontzeggen aan hem, die haar niet nodig heeft, maar ook een ontzegging aan hem die nooit gelegenheid gehad heeft om ze aan te nemen. Wanneer men dus Christus en de genade aan de uitverkoren mens aanbiedt, beschouwd als een uitverkorenen! zo dient men hem niets geen troost toe, want als zodanig is hij hier geen zondaar, en zo wint men het hart volstrekt niet voor Jezus Christus, want dit gebeurt slechts in hen, als zij zondaren zijn.
Ja, ook het Evangelie te ontzeggen aan de verworpene, omdat hij niet uitverkoren is, zal hem volstrekt niet deren, want deze zegt, zo ben ik dus geen zondaar en heb daarom geen Zaligmaker nodig. Maar nu, omdat de uitverkorenen geen behoefte hebben aan de genade in Christus Jezus door het Evangelie, dan omdat zij zondaars zijn, en de verworpenen ook geen oorzaak hebben om dezelve te weigeren dan omdat zij zondaars zijn, daarom moet Christus door het woord van het Evangelie aan beiden worden aangeboden, zonder te bedenken of zij verworpenen of uitverkorenen zijn, alleen omdat zij zondaren zijn. "Die gezond zijn, hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn. Ik ben niet gekomen, om te roepen rechtvaardigen. maar zondaars tot bekeringen." Markus 2:17. 2 Cor. 5:14, 15. Lukas 7:47.
U ziet dus dat het Evangelie in het algemene aanbod aan allen moet gepredikt worden, zowel aan de verworpenen als aan de uitverkorenen, AAN ZONDAREN ALS ZONDAREN, en zo moeten zij het aannemen en zich laten gezeggen door het aanbod."

HOOFDSTUK 10
ZIENDE DAT DE GENADE GODS IN HET EVANGELIE, DAARDOOR MOET WORDEN AANGEBODEN AAN ZONDAREN ALS ZONDAREN, ZOWEL AAN DE VERWORPENEN ALS AAN DE UITVERKORENEN, IS HET MOGELIJK VOOR DEGENEN, DIE INDERDAAD NIET ONDER HET PLAN DER EEUWIGE VERKIEZING LIGGEN, HET AAN TE NEMEN EN DAARDOOR BEHOUDEN TE WORDEN?

Op deze vraag zal ik verscheiden antwoorden geven.

- Maar ten eerste zal ik u aantonen wat die genade is, die in het Evangelie wordt aangeboden,
- en ten tweede wat het zeggen wil die genade aan te nemen en behouden te worden.

Ten eerste. De genade die aan zondaren als zondaren wordt aangeboden, zonder aanzien des persoons, is een algenoegzame gerechtigheid, vergevende genade, en het leven, die in de persoon van Christus als schatten opgestapeld liggen en door het Evangelie omhoog gehouden worden, en waarvan beloofd is dat zij allen de hun zullen worden, die hen aannemen, en dat wel in zo'n algemeen aanbod, dat niet een

enkele zondaar in het minste door dit aanbod geweerd of uitgesloten wordt! maar veeleer aangemoedigd wordt indien hij slechts de geringste begeerte heeft tot het leven, ja het aanbod van genade wordt door het Evangelie omhoog gehouden, niet om de zondaar af te schrikken maar om een begeren en verlangen in hem op te wekken naar het leven dat als onuitputtelijke schatten in Christus ligt opgestapeld. Johannes 1:16. Kol. 1:19, 23. 1 Joh. 5:11, 12. Hand. 13:38, 39. Rom. 10:19 - 14, 16:25, 26.

Ten tweede. Deze genade aan te nemen, die aldus in het Evangelie wordt aangeboden, wil zeggen:
1. Te geloven dat het waar is.
2. Haar aan te nemen van ganser hart en door een ongeveinsd geloof.
3. Haar haar natuurlijke gang, loop en gezag te laten hebben in de ziel, en dat in die mate, dat zij voortbrengt de vruchten van een goed leven in het hart, in woorden en daden, beide voor God en de mensen. En nu tot de vraag gekeerd. Is het mogelijk dat dit aanbod, aldus aan de verworpene aangeboden, door hem aldus zou worden aangenomen en omhelsd, en hij hierdoor leven zal?
Waarop ik in ontkennende zin antwoord zelfs voor de uitverkorenen, ik bedoel, beschouwd als dood in zonden en misdaden, hetwelk de staat is van alle mensen, zowel van de uitverkorenen als van de verworpenen. Ofschoon er dus een algenoegzame gerechtigheid en leven van Christus is voor alle mensen, en deze door het Evangelie aan allen zonder uitzondering wordt aangeboden, zo heeft nochtans de zonde, die tussen de ziel en het aanbod van deze genade treedt, inderdaad en in waarheid alle mensen onbekwaam gemaakt om deze gerechtigheid aan te nemen, en zo blijven allen in de dood, niettegenstaande dit aanbod der genade. Want ik zeg, het Evangelie, dat alleen in woorden komt, maakt niemand zalig wegens een beletsel of hinderpaal aan 's mensen zijde. Daarom tot degenen, die inderdaad door dit Evangelie behouden worden, komt het woord niet tot hen alleen in woorden, maar ook in kracht en in de Heilige Geest, het wordt gemengd met het geloof, ja met het geloof der werking Gods, door wiens zeer grote en machtige kracht zij uit de dood der zonde worden opgewekt en bekwaam gemaakt om het Evangelie aan te nemen. Daar alle mensen dood zijn in zonden en misdaden en zo gevangen zijn onder de macht van de duivel, de vloek der wet, en in het ongeloof zijn opgesloten, zo moet het ongetwijfeld de kracht van God, ja zelfs de uitnemende grootheid van die kracht zijn, die de ziel uit deze toestand opwekt om het heilig Evangelie aan te nemen. Eféze . 2:1 - 3. 1 Thess. 1:5 - 6, Kol. 2:12. Hebr. 4:1, 2. Eféze . 1:13, 19, enz. Want de mens kan van nature (neemt hem op zijn best) niet meer zien en ook niet meer doen dan hetgeen de natuur verstaat, en helpt verstaan en doen. Daar deze natuur nu de dingen des Geestes en der zaligmakende genade niet kan onderscheiden, zo kan de mens van nature dit genadegoed ook niet aannemen en zich erin verblijden. "De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn: want zij Zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden." 1 Cor. 2:14.
Maar ik zeg indien de natuurlijke mens op zijn beste beschouwd (want de uitverkorenen zijn vóór hun bekering niets beter, indien zo goed) dit niet kan doen, hoe zullen zij hiertoe dan geraken, daar zij thans niet alleen verdorven en besmet, maar ook dwaas, vervoerd en dood zijn, verteerd door het ongeloof, onwetendheid, verwarring, verhardheid van hart, haat tegen God en dergelijke? Wanneer een doorn

van nature druiven voortbrengt en een distel vijgen voortbrengt, dan zullen deze dingen kunnen gebeuren. Matth. 7:16 - 18.
Door het was en zaligmakende geloof het Evangelie aan te grijpen en aan te nemen is een daad van die ziel, die een nieuw schepsel gemaakt is, hetwelk Gods werk is: "Die ons nu tot ditzelfde bereid heeft is God." 2 Cor. 5:5. "Want een kwade boom kan geen goede vruchten voortbrengen" Lukas 6:43 - 45. "Zal ook een moorman zijn huid veranderen? of een luiaard zijn vlekken? Zo zult gijlieden ook kunnen goed doen, die geleerd zijt kwaad te doen. Jeremia 13:23.

Nochtans de oorzaak van deze onmogelijkheid.
1. Ligt niet in de verwerping. De uitverkorenen zelf zijn even onbekwaam als de andere om deze genade aan te nemen.
2. Ook ligt de oorzaak hierin niet, dat de verworpenen zijn uitgesloten van het aanbod, want dat is algemeen.
3. Ook is het niet, omdat er bewijzen ontbreken in het aanbod van genade, want deze zijn er overvloedig, en wel zodanige, die overredend, helder en vol redelijkheid zijn.
4. Ook is het niet, omdat deze schepselen geen behoefte aan de genade hebben, want zij hebben allen het gebod overtreden.
5. Het is dus, omdat zij waarlijk dood zijn in de zonde, gevangen, dwaas, blind, vervreemd in hun gedachten, en haters van God. Aanschouw de verwoesting, die de zonde heeft aangericht! Daarom, allen die de genade, die in het Evangelie wordt aangeboden, aannemen, moeten door de kracht van God levend gemaakt worden. Hun ogen moeten geopend, hun verstand verlicht, hun oren losgemaakt, hun harten besneden, hun wil recht gebogen en de Zoon van God moet in hen geopenbaard worden. Niet omdat er iets aan het aanbod der genade ontbreekt, maar omdat de mens van nature dood en blind is en niet horen kan. "Waarom kent gij mijn spraak niet (zegt Jezus)? Het is, omdat gij Mijn Woord niet kunt horen." Johannes 8:43. Hand. 9:15, 26:9, 10. Psalm 110:3. Gal. 1:15. Matth. 11:27.

Want anders, zoals ik nu juist heb gezegd, er is:

1. Redelijkheid genoeg in het aanbod van het Evangelie.
2. Overtuigende redenen van genoeg gewicht om op te wekken tot het geloof, en
3. Genoeg bewijsgronden, om de mens te overreden daarin te volharden.

1. Is het niet redelijk, dat de mens God behoort te geloven in het aanbod van het Evangelie en van het leven? Bestaat hiervoor geen reden, zeg ik, is God dan niet waar en niet getrouw? Is er geen algenoegzaamheid in de verdiensten van Christus? Is de belofte niet vrij en niet ruim genoeg? Welk onredelijk ding eist het Evangelie van u om te geloven? Of welke leugen beveelt het u om als waarheid aan te nemen? Voorwaar, het Evangelie is in vele opzichten boven de reden, maar nooit tegen de reden, inzonderheid in die dingen waarin het handelt met de zondaar aangaande het eeuwige leven.
2. Betreffende zijn overtuigende redenen om tot het geloof op te wekken. Met hoeveel tekenen en wonderen, mirakelen en krachtige daden is het herhaalde malen bevestigd, en dat juist voor dit doel. Hebr. 1:1 - 3. 1 Cor. 14:22. Met hoe vele eden, verklaringen, getuigenissen en proclamaties is het verzekerd, bevestigd en bekrachtigd! Hebr. 6:17,

18. Hand. 13:32. Jeremia 3:12. Gal. 3:15. En waarom zou men geen geloof schenken aan dat Evangelie, dat met bloed verzegeld is, met het bloed van de Zone Gods zelf? Ja, waarom zou men geen geloof schenken aan dat Evangelie, dat nog niemand heeft doen falen, die zich in waarheid op hetzelve geworpen heeft van het begin der wereld af. Hebr. 9:16 - 18 en 12:1 - 3.

3. Nogmaals, zowel als er genoeg redelijkheid en voldoende overtuigende bewijzen zijn, zowel zijn er ook de krachtdadigste beweegredenen om de mens te overreden, om hierin tot de einde toe te volharden, en dat van ganser harte, blijmoedig en ongeveinsd. Is het niet, zoals ik gezegd heb, dat blindheid, dwaasheid, onverschilligheid en moedwillige opstand tegen God hen vervoerd en overwonnen hebben? Eféze . 4:17 - 19.

(1.) Want, ten eerste, indien zij slechts konden zien hoe zij gezondigd hebben, hoe zij de Heere tot toorn verwekt hebben enz., als zij slechts konden zien welk een treurigen staat de staat der verdoemden is, alsook dat hun toestand elk ogenblik dezelfde kan worden, zouden zij het Evangelie niet aankleven en leven?

(2.) De gemeenschap met God, met de gelovigen, met de engelen, het heerlijkste wat een mens kan hebben, de vermaken des hemels, die het troostrijkst zijn, en altijd in de grootst denkbare blijdschap en vreugde, in het hoogste genot van het leven en het licht te zijn, men zou waarlijk menen, zo iets moest genoeg zijn om zelfs de verdoemden in de hel te overreden. Er is niemand die verloren gaat uit gebrek aan redelijkheid in het aanbod van genade, of uit gebrek aan beweegredenen tot het geloof, of uit gebrek aan bewijsgronden tot opwekking om hierin te volharden. Neen de oorzaak ligt niet in het Evangelie, maar in de mens. De waarheid is, dat het Evangelie met onredelijke schepselen te doen heeft. De mens is onredelijk, niet het Evangelie. De mensen willen het Evangelie niet geloven, omdat het de waarheid is: "Maar mij, (zegt Christus), omdat ik u de waarheid zeg, gelooft gij niet." Johannes 8:45.

Vraag. Welnu, indien dat dan in waarheid aldus is, hoe komt het dan dat sommigen het aannemen en eeuwig leven? Want gij hebt gezegd, dat de uitverkorenen even dood zijn als de verworpenen, en even onbekwaam als zij, als mensen, om dit aanbod van genade aan te nemen en te leven.

Antwoord. Dit is ongetwijfeld waar, en werden de uitverkorenen aan zichzelf overgelaten dan zouden zij door de goddeloosheid huns harten even zeker verloren gaan als de andere. Ook zouden al de redelijke, overtuigende en krachtdadige bewijsgronden van het Evangelie van God in Christus niet in staat zijn iemand het aanbod te laten ontvangen en te doen leven. Daarom moet u hier wel in aanmerking nemen, dat er nevens het in de evangeliën openbaar gemaakte algemene aanbod ook nog een genade der uitverkiezing is, welke genade de harten der uitverkorenen wint en overheerst, in hun harten die genade werkende, die uitloopt in hun onfeilbare zaligheid, hetwelk inderdaad de oorzaak is dat er niet alleen in alle eeuwen maar ook na zelfs op deze dag een overblijfsel is dat deze genade aanneemt, daar zij hiertoe gesteld zijn voor de grondlegging der wereld. Zij zijn gespaard, en bekwaam gemaakt om dit heerlijk Evangelie der genade, des vredes en des levens aan te nemen. 1 Kon.

19:18. Rom. 11:5. 1 Thess. 5:9. 38 Nu is er een groot onderscheid tussen de genade der verkiezing en de genade, die vervat is in het algemene aanbod van het Evangelie, een verschil aangaande tijd, uitgebreidheid en werking.

1. Aangaande de tijd. De genade der uitverkiezing is vóór, ja lang voor dat er een aanbod van de genade in het Evangelie was voor iemand, of iemand zo'n aanbod nodig had. Eféze . 1:4, 5.
2. Zij verschillen ook in uitgebreidheid, het aanbod der genade in het Evangelie zijn gemeen en algemeen voor allen, maar dat der uitverkiezing is bijzonder en alleen eigen aan sommigen. "Alzo is er dan ook in deze tegenwoordige tijd een overblijfsel geworden, naar de verkiezing der genade." Rom. 11:5.
3. Aangaande de werking der genade der uitverkiezing. Deze verschilt veel in sommige opzichten van de werking der genade, die in het algemene aanbod van het Evangelie ligt opgesloten. hetgeen blijkt de volgende zaken:

(1.) De genade die in het algemene aanbod van het Evangelie wordt aangeboden, eist geloof om zich aan haar vast te klemmen en haar aan te nemen, maar de bijzondere genade der uitverkiezing werkt dat geloof, hetwelk zich aan haar vastklemt en zich meester van haar maakt. Hand. 16:31. 13:48. Filip. 1:29. 2 Thess. 1:11.

(2.) De genade die in het algemene aanbod van het Evangelie wordt aangeboden, eist geloof als een voorwaarde in ons, zonder hetwelk er geen leven is, maar de bijzondere genade der uitverkiezing werkt dat geloof in ons zonder zo'n voorwaarde. Markus 16:15, 16. Rom. 11:5, 6.

(3.) De genade die in het algemene aanbod van het Evangelie wordt aangeboden belooft de zaligheid alleen op de voorwaarde dat de mens in het geloof volharde, maar de bijzondere genade der uitverkiezing veroorzaakt deze volharding. Kol. 1:23. Eféze . 2:10. Rom. 11:7. 1 Petrus 1:5 - 7.

(4.) De genade die in het algemene aanbod van het Evangelie wordt aangeboden, laat zelfs waar zij het meest glinstert de meeste mensen achter zich, maar de bijzondere genade der uitverkiezing brengt elke ziel, zelfs waar zij het minst schijnt, veilig en behouden in de haven der eeuwige heerlijkheid aan. Rom. 10:16. 8:33 - 35.

(5.) Een mens kan al het licht en al het leven uitdoven, dat door het algemene aanbod van het Evangelie in hem is ontstaan, maar niemand kan de genade der uitverkiezende liefde uitdoven of verwoesten. Judas 1:4. 2 Petrus 2:20 - 22. Matth. 24:24. Rom. 11:1 - 3, enz.

(6.) Het algemene aanbod van het Evangelie, beschouwd zonder medewerking van de genade der uitverkiezing, helpt zelfs de uitverkorene niet, wanneer hij treurig gevallen is. Daarom, wanneer ik zeg, de genade, die in het algemene aanbod van het Evangelie wordt aangeboden, dan bedoel ik die genade zonder vergezeld te gaan met een bijzondere medewerking van Gods uitverkiezende liefde. Of anders, de genade, die in het algemene aanbod van het Evangelie wordt aangeboden is degene, welke de zondaar nu zalig maakt en hem tot het eeuwige leven brengt, dat wil zeggen, wanneer zij gepaard gaat met die genade, die dit algemene aanbod zegent en het zaligmakend maakt. De genade der uitverkiezende liefde werkt niet zonder maar door het algemene aanbod, en de aangebodene genade werkt niet krachtdadig dan door en met de genade der

> uitverkiezing. "En er geloofden zo velen, als er geordineerd waren tot het eeuwige leven." Hand. 13:48. Het woord werkt dan alleen ten leven, wanneer de hand des Heeren medewerkte tot hetzelfde doel. Markus 16:20. En zij, uitgegaan zijnde, predikten overal, en de Heere wrocht mede." "Zij spraken, (zegt de tekst), tot de Grieksen, verkondigende de Heere Jezus. En de hand des Heeren was met hen, en een groot getal geloofde, en bekeerde zich tot de Heere." Hand. 11:20, 21.

Wij moeten altijd verschil maken tussen het woord van het Evangelie, en de macht die dat woord bestuurt, wij moeten ook onderscheid maken tussen de algemene en de meer bijzondere werkingen van die kracht, gelijk er zelfs duidelijk onderscheid gemaakt moet worden tussen die woorden van Christus die werkdadig waren om te doen wat gezegd werd, en die woorden, welke slechts woorden waren, of ten minste niet zo gepaard gingen met kracht. Bijvoorbeeld, diezelfde Jezus die tot de melaatse zei: "Zie, dat u dit niemand zegt, " zei ook tot Lazarus, "Kom uit!" Nochtans de een gehoorzaamde en de andere niet, hoewel hij, die gehoorzaamde, daartoe het minst in staat was, daar hij dood was en reeds riekte in het graf. Inderdaad, het ongeloof heeft Christus veel verhinderd, Maar niet als Hij optreedt als de Almachtige, maar wanneer Hij het hun toelaat om Hem te mishandelen: anderszins, legioenen duivelen en tienduizenden hinderpalen moeten voor Hem vallen en ruimte voor Hem maken.
Er is een spreken, en een zo spreken: "En het geschiedde dat zij zo spraken, dat een grote menigte, beiden van Joden en Grieken, geloofde. Hand. 14:1. Gelijk ik reeds met een enkel woord heb te kennen gegeven, dat er verschil is, of het woord komt met kracht, 1 Thess. 1:5, of wanneer het komt alleen als een woord. De heerlijke genade der uitverkiezende liefde kiest deze mens dus, niet omdat hij goed is, zij kiest hem om te geloven, niet omdat hij gelooft, zij kiest hem om te volharden, niet omdat hij dit doet, zij heeft te voren verordineerd, dat deze mens in Christus Jezus zal geschapen worden tot goede werken, Eféze . 1:4 - 6, niet als een mens zichzelf daartoe wil scheppen. 1 Petrus 2:12. Eféze . 2:10. Wat zullen wij dan zeggen, is het Gods schuld als iemand verloren gaat? Ongetwijfeld niet, en ook niet van zijn daad der eeuwige verwerping. Het is de genade die de uitverkorenen zalig maakt, maar de zonde die de andere verdoemt. Het is de zeer overvloedige genade, die de uitverkorenen het aanbod van het leven doet omhelzen en hun doet leven, en het is de veelheid der zonde, die de verworpenen afhoudt van de redelijke, noodzakelijke en absolute aanbiedingen der genade.
Om te besluiten, het Evangelie eist geloof als een voorwaarde, en dat beide van de uitverkorenen en van de verworpenen, maar omdat niet één hunner, als dood in de zonden, het aanbod wil aannemen en leven, daarom zet de genade der uitverkiezende liefde zich voor sommigen te werk boven onze bevatting, en de gerechtigheid snijdt andere af, voor het verachten van zulke goede, heerlijke en noodzakelijke middelen der zaligheid zo vol liefde, ontferming en wijsheid.

HOOFDSTUK 11.
WETENDE DAT HET NIET MOGELIJK IS DAT DE VERWORPENEN DEZE GENADE EN DIT LEVEN AANNEMEN, EN TEVENS OVERWEGENDE DAT DIT TEVOREN ONFEILBAAR DOOR GOD VOORZIEN WAS, EN WEDEROM

ZIENDE DAT GOD TEVOREN HEEFT VASTGESTELD DAT HET ALZO ZAL GESCHIEDEN.

Waarom wil Hij en beveelt Hij dan dat het Evangelie en zo de genade in het algemeen aan hem worde aangeboden? Met vijf redenen beantwoordt en verklaard, en drie tegenwerpingen weerlegd. Waarom wordt hun dan het Evangelie aangeboden? Wel, dat er zo'n ding is als de eeuwige verwerping heb ik u aangetoond, ook heb ik u verklaard wat deze eeuwige verwerping is en zal nu tevens aantonen dat, ofschoon deze verworpenen zeker verloren zullen gaan, hetgeen God niet alleen tevoren voorzag, maar ook heeft vastgesteld, er nochtans redenen bestaan, gewichtige redenen waarom het Evangelie en dus ook daardoor de genade van God aan hen moet worden aangeboden, en dat wel in het algemene aanbod, zowel aan hen als aan andere. Maar, voordat ik deze redenen voor u ontvouw, moet ik u de volgende bijzonderheden indachtig maken:
1. Dat de eeuwige verwerping niemand tot een zondaar maakt.
2. Dat de voorwetenschap van God, dat de verworpene verloren zou gaan, niemand tot een zondaar maakt.
3. Dat het onfeilbaar besluit van God omtrent de verdoemenis van hem die verloren gaat, niemand tot een zondaar maakt.
4. Gods geduld en lankmoedigheid en verdraagzaamheid, totdat de verworpene zich geschikt maakt voor het eeuwig verderf, maakt niemand tot een zondaar. Zo dan, God kan verwerpen, kan de verworpene toelaten te zondigen, kan zijn onfeilbare verdoemenis van tevoren vaststellen door hem tevoren in zijn zonde te beschouwen en kan ook dat werk in zijn ziel laten werken, dat hem onfeilbaar uit deze toestand zou brengen, en toch niet de bewerker of ontwerper zijn van 's mensen zonde en ellende. Wederom, God kan onfeilbaar voorzien, dat deze verworpene, wanneer hij gezondigd heeft, een onredelijke tegenstander zal zijn van zijn eigen zaligheid, en kan zo besluiten hem te laten zondigen en dus onredelijk te zijn tot aan zijn einde toe, en nochtans goedertieren zijn, ja zeer genadig, indien Hij hem het leven aanbiedt en dat slechts op billijke voorwaarden, waarmee hij echter niet wil instemmen. Jesaja 1:18. 55:12.

De redenen zijn:
1. Omdat niet God, maar de zonden hem onredelijk gemaakt hebben, zonder dewelke billijke voorwaarden voldoende zouden geweest zijn voor hem: want billijke voorwaarden zijn de rechtvaardigste en onpartijdigste voorwaarden, die tussen twee vijandelijke partijen kunnen worden voorgesteld, ja, de voorwaarden, die het geschiktst waren voor, en overeenstemden met een redelijk schepsel, zodanig als de mens is, ja, redelijke voorwaarden zijn het geschiktst om in die mens te werken, wiens verstand gevangen is geworden onder de indruk en het gevoel der voorwaarden zelven. Ezech. 18:23.
2. God gaat nog verder. Hij voegt er beloften der genade bij, die onafscheidelijk verbonden zijn met de voorwaarden, die Hij aanbiedt, ja, Hij belooft zelfs hun Zijn Geest uit te storten. "Keert u tot mijn bestraffing, ziet, Ik zal Mijn Geest ulieden overvloedig uitstorten, Ik zal mijn woorden u bekend maken, Ik zal uw oren neigen, komt tot Mij, hoort en uw ziel zal leven." Spreuken 1:23 - 27. En nu over de vraag zelf, namelijk, hoewel het onmogelijk is, dat de verworpenen zalig worden, en daar dit

door God onfeilbaar voorzien is en ook door God van te voren vastgesteld is, dat het zo zou geschieden, zo zal ik nochtans aantonen, dat het een noodzakelijke vereiste is, dat Hij beide zou willen en bevelen, dat het Evangelie en zo de genade in het algemeen aanbod daarvan, aan de verworpene worde aangeboden.

Eerste reden.
En dat ten eerste om u aan te tonen, dat deze verwerping uit zichzelf niet een enig mens absoluut onbekwaam maakt tot de zaligheid: want indien het de bedoeling des Heeren was, dat door de daad van deze verwerping de personen, die daarin betrokken zouden zijn ook door deze enkele daad onbekwaam tot het eeuwige leven gemaakt zouden zijn, dan moest deze daad ook alle genademiddelen aan hen onthouden hebben, die tot de zaligheid leiden, of tenminste verhinderd hebben dat het Evangelie naar Gods bevel voor dat doel tot hen zou gepredikt worden, anders, wie is er die de Heilige niet schuldig verklaard zou hebben aan bedrog, indien Hij beval dat het Evangelie der genade en der zaligheid aan deze of geen mens gepredikt moest worden, die Hij door zijn daad der verwerping nochtans onbekwaam heeft gemaakt om het zelf aan te nemen? Daarom juist toont deze zaak, namelijk dat het Evangelie aan die eeuwig verworpenen moet worden aangeboden, dat het eenvoudig niet de daad van Gods verwerping, maar de zonde is, die de mens onbekwaam maakt tot het eeuwige leven. Welke zonde geen onderdeel is van deze verwerping, hetgeen duidelijk blijkt, daar de uitverkorenen en de verworpenen er beiden mee besmet en verontreinigd zijn.

Tweede reden.
God toont hierdoor ook, dat de verworpenen niet verloren gaan uit gebrek aan aanbiedingen der zaligheid, hoewel zij tegen de Heere zijn opgestaan. "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen! maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van Zijn Weg en leve." Ezech. 33:11, 18:31, 32. "Keert weer tot Mij, spreekt de HEERE der heirscharen, zo zal Ik weer tot ulieden keren, zegt de HEERE der heirscharen." Zach. 1:3. Hier ligt dus de zaak tussen God en de verworpene, ik bedoel, sedert de verworpene gezondigd heeft, is God gewillig om hem te behouden op redelijke voorwaarden, boven redelijkheid, maar geen redelijke voorwaarden hebben invloed op de verworpene, daarom gaat hij verloren om zijn onredelijkheid. Dat God gewillig is om zelfs hen te redden die verloren gaan, blijkt duidelijk, beide uit een beschouwing van de goedheid zijner natuur Psalm 145:9, dat de mens zijn maaksel is en inderdaad in een rampzaligen toestand is. Job. 14:15, 3:16. Maar ik zeg wederom wat ik ook reeds gezegd heb, er bestaat een groot verschil tussen zijn gewilligheid om hen te verlossen, indien zij zijn billijke voorwaarden aannemen, en zijn bereidvaardigheid om hen zalig te maken, of zij, als mensen, willen of niet, zó verlost Hij alleen de uitverkorenen, "naar de rijkdom van Zijn genade." Eféze . 1:7. Zelfs naar zijnen rijkdom in heerlijkheid, door Christus Jezus." Filip. 4:19, in hen uitwerkende, wat het Evangelie als voorwaarde van hen eist, En vanhier is het dat van Hem gezegd wordt, dat Hij het geloof geeft, Filip. 1:29, ja het allerheiligst geloof, want dat is het geloof van Gods uitverkorenen, tot bekering en vergeving der zonden. Hij geeft hen een nieuw hart, en zijn vreze, ja die vreze, die hen voor eeuwig van het verderf zal bewaren, Eféze . 1:4. Zijn genade en barmhartigheid volgen hen al de dagen huns levens, Jeremia 32:40. Ezech. 36:26, 27, opdat zij voor

eeuwig in het huis des Heeren zullen wonen Psalm 23:6 en gelijk een andere tekst zegt: "Die ons nu tot ditzelfde bereid heeft, is God." 2 Cor. 5:5. Rom. 8:26, enz.
Maar ik zeg, omdat Hij niet ieder schepsel uitverkiest, daarom kan men eigenlijk nog niet zeggen, dat het zijn wens niet is, dat allen het aanbod van genade aannemen en leven. Daarom moeten wij onderscheid maken tussen het weigeren der genade op redelijke voorwaarden en het volstrekte weigeren, tussen het terughouden van verdere genade en het beletten om de genade aan te nemen. God kan veel terughouden zonder daarom iets te ontnemen, ja God kan veel wegnemen, wanneer het eens misbruikt is, en toch nog rechtvaardig en heilig blijven.
Verder, God kan weigeren dit of dat absoluut te doen, wanneer Hij nochtans beloofd heeft niet alleen dat, maar zelfs meer te doen voorwaardelijk. Waaruit gij gemakkelijk kunt besluiten, dat Hij gewillig kan zijn, om de niet-uitverkorenen te verlossen op billijke voorwaarden, ofschoon niet zonder deze. Het is geen onrechtvaardigheid in God, genade aan de wereld aan te bieden al zij het op die voorwaarden slechts, die de wereld zal verwerpen, hetgeen Hij weet naar zijn voorwetenschap, beide omdat haar te verwerpen onredelijk is, inzonderheid daar de voorwaarden zo billijk zijn, namelijk om de waarheid te geloven en te leven, en ook omdat het genade en barmhartigheid in God is, al was het maar eenmaal de middelen der verzoening aan een zondaar aan te bieden, daar deze de belediger is, maar de Heere, de God, die beledigd is, zij slechts stof en as, Hij de hemelse Majesteit. Indien God, toen de mens de wet overtreden had, de wereld met alle gestrengheid gehouden had aan de moeilijkste voorwaarden daarvan, zou Hij dan onrechtvaardig geweest zijn? Zou Hij dan de mens enig onrecht hebben aangedaan? Was niet elke tittel der wet redelijk, beide in de eerste en tweede tafel?
Hoe veel te meer is Hij dan genadig en barmhartig, zelfs in het vermelden van voorwaarden der verzoening? Inzonderheid, wanneer wij er op letten dat Hij ook gewillig is om tot de mens af te dalen, indien deze slechts Zijn Woord wil geloven, en de liefde der waarheid wil aannemen. Daar de verworpene nu gewillig, tegen alle kracht van redenen in, zichzelf spoedt naar de rots der eeuwige ellende, en daarop vergaat, zo gaat hij verloren in zijn eigen verdorvenheid door de voorwaarden des levens te verwerpen. 2 Thess. 2:10. 2 Petrus 2:12, 13.
Tegenwerping. Maar de verworpene is nu niet in staat deze billijke voorwaarden te vervullen.
Antwoord.
Maar ik zeg, veronderstel dat dit toegestemd worde, is dit dan, zo omdat de verwerping hem onbekwaam maakte, of de zonde? Niet de verwerping, maar de zonde: indien het de zonde is, laat hem dan vóórdat hij tegen God twiste de zaak wel overwegen, dan zal hij tot uitkomst vinden dat de zonde hem onbekwaam gemaakt heeft, waaraan hij zich met een vrijen wil verkocht heeft. En daar het de zonde was, waarin hij toestemde, die dat deed, laat hem dus met zichzelf twisten, omdat hij in de zonde heeft toegestemd en zich door haar onbekwaam heeft laten maken om deze billijke voorwaarden aan te nemen. En daar die billijke voorwaarden als hun onafscheidelijke metgezellen zulke wonderlijke genade en barmhartigheid aan zich verbonden hebben, laten daarom zelfs zij, die verloren gaan, God rechtvaardigen en billijken in zijn wegen, ja laten zij uitroepen "Zijn goedertierenheid duurt tot in der eeuwigheid, " ofschoon zij wegens de verdorvenheid huns harten daarvan zelf de gezegende vruchten niet genieten.

Derde reden.
God kan willen en bevelen dat Zijn Evangelie en zo de genade daarvan aan diegenen worde aangeboden die nooit zalig zullen worden, om allen toeschouwers te tonen welke een vijandin de zonde is van de zaligheid eens mensen, indien zij eens omhelsd is. Indien er geen aanbod van genade was in het Evangelie, zou de zonde nooit zo zondig hebben kunnen schijnen. "Indien ik niet gekomen ware, en tot hen gesproken had, zij hadden geen zonde, maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hun zonde." Johannes 15:22. Gelijk de zonden tegen de wet door de wet geopenbaard worden, dat wil zeggen, door de goedheid, en de gerechtigheid en de heiligheid der wet, Romeinen 7, zo worden de zonden tegen het Evangelie ontdekt door het Evangelie, namelijk door de liefde en de barmhartigheid en de vergeving van het Evangelie: "Als iemand, die de wet van Mozes heeft te niet gedaan, sterft zonder barmhartigheid.. hoe veel te zwaarder straf, meent gij, zal hij waardig geacht worden, die de Zoon van God vertreden heeft?" Hebr. 10:28, 29.
Wie zou ooit hebben kunnen denken dat de zonde zich verzetten zou tegen hetgeen rechtvaardig is, inzonderheid tegen de genade en de barmhartigheid, indien wij het niet met onze ogen hadden aanschouwd? En hoe zouden wij dat hebben kunnen zien, indien God niet sommigen aan zichzelf had overgelaten? Hier wordt inderdaad de zonde openbaar, "Want hoewel Hij zo 44 vele tekenen voor hen gedaan had" (namelijk om hen tot genade te bewegen), "nochtans geloofden zij in Hem niet." Johannes 12:37. Waar de zonde heerst, daar is zij een doodvijandin voor de ziel, zij verblindt de ogen, bindt de handen en de voeten, verzwaart de oren en verhard het hart om de Zaligmaker der ziel te weerstaan. Die mens die overgelaten is aan de zonde, zal nimmer Evangelie of wet gehoorzamen, welke God toch wil, dat aan hen geopenbaard zullen worden, al kost het de verdoemenis van sommigen: Juist voor dit doel, zei de Heere tot Farao, "heb Ik u verwekt, opdat Ik mijn kracht aan u betoonde, en opdat men Mijn Naam vertelle op de ganse aarde." Ex. 9:16. Rom. 9:17.
Want door Farao heeft God getoond welk een verschrikkelijk ding de zonde is, en dat zij zonder de bijzondere hulp van Zijnen Heilige Geest nooit tot zwijgen zou kannen gebracht worden, noch door de wet noch door het Evangelie.
Deze reden, hoewel ze van geen nut is voor degenen, die verdoemd zijn, zo is zij nochtans ter verheerlijking van God, en tot voordeel van degenen, die Hij heeft uitverkoren. Zij is ter verheerlijking van God, ter verheerlijking van zijn kracht en barmhartigheid. Want nu wordt zijn kracht openbaar, wanneer niets dan zij alleen de zonde kan temmen, en ook zijn barmhartigheid wordt hier gezien, want deze bindt hem om zo te handelen. Leest Rom. 9:22, 20.

Vierde reden.
God beveelt, dat het aanbod van het Evangelie en van de genade in het algemeen aan allen worde aangeboden, opdat daardoor de middelen voldoende verschaft mogen worden voor de uitverkorenen, beide om hen tot het geloof te brengen en hetzelve in hen te bewaren tot dat einde, waartoe God het wil. God heeft door de werking Zijner menigvuldige wijsheid een voornemen, en een voornemen in Zijn daden en handelingen onder de kinderen der mensen: en zo heeft Hij een voornemen in het bevel, dat Zijn Evangelie aan allen moet worden aangeboden, namelijk om de verdoemden zonder verontschuldiging te laten en een algenoegzaamheid van

middelen te verschaffen om al zijn uitverkorenen bijeen te vergaderen. "Och, of God sprak, (zegt Zofar), en zijn lippen tegen u opende, en u bekend maakte de verborgenheden der wijsheid, omdat zij dubbel zijn in Zijn wezen!" Job 11:5, 6. Want hoewel God anders werkt met en op de uitverkorenen dan met en op de verworpenen, zo werkt Hij nochtans met en op de uitverkorenen met en door hetzelfde Woord, hetwelk Hij aan de verworpenen laat verkondigen en aanbieden.
Nu, de tekst zo ruim en zo algemeen zijnde, nu nemen de uitverkorenen die ze horen, door de krachtige inwerking van God het aanbod van genade aan en zijn behouden. Het woord, dat aan de verworpene Joden verkondigd werd en door hen met verachting verworpen werd, datzelfde woord werd vruchtbaar voor de uitverkorenen, en deze werden er door behouden. Zij verblijdden zich en prezen het Woord des Heeren, "en er geloofden zo velen, als er geordineerd waren tot het eeuwige leven." Hand. 13:48. "Maar ik zeg dit niet, alsof het Woord Gods was uitgevallen. Rom. 9:6. "God heeft Zijn volk niet verstoten, hetwelk Hij te voren gekend heeft." 11:2.
Het Woord zal dienstbaar zijn, waartoe God het gezonden heeft, zelfs tot de zaligheid der weinigen die gekozen zijn, wanneer het aan allen wordt aangeboden, ofschoon het door de meesten verworpen wordt, wegens de hardheid huns harten Hand. 28:28. Hebr. 4:1 - 3.

Tegenwerping.
Maar indien God heeft uitverkozen, gelijk gij gezegd hebt, waarom moest Hij dan een fondament leggen, dat zo algemeen is om het geloof in zijn uitverkorenen op te wekken, aangezien dezelfde Geest, die in hen werkt door zulke middelen, ook door andere in hen zou kunnen werken, zelfs door een woord, zodat de meesten in het eerste aanbod werden uitgesloten

Antwoord. Ik heb u reeds vroeger gezegd, ofschoon dit het hoofddoel is van het algemene aanbod der genade, zo is dit nochtans niet de gehele oorzaak, waarom het aanbod zo algemeen moest zijn, hetgeen blijken zal uit de drie volgende oorzaken. Maar wederom, in de ingewanden van het raadsbesluit der verkiezing liggen ook de middelen opgesloten, die ook verordineerd zijn om die uitverkorenen tot die heerlijkheid te brengen, waarvoor zij te voren bestemd zijn, ja, om tot een te vergaderen al de kinderen Gods, Johannes 11:52. "Waartoe Hij u geroepen heeft door ons Evangelie (zegt Paulus) tot verkrijging der heerlijkheid van onze Heere Jezus Christus." 2 Thess. 2:14. Het raadsbesluit Gods of het plan der eeuwige verkiezing maakt dus de middelen niet te niet, welke zijn wijsheid bereid heeft, maar bevestigt hen veeleer, ja verordineert en verzegelt hen, en maakt die middelen, die uitwendig onbepaald en algemeen zijn, inwendig ten zegen voor deze en geen mens, door een bijzondere en eigenaardige toepassing: Gal. 2:20, 21, aldus wordt die Christus, die aan allen in het algemeen werd aangeboden, door een bijzondere daad des geloofs aan Paulus geopenbaard in het bijzonder, "Hij heeft mij liefgehad en zichzelf voor mij overgegeven."

Verder, gelijk het het plan der Hemelse Majesteit is, om Zijn uitverkorenen door middelen tot de heerlijkheid te brengen, zo moet dit ook geschieden door middelen, die algemeen zijn, als het meest passend en geschiktst, indien wij niet alleen letten op de verschillende wegen, waarin het de Heere behaagt in de harten van sommigen

Zijner uitverkorenen te werken, om hen tot deze hun heerlijkheid te brengen, maar ook op de verzoekingen, beproevingen en andere tegenspoeden, die hen daarheen moeten leiden.

1. Aangaande Zijn werk in sommigen hunner hoe onzichtbaar is dit voor hen, in welker zielen het nochtans begonnen is? Hoe ligt het Woord begraven onder de aarde hunner harten, voor maanden, ja soms voor jaren aaneen? Slechts zoveel wordt er van ontdekt, dat het de ziel hare zonde toont, waardoor deze zo in de engte gedreven wordt en het zo benauwd krijgt, (daar Jezus zich nog weerhoudt, even als Jozef, om zich aan zijn broederen bekend te maken,) dat zij, indien er geen algemeen aanbod van genade was en dat wel voor de slechtste der zondaren, in de geboorte zou stikken en als de kinderen des verderfs verloren zou gaan. Het is door het algemene aanbod, dat God hen ondersteunt en helpt, opdat zij zouden staan, wanneer andere voor eeuwig vallen. Psalm 119:49, 50.
2. En zo ook betreffende hun beproevingen, verzoekingen en andere tegenspoeden, omdat God hen niet zonder, maar door deze naar de hemel wil brengen, daarom heeft Hij zo'n ruim Woord verschaft, opdat zij in alle zielstoestanden nooit van dorst zullen sterven of omkomen.
3. Ik zou nog hierbij kunnen voegen, dat hun onvolmaakten staat, na ontvangen genade, ook behoefte heeft aan zo'n Woord, ja, nog vele andere dingen, die genoemd zouden kunnen worden, welke de alleen wijze God geschikt heeft gedacht, om ons te vergezellen naar het schip, ja over de zee, naar onze gewenste haven.

Vijfde reden.
God wil en beveelt, dat het Evangelie aan allen worde aangeboden, opdat daaruit te meer moge blijken, dat de uitverkiezende liefde, met betrekking tot een inwendig en geestelijk werk, de vrucht is van buitengewone en bijzondere liefde. Want hieruit namelijk, dat het Evangelie aan allen in het algemeen wordt aangeboden, en nochtans weinigen het in waarheid aannemen, en aangezien ook deze weinigen daartoe even onbekwaam, ongewillig en van nature daarvan even afkerig zijn als degenen, die het verwerpen en verloren gaan, hieruit blijkt duidelijk, dat er bij degenen, die behouden worden, iets meer plaats heeft dan de gewone verkondiging van het Evangelie, dat iets meer van de hemel en de werking van de Geest Gods het aldus aangebodene woord vergezelt. 1 Thess. 1:4 - 7.
Bij deze wordt het Woord niet als een bloot woord aangeboden, maar gesteund met de kracht des hemels: "Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden!" 1 Joh. 3:1, ja wij die geloven "naar de werking der sterkte zijner macht, die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij hem uit de doden heeft opgewekt." Eféze 1:20. Dit wekt de ziel op tot aanbiddelijke verwondering en tot liefde. Nu is het: "Alzo heeft Hij geen volk gedaan, en zijn rechten, die kennen zij niet. Halleluja!" Psalm 147:20.
Nu worden de offerdieren aan de hoornen van het altaar gebonden, met een: "Heere! wat is het, dat ge uzelf aan ons zult openbaren, en niet aan de wereld?" Johannes 14:22. "Hij zond van de hoogte, Hij nam mij, Hij trok mij op uit grote wateren. Hij verloste mij van mijnen sterken vijand, en van mijn haters, omdat zij machtiger waren dan ik." 2 Samuel 22:17. Psalm 18:17.

Want aldus spreekt de uitverkorene: Ofschoon wij gelijk allen in de wereld gekozen zijn, en van nature kinderen der ongehoorzaamheid zijn, Eféze . 2:1 - 3. Ja, ofschoon wij eveneens onszelf verzwakt hebben door de zonden, Rom. 6:2, zodat het gehele hoofd ziek, en het ganse hart mat is, Jesaja 1:5, daar wij allen zijn afgeweken, en samen onnut zijn geworden, beiden voor God en onszelf, Rom. 3:12, en God nochtans mijn ogen zou openen, mijn ziel zou bekeren, mij geloof zou geven, mijn zonden vergeven, mij opbeuren, wanneer ik val, mij wederhalen wanneer ik ben afgeweken: dit is wonderlijk! Psalm 31:21.
Ja, dat Hij een eeuwig huis voor mij zou bereiden, Psalm 37:23. Ja, dat Hij een eeuwig huis voor mij zou bereiden, Psalm 23:6 en mij daarvoor zou bewaren met Zijn sterken arm, en dat in de weg des geloofs, die ik zonder zijn hulp niet in staat ben te bewandelen! 2 Cor. 5:5 Dat Hij dit doen zou niettegenstaande mijn zonden ofschoon ik geen gerechtigheid bezat! Deuteronomium 9:5 - 7.
Ja, dat Hij het doen zou naar de rijkdom van Zijn genade door de verlossing die in Christus Jezus onze Heere is? Zelfs naar een eeuwig genadeverbond, waarvan het grootste gedeelte der wereld is buiten gesloten en waarin zij in der eeuwigheid niet zullen worden opgenomen! Ezech. 16:60 – 63.
Bovendien, dat Hij mijn harde hart zou breken en zacht maken en er dan een welgevallen in zou hebben, Psalm 51:17, zijn vreze er in zou leggen en mij dan zou aanzien, Jesaja 66:2, Psalm 138:6 en mij als zijn oogappel zou bewaren, Deuteronomium 32:10, ja besloten is mij te leiden met Zijnen raad, en mij daarna in de heerlijkheid te ontvangen! Verder, dat dit alles de vrucht zou zijn van ongedachte, onverdiende en niet begeerde liefde! Maleachi 1:2, Deuteronomium 7:7, 8.
Dat de Heere hieraan zou denken, voordat Hij de wereld gemaakt heeft, Jesaja 31:3, en dat Hij de middelen daartoe zou verordineren, voordat Hij de grondslagen der bergen geformeerd had! Hiervoor is Hij waardig te ontvangen de lof, de aanbidding en de dankzegging tot in alle eeuwigheid! "*Alles, wat adem heeft, love de Heere! Hallelujah!*

Tegenwerping.
Maar gij hebt te voren gezegd, dat ook de verworpene gezegend kan zijn met vele genadegaven, zoals met de kennis van Christus, van het geloof, van het licht, met de gave van de Heilige Geest en dat hij de dingen der toekomende wereld kan smaken en proeven? Indien dit zo is, wat is dan de oorzaak, dat hij toch verloren gaat? Is het, omdat de genade, die hij ontvangt, verschilt van die, waardoor de uitverkorene behouden wordt? Als er verschil tussen die genade bestaat, waarin ligt dan het verschil? Ligt het in de soort der genade, of in de trap der genade, of in het bestuur daarover?

Antwoord. Vele zaken zou ik hierop kunnen antwoorden: maar laat dit antwoord ter wil der kortheid voldoende zijn, de niet - uitverkorenen kunnen ver meegaan in de kennis, in het geloof, in het licht en in de aangenaamheid van Christus, en zij kunnen het zo ver brengen dat zij de Heilige Geest deelachtig worden, en door de medewerking van deze dingen de verdorvenheden van deze wereld ontkomen, een zichtbare gelovige worden, in de vergadering der gelovigen worden opgenomen, en als het was de voornaamsten schijnen, zelfs in het midden der uitverkorenen zelven.

Hiervoor levert de Schrift ons vele grondige bewijzen. De vraag is dus of de uitverkorenen en de verworpenen verschillende genade ontvangen?
Waarop ik antwoord, ja, in sommige opzichten wat betreft de *aard* der genade en ook de *mate* der genade.
1. *Om te beginnen met de aard der genade.*

(1.) Het geloof waarmee de uitverkorenen gezegend worden gaat onder een andere naam als enig ander geloof, zelfs wordt het het geloof der uitverkorenen Gods genoemd, Titus 1:1, als een geloof dat alleen hun toebehoort en waarvan niemand anders een deelgenoot is, welk geloof ook naar de aard er van genoemd wordt het allerheiligst geloof, Judas 1:20, om aan te tonen dat het elk ander geloof overtreft, en nergens elders geëvenaard kan worden dan met het geloof van diegenen, die onfeilbaar de eeuwige heerlijkheid verkrijgen: "die even dierbaar geloof met ons verkregen hebben, " zegt Petrus, 2 Petrus 1:1. En zo ook in andere dingen. 48 Want: indien dit waar is, dat zij verschillen in hun geloof, zo moeten zij ook noodwendig in andere dingen verschillen, want daar het geloof de moedergenade is, zo brengt het al de overigen naar zijn eigen natuur voort, namelijk de liefde, die overvloedig is, die nooit faalt, en die nooit tevreden is totdat zij de opstanding uit de dode is deelachtig geworden, enz. 2 Thes. 1:3. 1 Cor. 13:8. Filip. 3.

(2.) Zij verschillen ook hierin, het geloof, en de hoop, en de liefde, die de uitverkorenen ontvangen vloeien voort uit de uitverkiezing zelf, Hij heeft ons gezegend, "gelijk Hij ons heeft uitverkoren in Hem" Eféze . 1:4, 5 met die genadegaven die Hij voor ons heeft afgezonderd, toen Hij in de eeuwigheid ons tot het leven verordineerde vóór de grondlegging der wereld: welke genadegaven, omdat het besluit op zichzelf volkomen en onfeilbaar is, insgelijks het werk onfeilbaar zullen verrichten, nochtans door het bestuur van Christus: "Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude." Lukas 22:32.

2. Gelijk er verschil bestaat in de soort der genade, zo ook bestaat er verschil in *de mate der genade*; want hoewel het waar is, dat de verworpene met genade bevoorrecht is zo is het ook even waar, dat de uitverkorenen met meer genade gezegend geworden. Het is alleen het voorrecht van degenen, die gekozen zijn, om gezegend te worden met ALLE geestelijke zegeningen, en AL het welbehagen zijner goedheid in en over hen vervuld te hebben. Zij, die gezegend zijn met ALLE geestelijke zegeningen moeten noodwendig gezegend worden met het eeuwig leven, en zij, in wie de Heere niet alleen zijn welbehagen uitwerkt, maar over wie Hij ook het welbehagen Zijner goedheid volbrengt, zij moeten noodwendig bewaard worden voor Zijn hemels koninkrijk, Eféze 1:4, 5. 1 Thess. 1:10. Maar niet een der niet uitverkorenen is met deze dingen beweldadigd, daarom, de genade, die aan de een geschonken wordt, verschilt in aard en in mate met die, van de andere.

3. *Er bestaat ook verschil aangaande het bestuur.*
De verworpene is de principaal voor het bestuur van de genade, die hij ontvangt, maar Jezus Christus is de principaal voor het bestuur der genade, die de uitverkorene ontvangt. Wanneer ik het woord principaal gebruik, dan bedoel ik het hoofd, want ofschoon de verworpene de grootste hand moet hebben in het bestuur der genade, die de Heere hem schenkt, zo is dit toch niet zo, dat de Heere hem in het geheel niet wil

helpen, volstrekt niet, de Heere wil integendeel hem helpen, indien de verworpene eerst zijn plicht volbrengt, die op hem rust: "Is er niet, indien u weldoet, verhoging? En zo u niet weldoet, de zonde ligt aan de deur." Genesis 4:7. Zo was het ook met Saul, die van God hierom verworpen was, 1 Samuel 13:11 - 14, 15:26. En wat betreft de uitverkorenen zelven, hoewel Jezus Christus onze gezegende Heiland het hoofd zij, aangaande het bestuur der aan zijn uitverkorenen geschonken genade, zo is Hij dit echter niet zo, dat Hij hen volkomen uitsluit van 'strijdende naar zijn werking, die in mij werkt met kracht, " Kol. 1:29.
Neen integendeel, indien zij, die in waarheid uitverkoren zijn, verkeerd handelen en goddeloos zonden bedrijven, zo zullen zij de tuchtende roede Gods gevoelen, het kan zijn totdat hun beenderen breken. Maar omdat het werk niet op hun weg ligt, om dit als hoofd te besturen: maar wel op Christus rust, daarom zal Hij, al vervult Hij het met veel bitterheid en smart voor hen, nochtans, daar Hij het hoofd is, het werk waarin zij betrokken zijn voor hen vervullen, zelfs tot aan de jongsten dag, tot aan de komst van Jezus Christus. Psalm 138:8. Filip. 1:6.

Uit hetgeen hierboven gezegd is komen wij als van zelf tot deze gevolgtrekking:
De uitverkorenen zijn altijd onder eeuwige ontferming, maar zij die niet uitverkoren zijn, altijd onder de eeuwigen toorn, want dit moet u wel in het oog houden: er bestaat eeuwige genade en eeuwige straf, en er is tijdelijke genade en tijdelijke kastijding. Hij die dus in een staat van genade verkeert, kan in een staat van tijdelijke genade en ontferming zijn, of in een tijdelijke en eeuwige staat van genade beiden. En zo wederom, een mens die onder de straf gebukt gaat, kan onder de tijdelijke kastijding liggen of onder de tijdelijke en eeuwige straf beide zijn.
Om dit nader te verklaren zal ik hierbij nog enige ogenblikken stilstaan.
Ik begin met tijdelijke genade en tijdelijke straf. Wat ik tijdelijke genade noem is dat geloof, dat licht, die kennis, en die smaak van het goede Woord Gods, die een mens hebben kan en toch verloren gaan. Dit wordt in de Schrift genoemd een geloven voor een tijd, een duren voor een tijd, en een verheugen voor een tijd. Hebr. 6:4, 5, 2 Petrus . 2:20, Matth. 13:22, Lukas 8:13.
Nu, dit noem ik genade, beide omdat niet een, als mens, het verdienen kan, en ook omdat het eigenlijke doel ervan is, hen goed te doen, die haar bezitten. Maar ik noem het tijdelijke genade, omdat zij die daarmee gezegend zijn, het weer door de zonde verliezen kunnen en verloren gaan, gelijk sommigen der Galaten der Hebreeën en andere deden. Gal. 5:4, Hebr. 12:15, 16, 1 Tim. 1:20, 2 Tim. 2:18, 1:15.
Maar let wel, ik noem het geen tijdelijke genade omdat God verordineerd heeft, dat zij slechts een korte tijd zal duren, maar omdat het mogelijk is dat een mens haar verliezen kan. Johannes 5:35, 1 Cor. 12:7.
Nogmaals, wat betreft de tijdelijke straf ook deze duurt slechts voor een tijd, en gelijk tijdelijke genade eigenlijk het deel is van degenen, die buiten het plan der eeuwige verkiezing liggen, zo heeft de tijdelijke straf of kastijding hoofdzakelijk te doen met Gods beminden, die nochtans op die tijd ook onder de eeuwige genade liggen. Dit is het oordeel dat Job trof, Hoofdstuk 6:4, Psalm 88, 38:2, David, Heman, en de vromen, die niettegenstaande de kastijdingen toch onfeilbaar uit kracht van deze genade het eeuwige leven en de heerlijkheid deelachtig worden. Amos 3:2, 1 Cor. 11:30, 31, Psalm 30:5, 103:2, 1 Petrus 1:6.

Ik noem dit straf, omdat God in zekeren zin met zijn kinderen handelt naar de grootte hunner overtredingen, en ik noem deze kastijding tijdelijke straf, omdat hoe zwaar de hand Gods ook hen drukken moge, toch de straf slechts voor een tijd is, daarom, hoewel dit inderdaad toorn genoemd wordt, zo is het nochtans een kleinen toorn, toorn voor een ogenblik, voor een tijd. "in een kleinen toorn heb Ik mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de Heere, uw verlosser." Jesaja 54:8.
Aldus ziet u dat er tijdelijke genade en tijdelijke straf is, en ook dat de uitverkorenen, onder tijdelijke toorn kunnen zijn, wanneer de andere onder tijdelijke genade zijn.

Wederom, gelijk er tijdelijke genade en tijdelijke straf is, zo is er ook eeuwige genade en eeuwige straf, en ik zeg, gelijk de uitverkorenen onder tijdelijke toorn kunnen liggen wanneer de niet - uitverkorenen onder tijdelijke genade verkeren, zo kunnen op die tijd de uitverkorenen ook onder de enige genade zijn, maar de andere onder het eeuwig oordeel. Dat de uitverkorenen onder de eeuwige genade zijn, en dat wel wanneer zij onder de tijdelijke toorn lijden, blijkt uit hetgeen vroeger gezegd is, namelijk, omdat zij in Christus voor de grondlegging der wereld gekozen zijn, als ook daaruit, dat zij bekeerd zijn, en in deze goddeloze wereld gespaard en bewaard worden tot het eeuwige leven, gelijk Hij ook zegt door de profeet Jeremia: "Ja Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid, Jeremia 31:3. En van hier dat Hij de uitverkorenen Zijn schapen, Johannes 10:16, Zijn kinderen, 11:52, en Zijn volk noemt Hand. 18:9, 10 en dat vóór hun bekering, want ofschoon niemand van hen nog door de roeping zijn kind was, zo waren zij nochtans de Zijnen naar het plan Zijner verkiezing.
Daar de uitverkorenen onder deze eeuwige genade en goedertierenheid liggen, zo moeten zij, noodwendig daaronder ook zijn zowel vóór, als in en na de verdrukking, en deze genade blijft dus langer met hen dan de tijdelijke kastijding, daar de genade van eeuwigheid tot eeuwigheid duurt. Dit is de reden waarom noch zonde, noch verzoeking van de vijand of aanvechtingen van de duivel de ziel kunnen overweldigen, neen zelfs hetgeen wij als dodelijk venijn zouden achten werkt alles mee ten goede voor de zielen van Gods uitverkoren volk, Rom. 8:28. En gelijk David zegt: "het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest opdat ik uw inzettingen leerde, " Psalm 119:71 en wederom "maar als wij geoordeeld worden, zo worden wij van de Heere getuchtigd, opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden, " 1 Cor. 11:32. Verdrukkingen enz. zijn op zichzelf niet alleen vruchteloos en onnut, maar indien zij niet aan de ziel geheiligd worden, tevens verderfelijk, "Ik was verbolgen en sloeg hen, evenwel gingen zij afkerig heen in de weg huns harten, " Jesaja 57:17.
Maar wanneer de eeuwige genade medewerkt met deze of die verdrukking, dan maakt zij deze heilzaam voor de uitverkorenen, "Ik zie hun wegen, en Ik zal hen genezen, en Ik zal hen geleiden, en hun vertroostingen wedergeven, namelijk aan hun treurigen, " vers 18. Gelijk hij zegt op een andere plaats, "Welgelukzalig is de man, o Heere! die Gij tuchtigt, en die Gij leert uit uw wet." Psalm 94:12.
Want de eeuwige genade en ontferming ziet niet alleen neer op de uitverkorenen Gods, als op arme zondige schepselen, maar ook als op een geslacht dat de Heere gezegend heeft, in wie Hij Zijn genade op het hoogst verheerlijken wil, door de overtredingen te vergeven van het overblijfsel zijner erfenis. 1 Petrus . 2:2, Micha

7:11, 12. "Die ons te voren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus, in zichzelf, door welke Hij ons begenadigd heeft in de Geliefde." Eféze . 1:6. Daarom, gelijk de uitverkorenen die genade ontvangen die door de zonde weer verloren kan worden, zo bezitten zij ook die genade, welke niet kan verloren worden, en waarvan de zonde hen niet beroven kan, genade die overvloedig is en meer en groter is dan al de zonden, zulke genade, die werkt door de kracht van God zelf, de voorspraak van Christus en de gemeenschap van de Geest der aanneming, welke Geest ook werkt op het hart, de liefde tot God doet ontbranden, opdat die ziel nooit van God afwijke, gelijk de verworpenen doen. Eféze . 5:29, 30. "En Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik hun weldoe, en Ik zal mijn vreze in hun hart geven. dat zij niet van Mij afwijken." Jeremia 32:40.
Maar de handelingen Gods met de niet - uitverkorenen zijn geheel anders, daar zij onder de eeuwige toorn liggen al zijn zij voor het ogenblik onder de tijdelijke genade. En van hier is het, dat zij als staande voor de Allerhoogsten geacht worden als honden, en zwijnen, en duivelen, zelfs dan, wanneer zij door de uitverkorenen Gods zelven, als gelovigen en broeders beschouwd worden: "De hond is wedergekeerd tot zijn eigen uitbraaksel, en de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk, " 2 Petrus . 2:22.
En de reden hiervan is, omdat hun oude natuur en verdorvenheden, niettegenstaande hun uiterlijk vertoon voor de wereld, toch nog de scepter zwaaien binnen in hen, welke zich bij tijden zo duidelijk openbaren, dat zij zichtbaar worden voor de uitverkorenen, gelijk het geval was met Simon Magus en de afvallige Judas "die uit ons zijn uitgegaan, maar zij waren uit ons niet: want indien zij uit ons geweest waren, zo zouden zij met ons gebleven zijn, maar dit is geschied, opdat zij zouden openbaar worden, dat zij niet allen uit ons zijn. 1 Joh.2:19. Zij waren niet uitverkoren gelijk wij, en zij waren ook niet geheiligd gelijk de uitverkorenen Gods zelven, daarom acht de toorn hen als kinderen des verderfs, hoewel zij met hun mond engelentaal spreken. "Zij hebben de rechte weg verlaten.. En volgen de weg van Balaam, de zoon van Bosor, .. deze zijn waterloze fonteinen, wolken van een draaiwind gedreven, " zij zijn als bomen in het afgaan van de herfst, onvruchtbaar. tweemaal verstorven en ontworteld, dewelke de donkerheid der duisternis in eeuwigheid bewaard wordt." 2 Petrus 2:15, 16, 17:Judas 1:11 - 13. Johannes 17:12, Matth. 13:12, 25:32, Markus 4:23, 24, Lukas 8:18.

Deze dingen aldus beschouwd doen u zien,

1. Dat er tijdelijke genade en tijdelijke barmhartigheid, eeuwige genade en eeuwige barmhartigheid is.
2. Dat de uitverkorenen onder de eeuwige genade zijn, en dat wel, wanneer zij onder tijdelijke toorn zijn, en dat de verworpene onder de eeuwige toorn is, zelfs wanneer hij onder de tijdelijke goedertierenheid is.
3. Aldus ziet gij, dat de niet - uitverkorenen verloren gaan wegens de zonde, niettegenstaande de tijdelijke genade, omdat zij onder het eeuwig oordeel liggen, en dat de uitverkorenen van de tweede dood bewaard worden, ofschoon zij zondigen, en murmureren tegen de slagen der tijdelijke kastijding. Wat zullen wij dan zeggen, is er onrechtvaardigheid bij God? Dat zij verre. "Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontferm, en zal barmhartig zijn, die Ik barmhartig ben." Rom. 9:15.

DE OPSTANDING DER DODEN EN HET LAATSTE OORDEEL

OF

DE WAARHEID VAN DE OPSTANDING VAN HET LICHAAM TEN JONGSTEN DAGE, ZOWEL VAN GOEDEN ALS VAN BOZEN, DE WIJZE, WAAROP ZIJ UIT HUN GRAVEN ZULLEN UITGAAN, IN WELK LICHAAM ZIJ ZULLEN OPSTAAN, HET LAATSTE OORDEEL EN HET EINDE DER WERELD.

The resurrection of the Dead and Eternal Judgment, 1665.

Ziel, ik zeg u een verborgenheid: wij zullen wel niet allen. ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden; in een punt des tijds, in een ogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden, I Cor. 15 : 51, 52.

Verwondert u daar niet over; wat de ure komt, in welke allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen, en zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis, Joh. 5 : 28, 29.

VOORWOORD.

WELWILLENDE LEZER!

Hoewel dit geschrift klein van omvang is, toch spreekt het tot u over de grootste en gewichtigste zaken, namelijk over leven en dood in de eeuwigheid, u aantonende uit de Heilige Schrift, dat de tijd nadert, wanneer er een opstanding der doden, zowel der rechtvaardigen als der onrechtvaardigen, zijn zal; wanneer hun lichamen uitgaan uit de graven, waarin zij thans zijn of zullen zijn in de toekomst van die dag.

Ook wijzen u deze regelen op de volgorde, waarin die twee soorten van mensen zullen verrijzen, en met wat voor lichaam zij bekleed zullen worden, alsmede zeer duidelijk op hun toekomstige staat en toestand.

U vindt hier voorts de waarheid en de omstandigheden van dat geduchte oordeel, het openen der boeken, het verhoor der getuigen en het eindelijk vonnis over goeden en bozen; en ik hoop, dat het lezen van dat alles voor uw ziel zegen brengen moge. Want zo u in het geloof zijt, dan zullen deze regelen u, met Gods hulp, bemoedigen en sterken in uw geloof aan de waarheid des Evangelies; zijt u daarentegen nog ongelovig, dan kunnen zij u overtuigen van hetgeen het einde der wereld ongetwijfeld voor u zijn zal, al naarmate u in uw zonden blijft of u bekeert. Indien u in dezelve blijft, zwarte duisternis en eeuwig verderf; indien ge u echter bekeert en het Evangelie gelooft, dan licht en leven, vreugde en troost, eer en heerlijkheid, zaligheid in eeuwigheid.

Sta mij derhalve toe, dat ik de volgende beden tot u richten:

Ten eerste. Hoed u voor die geest der spotternij, die spreekt: "Waar is de belofte Zijner toekomst ?" II Petr. 3 : 4, 5.

Ten tweede. "Wacht uzelf, dat uw hart niet te eniger tijd bezwaard worde met brasserij en dronkenschap, en zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens overkome", Luk. 21 : 34, 35.

Ten derde. Wees daarentegen waakzaam om uwe roeping en verkiezing vast te maken, opdat u in dien dag, van welke u dit geschrift spreekt, niet wordt gevonden zonder die heerlijke rechtvaardigheid, die in uw plaats moet staan, en u voor Gods aangezicht met een onuitsprekelijke heerlijkheid vervullen zal. Hem zij heerlijkheid in de gemeente, door Jezus Christus, van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen.

JOHN BUNYAN.

MAAR DIT BEKEN IK U, DAT IK NAAR DIE WEG, WELKE ZIJ SEKTE NOEMEN, DE GOD DER VADEREN ZO DIEN, GELOVENDE ALLES WAT IN DE WET EN IN DE PROFETEN GESCHREVEN IS, HEBBENDE HOOP OP GOD, WELKE DEZE OOK ZELF VERWACHTEN, DAT ER EEN OPSTANDING DER DODEN WEZEN ZAL, BEIDE DER RECHTVAARDIGEN EN DER ONRECHTVAARDIGEN, HAND. 24:14 - 15.

In de behandeling van deze tekst stel ik mij hoofdzakelijk voor, over de opstanding der doden te spreken, en daarom wil ik mij aanstonds daarmee bezighouden, terwijl ik het overige stilzwijgend voorbijga.
Gelijk bekend is, was Paulus door degenen, die hem naar het leven stonden, van vele dingen beschuldigd, en, van de overheid verlof gekregen hebbende, om zich te verantwoorden, sprak hij in korte woorden zijn onschuld uit aan de misdaden, waarvan men hem betichtte, maar beleed tegelijk, dat hij naar die weg, welke zijn vijanden sekte noemden, de God der vaderen zo diende, gelovende alles, wat in de Wet en de Profeten geschreven is, hebbende tevens dezelfde hoop op God, dat er een opstanding der doden wezen zal, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen In het voorbijgaan zij hier opgemerkt, hoe een huichelachtig geslacht vaak dezelfde waarheden en derzelver kracht in andere veroordeelt en vervolgt, die het in woorden zelf belijdt.

Ik heb hoop op God, zegt Paulus, en wel een hoop, die zijn vijanden ook hadden, en niettegenstaande dat, werd hij om deze hoop der opstanding door hen geoordeeld. Maar ons onderwerp zou zijn, dat "er een opstanding der doden wezen zal, enz." In deze woorden spreekt de Apostel de hoofdinhoud zijner leer uit, namelijk: de opstanding der doden, en zegt hij ons, dat die leer van de opstanding der doden ook juist zijn troost was, die hem door alle beproeving en droefenis, door allen laster en nood heen hielp, zodat hij niet bezweek onder al die wederwaardigheden. Ik heb hoop

op God, zegt hij, zo een vaste hoop, dat "er een opstanding der doden wezen zal, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen."
De reden, waarom ik niet kan doen wat deze Joden begeren, noch leven kan gelijk de Heidenen, is, dat mijn ziel aan de opstanding der doden gelooft. Deze leer doet mij vrezen, dat ik niet iemand beledige, deze leer schraagt en steunt mijn ziel, bewaart mij voor vertwijfeling en afval, onder al die stormen, die over mijn hoofd gaan. In een woord: deze leer boezemt mij meer ontzag in, dan alle menselijke wetten en inzettingen, welke straffen ook op derzelver overtreding bedreigd zijn. "En hierin oefen ik mij zelven, om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen", Hand. 24:16. Omdat het hierin dus blijkt, welke kracht de leer van de opstanding der doden heeft, zowel om Gods volk op te beuren als om het ontzag in te boezemen, om het te bemoedigen en te verootmoedigen, zo zal het voor ons nuttig en noodzakelijk zijn, de volle betekenis te leren verstaan van dat veelomvattende woord: de opstanding der doden.

En om hierin te beter te slagen, wil ik kortelings deze vragen beantwoorden:

1. Wat te van deze plaats onder de doden verstaan wordt,
2. Wat het woord opstanding hier betekent, en
3. Waarom de Apostel hier spreekt van de opstanding der doden als iets toekomstigs:"

Er zal een opstanding der doden wezen, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen." In de eerste plaats. Het woord doden heeft in de Schrift vijf verschillende betekenissen, namelijk:

1. De mensen sterven de natuurlijken dood, wanneer zij ophouden tot deze wereld te behoren, gelijk David, als Petrus van hem getuigt, dat "hij beide gestorven en begraven is, en zijn graf is onder ons tot op deze dag", Hand. 2:28.
2. Er is een volk, dood in zonden en misdaden, en dit volk zijn degenen, die nog nimmer van de duisternis tot het licht overgegaan, die de macht van Satan nog niet ontkomen zijn, of zich aan God hebben overgegeven. Het zijn dezulken, zeg ik, die de macht van Gods Woord en Geest nimmer gevoelden, als in staat om hen uit hun verloren toestand te redden en in hen een wedergeboorte tot stand te brengen, die daarom nimmer het leven in Christus en zijn zoenverdiensten vonden, Eféze 2:1, 2, Johannes 5:25.
3. Ook bestaat er een dood, die zij sterven, welke in zekere mate Goddelijk licht ontvangen en het Evangelie van Jezus Christus beleden hebben. Om de zekerheid hunner verdoemenis aan te duiden, wordt van hen gezegd, dat "zij zijn als bomen in het afgaan van de herfst, onvruchtbaar, tweemaal verstorven, en ontworteld", Judas 1:12. 4. Vervolgens maakt de Schrift ook melding van een sterven aan de zonde, aan de lusten en begeerten des vleses, deze dood is de aanvang van het was leven en de was gelukzaligheid, en een zekere voorbode van het deelgenootschap aan Christus en met Hem in de toekomende wereld, Rom. 6:6 - 8, 2 Tim. 2:11.
5. Eindelijk lezen wij van een eeuwigen dood, namelijk die dood, waarin zij verzwolgen worden, die zonder God, zonder Christus, zonder genade, deze wereld verlaten, die in hun zonde, onder de vloek van een vreselijk God sterven, die, zeg ik, omdat zij de Heere Jezus Christus de Zaligmaker, in de dag der genade niet gezocht

hebben, in de gapenden afgrond van eeuwige ellende en eeuwigen jammer gestort worden, waar de worm niet sterft en het vuur niet wordt uitgeblust, Markus 9:43, 44, Lukas 16:23 - 26. Omdat nu *dood of doden* in de Schrift onder zoveel betekenissen aangewend wordt, moeten wij nagaan, welke zin onze tekst aan dat woord hecht, en wij kunnen al dadelijk opmerken, dat "gestorven zijn in Christus, " hier allerminst kan bedoeld zijn, want die in Christus, dat is: aan hun zonden gestorven zijn, zijn tegelijk met Hem opgestaan ten nieuwe leven.

Wij hebben dus verder te vragen, *van welke doden de Apostel spreekt, als hij zijn hoop op hun opstanding mededeelt.*
a. Een opstanding van de eeuwigen dood kan niet bedoeld zijn, want op die eeuwigen dood volgt geen opstanding, Psalm 49:8, b. Evenmin de opstanding van die dubbelen dood, waarvan Judas 1:12 getuigt, want ook op deze kan geen opstanding volgen.
c. Ook zou het ongerijmd zijn, van de dood aan de zonden en vleselijke lusten te spreken, omdat die dood zelf een opstanding is, een opstanding, waarvan de Apostel zelf en de broederen, aan wie hij schrijft, deelgenoten waren, als hij zegt: "En Hij heeft u, als gij dood waart in de misdaden, en in de voorhuid uws vleses, mee levend gemaakt met Hem, " Kol. 2:13, 20.
En nogmaals, "Indien u dan met Christus opgewekt zijt, " Kol. 3:1. En nogmaals, "Zijnde met Hem begraven in de doop, in welke gij ook met Hem opgewekt zijt, door het geloof der werking Gods, die Hem uit de doden opgewekt heeft, " Kol. 2:12.
d. De doden, waarvan in onze tekst sprake is, zijn daarom degenen, die dit leven hebben verlaten, welker lichamen gescheiden zijn van hun onsterfelijke ziel, en de bedoelde opstanding is de opstanding van het lichaam uit het graf, gelijk Daniël zegt: "En velen van die, die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, deze ten eeuwigen leven, en geen tot versmaadheden, en tot eeuwige afgrijzing, " Daniël 12:2. En wederom Jezus zelf: "De ure komt, waarin allen, die in de graven zijn, zijn stem zullen horen, en zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis, " Johannes 5:28, 29.

In de tweede plaats. Wat is hier de betekenis van het woord opstanding?
De opstanding der rechtvaardigen is de opstanding van de lichamen der rechtvaardigen, en de opstanding der goddelozen is de opstanding hunner lichamen tot het laatste oordeel. Dit is ook de zin van Paulus" woorden tot Agrippa: "En nu sta ik en word geoordeeld over de hoop der beloften, die van God tot de vaderen geschied is", Hand. 26:6, welke belofte allereerst vervuld werd in de opstanding van het lichaam van Christus, Hand. 13:32, 33, en haar volkomen vervulling verkrijgen zal, wanneer alle doden, groot en klein, zullen opgewekt worden. Daarom zegt ook Paulus in Hand. 13, dat die belofte reeds vervuld is, en in onze tekst, dat die belofte nog vervuld moet worden. "Tot dewelke onze twaalf geslachten, gedurig God dienende, verhopen te komen, " Hand. 26:7. En God zegt tot Daniël: "Maar gij, ga heen tot het einde, want U zal rusten, en zult opstaan in uw lot, in het einde der dagen, " Daniël 12:13. Christus is reeds opgestaan, en in zover is de belofte vervuld geworden, maar zijn heiligen zijn voor verreweg het grootste gedeelte nog in hun graven, en daarom ligt de vervulling der belofte, wat hen aangaat, nog in de toekomst, gelijk Paulus zegt:

"Wat? wordt het bij ulieden ongelofelijk geoordeeld, dat God de doden opwekt?" Hand. 26:8.
Voorts dat hier van de opstanding van het lichaam van de rechtvaardigen en goddelozen sprake is blijkt ook daaruit, dat de Apostel van een opstanding spreekt, waaraan de Farizeeën zelf geloofden. "Hebbende hoop op God, " zegt Paulus, "welke deze ook zelf verwachten, " en welke hoop dat is, deelt hij onmiddellijk mede: "dat er een opstanding der doden wezen zal, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen." Wij weten toch, dat de Farizeeën van een opstanding uit de dood der zonde tot het leven der genade niets wilden horen, en dus geen wedergeboorte erkenden, zij steunden zich op het feit, dat zij Abrahams zaad waren, naar het vlees namelijk. Ja, wanneer iemand tot Christus' leer overhelde of ze zelfs aannam, b.v. Omtrent de wedergeboorte, of de opstanding tot het leven in de genade, dan waren zij hoogst verbolgen, hoewel zij aan de andere kant beslist de leer der Sadduceeën verwierpen, die de opstanding des vleses loochenden, Johannes 3:1 - 9, 8:51 - 56, Hand. 23:6 - 8.
Ook moet de opstanding, waarvan de Apostel spreekt, noodzakelijk een opstanding van het lichaam zijn, omdat er sprake is van "een opstanding der doden, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen, " dat is: van heiligen en zondaars, volgens het woord des Heeren: "De ure komt, waarin allen, die in de graven zijn, zijn stem zullen horen, en zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis, " Johannes 5:28, 29.

In de derde plaats. De opstanding, waarvan hier sprake is, *wordt voorgesteld als iets toekomstigs, dat noch heiligen noch zondaars tot nog toe gezien hebben:* "Er zal een opstanding der doden wezen, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen." omdat hier zelfs de opstanding der rechtvaardigen in een toekomstig tijdstip gesteld, ja mee onder de "opstanding der doden, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen" gerekend wordt, zo moet deze opstanding noodzakelijk dezelfde zijn als die, waarvan Job spreekt, als hij zegt: "Alzo ligt de mens neer, en staat niet op, totdat de hemelen niet meer zijn, zullen zij niet opwaken, noch uit hun slaap opgewekt worden, " Job 14:12.
Nadat ik zo met weinige woorden de zin onzer tekstwoorden heb blootgelegd, wil ik verder, tot sterking van hen, die nog twijfelen, en tot verkwikking der standvastigen en sterken, enige Schriftuurplaatsen aanbevolen, die de toekomende opstanding der doden, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen, onloochenbaar bewijzen.

Ik wil dan beginnen met: TEN EERSTE: DE OPSTANDING DER RECHTVAARDIGEN te beschouwen.
In de eerste plaats. De rechtvaardigen zullen opstaan, omdat Christus van de doden verrezen is. Christus is het Hoofd der rechtvaardigen, en zij zijn de leden Zijns lichaams, krachtens deze eenheid moeten ook de rechtvaardigen eenmaal uit hun graven opstaan. Ook de Apostel maakt gebruik van dit argument: "Indien nu Christus gepredikt wordt, " zegt hij, "dat Hij uit de doden opgewekt is, hoe zeggen sommigen onder u, dat er geen opstanding der doden is?" 1 Cor. 15:12. Nu zeg ik: de grond, waarop Paulus de opstanding der doden, hier meer bepaald die der rechtvaardigen afleidt uit de reeds volbrachte opstanding van Christus, is deze, dat de rechtvaardigen

het lichaam huns Zaligmakers zijn, zowel wat hun lichaam, als hun ziel aangaat. "Weet gij niet", dus vraagt hij, "dat uw lichamen leden van Christus zijn, " 1 Cor. 6:15. Een zeer gewichtige grond: want indien een heilige een lid van Christus' lichaam is, dan moet hij of uit zijn graf opstaan, of zonde en dood behouden macht over een lid van Christus. Wederom zeg ik: indien de lichamen der heiligen niet opgewekt worden, dan is de overwinning van Christus over Zijn vijanden geen volkomen geweest, omdat deze zijn leden, althans naar het lichaam, dan immer in hun macht behouden. "De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood, " 1 Cor. 15:26. Hoewel nu Christus in Zijn eigen Persoon een volkomen zegepraal over de dood en alle andere vijanden behaald heeft, heerst de dood toch nog over al de lichamen van degenen, die in de graven zijn, beschouwt men zo Christus in betrekking tot de leden Zijns lichaams, dan is de zegepraal over de dood nog onvolmaakt, en niet voordat die allen tot de laatste toe, uit hun graven verrezen zijn, zal deze heerlijke triomfkreet volkomen vervuld worden: "De dood is verslonden tot overwinning, " 1 Cor. 15:53, 54.

In de tweede plaats. Gelijk er een opstanding der rechtvaardigen moet zijn, omdat Christus hun Hoofd, en zij zijn leden zijn, zo volgt deze waarheid ook daaruit, dat de heiligen, zowel naar ziel als naar lichaam Christus' eigendom geworden zijn. "Want gij zijt duur gekocht, " zegt wederom de Apostel, "zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en uw geest, welke Godes zijn, " 1 Cor. 6:20. Wat Christus met Zijn bloed gekocht heeft, blijft eeuwig Zijn eigendom.
O, dood! zegt Christus, Ik wil ze hebben, o, graf! Ik zal ze uit uw hand rukken, Ik zal hen uit het geweld des grafs bevrijden en ze van de dood verlossen, Ik heb hen gekocht, zij zijn de Mijnen. "Maar Ik zal hen van het geweld der hel verlossen, Ik zal ze vrijmaken van de dood: o dood! waar zijn uw pestilentiën? hel! waar is uw verderf? berouw zal van mijn ogen verborgen zijn, " Hosea 13:14. Ik zeg, hoewel de macht des grafs onoverwinlijk, en de dood "de koning der verschrikkingen" is, Job 18:14, toch zijn uitkomsten tegen de dood bij Hem, die de sleutels der hel en des doods heeft, Openb. 1:18. "Die God is ons een God van volkomen zaligheid, en bij de Heere, de Heere, zijn uitkomsten tegen de dood, " Psalm 68:21, en wij, de prijs Zijns bloeds, zullen uit des zelfs macht verlost worden. In de derde plaats Niet slechts is het lichaam een lid van Christus en de prijs Zijns bloeds, het is ook de tempel des Heilige Geestes, die in ons woont. "Of weet gij niet, dat ulieder lichaam een tempel is van de Heilige Geest, die in u is, die gij van God hebt, en dat u uws zelfs niet zijt?" 1 Cor. 6:19.
Het lichaam is in Christus' schatting niet zo onbeduidend als in de ogen der Sadduceeën. "Het lichaam is niet voor de hoererij, maar voor de Heere, en de Heere voor het lichaam, " 1 Cor. 6:13, en dat niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomende, waarom de Apostel vervolgt: "En God heeft ook de Heere opgewekt, en zal ons opwekken voor zijn kracht, " 1 Cor. 6:14, dat is: gelijk Hij Christus' lichaam heeft opgewekt van de doden, zo zal Hij ook onze lichamen opwekken door Christus. In de vierde plaats.
Ook moeten de lichamen der heiligen opstaan op grond der overeenkomst, die er bestaat tussen het lichaam van Christus en hun lichamen. "Als Hij zal geopenbaard worden, zullen wij Hem gelijk wezen", 1 Joh. 3:2. Nu getuigt de Schrift overvloedig, dat Christus' lichaam uit het graf verrezen en in de hemel opgenomen is, en daar eeuwig, als een verheerlijkt lichaam, in het heilige der heilige blijft, Lukas 24:3 - 7, 36

- 43, Johannes 20:24 - 28, Hand. 1:2 - 11, 2:31, 17:30 - 33, Markus 16:6, 7, 19, Hebr. 7:24 - 26, 8:1 - 3, 10:12.
Nu zeg ik: het zou mij zeer vreemd voorkomen, indien Christus met Zijn verheerlijkt lichaam opgestaan, ten hemel gevaren en aan 's Vaders rechterhand gezeten ware, en Zijn volk alleen naar de geest met Hem zou zijn, vooral daar wij lezen, dat Hij in zijn opstanding geworden is "de Eerstgeborene uit de doden, de Eersteling van degenen, die ontslapen zijn", Kol. 1:18, 1 Cor. 15:20.
Want wij weten, dat er sprake is van een eerstgeborene, wanneer op die nog meer kinderen volgen en een eersteling opent een langere of kortere reeks, daarom besluiten wij, dat "gelijk zij allen in Adam sterven, zij ook zo in Christus allen levend gemaakt zullen worden. Maar een iegelijk in zijn orde: de eersteling Christus, daarna die van Christus zijn, in zijn toekomst", 1 Cor. 15:22, 23. Daarom ook zegt de Schrift: "Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelve gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam", Filip. 3:21. En wederom is dat de reden, waarom de dag van Christus genoemd wordt: de dag van de Openb. der kinderen Gods en de verlossing van ons lichaam, Rom. 8:21 - 24, want in die dag zullen de heiligen niet alleen hun Zaligmaker gelijk zijn, maar ook even als Hij verschijnen, opgewekt uit hun graven als Hij, en verheerlijkt in hun lichamen gelijk Hij.

In de vijfde plaats. Er moet een opstanding van de lichamen der heiligen zijn, omdat ook hun lichaam, zowel als hun geest, gedeeld heeft in de vervolging, die hen om Christus' en van het Evangelie wil getroffen heeft.
Ja, het lichaam lijdt soms het meeste onder die vervolging, waardoor wij onze Heere verheerlijken en zelf gelouterd worden, het lichaam gevoelt kastijding en foltering, honger en dorst, koude en naaktheid, vuur en rad, en duizend andere kwellingen, het is in het lichaam, dat wij de littekenen des Heeren Jezus dragen, "opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vlees zou geopenbaard worden", Gal. 6:17, 2 Cor. 4:11. God is zo'n rechtvaardig God en zo barmhartig voor Zijn volk, dat, hoe wreedaardig de vijand ook de Zijnen naar het lichaam kwelt, misvormt en doodt, dat lichaam toch, gelijk wij verder zullen zien, in onverderfelijkheid, eer en heerlijkheid zal opgewekt worden. Zo lezen wij op een andere plaats, dat Christus hen, die steeds met Hem gebleven zijn in zijn verzoekingen, dat is: die om Zijnentwil de smaad en de vijandschap der wereld hebben verdragen, het Koninkrijk verordineert, gelijkerwijs Zijn Vader dat Hem verordineerd heeft, Lukas 22:28, 29. "Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen", 2 Tim. 2:12, en "die zijn leven haat in deze wereld, zal hetzelve bewaren tot het eeuwige leven", Johannes 12:25. Dat alles wacht op zijn vervulling, voornamelijk in de opstanding der rechtvaardigen.

In de zesde plaats. was er geen opstanding der rechtvaardigen, dan zou er in alle opzichten de grootste verijdeling bestaan, die men ooit gezien heeft, sedert er mensen op aarde geweest zijn. Een verijdeling, zeg ik,
1. Van Gods wil "En dit is de wil des Vaders, die Mij gezonden heeft, dat al wat Hij Mij gegeven heeft, Ik daaruit niet verlieze, maar hetzelve opwekke ten uitersten dage", Johannes 6:39.

2. Van Gods macht, want Hij, die de Heere Jezus uit de doden heeft opgewekt, wil ook onze lichamen door zijn macht opwekken, gelijk Paulus zegt: "Het lichaam is niet

voor de hoererij, maar voor de Heere, en de Heere voor het lichaam. En God heeft ook de Heere opgewekt, en zal ons opwekken door zijn kracht", 1 Cor. 6:13, 14.

3. Was er geen opstanding der rechtvaardigen te verwachten, *dan zou ook Christus gedeeltelijk de vrucht Zijner zoenverdiensten missen,* en Zijn lijden in dit opzicht ijdel zijn geweest. Gelijk ik reeds opmerkte, zijn Zijn verlosten de prijs Zijns bloeds en de leden Zijns lichaams: Hij zelf is thans gezeten aan de rechterhand Gods, "verre boven alle overheid, en macht, en kracht, en heerschappij, en allen naam, die genaamd wordt", verwachtende, dat zijn vijanden eens gezet worden tot een voetbank Zijner voeten, Eféze 1:21, Hebr. 1:13, alsook, dat zij zullen onderworpen worden aan de zwaksten der heiligen, hetgeen niet zal geschieden, zolang ook niet de laatste vijand, de dood, te niet gedaan is. Wij weten, dat Hij bij Zijn verlaten van deze aarde gezegd heeft, dat Hij terug komen en ons allen tot Zich nemen zal, nl. *In de hemel, opdat wij ook zijn mogen waar Hij is,* Johannes 12:26, 14:1 - 3, 17:24.
Maar ik zeg, hoe zal eens die verwachting des Heeren verijdeld worden, indien de dood en het graf hun prooi behouden en Hem niet diegenen overleveren, die Hij naar lichaam en ziel heeft vrijgekocht?

4. Indien de rechtvaardigen niet naar het lichaam worden opgewekt, *dan zien ook zij hun verwachtingen verijdeld*. Wel is waar hebben de heiligen, die deze aarde reeds verlieten, meer gemeenschap en omgang met God de Vader en de Heere Jezus Christus, dan wij genieten of ook in dit sterfelijke vlees kunnen genieten omdat zij zich reeds in het paradijs bevinden, Lukas 23:43. Maar hoewel zij daar verkeren, toch verlangen ook zij naar de dag der Goddelijke wraak, namelijk de dag, waarin ook hun lichamen uit het graf zullen opstaan. Naar die dag verlangden ook de zielen onder het altaar, toen zij uitriepen: "Hoe lang, o heilige en waarachtige Heerser! oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet van degenen, die op de aarde wonen?" Openb. 6:10, 11. Toen zij stierven, legden zij dit aardse leven af, in de hoop, dat zij een betere opstanding verkrijgen zouden, Hebr. 11:35, en nu zij gestorven zijn, verlangen zij naar die dag, naar die dag, zeg ik, dat de doden, ook de vijanden des Heeren, geoordeeld zullen worden, want dan zal Hij "den loon geven Zijnen dienstknechten, de profeten, en de heiligen, en degenen die Zijn Naam vrezen, de kleinen en de groten", Openb. 11:18.

5. Ook de heiligen, die nog op aarde leven, *zullen zich grotelijks teleurgesteld zien, zo er geen opstanding der rechtvaardigen wezen zal*, want hoewel zij reeds de eerstelingen des Geestes ontvangen hebben, wachten zij toch niet slechts op toeneming van die gaven, maar tevens op de opstanding, verlossing en verheerlijking van dit sterfelijke lichaam. "Want onze wandel", zegt de Apostel Paulus, "is in de hemelen, waaruit wij ook de Zaligmaker verwachten, namelijk de Heere Jezus Christus, die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelve gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam", Rom. 8:20 - 23, Filip. 3:20, 21.
Ik vraag dan: indien het lichaam niet weer opstaat, hoe zal het dan gelijkvormig gemaakt worden aan het heerlijke lichaam van Jezus Christus, welke treurige teleurstelling wacht ook hen dan niet, die hier, op grond van Bijbelse beloften, op een opstanding des vleses gehoopt hebben! Zij verwachten goed, maar vinden kwaad, zij

verwachten volkomen van de macht van de vijand verlost te zullen worden, maar zie, dood en graf blijven heerschappij voeren over hun lichamen.
Geliefden! laat u niet bedriegen. "Want de nooddruftige zal niet voor altoos vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn", Psalm 9: 19. En Christus zelf zegt: "En dit is de wil Desgenen, die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk, die de Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe, en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage", Johannes 6:40.

6. Indien de rechtvaardigen niet uit hun graven verrijzen, *dan wordt ook elke genadegave Gods in onze ziel verijdeld*, want hoewel de geest der vroomheid nog een schijn van heiligheid met de loochening der opstanding weet te verenigen, toch vindt Gods genade en Gods leven in het hart der uitverkorenen juist daarin kracht, dat de hope des eeuwigen levens hen het lijden dezes tijds doet vergeten.
a. Ons geloof ziet daarnaar uit, gelijk geschreven is: "Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken, zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook. Wetende dat Hij, die de Heere Jezus opgewekt heeft, ook ons door Jezus zal opwekken, en met ulieden daar zal stellen", 2 Cor. 4:13, 14.
b. Onze hoop richt daarheen haar blik: "Ook wij zelven", zegt Paulus, "die de eerstelingen des Geestes hebben, wij ook zelven, zeg ik, zuchten in onszelf, verwachtende de aanneming tot kinderen, namelijk de verlossing van ons lichaam. Want wij zijn in hope zalig geworden. De hoop nu, die gezien wordt, is geen hoop, want hetgeen iemand ziet - d.i. hetgeen iemand bezitwaarom zal hij het ook hopen?" Rom. 8:23, 24.
c. Ook de gave der zelfverloochening wordt krachtig in die verwachting: "Zo ik, naar de mens, tegen de beesten gevochten heb te Eféze , wat nuttigheid is het mij, indien de doden niet opgewekt worden?" 1 Cor. 15:32. Als wilde hij zeggen: Waarom doe ik afstand van die voorrechten en genoegens, welke de kinderen van deze wereld genieten? Waarom niet, gelijk zij, vervolging om des kruises van Christus' wil vermeden? Indien de doden niet opgewekt worden, wat baat mij dan al die vervolging, die ik om het Evangelie mijns Heeren lijden moet?
d. Ook ijver en geduld, ja alle andere Geestesgaven, die God in onze harten uitstort, worden vooral door de hope des eeuwigen levens met een verheerlijkt lichaam, aangemoedigd, gesteund en versterkt, gelijk Jakobus zegt: "Zijt dan lankmoedig, broeders! tot de toekomst des Heeren - want dan zullen de doden opstaan, 1 Thess. 4:16 - 17. Ziet, de landman verwacht de kostelijke vrucht des lands, lankmoedig zijnde over dezelve, totdat het de vroegen en spaden regen zal hebben ontvangen. Weest ook gij lankmoedig, versterkt uw harten, want de toekomst des Heeren genaakt", Jakobus . 5:7 - 8.

In de zevende plaats. *De opstanding der rechtvaardigen moet noodzakelijk een Goddelijke waarheid zijn, wanneer wij bedenken, welke duivelse dwalingen en ongerijmdheden reeds uit de loochening van deze leer zijn voortgevloeid*, b.v. hij, die de opstanding van ons lichaam verwerpt, ontkent ook de opstanding onzes Heeren uit de doden. Dat deze gevolgtrekking volkomen juist is, getuigt ook de Geest zelf: "Want indien de doden niet opgewekt worden, zo is ook Christus niet opgewekt", 1 Cor. 15:16. Wie de opstanding der leden loochent, ontkent evenzeer de opstanding van het Hoofd, want omdat de opstanding der heiligen haar onderpand heeft in de verrijzenis

huns Heeren, zo moet met geen opstanding ook het onderpand, de verrijzenis van Christus, vallen. En deze dwaling, die alle grondslagen des Christendoms omverwerpt, dringt tot in des zelfs hart door en vergiftigt alles gelijk een adder. Een menigte andere dwalingen zijn de vruchten van deze loochening, b.v.:

1. Wie de opstanding der rechtvaardigen loochent, komt tot de gevolgtrekking, dat verlossing van zonde en dood te prediken, een ijdele zaak is, want hoe kan iemand van de zonde verlost worden, zo hij voor eeuwig een prooi van dood en graf blijft? en dat is onbetwistbaar, indien er geen opstanding der rechtvaardigen wezen zal. Zo spreekt ook Paulus: "En indien Christus niet opgewekt is - Wiens opstanding de grond is, waarop wij onze opstanding verwachten - zo is dan onze prediking ijdel, en ijdel is ook uw geloof", 1 Cor. 15:14, dan prediken wij u fabelen, en u neemt ze voor waarheid aan.

2. Dan maakt deze loochening God tot een leugenaar, en verklaart de Schrift voor een fabelboek. "En zo worden ook wij, " zegt Paulus, bevonden valse getuigen Gods: want wij hebben van God getuigd, dat Hij Christus opgewekt heeft, die Hij niet heeft opgewekt, zo namelijk de doden niet opgewekt worden", 1 Cor. 15:15. Let hierop: eerst toont de Apostel aan, dat Christus' opstanding een bewijs is voor onze zalige opstanding, en nu doet hij opmerken, dat onze opstanding de waarachtigheid van geen bewijst, en inderdaad, beide is waar, want Christus' opstanding bevestigt de onze, en de onze zal eens de zijn bevestigen.

3. De loochening der opstanding verdoemt ook al degenen, die deze wereld in die zalige verwachting verlaten hebben. "Indien Christus niet opgewekt is - en zo Hij niet is opgewekt, zo verrijzen ook wij niet, zo is (niet alleen) uw geloof te vergeefs, (maar) zo bent u (ook) nog in uw zonden." En niet alleen die nog leven, maar "zo zijn dan ook verloren, die in Christus ontslapen zijn", 1 Cor. 15:17, 18.

4. Wie de opstanding der rechtvaardigen loochent, maakt de Christen tot de ellendigsten van alle mensen. Zo spreekt ook Paulus: "Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus zijn hopende, zo zijn wij de ellendigste van alle mensen, " 1 Cor. 15:19.
Vooreerst zijn wij dan de ellendigste van alle mensen, omdat wij dan de tegenwoordige genoegens laten varen voor andere, die nimmer zullen komen, indien namelijk de doden niet opgewekt worden. De ellendigste van alle mensen, omdat ons geloof en onze hoop, onze vrede en vreugde niets meer blijken dan een droom, een leugen, indien namelijk de doden niet opgewekt worden. Maar u zal zeggen, dat zij, die zich aan God toewijden, toch in dit leven Zijn troost zullen genieten.
Ach, zo de doden niet opgewekt worden, dan zal al die troost niets dan verwaandheid en dwaasheid wezen, want wij geloven, dat God ons zo lief heeft gehad, dat hij ons, beide naar lichaam en ziel, in Zijnen hemel brengen zal, en dat is een ijdele waan, zo er geen opstanding der rechtvaardigen zal zijn. Indien wij alleenlijk in dit leven op Christus hopen, dan zijn wij de ellendigste aller mensen. Arme Christen, wiens ziel vervuld is met de blijde hoop ener opstanding van het lichaam, in de heerlijke verschijning des groten Gods en onzes Zaligmakers Jezus Christus, hoe zal ge u bedrogen vinden, indien de doden niet opgewekt worden! Maar nu: Christus is opgewekt uit de doden, en is de Eersteling geworden van degenen, die ontslapen zijn.

Want dewijl de dood door een mens is, zo is ook de opstanding der doden door een Mens", 1 Cor. 15:20, 21.

5. Verder: wie de opstanding der doden loochent, zet de sluizen voor allerlei goddeloosheid open, hij maakt een werkelijk heilig leven tot een onmogelijkheid en laat de laagste en dierlijkste lusten de vrije teugel. Want zo de doden niet opgewekt worden, laat ons dan eten en drinken en alles doen wat ons goed dunkt, hoe goddeloos en duivels het ook zijn moge: "laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij", 1 Cor. 15:32, en dan is het gedaan, een vergelding voor goed en kwaad komt nimmer, zo er geen opstanding is.

6. De loochening van deze waarheid, en zelfs de twijfeling aan deze zekere toekomst dient onmiddellijk om het geloof van hen, die dat vernemen, te doen wankelen, en is zo ver van de gezonde leer onzes Gods verwijderd, dat het venijn zuigt uit de beste en gezondste spijs, die Hij onzer ziel heeft toebereid, gelijk een kanker ons gezonde vlees verderft. Hoe walgelijk is de aanblik van zulke mensen, welkers gelaat door die vreselijke ziekte reeds misvormd is! Even walgelijk is de leer, dat de doden niet zullen opgewekt worden, in de ogen van God, van Christus en der heiligen, 2 Tim. 2:18. 7.

7. Om te besluiten: *de loochening van de opstanding der rechtvaardigen, naar het lichaam, bewijst:*
a. Grote onwetendheid omtrent God, omtrent zijn macht om levend te maken, omtrent zijn opstandingsbeloften, omtrent zijn onwankelbare trouw in het vervullen Van Zijn beloften, zowel ten opzichte van Zijn Zoon, als jegens de heiligen. Daarom roept Paulus hun toe, die in zo'n dwaling vervallen zijn: "Waakt op rechtvaardiglijk, en zondigt niet. Want sommigen hebben de kennis van God niet", 1 Cor. 15:34. Als wilde hij zeggen: Belijdt gij, Christenen te zijn? en trek gij de opstanding van het lichaam in twijfel? Weet gij niet, dat de opstanding van het lichaam en de heerlijkheid daaraan volgende de kern van het Evangelie uitmaken? bent u dan onbekend met de opstanding onzes Heeren Jezus Christus, en gelooft gij niet aan de macht en trouwe Gods, zowel jegens Zijn Zoon als zijn heiligen? Waarom zegt gij dan, dat er geen opstanding der doden wezen zal? U weet niets van God, noch wat Hij kan doen, noch wat Hij zal doen, noch hoe Hij Zich daarin zal verheerlijken.

b. Zij bewijst niet slechts grote onbekendheid met Gods macht, trouw, enz., maar ook diepe onkunde omtrent de inhoud en de strekking der Heilige Schrift, Christus zegt tot de ongelovige Sadduceeën: "Maar aangaande de doden, dat zij opgewekt zullen worden, hebt gij niet gelezen in het boek van Mozes, hoe God in de doornenbos tot hem gesproken heeft, zeggende: Ik ben de God Abrahams, en de God Isaak's, en de God Jakobs. God is niet een God der doden, maar een God der levenden. Gij dwaalt dan zeer", Markus 12:26, 27. De God Abrahams, Isaak's en Jakobs te zijn, betekent hun God te zijn uit het oogpunt des nieuwe Verbonds, gelijk geschreven staat: "Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn". God is daarom geen God der doden, dat is: van degenen, die verloren gaan, hetzij engelen of mensen, Hebr. 8:10, 11, Johannes 8:42, 1 Joh. 3:8 - 10, Hosea 6:2, Kol. 3:4, Eféze 1:4.

Nu zeg ik zij, die gelijk Abraham, Izak en Jakob kinderen Gods zijn, worden in drieërlei opzicht onder de levenden gerekend:

a. In hun Heere en Hoofd, en zo mag van alle uitverkorenen gezegd worden, dat zij leven, want zij zijn van eeuwigheid in Hem verkoren, die hun Leven is, hoewel mogelijk nog velen van hen onbekeerd zijn. Ik zeg: Christus is hun Leven, volgens Gods eeuwigen wil.

b. De kinderen des nieuwe Verbonds leven in heerlijkheid, beide met hun geest in aanschouwing, en op aarde door het geloof in een voortdurende gemeenschap der genade met Christus in hun zielen, Gal. 2:20.

c. Ook leven zij in betrekking tot hun opstanding, want God "roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren", Rom. 4:17. Geboren worden, sterven, begraven worden, opstaan en verrijzen is alles tegenwoordig voor God, die niet naar de tijd leeft gelijk wij: "Een dag bij de Heere is als duizend jaren", en wederom zijn "duizend jaren als één dag", 2 Petrus 3:8. God, de Eeuwige, kent geen eerste, en tweede, en derde, alle dingen zijn naakt en geopend voor Hem, al de zijnen leven door Hem, Hebr. 4:13, Jesaja 46:9, 10. Er zal een opstanding der doden wezen, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen. Een opstanding - waarvan? Van hetgeen gezaaid werd, of van hetgeen nimmer gezaaid werd? Indien van hetgeen gezaaid werd, dan moet het opgewekte óf dezelfde natuur hebben als het gezaaide, óf anders ook met des zelfs verderfelijkheid besmet zijn, maar het is de natuur en niet de verderfelijkheid, die het opgewekte met het gezaaide gemeen heeft. En inderdaad, het woord "opstanding" zelf is een krachtig bewijs, dat de doden uit hun graven zullen uitgaan, want de heilige Geest zou nimmer onjuister uitdrukking gebruikt hebben dan deze: Er zal een opstanding der doden wezen, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen", indien goeden noch bozen uit hun graven zullen opstaan, veeleer zouden die woorden dan het wreedste bedrog bevatten.

Nu ik zo de waarheid der opstanding des vleses in het kort heb aangetoond, kom ik TEN TWEEDE: DE WIJZE, WAAROP DE RECHTVAARDIGEN ZULLEN OPGEWEKT WORDEN.

Nadat de Apostel in 1 Cor. 15 de waarheid en zekerheid der toekomstige opstanding heeft bewezen, gaat hij over tot een korte beschrijving van het hoe van die opstanding, en om daarmee een einde te maken aan de dwaze voorstellingen van vele onwetenden, stelt hij een hunner vragen voorop, namelijk deze: "Maar, zal iemand zeggen: Hoe zullen de doden opwekt worden? en met hoedanig een lichaam zullen zij komen?" 1 Cor. 15:35.

Als antwoord daarop gebruikt hij in *de eerste plaats de gelijkenis van het tarwegraan*. Drieërlei toepassing leidt hij uit deze gelijkenis af:

1. Dat onze opstanding eerst na onze dood kan plaats hebben: "Hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestorven is", 1 Cor. 15:36.
2. Dat wij bij onze opstanding niet alleen zullen herleven, maar tevens in een veel heerlijker staat overgeplaatst worden dan die, waarin wij hier verkeerd hebben. "En hetgeen gij zaait, daarvan zaait gij het lichaam niet, dat worden zal, enz. "Maar God geeft hetzelve een lichaam, gelijk Hij wil", 1 Cor. 15:37, 38, dat is: Hij geeft het lichaam, dat opgewekt wordt, meer luister, meer eer, meer grootheid.
3. Noch zijn herleving, noch zijn uitnemender heerlijkheid belet, dat het lichaam, dat opgewekt zal worden - in zijn natuur namelijk, niet hetzelfde zij als hetgeen op aarde gezaaid werd, want God geeft het een lichaam, en eer en heerlijkheid, gelijk Hij wil, maar toch: "aan een iegelijk zaad zijn eigen lichaam", 1 Cor. 15:38.

En inderdaad is de gelijkenis, waarmee hij hier de opstanding der rechtvaardigen tracht te verklaren, zeer geschikt, tot zelfs in hare onderdelen, wat b.v. het begraven van het zaad betreft:
a. Het graan van tarwe, enz. Is eerst gestorven, voordat men het zaait of aan de schoot der aarde toevertrouwt, zo ook het lichaam der mensen.
b. Nadat het graan dus gestorven en begraven is, herleeft het weer, zo zal het ook met ons lichaam zijn, want nadat het gestorven en begraven zal zijn, wordt het eenmaal weer tot het leven teruggeroepen.

Ook is de gelijkenis treffend ten opzichte van het onderscheid, die het opgewekte of herlevende met het gestorvene of gezaaide vertoont: er wordt een dood graan gezaaid, een levend graan wordt opgewekt. Het wordt gezaaid, verdroogd en onaanzienlijk, het wordt opgewekt, groen en schoon. Een enkele graankorrel wordt gezaaid, een volle halm verrijst er weer. Zij wordt gezaaid in een omhulsel, dat bij het ontspruiten verdwenen is.

Voorts, hoezeer het zaad dus sterft, in de aarde begraven wordt en zo vele veranderingen ondergaat, toch kan niets de natuur van het graan veranderen - het blijft volstrekt hetzelfde graan. Wordt tarwe gezaaid, zo komt er tarwe op, de gezaaide tarwe was slechts verdroogd en dood, en de opkomende tarwe is levend en saprijk. De uiterlijke gedaante is dus zeer veranderd, maar de kracht en natuur zijn dezelfde gebleven. "God geeft hetzelve een lichaam, gelijk Hij wil, en aan een iegelijk zaad zijn eigen lichaam."

In de tweede plaats.
Om verder de wijze der opstanding aan te tonen, bedient de Apostel zich, behalve van de gelijkenis van het tarwegraan nog van drie andere gelijkenissen.
De eerste spreekt ons van de verschillende heerlijkheid des vleses,
de tweede van de verschillende heerlijkheid der hemelse en der aardse dingen,
de derde van het verschil in heerlijkheid tussen zon en maan, en tussen de sterren onderling.
En dan besluit de Apostel de gelijkenissen met dit woord: "Alzo zal ook de opstanding der doden zijn", 1 Cor. 15:42. Als wilde hij zeggen: Het lichaam zal bij de opstanding grotelijks veranderd zijn, ja meer onderscheiden van ons aardse lichaam dan wanneer het vlees van beesten en vogels gelijk gemaakt werd aan dat des mensen, of wanneer de aardse dingen met dezelfde heerlijkheid bekleed werden als die de hemelse bezitten, of wanneer de maan in glans en heerlijkheid gelijk werd aan de zon, of de minst aanzienlijke ster aan de prachtigste en schitterendste ster, die wij aan het uitspansel waarnemen.
Het is werkelijk een opstanding. Het lichaam verrijst weer en behoudt zijn natuur, maar de verschijning is gans anders, oneindig heerlijker dan voorheen!
Een *armzalige, verdroogde onbeduidende korrel* wordt er gezaaid in de grond, daar ligt zij, zwelt op, breekt en vergaat, maar zie! Ze ontvangt nieuw leven, de kiem ontwikkelt zich, schiet naar boven in een halm, schiet omlaag en vormt wortels, die halm wordt groter en groter, bloeit, en er ontwikkelen zich nieuwe korrels in de aren. Het is hetzelfde graan, maar hoe verschillend is niet zijn aanzien en gedaante van het graan, dat in de aarde gezaaid werd, het zaad verdwijnt in schoonheid bij hetgeen de

volle aren aanbieden. En toch is dit geen ander dan het zaad, hetwelk de schoot der aarde is toevertrouwd, hoewel veel schoner en heerlijker, alleen de bolster is verdwenen. Ook onze bolster zal achterblijven, wanneer wij eens opgewekt worden.

De vergelijking tussen de *hemelse en aardse dingen* bevat dezelfde waarheid: "Een andere is de heerlijkheid der hemelse, en een andere der aardse", 1 Cor. 15:40. En let hierop: de Apostel beschouwt niet beider heerlijkheid afzonderlijk, maar wil doen uitkomen, dat de heerlijkheid der hemelse dingen zeer hoog verheven is boven die der aardse. "Ene andere is de heerlijkheid der hemelse en een andere der aardse." Daarom, zeg ik, zal bij onze opstanding niet onze natuur, maar onze heerlijkheid veranderd zijn, wij zullen zijn als de engelen Gods, Lukas 20:36, niet naar hun natuur, maar naar hun heerlijkheid. Zo is ook de heerlijkheid der zon ver verheven boven die der maan, en de heerlijkheid van de een ster boven die der andere.
Een bedelaar heeft dezelfde natuur als een koning, en goud, hetwelk nog in het zand verscholen ligt, dezelfde natuur als gezuiverd, fijn goud: maar een bedelaar heeft niet dezelfde heerlijkheid als een koning, noch gedegen goud dezelfde heerlijkheid als gelouterd goud. Maar onze heerlijkheid zal in de opstanding veel groter verandering ondergaan dan derzelver heerlijkheid, zodat wij als zo vele zonnen uit de schoot der aarde opstaan en aan het firmament des hemels schitteren zullen.

Deze beschouwing doet ons zien, hoe ijdel de taal is van degenen, die beweren, dat onze menselijke natuur, naar lichaam en ziel, het Koninkrijk Gods niet zal beërven, en welke onjuiste betekenis zij aan deze woorden des Apostels hechten: Dat vlees en bloed het Koninkrijk Gods niet beërven kunnen", 1 Cor. 15:50.
En nu ik als vanzelf op deze tegenwerping gekomen ben, wil ik niet verder gaan, zonder ze eerst een weinig nader besproken te hebben. Lezer, wie gij ook zijt! bedenk dat de woorden vlees en bloed in de Schrift menigmaal, en zo ook in de aangehaalde plaats, niet van het vlees, dat God gemaakt heeft, moeten verstaan worden, namelijk van het vlees, waarmee onze beenderen bekleed zijn, noch van het bloed, dat door onze aderen stroomt, die woorden betekenen vaak de verdorvenheid, zwakheid, sterfelijkheid, in één woord: het kwaad, dat de mens aankleeft. Omdat deze zwakheid en verdorvenheid allen mensen eigen is en degenen, die onbekeerd zijn, geheel en al beheerst, zo wordt ze vaak bestempeld met de naam van hetgeen, waarover zij regeert - namelijk ons vlees, maar daarom blijft toch die verdorvenheid iets geheel anders dan ons stoffelijk lichaam, dat onze persoon eigen is, en zonder hetwelk wij geen mensen zijn. Paulus zegt b.v.: "Maar die van Christus zijn, hebben het, vlees gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden", Gal. 5:24.
Wie is zo dwaas, te menen, dat de Apostel met deze woorden ons stoffelijk vlees, hetwelk onze beenderen overdekt, en ons bloed, dat door ons lichaam vloeit, heeft bedoeld, had hij niet veeleer het oog op die innerlijke bron van zonde, verdorvenheid en ongerechtigheid, die op een andere plaats geheten worden "de oude mens, die verdorven wordt door de begeerlijkheden der verleiding"? Eféze 4:22.
En nogmaals, "Het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees", Gal. 5:17. Is het ons stoffelijke vlees, dat tegen de Geest begeert? en tegen hetwelk ook de Geest wederkerig begeert? Gewis, indien de Geest tegen ons stoffelijk vlees begeert, dan is het onze plicht, dat vlees in het geheel niet meer te voeden, want daardoor zouden we iets voeden, tegen hetwelk de Geest Gods begeert en strijd voert. Ja, indien

de Geest tegen ons stoffelijk vlees begeert, tegen het vlees op onze beenderen, en indien wij de Geest moeten volgen, dan behoren wij onszelf te doden of althans onszelf te ontvlezen. Want hetgeen in strijd is met de Geest Gods, moet te niet gedaan worden, ja het is onze plicht, het dan in allerijl te niet te doen.
Maar wilt gij weten, o ijdel mens! *dat hier met vlees niet is bedoeld de stoffelijke natuur,* die God ons heeft geschonken, maar de verdorvenheid, en menselijke wijsheid, en ongerechtigheid, die in ons wonen en op een andere plaats "de wijsheid des vleses" heten, hoor dan wat Christus zelf zegt: "Vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, die in de hemelen is", Matth. 16:17.
Merk op, dat deze en vele andere plaatsen eer een verdorven ziel, dan een verderfelijk lichaam bedoelen, want de zonde en alle ongerechtigheid hebben haar zetel in het hart en de ziel des mensen, en verderven de ganse mens, wanneer zij enig deel van het lichaam tot het werktuig van haar zondige daden maken. De zwakheden van ons lichaam, die ons stoffelijk vlees en bloed aankleven, zijn van een gans andere aard, b.v. ziekte, pijn, wonden, lamheid, enz. Wanneer gij dus leest van vlees en bloed als iets, dat door God verworpen is, vooral wanneer er sprake is van de heiligen, denk dan niet aan hun stoffelijk vlees, maar aan de zonde, die in hen woont.
Op een andere plaats somt Paulus de werken des vleses op: "overspel, hoererij, onreinheid, ontuchtigheid, afgoderij, venijngeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedracht, ketterijen, nijd, moord, dronkenschappen, bsnelserijen en dergelijke!" Kan iemand zich nu voorstellen, dat hier sprake zou zijn van dat vlees, hetwelk onze beenderen bedekt? spreekt de Apostel hier niet veeleer van die ongehoorzaamheid en vijandschap tegen God, welke in des mensen gemoed leeft, en de leden van het lichaam tot hare goddeloze doeleinden misbruikt? Gal. 5:17 - 21. "Die eertijds waart vijanden door het verstand in de boze werken", Kol. 1:21.
Gij ziet, dat vlees en bloed niet immer ons stoffelijke lichaam of enig deel daarvan beduidt, maar zeer dikwijls de zonde, zwakheid en onvolmaaktheid, die onze gehelen mens aankleven.

Voorts kan ons stoffelijk vlees beschouwd worden, óf uitsluitend als Gods schepsel, of als verontreinigd door de zonde en de ongerechtigheid.
Beschouwen wij het als verontreinigd, dan zal het Gods Koninkrijk niet beërven, maar nemen wij het als Gods schepsel, dat God, door Jezus Christus, mee tot Zich bekeerd heeft, dan zal ook dat lichaam, wanneer het eens verheerlijkt is, het Koninkrijk Gods wel beërven. Een vrouw, welkers klederen bezoedeld zijn, maakt toch onderscheid tussen de stof van haar klederen en het vuil, dat ze besmet heeft, zo ook handelt God. Wel is waar leeft er geen enkele heilige op aarde, of zijn lichaam is met velerlei onreinheid bezoedeld, wat lichamelijke zwakheid of ziekelijkheid betreft, ja ook het lichaam des doods en der zonde, dat in hem woont, oefent zijnen invloed op het stoffelijk lichaam uit, maar God onderscheidt tussen onze zwakheden en onvolmaaktheden en Zijn maaksel, Hij weet de gehelen mens te verlossen, door de zwakheid en verdorvenheid, die die mens aankleeft, weg te nemen. En om thans tot de bewuste woorden terug te keren: "Vlees en bloed zullen het Koninkrijk Gods niet beërven", deze woorden kunnen niet in hun stoffelijke betekenis genomen worden, dat ons lichaam het Koninkrijk Gods niet zal beërven, want, gelijk ik reeds opmerkte, dan zouden de leden van Christus niet Zijn eigendom zijn, de prijs, die Hij Zich door Zijn bloed heeft verworven, de vaten en de tempels des Heilige Geestes, want dat alles is

ons lichaam. Dan wordt Christus ook niet verheerlijkt in Zijn lichaam, dat ook ons vlees en bloed is, in tegenspraak met talrijke getuigenissen van het Nieuwe Testament, Hebr. 2:14, 15, 7:24, 25, 8:3, 4, 10:10 - 12, Openb. 1:18, 2:8.
Ja, dan zou het onzin zijn, van een opstanding te spreken, en te menen, dat dit ons vernederd lichaam veranderd zal worden en gelijkvormig gemaakt aan Zijn heerlijk lichaam, indien ons lichaam in het geheel niet zal opstaan, maar iets anders, dat geheel buiten ons en onze natuur ligt.
Om kort te gaan: wanneer de Apostel zegt, *dat vlees en bloed het Koninkrijk Gods niet beërven kunnen,* dan spreekt hij van die zwakheid en sterfelijkheid, die onze gehelen mens aankleeft, en niet van ons stoffelijk lichaam zelf want na die woorden: "Vlees en bloed kunnen het koninkrijk Gods niet beërven", voegt hij er aanstonds aan toe: "de verderfelijkheid beërft de onverderfelijkheid niet" en brengt deze beide opmerkingen terstond in verband met het volgende: "Ziet, ik zeg u een verborgenheid, wij zullen wel niet allen ontslapen maar wij zullen allen veranderd worden, in een punt des tijds, in een ogenblik, met de laatste bazuin: want de bazuin zal slaan, en de doden - let hierop: de doden - zullen onverderfelijk opgewekt worden, dat is: de doden zullen bij hun opstanding van alle verderfelijkheid verlost en met de onverderfelijkheid bekleed, van de sterfelijkheid bevrijd en met de onsterfelijkheid overdekt worden - en wij zullen veranderd worden. Want dit verderfelijke - dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke moet onsterfelijkheid aandoen."
Zegt de Apostel niet duidelijk, dat dit verderfelijke en sterfelijke zal opstaan, hoewel niet verderfelijk en sterfelijk, gelijk het in de schoot der aarde werd gelegd, maar onverderfelijk en onsterfelijk? het laat zijn grafdoeken der sterfelijkheid en verderfelijkheid in het graf liggen, 1 Cor. 15:50 - 53.

In de derde plaats. ***De wijze, waarop de opstanding zal plaats vinden,*** *wordt door de Apostel nog nader aangewezen in vier opmerkingen*, namelijk deze:

1. Het lichaam wordt gezaaid in verderfelijkheid, het wordt opgewekt in onverderfelijkheid,
2. Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid,
3. Het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht,
4. Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt, 1 Cor. 15:42 - 44.

1. Het wordt opgewekt in onverderfelijkheid.
Wij komen zondig en verdorven in de wereld. De verderfelijkheid is onze vader, en in zonde heeft onze moeder ons ontvangen, Job 17:14, Psalm 51:7. Daarom is ons leven om zijn korte duur niet alleen gelijk aan een span, een damp, een bloem des velds, maar gaat daarmee ook zoveel ijdelheid, en kwelling des geestes gepaard. Maar wanneer wij eens opgewekt zullen worden in onverderfelijkheid, hetgeen ook wel een ontvangenis en geboorte genoemd wordt, dan zullen al die dingen, die ons nu kwellen en ten laatste aan dit aardse leven een einde maken, te niet gedaan worden, dàn zullen wij eeuwig leven, gelijk de Geest zegt: *En de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn, want de eerste dingen - d.i. verderfelijkheid en sterfelijkheid - zijn weggegaan",* Openb. 21:4.
Bij onze opstanding zal alle verderfelijkheid, naar lichaam en ziel opgeheven zijn, geen zwakheid, geen ziekte of iets dergelijks wordt dan meer gevonden, gelijk

geschreven staat: "opdat Hij haar zichzelf heerlijk zou voorstellen, een gemeente, die geen vlek of rimpel heeft, of iets dergelijks", Eféze 5:27. Wanneer dus de Apostel zegt, dat ons lichaam opgewekt zal worden in onverderfelijkheid, dan spreekt hij, als het ware, deze waarheid uit: Het is onmogelijk, dat zonde of ziekte, smart of dood het weer zou besmetten. "Maar die waardig zullen geacht zijn, die eeuw te verwerven en de opstanding uit de doden, zullen nog trouwen, noch ten huwelijk uitgegeven worden: want zij kunnen niet meer sterven, want zij zijn de engelen gelijk, en zij zijn kinderen Gods, dewijl zij kinderen der opstanding zijn", Lukas 20:35, 36.

2. Het wordt of gewekt in heerlijkheid.

De oneer, die de heilige aankleeft, wanneer hij deze wereld verlaat, is betrekkelijk nog zeer groot: "Zijn lichaam word gezaaid in oneer", in zijn sterven verliest zijn lichaam zozeer alle kracht en heerlijkheid, dat zijn liefste vrienden er onder lijden, als zij des zelfs schoonheid zien vergaan, ja het boezemt hun vaak afkeer in. (Ik spreek nu niet van degenen, die gehangen, uitgehongerd, verbannen, in stukken gescheurd, en zelfs niet begraven worden.) Maar datzelfde lichaam wordt opgewekt - in heerlijkheid. Heerlijkheid is liefelijkheid, beminnelijkheid reinheid en volmaaktheid. Het licht is de heerlijkheid der zon, kracht is de heerlijkheid der jongelingschap, en grijze haar zijn de heerlijkheid des ouderdoms, dat is: daarin bestaat hoofdzakelijk de uitnemendheid van deze dingen, dat maakt ze beminnelijk en aangenaam, 1 Cor. 15:40, 41, Spreuken 20:29.

In heerlijkheid opgewekt te worden, is dus allereerst op te staan met alle schoonheid en de grootste volmaaktheid, waarvoor een mensenkind vatbaar is, onvergelijkelijk schoon in ieder lid, in elke gelaatstrek. De zonde en de ongerechtigheid hebben, zowel in onze ziel als in ons lichaam, grote verwoestingen aangericht. De zonde is de oorzaak van al die innerlijke en uiterlijke lichamelijke gebreken en misvormingen, die ons geslacht eigen zijn, zij is de oorzaak, dat ons lichaam eindelijk in oneer sterft en begraven wordt, tot een prooi der wormen, maar wanneer wij opgewekt zullen worden in onverderfelijkheid, dan zal zoveel heerlijkheid, ook lichamelijke heerlijkheid, ons eigen zijn, dat daarbij ook de grootste, de volkomenste aardse schoonheid, liefelijkheid, beminnelijkheid als minder dan niets zal verdwijnen. De Psalmist zegt van de Christus: "Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen", Psalm 45:3, en ik houd het er voor, dat dit zowel van Zijn uitwendige, als van Zijn inwendige mens gezegd wordt. Hij was het reinste, volkomenste en beminnelijkste Schepsel Gods, dat ooit op aarde gezien was, totdat het lijden al zijn gedaante en heerlijkheid zozeer had uitgewist, dat niemand Hem meer begeerde, want in alle dingen was Hij de Eerste en zal hij de Eerste zijn, Jesaja 52:14, 53:2, 3, Kol. 1:18.

Dus zullen onze lichamen bij onze zalige opstanding niet alleen zo vrij van zonde zijn, als Jezus was, toen Hij stierf, maar ook even vrij van alle onvolmaaktheid, als Hij was bij zijn opstanding. In één woord, elke schoonheid, die de onverderfelijkheid onze lichamen verlenen kan, zal ons deel zijn. Daar zullen geen lamme ledematen, geen blinde ogen of dove oren, geen stomme mond, geen zwakke zenuwen of slechte borst, geen gebogen gestalte of gerimpeld voorhoofd, of welke ziekte of kwaal ook meer zijn: Hij "zal ons vernederd lichaam veranderen, opdat hetzelve gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam", Filip. 3:21. Nogmaals, alle heerlijkheid, die een verheerlijkte ziel het lichaam kan mededelen, zal ons dan geschonken worden. De ziel, die honderden of duizenden jaren in de hemel verkeerd, en gerust heeft in de

schoot van Christus, zal in één ogenblik het lichaam weer vervullen, en elk deel, elke ader, elk lid met die hemelse levenskracht bezielen, gelijk zij het leven van het lichaam was voor de scheiding. Ook de Geest Gods, die het lichaam bij de dood verliet, zal nu in alle volmaaktheid dat lichaam weer bewonen, ik zeg u: ons lichaam zal in die dag meer heerlijkheid afstralen dan eens Mozes en Stefanus, ja een heerlijkheid bezitten als de zon, de sterren en de engelen. "Wanneer nu Christus zal geopenbaard worden, die ons leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid", Ex. 34:29, 35, Hand. 6:15, Daniël 12:3, Matth. 13:43, Lukas 20:36, Kol. 3:3 - 4.

3. Het wordt opgewekt in kracht.
Zolang wij op aarde verkeren, kleeft ons zoveel zwakheid en gebrekkigheid aan dat soms de geringste zonde of nadelige invloed voldoende is, om ons ziek of althans onwel te maken, waardoor wel eens onze schoonheid en onze kracht ondermijnd, ja onze adem weggenomen en onze dagen afgesneden worden, Job 38:17. Maar zie! wij worden opgewekt in kracht, en wel met een kracht, die even ver boven al dat aardse verheven is, als een reus een sprinkhaan te boven gaat, bij onze eerste verschijning zal de wereld beven. Zie, dan dragen wij de poorten des doods en de slagbomen van het graf op onze schouders weg, gelijk weleer Simson de poorten van Gaza, Richteren 16:3. De dood wankelt, en het verderf valt overwonnen aan onze voeten, wat kan dan nog voor ons bestaan? Dan zullen wij zoveel genade, majesteit, macht en kracht bezitten, dat ons gelaat zijn zal als de bliksem, vergelijk Lukas 20:16 met Matth. 28:2 - 3. "Want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke moet onsterfelijkheid aandoen. En wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijkheid aangedaan hebben, en dit sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden, dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning, " 1 Cor. 15:53, 54.

4. Een geestelijk lichaam wordt er opgewekt.
Dit is het laatste kenteken, en inderdaad de sleutel tot de drie vorige: het is een onverderfelijk lichaam, omdat het een geestelijk lichaam is, het is een heerlijk lichaam, omdat het een geestelijk lichaam is, het wordt opgewekt in kracht, omdat het een geestelijk lichaam is. Wanneer het lichaam begraven, dat is: in de aarde gezaaid wordt, is het een verderfelijk, veracht, zwak en natuurlijk lichaam, maar wanneer het opgewekt wordt, is het onverderfelijk, heerlijk, krachtig en geestelijk, zodat de verandering, die het alsdan zal ondergaan, even groot is als de onverderfelijkheid boven de verderfelijkheid, heerlijkheid boven oneer, kracht boven zwakheid, verga geest boven natuur verheven zijn. En toch blijft dit lichaam en wordt geen ander, het is dezelfde natuur, hoezeer in veel heerlijker toestand en ontwikkeling, oneindig meer verschillend van zijn vroegere staat, als een zwijnenhoeder, die tot een koningstroon is verheven.
Let hierop: "een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, " een juiste uitdrukking, want hoeveel genade en hoezeer de Geest van God in ons woont, terwijl we nog op aarde leven, toch wordt het lichaam bij het sterven daarvan beroofd, wanneer de ziel haar omhulsel verlaat, en het lichaam blijft verlaten tot op de dag der opstanding. Het wordt dus in de aarde gelegd als het overschot der aardse natuur: "Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, " want in die dag, wanneer "de hemelen niet meer zijn, "

gelijk Job zegt (Job 14:12), dan zal de laatste bazuin, de bazuin Gods, slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, 1 Cor. 15:52, 1 Thess. 4:16, 17.
Ik zeg: Wanneer het lichaam opstaat, zal het zo volkomen met leven en onsterfelijkheid vervuld worden, Alsof het zijn menselijke natuur verloren had, hoewel het in werkelijkheid zijn aloude natuur, maar nu volmaakt, verheerlijkt, behouden heeft. Zegt de Apostel zelf niet: "Het wordt gezaaid", "het wordt opgewekt, " en telkens weer datzelfde lichaam, waarvan hij zegt, dat het gezaaid en dat het opgewekt wordt?
U weet, dat sommige dingen, die van nature een bittere, onaangename smaak hebben, door welsmakende, bijgevoegde zaken zo geheel hun smaak kunnen verliezen, dat men ze niet meer proeven kan, het is dan, als was alles even aangenaam van smaak geworden. Zo zal het ook ten jongsten dage zijn: al het onvolmaakte zal zo volkomen verslonden zijn door de heerlijkheid, de volmaaktheid, de kracht en de onverderfelijkheid van het nieuwe lichaam, dat, gelijk ik reeds opmerkte, van het oude niets meer bespeurd wordt. En het moet noodzakelijk onze natuur, ons lichaam zijn, die opgewekt worden, anders zouden niet wij maar iets of iemand buiten ons in de hemel komen. Zo wij onze menselijke natuur verliezen, zo verliezen wij ons bestaan en verdwijnen in het niet.
Daarom: hetzelfde het, hetzelfde lichaam, dat gezaaid wordt als een natuurlijk lichaam, zal opgewekt worden als een geestelijk lichaam. En wederom, gelijk ik reeds aanwees ten opzichte van onsmakelijke geneesmiddelen, zo zal ook ons lichaam in de opstanding al zijn onvolkomenheid, al zijn zwakheid, alles wat niet heerlijk aan hetzelve is, omdat het nu nog onder de macht der zonde en der verderfelijkheid ligt, verliezen, dan zal niets het verhinderen, te zijn als de engelen, en te gaan waarheen zij gaan kunnen. Christus heeft ons getoond wat ons lichaam bij de opstanding wezen zal, toen Hij door woord en teken liet zien wat Zijn verheerlijkt lichaam was, zowel bij als na zijn verrijzenis.
Wij lezen, dat Zijn lichaam na zijn opwekking hetzelfde lichaam was, dat aan het kruis genageld geweest was, en tegelijk, hoe heerlijk, hoe gans gelijk aan de hemelse geesten bij elke gelegenheid, te aller tijd! Hij kon met datzelfde lichaam het vertrek, waar zijn discipelen vergaderd waren, binnenkomen, hoewel de deuren gesloten waren Tot hun verbazing was Hij in een oogwenk in hun midden, Hij kon zichtbaar en onzichtbaar zijn, naar het Hem geluste. Hij zat neer om met hen te eten, brak het brood zegende het en - was in een ogenblik weer verdwenen in één woord: Hij kon verschijnen en verdwijnen, opvaren en nederdalen in Zijn verheerlijkte lichaam, veel gemakkelijker nog dan de snelste en lichtste onder de vogelen, Lukas 24:31, 32, 36 - 42, 50, 51, Johannes 20:19, 24 - 26, Hand. 1:1 - 12, Markus 16:19 Eféze 4:7 - 10.
Gelijk wij in deze wereld het beeld onzes eersten vaders gedragen hebben, zo zullen wij in die dag het beeld van Christus dragen, en zijn gelijk Hij: "Hoedanig de aardse is, zodanig zijn ook de aardsen, hoedanig de Hemelse is, zodanige zijn ook de hemelsen. En gelijkerwijs wij het beeld des aardsen gedragen hebben, zo zullen wij ook het beeld des Hemelsen dragen", 1 Cor. 15:48, 49.
Nu is het gedeeltelijk zo, maar dan zal het volmaakt zo zijn. Naar de hemel op te klimmen, en op de aarde neer te dalen, zal in die dag voor ons iets gewoons zijn. Al waren er ook duizend ijzeren slagbomen of koperen poorten, om ons tegen te houden, ze zouden dan niets meer vermogen, en even gemakkelijk uit de weg geruimd worden als wij thans een spinnenweb verbreken, of de zonnestralen de lucht doorklieven. En

de reden daarvan is, omdat de Geest, die ons dan volkomen vervullen zal, niets onmogelijk is, Matth. 17:20, en zijn werking zal alsdan alle begrip en alle voorstelling te boven gaan. "Hij zal ons vernederd lichaam veranderen, opdat hetzelve gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, naar de werking, waardoor gij ook alle dingen zichzelf kan onderwerpen", Filip. 3:21. Als wilde de Apostel zeggen: ik weet, dat er vele dingen zijn, welke het in deze wereld onmogelijk maken een lichaam te bezitten gelijk dat van Christus, maar wanneer God de doden levend maakt, dan zal Hij ook onze lichamen gelijk maken aan het heerlijk lichaam van Zijn Zoon, Hij zal zozeer zijn macht en heerlijkheid aan onze lichamen openbaren, dat alle moeilijkheid en onmogelijkheid wijken moeten.
Niet alleen zien wij aan het verheerlijkte lichaam van Christus, welke werking de Geest in onze lichamen in de dag der opstanding zal te weeg brengen, maar wij bespeuren het zelfs aan vele heiligen reeds vóór hun dood. De Geest nam Elia weg, en niemand wist waarheen, Hij hief Ezech. op en bracht hem weg, Hij nam Jezus van de tinne des tempels en voerde Hem naar Galilea, Hij deed Jezus later op de zee wandelen, Hij nam Filippus weg en bracht hem naar Azote, toen hij de Moorse kamerling gedoopt had, 1 Kon. 18:11, 12, 2 Kon. 2:11, Ezech. 3:14, Lukas 4:14, Matth. 14:25, Hand. 8:39, 40. Zo geeft die grote God ons reeds een voorsmaak van de macht en de heerlijkheid, die in Hem is, en toont ons, hoe gemakkelijk wij met zo'n door de Geest bezield lichaam zullen kunnen doen wat de engelen doen, gelijk Jezus zegt: "Maar die waardig zullen geacht zijn, die eeuw te verwerven en de opstanding uit de doden, .. kunnen niet meer sterven, want - zij zijn de engelen gelijk, " Lukas 20:35, 36.
Wanneer het lichaam aldus met de Geest zal vervuld worden, gelijk ik heb aangetoond dan moeten daardoor noodzakelijk èn de zielsvermogens èn de dienst, die het lichaam der ziel bewijst, een onbegrijpelijke uitbreiding en volmaking ondergaan. Dan "zullen wij Hem gelijk wezen, want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is, " en "alsdan zullen wij kennen, gelijk ook wij gekend zijn, " 1 Joh. 3:2, 1 Cor. 13:12.

In de eerste plaats: *Wij zullen Hem zien namelijk Christus in zijn heerlijkheid, niet slechts door openbaring, gelijk nu, maar van aangezicht tot aangezicht, en tot dat einde wil Jezus, dat wij bij Hem zijn,* Johannes 17:24. Hoewel Johannes in de Geest was, toen Christus hem verscheen, toch viel hij als dood aan zijn voeten, Openb. 1:17, en Daniëls sierlijkheid werd aan hem veranderd in een verderving, Daniël 10:8. Die heerlijkheid was hun te groot, te overweldigend, maar wij zullen in de dag onzer opstanding met zo'n heerlijkheid bekleed worden, dat wij in staat zullen zijn, om gelijk de adelaar het zonlicht in onze ogen te verdragen, dan "zullen wij Hem zien, gelijk Hij is", terwijl Hij nu in een licht woont, dat voor niemand toegankelijk is, dat geen oog gezien heeft noch zien kan, 1 Tim. 6:16. Dan zullen we alle dingen kunnen aanschouwen, en niets zal voor onze ogen verborgen zijn, dan zal er geen heilige, of profeet, of verloste zondaar zijn, of wij zullen ze volkomen kennen. Ook zullen wij dan doordringen in de werken der Schepping, der uitverkiezing en der verlossing, dan zullen we de dingen van hemel en aarde beter verstaan dan thans ons A B C.
Want de Geest, die ons dan geheel en al zal vervullen, "onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods, " 1 Cor. 2:10. Wij weten, dat Gods Profeten, en Apostelen, en heiligen vreemde dingen hebben geweten, en dat weten was nog maar "ten dele."

Abraham wist te zeggen, hoe lang zijn zaad vreemdeling zou wezen en verdrukt worden in een vreemd land, Genesis 15:13.
Eliza wist, wat de koning van Assyrië in zijn binnenkamer overlegde en besloot, 2 Kon. 6:12.
Ahia, de blinde profeet, kende Jerobeams huisvrouw, zodra zij haar voet over de dorpel gezet had, 1 Kon. 14:1 - 6. De profeet uit Juda kon voorspellen, wat eens met het altaar te Bethel geschieden zou, om de afgoderij, waaraan zich Jerobeam te van die plaatse schuldig maakte, ook noemde hij de koning bij name, die op datzelfde altaar eenmaal mensenbeenderen zou verbranden, 1 Kon. 13:2.
Enoch vermocht te voorzeggen, wat eens aan het einde der wereld zou geschieden, Judas 1:14, 15.
Hoe nauwkeurig hebben niet de Profeten het ganse aardse leven onzes Heilands voorspeld: verschillende omstandigheden Zijner geboorte, Zijns doods, Zijner begrafenis en Zijner opstanding! hoe men Hem eens gal te drinken zou geven, zijn klederen verdelen en het lot werpen over zijn gewaad, zijn handen en zijn voeten doorgraven, hoe Hij zelf eens op het veulen ener ezelin rijden zou, enz., Jesaja 53, Johannes 12:41.
Hoe kende Petrus, al was hij ook "met slaap bezwaard", op de berg der verheerlijking, aanstonds de beide mannen, Mozes en Elia, die met de Heere spraken! Lukas 9:33.
Wie deze dingen in twijfel trekt, is nog zeer onwetend in betrekking tot de werking van Gods Geest.
Maar nu vraag ik: indien deze dingen gezien en gekend zijn door heilige mannen, welkers kennen nog maar "ten dele" was, hoe zullen wij dan eens zien en kennen, wanneer het volmaakte zal gekomen zijn?
En dat zal zijn in de dag onzer verrijzenis: "Een geestelijk lichaam wordt er opgewekt." Zo heb ik dan met weinig woorden de waarheid van de opstanding der rechtvaardigen, en de wijze, waarop die geschieden zal, aangetoond. Indien ik het voor gepast had gehouden, ik zou over elk punt veel verder hebben kunnen uit wijden en nog vele andere dingen noemen, want de opstandingsleer is, ondanks allen twijfel en alle ongeloof, een waarheid, die bijna al de Bijbelboeken verkondigen, ja die een hoofdzaak van hun inhoud vormt. God heeft ons, van de beginne af, geopenbaard, dat zowel ons lichaam als onze ziel bestemd is, om eens met Hem in de hemel te zijn.
Ik zeg: Hij heeft ons geopenbaard, hoe Hij handelen wil met degenen, die bij Christus' wederkomst nog leven zullen, in de ten hemelname van Henoch, toen deze Godzalige man, zonder de dood te smaken, in de gewesten der eeuwige heerlijkheid overging, Genesis 5:24, Hebr. 11:5.
Het andere voorbeeld daarvan is Elia, die met een vurige wagen en vurige paarden ten hemel voer, 2 Kon. 2:11. Beiden werden, met ziel èn lichaam, van de aarde weggenomen.

In de tweede plaats. G*od heeft ons vaak die dag, waarop hij eens alle doden zal opwekken, in herinnering gebracht.*
a. Toen Abraham Zijn Zoon Izaäk zou gaan offeren, gaf God hem in het geloof deze vaste hoop, dat "God machtig was hem - Izaäk - ook uit de doden te verwekken, waaruit hij hem dan ook bij gelijkenis weer kregen heeft", Hebr. 11:19. Hij zag daarin een beeld van Christus' opstanding tot zijn rechtvaardigmaking, en van zijn eigen opstanding door Christus ten jongsten dage, tot zijn verheerlijking.

b. Zo gaf God ook aan Jozef dezelfde hope des eeuwigen levens, toen deze beschikking maakte omtrent zijn beenderen, tot die einde werd zijn stoffelijk overschot in Egypte ongeveer vierhonderd jaren zorgvuldig bewaard, en eindelijk bij de uittocht van Israël uit Egypte - een beeld van ons uitgaan uit dit onvolkomen lichaam, wanneer wij sterven - medegenomen om bij het stof der vaderen in Kanaän de groten dag der opstanding af te wachten, Hebr. 11:22.

Bovendien gaf God ook soms macht aan zijn knechten, de profeten, en aan Zijn Zoon Jezus Christus, om doden op te wekken, zelfs al waren ze reeds voor enigen tijd gestorven, ongetwijfeld moest ook dat de toenmaals levende en de navolgende geslachten dienen, om de herinnering aan de opstanding der doden levendig te houden. Zo wekte de profeet Eliza de zoon der Sunamietische vrouw op, de man, die na zijn dood in het graf diens profeten gelegd werd, herleefde, Lazarus, die reeds vier dagen in het graf had gelegen, Jaïrus" dochter, Tabitha en zoveel andere werden andermaal levend en de ziel, die bij hun sterven het lichaam had verlaten, keerde in datzelfde lichaam terug, om later weer te scheiden en gescheiden te blijven tot de groten dag der algemene opstanding, 2 Kon. 4, 13:20, 21, Lukas 8:53 - 56, Johannes 11:43, 44, Hand. 9:40, 41.

Maar bovenal vertoont ons die belangrijke plaats in Matth., bij gelegenheid van de opstanding onzes Heeren, als het was een voorspel van de groten dag der algemene verrijzenis. "En de graven werden geopend, en vele lichamen der heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt, en uit de graven uitgegaan zijnde, na zijn opstanding, kwamen zij in de heilige stad, en zijn velen verschenen, " Matth. 27:52, 53. Nadat de Schrijver van de brief aan de Hebreeën de voortreffelijke heiligen van het Oude Testament had opgesomd, besluit hij dat met het heerlijke woord: "Deze allen zijn in het geloof gestorven." In welk geloof? Dat zij eeuwig in hun graven zouden liggen, en een onverbiddelijke prooi der wormen blijven?

Geenszins, zo iets geloven Ranters, maar geen Christenen. Zij allen zijn gestorven in het geloof, dat zij eenmaal weer zouden verrijzen, daarom hebben zij de goederen van deze wereld niet geacht, opdat zij na hun dood "ene betere opstanding verkrijgen zouden, " Hebr. 11:13, 35. Laat ons ook een blik werpen op deze woorden van Paulus aan de Filip. (Filip. 1:6): "Vertrouwende ditzelve, dat Hij, die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus."

Deze dag van Jezus Christus was niet de dag hunner bekering, want die was reeds voorbij: zij waren kinderen Gods, die dag van Jezus Christus is dezelfde, welke elders genoemd wordt "de dag, waarin Hij komen zal met het geluid der laatste bazuin om de doden op te wekken, " want u moet weten, dat het werk der verlossing niet voleind is bij degenen, die thans in de hemel leven, en ook niet volmaakt zal worden, gelijk ik reeds aantoonde, tot op die dag dat hun lichamen uit het graf zullen verrijzen.

Ik zei immers, dat God onze lichamen leden gemaakt heeft van Christus, en Hij rekent ons niet volkomen verlost, zolang onze lichamen nog niet bevrijd zijn van dood en graf, gelijk onze zielen van de vloek der wet en de heerschappij der zonde. Hoewel Gods heiligen de macht van Zijn genade ervaren, en de vervulling van vele Van Zijn beloften gesmaakt hebben, toch blijft één woord onvervuld, wat hun eigen personen betreft, zolang de dood en het graf macht over hun lichamen uitoefenen. Maar wanneer, gelijk ik zei, de poorten des doods en de slagbomen des grafs verbroken worden, dan zal het woord geschieden, dat geschreven staat: "De dood is verslonden tot overwinning, " en dan zullen zij de triomferende stem vernemen: "Waakt op en

juicht, gij, die in stof woont! want uw dauw zal zijn als een dauw der moeskruiden, en het land zal de overledenen uitwerpen, " Jesaja 26:19.
Tot zover aangaande de waarheid van de opstanding der rechtvaardigen, en de wijze, waarop zij zullen opgewekt worden.

De tijd hunner verrijzenis

Deze zal zijn bij de wederkomst des Heeren, wanneer zij opstaan, neen juist even te voren zal de Heere Jezus Christus in vlammend vuur, in de wolken verschijnen, en de eerste uitwerking van die verschijning zal zijn de opwekking der rechtvaardigen. "Want de Heere zelf zal met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuin Gods nederdalen van de hemel, en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan", 2 Thess. 1:8, 1 Thess. 4:16, 1 Cor. 15:52. Wanneer dan de Heere wederom verschijnen zal, zullen er zowel heiligen als zondaars op aarde leven. Wat de heiligen betreft, die dan in het land der levenden verkeren, zij zullen niet sterven, maar zodra de in Christus gestorvenen opgewekt zijn, veranderd worden en, zonder de dood te smaken, met onsterfelijkheid, onverderfelijkheid en heerlijkheid bekleed worden, zij zullen dezelfde geestelijke volmaking beërven als de heiligen, welkers zielen reeds in het paradijs geweest zijn, gelijk de Apostel zegt: "Wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden, in een punt des tijds, in een ogenblik, met de laatste bazuin: want de bazuin zal slaan, en de doden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wij zullen veranderd worden", 1 Cor. 15:51, 52.
En nogmaals, "Want de Heere zelf zal met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuin Gods nederdalen van de hemel, en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan. Daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen samen met hen opgenomen worden in de wolken, de Heere tegemoet, in de lucht, en zo zullen wij altijd met de Heere wezen", 1 Thess. 4:16, 17. En nogmaals, ".. de Heere Jezus Christus, die de levenden en de doden oordelen zal in Zijn verschijning en in Zijn Koninkrijk", 2 Tim. 4:1.
Wanneer nu de heiligen, die ontslapen zijn, in onverderfelijkheid, heerlijkheid, kracht en met een geestelijk lichaam, zullen opgewekt, en die nog leven, veranderd worden, dan zullen zij allen, nog voor de opstanding der onrechtvaardigen, voor de rechterstoel des Heeren Jezus Christus verschijnen, om daarvoor hun Heer en Rechter rekenschap af te leggen van hetgeen zij gedaan, en om vergelding te ontvangen voor hun arbeid, die zij op aarde volbracht hebben.
Zij zullen, zeg ik, opgewekt worden vóór de goddelozen, omdat zij de eigenlijke kinderen der opstanding zijn, dat is: degenen, die al deze heerlijkheid en liefelijkheid genieten zullen, daarom heet hun opstanding een verrijzen van de doden, dat is: in hun opstanding laten zij de veroordeelde wereld achter, Lukas 20:35, 36, Hand. 3:15, 4:10, 13:30, Johannes 12:1, 9, 17.
En zo moet het zijn, omdat ook de heiligen hun taak zullen volbrengen: zij zullen met Christus, als koningen en vorsten ten troon verheven worden, om de wereld te oordelen, wanneer de onrechtvaardigen zullen opstaan. De heiligen zullen de wereld oordelen, zij zullen de [gevallen] engelen oordelen, zij zullen zitten op stoelen des gerichts, 1 Cor. 6:2, 3, Psalm 122:5.

Wij komen thans bij: TEN DERDE: HET GERICHT DER RECHTVAARDIGEN.

Wanneer de rechtvaardigen opgestaan zijn, moeten zij rekenschap geven van al hun daden, die zij op aarde verricht hebben, hetzij goed, hetzij kwaad.
In de eerste plaats: van al het kwaad, dat zij hebben bedreven, maar, let hierop - niet als zondaars en verworpelingen, maar als zonen, rentmeesters en dienaars des Heeren Jezus. Dit blijkt uit verschillende woorden der Heilige Schrift:

1. Paulus zegt: "Want wij zullen allen voor de rechterstoel van Christus gesteld worden", namelijk alle heiligen. "Want er is geschreven: Ik leef, zegt de Heere, voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God belijden. Zo dan een iegelijk van ons zal voor zichzelf Gode rekenschap geven", Rom. 14:10 - 12.
En nogmaals, "Daarom zijn wij ook zeer begerig, hetzij inwonende, hetzij uitwonende, om Hem welbehaaglijk te zijn. Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad", 1 Cor. 5:9, 10. Wel is waar bemint God Zijn volk, maar hun zonden bemint Hij niet, noch iets, dat zij doen tegen Zijnen wil, al bezielt hen ook de grootste ijver voor zijn eer.
Daarom: zo zeker als God in die dag zijn heiligen en kinderen belonen zal voor wat zij werkelijk goeds gedaan hebben, zo gewis zal Hij ook onderscheid maken tussen hun goede en hun slechte daden, en wanneer beide door het rechtvaardig oordeel van Christus zullen openbaar geworden zijn, dan zal al dat kwade, met al hun zorg, hun arbeid en hun moeite voor eeuwig vernietigd worden. Hij weet Zijn volk te verlossen, hoewel wrake doende over hun daden, Psalm 99:8. In de eersten brief van Paulus aan die van Korinthe vinden wij mee zeer merkwaardige woorden (1 Cor. 3:12 - 15): "Indien iemand op dit Fondament bouwt, goud, zilver, kostelijke stenen, hout, hooi, stoppelen, eens iegelijks werk zal openbaar worden: want de dag zal het verklaren, dewijl het door het vuur ontdekt wordt, en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven. Zo iemands werk blijft, dat hij daarop gebouwd heeft, die zal loon ontvangen. Zo iemands werk zal verbrand worden, die zal schade lijden, maar zelf zal hij behouden worden, Maar zo als door vuur "

Laat ons nu het volgende opmerken:
a. Gelijk wij reeds hebben gezien, is Christus het Fondament, 1 Cor. 3:11.
b. Het goud, het zilver en de kostelijke stenen, die hier gezegd worden op dat Fondament te zijn gebouwd, zijn alles wat wij in het geloof en de liefde doen, overeenkomstig Gods Woord, 1 Petrus 1:7, Openb. 3:18.
c. Hout, hooi en stoppelen op dat Fondament te bouwen, is onder het goede, dat wij verrichten, ook menselijke uitvindingen en vleselijke verordeningen te mengen, die wij dan vaak gelijk of nog hoger stellen dan God en zijn inzettingen.
d. Het vuur, waarvan hier sprake is, beduidt het zuivere Woord en de wet Gods, Jeremia 23:29, Johannes 12:48.
e. De dag, die hier genoemd wordt, is de dag, wanneer Christus komen zal om de wereld te oordelen, om de verborgene dingen der duisternis aan het licht te brengen, en het gedichtsel des harten openbaar te maken, 1 Cor. 4:5.
f. In die dag zullen goud, en zilver, en kostelijke stenen, en hout, en hooi, en stoppelen van elke mens door het vuur beproefd worden, opdat alles geopenbaard worde, de

wind, de waterstromen en de vloeden vermogen minder op het huis, dat op de steenrots gegrond is, dan op dat, hetwelk op een zandgrond staat, Lukas 6:48, 49.

Laat ons voorts opmerken:
a. Dat de Apostel hier van de verlosten, niet van de verdoemden spreekt: "Maar hij zelf zal behouden worden."
b. Die verlosten zullen ook hout, hooi en stoppelen medebrengen, dat is: dingen, die de vuurproef niet kunnen bestaan.
c. Noch de heiligheid eens verlosten, noch Gods liefde jegens hem zullen verhinderen, dat ook al dat hout, hooi en die stoppelen voor de rechterstoel zullen geoordeeld worden: "Eens iegelijks werk zal openbaar worden, en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven".
d. Dus zal ook de heilige zijn hout, hooi en stoppelen voor zijn ogen door het vuur zien verteren.
e. Die heilige zal dus schade lijden aan al de dingen, welke niet overeenkomstig Gods Woord zijn: "Zo iemands werk zal verbrand worden, of een gedeelte van zijn werk, die zal schade lijden, maar zelf zal hij behouden worden. Maar zo als door vuur", dat is: zodanig, dat alles wat hij ooit gedaan heeft, door Gods Woord zal geoordeeld en gericht worden.

Uit dit alles vloeit noodzakelijk voort, dat alle uitverkorenen met de Heere te rekenen hebben omtrent alle dingen, die zij hebben gedaan, hetzij goed, hetzij kwaad, en dat Hij al hun kwaad met het woord Zijns monds zal vernietigen, ja zelfs met al de arbeid, de moeite en zorg, die zij daaraan besteed hebben. Ik ben overtuigd, dat er nu door de besten der heiligen veel gedaan wordt, dat zij dan zelf zullen afkeuren en verfoeien, hoewel zij het thans nog in allen ernst als iets goeds beschouwen. Helaas! welke zondige Hand. zien zij thans aan als overeenkomstig Gods wil en rechtstreeks door Hem geboden, menende dat Hij hen dringt dat te volbrengen, en hen daarvoor met zijn heerlijke nabijheid zal verkwikken! Zo worden veel bijgeloof en onschriftuurlijke stellingen Gode toegeschreven, menigeen sterft in deze mening, en komt in dit leven nimmer tot de erkentenis, dat hij daarin, onwetend, zonde heeft gedaan.
Maar de oordeelsdag is de grote dag, waarin al die dwaling openbaar, en alle meningen gelouterd en gezuiverd zullen worden, wat werkelijk uit God is, zal verheerlijkt, en wat niet uit Hem is, zal verbrand worden. In vele dingen geven wij thans andere ergernis, dan zullen wij al die ergernissen opmerken, en er ons over schamen. De was Christen is in deze wereld reeds zo oprecht, dat hij, wanneer hij niet juist in een verzoeking bezweken is, openhartig voor God en alle mensen bekennen zal, dat hij tegen zijn Vader gezondigd en overtreden heeft; hij valt neer aan Zijns Vaders voeten en zegt: *Gij zijt rechtvaardig, want ik heb gezondigd, en Gij zijt genade, want Gij redt mij ondanks mijn ongerechtigheid.*
En dan zeg ik: Zo de Christen reeds in de dagen zijner onvolmaaktheid, terwijl allerlei gebrek hem aankleeft en allerlei verleiding hem omringt, zo eenvoudig en oprecht jegens zijnen God zijn kan, hoe open en volkomen en van ganser hart zal hij dàn zijn feilen belijden, als hij eens voor zijnen Heere en Zaligmaker staat, geheel en al verlost van alle verzoeking en alle zwakheid! "Ik leef, zegt de Heere, voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God belijden", Rom. 14:11, Filip. 2:10, 11. Elke knie zal zich buigen, en God de Schepper en Christus de Zaligmaker der wereld prijzen en

eren, elke tong zal belijden, dat alleen Zijn wil door elk schepsel mag en moet gedaan worden, en zal zonder de minste terughouding of onoprechtheid erkennen - ik meen: de heiligen zullen dat doen - in hoeveel dingen zij misleid, bedrogen, afgevoerd is en gefaald heeft, toen zij toch Gods wil en eer op het oog meende te hebben.

2. Laat ons echter dit niet vergeten, dat de heiligen in die dag, wanneer zij voor hun Heere en Zaligmaker rekenschap afleggen en hun overtredingen en dwalingen belijden zullen, niet met een schaamte en een schuldgevoel vervuld zijn, als nu door de zwakheid huns geloofs hun ziel vaak bedroeft en bange maakt, ook zullen zij zich in het minste niet gegriefd of beledigd gevoelen, wanneer God in tegenwoordigheid der engelen en van al hun heilige broederen al hun gedachten, woorden en werken, goed en kwaad groot en klein, zal openbaren.
Want:

a. Zij zullen dan volkomener en duidelijker dan ooit inzien dat God hen liefheeft en hun alle schuld kwijtscheldt, zelfs vóórdat zij ze nog voor Zijn heilig aangezicht beleden hebben, ik zeg: dan zal hun ziel zo vervuld zijn met verrukking door de heerlijkheid en het leven, die zij thans genieten, dat geen schuld, geen vreze, geen verwarring hun die zalige vreugde kan ontroven. Hun Rechter is hun Zaligmaker, hun Man en hun Hoofd, die, al brengt Hij hen in het gericht, hen toch voor eeuwig van alle verdoemenis en wat daarop betrekking heeft, ver zal houden. "De volmaakte liefde drijft de vrees buiten", zelfs hier op aarde - hoe veel te meer dan, wanneer wij met onze Heiland van de dood overgegaan zijn tot het leven? Johannes 5:24, 1 Joh. 4:18.

b. Ook zullen de heiligen in die dag zo vol zijn van de heerlijkheid Gods huns Zaligmakers, dat het hun een groot genot zal wezen, alles te zien vergaan, hoe lief en dierbaar het hun ook eens geweest zij, wat niet met Zijn Woord overeenkomt. "Uw wil geschiede", moest hier reeds hun aanhoudend gebed zijn, Matth. 6:10, maar er vermaak in te scheppen, dat die wil werkelijk in alles volbracht worde, zij het ook ten koste van wat wij innig liefhebben, er een onvermengd genot in te vinden, dat alles, ja alles voor die wil buige - dat zal eerst ons deel zijn, als wij in de hemel komen, of als de Heere verschijnen zal om de wereld te richten.

c. Het grote doel van de rekenschap, die de rechtvaardigen hebben af te leggen, ten dage des gerichts, is niet een staving van de rechtvaardigheid, heiligheid en zuiverheid van Gods Woord, en evenmin de openbaring der wetenschap en harten - kennis van Christus, hoewel deze beide zaken er ook toe behoren, Openb. 2:22, 23. Maar de herinnering aan en het gezicht op hun zonden en ijdelheid, waarmee zij op aarde besmet waren, zal de tedere liefde Gods jegens hen nog meer openbaar maken en verheerlijken, en zal tevens de vreugde en blijdschap hunner ziel verhogen, als zij zich wederkerig nog inniger aan die God verbonden gevoelen. Hier reeds genieten de heiligen er een voorsmaak van, dat het bewustzijn der zonde en de verzekering der vergiffenis in hun arme harten iets groots zal uitwerken.
O, wat al wegzinken voor de Goddelijke liefde zonder schuld, wat al verootmoediging zonder vernedering, welk een gezicht op 's mensen algehele onwaardigheid, zonder vreze, zal dan in de ziel gewerkt worden! De heerlijkste, zaligste toestand, waarin de Christen op deze aarde geraken kan, is een helder gezicht op zijn zonden en tegelijk een levendig bewustzijn van de grootheid en liefde des Zaligmakers. Dan ontrust geen vreze of wroeging zijn hart, maar de genade en barmhartigheid des Heeren behoudt de

boventoon, ja drijft zo volkomen alle onrust en allen onvrede uit, dat ook het gezicht op de grootste zonden de bewondering niet vermag te onderdrukken, die Christus' zondaarsliefde en Goddelijke macht te voorschijn roept.
Nooit heeft de ziel zo'n klaar bewustzijn van de macht der genade, noch van de waarde en de uitnemendheid van Christus in Zijn ganse verlossingswerk, nooit is de tong in staat, de genade zo krachtig en overvloedig te verheerlijken, dan wanneer Christus "zal gekomen zijn, om verheerlijkt te worden in zijn heiligen", 1 Thess. 1:10. Hoezeer dus de heiligen reeds in dit leven in het geloof de vergeving der zonden ontvangen hebben, toch zullen God de Vader en Jezus Christus de Heer elke zonde op nieuw in herinnering brengen ten dage des gerichts, opdat het voor eeuwig door de ziel gevoeld en erkend worde, welke genade en barmhartigheid de verlosten zondaars is geschonken.
En dit houd ik voor de reden van die merkwaardige woorden van de Apostel Petrus: "Betert u dan, en bekeert u, opdat uw zonden mogen uitgewist worden, wanneer de tijden der verkoeling zullen gekomen zijn voor het aangezicht des Heeren, en Hij zal gezonden hebben Jezus Christus, die u te voren gepredikt is, welke de hemel moet ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen, die God gesproken heeft door de mond al Zijner heilige profeten van alle eeuw", Hand. 3:19 - 21 . Indien het bewustzijn van enkele zonden (want wie ziet al zijn zonden? Psalm 19:13) en een gezicht op Gods liefde reeds hier zo machtig op het gemoed der rechtvaardigen werken kan, wat zal het dan eens zijn, als al onze zonden ons voor ogen gesteld, maar tegelijk Gods liefde en grootheid, in Jezus Christus ons geopenbaard, ons in al hare heerlijkheid getoond wordt?
Ja, indien het bewustzijn van sommige zonden met de verzekerdheid der vergeving ons bewegen kan om God te eren, lief te hebben en te vrezen zonder het neerdrukkend gevoel der schuld, wat zal dan niet een blik op al onze overtredingen met de volle verzekerdheid van Gods onbeperkte genade in de ziel uitwerken?
Ja, ik vraag andermaal: indien kennis der zonde en der Goddelijke barmhartigheid zoveel in de ziel vermag uit te oefenen, waar toch nog ongeloof, blindheid, wantrouwen en vergeetachtigheid wonen, wat zal dan de kennis van al onze ongerechtigheden en overtredingen zijn voor ons, als wij, verlost van alle zonde en verleiding, verslonden worden in de liefde Gods, wanneer alle geest - en zielsvermogens slechts met dat een bezig zijn: de liefde en genade in Christus, welke dan in hare grootste volkomenheid geopenbaard zal worden?
O, wijsheid en goedheid Gods, die in die dag zelfs datgene, wat ons op aarde zoveel smart en angst heeft gekost, dienen doet tot ons heil en onze zaligheid! "En wij weten, dat degenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn", Rom. 8:28. Zonden, die eens de gehele wereld met de vloek belaadden, die het offer van Christus' dierbaar bloed noodwendig maakten, die zo'n beminnelijke Heiland onder de toorn van Zijn Vader deden sterven, die zonden zullen, naar de ondoorgrondelijke Goddelijke wijsheid en liefde, eens strekken om Zijn genade nog meer te verheerlijken en de harten Zijner verlosten voor eeuwig met Hem te verbinden, Openb. 5:9 - 14.

Zo zal het met de duivelen niet zijn, *zo zal het evenmin met de verdoemden zijn, alleen de gezaligden zullen dat voorrecht genieten.*

En om de zaak ook van een andere zijde te bezien: wanneer God van onze zonden, als wij eens voor Christus' rechterstoel rekenschap moeten afleggen, zo'n gebruik maakt, dan behoren ook de heiligen van hun zonden hetzelfde gebruik te maken om God te verheerlijken. Dat geschiedt evenwel niet door te zeggen: "Laat ons het goede doen, opdat het kwade er uit voortkome", of: "Laat ons zondigen, opdat de genade te meerder worde", maar door uit de reeds bedreven en vergeven zonden aanleiding te nemen om Christus de kroon op het hoofd te zetten, omdat Hij onze rechtvaardigheid is, de herinnering aan die zonden moet ons aansporen om ons immer nauwer aan Jezus te verbinden en alleen op Zijn genade en barmhartigheid te steunen, en zij moet ons eindelijk voortdurend nederig en ootmoedig houden onder alles, wat met en door ons gedaan wordt. Wanneer nu alle zonden en overtredingen voor Gods gezicht beleden zijn, en wij nogmaals van een volkomen en vrije kwijtschelding al onzer ongerechtigheden verzekerd geworden zijn, zowel in tegenwoordigheid van alle heiligen, als van Gods heilige engelen, dan zal de Heere Jezus.

In de tweede plaats rekenschap vorderen van al de goede en heilige daden, die de heiligen in deze wereld hebben verricht. Dan zal alles geopenbaard worden, van de eerste goede daad van Adam en Abel tot het laatste toe, waardoor de rechtvaardigen Gods Naam in deze wereld verheerlijkt hebben. De goede daden van alle heilige profeten, apostelen, leraren, onderwijzers en van allen, die der gemeente gediend hebben, de goede werken van huisvaders, bloedverwanten, kinderen, dienaren, buren en wat ooit goeds gedaan werd, zal in die dag aan het licht gebracht worden.

Maar, om kortelijk in bijzonderheden te treden:
1. *Dan zullen allen beloond worden, die ijverig en oprecht in het Woord en de leer gearbeid hebben*, ik zeg: zij zullen hun beloning ontvangen voor de zielen, die zij gered of verkwikt hebben hierbeneden. Dan zullen Paulus, die geplant, Apollos, die natgemaakt heeft, en allen, die in hun voetstappen getreden hebben, de loon hunner moeite beërven, naar de arbeid, die zij hier in de wijngaard huns Heeren hebben verricht, 1 Cor. 3:6 - 8. Al uw prediken, uw bidden, uw waken en uw zorg, ten einde zielen uit de macht van Satan te verlossen, en ze tot God te bekeren, zal dan vergolden worden. Geen ziel, die gij tot de Heere Jezus bekeerd hebt, geen ziel, die gij vertroost, versterkt of opgebouwd hebt door raad, vermaning en verkwikkende woorden, of ze zal een parel zijn in die kroon, die "de Heere, de rechtvaardige Rechter, u in die dag geven zal", 2 Tim. 4:7 - 8. Dat is: indien u het gewillig gedaan hebt, met de bedoeling Gods Naam te verheerlijken onder de mensen en hun ten zegen te zijn, met liefde jegens God en uw naasten, met vurige begeerte naar de verlossing van zondaars, anders is moeite al de loon, die uw arbeid u brengen zal. "Want indien ik dat gewillig doe, zo heb ik loon, maar indien onwillig, de uitdeling is mij evenwel toebetrouwd", 1 Cor. 9:17, Filip. 1:15.
Maar ik zeg: indien u het van hart doet, zo zal u uw loon geenszins verliezen, "want welke is onze hoop, of blijdschap, of kroon des roem vraagt Paulus. "Bent u die ook niet voor onze Heere Jezus Christus in zijn toekomst? Want gij zijt onze heerlijkheid en blijdschap", 1 Thess. 2:19, 20. Gij, die door Christus uitgezonden zijt in Zijnen wijngaard, vat daarom nieuwe moed, te midden van alle tegenkanting en teleurstelling, God zelf getuigt in Zijn Woord, dat degene, die een zondaar van de dwaling zijns wegs bekeert, een ziel van de dood zal behouden, en menigte der zonden zal bedekken", Jakobus . 5:20. Daarom: ga voort, ga voort vol moed, de blijde

boodschap des heils te verkondigen, te planten, nat te maken, "wijd de kudde Gods, die onder u is, hebbende opzicht daarover, niet uit bedwang, maar gewillig, niet om vuil gewin, maar met een volvaardig gemoed, noch als heerschappij voerende over het erfdeel des Heeren, maar als voorbeelden der kudde geworden zijnde. En als de overste Herder verschenen zal zijn, zo zal u de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen", 1 Petrus 5:2 - 4.

2. Gelijk de bedienaren van het Goddelijk Woord in die dag vergelding zullen ontvangen voor hun arbeid in des Heeren wijngaard, *zo ook zullen de stillen in de lande met liefde en tederheid beloond* worden voor "al hun werk en de arbeid der liefde, die zij aan Zijn Naam bewezen hebben, als die de heiligen gediend hebben", Hebr. 6:10. "Wetende, dat zo wat goed een iegelijk zal gedaan hebben hij datzelve van de Heere zal ontvangen, hetzij dienstknecht, hetzij vrije", Eféze 6:8.
Ach! hoe weinig bedenkt het volk des Heeren, hoe rijkelijk en overvloedig God in die dag alle goede en heilige daden Zijner kinderen openbaren en belonen zal. Elke bete broods, een teug waters, elk vriendelijk woord en schijnbaar onbeduidend hulpbetoon, elk nachtverblijf, een armen geschonken, zal in de dag des gerichts voor mensen en engelen genoemd en vergolden worden. "En zo wie een van deze kleinen te drinken geeft alleenlijk een beker koud waters, in de naam eens discipels, voorwaar zeg ik u, hij zal zijnen loon geenszins verliezen", Matth. 10:42.
Daarom: "wanneer gij een maaltijd zult houden, zo nood armen, verminkten, kreupelen, blinden, en u zult zalig zijn, omdat zij niet hebben, om u te vergelden: want het zal u vergolden worden in de opstanding der rechtvaardigen", Lukas 14:13, 14. Indien er in die dag enig berouw zijn zal, het zal wezen omdat de heiligen door hun persoon, hun vermogens en hun woorden en daden de Heere Jezus niet luider beleden, niet hoger geëerd, niet onvermoeider verkondigd hebben, toen zij nog op aarde waren, want het zal hen in verrukking brengen, wanneer zij zien, hoe hun Heer op alles, ook op de geringste liefdedaad acht geslagen heeft, niet één "penninkske der weduwe" wordt door Hem vergeten.
Hij zal Zich, zeg ik, alle werken van barmhartigheid en vriendelijkheid te binnen brengen, die gij op aarde gedaan en reeds lang vergeten hebt. Ik zeg: Hij zal alles, wat gij óf vergeten hebt, óf der moeite niet waardig acht, alsdan voor het aangezicht Zijner heiligen en engelen uitroepen en belonen. Hij zal ze alle vermelden en er niet één vergeten, zodat u vol verwondering moet uitroepen: Heere! wanneer deed ik dit? en wanneer deed ik dat? "Wanneer heb ik U hongerig gezien, en gespijzigd? of dorstig, en te drinken gegeven? En wanneer heb ik U een vreemdeling gezien, en geherbergd? of naakt, en gekleed? En wanneer heb ik U ziek gezien of in de gevangenis, en ben tot U gekomen?" "En de Koning zal antwoorden en tot u zeggen: voorwaar zeg Ik u: voor zoveel gij dit een van deze mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan", Matth. 25:37 - 40. "De goede werken zijn te voren openbaar, en daar het anders mee gelegen is, kunnen niet verborgen worden", 1 Tim. 5:25. Wat gij de minsten Mijner broederen gedaan hebt, dat hebt gij Mij gedaan. Ik heb de verkwikking uwer spijze en de warmte uwer klederen genoten. Ik herinner mij die opbeurende en vertroostende bezoeken, toen er onder mijn broeders waren, die ziek of in de gevangenis lagen. Toen zij bijwoners en vreemdelingen op aarde waren, hebt gij u over hen ontfermd. "Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht!.. Ga in, in de vreugde uws Heeren" Matth. 25:21 - 23, 34 - 37.

3. Vervolgens zal in die dag ook *alle lijdzaamheid beloond worden*, waarmee de rechtvaardigen de beproevingen om 's Heeren wil verdragen hebben, toen zij nog in de wereld waren. Dan zal Christen alle lijden en alle smart om Zijns Naams wil, van de beginne aan, van de daken prediken en vergelden, zowel het bloed der heiligen als het verlies van een hoofdhaar staat in Zijn boek geschreven, niets blijft onopgemerkt noch onbeloond, Hebr. 11:36 - 40, 2 Cor. 8:8 - 14. "Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid", 2 Cor. 4:17.
Lees in de Schrift, hoe God het lijden Zijns volks in gedachtenis houdt en hoe Hij beloofd heeft, eenmaal vergelding daarvoor te zullen doen: "Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil, want hunner is het Koninkrijk der hemelen. Zalig bent u, als u de mensen smaden en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen te spreken, om Mijnentwil. Verblijdt en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen: want zo hebben zij vervolgd de profeten, die voor u geweest zijn, Matth. 5:10 - 12, Lukas 6:22, 23. "En zo wie zal verlaten hebben, huizen, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers om Mijns Naams wil, die zal honderdvoud ontvangen, en het eeuwige leven beërven", Matth. 19:29.

4. E*indelijk zal er in de gerichtsdag ook een beloning geschonken worden voor alle meer verborgene Christelijke daden.*
a. Er is in uw ziel niet een daad des geloofs, hetzij vóór Christus, of tegen de duivel en de Antichrist, of ze wordt in die dag ontdekt, geprezen en geëerd voor het aangezicht der hemelse heirscharen, 1 Petrus 1:7.
b. Geen zucht stijgt uit het verborgene tot God op, om of uw eigen lusten te overwinnen, of om meer genade, licht, Geest, heiligheid en kracht te verkrijgen, ten einde de Heere beter in deze wereld te verheerlijken, of ze zal in de Openb. van Jezus Christus in het openbaar vergolden worden, Matth. 6:6.
c. Geen enkele traan ontglipt het oog, omdat het hart zijn eigen begeerten en wereldliefde beweent of inniger gemeenschap met zijnen Heiland wenst, of God bewaart die traan in zijn fles, en Hij zal in die groten dag gedachtenis daarvan houden en meer dan overvloedig vergelden. "Zalig bent u, die nu weent, want U zal lachen", Lukas 6:21. "Gij hebt mijn omzwerven geteld, leg mijn tranen in uw fles: zijn zij niet in Uw register?" Psalm 56:9. "Die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien. Die het zaad draagt, dat men zaaien zal, gaat al gaande en wenende, maar voorzeker zal hij met gejuich wederkomen, dragende zijn schoven", Psalm 126:5 - 6.

Wij hebben thans kortelijk de opstanding der rechtvaardigen beschouwd, en gezien hoe zij eens na die verrijzenis rekenschap zullen moeten afleggen van het kwade en van het goede, dat zij in het vlees gedaan hebben, alsmede dat het kwade verbrand en het goede vergolden zal worden.
Nu blijft ons nog overig: het loon der rechtvaardigen

TEN VIERDE, HET LOON DER RECHTVAARDIGEN, te bespreken.
In de eerste plaats. *Onder degenen, die ten dage van hun opstanding geoordeeld zullen worden en voor hun goede werken vergelding ontvangen*, zullen zij, die in Gods dienst het ijverigst en volhardendst geweest zijn, ook het grootste erfdeel en de

grootste heerlijkheid van God ontvangen. Dat is het deel der heiligen in het algemeen, Rom. 8:1 7, Kl. 3:24. En waarom zal hij, die in deze wereld het meest voor de Heere deed, ginds ook het hoogste genieten? Omdat die grotere werkzaamheid voor zijnen Koning zijn hart en zijn ziel ganselijk heeft vervuld, verruimd en ontvankelijker gemaakt heeft voor de eeuwige heerlijkheid. Elk vat ter ere zal in die dag geheel gevuld worden, maar niet elk vat zal evenveel in zich kunnen opnemen, en al werd iedereen dezelfde mate der heerlijkheid toebedeeld, zo zou niet iedereen in staat zijn, die volkomen te genieten, want er is "een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid, " hetwelk de heiligen dan zullen ontvangen, 2 Cor. 4:17, en elk vat moet daarmee volkomen vervuld worden, al naarmate het bevatten kan. Alle Christenen genieten hun God zelfs in dit leven niet in gelijke mate, ook zouden zij dat onmogelijk kunnen, 1 Cor. 3:2.

Maar die Christenen, welke het meest voor hun Heere gewerkt hebben, bezitten Hem ook reeds het meest in hun ziel, en dat niet alleen omdat ijver in Gods wegen het middel is om de gemeenschap met Hem te verhogen, maar ook omdat daardoor het verstand wordt opgescherpt, God beter leert verstaan en Zijnen wil onderscheiden, Hebr. 5:13, 14. "Wie heeft, die zal gegeven worden, en hij zal overvloedig hebben", Matth. 13:11, 12. De dienstknecht, die tien ponden ontvangen en tien andere ponden daartoe gewonnen had, ontving macht over tien steden, maar die vijf ponden ontvangen en vijf andere daartoe gewonnen had, ontving macht slechts over vijf steden", Lukas 19:16 - 19.

Wie in zijn jeugd de zorgvuldigste en beste opvoeding genoten heeft, is gewoonlijk later ook het best in staat, de dingen van dit leven te behartigen, Daniël 1:3, 4, maar zonder uitzondering is de regel, dat wie in de school van Jezus het meeste heeft geleerd, en het nauwst met God verkeert en wandelt, ook het beste in staat zal zijn, zijnen God in het Koninkrijk der hemelen te genieten. Het is opmerkelijk, dat Paulus zegt: "Onze. verdrukking.. werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid", 2 Cor. 4:17.

Onze verdrukking werkt zulks, niet omdat de verdrukten naar de mate hunner verdrukking een bijzondere beloning zullen verwerven, maar omdat elke verdrukking en evenzo elke dienst voor God ons hart verruimt, onze ervaring uitbreidt, onze kennis vermeerdert en ons zo in staat stelt, meer van de Goddelijke volheid te genieten, Psalm 119:71. "Een iegelijk zal zijn loon ontvangen naar zijnen arbeid", 1 Cor. 3:8. En daarin ligt de grond voor gezegden als deze: "Leggende zichzelf weg tot een schat een goed fondament tegen het toekomende, opdat zij het eeuwige leven verkrijgen mogen", 1 Tim. 6:19, en dit eeuwige leven is niet een beloning voor onze rechtvaardiging van de zonde voor Gods aangezicht - want die wordt ons uit vrije genade door het geloof in Christus' bloed, geschonken, ook spreekt de Apostel hier van aalmoezen doen - maar het is hetzelfde, wat op een andere plaats heet: "een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid."

En daarom, wanneer de Apostel zijn lezers opwekt om ijverig te zijn in goede werken, zo zegt hij, hen niet te vermanen, omdat hij zelf gebrek heeft, maar de vrucht te zoeken, die overvloedig is tot hun rekening", Filip. 4:17, gelijk hij op een andere plaats zegt: "Zo dan, mijn geliefde broeders! zijt standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet dat uw arbeid niet ijdel is in de Heere." 1 Cor. 15:58.

Daarom zeg ik: de vergelding, die de rechtvaardigen in die dag ontvangen zullen voor al het goede, dat zij gedaan hebben, bestaat daarin, dat zij God zullen genieten, naar de mate van hun arbeid, hoewel zij uit vrije genade en zonder de werken zullen gerechtvaardigd worden.

In de tweede plaats. *Gelijk het genot, dat de kinderen Gods te die dage in hun Vader smaken zullen, overeenstemt met hun arbeid op aarde* - ik spreek thans niet over rechtvaardiging van de zonde, zo zal ook hun lof en prijs daarvan afhangen en met de mate hunner heerlijkheid overeenkomen. Want ik zeg: gelijk God ons in die dag verheerlijken zal, door Zich aan ons mee te delen, zo zal Hij daardoor, dat Hij zijn heerlijkheid overal openbaart en mededeelt, oorzaak zijn, dat dan door zijn heilige engelen en verloste kinderen ook Zijn Naam groot gemaakt, en alles wat Hij in dit leven aan Zijn volk gedaan heeft, verheerlijkt wordt. "Daarom, al wat gij in de duisternis gezegd hebt, zal in het licht gehoord worden, en al wat gij in het oor gesproken hebt, in de binnenkamers, zal op de daken gepredikt worden, Lukas 12:2 – 3. En nogmaals, "Een iegelijk dan, die Mij belijden zal voor de mensen, die zal Ik ook belijden voor Mijnen Vader, die in de hemelen is", Matth. 10:32.
Gelijk we degenen, voor wie Christus zich schamen zal, wanneer Hij in zijn heerlijkheid en in de heerlijkheid Zijner heilige engelen komt onder een geduchte ongenade, oneer, schande en verachting zullen liggen, zo zullen zij, die Christus in deze wereld beleden, geëerd en groot gemaakt hebben, door Hem met onuitsprekelijke eer, en heerlijkheid, en roem bekleed worden, want "alsdan zal een iegelijk lof hebben van God", 1 Cor. 4:5. Dan zal Christus voor u en allen, die bij dat gericht tegenwoordig zijn, openbaar maken wat gij hebt gedaan, geleden, erkend en verdragen om Zijns Naams wil, Markus 8:38.
Deze is hij, die zijn goed, zijn betrekkingen, zijn vaderland en zijn leven voor Mij heeft veil gehad, deze mens heeft alle vleierij en bedreiging, alle verlokking en bedrog weerstaan, ja de ganse wereld minder geacht dan zijnen Heere, "zie! waarlijk een Israëliet, in welke geen bedrog is", Johannes 1:47, "niemand is op de aarde gelijk hij", Job 1:8.
Wij lezen dat, toen de koning Ahasveros vernam welke belangrijke dienst de Jood Mordechai hem vroeger had bewezen, hij aanstonds Haman beval, die trouwen onderdaan het koninklijke kleed aan te trekken, de koninklijke kroon op het hoofd te zetten en hem op het paard, dat de koning placht te berijden, door de stad te voeren, in tegenwoordigheid van alle inwoners, rijk en arm, uitroepende: "Alzo zal men die man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft", Esther 6:9 - 11.
In dit opzicht is Ahasveros een type, dat de kinderen Gods indachtig maakt, hoe vriendelijk en genadig hun Heere al hun arbeid en dienst der liefde zal eren en belonen, gelijk Christus zegt: "Laat uw lendenen omgord zijn, en de kaarsen brandende. En bent u de mensen gelijk, die op hun Heer wachten, wanneer Hij wederkomen zal van de bruiloft, opdat, als Hij komt en klopt, zij Hem terstond mogen opendoen. Zalig zijn die dienstknechten, welke de Heer, als Hij komt, zal wakende vinden. Voorwaar Ik zeg u, dat Hij zich zal omgorden, en zal hen doen aanzitten, en bijkomende, zal Hij hen dienen", Lukas 12:35 - 37.
De zin is, dat die dienstknechten, welke het zich ten taak stellen, de Heere Jezus in de dag der verzoeking te eren, ook door Hem in de dag Zijner heerlijkheid zullen geëerd en verheerlijkt worden, Johannes 12:26. "Voorwaar Ik zeg u, dat Hij hen zal doen

aanzitten, en bijkomende, zal Hij hen dienen." "En zo iemand Mij dient, de Vader zal hem eren." God heeft de daden Zijner heiligen in deze wereld voor iedereen doen verkondigen, en zo zal Hij ook in de toekomende wereld doen, Markus 14:9, Openb. 3:4, 14:1 - 6.

In de derde plaats. Iets anders, dat de heerlijkheid der heiligen ook nog zal verhogen, wanneer hun Heere in Zijn Koninkrijk zal gekomen zijn, is, *dat elk hunner zijn plaats en Zijn troon zal ontvangen aan Christus' rechter - of linkerhand, overeenkomstig de verhouding, waarin zij hier, als leden van Zijn lichaam, tot Hem hebben gestaan*, want gelijk Christus een oog vol genegenheid en een hart vol liefde voor ons heeft om alles te vergelden wat in deze wereld om Zijnentwil gedaan is, zo zal het ook Zijn bijzondere zorg zijn, dat elk lid van Zijn lichaam de plaats ontvangt, die het toekomt.
Toen de moeder van Zebedeus" zonen de Heiland bad, of Hij haar beloven wilde, hare zonen te plaatsen, de een aan zijn rechter en de andere aan zijn linkerhand, wanneer Hij in Zijn Koninkrijk zou gekomen zijn, wees Hij wel deze bede van de hand, maar sprak het tegelijk uit, dat er toch ereplaatsen in de hemel zouden geschonken worden: "Het zitten tot mijn rechter - en tot mijn linkerhand staat bij Mij niet te geven, maar het zal gegeven worden die het bereid is van Mijn Vader, " Matth. 20:20 - 23.
In de tempel waren groter en kleiner, hoger en lager, buiten - en binnenkamers, en deze waren typen van de vele woningen in het huis des Vaders, waarheen onze Heer heenging om ons plaats te bereiden: "In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen, anders zou Ik het u gezegd hebben, Ik ga heen om u plaats te bereiden, " Johannes 14:2.
De voet zal de plaats niet ontvangen, die voor het oog bestemd is, en de hand een andere, dan die voor het oor is bereid: elkeen zal zijn eigen plaats hebben in het lichaam van Christus en de heerlijkheid beërven, welke daartoe past.
Gelijk op aarde, zo zal er ook in de hemel orde zijn, gelijk in de gemeente op aarde, zo ook in het Koninkrijk der hemelen, maar daar in de grootste, vlekkelooste volmaaktheid.
Daar zullen Henoch, Noach, Abraham, Mozes, Jozua, David en alle profeten, elk zijn plaats naar zijnen Oud - Testamentische rang, ontvangen, gelijk God tot Daniël zei: "Maar gij, ga heen tot het einde, want U zal rusten, en zult opstaan in uw lot, in het einde der dagen, " Daniël 12:13. Daar zullen ook Paulus, Petrus, Timotheüs en alle andere dienaren der gemeente hun plaats en hun hemelse heerlijkheid ontvangen, al naarmate zij in de gemeente op aarde een plaats bekleed hebben. Zo zegt Paulus van de diakenen: "Want die wel gediend hebben, verkrijgen zichzelf een goeden opgang, en veel vrijmoedigheid in het geloof, hetwelk is in Christus Jezus, " 1 Tim. 3:13.
En evenzo zullen alle andere heiligen, welke rang, welke plaats of welke betrekking zij ook in de gemeente bekleed hebben, een plaats in de hemel bekomen, die daarmee overeenstemt.
Zo zegt ons wederom de Apostel, dat "de leden, die ons dunken de zwakste van het lichaam te zijn, nodig zijn, " en dat "wij die leden, die ons dunken de minst eerlijke leden van het lichaam te zijn, overvloediger eer aandoen, " 1 Cor. 12:22, 23.
Van deze hemelse orde in Christus' Koninkrijk, wanneer zijn heiligen van de doden zullen zijn opgewekt, was Salomo in zijn huis een heerlijk type: de schier volmaakte orde, waarin hij zijn dienaren en knechten geplaatst had, en waarin deze de wacht zijns huizes waarnamen, verbaasde iedereen, die het gadesloeg. Want "als nu de

koningin van Scheba zag de wijsheid van Salomo, en het huis, dat hij gebouwd had, en de spijze zijner tafel, en het zitten zijner knechten, en het staan zijner dienaren, en hun kledingen, en zijn schenkers, en hun kledingen, en zijnen opgang, waardoor hij opging in het huis des Heeren, zo was in haar geen geest meer, 2 Kronieken 9:3 - 4. "Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods!" Psalm 87:3.

Thans gaan wij over tot: **HET TWEEDE GEDEELTE VAN ONZE TEKST.**

Het tweede gedeelte van onze tekst behelst, dat er een opstanding der onrechtvaardigen wezen zal: "Er zal een opstanding der doden zijn, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen, " want gelijk de rechtvaardigen in naam en waardigheid en eer voor de goddelozen gaan, zullen zij hun ook in de dag der opstanding voorkomen. De rechtvaardigen zullen zo eerst uit hun graven gaan, rekenschap afleggen, hun heerlijkheid ontvangen en op tronen gezet worden, want "daar zijn de stoelen des gerichts gezet, de stoelen van het huis van David, " Psalm 122:5. Ik zeg: wanneer zij dus allen in hun bruiloftskleed zullen aanzitten, met kronen op hun hoofden elk hunner als een koning en priester, dan zullen ook de goddelozen uit hun graven gaan en voor Gods rechterstoel verschijnen, om geoordeeld te worden naar hetgeen zij in het lichaam gedaan hebben. Zo zegt Paulus: "Wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk - heilige en zondaar - wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, maar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad, " 2 Cor. 5:10.
Ik wil dan trachten aan te tonen uit Gods Woord, wat ik wens dat andere zullen geloven, en daarom beginnen met:

TEN EERSTE: DE OPSTANDING DER ONRECHTVAARDIGEN.
In de eerste plaats is het klaarblijkelijk, dat ook de goddelozen zullen verrijzen, omdat degenen, die eens opgewekt zullen worden, met dezelfde uitdrukkingen en namen genoemd zijn als degenen, die in deze wereld leven. Zij heten Heidenen, de volkeren, de wereld, de goddelozen, en zij, die de ongerechtigheid doen, zij worden genoemd de mannen en de vrouwen van Sodom, Tyrus, Sidon, Bethsaïda en Kapérnaüm. "De mannen van Ninevé zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht", "de koningin van het Zuiden zal opstaan in het oordeel met dit geslacht", en "het zal de lande van Sodom verdraaglijker zijn in de dag des oordeels dan u", Lukas 10:12 - 14, Matth. 12:41, 42, 11:21 - 24. "De hemelen, die nu zijn, en de aarde, zijn door hetzelfde woord als een schat weggelegd, en worden ten vure bewaard tegen de dag des oordeels en der verderving der goddeloze mensen, " 2 Petrus 3:7, Joël 3:12 - 14.
Deze namen en uitdrukkingen worden niet gegeven alleen aan de geesten der onrechtvaardigen, maar aan hun gehele wezen, als bestaande uit lichaam en ziel. Ook voorspelde Christus Zijnen vijanden, toen zij Hem gevangen genomen en smadelijk mishandeld hadden, dat zij Hem zouden zien, zittende ter rechterhand der kracht Gods en komende op de wolken des hemels, Matth. 26:64, 25:31, 32, Judas 1:14, 15, en Johannes bevestigt dit, als hij zegt: "Ziet, Hij komt met de wolken, en alle oog zal Hem zien, ook degenen, die Hem doorstoken hebben, en alle geslachten der aarde zullen over Hem rouw bedrijven, ja amen!" Openb. 1:7.
Geen van deze uitspraken zijn tot nog toe vervuld geworden, ook zal geen vervuld worden tot op de wederkomst des Heeren, want hoewel vele Joden Hem gezien hebben hangende aan het kruis, toch kwam Hij toen niet op de wolken des hemels, en alle geslachten der wereld hebben over Hem nog geen rouw bedreven. Neen, dit blijft bewaard totdat Hij komt om de wereld te oordelen, en dan zullen de goddelozen dat alles zo duidelijk zien, dat zij zullen begeren, door bergen en heuvelen bedekt te worden voor het oog Desgenen, die op de troon zit, en voor de majesteit Zijner hemelse tegenwoordigheid, Openb. 6:14 - 17.

En daartoe zal er een opstanding der doden wezen, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen. Want al doet het ongeloof omtrent de opstanding der doden ook velen in goddeloosheid insluimeren, toch zal de Heere bij zijn komst hen opwekken en doen opstaan, niet alleen uit hun gerustheid, maar ook uit hun graven, om de rechtvaardige vergelding voor hun dwaalleer en dwaalwegen te ontvangen.

In de tweede plaats.
Het lichaam der goddelozen moet eenmaal verrijzen uit het graf, omdat, zolang zij in de wereld leefden, lichaam en ziel samen der zonde en ongerechtigheid dienden. "De Heere is een God der wetenschappen en zijn daden zijn recht gedaan, " 1 Samuel 2:3. "God zal ieder werk in het gericht brengen, met al wat verborgen is, " Prediker 12:14. En gelijk Hij ieder werk in het gericht zal brengen, zo ook elke dader, "de doden, klein en groot, " Openb. 22:12 - 14. God is geen God, die straft waar geen overtreding is, of aan een deel der goddelozen vergeldt, wat allen gezamenlijk gedaan hebben. "Hij zal de wereld richten in gerechtigheid, en de volken in alle rechtmatigheid, " Psalm 98:9. "Zou de rechter der ganse aarde geen recht doen?" Genesis 18:25. Gelijk daarom het lichaam medegenoot was der ziel in de zonde, zo zal ook dat lichaam mee de straf dragen van hetgeen op aarde bedreven is, overeenkomstig de grootheid van dat bedreven kwaad. Daarom zegt de Heere op een andere plaats: "Ziet, Ik kom haastelijk, en Mijn loon is met Mij, om een iegelijk te vergelden, gelijk zijn werk zijn zal, " Openb. 22:12. Er zal zo een opstanding der doden wezen, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen.

In de derde plaats. De lichamen der goddelozen moeten wederom opstaan, omdat ook de lichamen der rechtvaardigen weer verrijzen, als vaten der barmhartigheid en der heerlijkheid zo zijn de goddelozen de vaten des toorns en des verderfs. "Maar in een groot huis" zegt Paulus, "zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden vaten, en sommige ter ere, maar sommige ter oneer", 2 Tim. 2:20, 21. En dan toont hij ons aan, dat die vaten ter ere de rechtvaardigen, en die vaten ter oneer de goddelozen zijn. Van deze vaten ter oneer, die ook vaten des toorns heten, lezen wij, dat "God die vaten, tot het verderf toebereid, met vele lankmoedigheid verdragen heeft", Rom. 9:22. Hoe ze tot het verderf toebereid zijn, zegt hij ons op een andere plaats: "Maar naar uw hardigheid, en onbekeerlijk hart, vergadert gij uzelf toorn als een schat, in de dag des toorns en der Openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods", Rom. 2:5. En deze schatten der goddeloosheid, zegt Jakobus, zijn opgelegd voor de laatste dagen (namelijk de dag des oordeels), en hij waarschuwt tevens, dat alsdan hun goud en zilver hun vlees als een vuur zal verteren, Jakobus 5:2 - 3.
Omdat dus hun lichamen vaten des toorns heten, en als door een vuur verteerd zullen worden in de dag des gerichts, zo moeten noodzakelijk hun lichamen uit hun graven verrijzen en voor de rechterstoel verschijnen, want van daar gaat ieder uit, beladen met zijnen last, naar zijn eeuwig huis, "waar hun worm niet sterft, en het vuur niet uitgeblust wordt", Markus 9:47, 48.

In de vierde plaats. De strengheid Gods jegens Zijn kinderen, en Zijn lankmoedigheid ten aanzien Zijner vijanden, wijst even duidelijk op een opstanding der goddelozen, opdat zij de loon der ongerechtigheid ontvangen, die zij in deze wereld hebben bedreven. Wij weten, dat "de ogen der goddelozen uitpuilen van vet", terwijl de

rechtvaardigen "den ganse dag geplaagd zijn, en hun kastijding is er alle morgens", Psalm 73:3 - 15, en blijkt daaruit niet dat de straf en vergelding der goddelozen voor een andere wereld bewaard wordt. "Want het is de tijd, dat het oordeel beginne van het huis Gods, en indien het eerst van ons begint, welk zal het einde zijn van degenen, die het Evangelie van God ongehoorzaam zijn?" 1 Petrus 4:17, 18.
Helaas! arme schepselen! thans spannen zij samen tegen de rechtvaardigen en knersen over hen met hun tanden, maar "de Heere belacht hem, want Hij ziet dat Zijn dag komt", Psalm 37:12, 13. "De boze wordt onttrokken ten dage des verderfs, hij wordt ontvoerd ten dage der verbolgenheden", daarna komt over hem de dag der wrake, nadat hij "naar de graven gebracht en gedurig in de aardhoop geweest is", Job 21:29 - 32. Zo zegt ook Petrus: "Zo weet de Heere de Godzaligen uit de verzoeking te verlossen, en de onrechtvaardigen te bewaren tot de dag des oordeels, om gestraft te worden, " 2 Petrus 2:9. En Judas zegt: "Dewelke de donkerheid des duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt, " 2 Petrus 2:13. De vergelding der goddelozen is bewaard tegen de dag des oordeels, die samenvallen zal met hun opstanding.

Merk daarom op:
1. Dat de goddelozen gestraft moeten worden.
2. Dat de tijd hunner straf niet nu, maar de dag des oordeels is.
3. Die oordeelsdag is dezelfde als de dag van de opstanding der doden, wanneer het einde der wereld daar is. "Gelijk dan het onkruid vergaderd, en met vuur verbrand wordt, zo zal het ook zijn in de voleinding van deze wereld. De Zoon des mensen zal zijn engelen uitzenden, en zij zullen uit Zijn Koninkrijk vergaderen al de ergernissen, en degenen, die de ongerechtigheid doen: en zullen dezelve in de vurige oven werpen: daar zal wening zijn en knersing der tanden, " Matth. 13:40 - 42. Dan zal de opstanding der doden wezen, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen.
4. De soevereiniteit des Heeren Jezus over alle schepselen voorspelt evenzo een opstanding der doden, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen. Wel zullen de goddelozen niet opgewekt worden op grond van enige betrekking, waarin zij tot de Heere Jezus staan, gelijk de rechtvaardigen, maar omdat ze in zijn hand zijn overgegeven, en Hij ook hun Heere is, daarom zal een daad Zijner almacht ook zijn vijanden uit hun graven te voorschijn roepen, gelijk Christus zelf zegt: "Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft al het oordeel de Zoon gegeven", dat is: de Vader heeft alle mensen aan Zijn Zoon als hun oppermachtige Rechter overgeleverd, "Hij heeft Hem macht gegeven, ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is." En dan gaat de Heiland voort: "Verwondert u daar niet over: Want de ure komt, waarin allen, die in de graven zijn, zijn stem zullen horen, en zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis, " Johannes 5:22 - 29. Daarom ook spreekt Paulus aldus: "Want daartoe is Christus ook gestorven en opgestaan, en weer levend geworden, opdat Hij beide over doden en levenden heersen zou", en hij vervolgt: "Want wij zullen allen voor de rechterstoel van Christus gesteld worden, " Rom. 14:9 10.
Ik bid u, let op deze woorden, Jezus Christus heeft door Zijnen dood en zijn opstanding niet slechts voor de Zijnen genade en vergeving der zonden met een eeuwige heerlijkheid verworven, maar tevens van de Vader ontvangen, een Heere en Hoofd te zijn over alle dingen, hetzij in de hemel, hetzij op de aarde, hetzij onder de aarde. "Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde, " en: "Ik heb de sleutels der

hel en des doods, " Matth. 28:18, Openb. 1:18. "Alle dingen, die in de hemelen en die op aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten, alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen, " Kol. 1:16. En daarom moet ook in de Naam van Jezus zich buigen alle knie, .. En alle tong zal belijden, dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders, " Filip. 2:10, 11. Opdat dat dan geschiede, zal Hij in de dag des gerichts van die macht gebruik maken, en om Zichzelf, Zijn volk, zijn wegen en Zijn Woord in alle heerlijkheid te openbaren, alsdan zal Hij al zijn vijanden uit hun graven doen opstaan en voor Zich laten brengen, als Hij op de troon Zijner heerlijkheid zit, om hun te vertonen, wie "de zalige en alleen machtige Heere, de Koning der koningen, en Heere der heren is, " Matth. 25:31, 32, 1 Tim. 6:14, 15. "Ziet, Hij komt, met zijn vele duizenden heiligen, om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen, vanwege al hun goddeloze werken, die zij goddeloos gedaan hebben, en vanwege al de harde woorden, die de goddeloze zondaars tegen Hem gesproken hebben, " Judas 1:14, 15.

In de vijfde plaats.
De grote voorbereiding, die God gemaakt heeft voor het gericht der goddelozen, bewijst duidelijk, dat er eenmaal een opstanding der goddelozen wezen zal.

1. Hij heeft de dag hunner verrijzenis bepaald.
2. Hij heeft de Rechter bepaald, die hen oordelen zal.
3. Hij heeft tegen die dag al hun woorden en werken opgetekend.
4. Hij heeft ook de getuigen aangewezen, die in die dag tegen hen zullen optreden.
5. Ook de wapenen en de plaats des doods en der eeuwige ellende zijn voor hen bereid.

1. Hij heeft de dag hunner verrijzenis bepaald, en Johannes noemt die "de tijd der doden, om geoordeeld te worden, " Openb. 11:18. Paulus spreekt van die dag als een vastgestelde: "Daarom, dat Hij een dag gesteld heeft, op welke Hij de aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen, " Hand. 17:31. deze tijd en deze dag beperkt Christus zelfs tot een uur, als Hij voorzegt: "De ure komt, waarin allen, die in de graven zijn, zijn stem zullen horen, en zullen uitgaan, " Johannes 5:28, 29.
2. Hij heeft de Rechter bepaald, die hen oordelen zal: "Hij heeft een dag gesteld, op welke Hij de aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen, door een Man, die Hij daartoe verordend heeft, verzekering daarvan doende aan allen, dewijl Hij Hem uit de doden opgewekt heeft, " Hand. 17:31. Deze Man is Jezus Christus, want Hij is het, die "God verordend heeft tot een Rechter van levenden en doden , " Hand. 10:42
3. Hij heeft tegen die dag al hun woorden en werken opgetekend, alle gedachten en overleggingen zijn opgeschreven in de boeken der gedachtenis tot die dag. "De zonde van Juda is geschreven met een ijzeren griffie, met de punt eens diamants, gegraven in de tafel van hunlieder hart, en aan de hoornen Uwer altaren, " Jeremia 17:1. En wederom zegt God zelf: 'schrijf voor hen op een tafel, en teken het in een boek, opdat het blijve tot de laatste dag, voor altoos, tot in eeuwigheid. Want het is een weerspannig volk, " Jesaja 30:8 - 9.
4. God heeft ook de getuigen aangewezen, die in die dag tegen de goddelozen zullen optreden, Jakobus . 5:1 - 3, Job. 20:27, Matth. 24:14, Rom. 2:14 - 15, Maleachi 3:5. 5.

Eindelijk zijn ook de wapenen en de plaats des doods en der eeuwige ellende voor hen bereid. "Hij heeft dodelijke wapenen voor hen gereed gemaakt, Hij zal Zijn pijlen tegen de hittige vervolgers te werk stellen, " Psalm 7:14, 21:13. De hel is van ouds bereid, Hij heeft ze diep en wijd gemaakt, het vuur en hout van Zijnen brandstapel is veel, " Jesaja 30:33, Matth. 25:41, ook zijn des Heeren toorn en ijver gereed, Deuteronomium 29:20, het oordeel is van over lang niet ledig over hen, en hun verderf sluimert niet, 2 Petrus 2:3.

Nu vraag ik, hoe belachelijk het zijn zou, indien de alleenwijze God al deze dingen bereid had, en er niemand was om geoordeeld te worden, of dat Hij, die tot Rechter over allen verkoren is, óf de macht óf de wil missen zou om deze vijanden voor Zijnen rechterstoel te dagen en ook werkelijk te doen verschijnen? Wel zouden de zondaars blijde zijn, indien al die geduchte woorden bleken, een ijdel woordenspel te zijn geweest, blijde, zeg ik, van ganser harte, indien zij in hun geheime plaatsen der duisternis, in het graf, voor eeuwig mochten blijven.
Maar zo zal het niet zijn: de dag van hun opstanding is bepaald, de Rechter benoemd, hun daden zijn opgetekend, de hel wacht hen met geopende mond af, en op de bestemden dag zal noch aarde noch dood kunnen verhinderen, dat er een opstanding der doden zij, beide der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen. In de zesde plaats.

Behalve hetgeen reeds gezegd is, kan ik ook daarom niet anders geloven, of er moet een opstanding ook der goddelozen zijn, omdat er uit de loochening van deze waarheid de goddelooste besluiten en dwalingen natuurlijkerwijze moeten voortvloeien.
1. Wie de leer van de opstanding der onrechtvaardigen loochent, neemt een der voornaamste argumenten weg, die God gebruikt om de zondaar van het verkeerde zijner wegen te overtuigen, want hoe zal de zondaar overtuigd worden van de ongerechtigheid zijner zonden, indien hij een toekomend oordeel voor Gods rechterstoel voor een droombeeld houdt? En hoe zal hij van dat toekomend oordeel overtuigd worden, zo u hem zegt, dat de doden, en dus ook hij, nimmer zullen opgewekt worden? vooral, daar de opstanding der doden en het laatste oordeel, gelijk wij gezien hebben, zo nauw samenhangen, Hebr. 6:2. Dat was ook het fondament van Paulus" rede over rechtvaardigheid, en matigheid en het toekomend oordeel, toen Festus zeer bevreesd werd, Hand. 24:25. Dit noemt Paulus op een andere plaats "de schrik des Heeren", waarmee hij de mensen tot het geloof bewoog, 2 Cor. 5:10, 11. En ook Salomo ontleende daaraan een argument om de jongelingschap te leren, op hun wegen te letten, Prediker 11:9, en Christus evenzeer, wanneer Hij zegt: "Maar Ik zeg u, dat van elk ijdel woord, hetwelk de mensen zullen gesproken hebben, zij van hetzelve zullen rekenschap moeten geven in de dag des oordeels, " Matth. 12:36.

2. Zij, die de opstanding der onrechtvaardigen verwerpen, huldigen en verbreiden de hoofdzakelijke leer der Ranters en van de meeste wellustige mensen in de wereld. Want de Ranters loochenen die leer zowel in woord als in daad, terwijl de andere ze ten minste in de praktijk verwerpen. Nu komt het mij zeer vreemd voor dat dezulken beter dan andere, overeenkomstig de voorschriften van Gods Koninkrijk zouden handelen en wandelen, vooral aangezien hun loochening van deze waarheid een duidelijk bewijs is, dat zij de toorn en het verderf tegemoet snellen, 2 Tim. 2:18. Maar

er zal een opstanding der doden wezen, beide de rechtvaardigen en der onrechtvaardigen, daarom, wat ook andere, door Satan misleid, mogen zeggen of beweren, hun eigen hart bedriegende, vrees gij Hem, die "beide ziel en lichaam kan verderven in de hel", Matth. 10:28. Er zal een opstanding der doden zijn, zowel der rechtvaardigen als der onrechtvaardigen. "En de zee gaf de doden, die in haar waren, en de dood en de hel gaven de doden, die in hen waren", Openb. 20:13.

Nadat ik u zo in de eerste plaats aangetoond heb, dat de goddelozen eens moeten opgewekt worden, willen wij: TEN TWEEDE: DE WIJZE, WAAROP ZIJ ZULLEN OPSTAAN, beschouwen.
En daarbij opmerken dat rechtvaardigen en goddelozen, gelijk zij in hun naam tegenover elkaar geplaatst worden, zo ook een gans verschillende opstanding zullen beërven.

In de eerste plaats.
Gelijk de rechtvaardigen in hun verrijzenis opgewekt worden in onverderfelijkheid, zo staan de goddelozen in hun verdorvenheid op, want hoewel de onrechtvaardigen, na hun opstanding, nimmermeer een scheiding van lichaam en ziel zullen ondergaan, of in het niet kunnen opgelost worden, toch zullen zij geenszins in onverderfelijkheid opstaan. Stonden zij in onverderfelijkheid op, dan was hun opwekking een verrijzenis ten leven, en een zegepraal over zonde en dood, 1 Cor. 15:45, zo zal het echter niet wezen, want alleen de rechtvaardigen staan op in onverderfelijkheid en verrijzen ten leven. De opstanding der goddelozen heet "de opstanding der verdoemenis", Johannes 5:29. deze zullen, in hun opstanding, de tweede dood als buit toevallen. Zij zullen opgewekt worden in de dood, en onder des zelfs macht en foltering blijven, zolang hun gericht duurt. Een levende dood zal hen, als het ware, afweiden, zij zullen noch geestelijk leven noch volstrekt dood zijn, maar enigszins gelijk zijn aan degene, die onder het overstelpende bewustzijn zijner schuld en de knaging zijns gewetens, voor de rechter verschijnt, om zijn vonnis te vernemen.
U weet, dat, wanneer een misdadiger zijn gevangenis verlaat om voor de rechter te verschijnen, hij daarom uit zijn gevangenis nog niet ontslagen is, noch van zijn boeien bevrijd, want zijn kluisters maken nog geraas achter zijn hielen, en de gedachte aan hetgeen hem te wachten staat, verschrikt en beangstigt zijn gemoed, als een boze, demonische geest vervolgt hem de dood en grijnst zijn geweten en zijn ziel als een beul aan, onder de voorspiegeling van het geduchte lot, dat hem zal worden voorgelezen, en dat hij onmogelijk kan ontgaan.
Zo, zeg ik, zullen de goddelozen uit hun graven gaan, met de ketenen van de eeuwige dood beladen, en de boze met een helse glimlach hun op de hielen, zodat het leven even ver van hen zal verwijderd zijn, als de hemel van de hel. "Want de morgenstond is hun samen de schaduw des doods, als men hen kent, zijn zij in de schrikken van des doods schaduw, " Job 24:17. En Christus zegt: "Waar hun worm niet sterft, en het vuur niet uitgeblust wordt", der goddelozen verblijf is dan te midden der vlammen, en wanneer zij eenmaal opstaan, zullen zij in de vlammen van het helse vuur verrijzen, zij zullen te midden der vlammen voor Gods rechterstoel staan, namelijk te midden der vlammen van een schuldig geweten, zij zijn, wanneer zij voor hun Rechter verschijnen, in de klauwen van dood en verderf.

Ik zeg zo naar waarheid, dat der goddelozen opstanding zeer van die der rechtvaardigen zal verschillen, want geen blijven in het land der schaduw des doods. Van het eerste ogenblik hunner verrijzenis aan, heeft de dood macht over hen en weidt hun ziel af, terwijl hun ziel bestormd wordt door voorstellingen van de grootte en de omvang der ellende, die hen te wachten staat, en hen, als een grondeloze afgrond, welhaast zal verzwelgen. "Zij zullen het stof lekken als de slang, als kruipende dieren der aarde, zullen zij zich beroeren uit hun sloten, zij zullen met vervaardheid komen tot de Heere, onze God, en zullen voor U vrezen", Micha 7:17.

In de tweede plaats.
Gelijk de opstanding der rechtvaardigen een verrijzenis in heerlijkheid zal zijn, zo zal die der goddelozen een verrijzenis in oneer wezen. Ja, gelijk de heerlijkheid der vromen in de dag van hun opstanding een onuitsprekelijke heerlijkheid wezen zal, zo hebben de onrechtvaardigen een oneer te wachten, waarvoor geen woorden te vinden zijn. Zo zegt Daniël: "En velen van die, die in het stof der aarde slapen, zullen opwaken, deze ten eeuwigen leven, en geen tot versmaadheden, en tot eeuwige afgrijzing", Daniël 12:2. En Asaf drukt zich aldus uit: "Als een droom na het ontwaken! Als gij opwaakt - om te oordelen - o Heere! dan zal u hun beeld verachten", Psalm 73:20. Geen padd of slang was ooit trager in hare bewegingen, dan de goddelozen zullen zijn, wanneer het geluid der bazuin hen uit hun graven zal opwekken. "Zijne beenderen", zegt Job, "zullen vol van zijn verborgene zonden zijn, van welk elk een met hem op het stof neerliggen zal, " Job 20:11. En opstaan zullen zij in dezelfde ellendige en verachtelijke toestand, want gelijk de dood hen verlaat, zo vindt ze het oordeel. De goddelozen zullen zo bij hun verrijzenis diep te beklagen zijn. Bij hun dood zijn de goddelozen gelijk aan het zaad eens distels, maar bij hun opstanding zullen zij een opgewassen distel gelijken, walgelijker, verachtelijker en rijp voor het verderf. Dan zal zoveel oneer, schande en verachting op hen rusten en hen bedekken, dat God noch Christus, engelen nog heiligen hen zullen willen aanzien, noch het wagen hen te naderen. "Maar de mannen Belials zullen allemaal zijn als doornen - namelijk in het gericht - die weggeworpen worden, omdat men ze in de hand niet kan vatten, maar een iegelijk, die ze zal aantasten, voorziet zich met ijzer en hout ener spies", 2 Samuel 23:6 - 7.
Hun opstanding heet "de opstanding der onrechtvaardigen" en als zodanig zullen zij ook in die dag verschijnen, afschuwelijker in de ogen Gods en der hemelse heirscharen, dan wanneer ze met de onreinste huidziekte besmet waren. Indien een mens bij zijn geboorte reeds, om welke redenen dan ook, een verworpeling wezen kan, hoe verwerpelijk, verfoeilijk en verachtelijk moeten zij dan niet zijn, die zonder God, zonder Christus, zonder Geest, zonder genade, uit hun graven verrijzen, wanneer de laatste bazuin zal slaan, veel vreselijker dan indien ze uit het vuilste hol op aarde te voorschijn kwamen.

In de derde plaats.
Gelijk de rechtvaardigen zullen opstaan in macht, zo zullen de onrechtvaardigen verrijzen in zwakheid en verbazing. Zonde en schuld brengt zwakheid en onzekerheid in dit leven, hoe veel te meer dan wanneer beide met alle macht en kracht, als een reusachtig gevaarte, op de goddelozen drukken, gelijk God zelf zegt: "Zal uw hart bestaan? Zullen uw handen sterk zijn, in de dagen, als Ik met U handelen zal?" Ezech.

22:14. Dan zullen de spookachtige kaken der wanhoop hen aangrijnzen, en de verwijten des gewetens als donderslagen hun vermoeiden geest neerslaan. Slechts de Godzaligen hebben vrijmoedigheid in de dag des oordeels, 1 Joh. 4:17, maar de goddelozen zijn als het kaf, dat de wind heen drijft, Psalm 1:4. O, welk een vreze, welk een weedom zal hen aangrijpen, in de dag hunner verrijzenis! Welke vreselijke gedachten zullen dan hun troosteloos gemoed doorkruisen! Dan moet de ziel, die reeds te midden der duivelen in het helse vuur geweest is, wederom het lichaam bewonen. Bewonen, zeg ik, door de brandende prikkel der hel gestoken. Zij zullen in eeuwigheid hun hoofd niet meer kunnen opheffen, de smart zal de overhand over hen hebben, hun handen worden slap, en hun harten versmelten. "Een iegelijk zal over zijnen naaste verbaasd zijn, hun aangezichten zullen vlammende aangezichten zijn", Jesaja 13:6 - 8

Alles wat zij zien, horen of denken zal hun pijn doen. Zij moeten noodzakelijk zwak zijn, omdat God hen verlaten heeft, de schuld hen overstelpt en de dood hen voor eeuwig verslindt. In de vierde plaats. Gelijk de rechtvaardigen met een geestelijk lichaam opstaan, zo verrijzen de onrechtvaardigen in de lompen van hun oude, natuurlijke lichaam, zonder de minste hulp van God om hen in hun toestand te troosten Daarom: zodra de goddelozen uit hun graven zullen zijn gegaan, dan zal elke herinnering der zonde hen overstelpen, en de gedachten des oordeels hen verschrikken, in hun opstanding vallen zij, zeg ik, vallen immer dieper, vallen voor eeuwig. Daarom wordt er ook gesproken van "een afgrond", of, gelijk David zegt "grondeloze modder", Openb. 20:1, Psalm 69:3. Want gelijk er geen eind aan hun ellende zal zijn, zo zal ook niets in staat zijn hen te ondersteunen. Alleen, gelijk ik te voren zei, zullen lichaam en ziel thans niet langer gescheiden zijn, maar samengebonden in de strikken der zonde en der ongerechtigheid, waarin zij nu zullen sidderen als dieven en moordenaars, wanneer zij voor de rechterstoel verschijnen om het Goddelijke vonnis te vernemen.

Ten DERDE: HET GERICHT DER ONRECHTVAARDIGEN.

Wanneer de onrechtvaardigen op die wijze uit hun graven gegaan zijn, dan zullen zij met al de engelen der duisternis, hun medegevangenen, beladen met al hun schuld, voor Christus' rechterstoel gebracht worden. Daar zal over hen zitten Jezus Christus, de Koning der koningen en Heere der heren, de Opperrechter over hemel en aarde, en over alles wat op en onder de aarde is. Aan zijn rechter - en linkerhand zullen gezeten zijn alle vorsten en edelen des hemels, de heiligen en profeten, de apostelen en getuigen van Jezus, elkeen in zijn koninklijk kleed en op de troon zijner heerlijkheid, Joël 3:11 - 14. Dan zal vervuld worden wat geschreven staat: "Maar deze mijn vijanden, die niet hebben gewild, dat Ik over hen Koning zijn zou, brengt ze hier en slaat ze hier voor mij dood", Lukas 19:27. Wanneer zo elkeen zijn eigen plaats ingenomen heeft, en de Koning op de troon gezeten is, dan zullen de gevangenen voorgebracht worden om hun oordeel te ontvangen, en aanstonds zal een geweldig vuur en onweder van de troon uitgaan en die aan alle zijden omringen, dat vuur zal als een sluitboom voor de goddelozen zijn, om hen op een zekere afstand te houden van de hemelse Majesteit. Gelijk David zegt: "Onze God zal komen, en zal niet zwijgen: een vuur voor Zijn aangezicht zal verteren, en rondom Hem zal het zeer stormen", Psalm 50:3. En nogmaals, "Zijn troon was vuurvonken, des zelfs raderen een brandend vuur. Een vurige rivier vloeide en ging van voor Hem uit", Daniël 7:9, 10.

Als al deze voorbereidselen zijn volbracht, namelijk: als de Rechter op de troon is gezeten met alle rechtvaardigen nevens Hem, de slagboom voor de gevangenen, en deze in angstige, pijnlijke verwachting van hetgeen nu gebeuren zal, dan worden de boeken gebracht: de boeken des doods en des levens, en alle geopend, opdat naar hetgeen daarin geschreven staat, de overtreders geoordeeld worden. Want nadat Daniël in zijn profetie gezegd heeft: "Een vurige rivier vloeide en ging van voor Hem uit", gaat hij voort: "duizendmaal duizenden dienden Hem, en tienduizendmaal tienduizenden stonden voor Hem, en de boeken werden geopend", Daniël 7:10. En op een andere plaats: "En ik zag een groten witten troon, en Degene, die daarop zat, van wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvloden, en geen plaats is voor die gevonden. En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God, en de boeken werden geopend: en een ander boek werd geopend, dat des levens is, en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken", Openb. 20:11, 12.
Er staat niet: het boek werd geopend, als was er slechts één, maar de boeken, als van meerdere. En inderdaad zijn er verschillende boeken, waaruit de doden zullen geoordeeld worden.

- In de eerste plaats wordt het Boek der Natuur geopend,
- in de tweede plaats: Gods Gedenkboek,
- in de derde plaats: het Boek der Wet,
- en in de vierde plaats: het Boek des Levens.

Uit elk van deze boeken, en uit hetgeen in elk geschreven staat, zal de goddeloze wereld geoordeeld worden.
"En de boeken werden geopend."
In de eerste plaats wordt het Boek der Natuur geopend, hetgeen ten eerste van de menselijke natuur, en ten tweede van alle overige schepselen handelt.

1. De Rechter zal aantonen, welke in Gods schepping de beginselen der menselijke natuur waren, en hoe de wereld in lijnrechte tegenspraak met deze beginselen gewandeld heeft. De beginselen onzer natuur zijn drieërlei.
1. de mens kan door zijn eigen rede en zijn eigen oordeel weten, dat er een God, een Godheid, een hoogst, grootst en eerst Wezen is dat boven alles staat. Dit, zeg ik vindt de mens, als door instinct, in zichzelf omdat hij een redelijk wezen is, en daarom geloven alle Heidenen, die hun natuurlijke rede volgen dat wij Zijn maaksel, dat is: zijn schepselen zijn, dat Hij hemel en aarde gemaakt, en uit een bloede het ganse geslacht der mensen voortgebracht heeft, Hij, in wie wij leven, ons bewegen en zijn", Hand. 27:24 - 29.
Voorts blijkt het, dat de mens uit zichzelf vinden kan, dat er een God is, daaruit:
a. Dat hij van nature in staat is, te ontdekken, dat er zonde bestaat, gelijk Christus zegt: "En waarom oordeelt gij ook van uzelf niet hetgeen recht is?" Lukas 12:57. Als wilde Hij zeggen: Gij zijt zelfs van de natuurlijke en redelijke beginselen ontaard, en gelijk Paulus elders zegt: "of leert u ook de natuur zelf niet?" 1 Cor. 11:14. Wie nu uit zichzelf tot de wetenschap komen kan, dat er zonde is, die moet noodzakelijk ook verstaan, dat er een God is, die tegenover de zonde staat, want zo er geen God is, dan kan er ook geen zonde met Hem in tegenspraak zijn, en wie de een niet kent, weet ook niets van de Andere.

b. Dan kan de mens het bestaan van God ook leren kennen uit die ogenblikken of tijden van vrees en angst, welke ieder mens kent, die op de wereld ademt, want iedereen, al kent hij ook Mozes noch Christus, wordt door zijn eigen geweten en gedachten overtuigd en berispt, bestraft en veroordeeld: "Want de Heidenen, die de wet niet hebben, zijn zichzelf een wet, en betonen het werk der wet geschreven in hun harten", Rom. 2:14, 15. D.i. daardoor bewijzen de Heidenen allen mensen: God heeft hen in zo'n toestand en met zulke vermogens geschapen, dat zij uit zichzelf kunnen verstaan: er is een God.
En verder, zegt de Apostel, blijkt dat uit de werkingen huns harten, uit de overtuigingen en beschuldigingen huns gewetens, die elke gedachte binnen in hen opwekt, in verband met de vrees, die hen overvalt, wanneer zij zondigen of iets doen, dat niet overeenstemt met hetgeen zij als hun plicht erkend hebben. Ik kon er voorts aan toevoegen, dat de natuurlijke geneigdheid van alle mensen tot Godsdienst en Godsverering, van welke aard die ook zijn, een ander klaar bewijs is, dat de mens van nature in dat boek der natuur leest: er is een grote, eeuwige God.

2. De tweede grondslag onzer natuur is, dat die God door de mens moet gezocht en gediend worden, opdat hij eeuwig zijn gemeenschap moge genieten. Gelijk ik te voren zei, toont het natuurlijke licht de mens aan, dat er een groot God is, die de wereld gemaakt heeft, en daarna wordt hem bij datzelfde licht duidelijk, dat hij "den Heere zal zoeken, of hij Hem immers tasten en vinden moge hoewel Hij niet ver van een iegelijk van ons is", Hand. 17:27.

3. Het natuurlijke licht doet opmerken, dat de mensen onder elkaar doen moeten wat recht en billijk is. Zo zei Mozes, lang voordat de wet gegeven werd: "Mannen! gij zijt broeders, waarom doet gij elkaar ongelijk?" Hand. : 26, Ex. 2:13, als wilde hij zeggen: Gij zijt gelijke schepselen, van een vlees, beiden weet gij, dat het niet goed is, zo de een de ander onrecht doet, en daarom moet u beiden daarnaar handelen, en elkaar geen ongelijk doen. Tegen elke van deze drie wetten heeft elk mens, heeft de ganse wereld overtreden, gelijk Paulus zegt: "Joden en Grieken zijn allen onder de zonde", Rom. 3:9.
a. Want wat de eerste betreft, wie is er, die de levenden God geëerd verheerlijkt en gediend heeft overeenkomstig hetgeen de mens in Hem ziet, en de goedheid en barmhartigheid, die hij van die God ontvangen heeft en nog dagelijks ontvangt? Allen hebben "het schepsel geëerd en gediend boven de Schepper, die te prijzen is in der eeuwigheid, amen!" Rom. 1:25. En zij hebben allen gezondigd en deze eerste wet des natuurlijke lichts overtreden.
b. In plaats van op hun eigen toekomstig geluk acht te geven, gelijk de natuur ons leert, hebben de mensen, door de boze medegesleept, dat gans en al uit het oog verloren. Hoezeer de natuur de mens zegt, te beminnen wat goed en nuttig is, toch heeft hij juist datgene lief, wat schadelijk en verderfelijk is. Ja, al zegt ook de rede, dat hij een ogenschijnlijk gevaar moet ontvlieden, toch verwerpt de mens, tegen alle rede en goed verstand, tegen alle kennis en gevoel in, zijn eigen geluk, gelijk Paulus zegt: "Dewelke, daar zij het recht Gods weten (namelijk, dat degenen, die zulke dingen doen, des doods waardig zijn) niet alleen dezelve doen, maar ook mee een welgevallen hebben in degenen, die ze doen, " Rom. 1:32.

c. In plaats van recht te doen, gelijk de natuur leert, en hij voor zichzelf begeert, heeft de mens zich overgegeven aan lage driften, en is, omdat hij de wetten zijner natuur verwerpt, vervuld geworden "met alle ongerechtigheid, hoererij, boosheid, gierigheid, kwaadheid, nijdigheid, moord, twist, bedrog, kwaadaardigheid", hij is geworden "een oorblazer, achterklapper, hater Gods, smader, hovaardig, laatdunkend, een vinder van kwade dingen, de ouderen ongehoorzaam, onverstandig, een verbondbreker, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijk, onbarmhartig, " Rom. 1:29 - 31.
Merk op, dat de Apostel niet zegt: elk mens in het bijzonder doet al deze dingen, maar elk mens heeft ze alle in zijn hart, zij vergiftigen zijn ziel en maken hem verwerpelijk voor God. "Vervuld zijnde met alle ongerechtigheid, " die, al naar er aanleiding bestaat, in een of ander opzicht aan het licht treedt. Omdat nu de mens tegen het natuurlijke licht, en geweten, en oordeel, en tegen de natuurlijke reden, hem door God geschonken, gezondigd heeft, daarom, al kent hij ook noch Mozes noch Christus, is hij toch verwerpelijk voor God. "Zo velen, als er zonder de wet gezondigd hebben, " zegt Paulus "zullen ook zonder de wet verloren gaan, " Rom. 2:12. Ja, hier wordt de mens niet slechts een zondaar tegen God bevonden, maar ook een vijand van zichzelf, en in tegenspraak met zijn eigen natuur, een schepsel, dat niet doet hetgeen het zelf voor recht houdt, 2 Tim. 2:25. zijn zonde is gegraven in de tafel zijns harten Jeremia 17:1, en: "zijne boosheid zal hem kastijden, en zijn afkeringen zullen hem straffen, " Jeremia 2:19.
Het is verwonderlijk te overdenken, hoe heerlijk de mens uit Gods hand is voortgekomen, en bedroevend te aanschouwen hoe ver hij in zijn tegenwoordige staat van zonde en ontaarding beneden die oorspronkelijken toestand gezonken is. De mens is naar het beeld Gods gemaakt, Genesis 1:26, maar, door zich aan de verleider over te geven, is de mens tot het beeld des duivels verlaagd. De mens was bij zijn schepping oprecht en zonder zonde, maar de zonde heeft hem krom en verkeerd gemaakt, Prediker 7:29. Van nature heeft de mens al zijn zielsvermogens te zijner beschikking om God, zijnen Schepper, in al zijn heerlijke en eeuwige eigenschappen te leren kennen, maar de zonde heeft beide verstand en hart verdorven en verduisterd, en thans heerst blindheid en onwetendheid omtrent God in zijn gemoed, hij is nu gevangen onder vervreemding van en tegenzin tegen God en alles wat werkelijk goed is: "omdat zij, " zegt de Apostel, "God kennende, Hem als God niet hebben verheerlijkt of gedankt, maar zijn verijdeld geworden in hun overleggingen, en hun onverstandig hart is verduisterd geworden, " Rom. 1:21. En nogmaals, "Verduisterd in het verstand, vervreemd zijnde van het leven Gods, door de onwetendheid, die in hen is, door de verharding huns harten, " Eféze 4:18. Voor dit misbruik van Gods schepping zal de mens voor Christus rechterstoel te recht staan, hij zal van schuld overtuigd, verworpen en als een rebel tegen God en zijn eigen ziel veroordeeld worden, gelijk Paulus bevestigt, zelfs al spreekt hij slechts naar de mens, Rom. 3:5 - 6.

Wanneer dan de mens naar hetgeen in dit gedeelte des boeks staat, en naar des zelfs drie hoofddelen, geoordeeld en veroordeeld is, omdat hij in elk opzicht schuldig is bevonden,
2. Dan wordt het tweede gedeelte geopend, hetgeen de verborgenheid der schepselen bevat, want de ganse schepping die zich aan onze ogen vertoont, is niet slechts gemaakt om Gods macht ten toon te spreiden, maar ook om u veel omtrent God en uzelf te openbaren b.v. Gods rechtvaardigheid en gerechtigheid tegenover de zonde:

"Want de toorn Gods wordt geopenbaard van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen, als die de waarheid in ongerechtigheid te onder houden. Overmits hetgeen van God kennelijk is, in hun openbaar is: want God heeft het hun geopenbaard. Want Zijn onzienlijke dingen worden, van de schepping der wereld aan, uit de schepselen verstaan en doorzien, beide Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, opdat zij niet te verontschuldigen zouden zijn", Rom. 1:18 - 20.

1. De schepping der wereld, namelijk van hemel en aarde, zon, maan en sterren, en van alle overige schepselen Gods, predikt luide de eeuwige kracht en Goddelijkheid des Scheppers, Psalm 8:4. God heeft ze alle met wijsheid gemaakt, Psalm 104:24, opdat zij de mens onderrichten zouden, hij, die wijs is, verstaat deze dingen, ja die verstaat Gods goedertierenheid, want "de werken des Heeren zijn groot, zij worden gezocht van allen, die er lust in hebben", Psalm 107, 111:2.

2. Gelijk de schepping in het algemeen de mens zijn God predikt, zo houdt ze hem ook voor, hoe zij zich jegens die God en zijnen naaste te gedragen heeft, en ook dat zal gewis ten dage des gerichts tegen degenen ingebracht worden, die deze stem van Godin de natuur niet hebben willen horen, maar ongehoorzaam geweest zijn.

a. Ten eerste. De gehoorzaamheid der schepselen, jegens God en u.

Aan God zijn zij allen (duivelen en mensen uitgenomen) onderdanig, zelfs de "walvissen en alle afgronden, vuur, hagel, sneeuw en damp, gij stormwind, die Zijn Woord doet", Psalm 148:7 - 8. Ja, ook de wind en de zee zijn Hem gehoorzaam, Markus 4:41. Zo, zeg ik, prediken zij door hun gehoorzaamheid aan God, en door hun gehoorzaamheid zal uw ongehoorzaamheid in het gericht veroordeeld worden, Psalm 147:15 - 18. Ook leert hun gehoorzaamheid aan u, dat u uw meerderen zult gehoorzamen, want "alle natuur, beide der wilde dieren en der vogelen, beide der kruipende en der zeedieren, wordt getemd en is getemd geweest van de menselijke natuur", Jakobus 3:7 - 8. Alleen de mens laat zich niet door zijnen God breidelen noch regeren, en wordt daarom eenmaal in het gericht veroordeeld.

b. De vruchtbaarheid aller schepselen naar hun aard onderricht en vermaant u, een vruchtbaar leven voor God, en in de geboden van Zijn heilig Woord te leiden. Tot de onredelijke schepping heeft God slechts in de beginne gezegd: "De aarde brenge levende zielen voort, naar haar aard, vee, en kruipend, en wild gedierte der aarde, naar zijnen aard! En het was alzo", Genesis 1:24. Maar tot de mens heeft God gezonden al zijn knechten, de profeten, vroeg op zijnde en zendende, om te zeggen: Doet toch deze gruwelijke zaak niet, die Ik haat, Jeremia 44:4, maar hij gehoorzaamt geenszins. Want indien de heidenen, die de wet niet hebben, door sommige daden van gehoorzaamheid de ongerechtigheid van degenen veroordelen, die in letter en besnijdenis de wet breken, hoeveel te meer zal dan de vruchtbaarheid aller schepselen in het gericht tegen de gehele wereld getuigen! Gelijk ook Job zegt, dat God door de gehoorzaamheid en vruchtbaarheid der schepselen de volken oordeelt en zal oordelen, Job 36:27 - 32.

c. De kennis en wijsheid der schepselen herinneren de mens, dat ook hij wijs behoort te zijn en leren hem wijsheid. De ooievaar, de zwaluw en de kraanvogel, die zo juist de tijd van hun gaan en wederkomen weten, vermanen u, de tijd der genade en barmhartigheid Gods op te merken, Jeremia 8:7. De os en de ezel, die de kribbe huns heren kennen, leren u, de tafel en het Brood Gods te onderscheiden, en zullen u eens veroordelen, omdat gij het hemels Manna niet geacht hebt, Jesaja 1:3.

d. De arbeid en de vlijt der schepselen veroordeelt uw traagheid en luiheid. "Ga tot de mier, gij luiaard! zie hare wegen en word wijs, dewelke, geen overste, ambtman noch heerser hebbende, haar brood bereidt in de zomer, hare spijs vergadert in de oogst", Spreuken 6:6 - 8. Maar gij besteedt de gehelen zomer uws levens met ziel en lichaam beide te verkwisten. "Al deze dingen worden zo moede", zegt Salomo, Prediker 1:8, alleen de mens 'staat de gehelen dag ledig", Matth. 20:6, en zijn jaren gaan voorbij als een gedachte, Psalm 90:9, Rom. 10:21. "De konijnen zijn een machteloos volk, nog thans stellen zij hun huis in de rotssteen", om veilig te zijn voor de jagers, Spreuken 30:26. "De spinnenkop grijpt met de handen, en is in de paleizen der koningen", Spreuken 30:26. De mens, zeg ik, wil noch de Rots der eeuwen aangrijpen, noch het Koninkrijk der hemelen gewinnen, gelijk hem het voorbeeld der konijnen en spinnen moest leren, Johannes 5:40.

e. De vreze, die alle schepselen tonen, wanneer enig gevaar dreigt, leert de mens, de toekomenden toorn te vlieden. "Zeker wordt het net vergeefs gespreid voor de ogen van allerlei gevogelte", Spreuken 1:17, maar de mens, de mens alleen is het verdwaasde wezen, dat op zijn eigen bloed loert en zichzelf naar het leven staat. Hoe spant elk ander schepsel zijn uiterste krachten in om een nakend gevaar te ontkomen, maar de mens vindt er vermaak in, naar de hel te dartelen, en laat zich gewillig in Satans dodelijken strik vangen, Rom. 1:32.

f. De afhankelijkheid van God, waarin alle schepselen leven, wijst er u op, dat ook gij afhankelijk zijt van hem, die u gemaakt heeft, en zal u ten jongsten dage voor al uw ongehoorzaamheid en eigenmachtige daden veroordelen. De jonge raven roepen om voedsel tot God, Psalm 147:9, Job 39:3, en veroordelen daardoor alle leugentaal, bedrog, misleiding, diefstal, enz. Zij hebben geen spijskamer noch schuur, Lukas 12:24, maar gij zijt zo begerig naar het aardse, dat ge u daarom buiten het Koninkrijk der hemelen sluit, Spreuken 17:16.

g. De liefde en barmhartigheid, die de schepselen voor hun jongen en voor elkaar koesteren, zal de hardheid van uw hart richten en veroordelen. Wat zal ik zeggen? "De hemel zal zijn ongerechtigheid openbaren, en de aarde zal zich tegen hem opmaken, " Job 20:27. D.i. alle schepselen Gods zullen u, door hun werkzaamheid en onderwerping aan de wil van God, veroordelen wegens uw ongehoorzaamheid en uw opstand tegen hem.

3. Gelijk nu alle schepselen u zoveel omtrent God en uw plicht openbaren, zo gebruikt Hij, indien u zijn stem nog niet hebt vernomen, ook levenloze dingen, om u te doen ontwaken.

a. Het bed, waarop gij ligt, verkondigt u uw graf, uw slaap uw dood, en uw opstaan in de morgenstond uw verrijzenis ten oordeel, Job 14:12, 17:13, Jesaja 26:19.

b. De gevangenis, die gij met uw ogen aanschouwt, en de misdadigers, die gij ziet, brengen u in herinnering de helse gevangenis en de schrikkelijke toestand van wie daarin verkeren, Lukas 12:58, 59.

c. Het vuur, dat in uw haard brandt, vertegenwoordigt u het vuur der hel, Jesaja 10:16, Openb. 20:14.

d. De hatelijke reuk en walm, die brandende zwavel verspreidt, herinneren u aan de afschuwelijke, vreselijke folteringen der hel, Openb. 19:20.

e. De nachtelijke duisternis in eenzame plaatsen en de vreze, die de wandelaar in zulke plaatsen vaak overvalt, prediken u de vreze en angst, de verbaasdheid

en ontzetting, die de verdoemde zielen voor eeuwig zullen aangrijpen, Matth. 8:12:Deuteronomium 28:65 - 67.

f. Wanneer gij koud zijt, en u werpt hout op het vuur en verblijdt u in des zelfs warmte en gloed die u verkwikken en vrolijk maken dan predikt God u, hoe Hij eenmaal de zondaars in de vlammen werpen zal om Zijn toorn te stillen en zijn gerechtigheid te bevredigen. "O wee!" zegt de Heere, "Ik zal Mij troosten van Mijn wederpartijders, Ik zal Mij wreken van mijn vijanden, " Jesaja 1:24.

g. Ja, wanneer gij uw vuur aanblaast, opdat het heller brandt, dan stelt gij uzelf voor, hoe God eens het helse vuur zal aanblazen, door middel Zijner wet, opdat die vlammen de verdoemde zondaars teisteren, Jesaja 30:33.

Al die dingen, hoe onaanzienlijk en nietig ze u nu ook mogen voorkomen, zullen toch in de dag des oordeels als waarschuwende en vermanende stemmen Gods tegen u optreden. En weet, dat Hij, die Egypte met vorsen, luizen en sprinkhanen bedekken kon, ook eens de ganse wereld in de dag des oordeels met dit boek der natuur zal verpletteren, en dat zowel met het grootste, als met het kleinste en onbeduidendste. Het boek der natuur is zo uitmuntend, zo vol, zo duidelijk, en zo berekend voor ieders bevatting, dat er geen mens op de wereld is, of hij zal daaruit van zonde overtuigd en veroordeeld worden. Dit is het boek, waarin ook hij, die geen letters kent, lezen, waaruit zelfs degene, die nooit het Oude of het Nieuwe Testament gelezen heeft, wijsheid leren kan.

Naar aanleiding van dit boek spraken Job en zijn vrienden zo lang over de oordelen Gods, en naar aanleiding van dit boek antwoordde de Heere Zijnen knecht Job op zo'n overtuigende wijze. Job was in dit boek even goed thuis als velen van ons in de Schrift, en kon zelfs meer daarin lezen dan velen thans in de boeken van het Oude en Nieuwe Testament. Uit dit boek nemen Christus, de apostelen en de profeten zo vaak aanleiding voor hun gelijkenissen, spreuken of voorstellingen, als de beste en gemakkelijkste wijze om de wereld te overtuigen, ofschoon door de onwetendheid des mensen niets invloed op hen uitoefent, tenzij het vruchtbaar gemaakt worde door de Heilige Geest.

Nog één woord, en dit punt is genoegzaam besproken: God heeft het oordeel der wereld door het boek der natuur verzegeld, als ook door des mensen eigen gedrag tegenover zulke schepselen, die zijn verwachtingen teleurstellen. Bijv. Gij hebt een boom in uw tuin, die geen vrucht draagt noch ergens toe deugt, u laat hem omhouwen en gebruikt zijn hout tot voedsel voor het vuur. Hoe weinig bedenkt gij, dat u daarmee het vonnis over uw eigen onvruchtbare ziel uitspreekt, en toch is het zo. "En ook is reeds de bijl aan de wortel der bomen gelegd, alle boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen." Want even rechtmatig als gij oordeelt, dat uw onvruchtbare boom omgehouwen zal worden, omdat hij onnuttig de aarde beslaat, zo rechtvaardig zal ook eens voor de rechterstoel het vonnis luiden: "Houw hem uit, waartoe beslaat hij ook onnuttig de aarde?" Matth. 3:10, Lukas 13:6 - 8, Ezech. 15:1 - 6.

Verder is uw handelwijze omtrent onvruchtbare en onnutte schepselen een voorspel van hetgeen God in de dag des oordeels met de goddelozen doen zal. Wanneer gij een koe of enig ander van die hebt, dat u geen genoegen of voordeel brengt, dan kunt gij het een tijd lang lijden, gelijk God de zondaars langen tijd in zijn barmhartigheid verdraagt, maar weldra zal ge u toch van zo'n nutteloos wezen ontslaan. Welnu, juist

zo zal God ten dage des gerichts spreken: "Al stond Mozes en Samuel voor Mijn aangezicht, zo zou toch mijn ziel tot dit volk niet wezen, drijf ze weg van Mijn aangezicht, en laat ze uitgaan, " Jeremia 15:1, Ezech. 14:13, 14.
Zo, zeg ik, zal de wereld ten jongsten dage geoordeeld worden: God zal de goddelozen aantonen, hoe zij ontaard en vervallen zijn van de beginselen, die Hij reeds in hun natuur heeft neergelegd. Dan ook, hoe zij alle onderricht veronachtzaamd hebben, dat hun door de gehoorzaamheid, vruchtbaarheid, wijsheid, arbeid, vreze en liefde der schepselen gegeven is, Hij zal hun aanzeggen, dat zij zelf hun oordeel hebben uitgesproken, toen zij hun onvruchtbare bomen of hun onnutte dieren hebben uitgeworpen of van de hand gedaan. "Gelijkerwijs dan het onkruid vergaderd, en met vuur verbrandt wordt, zo zal het ook zijn in de voleinding van deze wereld, " Matth. 13:40. Gelijk de mens met onkruid en verrot hout handelt, zo zal God handelen met de zondaars ten dage des gerichts, en alle raadgevingen, die de mens door de schepselen, levende zowel als levenloze, zijn toegekomen, zullen zijn zonde te groter en zijn oordeel te zwaarder maken.

In de tweede plaats.
Het boek, dat daarna geopend wordt, is het tweede boek: ***Gods Gedenkboek***, Maleachi 3:16. Want gelijk God een gedenkboek heeft, waarin elke goede daad, die Zijn volk in deze wereld om Zijnentwil heeft gedaan, vermeld staat, zo heeft Hij ook alle zonde en ongerechtigheid Zijner tegenstanders opgetekend, ja zelfs het geringste, Prediker 12:14. Omdat nu Gods gedenkboek in elk opzicht zo volmaakt is als Hij zelf, kan er onmogelijk iets verloren gaan, dat opgeschreven is en ter bestemder tijd voor het gericht gebracht moet worden, want duizend jaren zijn voor God als de dag van gisteren. Zo zijn ook alle zonden, die sedert de eerste verzoeking in het paradijs bedreven werden, zo onvergetelijk in Gods geheugen geprent en in Zijn gedenkboek opgetekend, dat zij immer vers en levendig voor Zijnen eeuwigen Geest staan, juist alsof zij op het ogenblik zelf werden bedreven. Hij roept de dingen terug, die geweest zijn, Prediker 3:15, en 'stelt onze heimelijke zonden in het licht Zijns aanschijns, " Psalm 90:8. Gelijk op een andere plaats geschreven staat: "de hel is naakt voor Hem, en geen deksel is er voor het verderf, " Job 26:6, dat is: de geheimste, verborgenste en listigste bedeksels waarmee de booste onder de helse geesten - die de mens in slechtheid en geslepenheid nog ver overtreffen - hun ongerechtigheden weten te verbergen, ja al hun goddeloze wegen, overleggingen en geheime gedachten, liggen naakt en geopend voor de ogen van die groten God, met welke ook de zondaars te doen hebben. ".. de Heere., welke ook in het licht zal brengen hetgeen in de duisternis verborgen is, en openbaren de raadslagen des harten, " Hebr. 4:13, 1 Cor. 4:5. Gij, die zegt: "De Heere ziet het niet, en de God van Jakob merkt het niet. Aanmerkt gij onvernuftigen onder het volk! en u dwazen! wanneer zal u verstandig worden? Zou Hij, die het oor plant, niet horen? Zou Hij, die de Heidenen tuchtigt, niet straffen, Hij, die de mens wetenschap leert?" Psalm 94:7 - 10, Hosea 7:2, 8:13. "Zou zich iemand in verborgene plaatsen kunnen verbergen, dat Ik hem niet zou zien! spreekt de Heere, vervul Ik niet de hemel en de aarde? spreekt de Heere, " Jeremia 23:24. Wat de mens hoort en ziet, dat neemt hij in zijn geheugen op, en kan hij zich herinneren. Om ons dus aan te tonen, dat God al onze zonden gedenkt, zo wij zonder Christus sterven, zegt Hij ons, dat Hij ze alle ziet en kent, en in Zijn gedenkboek heeft opgetekend, want gelijk Hij alles ziet en kent, zo gedenkt Hij ook alle dingen.

Wanneer zo in de dag des gerichts dit boek geopend wordt, dan zullen alle verborgene dingen uit hun schuilplaatsen te voorschijn gebracht worden, alle dingen zonder onderscheid, hoe diep verscholen ook, die van de aanvang der wereld aan geschied zijn, hetzij door de mensheid in het algemeen, hetzij door enkele personen. Dan zullen ook voor de ogen aller mensen opengelegd worden alle openbaringen Gods en van Zijn Zoon aan de mensen - kinderen, en al die versmade stemmen zullen hun ten laste gelegd worden in rechtvaardigheid en gerechtigheid, naar dat iedereen daaraan deel heeft, de zonden, die gij begaan hebt, zullen uw eigen zijn, u zal ze alleen dragen: "De Heere is een God der wetenschappen, en zijn daden zijn elkaar gedaan, " 1 Samuel 2:3. Het zal wondervol zijn, te zien, hoe God die zonden bij duizenden en tienduizenden uit hare verborgenste schuilhoeken zal te voorschijn brengen, terwijl de mens ze vergeten en begraven waande, ja dan zullen voor de ogen der zon dingen aan het licht komen, zo laag, zo slecht, zo gemeen, dat men geen mens daartoe in staat had gerekend, want: alles staat in Gods gedenkboek opgeschreven. Zolang de mensen op aarde zijn, hebben zij duizenderlei maskers, waarachter zij hun goddeloosheid gedeeltelijk verbergen, zodat zij elkaar veel beter en eerlijker en rechtschapener achten dan zij werkelijk zijn. Zo zegt Christus tot de Farizeeën "Gij zijt het, die uzelf rechtvaardigt voor de mensen, maar God kent uw harten, " Lukas 16:15. Ja, God alleen weet, welk een nest, welk een web, welk een samenknoopsel van helse ongerechtigheid, welk een loerende slangenvalsheid in die mensen woont, welke men onder ede als goede en rechtschapene lieden zou willen erkennen. De weg des mensen in zijn zonde is gelijk "den weg eens arends in de hemel, de weg ener slang op een rotssteen, de weg van een schip in het hart der zee en de weg eens mans bij een maagd, " zegt de Spreukschrijver, Spreuken 30:19. Zo verborgen, zo heimelijk, zo volkomen bedekt door allerlei schone voorwendsels, dat "men eet en zijnen mond afwist, en zegt: ik heb geen ongerechtigheid gewrocht, " Spreuken 30:20.

Maar hoezeer dit de mens in deze tegenwoordige tijd mag verblinden, God laat Zich daardoor niet misleiden, noch bespotten, noch om de tuin leiden, Gal. 6:7. "Zij zeggen niet in hun hart, dat Ik aller boosheid gedachtig ben, nu omsingelen hen hun Hand., zij zijn voor Mijn aangezicht". "Ik zal u straffen, en zal het ordentelijk voor uw ogen stellen", Hosea 7:2, Psalm 50:21

In die dag zullen de verborgenste en gedachten raadslagen van Kaïn de moordenaar, van Judas de verrader, van Saul, Davids vijand, en van allen, die onder een voorwendsel van vroomheid Christus, Zijn Woord en Zijn volk hebben vervolgd, aan het licht gebracht worden. Dan zal elke dronkaard, elke overspeler, elke dief, ja elke goddeloze, als het was "binnenst - buiten" gekeerd, hun harten opengelegd, en elke zonde, elke omstandigheid van plaats, tijd, personen met wie, en de redenen, waarom elk kwaad begaan werd, geopenbaard worden. Dan is geen verschuilen of versteken meer mogelijk, geen bedekken met de duisternis der nacht meer doenlijk. "Indien ik zei: de duisternis zal mij immers bedekken, dan is de nacht een licht voor mij. Ook verduistert de duisternis voor U niet, maar de nacht licht als de dag, de duisternis is als het licht, " Psalm 139:11, 12.

Gods doordringend oog aanschouwt alle mensen, alle dingen, alle plaatsen, de heilige hand Zijner gerechtigheid schrijft alles op in Zijn gedenkboek, en door zijn macht, en wijsheid en alwetendheid, zal Hij in de dag des gerichts iedere mens duidelijk, nauwkeurig en overtuigend openleggen wat hij in zijn ganse leven, dag voor dag, en

nacht voor nacht, gedaan heeft. "Weet, dat God, om al deze dingen, u zal doen komen in het gericht, " Pr.11:9.

Bovendien: gelijk God uit *Zijn gedenkboek* alles zal aan het licht brengen wat gij bedreven en gedacht hebt, zo zal hetzelfde boek openbaren wat Hij voor u en met u heeft gedaan. Dan zal Hij u elke preek in herinnering brengen, die gij gehoord, elk hoofdstuk, dat u gelezen hebt, elke indruk op uw geweten, en elke vermaning, die u gedurende uw ganse leven gegeven is, ten tijde toen u op aarde verkeerde. Dan zal God u met macht aantonen, welk geduld Hij met u gehad, hoelang Hij uw levenstijd verlengd heeft, om u tijd tot bekering te geven. Dan zal Hij u voor de geest roepen, hoe vaak Hij u gewaarschuwd, berispt, gedreigd en voor uw ongerechtigheid gestraft heeft, hoeveel vermanende leidingen en werkingen Zijner voorzienigheid u getoond zijn, ja hoe menigmaal gij, gelijk eens Bileam, op het vlammend zwaard van Zijn gerechtigheid hebt aangehouden, terwijl Hij u uit lankmoedigheid nog spaarde, Numeri 22:22 - 34.

Dan zal voorts voor u en alle mensen geopenbaard worden, hoe menige worsteling God bij verschillende gelegenheden met uw ziel gehad heeft, om u Zijn genade te bewijzen, en hoe vele beloften en goede voornemens gij u bij zulke aanleidingen voor Gods aangezicht hebt gevormd, om tot Hem terug te keren, indien Hij u uit uw beproeving verlossen en de roede van uw en rug opheffen wilde. Helaas! die beloften hebt gij gebroken, gelijk de bezetene zijn ketenen in stukken trok en zijn boeien verbrijzelde, Markus 5:1 - 5, gij had uw ziel gebonden, maar gij hebt toegelaten, dat zonde en lust die banden weer verbraken.

Dan zal openbaar gemaakt worden, hoe vaak gij tegen licht en kennis gezondigd hebt, hoe vaak gij uw eigen geweten als met een brandijzer hebt toegeschroeid, hoe vaak gij dat licht hebt trachten uit te doven, hetwelk u op uw zondige paden in de weg stond. Ach Heere, in welk een toestand zal de ziel zich dan bevinden, die zonder Christus geleefd heeft! hoe zal elk van deze dingen met zijn volle zwaarte de veroordeelde ziel verpletteren! Zij zullen hem bijten als een slang, en steken als een adder.

Met welk een schaamte zal die mens voor de rechterstoel van Christus staan, die voor al het heir des hemels hoort openbaren wat hij gedaan heeft om een heilig God tot jaloersheid te verwekken! Zou iemand niet schaamrood worden, zo men zijn zakken onderzoekt en daarin dingen vindt, die hij ontegensprekelijk op de markt moet gestolen hebben, vooral wanneer hij te goeder naam en faam bekend staat? Maar in de dag des oordeels zal men - niet uw zakken, maar uw hart onderzoeken, en dat in het aangezicht uws naasten, wie gij onrecht gedaan, voor de duivelen, die gij gediend, voor God, die gij veracht, voor de engelen, die heilige, dienende geesten, welkers heilige en reine aangezichten zich nauwelijks van blozen kunnen weerhouden, wanneer God u alles voor de geest roept wat gij tot al de bedreven zonden hebt toegevoegd, want "God zal het uit uw buik drijven", Job 20:12 - 15.

Want gelijk het een der heerlijkste onderdelen van het verbond der genade, en een onuitsprekelijke troost voor de Godzaligen is, dat God de zonden vergeet, zo is de vermelding der zonden in Zijn gedenkboek een der zwaarste lasten en oordelen, die een arm schepsel kunnen neerdrukken. "O, Heere!" roept de Profeet uit, "gedenk ons onze vorige zonden niet." En nogmaals, "Zo Gij, Heere! de ongerechtigheden gadeslaat, Heere! wie zal bestaan?" Psalm 130:3.

En de reden daarvan is deze: wat de Heere vergeet, is voor eeuwig vergeven, Hebr. 8:12, Rom. 4:6 - 8, maar zo de Heere de zonden gedenkt, dan kan niets ze wegnemen:

"Want, al wast gij u met salpeter, en neemt u veel zeep, zo is toch uw ongerechtigheid voor Mijn aangezicht getekend, spreekt de Heere Heere, " Jeremia 2:22. In de derde plaats.

Het derde boek, dat in de oordeelsdag geopend, en waaruit de wereld geoordeeld wordt, is *het **Boek der Wet**, of der tien geboden, die God op de berg Sinaï heeft gegeven*. Maar dit boek zal meer bepaald hen aangaan, die het ontvangen hebben, of die daarvan kennis dragen.
Niet allen, die voor de rechterstoel verschijnen, zullen uit dit boek geoordeeld worden, hoewel allen gevonnist worden naar hetgeen zij gedaan hebben in verband met de wet, die in hun harten geschreven was. "Want zo velen als er zonder wet gezondigd hebben, zullen ook zonder wet verloren gaan, en zo velen als er onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden, " Rom. 2:12. D.i. de Heidenen, die de Sinaïtische wet niet kennen, zullen geoordeeld worden naar de wet, die in des mensen binnenste staat gegraveerd, en welker overtredingen in het Boek der Natuur zijn opgetekend, maar zij, die kennis hebben aan geen wet, zullen volgens dezelve terechtstaan.
Nu dan, wanneer dit boek ten jongsten dage geopend wordt, zal het voor degenen, die er mee te doen hebben, een vreselijk boek zijn, veel geduchter dan de twee vorige boeken. Deze wet is, indien ik zo spreken mag, de hoogste en zuiverste gelijkenis van de heiligheid en gerechtigheid der Goddelijke Majesteit, en vertoont allen mensen de geduchtheid en onbegrensdheid van de toorn Gods veel duidelijker dan hetgeen aan deze wet voorafging.
Ik zeg: omdat zij zowel onze plichten, als onze overtredingen juister en bepaalder, en daarom te overtuigender openbaart, daarom moet ze ook te verpletterender allen treffen, die in haar bereik vallen.
Dit boek der wet zal vooral in twee opzichten tegen de goddeloze wereld getuigen. Het zal het kwaad der zonden ontdekken, die tegen licht en waarheid bedreven zijn, en, in de tweede plaats de naaktheid en ijdelheid van al die uitvluchten aan de dag brengen, welke de zondaars gebruiken om hun overtredingen te vergoelijken of zelfs te rechtvaardigen.

Helaas, wie kan anders dan geloven, dat de goddeloze wereld in de dag des gerichts alle mogelijke verontschuldigingen zal bijeenzoeken, om zich tegen de geduchte toorn Gods te beschermen, die haar dan als een zondvloed met een ontzettende ondergang bedreigen zal?

1. Wat het eerste van deze beide opzichten betreft, de Apostel zegt ons, dat "de wet bovendien ingekomen is, opdat de misdaad te meerder worde", Rom. 5:20, of opdat de zonde in al hare afschuwelijkheid geopenbaard worde. Gelijk hij wederom zegt: "Ik kende de zonde niet dan door de wet", Rom. 7:7 - 8. Zo is het in dit leven, en zo zal het zijn in de dag des oordeels, dat is: zij, die de zonde aanschouwen bij het licht der wet, zij alleen leren ze in hare afschuwelijke natuur kennen en hare verdoemelijke ongerechtigheid verstaan, want de wet is inderdaad de spiegel, waardoor God de mens de zonde zelf en de onreine vlekken der melaatsheid, die zijn ziel bedekken, leert zien, Johannes 1:22 - 25. En zij, die het geluk niet hebben, in dit leven in de wet de afspiegeling hunner zonden te zien - terwijl de fontein der genade nog springt, waarin die zonden kunnen afgewassen worden, zij zullen in het oordeel

de ellende smaken, ze te zien, wanneer niets dan rampzaligheid en straf, eeuwige straf hen wacht. In die dag zullen ook zulke tittels van deze heilige wet, waarover de mens anders licht heenloopt, en waartegen hij zo gemakkelijk zondigt, zo gewichtige inzettingen en vreselijke beschuldigingen blijken te zijn, dat, indien hemel en aarde de schuldigen zondaar in bescherming wilde nemen, dat ten enenmale onmogelijk zou wezen. "Het is lichter, dat de hemel en aarde voorbijgaan, dan dat een tittel der wet valle", Lukas 16:17. Indien zulke bliksemen, zulke donderslagen, zulke vlammen en duisternis op de berg Sinaï heersten, toen de wet gegeven werd, wat zal het dan niet zijn, als ze eens gewroken zal worden. Indien God bij de afkondiging der wet zoveel heiligheid en gerechtigheid openbaarde, dat Israël met schrik en ontzetting bevangen werd, ja dat zelfs de heilige Mozes "gans bevreesd en bevende" was, wat zal dan van hen worden, die door Hem in die dag met al de strengheid Zijner wet zullen veroordeeld worden? Ex. 19:16, Hebr. 12:21. O, wat al donderen en bliksemen, wat al aardbevingen en stormen zullen in elke ziel woeden, welke in die dag uit het boek der wet gericht en verdoemd wordt! Dan zal God hen inderdaad bezoeken "met donder, en met aardbeving, en groot geluid, met wervelwind, en onweder, en de vlam eens verterenden vuurs", Jesaja 29:6. "Want ziet", zegt de Profeet, "de Heere zal met vuur komen, en zijn wagens als een wervelwind, om met grimmigheid Zijnen toorn hiertoe te wenden, en zijn schelding met vuurvlammen", Jesaja 66:18. De Heere zal komen met vuur, dat is: met de vlammende hitte Zijner gerechtigheid en heiligheid tegen de zonde, om zijn bedreigingen tegen de zondaars in hare volle uitgestrektheid ten uitvoer te brengen.

2. Het tweede, dat de wet in de oordeelsdag zal openbaren, is hare nauwkeurigheid, zuiverheid en rechtvaardigheid ten opzichte van het goede, dat enig schepsel gedaan heeft, en waarmee hij in de oordeelsdag zich voor de toorn Gods meent te kunnen beschermen. Dit is de regel, waarnaar elke daad van iedere mens zal gemeten worden, Rom. 3:20, 21, en hij, wiens gerechtigheid niet in elk opzicht aan de eisen der wet beantwoordt, zal te licht bevonden worden, tenzij hij met de gerechtigheid van Christus bekleed is, hij moet omkomen, gelijk ik zei: "En Ik zal het gericht stellen naar het richtsnoer, en de gerechtigheid naar het paslood, en de hagel zal de toevlucht der leugen wegdragen, en de wateren zullen de schuilplaats overlopen", Jesaja 28:17. D.i. al verschuilt de mens zich thans onder een wettisch berouw, koude belijdenis, goede bedoelingen, gedachten en daden, toch moeten al deze dingen onderzocht en gewogen worden in de balans van Gods rechtvaardige wet. En, zei ik, wat in die dag geen rechtvaardigheid Gods blijkt te zijn, is een samenknoping van leugens en zal evenzeer onder de toorn Gods verzinken als de wateren van Noach de oude wereld bedolven. Daarom lezen wij ook, dat in die dag "al wie goddeloosheid doet, een stoppel zijn zal, en de toekomstige dag zal ze in vlam zetten", Maleachi 4:1.
En nogmaals, "Tot zijn rechterhand was een vurige wet aan hen", Deuteronomium 33:2. En nogmaals, "Zijne lippen zijn vol gramschap, en zijn tong als een verterend vuur", Jesaja 30:27. Want waar het vuur om zich heen grijpt, daar verbrandt, verteert en vernietigt het, en zo zal ook de wet doen allen, die bevonden zullen worden, zelfs maar het geringste gebod overtreden te hebben. Het zal met zulke zielen in die dag gaan, als met die volken, welke zonder enige barmhartigheid of mededogen zijn overwonnen door barbaarse tirannen, die alles te vuur en te zwaard aan zich

onderwerpen. "Want met vuur en met Zijn zwaard zal de Heere in het recht treden, met alle vlees, en de verslagenen des Heeren zullen vermenigvuldigd zijn", Jesaja 66:16.
Twee dingen zullen elkaar in de dag des oordeels in hun volle betekenis en strengheid ontmoeten, namelijk de wet en de zonde, want het oordeel zal niet zijn, voordat de oogst der aarde is rijp geworden, Joël 3:13, Openb. 14:15 - 20.
Nu dan: wanneer de zonde haar toppunt bereikt, en alle mogelijke kwaad tegen de Heere der heerlijkheid bedreven heeft, dan brengt God Zijn Wet, zijn heilige, rechtvaardige wet te voorschijn, en van deze twee: *zonde en wet*, moeten voor eeuwig de bovenhand behouden, dan zullen zonde en zondaars beven en sidderen met allen, die hen ondersteunen, want Hij zal de wet groot maken en ze heerlijk maken, Jesaja 42:21. D.i. Hij zal haar de overwinning geven over de gehele wereld, want zij is heilig, rechtvaardig en goed, de zondaars daarentegen zijn onheilig, onrechtvaardig en slecht. Daarom zal de Heere door de wet "op de goddelozen doen regenen strikken, vuur en zwavel, en een geweldige stormwind zal het deel huns bekers zijn", Psalm 11:6.
Laat dus niemand zeggen: God is thans, in de dag der genade, zo groot van goedertierenheid en barmhartigheid, dat zijn gerechtigheid in de oordeelsdag niet geducht, niet vreselijk kan zijn, want recht en gerechtigheid zijn het laatste, dat God ten volle openbaart, en die zullen alsdan even ontzettend en verpletterend wezen, als nu zijn goedheid, en geduld, en lankmoedigheid bewonderenswaardig zijn. Heere! "wie kent de sterkte Uws toorns, en uw verbolgenheid naar dat u te vrezen zijt?" Psalm 90:11. zo u wilt, kunt gij enige spranken van dat verterend vuur van Gods gerechtigheid zien. Hij heeft de gevallen engelen in de hel geworpen, de oude wereld door de zondvloed verdelgd, Sodom en Gomorra door zwavel en vuur verteerd, en stelt hun vreselijk gezicht ter waarschuwing aan allen voor, die na hen goddeloos leven zouden, 2 Petrus 2:4 - 6, Judas 1:6 - 7. Want: "al wat de wet zegt, dat spreekt zij tot degenen, die onder de wet zijn, opdat alle mond gestopt worde, en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij", Rom. 3:19. Mozes schijnt zich te verwonderen, dat de kinderen Israëls in het leven bleven, toen zij de wet ook maar hadden horen afkondigen van de berg Sinaï: "of een volk gehoord hebbe", dus vraagt hij, "de stem van God, sprekende uit het midden des vuurs, gelijk als gij gehoord hebt, en levend zij gebleven", Deuteronomium 4:33.
O, dat u de wet toch kende met al die wonderbare zaken, die zij bevat, voordat de Heere u dat ontzettende woord doet vernemen: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen", Gal. 3:10. Deze vloek moet op allen rusten, die niet, zonder ongerechtigheid, alle geboden Gods gehouden hebben, en dat doet niemand behalve degenen, die in Christus wandelen, want in hem zijn wij volmaakt, Kol. 2:10.
De wet staat aan de ingang van het paradijs Gods als een vlammend zwaard, dat naar alle zijden geslingerd wordt, opdat niemand inga, die niet met Christus' gerechtigheid bekleed is, Genesis 3:24, die niet in die verse en levenden weg, welke ons door het voorhangsel heen geopend is, toegaat tot de troon der genade, Hebr. 10:20. Want hoewel de wet weggenomen is voor allen, die in waarheid in Christus geloven, Kol. 2:14, toch behoudt elke tittel en jota der wet zijn volle betekenis en kracht voor elke mens, die niet in die tabernakel, dat is: in de Heere Jezus, gevonden wordt, Rom. 3:19, de wet, zeg ik, ligt als een hongerige leeuw aan de poorten des hemels en valt met

ontzettende beschuldigingen op elke onbekeerde ziel aan, die dan graag de hemelstad zou willen binnentreden, Job 18:14, Johannes 5:45.
Zo dan, wie aan de volmaakte voorschriften der wet beantwoordt en door haar verzengend vuur niet geschaad wordt, die zal vrede en God zelf genieten, die zal in de hoge wonen, en de wet kan hem niets doen: "Die zal in de hoogten wonen, de sterkten der steenrotsen zullen zijn hoog vertrek zijn, zijn brood wordt hem gegeven, zijn wateren zijn gewis. uw ogen zullen de Koning zien in zijn schoonheid: zij zullen een ver gelegen land zien", Jesaja 33:16, 17.
Welgelukzalig is dus de mens, die in elk opzicht aan Gods wet voldoet, in de zin van 1 Cor. 1:30, hij is in staat, alles te verdragen en zal staan voor het aangezicht van de Zoon des mensen. Want in Zichzelf is God een verterend vuur, en wie buiten Christus staat, is slechts een stoppel, kaf, doornen en distels voor de troon van een heilig God, die wrake doen zal aan degenen, welke Zijn Wet gebroken en Zijn Zoon verworpen hebben, Hebr. 12:29, Maleachi 1:4, Matth. 3:12, Hebr. 6:8, Jesaja 27:4, 2 Samuel 23:6 - 7. "Wie zal voor zijn gramschap staan? en wie zal voor de hittigheid Zijns toorns bestaan? Zijn grimmigheid is uitgestort als vuur, en de rotsstenen worden van Hem vermorzeld", Nahum 1:6.

Wanneer die drie boeken aldus geopend zijn, dan zullen er ongetwijfeld zuchten en weeklachten vernomen worden in elk hart, dat voor de rechterstoel des rechtvaardigen Rechters, Jezus Christus, staat, om over leven en dood te horen beslissen, en gewis zal elkeen duizend wegen opzoeken om de dodelijke slag te ontgaan, die naar luid van de inhoud der genoemde drie boeken weldra, ja, onmiddellijk hem zal verpletteren Om nu al die uitvluchten op eens krachteloos te maken, verschijnen aanstonds de getuigen, die gereed staan om alles wat de boeken geopenbaard hebben, met bewijzen te staven.
De eerste getuige is God zelf:" Ik zal tot ulieden ten oordeel naderen, en Ik zal een snel getuige zijn tegen de tovenaars, en tegen de overspelers, en tegen degenen, die valselijk zweren, en tegen degenen, die de loon des dagloners met geweld inhouden, die de weduwe, en de wees, en de vreemdeling het recht verkeren, en Mij niet vrezen, zegt de Heere der heerscharen", Maleachi 3:5.
Het moet noodzakelijk een machtigen indruk maken op elke ziel, wanneer God zelf als getuige optreedt. Ik zal getuigen, zegt God, dat deze dingen, waarvan gij voor de Rechter beschuldigd wordt, waarheid zijn. Ik heb alles gezien, alles opgemerkt, alles opgetekend. Er is geen gedachte in uw hart opgeklommen, noch een woord over uw lippen gegaan, dat ik niet volkomen weet, alle dingen zijn naakt en geopend en Zijn altijd naakt en geopend geweest voor mijn ogen, Hebr. 4:13. mijn oogleden proeven de mensenkinderen, Psalm 11:4. Ik wist uw zitten en uw opstaan, Ik verstond van ver uw gedachten. Ik omringde uw gaan en uw liggen, en Ik was al uw wegen gewend", Psalm 139:2 - 3.
1. Gij zijt niet in de oorspronkelijken, natuurlijke toestand gebleven, waarin Ik u geschapen heb, Prediker 7:29, gij hebt de kennis en wetenschap van Mij niet behouden, die gij uit het boek der natuur verkregen hebt en nog had kunnen verkrijgen, Rom. 1. Gij gaf u over aan de verleiding der gevallen engelen, en zo werd uw dwaze hart verduisterd en vervreemd en afkerig gemaakt van Mij, uw God.
2. Alle schepselen der wereld zullen u veroordelen, want zij zijn vruchtbaar, en u onvruchtbaar geweest, zij hebben het gevaar gevreesd en vermeden, maar gij hebt er u moedwillig in gestort, zij hebben alles gedaan tot zelfbehoud, wat mogelijk was, maar

gij hebt alle waarachtige redding van de hand gewezen en uw straf zelf verdiend, Spreuken 23:3.
3. Wat mijn gedenkboek aangaat, wie kan het tegenspreken? Vervul Ik niet de hemel en de aarde? Jeremia 23:24. Was Ik niet overal tegenwoordig, om u op al uw wegen te zien en gade te slaan? Mijn oog zag de dief, de overspeler, en ik hoorde elke leugen en elke vloek der goddelozen. Ik zag de huichelarij van de veinzaard. "zij deden een dwaasheid in Israël, en bedreven overspel met de vrouwen hunner naasten, en spraken het woord valselijk in Mijnen Naam, dat Ik hun niet geboden had, en Ik ben Degene, die het weet, en een Getuige daarvan, spreekt de Heere", Jeremia 29:23.
4. Dan zal God als getuige optreden, omdat de goddelozen Zijn Wet hebben overtreden, de wet, die Hij op Sinaï gegeven heeft, Hij zal, zeg ik, elk gebod naar zijn orde voorbrengen, daaraan het gedrag van elkeen onder hen toetsen, en zo overtuigend hun schuldbewijzen, dat spoedig elke verontschuldiging zal verstommen, "opdat alle mond gestopt worde, en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij", Rom. , 3:19.

De tweede getuige.
De tweede getuige, die de zonde der wetsovertreders zal bewijzen, is **het geweten:** "Hun geweten mede - getuigende", zegt de Apostel, Rom. 2:15. Het geweten is een geducht getuige, het zal amen zeggen op elk woord, hetwelk de grote God tegen u spreken zal. Het geweten is een vreselijke beschuldiger, het stemt volkomen overeen met Gods getuigenis, om uw schuld te bewijzen met een ontzettende juistheid en nauwkeurigheid. De getuigenis des gewetens is een autoriteit, het spreekt het schuldig uit over elke ziel, die zij beschuldigt, daarom lezen wij ook: "Indien ons hart ons veroordeelt", 1 Joh. 3:20. Het geweten zal in die dag, met donder en bliksem in zijn hand, optreden, zelfs het geweten der meest heidense zondaars in de wereld zal overvloedige getuigenis hebben af te leggen om te veroordelen, de zondaars zullen van schrik verbleken, hun lendenen krachteloos worden, en hun knieën knikken.
O, wat al onreinheid en ongerechtigheid zal het geweten, wanneer het eenmaal vrijuit spreken kan, voor de rechterstoel te voorschijn brengen! Niemand kan zelfs van vrede of genezing spreken tot degene, die God ten prooi laat aan zijn eigen, zo lang toegeschroeid geweten. Dan zal Kaïn uitroepen: "Mijne misdaad is groter, dan dat zij vergeven worde", Judas verworgt zichzelf, Belsazar en Felix worden zozeer aangegrepen, dat hun glans verandert, hun gedachten hen verschrikken, de banden hunner lenden los worden, en hun knieën tegen elkaar aanstoten, Genesis 4:13 - Matth. 27:5, Daniël 5:6, Hand. 24:25.
Wanneer het geweten eens volkomen zal ontwaakt zijn, gelijk dat zijn zal voor Christus rechterstoel, dan is het genoeg, zo God tot de zondaar zegt wat eens Salomo een laaghartige Simeï tegemoet voerde: "U weet al de boosheid, die uw hart weet", 1 Kon. 2:44. Als wilde hij zeggen: Uw geweten is overtuigd en kan u mededeling doen van al de zonde en ongerechtigheid, waaraan gij schuldig zijt.
Op alles wat God gezegd heeft, antwoordt het geweten, gelijk het beeld in een spiegel, of een echo aan hem, die spreekt: *Schuldig, schuldig, Heere! schuldig aan alles*, schuldig aan elk gebod, ik weet, dat alles waarheid is. Zo zal het geweten in de dag des gerichts medegetuigen. De derde getuige. De derde getuige. God en het geweten zullen in die dag de geduchtste getuigen zijn, maar ook de gedachten en overleggingen des harten zullen dan tegen de zondaar optreden. Zo schrijft Paulus: "Hun geweten mede - getuigende, en de gedachten onder elkaar hen beschuldigende, of ook

ontschuldigende, in de dag, wanneer God de verborgene dingen der mensen zal oordelen door Jezus Christus, naar mijn Evangelie", Rom. 2:15, 16.
De gedachten treden als getuige voor God tegen de zondaar op, om hare ongestadigheid en menigvuldige verandering, zowel ten opzichte van God als van de mens zelf. Soms zelfs tracht deze zich te overreden, dat er geen God bestaat, en dat alles uit zichzelf, bij toeval ontstaan is: "De dwaas zegt in zijn hart: er is geen God", Psalm 14:1. Dan weer meent hij, er is toch een God, maar stelt zich die God geheel verkeerd voor. "Gij meent, dat Ik ten enenmale ben, gelijk gij, Ik zal u straffen, en zal het ordentelijk voor uw ogen stellen", Psalm 50:21. D
e mens denkt, dat, omdat hij zelf met ingenomenheid zondigen kan, God ook in staat is zijn straf terug te houden. Ja, menigmaal verbeeld hij zichzelfs, dat God of zijn ongerechtigheid vergeet, of dat hij zich tevreden laat stellen door een genoegdoening, gelijk hij Hem die aanbiedt, wanneer "zij huilen op hun legers", Hosea 7:14. Zulke huichelachtige, geveinsde tranen en zuchten komen eigenlijk uit vrees voor de helse straf voort, meer dan uit berouw, dat zij zo'n heilig God, en zo'n liefdevolle, genadige Jezus hebben beledigd, Maleachi 2:13.
Dan weer heeft hij juiste voorstellingen van God, maar geen geheel beeld, zijn gerechtigheid schijnt hem voor eeuwig van Zijn aangezicht te verstoten, en is dan oorzaak, dat hij Hem uit zijn gedachten verbant, Job 21:14. Of hij is zo vervuld van Zijn genade en barmhartigheid, dat hij de Goddelijke heiligheid en rechtvaardigheid gans en al over het hoofd ziet.
Beide nu zijn, wanneer zij uit hun verband gerukt worden, zondige, goddeloze dwaalbegrippen. Een andermaal zijn zijn voorstellingen van God, beide van zijn rechtvaardigheid en liefde, vrij juist, maar dan sluit hij, door de verdorvenheid zijner zondige natuur medegesleept, de ogen voor dat licht en die kennis, verhardt zijn hart, en werpt zich onstuimig welbewust, opnieuw in zijn zonde en ongerechtigheid, Hebr. 6:4 - 6, 10:26, 2 Petrus 2:20. Gelijk de mens zich zulke verschillende gedachten vormt omtrent God, zo doet hij ook ten aanzien van zichzelf.
Nu eens denkt hij, dat hij een zondaar is en dus barmhartigheid behoeft. Dan weer meent hij, rechtvaardig te zijn en geen barmhartigheid nodig te hebben. Beide gedachten zijn onjuist: de laatste is ten enenmale onzinnig, en de eerste brengt niet tot een zalige keuze, Markus 10:17 - 22, Lukas 18:11, 12.
Een ander maal verbeeldt hij zich, een God te zijn, Ex. 28:1 - 6, dat hij nimmer zal sterven, of, zo hij al sterft, dat er geen opstanding wezen zal, 1 Cor. 15:12, of, indien er al een opstanding zij, hij toch zalig zal worden, hoewel hij al de dagen zijns levens in zonde en ongerechtigheid geleefd heeft, Deuteronomium 29:18 - 20.
Nu zullen, zeg ik, al zulke gedachten en duizend andere, door God in de dag des oordeels voorgebracht worden en wel voor iedere zondaar afzonderlijk. "Die de mens bekend maakt wat zijn gedachte zij", Amos 4:13.
En nogmaals, "Ik weet, dat Gij alles vermoogt, en dat geen van Uw gedachten kan afgesneden worden", Job 42:2. Wij lezen hoe verbaasd en ontzet de inwoners en gasten te Jeruzalem waren, toen zij de Apostelen in hun eigen talen hoorden spreken, Hand. 2:6 - 8.
Maar ik zeg: hoe verbaasd en ontzet zullen de goddelozen zijn, wanneer zij God eenmaal luide, duidelijk en nauwkeurig de gedachten horen uitspreken, die in het binnenste hunner ziel zijn omgegaan! De kracht en de betekenis van deze getuige zal daar in liggen, dat God hun uit de onderlinge tegenspraak en ongerijmdheid hunner

gedachten bewijzen zal, hoe zondig en goddeloos zij geweest zijn. Nu eens hebben zij aan een God geloofd, dan weer Hem verloochend, nu eens Hem waardig geacht, gediend te worden, en dan weer niet, nu eens hielden zij Hem voor getrouw aan zijn heiligheid, dan weer onberouwlijk in zijn barmhartigheid. Wat kan de mens onwedersprekelijker overtuigen van zijn ijdelheid, zijn zonde, zijn leugenachtig bestaan, zijn verleiding door de boze en zijn valse begrippen omtrent God, zijn wegen, Zijn Woord, zijn rechtvaardigheid, zijn heiligheid, en omtrent zichzelf en zijn verkeerde daden? Dan zal hij inderdaad blijken te zijn: een samenraapsel van verwarring, een weefsel van zonde, een treurig voorbeeld van onwetendheid, ongeloof, godloochening en van allerlei dingen, waarvoor hij ten jongsten dage schuldig zal staan in het oordeel Gods.

Dit zal God doen, zeg ik, door alle, ook de geheimste gedachten der mensen openbaar te maken, en door hun aan te tonen, dat het gedichtsel en de gedachten huns harten ten allen tijde alleenlijk boos waren en Hem onteerd en diep gekrenkt hebben, dan zal Hij hen overtuigen, veroordelen, als zondaars verwerpen, en als overtreders tegen het *boek der natuur, tegen Zijn gedenkboek en tegen het boek der wet*, ter hel verwijzen. Door de tegenspraak der gedachten zal het duidelijk bewezen worden, dat de mens een onstandvastig, onwetend, wispelturig wezen is, wolken zonder water, door een storm woest door elkaar geworpen, en door de duivel gevangen genomen naar zijnen wil. Wanneer nu de goddelozen zo voor de rechterstoel staan en geoordeeld worden, in het gezicht van hemel en hel, dan zullen zij, horende en aanschouwende welke vreselijke dingen door de boeken en de getuigen tegen hen worden geopenbaard, en gevoelende dat al die geduchte getuigenissen niets dan de loutere waarheid zijn, dan zullen zij, zeg ik, met hun armzalige en ijdele uitvluchten en verontschuldigingen te berde komen, om voor zich bij de Rechter om genade, of althans om verlichting van straf te pleiten. Dan zullen zij zeggen: *Heere! wij vinden in de Schrift, dat u een Zaligmaker in de wereld gezonden hebt om ons van onze zonden te verlossen*. Wij hoorden, dat die Zaligmaker openlijk verkondigd en zulke armen zondaars als wij zijn, gepredikt werd. Heere, Heere! ook wij beleden die Zaligmaker, en velen onder ons volgden trouw de openbaren Godsdienst. Wij hebben in uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en u hebt in onze straten geleerd. Sommigen van ons, Heere! zijn zelfs predikanten geweest, zij hebben in uw Naam geprofeteerd, zij hebben in uw Naam duivelen uitgeworpen en vele wonderen verricht. Ja, Heere! wij hebben met Uw volk verkeerd, wij hebben de verkeerde goddeloze wereld verzaakt, en ons licht laten schijnen voor alle mensen, zodat iedereen het zien kon, Heere, Heere, doe ons open! Matth. 7:21 - 23, 25:1, 2, 10, 11, Lukas 13:24 - 28.

Terwijl zij aldus pleiten en voor zichzelf spreken, zie hoe zij zuchten, hoe angstig zij rondkijken, hoe de tranen als beken van hun ogen vloeien, al dringender en ernstiger smekende: Heere, Heere, doe ons open! Nu eens gebruiken zij dit argument, dan weer iets anders om toch maar de enge poort te mogen binnengaan. Zo zegt Christus: "Nadat de Heere des huizes zal opgestaan zijn, en de deur zal gesloten hebben", dat is: wanneer Christus zijn Middelaarschap neergelegd en als Rechter zal gezeten zijn, dan zullen de goddelozen beginnen buiten te staan, en aan de deur te kloppen, om het deel der rechtvaardigen te mogen beërven.

Ach, hoe zullen hun harten sidderen, wanneer zij het Koninkrijk der hemelen aanschouwen! hoe zullen hun harten van angst samenkrimpen, als zij de hel zien, waar

hun deel zijn zal! al roepende: O, dat wij het leven mochten verkrijgen! dat wij de eeuwigen dood mochten ontgaan!

Het vierde boek.

Om eindelijk aan alle tegenwerpingen en verontschuldigingen voor goed een einde te maken, wordt ten besluite ***het Boek des levens*** geopend. Johannes zegt ons daarvan: "En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God, en de boeken werden geopend: en een ander boek werd geopend, dat des levens is, en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken", Openb. 20:12.

Dit boek des levens wordt thans evenwel niet voor de eerste maal geopend, aangezien de Godzaligen reeds voor de rechterstoel gestaan hebben, gelijk ik te voren aangetoond heb, is hun oordeel voorbij, wanneer de goddelozen opgewekt worden. Het boek des levens wordt daarom nu geopend om de verdoemde zielen volkomen te overtuigen en hun voor goed de mond te stoppen, opdat al hun nietsbeduidende redenen en tegenspraak tegen Gods Hand. met hen en Christus' oordeel over hen ophouden. Want geloof mij: terwijl zij geoordeeld worden, beginnen zij Hem opnieuw te oordelen, Christus echter zal "gerechtvaardigd worden in Zijn Woorden en overwinnen, wanneer Hij oordeelt", Rom. 3:4 - 6.

Maar Hij zal ze niet in Zijnen toorn haastig uitwerpen, maar wettelijk en overtuigend te werk gaan, al hun uitvluchten door zijn geopenbaarde, onveranderlijke waarheid veroordelende. Om dus alle verdere tegenspraak onmogelijk te maken, opent Hij thans het boek des levens voor hun ogen, en toont hun aan wat dit boek bevat ten opzichte van uitverkiezing, bekering en een Godzaligen wandel. Hij zal hun bewijzen, dat zij noch tot de uitverkorenen behoren, noch ooit wedergeboren zijn, noch in de wereld Gode welgevallig geleefd hebben.

Gij, die niet behouden zijt, zult dan door deze drie punten uit het *Boek des levens* veroordeeld worden.

1. Hier wordt beslist, of uw naam gevonden wordt in dat gedeelte des boeks, hetwelk *de uitverkorenen* bevat, want alle uitverkorenen zijn in dit boek vermeld, gelijk Christus zegt: "Verblijd u veel meer, dat uw namen geschreven zijn in de hemelen", Lukas 10:20. En wederom zegt de Geest: "De gemeente der eerstgeborenen. die in de hemelen opgeschreven zijn", Hebr. 12:23, Psalm 139:16. Indien daarom uw naam niet gevonden wordt, hetzij onder de profeten, onder de apostelen, of onder de overige heiligen, dan wordt gij verworpen als "een gruwelijke scheut, als een kleed der gedoden, die met het zwaard doorstoken zijn", Jesaja 14:19, uw naam ontbreekt in de geslachtsregisters der hemelen, Ezra 2:62, gij zijt niet aangewezen ten eeuwigen leven, en wordt daarom aan de ellende der verdoemenis prijs gegeven. Want ten dage des gerichts wordt geen ziel zalig, al had zij ook over werelden te beschikken om het eeuwige leven te kopen, tenzij haar naam gevonden wordt in het boek des levens. Slechts degenen, die in dat boek zijn vermeld, maar niet een van degenen, welkers namen ontbreken, zullen in de dag des oordeels van de toekomende toorn bevrijd worden", Daniël 12:1.

Mij dunkt, met welke sidderende harten zullen nu de goddelozen afwachten, of hun namen in het boek des levens gevonden worden. Zij, die in hun leven met Gods lankmoedigheid gedarteld of gespot, die de raad versmaad hebben, hun roeping en verkiezing vast te maken, zouden nu alle schatten der wereld willen afstaan, indien

hun namen ook maar de geringste plaats in het boek des levens mochten innemen, beneden alle kinderen Gods. Maar ik zeg: hoe zal hun alles mislukken! hoe zal hun alle hoop worden benomen! hoe zal hun ziel van teleurstelling en ontzetting beven, wanneer hun namen blijken, niet in dat boek vermeld te staan! Hoe vreselijk zal het voor Kaïn zijn, als hij verneemt, dat zijns broeders naam gevonden wordt, maar de zijn niet! Absalom zal in zwijm vallen en zijn als iemand, die de geest geeft, als hij hoort, dat zijn vader David en zijn broeder Salomo vermeld zijn, en zijn eigen naam ontbreekt, al werd hij in zijn leven ook gevierd en geëerd. Zo zeg ik, zal de een ellende over de andere komen in de ziel van degenen, welker namen niet zijn geschreven in het boek des levens, des Lams, dat geslacht is, van de grondlegging der wereld, " Openb. 13:8.

2. In het tweede gedeelte van dit boek staan *bekering, geloof, liefde*, enz. beschreven. Degenen, op welkers gemoed Gods Woord geen zaligmakende werking uitgeoefend, welkers gemoed de algenoegzame genade Gods niet gesmaakt heeft, die in elke Christen het beginsel des nieuwe levens is, zij zullen ook in deze bladzijden ontbreken, want de heiligen, de levenden zijn ook hier vermeld, gelijk de Profeet zegt: "De overgeblevene in Sion, en de overgelatenen in Jeruzalem zal heilig geheten worden, een iegelijk, die geschreven is ten leven te Jeruzalem, " Jesaja 4:3. Het eeuwige leven begint reeds in dit leven, in elke ziel, die zalig wordt, gelijk Christus getuigt: "Die in mij gelooft heeft het eeuwige leven." En nogmaals, "Die Mijn vlees eet, en Mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven " Johannes 6:47, 54.
En daarom heten zij, die in dit boek staan opgeschreven, levenden. Dan zal de Heere de goddelozen openbaren, wat bekering, en hoe eenvoudig zij is, zodat zij zullen moeten erkennen, zich nooit bekeerd te hebben. Zij moeten noodzakelijk inzien, dat zij vreemdelingen zijn aangaande de bekering, en zich tevreden gesteld hebben met een verkeerde voorstelling en de schijn der zaak, toen zij de Heere beleden, wanneer zij uit het boek des levens horen verklaren, wat voor een verandering en omkeer de bekering is, welk een hervorming de wedergeboorte in het hart des mensen tot stand brengt, namelijk in elke ziel die de stem ener werkelijke roeping verneemt.
Ik zeg: het kan niet anders, of de zondaars moeten van verbazing zwijgen, en erkennen, dat zij geen deel hebben aan deze bladzijden uit het boek des levens, aangezien alleen de levenden daarin vermeld zijn. Geen dode, geen vleselijke, geen ongerechtige is daar opgetekend. Neen, wanneer de Heere eens spreken zal van Rahab en Babel, van Filistea en Ethiopië, dat is: van de ganse vergadering der verdoemden, dan zal Hij zeggen: deze is aldaar geboren, zijn naam staat vermeld bij hun namen, namelijk in des Konings zwarte boek, dat al zijn vijanden en verraders bevat. Van dezen, van deze goddelozen zal gezegd worden: *Zij zijn aldaar geboren,* Psalm 87:4, zij leefden en stierven in hun natuurlijke staat, en liggen daarom nog onder Gods vloek. Gelijk de Heere van de goddelozen Chania zei: 'schrijft deze zelfde man kinderloos, " Jeremia 22:30, zo zegt Hij van elke onbekenden zondaar, die zo de wereld verlaten heeft: *Schrijf deze man genadeloos.*
Daarom zeg ik: de namen der onrechtvaardigen zullen in die dag gevonden worden onder de Babyloniërs en Filistijnen, onder de ongelovige Moren en Heidenen, als gevraagd wordt, waar iedereen geboren is. In die dag namelijk zal God het ganse mensdom in twee delen scheiden: de kinderen der wereld, en de kinderen Sions. Hierin ligt dus de eer, het voorrecht, en het geluk, dat de Godzaligen boven de

goddelozen in de oordeelsdag bezitten zullen, dan zal de Heere melding maken van Sion, en zeggen: deze en die vrome is daar geboren. "De Heere zal hen rekenen, " zegt de Profeet, "in het opschrijven der volken, zeggende: Deze is aldaar geboren", Psalm 87:6. Deze had het werk der bekering, des geloofs en der genade in zijn hart. Deze is een burger van Sion, van het hemelse Jeruzalem, Gal. 4:26, Hebr. 12:23. "Welgelukzalig is het volk, die het zo gaat, " Psalm 144:15.

Maar, arme ziel! klatergoud gaat niet voor echt goud door, zolang gij uzelf beoordeelde naar de valse maatstaf van uw eigen verstand, uw eigen verbeelding en genegenheid, waart gij rein in uw ogen, nu echter wordt gij geoordeeld uitsluitend naar de maatstaf en de woorden des Heeren Jezus Christus. En die woorden zullen dan niet, gelijk voorheen, verwrongen en verdraaid, ja geloochend worden, om uw huichelachtige wegen en ijdele verwachtingen te vleien, maar, al bent u koning of keizer, alleen de rechte en was uitleg des Rechters zal te die dage gelden, en daarnaar zal u veroordeeld worden, Johannes 12:48.

Dan zullen de zondaars luide en bitter beginnen te wenen, en uit te roepen, dat zij tienduizend werelden zouden willen geven voor het zaligmakend werk in hun harten. Kronen en koninkrijken zullen zij willen afstaan voor de geringste mate van zaligmakend geloof en voor de liefde, die Christus noemt: de liefde Zijns eigenen Geestes.

Dan zullen zij ook zien wat een gebroken en verslagen geest is en doet, en wat het betekent, als levende stenen met God in deze wereld te wandelen.

Maar helaas! de verdoemde zielen erkennen deze dingen te laat, gelijk ze te laat al hun dwaasheid en goddeloosheid inzien. Het zal niets zijn dan het berouw van een dief, die met de strop om de hals op de ladder staat, want het zal der goddelozen ellendig lot wezen, dat zij de heerlijkheid der hemelse dingen eerst dan leren kennen, wanneer deze niet meer te verkrijgen zijn. Wel zal Christus hun dan vertoond, en het eigenlijk wezen van geloof en genade hun geopenbaard worden, maar het zal wezen, als de deur der genade voor hen gesloten, en de tijd der genade voorbij is. Zij zullen ernstig bidden en berouw tonen, maar het zal zijn in de tijd der grote wateren van Gods eeuwigen toorn, als zij Hem niet meer kunnen naderen, 1 Tim. 6:15, Matth. 25:10, 11, Psalm 32:6.

Zeg mij alzo, zondaar! indien Christus nu kwam om de wereld te oordelen, zou u dan de inhoud van het boek des levens kunnen verdragen? bent u zeker, dat uw belijdenis, uw bekering, uw geloof en al de andere genadegaven, die gij meent te hebben, in die dag zullen blijken, echt goud te zijn? Zie, Hij komt als vuur van een goudsmid, en als zeep der vollers, Maleachi 3:2. Kunt gij dat vuur en die zeep doorstaan?

Beproef uzelf, zeg ik, vooruit, en onderzoek met allen ernst en zonder zelfbedrog, want "iedereen, die de waarheid doet, komt tot het licht, opdat zijn werken openbaar worden, dat zij in God gedaan zijn" Johannes 3:21.

Gij zegt, een Christen te zijn, u bekeerd te hebben en de Heere Jezus lief te hebben, maar de vraag is, of deze uw mening overeenkomstig is met hetgeen eens door het boek des levens staat geopenbaard te worden, en of gij, in de balans der gerechtigheid gewogen, niet te licht zult bevonden worden, Daniël 5:27.

Hoe zal het zijn, indien gij, voor Gods rechterstoel geroepen, Sibboleth zegt in plaats van Schibboleth, dat is: indien u de tale Kanaans, de taal der Schrift niet verstaat! Richteren 12:6. Indien ook maar de geringste getuigenis tegen u bewezen wordt, zo

bent u verloren, want al paait gij uw eigen hart met koper voor goud, of met tin voor zilver, God laat zich niet misleiden, Gal. 6:7.
U weet, hoe gerust de dwaze maagden waren, en toch werden zij teleurgesteld. Zij hielden zich bij de wijze maagden, hadden grove ongerechtigheden niet bedreven of vaarwel gezegd, zij hadden allen brandende lampen en gingen uit, de Bruidegom tegemoet. Toch werden zij niet tot de bruiloft toegelaten, want hare namen stonden niet opgetekend onder de levenden te Jeruzalem, het ware, machtige, zaligmakende werk was haar harten vreemd gebleven, de dwaze maagden namen wel hun lampen, maar geen olie, dat is: geen zaligmakende genade, met zich, Matth. 25:1 - 4.
Zo ziet u hoe deze twee gedeelten van het boek des levens de zondaar ten dage des gerichts zullen doen verstommen. Maar:

3. Er is nog een ander gedeelte van dit boek te openen, namelijk dat, *waarin al de edele, Christelijke daden vermeld zijn, die Gods volk sedert de dag zijner bekering tot Christus gedaan heeft*.
Hier, zeg ik, staan opgetekend de getuigenissen der heiligen tegen de zonde en de Antichrist, hun lijden om Jezus' wil, hun liefde jegens elkaar, hun geduld in de verdrukking, hun getrouw bijwonen der onderlinge bijeenkomsten, en hun onderlinge bemoediging in tijden van bijzondere druk, toen de trotsen gelukkig en de goddelozen overal heer en meester werden geacht. Gelijk geschreven is: "Alsdan spreken die de Heere vrezen, een ieder tot zijnen naaste: De Heere merkt er toch op en hoort, en er is een gedenkboek voor Zijn aangezicht geschreven, voor degenen, die de Heere vrezen, en voor degenen, die aan Zijn Naam gedenken", Maleachi 3:16.
Want inderdaad: even zeker als iemand zijn naam gevonden heeft in het eerste en tweede gedeelte van het boek des levens, als uitverkoren en bekeerd, zo zeker vindt hij ook van zijn wandel gewag gemaakt in het derde gedeelte.
Daar staan vermeld alle daden en woorden, waarmee hij de Heere in zijn leven heeft verheerlijkt, gelijk Johannes zegt aangaande degenen, die voor de waarheid van Jezus Christus geleden hebben: 'schrijf, zalig zijn de doden die in de Heere sterven, van nu aan. Ja, zeg de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid, en hun werken volgen met hen" Openb. 14:13.
Daarom ook worden de *arbeid der heiligen en het boek des levens samen* genoemd, om aan te duiden, dat alle moeite en werken der Godzaligen in dat boek vermeld staan, Filip. 4:3.
En daarom is het wederom, dat de Heer spreekt tot de engel der gemeente te Sardis: "Die overwint, die zal bekleed worden met witte klederen, en Ik zal zijn Naam geenszins uit doen uit het boek des levens, en Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor zijn engelen, " Openb. 3:5.
Dit gedeelte van het boek heet op een andere plaats: "het boek van de oorlogen des Heeren", Numeri 21:14, omdat in hetzelve, zei ik, de heldendaden der heiligen tegen wereld, vlees en duivel vermeld staan.
U zal dan zien, hoe nauwkeurig de Geest de reizen, moeite, arbeid en goede daden der kinderen Israël, gedurende hun reis van Egypte naar Kanaän - een beeld onzer reis van natuur tot genade, en van genade tot heerlijkheid - heeft doen optekenen. Koning Ahasveros had in zijn bibliotheek een *boek der gedachtenissen*, waarin de goede daden zijner onderdanen der vergetelheid ontrukt waren, en ook dit boek was een type van wat in de hemel geschiedt. En even gewis als Mordechai's trouwe daad gevonden

werd, toen men des konings kronieken onderzocht, Esther 6:1, 2, even zeker wordt ook ten jongsten dage alles gevonden, wat de rechtvaardigen op aarde goeds gedaan hebben.

Wij vinden in het Oude Testament, dat bij de vermelding van de dood der koningen van Juda meteen gezegd wordt, dat al wat zij gedaan, enz. hadden, geschreven stond "in het boek der kronieken der koningen van Juda", en daarin ligt een nieuwe voorbeelding van het boek der kronieken van het hemelse Jeruzalem, waarin al de daden, enz., die de koningen van het Nieuwe Testament, Gods heiligen, hebben verricht tot verheerlijking van de Koning der koningen en de Heere der heren, vermeld staan.

Ik vraag nu: wanneer dit gedeelte van het boek des levens geopend wordt, welke goede daden en heilige werken der goddelozen zal het dan bevatten?

Niet een enkele, want doornen kunnen geen druiven, en distels geen vijgen voortbrengen, evenmin kunnen de goddelozen iets goeds doen, en niets zal in het boek des levens te hun gunste pleiten. Wat hebt gij, zondaar! in deze wereld voor God gedaan?

Behoort u onder degenen, die zich verzet hebben tegen die verleidende macht van hoogmoed, lust, begeerlijkheid en geheime ongerechtigheid, welke ook in uw hart nog woont, gelijk b.v. Job en Paulus Job 1:8, 2 Cor. 10:4 - 5. En vloeit uw verzet tegen die macht voort uit zuivere liefde tot de Heere Jezus, of uit wettelijke overtuiging en vrees voor straf? Gal. 5:6. Strijdt gij, zeg ik, tegen uw lusten, omdat u in waarheid de liefderijke, heilige en gezegende leidingen van 's Heeren Geest, bijzonderlijk met u, liefheeft, vooral de verzoeningsdood uws Heilands, om u te rechtvaardigen en te verlossen van de toekomende toorn? Filip. 3:6 - 8, 2 Cor. 5:14.

Welke daden van zelfverloochening hebt gij voor de Heere Jezus verricht onder de kinderen der mensen?

Ik vraag: welke vrouw, welke kinderen, welke vriend, welk huis, enz. Hebt u verloren of verlaten om het Woord Gods, en om de getuigenis Zijner waarheid in deze boze wereld? Matth. 19:27, 28, Openb. 12:11.

Was u een van degenen, die zuchtten en uitriepen over alle gruwelen, die in uw tijd gedaan werden? en die Christus als zo'n heeft erkend en opgeschreven? Ezech. 9:4, Zefanja 3:18. In één woord: bent u een van degenen, die door geen vrees, bedreiging of vleierij over te halen waren om de wegen Gods te verlaten en hun geweten te verkrachten? en deed gij mee met hen, die ook zulke gelegenheden verachtten om in het geheim tot de zonde terug te keren, als de duivel iemand soms in stilte aanbiedt? Hebr. 11:15. Dat zijn de mensen, die in het Evangelie geprezen, en welkers loffelijke daden opgetekend zijn voor de Rechter der ganse wereld.

Helaas, helaas! deze dingen zijn de vleselijke, de zondige mens vreemd. Hij heeft in zijn leven niets van dat alles gedaan, en hoe kan dan zijn naam in het *boek des levens* vermeld staan? Ook in dit derde gedeelte kan hij onmogelijk gevonden worden. David zegt: "Laat hen uitgedelgd worden uit het boek des levens, en met de rechtvaardigen niet aangeschreven worden" Psalm 69:28.

Zo, zeg ik, zullen de goddelozen geen troost vinden, noch in het eerste gedeelte van het boek, dat de namen der uitverkorenen behelst, noch in het tweede gedeelte, waar het wezen en de werking van bekering, geloof, liefde, enz. geopenbaard wordt, noch in het derde gedeelte, hetwelk de waardige daden, de gedenkwaardige werken van Gods heiligen bevat.

Wanneer Christus zo het Boek des levens voor hen geopend en hen van hun verdoemelijkheid overtuigd heeft, dan sluit Hij het weer, zeggende, dat daarin niets ten gunste der onrechtvaardigen gevonden wordt: gij zijt mijn uitverkorenen niet, gij zijt zonen der verderfenis.
Gelijk al deze dingen duidelijk en volledig in het boek des levens vermeld staan, zo zullen zij ook in de handen der uitverkorenen in werkelijkheid gevonden worden, als al hun volharding en ijver voor uw oren zal geopenbaard worden, en gij, als getuige, de waarheid daarvan en uw eigenen onwedergeboren toestand zult moeten bevestigen.
Dan zal u zien hoe de harten der zaligen naar God gewend en aan Zijn Zoon verbonden zijn geweest!
Dan zal u bemerken, hoe van ganser harte, boe beslist en ongeveinsd de kinderen Gods gestreden hebben tegen hun lusten, zelfs tegen de meest geliefkoosde boezemzonden.
Nu zijn de heiligen gedeeltelijk verborgen, maar dan zullen zij openbaar zijn, dan zal het de morgen zijn, waarin de Heere aantoont wie de Zijnen zijn, en wie Hem vrezen, en wie Hem niet vrezen, Psalm 83:3, 1 Samuel 8:19, Numeri 16:5, Maleachi 3:18.
Dan zal u zien, hoe Abraham zijn vaderland verliet, Hebr. 11:8, hoe Lot in het goddeloze Sodom nabij de Heere wandelde, 2 Petrus 2:7, 8, hoe de discipelen alles verlieten om Jezus Christus te volgen, Matth. 19:29, en hoe geduldig zij alle vervolging, beproeving en kruis droegen om wil van het Koninkrijk der hemelen, hoe zij verbrand, gestenigd, gekruisigd en gehangen zijn en duizend andere folteringen en smadelijke doden hebben ondergaan, hoe zij hun liefde tot hun Heere, zijn zaak, en zijn kinderen, zelfs in de meest benauwde tijden getoond hebben, toen zij van allen veracht, gehaat en tegengestaan werden. "Alsdan zal de Koning zeggen tot degenen, die tot zijn rechterhand zijn en dat in tegenwoordigheid van alle duivelen en verdoemde zielen - :komt, gij gezegenden Mijns Vaders! beërft dat Koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld - want gij zijt de waarlijk bekeerde zielen, zoals blijkt uit de genade, die in uw harten woont - .Want Ik ben hongerig geweest, en u hebt Mij te eten gegeven, Ik ben dorstig geweest, en u hebt Mij te drinken gegeven, Ik was een vreemdeling, en u hebt Mij geherbergd, Ik was naakt, en u hebt Mij gekleed, Ik ben ziek geweest, en u hebt Mij bezocht, Ik was in de gevangenis, en u zijt tot Mij gekomen", Matth. 26:34 - 36. Gij hebt Mij niet verloochend, maar Mij bijgestaan, en uzelf vergeten om Mij en mijn arme leden te voeden en te kleden, zelfs toen wij in de ellendigste toestand verkeerden.
Dat, zeg ik, zal de wereld vernemen, en daarvan zal zij getuige zijn, tegen zichzelf voor eeuwig, want het kan niet anders zijn, of deze verdoemde zielen zullen genoodzaakt wezen te belijden, dat zij zowel zonder Christus als zonder genade waren, wanneer zij in het boek des levens en in de harten der rechtvaardigen zulke verpletterende getuigenissen zullen lezen, waarmee zij zelf ten enenmale onbekend waren. Door de vruchten hunner wedergeboorte tonen de vromen, zelfs in deze wereld, aan, niet alleen de waarheid hunner bekering, maar ook dat de goddelozen zonder Christus, zonder zaligheid, zonder hemel, onbekeerd zijn, 1 Tim. 6:12, l Thess. 2:10, 2 Tim. 2:2.
Maar helaas! zolang zij op aarde zijn, achten zij die getuigenis niet: zij noemen ons geloof verbeelding, onze gemeenschap met God bedrog, de oprechte belijdenis van Zijn Woord voor de mensen huichelarij, hoogmoed en aanmatiging. Wanneer zij ons echter eenmaal aan de rechterhand van Christus zullen zien, te midden van de engelen

des lichts, en zichzelf aan Zijn linkerhand, onder de engelen der duisternis, en wanneer zij dan onze harten en wegen voor hun ogen door de Rechter geopend, en als eerlijke harten en rechte wegen erkend zullen zien, terwijl zij ze steeds gehaat, veracht en bespot hebben, wat zullen of kunnen zij dan anders uitroepen dan: Wij dwazen noemden hun leven dwaasheid, en achtten hun einde zonder heerlijkheid te zijn, maar hoe worden zij thans onder de heiligen gerekend en door God en Christus als het uitverkoren volk erkend!

En inderdaad, wanneer de wereld niet eindelijk, bij het gezicht van de verandering, in de vromen door hun bekering gewerkt, overtuigd werd van de ongerechtigheid van haar wegen, en zonder voorwendsel gelaten in de dag des gerichts - behalve andere redenen - ik ben overtuigd, dat de Godzaligen dan niet zolang op de hemel behoefden te wachten, noch zoveel miskenning en vijandschap te verduren hadden, als nu het geval is. Terwijl God het leven van Zijn volk verlengt dat hier en daar onder de kinderen van deze wereld verstrooid is, verzamelt Hij als het was de middelen om die vijanden ten jongsten dage voor eeuwig te verdelgen, en, gelijk ik reeds opgemerkt heb, de Openb. van de bekering, het leven, het geduld, de zelfverloochening en hemelsgezindheid van Zijn dierbare kinderen zal hun een geduchte slag toebrengen. Wanneer nu God zo het werk der genade, zowel uit het Boek des levens als uit de daden der vromen, zal blootgelegd hebben, dan zullen van zelf alle uitvluchten en verontschuldigingen vallen, en alle gewaande deugd der zondaars verdwijnen, zij zien dan in, dat hun deugd en genade gans en al verschillend zijn, en dat hij, die geen genade bezit, al schijnt zijn deugd nog zo uitnemend en lofwaardig, toch voor eeuwig verloren moet gaan, ondanks al hun deugd, zullen zij toch bevonden worden, werkers der ongerechtigheid te zijn, en als zodanig veroordeeld en verdoemd worden, Matth. 7:22, 23.

De volgende woorden van de Profeet Ezechiël zijn zeer merkwaardig: "Alzo zegt de Heere Heere: wanneer de Vorst - de Vorst des levens - aan iemand van zijn zonen - aan een van degenen, die waarlijk genade ontvangen hebben - een geschenk zal geven van zijn erfenis, dat zullen zijn zonen hebben, het zal hun bezitting zijn in erfenis - d.i. wat zijn zonen met dat geschenk winnen, zal voor hen zijn. Maar wanneer Hij van zijn erfenis een geschenk zal geven aan een van zijn knechtend.i. die niet tot zijn zonen behoren, die zal dat hebben tot het vrij-jaar toe, dan zal het tot de Vorst wederkeren, " Ezech. 46:16, 17. Dat vrij-jaar is, wanneer de Rechter op de troon des gerichts gezeten is, de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods, Rom. 8:21. Dan zal Christus zeggen tot degenen, die bij Hem staan: "Neemt dat pond van Hem weg, en geeft het dien, die de tien ponden heeft, "de dienstknecht blijft niet eeuwig in het huis, de zoon blijft er eeuwig, " Lukas 19:24, Johannes 8:35.

Iemand kan als dienaar in de gemeente Gods gebruikt worden, vele gaven ontvangen hebben, en veel van de dingen des hemels weten, terwijl het ten laatste toch blijkt, dat hij "een klinkend metaal of luidende schel" geweest is, 1 Cor. 13:1 - 3.

Maar, zeg ik, in die dag zal het onderscheid tussen gaven en genade duidelijk erkend worden, gelijk degenen, die ogen hebben, thans reeds het verschil kunnen opmerken tussen talenten en onwetendheid en domheid.

In onze dagen zijn de talenten waarlijk niet zeldzaam, overal is men geestig en vindingrijk, de mensen kennen Christus' woorden en waarheid op hun duimpje, maar helaas! verreweg de meesten hebben niets meer dan talenten, alles bestaat in woorden, alle godsdienst is tot verstand en tong beperkt, maar noch in zichzelf noch in andere

bespeurt men enige kracht of uitwerking van al die godsdienst. Zij zijn gelijk de hoofdman, op wie Joram, de koning van Israël leunde: zij zien de volheid en de overvloed, waarmee de gemeente des Heeren verzadigd wordt, maar zelf ontvangen zij er niets van, 2 Kon. 7:17 - 20.

Eerste opmerking

Alorens van dit punt af te stappen, moet ik u nog ten eerste doen opmerken, dat onder alle tegenwerpingen en uitvluchten der goddelozen ten dage des gerichts, geen ontleend wordt aan de uitverkiezing of verwerping, zij zullen God niet verwijten, dat zij niet verordineerd waren ten eeuwigen leven, en de reden daarvan is dat, hoezeer zij thans blind zijn, zij toch in die dag duidelijk zullen zien, dat Gods soevereiniteit volkomen bevoegd was, zonder iemand onrecht te doen, om naar welgevallen te verkiezen en te verwerpen.

Bovendien zullen zij dan overtuigd worden, dat er een zo volkomen oprechtheid en gewilligheid in Gods liefde, genade en barmhartigheid, ook jegens de slechtsten mens, en zoveel rechtvaardigheid, billijkheid en zegen in elk gebod van het Evangelie der genade, hetwelk hun van Godswege zo menigmaal is aangeboden geworden, dat zij daardoor geheel verpletterd zullen worden, omdat zij dat alles geweigerd hebben, zij hebben haat boven liefde, zonde boven genade, dwaasheid boven wijsheid verkozen.

Dan zullen zij gewaar worden, dat zij aan schande boven heerlijkheid, aan de duivel boven God, aan de hel boven de hemel, aan de duisternis boven het licht de voorkeur hebben gegeven.

Dan zullen zij zien, dat God hen als redelijke schepselen had geschapen, maar dat zij zich tot dieren hebben verlaagd, dat Hij billijk van hen kon verwachten, dat zij God zelf en het goede aannamen en zochten, ja dat God hen niet in de hemel wilde brengen tegen hun eigen wensen en begeren, en zolang zij de zonde niet wilden vaarwel zeggen.

Dan zullen zij overtuigd worden, dat God nimmer in hun zielen iets gelegd heeft, waardoor zij ook maar in de geringste mate konden gehinderd, verzwakt of belet worden in het behartigen van het welzijn hunner ziel. Thans praat en babbelt men over uitverkiezing en verwerping, en besluit dat God onrechtvaardig is, omdat Hij sommigen verdoemd heeft, maar zij vergeten dat God niemand verdoemt, omdat hij niet uitverkoren is, maar wel, omdat hij zondaar is en blijft, als ook, dat zij geen zondaars zijn, omdat God hen zo zwak gemaakt heeft, maar omdat zij willens en wetens en ondanks vermaning en waarschuwing, naar de verleiding van Satan geluisterd, en zich aan de ongerechtigheid verkocht en zich zo afgewend hebben van het heilig gebod, dat hun overgeleverd was. Ja, dan zullen zij zien, dat God soms hoofd, handen en voeten bond met koorden Zijner liefde, ener vrome opstanding en van pijnlijke overtuigingen, maar dat zij geroepen hebben: "Laat ons zijn banden verscheuren, en zijn touwen van ons werpen, " Psalm 2:3. God zal rechtvaardig zijn in Zijn spreken, en rein in Zijn richten, Psalm 51:6, al meent ook hun dwaze onwetendheid, God met allerlei andere argumenten te kunnen overtuigen.

Tweede opmerking.

Gelijk de gezamenlijke uitverkorenen door het wezen der bekering in hun harten medegetuigen, dat de harten der goddelozen onbekeerd zijn, en de zondaars onder deze wolk van getuigen zullen bezwijken, zo zal hun ook, om die overtuiging nog

volkomener te maken, al de arbeid der vromen opengelegd worden, zowel van voorgangers als van eenvoudige leden, en alle moeite die deze zich hebben getroost, om zo mogelijk hun verlorene medemensen te redden. Het zal hun in die dag op de ziel branden, hoe menigmaal zij een vriendelijke, ernstige waarschuwing in de wind geslagen hebben, en dat geen gericht en geen gevangenisstraf ooit duidelijker te voren bedreigd, en vaker herinnerd is geworden, dan het laatste oordeel en de helse pijn.
U weet, dat de rechters, voor dat zij hun zittingen openen, openlijk mededeling doen aan de gezetenen, dat zij de wetten en voorschriften des konings zullen handhaven. Welnu, zondaar! U zal te die dage overtuigd worden, dat elke preek, die gij gehoord, elk gesprek, dat u gevoerd hebt over de dingen Gods, en zijn eeuwige wet, zo vele mededelingen en waarschuwingen zijn geweest, opdat u toch de toekomende toorn ontvlieden zou, voordat de laatste rechtszitting een aanvang neemt. Elke vermaning van Gods dienaren is als het woord van Paulus tot Timotheüs, hetgeen hij Zijn Zoon opdroeg, ook andere mee te delen: "Ik betuig voor God en de Heere Jezus Christus, en de uitverkorene engelen, dat u deze dingen onderhoudt, " en nogmaals, "Ik beveel u voor God, die alle ding levend maakt, en voor Christus Jezus, die onder Pontius Pilatus de goede belijdenis betuigd heeft: dat u dit gebod houdt, onbevlekt en onberispelijk, tot op de verschijning van onze Heere Jezus Christus, " 1 Tim. 5:21, 6:13, 14. Deze dingen gebiedt Paulus, opdat Timotheüs onbevlekt en onberispelijk moge zijn. Dit, zeg ik, hebt gij gehoord en gezien, maar niet ter hart genomen, integendeel gij hebt dat alles verworpen en veracht, helaas!

God zal Zijn getuigen tegen u vermeerderen.

1. Uw eigen voornemens en beloften zullen tegen u getuigen, dat gij, ondanks uw licht en uw kennis, uw ziel hebt verdorven, gelijk Jozua tot de kinderen Israëls zei, toen zij beloofd hadden, dat de Heere hun God zijn zou. "Jozua nu zei tot het volk: Gij zijt getuigen over u zelven, dat ge u de Heere verkoren hebt, om Hem te dienen." dat is: indien u thans terugkeert en u afwendt van de Heere, dan zal deze uw keuze in de groten dag tegen u getuigen. "En zij zeiden: Wij zijn getuigen, " Jozua 24:22.

2. Iedere keer, dat u met uw mond de godzaligheid geprezen, en met uw hart nog thans de ongerechtigheid begeerd hebt, elke maal, dat u de zonde in andere veroordeeld en bestraft, en in uzelf geduld en gediend hebt, ik zeg u, zondaars! alle dergelijke woorden, die uit uw mond gegaan zijn, zullen tegen u getuigen in de dag der Openb. van onze Heere Jezus Christus, gelijk de Rechter zelf heeft gezegd: "Uit uw woorden zal u gerechtvaardigd worden, en uit uw woorden zal u veroordeeld worden, " Matth. 12:37.
Ik merk op, dat met wie gij ook spreekt, iedereen zal zeggen, dat hij God dient, Christus liefheeft, in de weg der heiligheid wandelt en geen kwaad te vrezen heeft. En ik merk tevens op, dat degenen, die zelfs de grofste ongerechtigheid begaan, toch dronkenschap, leugentaal, begeerlijkheid, hoogmoed, hoererij en allerlei zonden met de grootste strengheid kunnen veroordelen, en, gelijk ik zei, zelf gaan zij voort, God te verzaken, de zonde te dienen en de lusten des vleses te volgen. Welnu: alle woorden, die zulke zondaars ter ere der Godzaligheid uitspreken, terwijl zij toch in hun zonden blijven, zullen in het oordeel tegen hen opstaan en hen veroordelen, hun eigen mond zal tegen hun eigen ziel getuigen voor de rechterstoel. "Uit uw mond zal Ik u oordelen, gij, ontrouwe dienstknecht!" zegt Jezus, "gij wist wie Ik was, dat Ik allen tot mijn ijverige dienaars begeerde, opdat Ik bij mijn terugkomst het mijn met woeker

mocht wedereisen, gij had dus met alle vlijt mijn zaken moeten volbrengen en mijn glorie bevorderen, maar omdat gij, tegen eigen licht en getuigenis het tegenovergestelde gedaan hebt, gij, engelen! neemt deze onnutten dienstknecht, en werpt hem in de buitenste duisternis, daar zal wening zijn en knersing der tanden, hij heeft tegen beter weten gezondigd, hij zal tegen zijn wil ter hel varen. Matth. 25:26 - 31, Lukas 18:21 - 25.

Hetzelfde, zeg ik, zal hun overkomen, die met hun mond de zonden van andere veroordeeld, en zelf de ongerechtigheid gedaan hebben. God zegt: O, gij ellendige zondaar! Gij wist dat de zonde slecht was, gij veroordeelde ze in andere, gij hebt andere voor hun zonden bestraft, "daarom bent u niet te verontschuldigen, o mens! wie gij zijt, die andere oordeelt - en zelf zonde bedrijft - want waarin gij een andere oordeelt, veroordeelt gij u zelven, want gij, die andere oordeelt, doet dezelfde dingen." Ik moet daarom, zegt Christus, u als een zondaar beschouwen naar de getuigenis van uw eigenen mond, gij zijt een verachter Mijner goedheid en van de rijkdom Mijner goedertierenheid, en op deze wijze hebt gij u toorn vergaderd als een schat, in de dag des toorns en der Openb. van het rechtvaardig oordeel Gods, Rom. 2:1 - 5. "Wie dan weet goed te doen, en niet doet, die is het zonde, " Jakobus . 4:17. Zo zal God, zeg ik, arme zondaars door hun eigen woorden oordelen en veroordelen, om de eeuwigen dood te ondergaan.

3. God heeft in Zijn Woord gezegd, dat Hij, eer er in de dag des oordeels getuigen zouden ontbreken tegen die werkers der ongerechtigheid, zelfs het stof hunner stad, hetwelk de boden van het Evangelie van hun voeten schudden zouden, als getuigen tegen hen zal verwekken, daarom zei Christus tot de zeventigen: "Maar in wat stad U zal ingaan, en zij u niet ontvangen, uitgaande op hare straten, zo zegt: ook het stof dat uit uw stad aan ons kleeft, schudden wij af op ulieden". "En ik zeg u, " voegt Jezus er aan toe, "dat het die van Sodom verdraaglijker wezen zal in die dag, dan dezelve stad, " Lukas 10 :10 - 12. Het kan zijn, dat het stof der straat (dat aan de voeten eens Evangeliedienaars kleeft, wiens woord der zaligheid gij verwerpt) een getuige tegen u worden zal, al lacht gij thans ook en zegt spottend: Het stof getuigt!

Er zal wel gebrek aan getuigen zijn, wanneer zelfs het *stof* opgeroepen wordt! Zondaar, spot niet! God is gewoon, groten en machtigen te beschamen door het kleine en verachte.

En wat zegt gij? Indien God eens tot Farao gezegd had, al was het ook slechts twee jaren te voren, dat Hij weldra met een geheel leger luizen komen zou, een andermaal met een leger vorsen, dan weer met een heir sprinkhanen, om zijn land te verwoesten, zou u het dan wijsheid in de koning genoemd hebben, zo hij met die bedreiging de gek gestoken had? "Zou de Heere iets te wonderlijk zijn", of "zou Hij het zeggen en niet doen?"

In de dag des oordeels zal u zien, welke kracht al deze dingen hebben, als getuigen tegen de goddelozen. Ik zou meer dergelijke getuigen kunnen opnoemen, maar deze zullen voor ditmaal wel voldoende zijn, want, "in de mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan", 2 Cor. 13:1. En, op de mond van twee getuigen of drie getuigen, zal hij gedood worden, die sterven zal", Deuteronomium 17:6, Johannes 8:17.

Wanneer nu de boeken geopend, de wet gelezen, de getuigen gehoord, en de goddelozen overtuigd zijn, dan gaat de Rechter over tot het uitspreken van het vonnis.

HET VONNIS EN DE STRAF DER ONRECHTVAARDIGEN.

Thans wordt het oordeel van de eeuwige dood over de goddelozen uitgesproken: "Gaat weg van Mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijnen engelen bereid is", Matth. 25:41. Gij zijt nu uit het boek der natuur, uit Gods gedenkboek, uit het boek der wet, en uit het boek des levens geoordeeld en schuldig bevonden aan hoogverraad jegens Mijn Vader en jegens Mij, aan moord op uw eigen ziel, gelijk deze trouwe en was getuigen hebben bewezen, toen elk hunner in oprechtheid zijn getuigenis tegen u heeft uitgesproken.
Het is onweersprekelijk aangetoond, dat geen bekering, geen geloof enz. In uw hart gewoond heeft, dat u in uw zonden gestorven zijt, ook kan ik in het laatste gedeelte van het vierde boek niets vinden, dat enigermate in uw voordeel zou kunnen spreken, niet een enkele goede daad is daar vermeld. "Ik ben hongerig geweest, en u hebt Mij niet te eten gegeven, Ik ben dorstig geweest, en u hebt Mij niet te drinken gegeven, Ik was een vreemdeling, en u hebt Mij niet geherbergd, naakt, en hebt Mij niet gekleed, ziek en in de gevangenis, en u hebt Mij niet bezocht." Ik heb naarstiglijk gezocht in het gedenkboek des levens, maar niets goeds van u daarin gevonden. "Gaat weg van Mij, gij vervloekten, " Matth. 25:42, 43.
Zo zal de goddelozen alle overblijfsel van troost en hoop ontnomen worden, en zij beginnen te zuchten en te smeken voor de Rechter, ja, zij schreeuwen, om toch nog de helse verdoemenis te ontgaan, gelijk een drenkeling alles aangrijpt in zijn worsteling om het leven, al is het ook iets, dat hem in geen enkel opzicht baten kan, ja schaden moet, zo, zeg ik, zullen deze arme schepselen voor de Rechter zich op de grond krommen, zij stamelen nog een klacht, en daarmee is leven en alles voor hen verloren: "Heere, wanneer hebben wij u hongerig gezien, of dorstig, of een vreemdeling, of naakt, of ziek, of in de gevangenis, en hebben u niet gediend?" Matth. 25:44. Gij ziet, hoe moeilijk, ja onmogelijk het de bozen valt, voor goed van het eeuwige leven af te zien. Zij, die op aarde zich niet wilden laten bewegen om de Heere Jezus te zoeken, hoe liefderijk en herhaaldelijk men hen ook smeekte, kunnen Hem thans niet loslaten, zoeken alle mogelijke en onmogelijke middelen op, om zijn gunst te verwerven, alle redenen en alle macht van woorden worden aangewend om tijd te winnen en de uitvoering te vertragen: Heere, Heere, open! Heere, open ons toch! Matth. 25:11. "Heere, hebben wij niet in uw Naam geprofeteerd, en in uw Naam duivelen uitgeworpen, en in uw Naam vele krachten gedaan?" Matth. 7:22. "Wij hebben in uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en u hebt in onze straten geleerd", Lukas 13:26. En "wanneer hebben wij U hongerig gezien, of dorstig, of een vreemdeling, of naakt, of ziek, of in de gevangenis, en hebben u niet gediend?" Matth. 25:10, 11.
O, arme zondaars! hoe traag, hoe node keren zij zich dan van Christus af! Hoe onwillig plukken zij de vruchten van hun goddeloos bestaan! Christus moet eenmaal en andermaal tot hen zeggen: Gaat weg van Mij, voordat zij eindelijk inderdaad weggaan. Wanneer Hij de deur voor hen gesloten heeft, kloppen zij nog en roepen: Heere, Heere, doe ons open! en al heeft Hij hun geantwoord: Ik ken u niet, toch blijven zo roepen en smeken, zodat Hij hun ten tweede male afwijst met de woorden: "Ik zeg u: Ik ken u niet, vanwaar gij zijt, wijkt van Mij af, alle Gij werkers der ongerechtigheid!" Lukas 13:25 - 27. "GAAT WEG VAN MIJ."
Hoe vreselijk klinkt dat woord uit Jezus' mond! met welke verpletterende kracht zal dat woord op het hoofd van elke zondaar vallen! Want U moet niet vergeten, dat de

goddelozen, terwijl zij dus voor die geduchte rechterstoel staan, noodzakelijk èn de heerlijkheid des hemels èn de ellende der hel moeten aanschouwen. Dan zien zij de God der heerlijkheid, de Koning der heerlijkheid, de heiligen in heerlijkheid, en het Koninkrijk, dat derzelver eeuwige woonplaats wezen zal.

Dan zien zij ook de waarde van Christus, en wat het is zijn gunst te delen, hetgeen zij alles moeten derven. En gelijk zij, zoals ik zei, dit alles zullen aanschouwen, zo zullen zij ook duidelijk de afgrond zien, met het vuur, de zwavel en de vlammen, die door de Goddelijke gerechtigheid van over lang bereid zijn, Judas 1:4.

Ook hun medegenoten zullen zij duidelijk waarnemen. Dan zullen zij verstaan, wat de duivelen zijn, en welke de toestand der verdoemde zielen is, dan staren zij op Kaïn en zijn volgelingen, op Judas met alle verraders, die met hen de eeuwige pijn delen zullen.

O, ontzettende dag! O, ontzettend vonnis! Dit woord "Gaat weg van Mij, " bevat zo een dubbele aanwijzing, en gebiedt de verdoemden tweeërlei. Gaat weg van de hemel en: Gaat naar de hel, gaat weg van het leven, en beërft de dood, gaat weg van Mij - nu wordt hun de ladder onder de voeten weggenomen, de Heiland keert Zich van hen af, de Heiland werpt ze in de hel. Hij heeft ook macht ontvangen om het vonnis uit te voeren, omdat Hij de Zoon des mensen is, Johannes 5:27. Gaat weg van Mij, Ik heb u goed willen doen, maar gij hebt niet gewild. Thans, al bent u nog zo gewillig en begerig, thans is het te laat. Gaat weg van Mij, gij vervloekten!"

Gij staat gereed, om der gerechtigheid voldoening te geven, gij vaten des toorns, verlaten en verzaakt van God, gij verachters van God en zijn lankmoedigheid, thans wordt gij aan zijn wraak opgeofferd. Toen gij in de wereld waart, hebt gij alles aan de zonde opgeofferd en uzelf een schat van toorn opgegaard tegen de dag des toorns en der Openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods, Rom. 2:3, 6. Gaat weg van Mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur."

Vuur is het onverdraaglijkste, dat bestaat, daarom wordt de toestand der goddelozen na het oordeel bij vuur vergeleken. Wie kan vuur eten, vuur drinken, of te midden der vlammen neerliggen? Toch is dat het lot der verdoemden. Maar de Rechter spreekt niet slechts van vuur, Hij verwijst tot het eeuwige vuur. "Ziet, een klein vuur, hoe groten hoop hout het aansteekt", Jakobus . 3:5. Een kleine zonde, een klein genoegen, een kleine onrechtvaardigheid in woord of daad geeft nieuwe brandstof voor dat eeuwige vuur. Daarom wordt het vuur, dat eens de verdoemden zal verslinden, de poel des vuurs" geheten: "En zo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in de poel des vuurs", Openb. 20:15.

Weinig bedenkt de zondaar, wanneer hij tegen God zondigt, dat hij zo'n ontzettende voorraad voor zijn ziel verzamelt, maar dan zal het te laat zijn, daar sterft hun worm niet, noch wordt het vuur uitgeblust, Markus 9:48. Hoezeer de tijd, dat de zonde duurt, kort is, de tijd voor Gods straf is zeer lang. "Gaat weg van Mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijnen engelen bereid is."

In deze bijvoeging: "hetwelk de duivel en zijnen engelen bereid is, " roept de Heere een nieuwe herinnering in het geheugen der goddelozen wakker. Als wilde Hij zeggen: Wat deze poel des vuurs betreft, waarin gij geworpen wordt, omdat gij de genade veracht hebt, soms heb Ik u er aan herinnerd, wat de gevolgen der zonde zouden zijn, toen Ik bekend maakte, dat Ik dat helse vuur de gevallen engelen bereid had. De duivel is van nature een edeler schepsel dan u, toch heb Ik hem niet gespaard, toen hij gevallen was. Hij heeft vóór de mens gezondigd, maar Ik heb hem uit de

hemel gebannen, in de hel geworpen, en hem daar met eeuwige banden onder de duisternis bewaard, Judas 1:6. Dit had u ter waarschuwing moeten verstrekken, maar gij hebt niet willen horen, Genesis 3:2 - 5.
Daarom: zo u gezondigd hebt gelijk hij, en dat nadat hij gezondigd had en gebonden was tot de eeuwige straf, zo moet zijn straf ook uw schuldige ziel treffen, Openb. 20:1. De wereld zou dan overtuigd worden van oordeel, omdat "de overste van deze wereld geoordeeld is", Johannes 16:8. En dit zou geschieden, vóórdat de goddelozen het eeuwige vonnis over zich horen uitspreken, omdat zij echter niet overtuigd wilden zijn, moeten zij die waarheid nu nog eens, maar te laat, vernemen. "Gaat weg van Mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijnen engelen bereid is." God wil de mens leren, wat gerechtigheid voor hem is, als Hij ze andere betoont, maar wanneer de mens in de welaangename tijd dwaas en zorgeloos is, dan moet hij het in de dag des oordeels op een ontzettende wijze toch leren verstaan.
Zo was het met de oude wereld: God gaf haar honderd en twintig jaren om zich te bekeren, en om door Noach voor het naderend gevaar gewaarschuwd te worden, maar zij waren zorgeloos en wilden naar Noachs prediking niet luisteren, noch op de werken des Heeren letten. zijn bedreiging had voor hen geen uitwerking, daarom bracht Hij de zondvloed over die goddeloze mensheid, en zo zal Hij ten jongsten dage Zijn eindgericht brengen over alle onrechtvaardigen, om hen te laat hun verzuim te doen betreuren, Matth. 24:37 - 39.
Daarom, zeg ik, wanneer de Rechter van hemel en aarde deze woorden uitspreekt: " Hetwelk de duivel en zijnen engelen bereid is", dan zegt Hij als het ware: Dit vuur, waarin gij thans geworpen zult worden, had u een waarschuwing kunnen en moeten zijn, toen Ik u liet verkondigen, dat het bereid werd. Het helse vuur is niets nieuws, noch een onbekende zaak, gij kunt niet beweren, dat u er in de wereld nooit van gehoord hebt, ook kon u niet onderstellen, dat gij, die stof en as zijt, zo'n geduchte wraak ontgaan zou, daar zelfs de engelen, hoger en edeler wezens dan u, in dat vuur zijn geworpen. "Gaat weg van Mij, gij vervloekten! in het eeuwige vuur, hetwelk de duivel en zijnen engelen bereid is."

Wanneer het vonnis is uitgesproken, dan blijft er nog over, dat het uitgevoerd wordt, dat is: *dat de verdoemden in het helse vuur worden geworpen.*
De ganse menigte der goddelozen keert nu in wanhoop van de rechterstoel terug, en zij worden zelfs met haast uitgedreven naar de hel, waarin zij geworpen worden, gelijk een steen in het water, of Farao in de wateren der Rode Zee, Ex. 15:10. Want nu hun alle hoop ontnomen is, moeten zij noodzakelijk zonder toeven in de macht der hel vallen, die vreselijker zijn zal voor hun zielen en ontzettender wroeging in hun gewetens onderhouden, dan mogelijk was bij degenen, die, na Daniël, in de leeuwenkuil geworpen worden, Daniël 6:24, 25.
Dat is hetgeen Paulus noemt "het eeuwig oordeel, " Hebr. 6:2, omdat het het eindoordeel is, dat eeuwig duurt. Vele zijn de oordelen, die God over de kinderen der mensen brengt, nu eens op deze, dan weer op geen wijze, het een duurt korter, het andere langer, maar alle nemen zij een einde. Zelfs de duivel en zijn engelen, hoe wel zij onder Gods geduchte vloek liggen, en tot het oordeel van die grote dag met eeuwige banden onder de duisternis bewaard worden, ondergaan thans hun laatste straf nog niet, maar zullen die eerst ten jongsten dage ontvangen, Judas 1:6. Zo is het ook met de verdoemde zielen, want hoewel Sodom en Gomorra met alle zondaars

reeds, wat hun zielen aangaat, in de hel liggen, toch moeten zij nog, zoals ik reeds aantoonde, opstaan tot het laatste gericht.
Vele oordelen Gods, die in dit leven worden uitgevoerd, hebben ten laatste nog een heilzame uitwerking voor degenen, die er door getroffen zijn, omdat zij vaak Gods middelen worden om zulke zondaren te bekeren. In die zin kunnen zijn oordelen vergeleken worden met de rechterlijke straffen onder de mensenkinderen, die ook vaak de schuldigen ten goede dienen.
Het eeuwig oordeel evenwel komt overeen met de doodstraf op aarde, in welke vorm die ook toegepast worde, omdat daarna geen plaatse des berouws meer overblijft. "Dezen zullen gaan in de eeuwige pijn, enz." Matth. 25:46. Dat woord "Gaat weg, " is waarschijnlijk het laatste, dat de verdoemden zullen vernemen, daarom zal het dan ook het langste in hun verbrijzelde ziel levendig blijven en hun wroeging verzwaren: er is in eeuwigheid geen mogelijkheid meer om teruggeroepen te worden, het is het eeuwig oordeel.

Christus' overgave aan Zijn Vader.
Wanneer het oordeel voorbij is, blijft het Koninkrijk niet langer in handen van Jezus Christus, want gelijk de aardse rechters, nadat zij hun taak volbracht hebben, hun ambt teruggeven aan de koning die hen benoemd had zo levert ook Jezus Christus thans het koninkrijk aan Zijn Vader over: dan gaat alles over in de eeuwigheid.
De verdoemden worden door de eeuwige gerechtigheid en de eeuwige toorn verzwolgen, de zaligen beërven het eeuwige leven, en de Zoon zelf geeft het Koninkrijk aan God en de Vader over , "ook de Zoon zelf zal onderworpen worden Dien, die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles en in allen, " 1 Cor. 15:24 - 28.
Want nu, en niet eer, is het einde gekomen, zelfs de dood te niet gedaan, want dood, hel, zondaars en duivelen vallen nu samen in de poel, die daar brandt van vuur en sulfer, Openb. 20:14, 15, 21:8.
Nu eindigt de regering van Christus, als de Zoon des mensen en nu houdt de regering der heiligen mee op, nadat zij met Hem geheerst hebben in het Koninkrijk, dat hij om Zijn werks wil van Zijnen Vader ontvangen had. "Daarna zal het einde zijn, " zegt Paulus, "wanneer Hij het Koninkrijk aan God en de Vader zal overgegeven hebben." Maar wanneer zal dat zijn?
De Apostel antwoordt op deze vraag: " wanneer Hij zal te niet gedaan hebben alle heerschappij, en alle macht en kracht want Hij moet als Koning heersen, totdat Hij al de vijanden onder zijn voeten zal gelegd hebben." Dit zal niet geschieden, totdat het laatste oordeel is volbracht, want "de laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood. Want God heeft alle dingen Zijnen voeten onderworpen.
Maar wanneer Hij zegt, dat Hem alle dingen onderworpen zijn, zo is het openbaar, dat Hij uitgenomen wordt, die Hem alle dingen onderworpen heeft. En wanneer Hem alle dingen zullen onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon zelf onderworpen worden Dien, die Hem alle dingen onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen, " 1 Cor. 15:24 - 28.
Al deze dingen zijn nu voorbij: ieder heeft namelijk zijn eigen plaats ingenomen of ontvangen. God, Christus, de heiligen, en de zondaars.

Besluit

Ik zal thans met een enkel woord aangaande de toestand van rechtvaardigen en onrechtvaardigen, na het oordeel, besluiten.

De rechtvaardigen kennen geen vrees meer voor dood, duivel noch hel, de goddelozen hebben alle hoop ten leven verloren. De vromen hebben al deze vijanden overwonnen, maar de zondaars zijn hun eeuwige prooi geworden. De heiligen wonen in het eeuwige Licht, de ongerechtigen in de eeuwige duisternis. Zonder licht, maar toch eeuwig brandend in de hel, zonder te vergaan, immer bevreesd voor dood en hel, en vuriglijk wensende vernietigd te mogen worden. In voortdurende angst lang in de hel te moeten blijven, en desniettemin verzekerd, dat zij er nimmer uit verlost zullen worden. Aanhoudend vol begeerte naar der zaligen lot, en toch steeds hun heerlijkheid benijdend. Zij begeren er naar, omdat het hun troost en rust zou geven, zij kunnen er niet aan denken, omdat zij die zaligheid onherroepelijk verloren hebben. De wellust der zonde is hun immer na, en tegelijk hun grootste kwelling, verlangend zijn zij, de ongerechtigheid uit hun gedachten te verbannen, hoewel zij zeker weten, dat hun dat nimmer gelukken zal.

De zaligen worden voortdurend verkwikt door de overdenking der genade, die zij eens ontvingen, de goddelozen aanhoudend gemarteld door het bewustzijn, dat zij die genade versmaad en verworpen hebben. Wanneer de rechtvaardigen aan hun zonden denken, dan troost hun de gedachte, dat zij er van verlost zijn, maar de onrechtvaardigen knarsen de tanden bij de overweging, dat hun gerechtigheid hen niet voor de hel heeft kunnen bewaren. De gedachte aan de hel vermeerdert de troost der Godzaligen, maar de voorstelling des hemels is een nieuwe angel voor de zondaars.

O, dat eeuwige oordeel! Wat zou een verdoemde ziel niet willen geven, indien er na duizend, na tienduizend, na miljoen jaren een einde kwam aan dat eeuwige oordeel! Maar zij hebben tegen een eeuwigen God gezondigd, zij hebben een gerechtigheid beledigd, die nimmer te voldoen is, daarom moeten zij eeuwig blijven in het vuur, dat niet uitgeblust wordt.

Rechtvaardig en vreselijk! Zo zal het met goeden en bozen in het algemeen zijn, maar wanneer de laatsten zo door de vuurpoel zijn verzwolgen, dan zullen zij zien, dat, gelijk wie het meeste goed gedaan heeft, ook de grootste heerlijkheid ontvangt, zo ook wie het diepst gezonken is in zonde en ongerechtigheid, de hevigste folteringen en pijnen zal te verduren hebben.

Want gelijk overvloedigheid in het goede het hart opent en vatbaar maakt, om uitnemender heerlijkheid te genieten, zo ook bereidt een meerdere mate van goddeloosheid het hart, om te zwaarder straf te ontvangen. Dit wordt duidelijk uitgesproken in woorden als de volgende: "Ik zeg u, dat het die van Sodom verdraaglijker wezen zal in die dag, dan dezelve stad, " Lukas 10:12, omdat genoemde stad tegen meer licht en meer kennis gezondigd had. "Dezen", lezen wij in Lukas 20:47, "zullen zwaarder oordeel ontvangen."

Ja, het is heel natuurlijk dat hij, die het meeste licht, de sterkste overtuiging en de meeste vermaning tot bekering ontvangen heeft, dus het dichtste bij de hemel geweest is, ook de zwaarste val moet doen en in het diepste der hel en der eeuwige ellende terecht komen. Gelijk de een ster - d.i. de een heilige - in heerlijkheid verschilt van de andere ster, zo zal er ook onderscheid zijn tussen de verdoemden in de hel. Zo is het ook onder de duivelen: de een is erger dan de andere, en Beëlzebub is het hoofd of de overste der duivelen, Matth. 9:34, Markus 3:22. dat is: hij, die te voren in de hemel de

meeste heerlijkheid had genoten, is daarna de voornaamste onder de gevallen engelen, onder de duivelen geworden, Jesaja 14:12, hij heeft tegen het meeste licht, de grootste barmhartigheid en goedheid gezondigd, en is daardoor de meester der boosheid geworden, zodat ook hem de zwaarste en vreselijkste straf in de hel ten deel valt.

Want dat zal waar zijn van de verdoemden in de hel, wat de Ziener op Patmos van de hoer Babylon schreef: "Zo veel als zij zichzelf verheerlijkt heeft, en weelde gehad heeft, zo grote pijniging en rouw doet haar aan, " Openb. 18:7.

Kan iemand zich voorstellen, dat Judas, die de Zaligmaker der wereld verraden heeft, niet vreselijker gepijnigd zal worden dan andere, die in het geheel zo ver niet gekomen zijn?

Hij, die zijn Meesters wil geweten en niet gedaan zal hebben, zal met vele slagen geslagen worden, met veel meer slagen dan andere, die door onwetendheid gezondigd hebben.

Maar wat spreek ik van het verschil van ellende in de hel! Hij, die ook maar de lichtste straf ontvangt, moet toch de vollen beker van Gods toorn ledigen, de geringste mate van toorn is toch Gods toorn tegen de zonde, de tweede dood, die over de verdoemde ziel voor eeuwig macht behoudt. "En de dood en de hel werden geworpen in de poel des vuurs, dit is de tweede dood. En zo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in de poel des vuurs, " Openb. 20:14, 15.

6. PAULUS' STERVEN EN KROON

of een VERHANDELING OVER 2 Timotheüs 4:6 - 8.

Paul Departure and Crone, 1692

"Want ik word nu tot een drankoffer geofferd, en de tijd mijner ontbinding is aanstaande. Ik heb de goeden strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden, voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in die dag geven zal, en niet alleen mij, maar ook allen, die zijn verschijning liefgehad hebben". 2 Tim. 4:6 - 8.

Deze woorden werden door de apostel Paulus aan Timotheüs geschreven, die hij door de prediking van het Evangelie van Christus tot het geloof verwekt had.
In deze woorden liggen vele belangrijke zaken, zowel tot lering als tot troost, enige van deze belangrijke zaken zal ik tot uw stichting en opbouw u ontvouwen.
Maar voor ik tot de woorden zelf overga, daar zij een verhaal van Paulus toestand bevatten, zal ik iets daaruit opmerken, dat op de voorafgaande woorden betrekking heeft, daar zij een vurige vermaning tot Timotheüs bevatten om standvastig en getrouw te zijn in zijn werk, hetgeen in het kort in deze bijzonderheden kan bijeen gevat worden:

1. Een plechtige verbindende opdracht om voor God en onze Heere Jezus Christus standvastig te zijn in het prediken des woords, hetzij tijdig of ontijdig, bestraffende, weerleggende, vermanende met alle lankmoedigheid en leer, en wel wegens die ongoddelijke geest, welke de belijders afkeren, nadat hij zal gestorven zijn, want de tijd zal komen, zegt hij, dat zij de gezonde leer niet zullen verdragen, noch een gezonde weerlegging, noch een grondig onderzoek van hun staat en toestand door het woord Gods, maar zichzelf leraars opgaderen, naar hun eigen lusten, kittelachtig zijnde van gehoor - de plaag waarmee de Heere het oproerige en weerspannige Israël dreigde in Deuteronomium 28:27 - en zich keren tot fabelen. Veel overeenkomst heeft dit met de woorden in de Hand. der Apostelen: "Want dit weet ik, dat er na mijn vertrek zware wolven tot u zullen inkomen, die de kudde niet sparen. En uit uzelf zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen om de discipelen af te trekken achter zich. Daarom waakt en gedenkt, dat ik drie jaren lang, nacht en dag, niet opgehouden heb een iegelijk met tranen te vermanen." Hand. 20:29 - 31.
Dit kwaad dan kan voorkomen:

> Door een aanhoudende waakzaamheid bij de dienstknechten.
> Door een ijverige prediking van het Woord des Heeren
> En door grondige en ernstige bestraffing, weerlegging en vermaning van degenen, in wie de minste afdwaling van het Evangelie openbaar wordt.

De bedienaren van het Evangelie moeten ieder voor zich dat gezag hebben, hetwelk bij hun roeping en hun ambt behoort, en behoeven niet te wachten om macht van de mensen te ontvangen ten einde de wetten van Christus in zijn gemeente in goede en volkomen toepassing te brengen. Titus 2:15. "Dit overblijfsel van Jakob zal zijn in het

midden van vele volken", als een dauw van de Heere, dat naar geen man wacht, noch mensen kinderen verbeidt" Micha 5:7. Daarom voegt hij er bij: "Wees wakker in alles, lijd verdrukkingen", als gij in uw werk wordt weerstaan, "doe het werk van een evangelist, en maak dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij." 2 Tim. 4:5.
Laat hun zien, hoe onze met alle tijden draaiende en zichzelf helpende dienstknechten hun geweten zullen zoeken te helen van de slag, die Gods Woord hun eens toebrengen zal, en hoe zij zullen staan voorden rechterstoel om rekenschap af te leggen van hun daden. Zeker zal God het van hun hand eisen!
Maar gij, Timotheüs, wees ijverig, waak in alles, lijd verdrukkingen, doe het werk van een evangelist, maak dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij, "want ik word nu tot een drankoffer geofferd", enz. De woorden van mijnen tekst, geven dus de reden van deze vermaning tot Timotheüs, dat hij wakend zou blijven, en getrouw zijn in zijn roeping. "Want ik word nu tot een drankoffer geofferd", dat is, ik zal om van het Evangelie wil moeten sterven.

Hieruit leren wij dus twee dingen:
Ten eerste. Dat de woorden en beledigingen, welke onze broederen van de hand der goddeloze mensen lijden, de levenden niet mogen ontmoedigen om ten volle en getrouw hun plicht jegens God en mensen te volbrengen, wat er ook uit volgen moge. Of aldus, wanneer wij onze broederen voor ons dood ter aarde zien vallen, door de hevigheid der vijanden Gods, wij zullen trachten hun plaats in te nemen in de strijd tegen hen, al kwam de beurt ook aan ons. Wij behoren dapper in deze zaak te doen, wat de soldaten in de oorlog gewoon zijn, draag vooral zorg, dat er geen duimbreed grond verloren worde en dat het front vol en compleet gehouden worde. "Gij dan, zegt Paulus, lijd verdrukkingen als een goed krijgsknecht van Jezus Christus." 2 Tim. 2:3.
En op een andere plaats: Opdat niemand bewogen worde in deze verdrukkingen, want U weet zelf, dat wij hiertoe gesteld zijn 1 Thess. 3:3, maar wij moeten ten bloede toe weerstaan. Daarom zegt Paulus nogmaals, 'schaam u dan niet der getuigenis onzes Heeren, noch mijns, die zijn gevangene ben, maar lijd verdrukkingen met het Evangelie, naar de kracht Gods." 2 Tim. 1:8.
Laat aldus de geest van Mozes op Jozua rusten, Numeri 27:20, en de geest van Elia rust op Eliza. 2 Kon. 2:15. Sta dan als dappere strijders, als de dienstknechten mijns Gods, en vlied niet, een iegelijk tot het zijne, omdat de oorzaak en wegen en broederen onzes Heeren door de wereld worden verstoten en veracht door de wereld. En gedenk, dat zij die de opdracht des Heeren vervullen, terwijl de meesten van de Heere hun God afhoereren, waardig geacht zullen worden om in zijn tegenwoordigheid te verschijnen en het vet en het bloed te offeren, wanneer Hij de gevangenis Zijns volks wenden zal, zegt de Heere God. Maar de overigen, al mogen zij voor het volk staan, zullen toch hun schande dragen, omdat zij voor hen stonden in een weg van afgoderij, gelijk dezelfde Schriftuur zegt. Ezech. 44:10 - 16.

1. Dat dit diegenen met overtuiging sla, *welke in deze dag der beroering van Jakob, onoprecht geweest zijn voor God, Zijn zaak en Zijn volk.*
Ik zeg, deze eerst en in het bijzonder welke de hoofdleiders van deze lafhartigheid zijn, welke dat gedaan hebben tegen het licht, de belijdenis en de rede in. Zie, gij hebt gezondigd tegen de Heere en zeker zullen uw zonden u vinden, en schoon gij nu als een oordeel Gods moet dragen, dat uw ogen verduisterd zijn, opdat u niet ziet, toch zal

er een tijd der ontwaking over u komen, als wanneer hij, u in de engte gedreven hebbende, u zal laten zien, tot ontstelling van uw gelaat en tot verbazing van hen, die u aanzien, hoe groot een belediging Hij het acht, dat u Hem verlaat in een tijd, waarin zijn waarheid als het was ter aarde geworpen is. Rom. 11:10.
Dikwijls heb ik gedacht aan die profeet, welke afging van Juda naar Bethel om te profeteren tegen de afgoderij, die door de koning daar bedreven werd, en die ten laatste een leeuw ontmoette, welke hem daar op de weg versloeg, zodat zijn lijk als een schouwspel voor God en de voorbijgangers daar lag, omdat hij het bevel zijns Gods niet gehouden had, maar op de woorden van een leugenachtig profeet at en dronk in die plaats. 1 Kon. 13.
Indien u geestelijk zijt, oordeel dan over wat ik zeg en meen niet, dat u een van degenen wezen zult, die de harpen Gods zullen hebben, wanneer God voor Sion zal verschijnen, en dat gezang van Mozes en ook het lied des Lams zullen zingen, want dat is slechts voor degenen, die de goddelijke strijd gestreden hebben, en de overwinning hebben behaald over het beest, zijn beeld, zijn merkteken, zijn getal en zijnen naam.

2. Laat dit ook een afschrikking wezen voor u, *die hunkert om te doen als de andere*. Hoed u voor hetgeen Judas deed en denk steeds aan hem en aan het einde, dat God over hem bracht, niet altoos zal Hij zulke dingen toelaten, deze tijden hebben ons reeds doen zien, dat Hij ze met groot ongenoegen ziet, waarom zou u in ketenen gehangen worden tot een afschrik voor allen, die u kennen? En voer nooit daar tegen aan, dat andere dat ook hebben gedaan en toch hun zielen vredig en rustig zijn, want vrede in een zondigen wandel is wel de grootste vloek. En "een mens, die van de weg des verstands afdwaalt, zal in de gemeente der doden rusten". Spreuken 21:16.

Ten tweede.
De tweede zaak, die wij uit deze woorden, welke met de voorafgaande woorden in betrekking staan, leren kennen, *is bemoediging voor degenen, die nog in de storm zijn*, namelijk uit drie gewichtige gronden:

1. Paulus vrede en troost, die hij nu in de tijd zijns stervens smaakt, welke hij aan Timotheus meldt door deze drie uitdrukkingen: "Ik heb de goeden strijd gestreden - ik heb de loop geëindigd - ik heb het geloof behouden."
2. Door de zalige beloning, die hij op zijnen arbeid voor Christus in de andere wereld ontvangen zou, met al degenen die op die groten en heerlijken dag de verschijning van de Heere hebben liefgehad.
3. Dat nu zijn laatste daad niet minder zou zijn dan die hij voor God gedaan had, toen hij in de wereld leefde en predikte, want zijn lichaam zou nu een offerande zijn, een Gode welaangename offerande.

Met betrekking tot dit alles zal ik in deze mijn verhandeling over deze woorden spreken en daarom kom ik tot deze uitdrukking: "ik word nu tot een drankoffer geofferd".
In deze woorden hebben wij naar twee zaken te vragen.

Ten eerste. Wat het is geofferd te worden.

Ten tweede. Wat het is nu geofferd te worden?

WAT HET IS GEOFFERD TE WORDEN.

Ten eerste. Als Paulus zegt, dat hij geofferd zou worden, zinspeelt hij op offeranden, die oudtijds onder de wet plaats hadden, en daar door geeft hij Timotheüs te kennen, dat zijn dood en martelaarschap voor het Evangelie, zowel aangenaam in de neusgaten des Heeren, als tot groot nut voor zijn kerk in deze wereld zou zijn, want dat waren ook de offeranden van ouds. Daarom ziet Paulus met zijn ogen verder dan op de dood, als het gewone lot der mensen en daar had hij gegronde redenen voor, want zijn dood zou gewelddadig zijn, hij zou ook voor Christus, en voor zijn gemeente en waarheid lijden, en Paulus beschouwt gewoonlijk aldus het lijden der heiligen, dat zij ondergaan voor de naam en het getuigenis van Jezus. Ja, hij wil onze gebeden een offerande genoemd hebben, onze lof, dankzegging, onze zelfverloochening en kastijding, zijn offeranden, onze aalmoezen en de offerande der heidenen, offeranden, geheiligd zijnde door de Heilige Geest, en hier moet zijn dood een offerande genoemd worden, ja een offerande, de Heere aangenaam. Ook zegt Petrus: "Wij zijn priesters, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus'. 1 Petrus 2:5.

En het schijnt dat Paulus de dood eens christens voor de zaak van Jezus noodzakelijk tot zulke offeranden rekent. Bovendien zinspeelt Paulus verder hierop in enige andere uitspraken van zijn zendbrieven, als in zijn zendbrief aan de Colossenzen., waar hij zegt: "Ik verblijde mij nu in mijn lijden voor u, en vervulle in mijn vlees de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus, voor zijn lichaam, hetwelk is de gemeente". Kol. 1:24.

Niet in de weg der verdienste, want dat deed Christus alleen, die eenmaal geofferd zijnde, in eeuwigheid heeft volmaakt degenen, die geheiligd worden. Hebr. 10:10. Maar zijn bedoeling is, dat even gelijk Christus als de Zaligmaker voor zijn gemeente geofferd werd, hij, Paulus, zich als een offerande om Christus en Zijner gemeente wil, als een heilige, als een dienstknecht, als een getrouwe wilde laten opofferen. "Ja", zegt hij "indien ik ook als een drankoffer geofferd worde over de offerande en bediening uws geloofs, zo verblijde ik mij, en verblijde mij met u allen". Filip. 2:17.

Dit leert ons daarom vele dingen onzer aandacht waardig.

Ten eerste. Dat het bloed der heiligen, hetwelk zij om Zijns Naams wil storten, een lieflijke reuk is voor God. En dit zegt de Heilige Geest: "Kostelijk is in het oog des Heeren de dood zijner gunstgenoten". Psalm 116:15. En nogmaals, "Hij zal hun zielen van list en geweld bevrijden en kostelijk en dierbaar is hun bloed in zijn oog". Psalm 72:14.

Ten tweede. Degenen, die om Christus wil lijden strekken der gemeente ten goede, gelijk de offeranden van ouds bevestigend en versterkend waren voor Israël, waarom Paulus zegt, dat zijn broederen door zijn banden vertrouwen gekregen hadden en overvloediger het woord onbevreesd durfden spreken. Filip. 1:14.

Ten derde. Het lijden, of het opofferen der heiligen ten drankoffer is van groot nut en voordeel voor het Evangelie, nuttig, zeg ik, op velerlei manier:

a. Het bloed der heiligen verdedigt hetzelve:

b. bevestigt hetzelve, en
c. herstelt weer datgene, wat in de anti-christelijke duisternis verloren is geraakt.

a. Zij verdedigen en bewaren het ons voor diegenen, die het van ons zouden willen nemen, of voor degenen, die ons een ander zouden willen opdringen. "Ik ben gezet", zegt Paulus. tot het verdedigen van het Evangelie", en mijn lijden moest daartoe strekken, dat het bevorderd werd. Filip. . 1:17. Dat is, het Evangelie heeft niet slechts voortgaande stand gehouden, maar heeft ook door mijn vervolgingen, mijn lijden en mijn lotgevallen gewonnen.

b. Zij bevestigen hetzelve daardoor. En dit is een deel van de bedoeling, welke Paulus heeft als hij in het brede zijn lijden voor Christus verhaalt, zeggende: Zijn zij dienaren van Christus? Ik spreek als onwijs, ik nog meer - in gevangenissen menigmaal" enz., gelijk hij wederom zegt: en dit alles doe ik om van het Evangelie wil. En nogmaals, Dat de waarheid van het Evangelie onder u voortgang moge hebben. Zo nogmaals, "Ik lijd", dus zegt hij, "in het Evangelie als een kwaaddoener tot de banden toe, maar het Woord Gods is niet gebonden, ja, zegt hij, daarom verdraag ik alle dingen om der uitverkorenen wil. 2 Tim. 2:9, 10. Dat is, dat het Evangelie onverkort moge bewaard blijven, zodat de zielen, welke nu nog ongeboren zijn, de vrucht daarvan genieten met eeuwige heerlijkheid.

c. Het lijden der heiligen heeft een herstellende kracht, want door hun geduldig verdragen en het storten van hun bloed voor het Woord herstellen zij de Waarheden Gods, welke in het antichristelijk puin begraven lagen, van dat stof en vuil, welke langen tijd daaraan gekleefd heeft, daarom is er gezegd: "En zij hebben hem, het beest, overwonnen door het bloed des Lams, en door het woord hunner getuigenis, en zij hebben hun leven niet liefgehad tot de dood toe". Openb. 12:11. Zij hebben hem overwonnen, dat is, zij haalden de waarheid van onder zijn lastering te voorschijn, en bevrijdden haar van alle hare vijanden. David zegt: "De woorden des Heeren zijn als zilver, gelouterd in een aarden smeltkroes, gezuiverd zevenmaal. Psalm 12:7. Wat is die aarden smeltkroes anders dan het lichaam van Gods heiligen, waarin het Woord beproefd wordt, in het vuur der vervolging, ja zevenmaal gezuiverd?
Dat is, ten laatste door de dood der Christenen in zijn zuiverheid voor de wereld geopenbaard. Hoe is de Waardigheid van Christus als Hoofd en Heer en vele andere leerstellingen Gods van de Paus weggenomen geworden door het lijden van onze broederen voor ons? Terwijl hun vlees in de vlammen braadde, werd het Woord Gods gezuiverd, en door zulke middelen gelouterd in deze hun aarden smeltkroezen om ons dus gereinigd en gezuiverd overgeleverd te worden. De lampen van Gideon werden toen ontdekt, toen de kruiken zijner soldaten stuk waren, als onze kruiken om des Heeren en van het Evangelie wil eens worden verbroken, dan zullen die lampen weer te voorschijn komen, welke vroeger verborgen en ongezien waren. Richteren 7:15 - 22.

Veel nut kan er uit deze goede leerstelling getrokken worden. Veel valt er dus uit te leren als:
1. Het oordeel, dat door vleselijke mensen geveld wordt over ons lijden, moet door ons in het geheel niet aangemerkt worden: Zij zien de heerlijkheid niet die in onze

zaak besloten ligt, noch de onschuld en goede gesteldheid van ons geweten onder het verduren van deze beproevingen, zij oordelen naar het vlees, naar uiterlijke schijn. Want aldus schijnen wij inderdaad onder de verachting te liggen en in een toestand van ongenade te verkeren, maar alle dingen moeten hier uitlopen tot een ander nut en doel. Hetgeen verachtelijk is, wanneer men schuldig is, is eerwaardig wanneer men onschuldig is, en hetgeen schande aanbrengt, wanneer men geslagen wordt om zijn misdrijven, is dankenswaardig in hen die smart verdragen en ten onrechte lijden. 1 Petrus 2:19 - 22. Hoewel het lijden om de zonde een teken is van Gods ongenade, toch is dat voor degenen, die om der gerechtigheid wil lijden, een teken van de grootste gunst, daarom doet het er niet toe hoe de wereld denkt over u en uw tegenwoordige beproevingen, die gij met geduld voor God en Zijn Woord verdraagt, maar houdt het daarvoor, dat die dingen, welke zowel schande als oneer andere aanbrengen, voor u tot heerlijkheid en eer zijn. 2 Thess. 1:4 - 10. O als men zeggen mag: "Om de hope Israëls ben ik in deze ketenen geklonken". Hand. 28:20. Het doet zijn gelaat stralen als het gelaat eens engels en zijn lippen druipen als van honingzeem. Hooglied 4:11.

2. Wij leren ook daaruit de reden verstaan waarom enigen in de dagen vóór ons de woede der wereld hebben geminacht, maar tegen de verwoesting gelachen hebben, als zij komt. Job 5:21, 22. En zijn voortgegaan, de gewapenden man tegemoet, en spotten met het oorlogspaard van Job, over de vreze, en worden niet verschrikt, noch keren terug vanwege het zwaard, tegen hem ratelt de pijlkoker, het vlammend ijzer der spies en der lans, in het volle geklank der bazuin zegt hij: Ha, ha! Job 39:22, 25. Het is de ere geweest van degenen die God vrezen, om voor Christus te lijden, gelijk gezegd is van de heiligen van ouds: "Zij dan gingen heen van het aangezicht des raads, verblijd zijnde, dat zij waren waardig geacht geweest, om Zijns Naams wil smaadheid te lijden." Hand. 5:41. Gelijk Paulus ook zegt: "Zo zal ik dan veel liever roemen", merk op, "veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone". 2 Cor. 12:9, 10. Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden om Christus wil" enz. Dat degenen, die lijden om diefstal en moord hun hoofden laten hangen als een bieze, en zich aanstellen als de een die uitgaan om gehangen te worden, Maar laten zij, die om het Woord Gods geoordeeld worden, weten, dat zij door deze zelfde dingen verheerlijkt worden.

3. Leer ook hieruit te vertrouwen, dat uw lijden zijn klank en stem voor God en mensen doet horen.
Eerstelijk: voor God: om Hem tot wraak te prikkelen, "wanneer Hij hun bloed eisen zal". Het bloed van Abel bleef roepen totdat de wrake op Kaïn nederdaalde, zo ook het bloed van Christus en zijn apostelen, tot Jeruzalem in puinhopen lag.
Ten tweede: Uw bloed zal ook zijn stem laten horen voor de mensen, en dat waarschijnlijk hun ten goede.
De getrouwe Christen weet niet hoeveel hij in zijn geduldig lijden voor God doen kan, wie weet of niet uw bloed in gedachtenis blijft bij uw kinderen, buren en vijanden om hen te overtuigen, dat u voor de waarheid streed. Ja, wie weet of hun gedachten aan uw standvastigheid voor Christus, door ten bloede toe tegen te staan, op enigen van hen niet die goede uitwerking hebben om hen over te halen om in uw wegen te wandelen?

De drie jongelingen in de gloeiende oven maakten dat Nebukadnezar uitriep dat er geen God was als hun God?
Inderdaad is dit een moeilijk werk, maar wees tevreden, hoe duurder gij betaalt om zielen van andere te winnen, hoe groter uw kroon zal zijn, als de Heere, de rechtvaardige Rechter, verschijnen zal, en onderwijl zal uw dood als een offerande zijn, die Gode en zijn heiligen aangenaam is.

WAT HET IS GEREED TE ZIJN OM NU OPGEOFFERD TE WORDEN.

Ten tweede. De tweede zaak, die ik nu wens te onderzoeken is deze: Wat het is "gereed te zijn om nu opgeofferd te worden? Of anders, hoe wij dat woord "gereed" te hebben verstaan: Ik ben nu gereed om opgeofferd te worden.
Deze woorden kunnen verstaan worden op drieërlei manier, geloof ik.

Eerst. Met betrekking tot het gereed zijn van dezulken die hem haten, om hem en zijn leer te verderven.
Ten tweede. Ook kan het verstaan worden met betrekking tot het gereed zijn van de apostel en zijnen zaligen gemoedstoestand, daar hij gewillig en bereid was om ter wil van de wereld het kruis te omarmen, of ook
Ten derde kunnen wij het zeer goed verstaan in die zin, dat hij het werk Gods in deze wereld gedaan had en daarom gereed was om te sterven.

Gereedheid der vijanden om de apostel en zijn leer te verderven.

Eerst. Aangaande het eerste der drie punten dit: Het ontbreekt de vijanden van God en zijn waarheid nooit aan de wil en de kwaadaardigheid om het Woord Gods tegen te staan, zij zijn ook steeds zo zeer gereed om de heiligen te vermoorden en te doden, gelijk de profeet Jeruzalem toeroept: "Ziet, de vorsten Israëls zijn in U geweest, een ieder naar zijn kracht, om bloed te vergieten" Ezech. 22:6, dat is: zij waren steeds met hun wil en hun kwaadaardigheid gereed om de oprechten van hart tegen te staan. En daarom zegt onze Heere Jezus: "zij zijn het, die het lichaam doden."
Jezus zegt niet, dat zij het doen kunnen, wat hun macht aangaat, maar dat zij het doen, wat hun wil belangt, en hun gewoonte wanneer zij vrij zijn in hun doen, en wij kunnen het daardoor er voor houden, dat zij het even weinig tellen het volk van God te doden, als een slager, die koeien en ossen slacht. Want hoewel het inderdaad waar is, dat de hand des Heeren steeds rust op het gevest van hun zwaard, toch worden wij door hen de ganse dag gedood, wij zijn geacht als schapen ter slachting. Psalm 44:22. Rom. 8:36.
Dat wil zeggen, in hun begeerte, doen zij dat altijd, zowel als door hun daden, wanneer zij losgelaten worden, gelijk het neefje van Paulus zei: Want meer dan veertig mannen leggen hem lagen, die zichzelf met vervloeking verbonden hebben, dat zij noch eten noch drinken zouden, voor zij hem gedood hadden, en nu zijn zij gereed, een toezegging van u verwachtende. Hand. 23:12, 13, 21. En vandaar is het, dat zij door het Woord draken, leeuwen, beren, wolven, luipaards, honden, en desgelijks genoemd worden, welke dieren alle roofdieren zijn, en graag leven door de dood van andere. Daarom zegt Paulus, ziende en wetende, dat zijn vijanden gereed

waren om zijn ingewanden ter aarde uit te storten, tot Timotheüs: maak dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij, want ik word nu opgeofferd, ik word nu gedood 2 Tim. 4:5, 6. Deze woorden, aldus verstaan, kunnen op velerlei manier nuttig zijn.

1. Om ons te tonen, dat wij leven, niet wegens de goede natuur of toegenegenheid onzer vijanden jegens ons, want wat hun wil aangaat, zijn zij klaar om ons te doden, maar zij zijn in de hand Gods, in wiens hand ook ons leven is. Psalm 31:15. Daarom, hoewel wij door de wil van onze vijanden altijd ten dode overgeleverd zijn, toch zie wij leven 2 Cor. 6:9. Dus kan in deze zin gezegd worden: Waar is dan de grimmigheid des benauwers? Het staat niet in zijn macht om er over te beschikken, daarom mag hier wederom gezegd worden, dat hij niet "gereed is om te verderven." Jesaja 51:13. De beker, waaruit Gods volk in alle eeuwen hebben gedronken, de beker der benauwing en vervolging, zij is niet in de hand des vijands, maar in de hand Gods, en Hij, niet zij, drenkt daaruit. Psalm 75:8. Zodat hun en al hun woedenden golven toen dammen en grenzen gezet zijn, waardoor zij binnen de perken hunner woede gehouden worden, gelijk de beer door zijn keten. "Want de grimmigheid des mensen zal u loffelijk maken, het overblijfsel der grimmigheden zal u opbinden. Psalm 76:11.

2. Dit behoort ons aan te moedigen om de weg onzes Heeren Jezus niet te verzaken, wanneer wij gedreigd worden door onze tegenstanders, want zij zijn geketend. Zij zijn inderdaad gereed en geneigd om ons te verderven, maar de macht en vrijheid om het te volvoeren hebben zij in het geheel niet. Wie zou vrezen voort te gaan als hij slechts het gebrul hoort van de leeuw, zo zijn keten hem niet toelaat ons kwaad te doen. Het is te laag voor eens Christens geest om een mens, die sterven moet, te vrezen. En zij, die het toch deden, hebben de Heere hun Maker, vergeten, die de haar onzes hoofds bewaart. Lukas 12:7.

Ja, mag ik u zeggen, dat hij, die aldus doet, vreest zijn leven, bezitting, aangelegenheden de Heere toe te vertrouwen, en liever alles in zijn eigen hand vertrouwt, ja zelfs buiten de weg Gods, en hoewel zulke lieden zich trachten goed te houden, terwijl zij gevallen en gevoelloos zijn, zo zullen zij toch van deze dingen rekenschap moeten afleggen, en dan zullen zij ondervinden, dat vrees voor mensen en zich voor Christus te schamen hen met geen lichten last zal bezwaren. zo is het een lelijk ding, wanneer iemand naar zijn belijdenis met de tijd meegaat en doet, wanneer hij van de mensen toegejuicht, wat hij niet zou doen, wanneer zij hun ongenoegen te kennen geven. Vrezen zulke lieden God? neen, zij vrezen de vreze der mensen, terwijl zij de Heere zelf zouden heiligen, dat Hij hun vreze zij. Jesaja 8:12, 13.

3. Dat de gereedheid om te vernielen, welke bij de vijanden Gods gevonden wordt, u aanzetten moge om ook gereed te zijn, gelijk ik een weinig te voren zei, ga uit de gewapenden man tegemoet, "David liep Goliath tegemoet", maak u gereed, man, en gord uw wapenen aan, "doe aan de gehele wapenrusting Gods, opdat u moogt gereed zijn, zowel als uw tegenstanders, gelijk de gelukkige Paulus hier was: "Ik ben nu gereed om opgeofferd te worden, en de tijd mijner ontbinding is aanstaande" 1 Samuel 17:46 - 48. Maar omdat dit het gevoeglijkst in het tweede stuk past, daarom zal ik daar ter plaatse verder over dit onderwerp handelen.

De gereedheid des harten van de gezegende apostel om te lijden.

Ten tweede. De tweede zaak, in de woorden begrepen, is deze, dat gereed te zijn ook kan verstaan worden met betrekking tot het hart, het gemoed van de gezegende apostel, hetwelk door genade gewillig was gemaakt om ter wil van het Woord het kruis te omhelzen, en in andere plaatsen verklaart hij het zelf aldus: "Ik ben bereid, niet alleen gebonden te worden", zegt hij, "maar ook te sterven te Jeruzalem voor de naam van de Heere Jezus'. Hand. 21:13. Ook bevat het hetzelfde als hij zegt: "Noch houd ik mijn leven dierbaar voor mij zelven, opdat ik mijnen loop met blijdschap mag volbrengen, en de dienst, welke ik van de Heere Jezus ontvangen heb, om te betuigen het Evangelie der genade Gods." Hand. 20:24.
Gelijk de vijanden gereed en gewillig waren in hun hart, eveneens was hij gereed en gewillig in zijn gemoed. Deze man was als die machtige mannen van Salomo, gereed en ten oorlog toegerust, welke de koning vergezelden, en geschikt waren om te allen tijde gezonden te worden, ten einde de scherpste en nijpendste dienst te verrichten. 2 Kronieken 17:12 - 19. Een zaak, die allen heiligen past, maar hoofdzakelijk hen, die dienen in het Woord en de leer.

Deze woorden, aldus verstaan, leren ons vele zaken, *zowel ter overtuiging als ter opbouwing.*
1. Hieruit zien wij, dat het hart van een Christen behoort vrij gemaakt te zijn van deze wereld, want hij die bereid is om voor Christus en Zijn gezegend Woord opgeofferd te worden, moet iemand zijn, die niet verstrikt is in de zaken dezes levens: hoe kan hij anders Hem behagen, die hem tot een strijder verkoren heeft? Zo was het met deze gezegende man, hij was met Abraham aan de voeten des Heeren gebracht en met Christus van deze wereld gekruisigd, hij had reeds het vonnis des doods geveld over alle aardse vermaken en genietingen, opdat zij Zijn Geest niet doden zouden, als hij om zijns geloofs wil zou moeten lijden. 2 Tim. 2:4, 2 Cor. 1:8, 9, Gal. 2:20, 6:14.

2. Dit toont ons de echte uitwerkselen van een ongeveinsd geloof en oprechte liefde, want zij waren de aanleiding en oorzaken van deze aller-zaligste gemoedstoestand, lees 2 Cor. 4:8 - 13, en vergelijk deze woorden met 2 Cor. 12:9, 10, en de mensen mogen spreken zoveel zij willen over hun geloof en hun liefde voor de Heere Jezus en voor zijn heilig Evangelie. Maar zo zij hun openbare belijdenis laten varen uit vrees voor diegenen die Hem haten, dan is het duidelijk dat hun mond voor hun hart gaat en dat hun woorden groter zijn dan hun genade is. "Vertoont gij u slap ten dage der benauwdheid, uw kracht is klein." Spreuken 24:10. Hierin is de liefde: "dat iemand zijn leven aflegt voor zijn vrienden." Johannes 15:13.

3. Dit toont ons de ware uitwerkselen van een recht gezicht en diep gevoel van het lijden, hetwelk het Evangelie vergezelt. Ook dat dit lijden nuttig worden zal voor degenen, die het op de rechte wijze dragen. Waartoe bereidde hij zich? Om te lijden, en waartoe anders maakte hij zich daartoe gereed, dan omdat hij zag: "dat die verdrukking hem een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid uitwerkte?" 2 Cor. 4:17. Dit maakte dat Mozes een kroon en een koninkrijk versmaadde, en met verachtelijke blik neerzag op al de heerlijkheid van Egypte. Hij zag de beloning, welke in de hemel bewaard wordt voor diegenen, welke om Christus wil lijden moesten. Daarom weigerde hij de zoon van Farao's dochter genaamd te worden, verkiezende met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor

een tijd de genieting der zonde te hebben, achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn, dan de schatten in Egypte, want hij zag naar de vergelding des loons. Door het geloof heeft hij Egypte verlaten, niet vrezende de toorn des konings, want hij hield zich vast als ziende de Onzienlijke." Hebr. 11:24 - 27.
Niet iedereen kan aldus de verdrukkingen en vervolgingen, welke het Evangelie vergezellen, beschouwen, zelfs niet iedereen, die het belijdt, hetgeen blijkt uit hun sidderen en ontwijken als zij het geluid der bazuin en het oorlogsalarm horen. Zij kunnen zich, als lafaards in een bezetting, tevreden stellen met stil te zijn onder een geringer deel van de dienst, als het Woord te horen, in te gaan om te volgen met liefde in woord en spraak, enz. maar "tot Hem uit te gaan buiten de legerplaats, zijn smaadheid dragende" en alle uur in gevaar te zijn om de Waarheid van het heerlijk Evangelie, dat durven zij niet. Hebr. 13:13, 1 Cor. 15:30. Neen, in plaats van zich met Paulus gereed te maken om de draak en zijn engelen te bestrijden, overleggen zij hoe zij het kruis van Christus zouden kunnen afwenden en ontwijken, heimelijk zich verheugende, zo zij hun geweten kunnen misleiden en het stil en rustig maken, terwijl zij toch onwaardiglijk wandelen. Openb. 12:7 - 9.

4. Door deze gereedheid kunnen wij onderscheiden, wie ongeveinsd des zins en willens zijn om te trachten de ganse wil Gods te doen, namelijk zij, die reeds gewillig gemaakt zijn om voor Zijnentwil te lijden. Zij vragen steeds: "Heere, wat wilt gij dat ik doen zal? niet achtende noch aanziende het kruis en de verdrukking, welke hun wacht. "De Heilige Geest betuigt mij, " zegt Paulus, "dat in elke stad mij banden en verdrukkingen wachten, " maar geen van deze dingen schokken mij, noch acht ik mijn leven dierbaar voor mij zelven, zodat ik mijn loop met blijdschap moge voleindigen" enz. Hand. 20:23 - 24. Ik acht dat het zien en betrachten der hemelse dingen minstens evenveel waarde heeft als alle moeite en verdriet, dat hun wacht, dit is dus een scherpe bestraffing voor diegenen, welke zich daarover verheugen dat zij onkundig zijn aangaande enige waarheden, vooral van zulke waarheden, die het meest vervolgd worden, terwijl, zij diegenen, die hen beschuldigen van ongeregeld te wandelen, antwoorden, dat zij slechts naar hun ontvangen licht handelen.
Terwijl toch de harten, die vol liefde zijn tot de Naam en de heerlijkheid van Christus, in vrede wederkeren en komen, ja en blijde zijn, zo zij de woorden Gods vinden, en ze opeten met smaak en aangenaam genot, zo zullen zij ook tevens voor de buik bitter wezen, wegens dat getuigenis, hetwelk zij ons opleggen om te dragen voor de volken, en natiën, en koningen Openb. 10:10, 11. Ik ben nu bereid om opgeofferd te worden.

Paulus gereed om te sterven, zijn werk voor God in deze wereld gedaan hebbende.
Ten derde.
De derde zaak die uit deze woorden blijkt is deze: Dat de apostel, door te zeggen, dat hij nu gereed of bereid was, aantoont, dat hij nu dat werk gedaan had, hetwelk God hem bevolen had te doen in deze wereld. "Ik ben nu bereid, " omdat ik mijn werk gedaan heb, dit wordt verder duidelijk uit de volgende woorden in de tekst: "Ik ben nu bereid om opgeofferd te worden en de tijd mijner ontbinding is aanstaande, namelijk, de tijd om deze wereld te verlaten. De woorden, die volgen, versterken deze mening zeer: "Ik heb de goeden strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, enz. zeer overeenkomende met de woorden van onze Heere Jezus: "Ik heb voleindigd het werk, dat u Mij hebt te doen gegeven." Johannes 17:4.

Nu dan neem alles tezamen, namelijk: *Ik word tot een drankoffer opgeofferd, en hiertoe staan mijn vijanden gereed, mijn hart is ook gereed, en omdat ik mijn werk gedaan heb, ben ik in alle opzichten gereed en bereid.*
Dit is een gemoedstoestand, welke niet enkel tot een eeuwigdurende lof voor Paulus in het Woord Gods verdient vermeld te staan, maar ook tot een prikkelende grond en drang voor allen, die het horen en lezen om dezelfde voetstappen te drukken. Daarom zal ik, ten einde dit te bevorderen, volgens ontvangen genade, een sluitrede trekken uit deze woorden en daarover een paar woorden spreken.
De sluitrede is deze: Dat het de plicht en wijsheid is van degenen die God vrezen het zó met hun tijd en werk, dat Hij hun heeft toegewezen, aan te leggen, dat zij niet nog een gedeelte van hun werk te doen hebben, wanneer zij van de wereld moeten scheiden.

DES CHRISTEN PLICHT EN WIJSHEID OM ALDUS BEREID TE ZIJN.

Deze waarheid zou ik verder kunnen aanvoeren uit de eigen woorden van de tekst, daar die woorden door Paulus geschreven zijn met het doel om Timotheüs aan te sporen, en alle Godzaligen met hem, om deze zaak na te jagen met alle macht.
Maar om dit voorbij te gaan, en u te herinneren aan enige andere Schriftwoorden, welke deze zelfde zaak aandringen als een plicht, ga ik over om enige weinige voorbeelden aan te halen van de wijste en voornaamste heiligen.
Dit gedaan hebbende zal ik:

1. U de reden daarvan aantonen.
2. U daartoe aanmoedigen.
3. Op hetzelve met verscheidene beweegredenen bij u aandringen.
4. Enige toepassingen maken van het geheel en aldus besluiten.

Dat dit de plicht en wijsheid is van degenen, die God vrezen, kunt gij afleiden uit Christus' vermaning tot waakzaamheid, en om gereed te zijn tegen zijn wederkomst: "Gij dan, zijt ook bereid, want in de ure, welke Mij niet meent, zal de zoon des mensen komen." Matth. 24:44. Deze woorden, gelijk zij zijn gesproken om de Godzaligen aan te sporen opdat zij bereid zijn om hun Heer bij zijn wederkomst te ontmoeten, zijn ook voor ons, omdat de Godzaligen Hem moeten ontmoeten, zowel in zijn oordelen en oogmerken hier, als bij zijn persoonlijke verschijning op de jongste dag, daarom behoorden zij zich te benaarstigen om zich gereed te maken ten einde Hem in al zulke schikkingen te kunnen ontmoeten. "Daarom, " zegt God, zal ik U zo doen, o Israël, zo schik u, o Israël, om uw God te ontmoeten " Amos 4:12.
De dood nu is een der zekerste beschikkingen, ja, en wel zulk ene, die voor dezulken volstrekt geen hulp of middel verschaft, om voor eeuwig datgene te vervullen, wat u ontbrak, namelijk, wat aan uw werk nog ontbreekt. Waarom Salomo ook bij ons tot dit werk aandringt en wel onder deze woorden: "wat uw hand vindt om te doen, doe dat met al uw macht, want er is geen werk, noch verzinning, noch wetenschap, noch wijsheid in het graf, daar gij heen gaat. Prediker 9:10. Verzuim niets van uw plicht, noch stel die uit, want gij zijt op uw weg naar het graf, en daar kunt gij niet afmaken of eindigen, wat gij door nalatigheid ongedaan hebt gelaten: daarom naarstig, zolang het leven duurt.

Een ander Schriftwoord is dat woord in de zendbrief van Petrus aan degenen, die in de verstrooiing zijn: "Daarom geliefden", zegt hij, "verwachtende deze dingen, benaarstigt u, dat u onbevlekt en onbestraffelijk van Hem moogt bevonden worden ja vrede" enz. 2 Petrus 3:14. Hier spreekt hij over de komst van Jezus ten oordeel, gelijk ook Christus deed in dat andere woord en vanwege de zekerheid en verschrikkelijkheid van die dag dringt hij bij hen aan op een aanhoudende benaarstiging, en moet verstaan worden als het woord van Paulus aan Timotheüs als een aanhoudend wakker zijn in alle dingen, opdat zij, gelijk hij wederom zegt, volmaakt mogen zijn in al de wil Gods, niet nalatende dit of dat werk, hetwelk hun van God was te doen gegeven in deze wereld. 2 Tim. 4:5.
Veel zou nog kunnen gezegd worden tot verder bewijs voor deze plicht, maar ik zal u enige voorbeelden geven van de Godzaligen van ouds, waaruit u blijken zal, dat het ook onze wijsheid is, evenals het onze plicht is. En vandaar: Wordt er gezegd van Henoch, dat hij "met God wandelde" Genesis 5:22, en van Noach, dat hij getrouw was in zijn geslacht en ook "met God wandelde". Genesis 6:9.
Dat is, zij hielden zich aan Hem vast, steeds het werk en de plicht vervullende, die elke dag geëist werd, niet doende hun plichten met vlagen en stoten, maar zij dienden de Heere in een ernstige, vurige geest. Zo is er wederom gezegd van Abraham, dat het zijn werk was voor God te wandelen in de weg des geloofd en der zelfverloochening, welk werk hij naarstiglijk volbracht heeft. En daarom zegt de Heilige Geest, "dat hij in goeden ouderdom gestorven is" Genesis 25:8, daarbij aanduidende dat hij "de tering naar de nering zette", namelijk dat het einde van zijn werk met het einde zijner dagen samenviel, en aldus ten grave daalde in vollen ouderdom, gelijk een garve koren op zijn tijd rijp wordt. Job 5:26.
Ook Jakob, toen hij zijn zonen zegende, voor hen op zijn sterfbed liggende, troost zich aller-zaligst, na al zijn moeite en verdriet aldus, zeggende: Op uw zaligheid wacht ik o Heere! alsof hij zeggen wilde: "Heere, in de dagen mijner pelgrimsreis heb ik getrouw voor U gewandeld door de hulp en kracht uwer genade, en nu niets meer te doen hebbende dan te sterven, lig ik hier op U te wachten, dat u komt om mij tot U en tot mijn vaderen te vergaderen, toen hij geëindigd had zijnen zonen bevelen te geven, en zijn levensdraad ten einde toe afgewonden was, legde hij zijn voeten samen op het bed en gaf de geest, en werd verzameld tot zijn volk." Genesis 49:18 - 33.
Er is gezegd, dat Jozua en Kaleb mannen waren van een uitmuntend gemoed, omdat zij getrouw waren in dit hun werk. Numeri 14:24. David muntte ook hierin uit, en had zijn werk geëindigd vóór zijn doodsdag aanbrak: "Want David, als hij in zijnen tijd de raad Gods gediend had, is ontslapen". Hand. 13:36.

Hetgeen in het Oude Testament wordt aangeduid bij drie gelegenheden:
1. Toen hij zijn warmte verloren had vóór zijnen dood, daardoor blijkende, dat zijn werk nu geëindigd was en hij nu slechts op het sterven wachtte.
2. Door de volgende uitdrukking: "Voorts zijn dit de laatste woorden van David", ja het einde van alle leerstellingen van die lieven psalmist Israëls. 2 Samuel 23:1 - 2.
3. Dat woord in de psalmen is zeer betekenisvol: "De gebeden van David, de zoon van Isaï hebben een einde". Psalm 72:20.
Over het geheel spreken zij allen zonder twijfel dit uit, dat het voor David een gewetenszaak was, om met God te wandelen, door te trachten zijn werk met naarstigheid te doen, opdat het einde van zijn werk en het einde van zijn leven

mochten samenvallen, want dat is inderdaad de wijsheid eens vromen mans. Job was in deze zaak ook zeer nauwgezet, gelijk zowel het getuigenis Gods als zijn eigen geweten van hem getuigt. Job 1:8, 31. Elia had zijn werd tot zo'n einde gebracht, dat hij nog slechts Hazaël tot koning over Syrië, Jehu tot Koning over Israël en Elisa in zijn plaats tot profeet te zalven had, waarna hij in de hemel werd opgenomen. 1 Kon. 19:15, 16.
Wat zal ik nog meer zeggen? Ik zou komen tot Hiskia, Josafat, Josia, benevens ook tot de ouden Simeon, wiens dagen hoofdzakelijk waren verlengd geworden, niet omdat hij met God en zijn geweten ten achteren was in deze wereld, maar om nu ten laatste met eigen oog de Christus des Heeren te zien: voorwaar een zalige voorbereiding voor de dood! Zacharias, benevens Elisabeth zijn vrouw, dat vrome oude paar, hoe teder en omzichtig waren zij in deze zaak, om toch steeds "te wandelen in al de geboden en inzettingen des Heeren, op een zalige en onberispelijke wijze!" Lukas 1:6, 2:25. Hun zoon mag ook niet vergeten worden, die liever dan uit Zijn Weg te geraken, en verhinderd in de vervulling van zijnen loop, het verlies van de liefde eens konings wilde wagen en het verlies van zijn hoofd om een woord. Markus . 6:17, 18. Deze allen en nog velen meer zijn even zo vele krachtige argumenten tot aanprijzing van wat ik straks gezegd heb, namelijk dat het de plicht en de wijsheid is van degenen, die God vrezen om aldus hun tijd en hun werk te besteden en te doen, wat hun door de Heere hier is toegewezen, dat zij geen gedeelte van hun werk nog te verrichten hebben, wanneer zij deze wereld moeten verlaten.
Ik zou ook nog vele redenen kunnen aangeven om op deze waarheid bij u aan te dringen als:

REDENEN OM OP DEZE PLICHT AAN TE DRINGEN

Eerst. Anders is het grootste en voornaamste doel van God, hetwelk Hij beoogde met ons in de wereld te zenden, vooral met ons te bekeren en onze zielen met genadegaven te begiftigen en met vele andere weldaden, opdat wij hier de roem van Zijn genade zouden zijn, voor zoveel ons aangaat, onnut en verijdeld geworden. "Dit volk heb Ik mij geformeerd, zij zullen mijnen lof vertellen. Jesaja 43:21, en zo nogmaals, Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren en u gesteld, dat u zou heengaan en vrucht dragen, en dat uw vrucht blijve." Johannes 15:16.
Het was nooit de bedoeling Gods, toen hij uw naaktheid bedekte met de gerechtigheid Zijns lieven Zoons, en u verloste van de veroordelende macht der zonde en der wet, dat u nog zou voortleven als degenen, die God niet kennen. "Ik zeg dan dit", zegt Paulus, "en betuig het in de Heere, dat u niet meer wandelt, gelijk als de andere heidenen wandelen in de ijdelheid huns gemoeds" Eféze . 4:17. Hoe! een Christen zijn en leven gelijk de wereld? Johannes 17:16. Een Christen zijn en uw tijd, uw kracht, uw vermogens besteden in dingen, die door het gebruik vergaan? Bedenk, mens, indien de genade Gods uw ziel gevat heeft, dat u dan een mens zijt van de andere wereld en naar waarheid een onderdaan van een ander en edeler koninkrijk, het koninkrijk Gods, hetwelk is het koninkrijk van het Evangelie, der genade, des geloofs en der gerechtigheid, ja het koninkrijk der hemelen hiernamaals. Rom. 14:17. In deze dingen behoort gij uzelf te oefenen, zorg dragende dat de hemelse dingen welke God u geschonken heeft, niet wijken voor de dingen die van deze wereld zijn, maar bedwing liever uw lichaam, dood uw leden, verhef uw gemoed en vestig het op de dingen die

boven zijn, en houd in uw wandel der gehele wereld dit gezegend woord des levens voor. 1 Cor. 9:26, 27. Dit, zeg ik, is Gods oogmerk, dit is de strekking, de natuurlijke strekking van elke genade Gods, aan u bewezen, en hierin wordt onze Vader verheerlijkt, dat wij veel vrucht dragen. Kol. 3:1 - 4. Johannes 15:8.

Ten tweede. Een tweede reden waarom Christenen het zó met hun tijd en werk, dat God hen voor Zijn Naam in deze wereld heeft te doen gegeven, moeten aanleggen, dat zij niet nog een gedeelte daarvan te doen hebben, wanneer zij deze wereld moeten verlaten, is omdat het sterven, zo zij dat niet doen, voor hen een moeilijk werk zal zijn, vooral wanneer God hen wakker maakt over hun nalatigheid in hun plicht. 1 Cor. 11:30 - 32. De weg Gods met zijn volk is hun zonde te bezoeken in dit leven, en de slechtste tijd voor u om daarover bezocht te worden, is wanneer uw leven is neergeworpen, als het was tot het stof des doods, wanneer alle natuurlijke zwakheden op u aankomen gelijk een waterstroom, als ziekte, twijfelmoedigheid, moeiten, vermoeidheden en dergelijke. Ik zeg, nu beschuldigd te worden van nalatigheid in uw plicht, wanneer gij niet in staat zijt hem te volvoeren, ja misschien zo zwak, dat u nauwelijks verdragen kunt, dat ge uw besten vriend in uw leven tot u hoort spreken, zal dat niet uw sterven moeilijk maken? Hebr. 4:1, 2. David bevond het een moeilijke zaak, toen hij uitriep: "Wend u van mij af, dat ik mij verkwikke, eer dat ik heenga, en ik niet meer zij". Psalm 39:14. David werd op dat ogenblik bestraft over enige goddeloosheden, ja was door zijn dwaasheden aan de poorten der schaduw des doods gekomen.
Maar hierin kon hij niet ingaan zonder grote gemoedsberoeringen, waarom hij ook om uitstel vraagt en tijd om de wil Gods te doen, en het werk, dat God hem te doen gegeven had, te verrichten. Zo nogmaals, "De smarten des doods hebben mij omgeven en de angsten der hel hebben mij getroffen, ik vond benauwdheid en droefenis: toen riep ik de Naam des Heeren aan." Ja dit zal maken dat u roept, al bent u zo vroom als David! Leer daarom uit zijn angsten, gelijk hij ten laatste ook geleerd heeft, om zijn eigen geslacht te dienen door de wil van God, voor hij insliep. God weet, hoe uw zonden te vergeven, en toch ze tot zo'n bittere zaak te maken en voor u tot zo'n zware last, dat gij, zo u er maar eens door gekweld zijt geworden, voor de gehele wereld niet zou wensen, dat zij weerom kwamen. Ja, het valt Hem gemakkelijk deze genade in zijn boezem te hebben, terwijl Hij toch al uw beenderen verbreekt en al uw gal op de aarde uitgiet, ja zich dan aan u te vertonen in zo'n vreselijke majesteit, dat het u toeschijnt, alsof hemel en aarde in zijn tegenwoordigheid beven! Dat dan de gedachte hieraan u nopen als een reden van groot gewicht om u te prikkelen dat u het zó met uw tijd en werk in wijsheid aanlegt, terwijl gij gezond zijt.

Ten derde. Een andere reden, waarom zij die God vrezen hun tijd en werk voor God in deze wereld zo behoren te besteden en te doen dat zij nog niet een deel daarvan hebben te doen, wanneer zij dit leven moeten verlaten, is omdat het dralen in uw werk, voor zoveel het daaraan ligt, de wederkomst van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus uitstelt en tegenhoudt. Een ding onder vele, welke de verschijning van Christus op de wolken des hemels tegenhoudt, is, dat Zijn lichaam en zijn bijzondere delen, niet compleet, niet volkomen zijn, zij zijn nog niet allen gekomen tot de kennis van de Zone Gods, naar de mate van de gedaante der volheid van Christus', Eféze 4:8 - 13, dat is tot de voleinding van zijn lichaam. "Want", gelijk Petrus zegt, "de Heere

vertraagt de belofte niet, (gelijk enigen dat traagheid achten), maar is lankmoedig over ons, niet willende, dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen". 2 Petrus 3:9. En zo ook tot de volkomen vervulling van al hun plichten, die zij voor God in deze wereld te doen hebben.
En ik zeg, hoe sneller het werk der bekering, des berouws, des geloofs, wordt voleindigd door de heiligen in hun tijd, des te meer geven zij gelegenheid voor de wederkomst van de Heere uit de hemel. Waarom Petrus wederom zegt: Wetende dat wij zodanige dingen verwachten, "hoedanigen behoren wij te zijn in heiligen wandel en godzaligheid, verwachtende en haastende tot de toekomst van de dag Gods, in welke de hemelen, door vuur ontstoken zijnde, zullen vergaan en de elementen brandende zullen versmelten". 2 Petrus 3:11, 12. Als de bruid zich zal toebereid hebben, is de bruiloft des Lams gekomen". Openb. 19:7. Dat is, de Heere zal dan niet langer op de wereld wachten, als de heiligen gereed zijn om Hem te ontvangen. Gelijk Hij tot Lot sprak, toen Hij kwam om Sodom te verderven. "Haast u", naar Zoar, "want ik kan niets doen tot gij daar gekomen zijt". Genesis 19:90 - 22.
Zo aangaande de grote dag des oordeels voor de wereld, welke ook de dag der zaligheid en der rust voor het volk van God zal zijn, die kan niet komen, tenzij de vrouw des Lams zich gereed gemaakt heeft, tenzij al de heiligen, welke ter heerlijkheid bestemd zijn, gereed zijn. En voor ik verder ga, wat zou ik nog kunnen zeggen om deze reden op de ziel, het gemoed te drukken van degenen, die waarlijk genade bezitten? Hoe! zal u nog dralen in het werk van uw dag? Zal u nog onwillig blijven om de gerechtigheid na te jagen? Weet gij niet, dat gij, aldus handelende, de toekomst van uw lieven Heiland vertraagt?
Bovendien is dat de dag zijner heerlijkheid, de dag, waarop Hij zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders en der heilige engelen, en wilt gij niet door uw ijver die dag verhaasten? Moet ook de algemene vergadering en gemeente der eerstgeborenen op u wachten, om haar volheid der heerlijkheid te ontvangen? Wilt gij, door aldus te doen, trachten ze nog besloten te houden in het stof der aarde om daar te verkeren met de worm en het verderf? De Heere wekke u op, opdat u zien moogt, dat uw traagheid dit doet en ook uw eigen ziel afhoudt van de erfenis, die u bereid is.

4. Een andere reden, waarom de heiligen zich behoren te benaarstigen om het werk volkomen te vervullen, dat God hun te doen gegeven heeft, is omdat voor zoverre zij in hun werk te kort komen, zij daarin ook hun eigen heerlijkheid verminderen. Want gelijke de Heere zijn volk bevolen heeft om voor Hem in deze wereld te werken, zo ook heeft Hij uit genade beloofd te belonen, wat zij christelijks doen. Want het goede dat iemand doet, datzelve zal hem vergolden worden van de Heere, hij zij dienstknecht of vrije. Ja, Hij acht het ongerechtigheid om hun werk des geloofs en de arbeid der liefde te vergeten, maar een gerechte zaak om hen te belonen voor dit alles in de dag van onze Heere Jezus. Hebr. 6:10, 2 Thess. 1:6, 7.
Dit, goed overwogen, is een krachtige reden om dezulken aan te sporen, die begerig zijn naar die heerlijkheid, gelijk Mozes en Paulus benevens de overigen die van dezelfde geest zijn. Gelijk de apostel ook tot de heiligen te Korinthe zegt "zijt standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in de Heere". 1 Cor. 15:58.
Na u aldus de redenen aangegeven te hebben waarom het volk Gods ijverig behoort te zijn in het werk, dat God hun verordend heeft, en hierin bezig te zijn voor Hem in

deze wereld zal ik vervolgens u enige aanwijzingen geven welke u in dit werk bevorderlijk kunnen zijn. Het zijn dezulke, welke strekken om die hindernissen weg te nemen, welke gij ontmoet, of door ontmoediging, of vanwege uw hardheid of ongevoeligheid van gemoed, want grote hinderpalen overkomen het volk Gods door deze belemmeringen.

Aanwijzingen, welke in dit werk bevorderlijk kunnen zijn.

Ten eerste. zo u getrouw wilt zijn om dat werk te doen, hetwelk God u voor Zijn Naam in deze wereld heeft te doen gegeven, tracht dan veel te leven in de gunst en het gevoel van uw vrijheid in Jezus Christus, dat is, houd dit zo mogelijke steeds voor ogen, dat u een verloste zijt, uit deze wereld genomen, en verlost van de vloek der wet en de macht des duivels enz. En gezet in het koninkrijk der genade en der vergeving der zonden om Christus wil. Dit moet in deze zaak volstrekt aangewend worden, ja zo volstrekt, dat het voor elk Christen onmogelijk is om zijn werk christelijk te doen, zonder enige genieting daarvan. Want dit is in het eerste Hoofdstuk van Lukas zelfs tot de grond van alle goede werken gemaakt, zowel aangaande hun aard als aangaande onze volharding daarin, en wordt daar ook gerekend als een hoofdbestanddeel van dat verbond, hetwelk God met onze vaderen gemaakt heeft, dat Hij ons geven zou, dat wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden, Hem dienen zouden zonder vreze, in heiligheid en gerechtigheid voor Hem, alle de dagen onzes levens. Lukas 1:74, 75.
En waarlijk, zo u dit wegneemt, welke grond kan er voor iemand gelegd worden om in goede werken te volharden? Geen. Want zo men de genade en de vergeving der zonden om Christus wil wegneemt, dan laat men de mensen niets over om hem te helpen, dan de verschrikkingen der wet en des oordeels van God, welke, op zijn best, slechts een knechtelijke en slaafse geest in die man kunnen verwekken, waarin zij wonen, welke geest, wel ver van een hulp voor ons te zijn om in de goede werken te volharden, ons daartoe brengt, dat wij niet kunnen dragen hetgeen geboden is, maar als Israël ons doet vlieden van God even als voor het gezicht ener slang. Hebr. 12:20. Ex. 19. Gelijk Salomo zegt: "Een knecht zal door woorden niet getuchtigd worden, hoewel hij u verstaat, nochtans zal hij niet antwoorden". Spreuken 29:19.
Heb dan in uw ziel de geest van de Zoon, en geloof, dat u door Hem volmaakt vrij zijt van hetgeen gij door de zonde verdiend hebt uit de hand van de wrekende gerechtigheid. Deze leer maakt uw banden los, neemt uw juk van u, en laat u rechtop wandelen. Deze leer stort geestelijke en hemelse genegenheden in uw ziel, en het geloof aan deze waarheid toont u dat God u zo versnelt heeft en over u gekomen is met zijn heerlijke en eeuwige liefde, dat u uzelf niet anders dan zijn schuldenaar kunt beschouwen "Daarom broeders, zijn wij schuldenaars, niet aan het vlees, om naar het vlees te leven Rom. 8:12. De beweegreden van Paulus aan Filemon is hier in de hoogste graad waar "dat gij ook uzelf daartoe schuldig zijt". Filemon 1:19. Dit betuigt Paulus verder, zowel in het 6de als in het 7de hoofdstuk der Rom. In het een zegt hij: "wij zijn vrij van de zonde" en in het andere "wij zijn dood voor de wet", opdat onze vrucht tot heiligheid zou zijn, "opdat wij Gode vruchten mogen voortbrengen". Rom. 6:22 en 7:4.
Want indien, gelijk ik zei, óf uw goddeloze lusten, óf de macht en kracht der wet heerschappij over u hebben, bent u niet in staat om het werk, dat God u in deze wereld te doen gegeven heeft, te volbrengen. Ik heb voorheen verwonderd gestaan over de

twistzieke geest, waarmee het volk bezeten was, waarvan Maleachi spreekt, hoe zij op zekere manier op alles wat aan te merken hadden, dat hun bevolen was te doen, maar sedert heb ik opgemerkt dat hun goddeloze toestand hierop gegrond was, dat zij twijfelden aan de liefde Gods. "Toch zegt gij: Waarom hebt Gij ons liefgehad? Maleachi 1:2. En waarlijk, indien het volk bij wijze van twijfel tot God zegt: "Waarom hebt Gij ons liefgehad? geen wonder dus dat het volk is als dat uit de tijd van Maleachi, een ondankbaar murmurerend, tegenstrevend volk, in alles wat goed is. Lees eens het gehele boek van Maleachi.

Ten tweede. zo u getrouw wilt zijn in het volbrengen van het werk, dat God u voor Zijn Naam in deze wereld te doen gegeven heeft, tracht dan in de heiligheid een sieraad en heerlijkheid te zien, als ook in elk goed werk: dit strekt zeer tot aansporing van uw hart: "Aanbidt de Heere in de heerlijkheid des heiligdoms. schrikt voor zijn aangezicht, gij ganse aarde!" Psalm 96:9. En denk tot uw hulp hierin in het algemeen veel hieraan: dat "Zo zegt de Heere" het einde is van elk gebod, want werkelijk ligt de heerlijkheid en schoonheid der plichten grotendeels in de heerlijkheid en uitnemendheid van de persoon, die ze bevolen heeft, en van daar is het dat "Het wordt gedaan door des Konings hoogste Majesteit" de aanhef is van elk gebod en elke wet, omdat daarom die wet moest geëerbiedigd en heerlijk en uitnemend gemaakt worden voor allen. En wij zien om deze zelfde reden, welk een macht en plaats de voorschriften der koningen uitoefenen en innemen in de harten hunner onderdanen, daar iedereen de inzetting lief heeft en eerbiedigt, omdat daarin de naam huns Konings ligt.
Wilt u opstaan tegen de Koning? Is een woord dat de wereld doet beven. Nu dan, wend deze dingen aan als een argument in dit onderhavige geval en laat de naam Gods, daar Hij toch wijzer en beter en heerlijker en van groter schoonheid is dan koningen, in uw hart verwekken dat u heerlijkheid ziet in alle dingen, die u van God bevolen zijn. En waarlijk zo u hierin niet aldus handelt, zal u struikelen in en u stoten aan uw plichten en werkzaamheden, die gij te doen hebt, want enige der geboden Gods zijn zo onaanzienlijk en laag in zichzelf, dat gij, zo men de Naam Gods daaraan ontneemt, ze veracht in plaats van te gehoorzamen, gelijk Naäman de Syriër deed. Wat is er in 's Heeren avondmaal, in de doop, ja in de prediking des Woords en het gebed, zo zij geen inzettingen Gods waren?
Omdat zijn Naam er aan verbonden is daarom zijn zij, elk in het bijzonder, heerlijk en schoon. Daarom is het geen wonder dat hij, die ze inziet zonder op hun titelblad te letten, in woede weggaat gelijk Naäman, en aan andere boven hen de voorkeur geeft. Wat is de Jordaan? "Zijn niet Abana en Farpar, de rivieren van Damascus, beter dan al de wateren van Israël, kan ik mij daarin niet wassen en rein worden, " vraagt hij. 2 Kon. 5:10 - 12. Dit kwam, omdat hij er niet aan dacht dat de Naam Gods in het gebod lag. Israëls geschal op ramshoorns, Jozua 6, en dat Jesaja naakt wandelde, Jesaja 20:3, en Ezechiëls oorlogen tegen een tichelsteen zouden zonder twijfel dwaze handelingen zijn geweest, was het niet dat de Naam Gods daaraan eerbied, macht, heerlijkheid en schoonheid gegeven had. Zo dan ook de Naam Gods en "Alzo zegt de Heere, " tegen alle redeneringen, lasteringen en verwijten, die gij of door de wereld, of uit uw eigen hart tegen uw plicht ziet oprijzen en laat Zijn Naam en autoriteit alleen voor u een voldoende grond zijn om de schoonheid in het oog te houden, die Hij op al zijn wegen heeft gelegd en "om te onderzoeken in zijnen tempel". Psalm

Ten derde. Wenst gij getrouw te zijn in het werk, dat God u voor zijn Naam in deze wereld heeft te doen gegeven? schat dan een bevend hart en geweten hoog, want ofschoon het Woord de richtsnoer en regel is, waarnaar wij al onze daden moeten regelen en besturen zo is toch een bevend hart en een teder geweten volstrekt nodig in dit ons werk. Een hard hart kan niets uitrichten met het woord van Jezus Christus. "Hoor het woord des Heeren, gij die voor Zijn Woord beeft." Jesaja 66:5. "Dien de Heere met vreze en verheugt u met beving, Psalm 2:11.
Ik verhief straks mijn stem tegen een knechtelijke en slaafse gemoedstoestand, daarom moet u niet menen, dat ik hier zo'n toestand aanprijzen wil, neen, neen, ik bedoel een hart dat beeft voor, of bij de genade Gods en een geweten, dat vertederd is door de besprenging met het bloed van Christus. Zo'n geweten is gewekt, zowel door de toorn als door de genade, door de schrik als door de barmhartigheid Gods, want het past voor het gemoed eens zoons, om voor zijnen vader te vrezen, ja de kastijdingen te vrezen, hoewel niet te vrezen voor de verdoemenis.
Laat daarom het verderf Gods een schrik zijn voor uw hart, hoewel niet dat verderf, hetwelk degenen wacht, die voor eeuwig door hun zonden omkomen. Job 31:23. Ofschoon ik verder dit er bij zou kunnen voegen, zo kan het u toch geen kwaad, maar goed doen, als gij eens een oog over uw schouder werpt en opziet naar degenen, die nu liggen te brullen onder de wraak des eeuwigen vuurs, het kan u in herinnering brengen, wat gij eens waart, en wat er nu van u zeker moest worden, indien de genade door Christus dat niet verhinderde. Jesaja 66:24.
Houdt dan uw geweten wakker door toorn en genade, met hemel en hel, Maar laat genade en hemel heerschappij voeren. Paulus stond steeds naar een teder geweten, anders had hij nooit kunnen doen, wat hij deed, noch kunnen lijden, wat wij lezen: "En hierin", zegt hij, "oefen ik mij zelf om altijd een onergerlijk geweten te hebben voor God en de mensen" Hand. 24:16. Dit zou geen steenachtig, verstijfd, omgekocht, verleid, of aarzelend geweten kunnen doen. Het ging Paulus als de nachtegaal tegen de doorn. Opdat zijn hart steeds wakende mocht zijn, gewende hij zich aan de overdenking van die dingen, welke zowel liefde als vrees verwekken, en was altijd zeer nauwgezet om zijn geweten voor onergerlijkheid te bewaren: "Hierin oefen ik mij zelven" enz. Wees dan wakker in deze zaak, zo u Gode getrouw wilt zijn. Een teder geweten is voor sommige mensen als Salomo's kijfachtige huisvrouw, een last voor degenen, die het hebben. Spreuken 25:24. Maar laat het u zijn als diegenen, welke David uitnodigden om op te gaan naar het huis des Heeren. Psalm 122:1. Hoor naar hetzelve en koester het met vermaak en genoegen.

Ten vierde. zo u getrouw wilt zijn in het vervullen van het werk, dat God u voor Zijn Naam in deze wereld heeft te doen gegeven, laat dan de godsdienst uw enige bezigheid zijn, die al uw gedachten en uw tijd inneemt. "Wat uw hand vindt om te doen, doe dat met al uw macht" Prediker 9:10. Met geheel uw hart, met geheel uw gemoed en met al uw kracht. De godsdienst is voor de meeste mensen maar een bijzaak, waarmee zij gewoon zijn hun ledige uren zoek te brengen, of als een stegelreep, welke gebruikt wordt om een of ander doel te bereiken. Hoe weinigen zijn er in de wereld, welke wandelen "overeenkomstig het Evangelie" Filip. 1:27. Een hart, dat gezond is in Gods inzettingen, een hart dat verenigd is tot de vreze Gods, een hart, dat veranderd en gevormd is door het Woord Gods, is een zeldzaam ding, zeldzaam,

omdat het nauwelijks ergens gevonden wordt, en zeldzaam, omdat het inderdaad de vrucht is van een heerlijke Geest en een teken van iemand, die door de Heere gezaligd is. Psalm 119:80, 86:11.
Maar die onverschilligheid in de godsdienst, dat vormen van zichzelf in onze taal, gebaren, wandel en gedrag naar de grillen en dwaasheden van deze wereld kan, daar het in zich zelve een volk niet past, dat de Naam huns Gods op hun voorhoofden behoort te dragen, slechts een zeer grote en pijnlijke belemmering zijn voor uw wandel en getrouwheid voor God in deze wereld. Rom. 6:17. Gord dan uw lendenen als een man en laat voor uw ziel God en Zijn Christus en Zijn Woord en Zijn volk en zijn zaak de hoofdzaak zijn, en gelijk gij voorheen aan deze wereld het grootste deel van uw tijd en uw werk en uw studie toegewijd hebt, zo wijdt u, nu gij bekeerd zijt, deze allen de godsdienst. "Want gelijk gij uw leden gesteld hebt, om dienstbaar te zijn der onreinheid en der ongerechtigheid tot ongerechtigheid, zo stelt nu uw leden om dienstbaar te zijn der gerechtigheid tot heiligmaking" Rom. 6:19. Heilige zaken moeten er zijn in het hart, waar dit getrouwelijk in praktijk wordt gebracht.

1. Breng dagelijks uw hart met het Woord Gods in aanraking, opdat uw hart er door worde gericht en er mee gevuld. Het nalaten van dit oprecht te doen is een grote oorzaak van die ontrouw jegens God, welke in ons gevonden wordt. Breng dan uw hart dagelijks tot het Woord, teneinde te beproeven, hoe gij heden het Woord gelooft, en hoe uw hart heden met het Woord overeenstemt. Dit is de manier om dagelijks zuiver werk te maken, om uw ziel dagelijks warm en levendig te honden. "Waarmee zal de jongeling zijn pad zuiver houden?" vraagt David. "Als hij het houdt naar Uw Woord" Psalm 119:9. Zo nogmaals, "Aangaande de Hand. des mensen, ik heb mij naar het woord uwer lippen gewacht voor de paden des inbrekers" Psalm 17:4. En nogmaals, "Ik heb uw rede in mijn hart verborgen, opdat ik tegen U niet zondigen zou" Psalm 119:11. "Die zijn vermaak vindt in de wet des Heeren en Zijn Wet overdenkt dag en nacht, zal zijn gelijk een boom, geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft op zijnen tijd, en welks blad niet afvalt, en wat hij doet zal wel gelukken" Psalm 1:2, 3.

2. Bedenk aanhoudend, dat u elke dag uw werk te doen gegeven is en dat elke dag genoeg heeft aan het kwaad, dat u wacht. Matth. 6:34. Deze herinnering maakte, dat Paulus dagelijks waakte, dat hij dagelijks zichzelf en der wereld stierf en hij dagelijks de geest zijns gemoeds opscherpte, dat hij zich door de kracht van dat Woord zocht te ontdoen van de zucht naar vleselijke dingen, welke in dat vlees woonde. 1 Cor. 15:31. Dit zal u het mes op de keel zetten in alle plaatsen en bezigheden en gezelschappen. Spreuken 23:2. Laat uw hart meer aangedaan zijn over hetgeen de ere Gods betreft, en het welzijn en de heerlijkheid van het Evangelie, dan over hetgeen u als mens belaagt en alle aardse voordelen. Dit zal u geoorloofde dingen doen verachten, zo zij niet nuttig of passend schijnen te zijn. Ja, dit zal maken, dat u gelijk de apostelen van ouds, de vrede van andere en hun opbouw boven uw eigen voordeel stelt en meer vermaak vindt in de wasdom van de macht der godzaligheid in andere, dan in de vermeerdering van uw koren en most. Houd rekening met uw hart elke dag, voor gij u te slapen legt en tel op, zowel wat gij van God hebt ontvangen, voor Hem gedaan hebt en waarin gij nalatig zijt geweest. Dit zal bij u verheerlijking en nederigheid verwekken en u voor de verlopen dag de genade doen inroepen, waardoor gij met gedurige vergiffenis in aanmerkelijke mate uw werk zult kunnen

verrichten en ten einde brengen, wanneer gij uw leven eindigt en getroost kunt leven in de hope dat u beide einden zalig tezamen brengen zult. Maar dit in het voorbijgaan.

Ten vijfde. zo u getrouw wilt zijn in het volbrengen van dat werk, hetwelk de Heere God u in deze wereld voor Zijn Naam te doen gegeven heeft, draag dan zorg dat u niet ophoudt en stilstaat, als u moeilijk werk in de hand komt. Het gaat met Christenen als met andere scholieren, zij hebben soms moeilijke lessen te leren, maar die moet u ook leren, anders kunt gij uw werk niet doen. Het Woord en de Geest Gods komen soms als een kettingkogel op ons aan, alsof zij alles wilden neervellen, gelijk toen Abraham Izaäk moest opofferen en de Levieten hun broederen moesten slaan. Genesis 22. Ex. 32:26 - 28. Paulus moest ook van de een plaats naar de andere gaan prediken, hoewel hij te voren wist, dat hij daar verdrukt zou worden. Hand. 20:23. God zegt soms tot u, wat Hij tot zijnen dienstknecht Mozes zei: "Vat de slang bij de staart", of gelijke de Heere Jezus tot Petrus zei, "Wandel op de zee".
Dat zijn moeilijke zaken, maar zijn niet nagelaten geworden, toen God hen riep om het te doen. O hoe graag zou ons vlees en bloed het kruis van Christus mijden! De troost van het Evangelie, de zaligheid der beloften, hoe zijn die ons aangenaam! Evenals Efraïm, mogen wij hier graag het koren dorsen, en die aangename muziek en gezangen horen, welke de Evangelieprediking doet klinken, waar enkel genade wordt verkondigd, en niets van onze plicht der zelfverloochening, maar dezulken zal God treden op hun schonen hals en hen jukken met het juk van Christus, want daar hebben zij een werk te doen, het werk der zelfverloochening. Dit werk nu ligt soms in daden, die aller moeilijkst schijnen, als: dat iemand zowel zijn leven als alles wat hij heeft om Christus wil moet haten en verlaten, want anders kan hij zijn dienaar niet zijn, noch zijn discipel gerekend worden, Lukas 14:26 - 33.
Zo scheen het Christus zelf ook toe, toen hij zijn noodlottige reis naar Jeruzalem deed, Hij ging daar heen om te sterven, gelijk Hij wist, en trad bij elke stap als het was op zijn eigen ingewanden, maar toch zonder twijfel met grote verzoeking om die reis te ontwijken of te vermijden, " en daarom wordt er gezegd: "Hij richtte zijn aangezicht om naar Jeruzalem te reizen", die aanzoek tot het tegendeel versmadende en om het woord van zijn zwakke discipelen te verhinderen: *Meester, red u.* Er wordt gezegd, dat Hij voor hen afging, zodat zij verbaasd waren, toen zij zijn vast besluit zagen, terwijl zij zelf vreesden voor dat verschrikkelijk einde dat er op volgde. Markus 10:32 - 34. Ook toen Hij daar kwam en gegrepen moest worden, ging Hij naar de hof, welke Judas wist, naar zijn gewone plaats, en toen zij Hem de verschrikkelijke vraag deden, antwoordde Hij: "Ik ben het". Johannes 18:1 - 5.
Soms bestaat dat werk ook in daden, welke dwaas schijnen als wanneer de mensen zich onthouden van die genoegens, en vermaken en vriendschap en eerbewijzingen der wereld, welke zij vroeger plachten na te jagen en zich liever voegen bij het afschrapsel van deze wereld. Ik bedoel zoals vleselijke mensen dat zeggen - daar zij hun wegen en leefwijze, al zijn die vergezeld van duizend noodlottigheden, nuttiger en aangenamer en beter achten dan alle vroegere heerlijkheid. Zo verliet Eliza zijns vaders huis, om water op Elia's handen te gieten, 2 Kon. 3:11. En zo verlieten de discipelen de schepen en netten hunner vaders om met Jezus een bedelaarsleven te leiden, en verliet Paulus de voeten van Gamaliël voor de gesel en de stok en de dood en de doodsgevaren, welke het gezegend Evangelie vergezelden.

Men zou gemeend hebben, dat het al een zonderlinge daad van Petrus was om alles voor Christus te verlaten, vóór hij wist wat Christus hem geven zou, gelijk het 19de Hoofdstuk van Matth. schijnt aan te duiden, maar Christus wilde het zo, vers 27, (Matth. 19:27) Hij die zijn leven wil behouden, moet hetzelve verliezen, en hij die zijn leven voor Christus in deze wereld verliezen zal, zal het behouden ten eeuwigen leven, Johannes 12:25. Ik zou vele dingen van deze aard hierbij kunnen voegen, om u te tonen welke moeilijke stukken God zijn beste volk soms voorzet, Maar het is uw werk, zo u getrouw wilt zijn, om in niets te verslappen of te blijven steken. Matth. 10:38.

Enigen willen, wanneer zij aan het kruis komen, of daar blijven staan en niet verder gaan óf zo zij het kunnen, er over heen stappen, en zo niet dan trachten zij er rondom heen te lopen. Doe gij dit niet, maar neem uw kruis op, kus het, en draag het Jezus na. "God verhoede, zegt Paulus, dat ik zou roemen anders dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus, door welke de wereld voor mij gekruisigd is, en ik voor de wereld". Gal. 6:14.

Opdat u nu dit deel van de dienst uws Heeren en Zaligmakers Jezus Christus beter moogt volbrengen, beantwoord ze allen voor hun vloeken met gebeden en zegeningen. O, het is een moeilijk werk om alle verwijtingen van al die dwaze lieden in uw zak te steken, als of gij groten buit gevonden hadt en alle lasteringen, leugens en schimping te dulden, zonder ze te vloeken, gelijk Eliza de kinderen. Het is veel gemakkelijker om ze tand om tand en schelden voor schelden en slag voor slag te geven, ja, om over hen vuur van de hemel af te bidden. Maar te zegenen degenen, die ons vloeken, en te bidden voor degenen die ons geweld aandoen en die ons vervolgen uit kwaadaardigheid, uit ouden wrok, en met het doel om ons te kwellen en onze geest te bedroeven, en ons trachten woedend te maken, dit is een werk dat boven onze krachten gaat. Ons geduld nu behoort te zien op ongeziene dingen en moeten wij denken aan Christus gedrag jegens hen, die zijn bloed vergoten, of alles is in gevaar van los te barsten en u in gevaar van u in deze dingen verkeerd te gedragen.

Ik zou hier ook Jobs geval kunnen bijbrengen en de les welke God hem voorlegde, toen Hij met een enkelen slag alles terneersloeg, Job 1:15, en slechts zijn leven spaarde, Maar ook dat zo bitter voor hem maakte, dat hij liever de verworging dan het leven koos. Job 7:16. O, als elke voorzienigheid Gods voor u is als de boodschappers van Job, en de laatste u verschrikkelijker tijdingen brengt dan allen, die vóór hem kwamen, Job 1, wanneer het leven, de bezitting, de vrouw, kinderen, lichaam en ziel en alles in eens door hemel en aarde schijnt geslagen te zijn, dan zijn dat moeilijke lessen, en dan mij zelf te gedragen als een gespeend kind en te zeggen: "De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de Naam des Heeren zij geloofd." Job. 1:21.

Aldus, schrijft Job in weinige woorden gerechtigheid toe aan zijnen Maker, en hoewel zij weinige zijn, komen zij toch voort uit zo'n zaligen gemoedstoestand, dat de heilige schrijver des Woords verwonderd staat en zegt: "In dit alles zondigde Job niet met zijn lippen, noch schreef Gode iets ongerijmds toe."

In dit alles - wat noemt de Heilige Geest groot hetgeen slechts klein schijnt te zijn, wanneer het voortkomt uit een oprecht hart! en het mag waarlijk ook wel zo geacht worden door allen, die weten wat er in de mens is, en waartoe hij geneigd is.

1. Tracht te geloven, dat al deze dingen tekenen zijn van de liefde Gods. Hebr. 12:6. Openb. 3:19.

2. Bedenk dikwijls, dat u niet de eerste zijt, die deze dingen in de wereld ontmoet hebt: "Zij hebben Mij eer dan u gij haat, " zei Jezus. Johannes 15:18.
3. Wapen uzelf met een geduldigen en stillen geest om om Zijnentwil te dragen en te lijden. 1 Petrus 4:1 - 3. 4 Zie terug op uw tergingen, waarmee gij de Heere God getergd hebt. Deuteronomium 9:7 Leviticus 24:41 - 42 dan zal u de straf uwer zonden aannemen en belijden dat zij minder was dan uw goddeloosheden verdienden. Ezra. 9:13. 5. Bid dat u de stem der roede moogt horen en een hart moogt hebben om aan het doel te beantwoorden, dat God er mee heeft. Micha 6:9. 6. Denk aan de belofte: "Alle dingen werken mee ten goede degenen die God liefhebben, degenen namelijk, die naar zijn voornemen geroepen zijn." Rom. 8:28.

Ten zesde. zo u getrouw wilt zijn in het werk, dat God u heeft aangewezen om voor Zijn Naam in deze wereld te doen, tracht dan in uw hart een recht begrip te hebben, zowel van de dingen, welke van deze wereld zijn als van de dingen, die hierna wezen zullen. Ik vertrouw dat de meeste, zo niet alle misslagen van de heiligen en het volk van God ontstaan uit misleidende gedachten aangaande deze dingen. De dingen van deze wereld schijnen ons meer, en de toekomende minder, dan zij zijn, en vandaar komt het, dat velen zo heet en begerig zijn naar de dingen, die van deze wereld zijn, en zo koud en harteloos naar die, welke in de hemel zijn. De satan is hierin een machtige werker, en kan ons alle aardse dingen door een vergrootglas laten zien, maar wanneer wij naar de dingen kijken die boven zijn, dan zien wij ze door een haar zak, Maar draag gij zorg dat u niet gedreven wordt door een zinnelijke begeerte, welke slechts vleselijke dingen voldoen kunnen, noch geleid wordt door vleselijke redeneringen, waardoor altijd de hemelse dingen verdonkerd worden. Maar wend u tot het Woord, en gelijk dat spreekt, zo moet u oordelen. Dat Woord zegt u, dat alle dingen onder de zon ijdelheid zijn, ja erger nog, kwelling des geestes. Prediker 1:2. Dat Woord zegt u, dat de wereld niet is wat zij u toeschijnt te zijn, zelfs wanneer zij zich het schoonst voordoet, wilt gij uw hart zetten op iets dat niets is? "want de rijkdom zal zich gewis vleugelen maken, gelijk een arend, die naar de hemel vliegt." Spreuken 23:5.
Ditzelfde kan gezegd worden van eer, vermaken en dergelijke, zij zijn arme, nietige, lage dingen om door een christenhart nagejaagd te worden. De mens, die er het meest van heeft "kan in de volheid zijner genoegzaamheid nog in bangheid zijn, ja, "wanneer hij zijnen buik daarmee vullen wil, kan God de hitte zijner wrake over hem uitstorten", zo is het met hem, die zich schatten vergadert op de aarde en niet rijk is in God." Lukas 12:20, 21. Een paard, dat alle dagen met goud en paarlen beladen is, kan 's nachts wel een vuilen stal en een opengereten rug hebben. En wee hem, die vermeerdert hetgeen het zijn niet is, en die zich met dikke leem overlaadt. O man Gods, werp dit been voor de honden, knaag er niet aan, er is geen merg in. Habakuk 2:6. Zet uw genegenheden op de dingen, die boven zijn, waar Christus is, zittende ter rechterhand Gods." Kol. 3:1 - 4. Zie, wat God bereid heeft voor degenen, die Hem liefhebben. En indien de Heere God u met iets gezegend heeft, zet er uw hart niet op, vereer de Heere met uw goed. Arbeid om "rijk te zijn in goede werken, weldadig en graag mededelende, leggende uzelf weg een goed fondament tegen het toekomende, opdat u het eeuwige leven verkrijgen moogt, 1 Tim. 6:17 - 19.

Om verder een weinig uw ogen te verlichten, beschouwen wij:

1. Aangaande de heerlijkheid van deze wereld:

   a. Daarvan geeft God dikwijls het meest aan degenen, die niet de Zijnen zijn, want de arme wordt het Evangelie gepredikt, niet vele rijken, niet vele edelen zijn geroepen. 1 Cor. 1:26.

   b. Veel van deze wereld en hare heerlijkheid is door God ter beschikking van de duivel gesteld, en hij wordt de vorst en god er van genoemd. Johannes 14:30, 2 Cor. 4:4. Ja, toen de Satan tot Christus zei, dat hij dat alles geven kon aan wie hij wilde, zei Christus niet, dat hij loog, maar antwoordde door het Woord: Er staat geschreven: "Den Heere uw God zal u aanbidden en Hem alleen dienen" Lukas 4:6 - 8. Aldus wordt aangeduid, dat wanneer de mensen veel van de eer en heerlijkheid van deze wereld genieten, zij dat hebben door hun knie te diep te buigen voor de vorst en god daarvan.

   c. De aard van de beste der aardse dingen, wanneer men er naar hunkert, is dat zij de geest doden Rom. 8:6, 7, en het hart van God vervreemden, om u te doorsteken met vele smarten en u te doen verzinken in verderf en ondergang. 1 Joh. 2:14. O, man Gods, ontvlied deze dingen en jaag naar gerechtigheid, godzaligheid, geloof, liefde, geduld, zachtmoedigheid en: 'strijd de goeden strijd, grijpt naar het eeuwige leven, waartoe gij ook geroepen zijt, " enz. 1 Tim. 6:9 - 12.

2. Aangaande de dingen Gods. Wat zal ik zeggen? De dingen Zijns Woords, van Zijn Geest, van Zijn Koninkrijk gaan de bevatting van het hart des mensen zo ver te boven, dat niemand ze kan uitspreken, dan door de Heilige Geest. Maar daarin is geen bedrog: "er is geen leugen in de waarheid, wat zij belooft, zal zij doen met toevoeging van verbazende heerlijkheid 1 Joh. 2:21. Smaak ze eerst en dan zal u ze zien: "O, kom, smaak en zie dat de Heere goed is, welgelukzalig is de man, die op Hem vertrouwt. Psalm 34:8.

Dienen is een goed werk, hetgeen een daad van u is, zo zij gedaan wordt in geloof en liefde, al was het maar met een beker koud water. Die daad is werkelijk in zichzelf meer waard en door God hoger geacht, dan alle wereldse en vergankelijke heerlijkheid, daar is geen vergelijking mogelijk, de een vergaat met het gebruik en voor de andere is een uitnemend en eeuwig gewicht der heerlijkheid bewaard. 2 Cor. 4:17.

Maar nogmaals, zo u wilt dat uw hart een rechte bevatting hebbe van de vergankelijke natuur der rijkdommen en vermaken van deze wereld en van duurachtige rijkdommen en gerechtigheden welke in Christus zijn en aller hemelse dingen, houd dan steeds in het oog wat de zonde, wat de hel en de toorn Gods en het eeuwige vuur zijn. Draag ze op uzelf over, als het was op een vinger, opdat u moogt leren niets hoger te schatten dan passend is, maar opdat u aan hetgeen gij ziet, zijn eigen gewicht toekent, dan zal u vrezen, waar gij vrezen moet, liefhebben, wat uw liefde waardig is, en minachten hetgeen van geen waarde is. Dat zijn zuivere weegstenen en gerechte weegschalen, dan handelt gij niet met bedrieglijke weegstenen, en dit is de weg om rijk te worden in goede werken en om uw werk, dat God u te doen gegeven heeft, tot een goed einde te brengen, tegen de dag van uw sterven.

Ten zevende. En wederom, zo u getrouw wilt zijn in het werk dat God u voor Zijn Naam in deze wereld te doen gegeven heeft, waak dan dat u de tegenwoordige

gelegenheid, welke de Voorzienigheid u voorlegt, niet laat glippen of voorbijgaan. "Werk zolang het heden genaamd wordt, de nacht komt waarin niemand werken kan". Johannes 9:4. In de gelijkenis, waarin gehandeld wordt van een man, die een ver reis deed, wordt gezegd, dat hij, toen hij aan elke dienstknecht zijn werk gegeven had, de wachter beval te waken, dat is tot de wederkomst Zijns Heeren en over alle gelegenheden om het werk te volbrengen, dat Hij in hun handen gegeven had en hun had toevertrouwd. Markus . 13:34 - 35. Ziet gij de armen? Ziet gij de vaderlozen? Ziet gij uw vijand in nood? Ontsluit uw hart, sluit de ingewanden van uw medelijden niet toe, deel uw brood met de hongerige, breng de armen verstotene in uw huis, verberg uzelf niet voor uw eigen vlees, neem de gelegenheid waar, die zich aan u voordoet, zowel aan uw oog, of door het gehoor van uw oor, of door een of andere goddelijke beweging, welke uw hart aandoet. Jesaja 58:7. Rom. 12:20.

Zeg niet tot zulke boden: ga en kom morgen weder, zo u het bij u hebt, nu de gelegenheid in uw hand gesteld is, stel niet uit het te doen en God zal met u Zijn. Spreuken 3:28. Goede gelegenheden zijn de tijden Gods om uw werk te doen, neem ze daarom waar en gebruik ze als zij komen. Paulus zegt ons, dat hij menigmaal waakte, 2 Cor. 11:26, 27, zeker, om de tijd te gebruiken, welke God hem geven zou, om dit werk te doen, ook zegt hij tot Timotheüs: Waak in alle dingen, doe het werk, enz. Gelegenheden komen voor sommige dingen maar eens in eens mensen leven, als in het geval met Esther, en met Nicodémus, en de vromen Jozef, toen Esther om het leven van de Joden smeekte, en de andere om het lichaam van Christus, welke gelegenheden, zo zij die eens lieten ontglippen of voorbijgaan, nooit weer onder hun bereik zouden komen of herkregen zouden kunnen worden. Neem dan de gelegenheid waar.

1. Omdat het Gods tijd is, welke zonder twijfel de beste tijd is voor elk oogmerk. Prediker 3:11.
2. Omdat de Satan waakt om te roven, door zowel de tijd als de gelegenheid weg te roven voor hetgeen gij voor de Heere uw God doen zult. Als ik het goede wil doen, zegt Paulus, ligt het kwade mij bij, dat is, of om mij van mijn doel af te trekken of om mijn werk te bederven. Rom. 7:21.
3. Dit is de weg om voor andere nuttig te zijn. "Uwe goddeloosheid zou zijn tegen een man, gelijk gij zijt, en uw gerechtigheid voor een mensenkind". Job 35:8. 4. Dit is ook de weg om uzelf goed te doen, Job 22:2. "Hij die besproeit zal zelf besproeid worden. Spreuken 11:25. "Werp uw brood uit op het water en u zult het vinden na vele dagen" Prediker 11:1, Deuteronomium 15:10. Gelijk God tot Josia zei: "Heeft niet uw vader gegeten en gedronken en recht en gerechtigheid gedaan en het ging hem toen wel? Hij heeft de rechtszaak des ellendigen en nooddruftigen gericht, toen ging het hem wel." Jeremia 22:15 - 16.

En ik zeg dat de gelegenheid u niet ontglippe of uit gebrek aan zorg of aan voorzorg:

a. Wees steeds los van een te grote geneigdheid tot uw eigen zaken, en geloof dat u niet voor uzelf geboren zijt, "een broeder wordt in de benauwdheid geboren" Spreuken 17:17.

b. Maak dat uw hart tederlijk aangedaan is over het welzijn en de voorspoed van alle dingen, welke de stempel van het beeld Gods dragen. 2 Cor. 11:29.

c. Overdenk uw eigen plaats en gelegenheid waarin God u gesteld heeft in deze wereld, want overeenkomstig uw plaats zijn uw werk en gelegenheden 1 Cor. 7:24.
d. Neem uw voorzorgen, opdat, wanneer de dingen u voor de hand komen, gij tot een goede volbrenging komen moogt, wees "tot elk werk volmaaktelijk toegerust" 2 Tim. 3:17.
e. Wacht u voor vleselijke redeneringen, houd uw hart teder, Maar stel uw aangezicht voor God als een vuursteen Gal. 1:9.
f. En zie goed naar de wijze van elke plicht.

Ten achtste. Wenst u trouw te zijn in het werk, dat God u voor Zijn Naam in deze wereld te doen gegeven heeft? Geloof dan dat, welke goede daad gij voor Hem doet, zo die gedaan wordt volgens het Woord, zij niet allen nu door Hem wordt aangenomen, maar ook opgetekend om voor u tegen de toekomende tijd herinnerd te worden, ja voor u bewaard als een schat in kisten en koffers, om voorgebracht en beloond te worden voor mensen en engelen tot uw eeuwige troost door Jezus Christus, onze Heere. Vergader u, zei Christus, geen schatten op de aarde, waar de mot en de roest verderft en waar de dieven die doorgraven en stelen, maar vergader uzelf schatten in de hemel, waar ze noch mot noch roest verderft, en waar de dieven ze niet doorgraven noch stelen. Matth. 6:19, 20. De schat, welke onze Heere hier aanprijst, en welke wij met vlijt ons vergaderen moeten in de hemel, wordt gevonden, zowel volgens Lukas als Paulus en Petrus, door goede werken te doen.

1. Lukas geeft het zo aan: "Verkoop wat gij hebt en geef aalmoezen, verschaf uzelf buidels, die niet verouden, een schat in de hemel, die niet vergaat, waar geen dief bij komt, noch mot verteert, het laatste gedeelte van het vers verklaart het eerste gedeelte. Lukas 12:33.
2. Paulus zegt aldus "Beveel hun, die rijk zijn in deze wereld, dat zij niet hoogmoedig zijn, noch hun vertrouwen stellen op de onzekerheid van rijkdom, maar op de levenden God, die ons alle dingen rijkelijk geeft te genieten, dat zij goed doen, rijk zijn in goede werken, graag uitdelen, en gemeenzaam zijn, zichzelf tot een schat wegleggende een goed fondament tegen de toekomende dag, opdat zij het eeuwige leven mogen hebben. 1 Tim. 6:17, 19.
3. Ook Petrus erkent en bevestigt dit, waar hij, in zijn vermaning aan de oudsten om getrouwelijk en met liefde hun plicht te vervullen, bevestigt, dat zij, indien zij zo doen, een kroon der heerlijkheid zullen ontvangen, die niet verwelkt. 1 Petrus 5:2 - 4, hetgeen Paulus ook een beloning noemt voor liefdewerk. 1 Cor. 9:17, 2 Tim. 4:2. En dat als een daad der rechtvaardigheid door de hand eens rechtvaardigen rechters, in die dag, waarop de Heere komen zal om zijn dienaren, de profeten, en zijn heiligen en allen die Zijn Naam vrezen, kleinen en groten, te belonen, want "een ieder ontvangt loon, naar zijn eigen werk". 1 Cor. 3:8.

TEGENWERPINGEN BEANTWOORD.

Maar vóór ik verder ga, moet ik drie tegenwerpingen beantwoorden, welke door degenen, die dit boek lezen, kunnen gemaakt worden.

Eerste tegenwerping.

De eerste is deze: Een godvrezend hart zegt misschien: Ik durf niet bekennen, dat wat ik doe, ooit zal opgemerkt of geacht, zo veel te minder door God beloond worden in de toekomende wereld, vanwege de onwaardigheid van mijn persoon, en wegens de vele gebreken en zondige zwakheden die ik elke dag in mij bevind.
Antwoord.
Deze tegenwerping is gedeeltelijk op lage zedigheid ten dele op onkunde, en ten dele op ongeloof gegrond. Mijn antwoord daarop is als volgt:
1. U moet u herinneren en terugzien op wat tot hiertoe bewezen is namelijk: Dat zowel Christus als zijn apostelen allen hierin overeenstemmen, dat er een beloning is voor de rechtvaardigen, en dat hun goede daden als een schat voor hen bewaard worden in de hemel, en hun met overvloed en eeuwige heerlijkheid zal gegeven worden met de laatsten dag.
2. Nu dan, om over uw geval te spreken, en om de grond van uw tegenwerping weg te nemen, dat uw onwaardigheid en uw zondige zwakheden, welke u in elke plicht aankleven, u doen geloven dat uw werken noch zullen geacht, noch beloond worden in de toekomende wereld.
Maar laten wij eerst spreken met betrekking tot de onwaardigheid van uw persoon. Die in Christus zijn, zijn altijd volmaakt voor God in de gerechtigheid, welke Christus verworven heeft, hoe gebrekkig en zwak en zondig zij in hun eigen oog ook schijnen.
Daarom staat gij voor God de ganse tijd in deze gerechtigheid, en dat wel om deze reden: eerst door de beoefening des geloofs, omdat gij in Hem geloofd hebt, opdat u zou gerechtvaardigd worden door de gerechtigheid van Christus, en zo dit falen mocht, ik bedoel de beoefening des geloofs niet zo sterk is, dan nog staat gij gerechtvaardigd voor God, omdat God zijn gerechtigheid aan u verleent, welke mededeling enkel en alleen berust op de genade en goedgunstigheid Gods jegens u, en u nog steeds even rechtvaardig voor God stelt, hoewel gij nu de troost daarvan mist. Daarom blijft uw persoon steeds aangenomen, en waarlijk kan niemands werk geacht worden, indien zijn persoon in de eerste plaats niet geacht is. De Heere zag eerst Abel en daarna zijn offer aan. Genesis 4:4, Hebr. 11:4. Maar hij kan nooit iemand aanzien, vóór er werk gedaan is, tenzij Hij de gerechtigheid Christi in hem vindt. Want zij moeten aangenomen worden door een gerechtigheid, die, omdat zij geen gerechtigheid van zichzelf bezitten, zij van Gods wege ontvangen hebben, namelijk, die van Zijn Zoon, die Hij voor ons verworven heeft, toen Hij uit de maagd geboren werd enz.

Aangaande uw zondige onvolkomenheden, welke u bijblijven in elk werk, die kunnen u niet verhinderen een schat in de hemel te vergaderen, zo uw hart oprecht is in de weg met God, ook zal Hij niet onrechtvaardig zijn om uw goede werken te vergeten in de dag, waarop Christus van de hemel wederkomen zal.

1. Omdat Hij dan om dezelfde reden al de goede werken moet versmaden, welke al zijn profeten en apostelen gedaan hebben, want zij zijn allen ook behept geweest met zwakheden en zondige onvolkomenheden, van de beginne tot heden toe, is er niemand geweest die goed deed en niet zondigde, zelfs niet een. Psalm 53:3. Onze beste werken zijn met zonde verbonden. "Als ik het goede wil doen, zegt Paulus, dan ligt het kwade mij bij." Rom. 7:21. Dit kan u dus niet hinderen. En opdat u verder getroost moogt zijn, weet, dat, gelijk Christus uw persoon aan God voorstelt als aannemelijk zonder uw werken, enkel en alleen door zijn gerechtigheid, zo is het ook

zijn werk om de zonde van uw heilige zaken weg te nemen, opdat zij ook door Hem Gode welbehaaglijk mogen wezen. Ex. 28:36 - 38. 1 Petrus 2:5.
Daarom wordt er tot aanmoediging van de ellendigen en zwakken gezegd: Hij zal het gekrookte riet niet verbreken en de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen, maar zal het oordeel tot overwinning voortbrengen. Matth. 12:20. Het gekrookte riet is zo U weet, zwak en door de kreuken moeten wij de zondige zwakheden verstaan. En zo ook met betrekking tot de rokende vlaswiek, door het roken moet u ook de zondige zwakheden verstaan, maar geen van beide zal óf de rechtvaardiging van uw persoon, óf de aanneming uwer goede werken verhinderen, omdat zij gedaan zijn in liefde en geloof, al waren uw verzoekingen ook nog zo veel, wegens de priesterlijke offerande van Jezus Christus aan de rechterhand Gods. Laat ons dan door Hem geestelijke offeranden offeren, want die zullen Gode en onze Vader aangenaam zijn.

2. Omdat anders God en Christus zouden blijken in strijd te handelen met hun eigen woord, dat te onderstellen zou gruwelijke godslastering zijn. De Heere toch heeft beloofd, dat Hij een iegelijk zal geven naar zijn werken, wanneer de Zone Gods ten oordeel komen zal, Openb. 22:12, en om deze reden moedigt Hij zijn dienstknechten aan om de heetste vervolgingen geduldig te verduren: "want uw loon zal groot zijn in de hemelen." Matth. 5:12, Lukas 6:23, 35, Matth. 6:1, 10:41, 42.
Hierom stelt Hij Zijn heiligen en dienstknechten ten plicht, dat zij welwillend en goed en vriendelijk zijn jegens allen, eerst omdat zij anders geen loon hebben bij hun Vader, die in de hemelen is, dat is, voor hetgeen zij doen, maar zo zij het doen, dan zullen zij, al was het dat zij maar een beker koud water aan een profeet of een rechtvaardige gegeven hadden, het loon eens profeten, of eens rechtvaardigen ontvangen, ja zij zullen het in elk geval ontvangen, "zij zullen hun loon geenszins verliezen."

3. Het moet zo zijn, anders zou Hij een beloning weigeren voor het werk en de Hand. zijner eigen genade, die Hij ons vrijwillig gegeven heeft, en dat zal Hij niet doen. Hij is niet ontrouw, dat Hij uw werk des geloofs en uw arbeid der liefde vergeten zou. Hebr. 6:10. En eveneens met elke andere genade, "ons werk zal niet ijdel zijn in de Heere" 1 Cor. 15:58. En gelijk ik straks zei, verzoekingen, zwakheden en zonden zullen de ware begenadigden hun heerlijke beloningen niet kunnen ontroven. Nee zij zullen ze heerlijker maken, "zo het nodig is, bedroefd zijnde door menigerlei zonden, opdat de beproevingen uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat, en door het vuur beproefd wordt, bevonden worden te zijn tot lof en eer, en heerlijkheid in de openbaring van Jezus Christus'. 1 Petrus 1:6, 7.

En de reden is, omdat de waarheid en oprechtheid der genade Gods in ons zich zoveel te meer ontdekt, hoe meer zij door zwakheid en zonde wordt tegengestaan en weerhouden. Er staat tot eeuwige roem van drie der moedigsten van David opgetekend, dat zij zich een doortocht baanden door het leger van reusachtige vijanden om water te halen voor hun smachtende koning, want het bewees hun dapperheid, hun liefde en welwillendheid jegens hem, dit is ook waar met betrekking tot uw genade en elke daad ervan, wanneer zij aangevallen wordt door een leger zwakheden. 1 Kronieken 11:15 - 18.

De tweede tegenwerping.

En nu kom ik aan de tweede tegenwerping, welke ontstaat uit onze volkomen rechtvaardiging door de vrije genade Gods in Christus, en onze leiding tot heerlijkheid, door hetzelfde middel en kan aldus gesteld worden:
Maar aangezien wij uit genade gerechtvaardigd en door vrije genade tot heerlijkheid geleid worden, door de verlossing, die in Christus Jezus is, en aangezien de heerlijkheid, welke wij om Jezus wil zullen bezitten, vol en volkomen is, zowel aangaande de zaligheid en haar duur, waarom zal het dan nodig zijn, dat onze werken beloond worden? Ja, is de leer der beloning van de goede werken hier niet enkel nodeloos, maar ook een verkleining en vermindering van de volheid der heerlijkheid, waartoe wij geleid zijn en waarin wij door genade eeuwig aller-zaligst leven zullen?

Antwoord. Dat wij gerechtvaardigd zijn in het aangezicht der Goddelijke Majesteit, van dat ganse pak onzer zonden, zowel verleden, tegenwoordige als toekomende, door vrije genade, door die een offerande van het lichaam van Christus Jezus eens voor al, zie ik loof de Heere, dat ik dat geloof, alsook dat wij zullen gevoerd worden tot heerlijkheid door dezelfde aller-gezegenden Jezus, daarvoor dank ik God door Zijn genade, dat ik dat ook geloven mag.
En wederom, dat de heerlijkheid waartoe wij door vrije genade zullen gebracht worden enkel door de verdiensten van Jezus, onuitsprekelijk heerlijk en volkomen is, dat betwijfel ik evenmin als ik twijfel aan de heerlijke waarheden, die ik daar pas beleden heb. Maar toch, ondanks dit alles, is er een beloning voor de rechtvaardigen, een beloning voor hun werken van geloof en liefde, hetzij in bedrijvende, hetzij in lijdende zin, en dat niet bepaald voor dit leven, maar voor het leven hiernamaals, "groot is uw loon in de hemel", gelijk ik bewezen heb in het antwoord op de eerste tegenwerping.
En nu zal ik verder antwoorden:

1. Indien dat loon een verkleining of vermindering van de vrije genade Gods, die ons zalig maakt, geweest ware, dan zou de Heere het nooit vermeld hebben tot onze aanmoediging in goede werken, noch een belofte van een beloning voor hen die ze doen, daaraan toegevoegd hebben, noch zich ontrouw zou geacht hebben, zo Hij het niet deed.

2. Hetzelfde kan gezegd worden aangaande Jezus Christus, die zonder twijfel de eer zijner verdiensten lief heeft en ter hart gaat, zo goed als een, die door hem behouden is, hij moge in de hemel of op de aarde zijn, toch heeft Hij een beloning gesteld op een beker koud water of het geven van een aalmoes en heeft ons verder meegedeeld, dat zij die deze dingen doen, zich een schat vergaderen in de hemel, namelijk een beloning, wanneer de Heere komt, dan zullen zij die tot hun eeuwige troost ontvangen.

3. Paulus was een even groot handhaver van de leer van Gods vrije genade en van de rechtvaardigmaking van de zonde door de gerechtigheid van Christus, uit genade als iemand die ooit in Christus' dienst geleefd heeft, van het begin der wereld tot nu toe, en toch stond hij deze leer voor, hij verwachtte zelf zo'n beloning en moedigde ook andere aan om die te zoeken door te werken en te lijden voor Christus, hetgeen hij "een gans zeer uitnemend en eeuwig gewicht der heerlijkheid noemt". 2 Cor. 4:17. Zeker zegt Christus in een geval niet zo zeer verschillend van dit "anderszins zou ik het u gezegd hebben" Johannes 14:1 - 3.

Nu zou ik, als ik u verhaalde, wat die beloningen Zijn, welke Christus bereid heeft en eens geven zal aan diegenen, welke voor Hem in liefde en geloof op deze wereld werken, hiervan meer zeggen, dan ik nu durf of kan, Maar laat mij dit in het algemeen zeggen, dat zij zó zijn, dat zij ons zouden doen huppelen als wij er aan denken en dat wij ze herinneren met grote vreugde, en nooit menen, dat het tegen het Christelijk geloof aandruist om zich te verheugen en blijde te zijn over datgene wat wij niet verstaan. Matth. 5:11, 12, Lukas 6:23. "Geliefden nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen" enz. Maar: "Een ieder, die deze hoop op Hem heeft, dat wil zeggen, een iegelijk die meer zal zijn, dan hij zich kan voorstellen, "reinigt zichzelf gelijk Hij rein is. 1 Joh. 3:2, 3.
Dingen die beloofd, maar nog niet geopenbaard zijn om hier door ons gekend te worden, zijn daarom niet geopenbaard, omdat zij te groot en te wonderlijk zijn. Toen Paulus opgetrokken was in het Paradijs, hoorde hij onuitsprekelijke woorden, die niemand uiten kon. 2 Cor. 12:3, 4.
Daarom vind ik, dat er een beloning is, en weggelegd is in de hemel, maar wat het is, dat weet ik niet, ook kan niemand hier er meer van weten, dan uit enige algemene woorden Gods, als deze: lof, eer, heerlijkheid, een kroon der rechtvaardigheid, een kroon der heerlijkheid, tronen, oordelen van engelen, een koninkrijk, benevens een gans zeer uitnemend en eeuwig gewicht der heerlijkheid, enz. 1 Cor. 4:5, 1 Petrus 1:7, 2 Tim. 4:8, 1 Petrus 5:4, Matth. 25:34 - 36.
Laat mij daarom in een paar woorden op deze beide tegenwerpingen antwoorden. Hoewel uw zedigheid of uw mening niet toelaat om een beloning te verwachten, voor hetgeen gij hier voor uw Heere doet door het geloof en de liefde van het Evangelie, ja hoewel gij in de dag des oordeels alles wat gij op aarde voor de Heere gedaan hebt, zou gering achten, zeggende: Wanneer Heere, hebben wij dat gedaan? Zal Hij antwoorden: Toen, ja toen gij het aan de minsten Mijner broederen gedaan hebt, hebt gij dat aan Mij gedaan. Matth. 25:37 - 40.

De derde tegenwerping.

Maar wordt de beloning, welke God Zijnen heiligen toegezegd heeft, voor hun goede werken, niet enkel hier genoten? Antwoord.
1. Want aangaande een heiligen wandel volgens de geboden Gods, die werpt zelfs hier overvloed van heerlijke vruchten af, gelijk Hij zegt: "in het houden daarvan is grote loon" en wederom "deze man zal gezegend zijn in al zijn doen" dat is nu, in deze tijd, gelijk Hij op een andere plaats zegt, want waarlijk er wordt zoveel goeds en heerlijks gevonden in een heiligen godzalig leven, dat al was het dat iemand niets hiernamaals ontvangen zou, de tegenwoordige troost en heerlijkheid, welke als het sap in de druiventros gevonden wordt in alles wat rechtvaardiglijk voor God gedaan wordt, voldoende zijn om te beantwoorden aan al onze arbeid en zelfverloochening in ons werk des geloofs en de arbeid der liefde om de wil van God te doen.

2. Hebt u uw vrienden lief, hebt gij uw vijanden lief, hebt gij uw familie, uw betrekkingen of de gemeente des Heeren lief? roep dan om kracht van de hemel, en om wijsheid en om een hart, ten einde wijselijk te wandelen voor hen. Want als iemand slordig, nalatig en zorgeloos is in zijnen wandel en er niet om geeft wie hij

beledigt, mishaagt of ontmoedigt door dit of dat te doen, als hij zichzelf maar redden, zijn dwaas hart strelen, deze wereld gewinnen kan, of iets dergelijks, deze man heeft zijn goed gerucht verloren voor allen die buiten zijn en is in het oordeel en de strik des duivels gevallen 1 Tim. 3:7.
Hij is gevallen in het oordeel, en wordt veracht, versmaad, zowel hijzelf, als zijn belijdenis en alles wat hij zegt, hetzij bij wijze van verwijt, bestraffing of vermaning: "geneesmeester, genees uzelf, zeggen allen tot zulk een, deze man zegt het wel, maar doet het niet, zeggen zij, hij gelooft niet wat hij zegt, ja, de godsdienst zelf wordt door de ongoddelijke levenswijze van deze man stinkende gemaakt. Hij is het, die zijn kinderen verhardt, der wereld aanstoot geeft, de tedere en vrome christenen grieft, Maar ik zeg, hij die oprecht wandelt, die de naam des Heeren eert, de bevordering van het Evangelie zoekt, en de welvaart van andere op het oog heeft, en die met Paulus niet zijn eigen voordeel, maar dat van andere zoekt, opdat zij mochten zalig worden, die man draagt het Woord des levens, deze man is een leesbare brief van Christus onder degenen, die behouden zijn, ja kan, zodoende blijken het instrument in Gods hand te zijn geweest tot redding van vele zielen.

3. Dit is de weg om rein te zijn van het bloed van alle mensen, de weg om niet beschuldigd te worden met de ondergang en de eeuwige ellende van arme onsterfelijke zielen. Groot is het gevaar, hetwelk een goddeloos leven vergezelt of een goddeloze daad van hen, die het Evangelie belijden. Jeremia 2:23. Als goddeloze mensen van belijders leren goddeloos te zijn, als belijders de vijanden Gods oorzaak van lastering geven, dan moet zonder twijfel de vrucht van zo'n handeling treurig en vreselijk zijn. 2 Samuel 12:14. Hoeveel in Israël werden verdelgd omdat Aäron, Gideon en Manasse onwaardig handelden in hun leven? Ex. 32:28. Richteren 8:24 - 27.
Een vroom man kan, zo hij geen acht geeft op zichzelf, veroorzaken in zijn leven, dat velen tot het eeuwige vuur gezonden worden, terwijl hij zelf in de eeuwige zaligheid is. Maar daarentegen zullen zij verontschuldigd worden zo zij met God wandelen, het bloed van degenen, die verloren gaan, zal op hun eigen hoofd neerkomen, en u zult rein zijn. "Ik ben rein van het bloed van alle mensen" zegt Paulus Hand. 20:26. En wederom "Uw bloed is op uw eigen hoofd, ik ben rein" Hand. 18:6. Ja, hij die aldus wandelt zal in degenen die verloren gaan een beschuldigend geweten achterlaten, gewekt door zijnen goeden wandel en daardoor zullen zij gedwongen worden om God, Zijn volk, en weg te rechtvaardigen, in de dag hunner bezoeking, in de dag waarop zij zullen nederdalen in de poel om verdoemd te worden. 1 Petrus 2:12.

4. Dit is de weg om steeds het antwoord te handhaven, het weerklinkend antwoord van een goed geweten in uw eigen ziel. De godzaligheid is hierin van groot nut, want de mens die een goed geweten voor God heeft, heeft een aanhoudend feestmaal in zijn eigen ziel: terwijl andere zeggen dat er nederwerping is, zal hij zeggen dat er opheffing is, want Hij zal de nederige verschonen Job 22:23 - 30.
Enigen hebben inderdaad de verwijtingen, slagen en veroordelingen van hun hart te ondervinden, daar hun geweten hen steeds bijt en steekt wegens de onreinheid hunner handen, en kunnen het aangezicht niet naar God opheffen, zij hebben het antwoord van een goed geweten niet voor hen, maar moeten als lieden wandelen, die onoprecht zijn voor hun God en verraders van hun eigen eeuwig heil, Maar de vrome die in

oprechtheid wandelt, zal op zijn weg een schijnend licht hebben en zal in boter en honing zijn voetstappen zetten. "Het werk des rechtvaardigen zal vrede zijn en het uitwerksel der gerechtigheid vrede en rust voor eeuwig. Jesaja 32:17. "Indien ons hart ons veroordeelt, God is meerder dan ons hart en Hij kent alle dingen, geliefden, indien ons hart ons niet veroordeelt, dan hebben wij vrijmoedigheid tot God." 1 Joh. 3:20 - 22.

5. De Godzalige, die met God wandelt en vooral zorgt het werk te doen, dat God hem voor Zijn Naam in deze wereld te doen gegeven heeft, heeft niet slechts deze voordelen, maar verder heeft hij als het was een voorrecht van macht bij God, hij kan met Hem regeren, gelijk gezegd is geworden van Jakob, als een vorst had hij macht bij God om in moeilijke tijden de overhand te behouden. Genesis 32:8. En zo wederom wordt er gezegd van Juda, dat hij regeerde of heerste met God, daar hij getrouw was onder de heiligen. Hosea 11:12, Hoe menigmaal heeft niet die vrome man Mozes, de toorn Gods van de vele duizenden van Israël afgewend, ja hij hield als het was de handen Gods vast en keerde niet eens of tweemaal het oordeel af, het krachtig gebed eens rechtvaardigen vermag veel. 2 Samuel 5:10. Een mens, die met God wandelt, kan hiermee wonderen verrichten, hij kan een middel zijn tot redding van gehele landen en koninkrijken van die oordelen welke zij om hun zonden verdienden. Hoe menigmaal stelde de Heere hun vernietiging uit, als Israël Hem tot toorn verwekt had? en de reden van die lankmoedigheid zegt Hij tot hen, was terwille van David. Om mijn knecht David's wil zal Ik het niet doen. Gelijk de Heere ook zei met betrekking tot Paulus: "Zie God heeft u gegeven allen die met u varen", dat is, dat Hij hun leven redden zal van de woede der zee. Hand. 27:24.
Ja, wanneer een oordeel of straf niet slecht bedreigd, maar het bevel der voltrekking reeds is uitgegaan, dan kunnen oprechte vromen soms maken, dat het bevel zelfs ingetrokken wordt zonder de uitvoering te veroorzaken. Zach. 7:1 - 3. Of anders kunnen zij het oordeel dat uitgesproken is zo matigen, dat de gemeente zeer goed in staat zal zijn het te dragen. Matth. 24:20.

6. De man, die de ere Gods in deze wereld voorstaat, steeds zijn zaken naar het Woord richt en bestuurt, en begeert getrouw te zijn in het werk en ambt, dat God hem opgedragen heeft om voor Zijn Naam te vervullen, zal nog toegelaten worden tot de geheimen Gods, die man zal weten, hetgeen God voor velen verbergt. "Zal Ik voor Abraham verbergen wat Ik doe, zegt de Heere?" "Want Ik heb hem gekend, opdat hij zijnen kinderen en zijn huis na hem zou bevelen en zij de weg des Heeren houden" enz. Genesis 18:17, 19. Zo nogmaals, "De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen, en zijn verbond om hun die bekend te maken. Psalm 25:14. "Wie Zijn Weg wel aanstelt, die zal ik Gods heil doen zien." Psalm 50:23. Zo'n man zal nieuwe zowel als oude dingen voortbrengen. Zijn omgang met de Vader, de Zoon en de Geest zal in een soort van gemeenzaamheid veranderen, hij zal geleid worden in het Woord en zal steeds in kennis toenemen, als andere zullen stilstaan en met oude gezichten staren, daar zij zwart en droog zijn als een stok, zal hij zijn als een gemest kalf, als een boom, geplant aan waterbeken, zijn vlees zal fris zijn als het vlees van een kind en God zal het gelaat van zijn ziel vernieuwen.

7. Indien er enigen ontkomen aan de openbare onheilen, dan zijn het gewoonlijk zij, die zeer teder zijn voor de naam Gods en die het zich ten taak stellen om voor Hem te wandelen. Dezulken ontkomen, óf omdat zij genadiglijk vóór het kwaad komt, worden weggenomen, óf omdat zij veilig worden bewaard te midden van het oordeel, totdat de toorn voorbijgegaan is. Daarom zegt God ergens: de rechtvaardigen worden weggenomen vóór het toekomend kwaad. Jesaja 57:1, Maar zo niet, gelijk niet met allen geschiedt, dan zullen zij hun zielen tot een buit hebben. Jeremia 39:15 - 18. Kaleb en Jozua ontkwamen aan de plagen die Israël overkwamen in de woestijn, want zij volgden de Heere na. Numeri 14:24. Iets dergelijks vindt gij ook in dit Schriftwoord: Zoekt de Heere, alle gij zachtmoedigen des lands, die Zijn recht werken! Zoekt gerechtigheid, zoekt zachtmoedigheid, misschien zult hij verborgen worden in de dag van de toorn Gods". Zefanja 2:3.
Hiermee komt dit woord uit Lukas overeen: Waakt dan te allen tijde, biddende, dat u moogt waardig geacht worden om te ontvlieden al deze dingen, die geschieden zullen, en te staan voor de Zoon des mensen". Lukas 21:36. Wanneer de wegen eens mans de Heere behagen, dan zal Hij zijn vijanden met hem bevredigen. Wonderlijk is het werk Gods in de bewaring zijner heiligen, welke voor Hem getrouw zijn, wanneer gevaren en onheilen komen, gelijk Jozef, David, Jeremia en Paulus en vele andere kunnen aantonen. "In zes benauwdheden zal Hij u verlossen en in de zevende zal u het kwaad niet aanroeren. In de honger zal Hij u verlossen van de dood, en in de oorlog van het geweld des zwaards. Tegen de gesel der tong zal u verborgen wezen, en u zult niet vrezen voor de verwoesting, als zij komt". Job 5:19 - 21.

8. Als benauwdheden u overkomen, want die de Heere lief heeft, kastijdt Hij en Hij geselt een iegelijk zoon, die Hij aanneemt, toch zullen die benauwdheden en kwellingen u niet overkomen om die oorzaken, waarom zij de tragen en afwijkende Christen overkwamen, ook zullen zij die nijpende en bittere kracht op u niet hebben, zoals op die, welke hun eerste liefde en tederheid voor de ere Gods in deze wereld verlaten hebben.

a. Op de oprechte en getrouwe mens, al moge hij ook gestraft en gekastijd worden om de zonde, toch zeg ik, komen de benauwdheden, zo hij dicht bij God blijft, eerder als een beproeving en oefening van de ontvangen genade, dan wel als een bestraffing over deze of die goddeloosheid, terwijl op de afwijkende, harteloze christen deze dingen komen zullen uit een Vaderlijke toorn en ongenoegen over de zonden, tegen Hem begaan. Job erkende dat hij een zondaar was, en dat God hem daarom kon kastijden, maar toch geloofde hij, dat het eerder in hoofdzaak een beproeving van Zijn genade was, gelijk dat inderdaad ook naar waarheid was. Job 7:20, 23:10. Hij is een oprecht en vroom man, zegt God tot de Satan, godvrezende en wijkende van het kwade, en hij houdt nog vast aan zijn oprechtheid, hoewel gij Mij tegen hem opgehitst hebt, om hem te verslinden zonder oorzaak. Dat zal God niet zeggen van iedereen, wanneer de verdrukking over hem komt, al mogen zij ook Zijn kinderen zijn, maar eerder zegt en verklaart Hij, dat dat geschiedt om hun overtredingen, omdat zij goddeloos van Hem zijn afgeweken. Psalm 39:11, 38:1 - 4.

b. De verdrukking nu ontstaat uit deze twee oorzaken, hare uitwerkselen in de wijze van haar werking, hoewel de genade ze beide ten goede doet keren, is de een van de andere zeer verschillend, hij die er toe gebracht is om met God te wandelen,

wordt niet aangevallen met die kwellingen van schuld als hij verdrukt wordt, gelijk hij die schandelijk van God afgeweken is, de een kan aan zijn oprechtheid vast houden, terwijl de andere van schaamte bloost. U kunt beide gevallen in een persoon aanschouwen, in die welbeminden David. Toen de Heere hem bestrafte over zijn zonde, roept hij uit: O bloedschuld, o "verstoot mij niet uit uw tegenwoordigheid". Psalm 51:11.
Maar toen hij op een andere keer zich schuldig kent, hoewel toen ook pijnlijk benauwd, zie eens hoe vrijmoedig hij het aangezicht tot God opheft: "O Heere mijn God", zegt hij, "zo ik dit kwaad gedaan heb, zo er onrecht in mijn handen is, indien ik kwaad vergolden heb, die die vrede met mij had, (ja ik heb die gered, die mij zonder oorzaak benauwde), zo vervolge de vijand mijn ziel en achterhale ze en vertrede mijn leven ter aarde en doe mijn eer in het stof wonen" Sela enz. Psalm 7.
Dit moet dan wel een zalige hulp zijn in benauwdheid, als een man een goed geweten heeft, wanneer de aanvechting hem aangrijpt, wanneer een mens dan als hij achteruit en vooruit ziet, met vrede tot zijn ziel wederkeren kan, die man moet wel honing vinden in die leeuw, als hij zijn onschuld bepleiten en aan zijn oprechtheid vasthouden kan. Het ganse volk vloekt mij, zegt Jeremia, maar zonder oorzaak, want ik heb noch geleend, noch woekerwinst, genomen, hetgeen in die tijd een zonde schijnt geweest te zijn. Jeremia 15:10.

Als de mensen getrouw voor God zijn, om in deze wereld het werk te doen, dat Hij hun heeft aangewezen, dan wordt daardoor een sterfbed gemakkelijker en wel om een dubbele reden:

a. Wegens de tegenwoordige vrede, die zulke mensen genieten, zelfs in de tijd van hun wegkwijning.
b. Wegens het goede gezelschap, dat de zodanige bij hun afscheid, hun sterven, hebben zullen.

A. Zulke zielen hebben gewoonlijk overvloed van vrede, zij zien niet als de luie en trage Christen met schaamte terug op de jaren, die zij doorgebracht hebben. "Gedenk nu, Heere, hoe ik voor U in waarheid en met een volkomen hart gewandeld heb". Jesaja 38:3. "Welgelukzalig is hij, die zich verstandig gedraagt jegens een ellendige, de Heere zal hem bevrijden ten dage des kwaads. De Heere zal hem bewaren en zal hem bij het leven behouden, hij zal op aarde gelukzalig gemaakt worden. U zal hem ook niet overgeven in zijner vijanden begeerte. De Heere zal hem ondersteunen op het ziekbed, in zijn ziekte verandert Gij zijn ganse leger. Psalm 41:1 - 3.
Ja, als God zijn ganse leger verandert, dan moet hij, die door zwakheid daarop geworpen is, wel gemakkelijk liggen, wat een gezegend kussen heeft die man onder zijn hoofd, al is het voor de omstanders zo hard als steen. Jacob had op zijn sterfbed twee dingen, die dat sterfbed gemakkelijk maakten:
a. Het geloof dat hij ter ruste ging: "Ik worde nu tot mijn volkeren verzameld, dat is, tot de gezaligden, die vóór mij de geest gegeven hebben". Genesis 49:29.
b. De gedachtenis aan de verzekeringen van Gods goedertierenheid over hem, toen hij voor Zijn aangezicht wandelde in de dagen zijner pelgrimschap. Toen Jozef hem kwam bezoeken, vóór hij deze wereld verliet, versterkte Israël zich, zegt het Woord, en zat in zijn bed en het eerste woord, dat van de lippen dezes vromen mans vloeide was o zo vol heerlijkheid: "God de Almachtige is mij verschenen te Luz, in het land

Kanaän, en Hij heeft mij gezegend". Genesis 48:1 - 3. O, wat een heilige samenspraak op een ziekbed, als zij, die daar op liggen, zo kunnen spreken uit de grond huns harten, gelijk Jakob, Maar zo zal God het leger veranderen van degenen, die in deze wereld dicht bij Hem wandelen.

B. het sterfbed van zo'n man wordt ook gemakkelijk gemaakt, wegens het goede gezelschap, dat de zulke bij hun sterven hebben zullen en wel

a. De engelen.
b. Hun goede werken, die zij voor God in de wereld gedaan hebben.

a. De engelen van de hemel zullen hen opwachten, gelijk zij de vromen Lazarus opgewacht hebben, om hem in Abrahams schoot te dragen. Lukas 16:22.
Ik weet dat allen, die naar het Paradijs gaan, door deze heerlijke wezens daarheen worden geleid, maar toch zullen zij, die onder de donkerheid sterven voor hun onchristelijke wandel, veel duisternis op die stond ontmoeten en daarvan ondanks dat toch naar de hemel gaan. Job 5:14. Ja, hun bed moge voor hen zo zacht zijn, alsof zij op niets anders dan hun koorden lagen, terwijl hun afsterven naar het schijnt veel moeilijker is. Maar die getrouw zijn geweest voor hun God, die zullen voor zich uitzien, hun tabernakel kennen en in vrede zijn. Job 5:24, de eeuwige poorten zullen voor hen geopend worden, waarin zij, van de aarde, die heerlijkheid zullen zien. Hand. 7:55, 56. Mij is eens verteld wat er gebeurde aan het sterfbed van een vroom man, waaraan ik dikwijls gedacht heb met verwondering en blijdschap. Nadat hij enigen tijd ziek gelegen had, naderde het uur, dat hij sterven moest, en zie, terwijl hij daar lag weg te sterven, zoals wij het noemen, werd er, tot verbazing van de rouwklagers rondom zijn bed zo'n heerlijke en bekoorlijke muziek gehoord, gelijk men nooit tevoren gehoord had, die muziek duurde tot de ziel ontvloden was en hield toen op en verminderde in haar geklank, alsof zij uit het huis ging en scheen hoe langer hoe meer zich te verwijderen totdat men eindelijk niets meer hoorde. "Geen oog heeft het gezien, geen oor gehoord, in geen mensenhart is het opgekomen, wat God bereid heeft, voor degenen, die Hem liefhebben." Zie dan hoe God uw ziekbed gemakkelijk maken kan! 1 Cor. 2:9.

b. Een sterfbed wordt gemakkelijk gemaakt door de goede werken, welke die mensen in hun leven voor de Naam Gods in deze wereld gedaan hebben: "Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven, ja, zegt de Geest, opdat zij rusten van hun arbeid, en hun werken volgen hen, ja gaan ook voor hen heen. Openb. 14:13. Niemand behoeft te vrezen, als hij ten hemel gaat in gezelschap van zijn goede werken. Wees bang voor zonden, die zijn gelijk bloedhonden op uw hielen, en wees verzekerd, dat uw zonden u vinden zullen, ja u, die geen vergeving gevonden hebt in het dierbaar bloed van Christus, maar hun aangaande, die ter hunner rechtvaardiging zich onderworpen hebben aan de gerechtigheid Gods en die door geloof in, en liefde tot zijnen naam, overvloedig geweest zijn in daden der rechtvaardigheid, die mensen zullen niet ledig voor hun God verschijnen: "hun werken", hun goede werken volgen hen. Deze zullen in de rust ingaan en met Christus in witte klederen wandelen.
Ik merk op, dat Israël, toen zij over de Jordaan gegaan waren, zij het land tussen de berg Ebal en de berg Gerizim in bezit zouden krijgen, waar de zegen en de vloek moest uitgesproken worden. Deuteronomium 27. De evangelische betekenis, geloof

ik, is als volgt: De Jordaan houd ik voor een type of afschaduwing des doods en deze twee bergen met de vloek en de zegen een type van het oordeel dat elk mens treft, zodra hij van hier gaat, "na de dood het oordeel" zodat alleen hij, die aan de vloek ontkomt, de zaligheid ingaat, maar die door de berg Ebal getroffen wordt, komt niet in de hemel.

O, niemand kent het geluid dat in de zielen der zondaren weerklinkt van de berg Ebal en de Gerizim, wanneer zij van hier zijn heengegaan, toch kan het zijn, dat zij niet weten wat er van hen worden zal, totdat zij de stemmen van deze twee bergen horen weerklinken. Maar hier is de vrome verzekerd, dat de berg Gerizim hem zalig spreekt. Zalig dan, zijn de doden die in de Heere sterven, want hun werken zullen hen volgen, totdat zij alle gevaren te boven zijn. Dat is de stoet van een Christen stoet, dat hem volgt tot de rust, dat is het gezelschap eens vromen mans, dat hem volgt naar de hemel.

BUNYANS LAATSTE PREEK,

UITGESPROKEN OP 19 AUGUSTUS 1688.

Last Sermon Peached at London, 1689

Hoe deze korte leerrede bewaard is gebleven, wordt ons niet medegedeeld maar naar alle waarschijnlijkheid heeft zij hare uitgave te danken aan aantekeningen van een der hoorders. Onder de handschriften des schrijvers is dienaangaande niets gevonden.

In de lijst van Bunyans werken, uitgegeven door Charles Doe, komt deze preek voor onder N° 44, Maart 1690. Doe zegt, dat bij ze wedergeeft woord voor woord gelijk zij eerst gedrukt was; met de volgende bewoordingen leidt hij ze in: "Bunyans laatste preek, uitgesproken te London, in het huis van de heer Gamman, bij de Witte kapel, 19 Augustus 1688, naar aanleiding van Joh. 1 : 13.

Daarin wordt ons voorgesteld de overeenkomst tussen de natuurlijke en de geestelijke geboorte, en hoe elke man en iedere vrouw zichzelf moet onderzoeken, of zij al dan niet wedergeboren zijn". Volgens Doe had ze in 1689 het licht gezien. hieruit blijkt, dat ze slechts een paar dagen voor Bunyans laatste ziekte, en twaalf dagen voor zijn dood, die de laatste Augustus 1688 plaats greep, werd uitgesproken. Zie zijn levensgeschiedenis, bl. 107, enz.

BUNYANS LAATSTE PREEK UITGESPROKEN OP 19 AUGUSTUS 1688.

WELKE NIET UIT DEN BLOEDE, NOCH UIT DE WIL DES VLESES, NOCH UIT DE WIL DES MANS MAAR UIT GOD GEBOREN ZIJN, JOHANNES 1:13.

Deze woorden hangen met de voorgaande samen, en daarom moet ik u op die wijzen tot een recht begrip van onze tekst. "Hij is gekomen tot het Zijne, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Maar zo velen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven, kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven, welke niet uit de bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren zijn."

In deze woorden wordt zo van tweeërlei mensen gesproken, namelijk van dezulken, aan wie Christus Zich heeft aangeboden, maar die Hem niet aangenomen hebben, en van andere, die Hem wel hebben aangenomen en welkom geheten. Wie Hem verwerpen, die gaat Hij voorbij, maar wie Hem aannemen, die geeft Hij macht, kinderen Gods te worden. Opdat nu niemand zou menen, dat dit kindschap van een toeval of iets dergelijks afhankelijk is, voegt de Evangelist er aan toe, dat die kinderen Gods "niet uit de bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren zijn." Zij, die Hem niet aannemen, Zijn alleen uit vlees en bloed geboren, maar wie Hem ontvangen, zijn bovendien uit God geboren, God is hun Vader, zij hebben de leer van Christus met een levendige begeerte aangenomen.

VERKLARING VAN de TEKST.
Ten eerste wil ik u zeggen, wat Johannes onder bloed verstaat. Zij, die geloven, zijn tot dat kindschap geboren, gelijk een erfgenaam voor zijn erfenis - zij zijn uit God geboren, niet uit de vleze, noch uit de wil des mans, maar uit God, niet uit de bloede, d. i. Niet door generatie, niet tot het Koninkrijk der hemelen geboren uit de vleze, niet omdat ik de zoon van een Godzalige vader of ener Godvruchtige moeder ben - ziedaar de zin van: uit de bloede geboren te zijn. "God heeft uit een bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt", Hand. 17:26. Maar wanneer wij lezen. Niet uit den bloede, wil Jezus zeggen: ge moet uit God geboren worden.

Ten tweede, de wil des vleses is hier niet allen de wil om vleselijke lust te volgen, maar ook de wil om zalig e worden.
Er is een willen en een lopen wat tot niets leidt. "Israël, dat de wet der rechtvaardigheid zocht, is tot de wet der rechtvaardigheid niet gekomen, " Rom. 9:31. Ik leed hieruit geenszins af, dat de Apostel een heilig leven als iets overbodigs beschouwt om in de hemel te komen, maar dit staat vast, dat een mens zonder genade, ook al heeft hij natuurlijke gaven, niet zalig wordt en geen kind Gods zijn kan. Heeft een mens zonder genade ook al een wil om zalig te worden, toch is hij uitgesloten van het kindschap Gods. De natuur kan niets anders verstaan dan de natuurlijke dingen, de dingen Gods worden slechts door de Geest Gods verstaan, tenzij dus de Geest Gods in u woont, zo blijft gij buiten de hemelpoort gesloten. "Niet uit de bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren."
Het kan zijn, dat iemand de begeerte koestert om Ismaël zalig te zien, maar weet dit, dat zulke begeerte zelfs uw kind niet vermag zalig te maken. Indien het van onze wil afhing, dan geloof ik, dat wij allen naar de hemel zonden gaan. Menigeen bidt voor zijn kinderen, ja smeekt voor hen en zou zelfs voor hen willen sterven, en toch baat dat nog niet. Gods wil is de enige regel van alles, alles geschiedt door "Jezus Christus." "Welke niet uit de bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God geboren zijn "

Nu kom ik tot DE LEER VAN de TEKST.
De mens, die in Jezus Christus gelooft, die Hem werkelijk heeft aangenomen, is uit Hem geboren. Er staat niet: zal uit Hem geboren worden, maar: is uit Hem geboren - geboren uit God, tot God en de dingen Gods, voordat hij God aanneemt ter eeuwige zaligheid. "Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het koninkrijk Gods niet zien, " Johannes 3:3. Tenzij hij dus uit God geboren zij, kan hij niet zien, wat het koninkrijk Gods ook zij, niemand kan het zien dan wie uit God geboren is. Stelt men zich onder het Koninkrijk Gods het Evangelie voor, zo kan niemand het zien, die niet een wedergeboorte ondergaan heeft. Het geloof is de uitwerking, het resultaat der wedergeboorte, "niet uit de bloede, noch uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, maar uit God."
Ten eerste wil ik u door een paar gelijkenissen een duidelijke beschrijving daarvan geven. Voordat een kind ter wereld gebracht wordt, leeft het in de donkeren moederschoot, zo leeft het kind Gods, voordat wederom geboren te worden, in de duistere macht der zonde, waar het niets van het Koninkrijk Gods bespeuren kan, daarom heet het een wedergeboorte: dezelfde ziel had in haar natuurlijke toestand liefde voor het kwade, en in haar geestelijken staat bemint zij het goede.

Ten tweede. Niet alleen wordt de wedergeboorte met de natuurlijke geboorte, maar ook met de opstanding des mensen vergeleken: wedergeboren te worden is op te staan uit het graf der zonde. "Ontwaakt, gij, die slaapt, en staat op uit de doden, en Christus zal over u lichten, " Eféze 5:15. Uit het zondengraf te verrijzen, is wederom geboren te worden, Openb. 1:5. Christus is de Eerstgeborene uit de doden, Hij is het eerste uit de doden opgestaan, ten voorbeeld voor onze wedergeboorte, dat is: wanneer gij wedergeboren zijt om de dingen te zoeken, die boven zijn, dan bestaat er een overeenkomst tussen Christus' opstanding en uw nieuwe geboorte. Gij zijt geboren uit, ontrukt aan deze duistere wereld, het koninkrijk van Satan, en overgeplant in het Koninkrijk van Gods dierbaren Zoon, gij hebt een nieuw leven aangevangen - dat is: wederom geboren te worden. Wie natuurlijk geboren wordt, wordt door de moeder uitgedreven, wie geestelijk of wedergeboren wordt, heeft dat aan de Geest Gods te danken. Ik wil u thans een paar gevolgen der wedergeboorte opnoemen.

1. Zodra een kind ter wereld komt, schreeuwt het, gelijk u weet, hoort men geen geschreeuw dan houdt men het kind voor dood. Gij, die uit God geboren, die Christenen zijt, indien u geen schreeuwers zijt, zo is er geen geestelijk leven in u - Bent u uit God geboren, dan schreeuwt gij ook: zodra Hij u uit de duistere schoot der ongerechtigheid te voorschijn heeft gebracht, kunt gij niet anders dan tot God roepen: wat moet ik doen om zalig te worden? Zodra God de stokbewaarder te Filippi had aangeraakt, riep bij uit: "Lieve heren! wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" O, hoe vele belijders zijn er op dit ogenblik in Londen, die nooit bidden! Geen koffiehuis leert u bidden, geen handel leert u bidden, geen spiegel leert u bidden, maar zo u uit God geboren zijt, zo kunt gij niet anders dan bidden.

2. Niet alleen schreeuwt een kind na de geboorte, maar het verlangt ook naar de moederborst, het kan zonder de moederborst niet leven, daarom vergelijkt Petrus de pas - bekeerden met jonggeborenen, die de moedermelk niet ontberen kunnen, want evenmin kunnen geen de zuivere, onvervalste melk van Gods Woord missen, omdat zij door dezelve moeten opwassen. Wanneer gij zo wederom geboren zijt, dan verlangt gij natuurlijkerwijze ook aanstonds naar de melk van Gods Woord. Begeert Gij de melk der beloften? De mens, die in Jezus Christus is ingeplant, leeft geheel anders dan hij, die nog tot de wereld behoort, Jesaja 66. Zij zullen zuigen en verzadigd worden, indien u wedergeboren zijt, dan kunt gij niet verzadigd worden, tenzij uw ziel de zuivere melk van Gods Woord inzuigt. "Opdat u moogt zuigen en verzadigd worden van de borsten van haar vertroostingen."
Maar wat betekent een belofte voor de vleselijk gezinde mens? alles wat de wereld hem biedt, zogenaamd onschuldig of bepaald zondig en misdadig, is hem welkomer dan dat, maar indien u wederom geboren zijt, dan kunt gij het niet zonder die dierbare beloften stellen. Daar vindt de zuigeling dag en nacht voedsel en drank en troost! Hoe traag is de kleine, die te verlaten, en hoe begerig telkens, wanneer hij weer aangelegd wordt! Zo acht ook het kind van deze wereld de hemelse dingen niet, zij zijn hem ijdelheid, maar een kind Gods leeft er in.

3. Een pasgeboren kind heeft iets meer nodig dan de warmte van de moederschoot, om in het leven te blijven. Zo heeft Christus voor de wedergeborenen niet slechts klederen

des heils om ze te koesteren, maar ook zijn heerlijke beloften om hun leven te onderhouden. Wie vleselijk gezind is, verkwikt en voedt zich met andere dingen, maar de wedergeborene kan niet leven zonder de beloften van Christus, gelijk de gewonde in Ezech. 16:10. "Ik bekleedde u ook met gestikt werk, en Ik schoeide u met dassenvellen, en omgordde u met fijn linnen, en bedekte u met zijde." Wat al kleertjes worden er voor de verwachten lieveling gereed gemaakt, en wat al heerlijke dingen heeft de Heiland bereid voor degenen, die wederom geboren worden! Kleedt niet de moeder haar kind zo net, zo fraai mogelijk aan, opdat zijn bevalligheid nog verhoogd worde of beter uitkome? Zo zegt de Heere in Ezech. 16:11: "Ook versierde Ik u met sieraad, en deed armringen aan uw handen, en een keten aan uw hals. Desgelijks deed Ik een voorhoofdsiersel aan uw aangezicht, en oorringen aan uw oren, en een kroon der heerlijkheid op uw hoofd." En in Ezech. 16. 13 : "Gij waart voorspoedig, dat u een koninkrijk werd." Onder die beelden spreekt de Heere van Christus' gerechtigheid en van de genadegaven Zijns Geestes, zonder welke een pasgeboren kindeke in het Koninkrijk Gods niet bloeien, ja niet bestaan kan.

4. Wanneer een kind op zijns moeders schoot ligt, dan schept de moeder behagen in alles wat het kind vreugde verschaft, zo is het ook met God ten opzichte Zijner kinderen: "opdat u moogt uitzuigen, en u verlustigen met de glans van haar heerlijkheid, " en: "Als een, die zijn moeder troost, zo zal Ik u troosten, " en: "Gij zult op de zijden gedragen worden, en op de knieën zeer vriendelijk getroeteld worden, " Jesaja 66:11 - 13. In deze beelden ligt een overeenkomst, waarvan slechts de wedergeborenen de juistheid kunnen inzien.

5. Er bestaat gewoonlijk enige gelijkenis tussen vader en kind. Vele kinderen gelijken op hun vader, zo bestaat er ook gelijkenis tussen de wedergeborenen en hun Vader: zij dragen het beeld van Christus, Gal. 4. Iedereen, die uit God geboren is, heeft iets van de hemelse gelaatstrekken ontvangen. Ouders houden gewoonlijk veel van die kinderen, welke het meest op hen gelijken, zo bemint God de wedergeborenen het meest, en daarom heten zij dan ook "kinderen Gods", de andere gelijken niet op Hem, en worden daarom "kinderen van Sodom" genoemd. Christus beschrijft de kinderen des bozen naar hun gelijkenis met den Boze; zij doen de werken huns vaders, de werken der ongerechtigheid, en dat zijn des duivels werken, bent u aards, zo draagt gij het beeld des aardsen, bent u daarentegen hemels, zo draagt gij het beeld des Hemelsen.

6. Vaders voeden hun kinderen op naar hun eigen gewoonten en begrippen de kinderen leren van hun ouders. Zo ook die uit God geboren zijn: zij leren de leefregels van de gemeente huns Vaders, zij leren roepen: *mijn God en mijn Vader,* zij worden opgevoerd in huns Vaders huis, en leren daar al wat hen voor eeuwig zalig kan maken.

7. Kinderen zijn gewoon, en het is gans natuurlijk, dat zij hun behoeften terstond aan hun ouders openbaren, hebben zij brood nodig, zo zeggen zij het hun, moeten ze nieuwe klederen of schoenen hebben, dan vertellen zij het hun, zo ook de kinderen Gods. Hebt u geestelijk voedsel nodig? Zegt het uw Vader, behoeft gij kracht of meerdere genade? Vraagt ze van uw Vader, wenst gij bescherming tegen de aanvallen van Satan? Maakt het uw Vader bekend. Wanneer de duivel u benauwt, gaat naar huis

en deelt het uw hemelse Vader mede, stort uw klachten voor God uit, dat is natuurlijk voor kinderen. Indien iemand een kind kwaad doet, gaat het niet terstond naar zijnen vader of zijn moeder om zijn nood te klagen? Zo mogen ook de wedergeborenen doen: al hun bekommernissen en al hun zorg hebben zij slechts op hun Vader in de hemelen te werpen.

TOEPASSING.
Allereerst bid ik u: stelt een nauwkeurig onderzoek in, of gij al dan niet uit God geboren zijt, beproeft wat ik u van een natuurlijk kind en van een geestelijk kind heb gezegd. Bent u de duisternis der zonde ontvlucht en door Christus aangenomen? Hebt gij leren roepen "Mijn Vader! "? Jeremia 3:4. "Zult gij niet van nu af tot Mij roepen: *Mijn Vader! Gij zijt de Leidsman mijner jeugd!"*
Alle kinderen Gods zijn schreeuwers, kunt gij tevreden zijn zonder de melk van Gods Woord te hebben genoten? Ik smeek u, vraagt dat uzelf af, en neemt het ernstig, indien u deze kentekenen mist, dan hebt gij geen deel in het Koninkrijk der hemelen, daar sluipt men niet ongemerkt binnen. Velen zullen zeggen: "Heere, Heere! doe ons open." Maar het antwoord luidt onverbiddelijk: "Ik ken u niet." Geen kind Gods, geen hemelse erfenis. Wij geven wel eens iets aan andere kinderen, maar voor onze eigen kinderen bewaren wij het beste.

O, vleit uzelf niet met het erfdeel van een zoon, indien u niet als zonen leeft. Wanneer wij een prins met een bedelaar zien spelen, dan vinden wij dat hem dat niet past, indien u dus koningszonen zijt, handelt als koningszonen, indien u met Christus opgewekt zijt, tracht naar de dingen, die boven zijn, niet naar die, welke op de aarde zijn, wanneer gij samenkomt, zo spreekt over de belofte, en de grote werken uws Vaders, allen moet u de wil Gods liefhebben en tevreden zijn met hetgeen Hij u in deze wereld toezendt.
Indien u kinderen Gods zijt, hebt elkaar lief, wanneer de wereld u haat, dat deert u niet, maar het is recht treurig, wanneer kinderen Gods onderling onenig zijn, bestaat zoiets onder u, dan is dat een slecht teken, en geheel in strijd met de regels van Gods Woord.
Ontmoet u iemand, die het beeld Gods vertoont, hebt hem lief, bemint hem hartelijk, zegt: wij zullen eenmaal samen de hemel binnengaan. Dient elkaar, doet elkaar zoveel mogelijk goed, mocht iemand u kwaad of onrecht doen, laat God uw pleit beslechten, maar gij, vergeeft en houdt niet op te beminnen. "Hebt de broederschap lief."

Eindelijk, indien u Gods kinderen zijt, zo leert deze les: "opschortende de lendenen uws verstands, en nuchteren zijnde, " als gehoorzame kinderen, laat uw vorige wandel geheel varen, en wees heilig in al uw doen en laten. Bedenkt, dat een heilig God uw Vader is, en laat dit u aansporen om te leven als kinderen Gods, opdat u hiernamaals uw Vader zonder vreze moogt kunnen aanschouwen. Amen.